9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH

CONGRESS ABSTRACT BOOK

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

15th – 17th May 2025 Bitlis, Türkiye

IX. International West Asia Congress of Tourism Research

9. ULUSLARARASI BATI ASYA TURİZM ARAŞTIRMALARI KONGRESİ

15 – 17 Mayıs 2025 Bitlis, TÜRKİYE

Düzenleyen Kurumlar
Bitlis Eren Üniversitesi
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Editörler
Doç. Dr. Fatih ADIGÜZEL
Öğr. Gör. Özge KORKMAZ
Arş. Gör. Yusuf Metehan METE

İletişim e-mail:
info@iwact.org
Web: www.iwact.org

Baskı Bilgileri
Baskı Yılı: Temmuz, 2025

e-ISBN: 978-605-74216-5-4
Kitaptaki bilgilerin her türlü sorumluluğu yazarına aittir

Bitlis Eren Üniversitesi Yayınları

Bu kitap, 9. Uluslararası Batı Asya Turizm Araştırmaları Kongresi kapsamında yayımlanmıştır. Bu kitapta yer alan bildiri özetleri yazarların kendi düşüncelerini yansıtır ve yasal sorumluluk kendilerine aittir.

KONGRE KURULLARI

Onur Kurulu

Prof. Dr. Necmettin ELMASTAŞ	Bitlis Eren Üniversitesi Rektörü, Türkiye
Prof. Dr. Hamdullah ŞEVLİ	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörü, Türkiye

Davetli Konuşmacılar

Prof. Dr. Mesut DOĞAN	İstanbul Üniversitesi
Dr. Elizabeth 'BESS' PERRY	Michigan State University
Dr. Pasha GULUZADE	Azerbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi
Dr. Artur GLUCHOWSKI	Warsaw University of Life Sciences
Dr. Ali Selçuk CAN	University of Portsmouth

Düzenleme Kurulu

Düzenleme Kurulu Başkanı

Prof. Dr. Faruk ALAEDDİNOĞLU	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Fatih ADIGÜZEL	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye

Düzenleme Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Adnan ALKAN	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ozan ATSIZ	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Hacer ARSLAN KALAY	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sağbetullah Meriç	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Emine CİHANGİR	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sedat ŞAHİN	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Songül DÜZ ÖZER	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Reşat ARICA	Batman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Gökhan YILMAZ	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi. Burcu TURAN TORUN	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Aşır Yüksel KAYA	Fırat Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Caner GÜÇLÜ	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Nurullah Cihan AĞBAY	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Cesim BEHREMEN	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Umut GÜLERYÜZ	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Suat ÖZDAĞ	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah KÖSEOĞLU	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Erkan DENK	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Özge KORKMAZ	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. İhsan KIZMAZ	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Ahmet ÖZKAN	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Bilal VURAL	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye

Sekreterya

Öğr. Gör. Alperen ÇİÇEK	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Aslı DENİZ ADIGÜZEL	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Osman KESKİN	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Öğr. Gör. Doğu Can GÜLER	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Eda YAYLA	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Cennet Nergiz TAŞKESEN	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Yusuf Metehan METE	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Berna AYDIN	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Serkan ROL	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Arş. Gör. Asef SUBAŞI	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
İsmail DOĞAN	Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye

Bilim Kurulu

Dr. A. Celil ÇAKICI	Mersin Üniversitesi, Türkiye
Dr. Abdullah KARAMAN	Selçuk Üniversitesi, Türkiye
Dr. Abdülmenaf TURAN	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Abdulkadir ÇORBACI	Batman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Adnan TÜRKSOY	Ege Üniversitesi, Türkiye
Dr. Agustin Santana TALAVERA	Universidad de La Laguna, İspanya
Dr. AhmadReza SHEİKHİ	Narxoz Universitesi, Kazakistan
Dr. Ahmet Akın AKSU	Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ahmet AKTAŞ	Kapadokya Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ahmet ÇAVUŞ	Atatürk Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ahmet ERDEM	Harran Üniversitesi, Türkiye
Dr. Aija VAN DER STEİNA	University of Latvia, Letonya
Dr. Akhtem A. DZHELİLOV	Crimean Business Institute, Ukrayna
Dr. Alan MARVELL	University of Gloucestershire, İngiltere
Dr. Alastair M. MORRISON	Purdue University, ABD
Dr. Aleksander PANASIUK	Jagiellonian University, Polonya
Dr. Alessio CAVICCHI	University of Macerata, İtalya
Dr. Ali ÖZÇAĞLAR	Karabük Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ali YAYLI	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye

Dr. Alpaslan ALİAĞAOĞLU	Balıkesir Üniversitesi, Türkiye
Dr. Arzu KILIÇLAR	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Asım SALDAMLI	Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Türkiye
Dr. Aslı Özge ÖZGEN ÇİĞDEMLİ	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Türkiye
Dr. Atılhan NAKTİYOK	Atatürk Üniversitesi, Türkiye
Dr. Atila YÜKSEL	Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Atilla DURMUŞ	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Attila AKBABA	Katip Çelebi Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ayşe BAŞ COLLINS	Bilkent Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ayşe ŞAHİN YILMAZ	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Dr. Azize HASSAN	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Bahar TANER	Mersin Üniversitesi, Türkiye
Dr. Bahattin ÖZDEMİR	Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. Barış ERDEM	Balıkesir Üniversitesi, Türkiye
Dr. Bayram ŞAHİN	Balıkesir Üniversitesi, Türkiye
Dr. Bekir EŞİTTİ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Beykan ÇİZEL	Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. Bilgehan GÜLCAN	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Brian CHALKLEY	Plymouth University, İngiltere
Dr. Burak ARZOVA	Marmara Üniversitesi, Türkiye
Dr. Burcu Selin YILMAZ	Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Dr. Burcu TURAN TORUN	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. C. Gazi UÇKUN	Kocaeli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Cafer TOPALOĞLU	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Catalina SITNIKOV	University of Craiova, Romanya
Dr. Cevdet AVCIKURT	Balıkesir Üniversitesi, Türkiye
Dr. Cihan ÇOBANOĞLU	University of South Florida Sarasota-Manatee (USFSM)
Dr. Çağdaş ERTAŞ	Şırnak Üniversitesi, Türkiye
Dr. Çetin AKKUŞ	Kastamonu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Corinna Del Bianco	Politecnico di Milano, İtalya
Dr. David SIMM	Bath Spa University
Dr. Derman KÜÇÜKALTAN	İzmir Kavram Meslek Yüksekokulu, Türkiye
Dr. Dilek DÖNMEZ POLAT	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Dimitrios BUHALIS	Bournemouth University, İngiltere
Dr. Doğan GÜRSOY	Washington State University, ABD
Dr. Doğan TUNCER	Başkent Üniversitesi, Türkiye
Dr. Düriye BOZOK	Balıkesir Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ebru GÖZÜKARA	İstanbul Arel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ebru GÜNLÜ KÜÇÜKALTAN	Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ekrem TUFAN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Eleni Tourna	University of West Attica, Yunanistan
Dr. Emine CİHANGİR	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye

Dr. Emma WHITTLESEA	Griffith University, Avustralya
Dr. Emrah ÖZKUL	Kocaeli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Emre GÜLER	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Enrico D. G. Nicosia	University of Messina, İtalya
Dr. Erdoğan KAYGIN	Kafkas Üniversitesi, Türkiye
Dr. Erol DURAN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Esra Güzel ERDOĞAN ULUHAN	Marmara Üniversitesi, Türkiye
Dr. F. Oben ÜRÜ	İstanbul Arel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Faruk ALAEDDİNOĞLU	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ferah ÖZKÖK	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Feridun DUMAN	Batman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Fevzi OKUMUŞ	University of Central Florida, ABD
Dr. Filiz ÇAKIR ZEYTİNOĞLU	Marmara Üniversitesi, Türkiye
Dr. Fisun YÜKSEL	Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Fügen DURLU ÖZKAYA	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Füsun BAYKAL	Ege Üniversitesi, Türkiye
Dr. Füsun İSTANBULLU DİNÇER	İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Dr. Giorgi Bregadze	The University of Georgia, Gürcistan
Dr. Gökalp Nuri SELÇUK	Atatürk Üniversitesi, Türkiye
Dr. Gökhan KADIRHAN	Şırnak Üniversitesi, Türkiye
Dr. Gözde EMEKLİ	Ege Üniversitesi, Türkiye
Dr. Hacer Arslan Kalay	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Haktan Erdoğan EKİZ	King Abdul Aziz University, Suudi Arabistan
Dr. Hasan KILIÇ	Doğu Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. Hüseyin ÇEKEN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. İbrahim BİRKAN	Atılım Üniversitesi, Türkiye
Dr. İbrahim YILMAZ	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. İclal ATTİLA	Marmara Üniversitesi, Türkiye
Dr. İge PIRNAR	Yaşar Üniversitesi, Türkiye
Dr. İsmail KERVANKIRAN	Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Dr. İhsan BULUT	Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. İrfan YAZICIOĞLU	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. İsmail KIZILIRMAK	İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Dr. Jennifer HILL	University of West of the England, İngiltere
Dr. John T. BOWEN	University of Houston, ABD
Dr. Jose Antonio C. SANTOS	University of Algarve, Portekiz
Dr. Kemal BİRDİR	Mersin Üniversitesi, Türkiye
Dr. Kurban ÜNLÜÖNEN	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Kurtuluş KARAMUSTAFA	Erciyes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Kutay OKTAY	Kastamonu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Kübra CİHANGİR ÇAMUR	Gazi Üniversitesi, Türkiye
Dr. Larisa MISTREAN	Academy of Economic Studies of Moldova, Moldova

Dr. Levent ALTINAY	Oxford Brookes University
Dr. Levent Selman GÖKTAŞ	Harran Üniversitesi, Türkiye
Dr. Lütfullah Sadi TOPRAK	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mahmut DEMİR	Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mahmut BARAKAZİ	Harran Üniversitesi, Türkiye
Dr. Manuel ANTÓNIO BRITES SALGADO	Instituto Politécnico da Guarda, Portekiz
Dr. Maria DOLORES ALVAREZ	Boğaziçi Üniversitesi, Türkiye
Dr. Martin HAIGH	Oxford Brookes University
Dr. Martin MOWFORTH	Plymouth University, İngiltere
Dr. Mehmet AYGÜN	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mehmet Emre GÜLER	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mehmet Oğuzhan İLBAN	Balıkesir Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mehmet SARIIŞIK	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mehmet SOMUNCU	Ankara Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mehmet ŞEREMET	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mehmet YEŞİLTAŞ	Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mehmet ZAMAN	Atatürk Üniversitesi, Türkiye
Dr. Meltem ALTINAY ÖZDEMİR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mert UYDACI	Marmara Üniversitesi, Türkiye
Dr. Meryem AKOĞLAN KOZAK	Anadolu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Meryem SAMIRKAŞ KOMŞU	Mersin Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mirela CRİSTEA	University of Craiova, Romania
Dr. Mithat Zeki DİNÇER	İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Dr. Muhammet Kesgin	Rochester Institute of Techonology, Amerika
Dr. Muharrem TUNA	Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Muhsin HALİS	Kocaeli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Murat AKSU	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Turkiye
Dr. Murat DOĞDUBAY	Balıkesir Üniversitesi, Türkiye
Dr. Murat ÇUHADAR	Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Murat GÜMÜŞ	Batman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mustafa BOZ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mustafa MUTLUER	Ege Üniversitesi, Türkiye
Dr. Mustafa TEPECİ	Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye
Dr. Muzaffer UYSAL	University of Massachusetts, ABD
Dr. Nazir Sarfraz	Bicocca Milano University, İtalya
Dr. Nazmi KOZAK	Anadolu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Nazmiye ERDOĞAN	Başkent Üniversitesi, Türkiye
Dr. Nedim YÜZBAŞIOĞLU	Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. Neşe COŞKUN	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Nuray TÜRKER	Karabük Üniversitesi, Türkiye
Dr. Nurhan KESKİN	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye

Dr. Nurten ÇEKAL	Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Dr. Oğuz DİKER	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Oğuz TÜRKAY	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Dr. Okan YAŞAR	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Okan ÇOLAK	Harran Üniversitesi, Türkiye
Dr. Oktay EMİR	Anadolu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Olimpia BAN	University of Oradea, Romanya
Dr. Orhan AKOVA	İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Dr. Orhan BATMAN	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Dr. Orhan İÇÖZ	Yaşar Üniversitesi, Türkiye
Dr. Osman Avşar KURGUN	Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Dr. Osman Eralp ÇOLAKOĞLU	Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Osman M. KARATEPE	Doğu Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. Osman N. ÖZDOĞAN	Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ozan BAHAR	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öcal USTA	İstanbul Kent Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ömer ÇOBAN	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Önder MET	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistan
Dr. Özcan YAĞCI	Başkent Üniversitesi, Türkiye
Dr. Özkan TÜTÜNCÜ	Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öznur BOZKURT	Düzce Üniversitesi, Türkiye
Dr. Pelin KANTEN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Raul Garcia	ESHTE, Portekiz
Dr. Pramod Pathak	Indian School of Mines, Hindistan
Dr. Rıdvan YURTSEVEN	Ataşehir Adıgüzel Üniversitesi, Türkiye
Dr. Robert GOVERS	University of Leuven, Belçika
Dr. Rüya EHTİYAR	Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. Sağbetullah MERİÇ	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Said KINGIR	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Dr. Salih KUŞLUVAN	İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye
Dr. Saliha KODAY	Atatürk Üniversitesi, Türkiye
Dr. Sanar Muhyaddin	Wrexham Glyndwr University, İngiltere
Dr. Sanem ŞEHRİBANOĞLU	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Sedat ÇELİK	Şırnak Üniversitesi, Türkiye
Dr. Sedat ŞAHİN	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Selma MEYDAN UYGUR	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Semra Günay AKTAŞ	Anadolu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Serhat HARMAN	Mardin Artuklu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Serkan DOĞANAY	Giresun Üniversitesi, Türkiye
Dr. Sevcan YILDIZ	Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Dr. Sevgi ÖZTÜRK	Kastamonu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Sheela AGARWAL	Plymouth Business School, İngiltere

Dr. Simon Caruana	Institute of Tourism Studies - ITS, Malta
Dr. Songül ÖZER	Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye
Dr. Stanislav IVANOV	Varna University of Management, Bulgaristan
Dr. Suna DOĞANER	İstanbul Üniversitesi, Türkiye
Dr. Şenol ÇAVUŞ	Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Türkiye
Dr. Şeyhmus BALOĞLU	University of Nevada, Las Vegas, ABD
Dr. Şule AYDIN	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Tony L. HENTHORNE	University of Nevada, Las Vegas, ABD
Dr. Tuba TÜRKMENDAĞ	Atatürk Üniversitesi, Türkiye
Dr. Tülay GÜZEL	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Dr. Umut AVCI	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Üzeyir KEMENT	Ordu Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ülker CAN	Batman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Ünsal BEKDEMİR	Giresun Üniversitesi, Türkiye
Dr. Veneta HRISTOVA	University of Veliko Tarnovo, Bulgaristan
Dr. Volkan GENÇ	Batman Üniversitesi, Türkiye
Dr. Vicky Katsoni	University of West Attica, Yunanistan
Dr. Warren EASTWOOD	University of Birmingham, İngiltere
Dr. Yaşar SARI	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
Dr. Yılmaz AKGÜNDÜZ	Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Dr. Yusuf BAYRAKTAR	Atatürk Universitesi, Türkiye
Dr. Yüksel EKİNCİ	University of Portsmouth, İngiltere
Dr. Yüksel ÖZTÜRK	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye
Dr. Zafer ÖTER	İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Türkiye
Dr. Zafer TÜRKMENDAĞ	Atatürk Üniversitesi, Türkiye
Dr. Zeynep ASLAN	Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Dr. Zuhal AKSAKALLI BAYRAKTAR	Atatürk Üniversitesi, Türkiye
Dr. Zurap Chkhaidze	Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Gürcistan
Lect. Serkan UZUNOĞULLARI	University of Sunderland, İngiltere
PhD.c Darina Khubaevi	The University of Georgia, Gürcistan
PhD.c Khatia Vashakmadze	The University of Georgia, Gürcistan
Irma Nuralovi	University of Georgia, Gürcistan

İÇİNDEKİLER

KONGRE KURULLARI i

Onur Kurulu

Davetli Konuşmacılar

Düzenleme Kurulu

Düzenleme Kurulu Başkanı i

Düzenleme Kurulu Üyeleri

Sekreterya

Bilim Kurulu

ALMERIA CULTURAL HERITAGE ROUTES, IN THE SOUTH OF SPAIN 1

Dr. María Dolores CASTELLON-PEREZ

VAN GÖLÜ EKSPRESİ: İÇSEL VE DIŞSAL UNSURLARIN ORTAYA ÇIKARILMASINA YÖNELİK NİTEL BİR BAKIŞ AÇISI 2

Dr. Mustafa Said KOCABIYIK, Dr. Öğr. Üyesi Yenal YAĞMUR

ADIYAMAN'IN İNANÇ TURİZMİ POTANSİYELİNİN SWOT ANALİZİ 3

Öğr. Gör. Dr. Güray KARACIL

COĞRAFİ BİR DEĞER OLARAK GÜZELCEHİSAR LAV SÜTUNLARI (BARTIN) 5

Dr. Öğr. Üyesi NURCAN AVŞİN, Arş. Gör. HASAN SAYIN

RESTORAN İŞLETMELERİNDE ETİK LİDERLİK DAVRANIŞLARININ ÇALIŞAN UYUM PERFORMANSINA ETKİSİ: ÇALIŞMA SÜRESİNİN DÜZENLEYİCİ ROLÜ 7

Selahattin DEMİRHAN, Doç. Dr. Ülker CAN

TURİZMİN ÇEVRESEL ETKİSİ: TURİSTLERİN ÇEVRESEL SORUMLULUĞU, TUTUMLARI VE DAVRANIŞLARINA DAİR İÇGÖRÜLER 9

Dr. Öğr. Üyesi Zehra SALTIK, Ogwu DUMBI

NEMRUT KALDERASI SKY TRAIL 10

Mesut GÜL, Erhan ÇALIŞKAN, Muhlis KAYA

KÜLTÜREL MİRAS DENEYİMİNİN ÖZNEL İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİ BELİRLEMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA 12

Doç. Dr. Hacer Arslan KALAY, Prof. Dr. Faruk KALAY, Yüksek Lisans Öğrencisi Nuran ALİOĞLU

YİYECEK-İÇECEK İŞLETMELERİNDE MUTFAK ÇALIŞANLARININ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN SORUNLARININ İNCELENMESİ: HAKKÂRİ İLİ ÖRNEĞİ .. 13

Öğr. Gör. Berfin ELMAS DEMİRALP, Dr. Öğr. Üyesi Berkant KIYKAÇ

DESTİNASYON ÖNEM-MEMNUNİYET ANALİZİ BAĞLAMINDA VAN'I TERCİH EDEN İRANLI TURİSTLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA 14
Emre KARACA, Doç. Dr. Mustafa DOĞAN

TURİZM İLE ŞEKİLLENEN ŞEHİRSEL DOKU: KARASU (SAKARYA) 15
Doktora Öğrencisi Zeynep Ceylin ECER, Prof. Dr. Ayşe ÇAĞLIYAN

BİTLİS HİZAN'DA TEK PASTOFORİON ODALI BİR GRUP KİLİSE 17
Dr. Öğr. Üyesi Yalçın KARACA, Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ŞAN, Sercan TUNTAY

İNANÇ TURİZMİ BAĞLAMINDA BİLECİK İLİNİN POTANSİYELİNİN İNCELENMESİ 19
Doç. Dr. Sıla KARACAOĞLU

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN TÜRKİYE'DE KIYI TURİZMİNE OLASI ETKİLERİ 20
Arş. Gör. Aytaç DURAN

YENİLEBİLİR OTLAR TÜKETİM ALIŞKANLIĞI: BİTLİS İLİ ÖRNEĞİ 22
Dr. Öğr. Üyesi Muhabbet ÇELİK

KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA AHLAT MÜZESİNDEKİ HAÇKARLAR 23
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ŞAN, Dr. Öğr. Üyesi Yalçın KARACA, Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KULAZ

WASTE MANAGEMENT CHALLENGES IN TOURIST DESTINATIONS (CASE OF IMERETI) 25
Assoc. Prof. Izolda KHASAIA, Nano TSERTSVADZE

YENİDEN İŞLEVLENDİRİLEN TARİHİ YAPILARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ 26
Dr. Öğr. Üyesi Melahat AVŞAR

TÜRKİYE'NİN ZEYTİN ÜRÜNÜ COĞRAFİ İŞARETLERİ ve ZEYTİNYAĞI TURİZMİ POTANSİYELİ 27
Dr. Öğr. Üyesi Erkan DENK

GASTRONOMİ MÜZELERİNDE ZİYARETÇİ DENEYİMLERİNİN DUYGU ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ 28
Öğr. Gör. Dr. Sibel ÖZDEMİR

LİSANS ÖĞRENCİLERİN ZİHİN HARİTASININ DEĞİŞİMİ: TURİZM COĞRAFYASI DERSİ ÖRNEĞİ 30
Doç. Dr. Hülya YİĞİT ÖZÜDOĞRU

HASANKEYF DESTİNASYONUNDA YEREL HALKIN TAŞIMA KAPASİTESİ ALGISININ BELİRLENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA 32
Ercan KALKAN, Doç. Dr. Reşat ARICA

BAŞKONUŞ YAYLASINI YAYLA TURİZMİ VE REKREASYON AMAÇLI ZİYARET EDENLERİN BAKIŞ AÇILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ 34
Prof.Dr. Emin TOROĞLU, Nurullah KILINÇ

ŞEHİR MARKALAŞMASINDA REKREASYON ALANLARININ VE AKTİVİTELERİN YERİ: BATMAN İLİ 36
Doç. Dr. Abdülkadir ÇORBACI, Doç. Dr. Hasan Önal ŞEYHANLIOĞLU, Yüksek Lisans Öğrencisi Ramazan CENGİZHAN

iPAD LiDAR SENSÖRÜ KULLANILARAK TRAFİK KAZALARININ ÜÇ BOYUTLU MODELLENMESİ: SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM GÜVENLİĞİ AÇISINDAN DENEYSEL BİR YAKLAŞIM 38
Doç. Dr. Ali ULVİ, Arş. Gör. Dr. Abdurahman Yasin YİĞİT

TURİZMDE KÜRESEL BİR KRİZ OLARAK AFETLER: DEPREME MARUZ KALAN TÜRKİYE VE BAZI ÜLKELERİN AFET YÖNETİM SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI 40
Fırat EROL, Prof. Dr. Faruk KALAY

KIRSAL EKONOMİ ve KIRSAL KÜLTÜR BAĞLAMINDA AGROTURİZM VE ÜLKE ÇEŞİTLEMELERİ 42
Öğr. Gör. Dr. Emre ATABERK

İLAHİ SEMBOLİZMİN TAŞA İŞLENMİŞ HALİ AKDAMAR KUTSAL HAÇ MANASTIRI'NDAKİ SERAFİM FİGÜRLERİ 44
Doç. Dr. Tahsin KORKUT

GASTRONOMİ ŞEHRİNDE YAŞAYAN VEJETARYEN BİREYLERİN RESTORANLARDA KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN BELİRLENMESİ: HATAY ÖRNEĞİ 46
Yüksek Lisans Öğrencisi Betül ŞAHİN, Doç.Dr. Hasan CİNNİOĞLU

LEZZETİN HEDİYEYE DÖNÜŞÜMÜ: ADIYAMAN'DA GASTRONOMİK HEDİYELEŞMEDE KULLANILAN ÜRÜNLERİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA 48
Doç. Dr. Hülya YEŞİLYURT, Emine YAZAN

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE İÇ TURİZM POLİTİKASI: ZORLUKLAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇÖZÜMLER 50
Asst. Prof. Dr. Faranak RANJBAR MOTALEGH

POPÜLER TÜRK TATLILARI: TARİH, ÇEŞİTLER VE KÜLTÜREL BAĞLAR 52
Arş. Gör. Serkan SEMİNT

AHLAT SELÇUKLU MEYDAN MEZARLIĞI'NDA BULUNAN LAHİT FORMLU MEZAR TAŞLARI 53

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KULAZ, Dr. Öğr. Üyesi Emre GÜNAY, Doktora Öğrencisi Rahime GÖKÇE

VAN GÖLÜ HAVZASI'NDA PLAN TİPİNİN TEK ÖRNEĞİ OLAN BAHÇESARAY SAINT GEORGES MANASTIRI JAMATUNU 55

Dr. Öğr. Üyesi Yalçın KARACA, Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KULAZ, Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ŞAN

REKREASYON VE ANİMASYON AKTİVİTELERİNDE KÜLTÜR UNSURLARININ OTEL İŞLETMELERİNDE KULLANIMINA DAİR KAVRAMSAL BİR ARAŞTIRMA .. 57

Doç. Dr. Abdülkadir ÇORBACI, Doç. Dr. Hasan Önal ŞEYHANLIOĞLU, Yüksek Lisans Öğrencisi Ramazan CENGİZHAN

YAPAY ZEKÂ İLE MENÜ ANLATISININ DEŞİFRESİ: FINE DINING RESTORAN MENÜLERİNDE ANLAM MADENCİLİĞİ 59

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf BAYRAKTAR, Doç. Dr. Çetin AKKUŞ

DEMİRYOLU ÜZERİNDEN KÜLTÜREL PEYZAJ VE TURİZM: KURTALAN EKSPRESİ, VAN GÖLÜ EKSPRESİ VE DOĞU EKSPRESİ ÖRNEKLERİ 61

Yüksek Lisans Öğrencisi Merve ERTEK, Dr. Öğr. Üyesi Güler ÖZYILDIRAN

SON ŞANS TURİZMİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLİŞKİSİ ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR DEĞERLENDİRME 63

Yüksek Lisans Öğrencisi Özge SARAÇOĞLU

BARTIN İLİNİN EKOTURİZM AÇISINDAN İNCELENMESİ 65

Murat ÇAVUŞOĞLU, Ferhat ÇAVUŞOĞLU

TABAKTAKİ GİZLİ TEHLİKE: GIDA ZEHİRLENMELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME 66

Dr. Vildan TÜYSÜZ

GAZİANTEP'TE YAŞAYAN İNSAN HAZİNELERİ: KÜLTÜREL MİRAS TURİZMİNİN CANLANDIRDIĞI DEĞERLERİN İZİNDE NİTEL BİR ARAŞTIRMA 67

Doktora Öğrencisi Feray TOPCU, Doç. Dr. Nadire KARADEMİR

JEOTURİZM POLİTİKALARININ KÜRESEL PERSPEKTİFTEN KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ 69

Asst. Prof. Dr. Faranak RANJBAR MOTALEGH

DİCLE'NİN KIYISINDAN DAĞLARIN ZİRVESİNE: BATMAN'DA DOĞA VE TURİZM 70

Doktora Öğrencisi Züleyha ARSLAN, Doç. Dr. Reşat ARICA

İRAN VE TÜRKİYE ALTINCI SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARININ TURİZM VE BİLEŞENLERİNE YER VERİLME DÜZEYİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI 71

Doç. Dr. Kemal KAYA

BİR PAZARLAMA STRATEJİSİ OLARAK NOSTALJİ TURİZMİ 73

Doç. Dr. Kemal KAYA

KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE ETİK LİDERLİK, ÖRGÜTSEL BAĞLILIK VE PERFORMANS İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA 74

Lisans Öğrencisi Yiğit FAKABASMAZ, Doç. Dr. Hüseyin ÖZDEMİR

TURİZM LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ ÜZERİNE ETKİSİ: ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ 76

Lisans Öğrencisi Meryem AYAZ, Lisans Öğrencisi Gülsüm ALTINTAŞ, Doç. Dr. Hüseyin ÖZDEMİR

PROBLEMS IN COMMUNICATION IN TOURISM BETWEEN REPRESENTATIVES OF DIFFERENT CULTURES (COMPARATIVE ANALYSIS BETWEEN BULGARIA, TURKEY AND JAPAN) 78

Doç. Dr. Mariya IVANOVA, Doç. Dr. Milena KARAILIEVA

KÜLTÜR ROTALARINDA HİZMET İÇİ EĞİTİMLER: TROAS KÜLTÜR ROTALARINDA BİR KATILIMCI GÖZLEM ARAŞTIRMASI 79

Öğr. Gör. Dr. Tarık YALÇINKAYA, Dr. Öğr. Üyesi Figen SEVİNÇ BAŞOL

GASTRONOMİ TURİZMİ VE YEREL LEZZETLERİN YAŞATILMASI BAĞLAMINDA UNUTULMAYA YÜZ TUTMUŞ BİR TAT: VAN PÜŞÜRÜK ÇORBASI 81

Lisans Öğrencisi Seher Nur HAKKITANIR, Doç. Dr. Mehmet BOZKOYUN

ŞEHİR PAZARLAMASINDA NOSTALJİNİN ROLÜ TÜRKİYE'NİN GAZOZLARININ ŞİŞE TASARIMI, GÖRSELLERİ VE GAZOZ KAFELER ÜZERİNE İÇERİK ANALİZİ . 83

Dr. Öğr. Üyesi Kazım MERT

VAN KENTİNDEKİ 5 YILDIZLI OTELLERİN CEPHE TASARIMLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK, EKOLOJİ VE MALZEME BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ 85

Yüksek Lisans Öğrencisi Şeyma BUZKAN, Dr. Öğr. Üyesi Yaşar SUBAŞI DİREK

TARİHİ VE KÜLTÜREL MİRAS OLARAK VAN ERNİS KÖY ENSTİTÜSÜNÜN BÜTÜNCÜL KORUMA İLE TURİZME KAZANDIRILMASI 87

Dr. Öğr. Üyesi Yaşar SUBAŞI DİREK

ŞEHRE GÖÇ SONRASI KÖYDE TATİL: BİTLİS HİZAN KIRSAL YERLEŞİMLERDE KONUTLARIN YAZLIK OLARAK KULLANIMINDA ÇAYIRLI KÖYÜ ÖRNEĞİ 89

Mimar Perşin ÇETİN, Dr. Öğr. Üyesi Güler ÖZYILDIRAN

WEB OF SCİENCE'TA BİTLİS KONULU YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: TURİZM İÇİN MEVCUT DURUM VE GELECEK PERSPEKTİFİ 91

Doç. Dr. Ümit ŞENGEL, Yüksek Lisans Öğrencisi Nilay PUYRAZ

SOKAK LEZZETLERİNİN GASTRONOMİK DEĞERİ: VAN SOKAK LEZZETLERİ 92

Dr. Öğr. Üyesi Fatma BAŞAR, Doktora Öğrencisi Ahmet ŞAHİNOĞLU

KÜLTÜREL MİRAS TURİZMİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: ARSLANTEPE HÖYÜĞÜ 93

Yüksek Lisans Öğrencisi Yusuf BULUCU, Dr. Öğr. Üyesi Fethi Ahmet CANPOLAT

GÜNEYDOĞU ANADOLU GASTRONOMİSİNDE İÇECEKLERİN YERİ VE ÖNEMİ .. 95

Prof. Dr. İbrahim HAYOĞLU, Berika HAYOĞLU

TOUR GUIDES AND NATURE-BASED GUIDES' INTERPRETATION, A THEME-BASED ANALYSİS APPROACH, THE CASE OF THE AJLOUN FOREST RESERVE IN JORDAN 96

Prof. Abdelkader ABABNEH

GASTRODİPLOMASİDE FÜZYON MUTFAĞININ ROLÜ: KÜLTÜREL ALGILAR ÜZERİNE KOSOVATÜRKİYE KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA 97

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun UÇUK, Doktora Öğrencisi Çağın ÇEVİK, Doktora Öğrencisi Onurcan ARMAN

ETHICAL CONSUMPTION IN TOURISM: A STUDY OF IRANIAN TRAVELERS' PREFERENCES 99

Dr. Mohammadreza SALEHI

THE HIDEN INFLUENCE: TOUR GUIDES AS DRIVERS OF SUSTAINABLE CONSUMPTION PATTERNS 100

Dr. Mohammadreza SALEHI, Dr. Maryam Kazemi NAJAFABADİ

SÜRÜDÜRÜLEBİLİR TURİZM KAPSAMINDA TAŞIMA KAPİSİTESİ 101

Prof. Dr. Meryem SARMIRKAŞ KOMŞU, Yüksek Lisans Öğrencisi Arzu GÜRGENÇ

VAN YYÜ UYGULAMA OTELİ VE KONUKEVİ İÇİN TASARIM ÖNERİLERİ: VAN YYÜ MİMARLIK 3. SINIF 2019 VE 2023 STÜDYO ÇALIŞMALARI 103

Dr. Öğr. Üyesi Güler ÖZYILDIRAN, Öğr. Gör. Mustafa CEM ÇANKAYA, Mimar Faruk KARAGÜLLE, Arş. Gör. Abdullah YÜCEL

GELENEKSEL EL SANATLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ İÇİN TASARIM ÖNERİLERİ: VAN YYÜ MİMARLIK 3. SINIF 2024 STÜDYO ÇALIŞMALARI 105

Dr. Öğr. Üyesi Güler ÖZYILDIRAN, Dr. Öğr. Üyesi Yaşar SUBAŞI DİREK, Arş. Gör. Abdullah YÜCEL

BİTLİS NEMRUT VOLKANİK DAĞI JEODİNAMİK RİSKLERİNİN TURİZM İLİŞKİSİNİ ARAŞTIRMA 107

Savaş GÜLTEKİN

ARİN (SODALI) GÖLÜ (BİTLİS) KUŞ FAUNASI ve ORNİTO TURİZM POTANSİYELİ 109

Prof. Dr. Atilla DURMUŞ, Doç. Dr. Hümeyra NERGİZ UYAR

YEŞİL PASAPORTLU GEZGİNLERİN YURT DIŞI SEYAHAT NİYETLERİNE YÖNELİK BİLGİ ARAYIŞLARI: FACEBOOK GRUBU ÜZERİNDEN BİR İÇERİK ANALİZİ 110

Doç. Dr. Sait DOĞAN

TURİZM FAKÜLTELERİNDE VERİLEN MESLEKİ YABANCI DİL DERSLERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER: BATMAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ 111

Doç. Dr. Reşat ARICA, Doç. Dr. Mehmet Veysi Babayiğit, Dr. Taye Emmanuel AKİNMULEGUN

OSMANLI MUTFAĞINDAN GÜNÜMÜZE: ŞERBET KÜLTÜRÜNÜN MUTFAKTAKİ YOLCULUĞU 113

Doç. Dr. Adem ADEMOĞLU

DOĞU ANADOLU'DA ORTA ASYA TEMALI TURİSTİK MERKEZLERE BİR ÖRNEK: ATAYURT TURİZM MERKEZİ 115

Yüksek Lisans Öğrencisi Serap YAMAN, Dr. Öğr. Üyesi Tolga KORKUSUZ

SEYAHAT ACENTELERİ BAKIŞ AÇISINDAN DİJİTAL DÖNÜŞÜM: NİTEL BİR DEĞERLENDİRME 117

Arş. Gör. Eda YAYLA, Arş. Gör. Dr. Emre YAŞAR

YEMEK DENEYİMİNİN HARİTASI: KAVRAMSAL GEÇMİŞTEN GELECEĞE YÖNELİK BİR BAKIŞ 118

Dr. Öğretim Üyesi Emre AKOĞUL

VAN İLİ AKDAMAR ADASI'NA YÖNELİK YABANCI ZİYARETÇİ YORUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ 120

Dr. Öğr. Üyesi Fatma EBAN

BİTLİS TULUM PEYNİRİNİN GASTRONOMİK UYGULAMALARDA DEĞERLENDİRİLMESİ: DUYUSAL ANALİZ VE YARATICI TARİF GELİŞTİRME ÇALIŞMASI 121

Öğr. Gör. Alperen ÇİÇEK, Öğr. Gör. Özge KORKMAZ, Dr. Öğr. Üyesi Durmuş Ali AYDEMİR

POLİTİK EKOLOJİ PERSPEKTİFİNDEN PERRE ANTİK KENTİ'NDE TURİZM FAALİYETLERİ 123

Zafer BABACAN, Prof. Dr. Faruk ALAEDDİNOĞLU

TURİZM POST-TURİZM REKABETİ VE DİJİTAL TURİSTLER: HARPUT ÖRNEĞİ . 124

Prof. Dr. İlhan Oğuz AKDEMİR, Prof. Dr. Adnan ALKAN, Arş. Gör. Ümit ÇELEBİ

TURİZM ARAŞTIRMALARINDA İNSAN-ROBOT ETKİLEŞİMİ: VOSVIEWER VE YAPAY ZEKÂ İLE ÇİFT YÖNLÜ BİR ANALİZ 126

Dr. Öğr. Üyesi Serhan ORAL

SPA TURİZMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN VOSVİEWER ARACILIĞIYLA ANALİZİ 128

Dr. Öğr. Üyesi Semih SARIİPEK

TURİZM PLANLAMASINDA MEKÂNSAL VERİ VE CBS ENTEGRASYONU: SORUN VE POTANSİYELLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ 129

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ŞEKEROĞLU

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN TURİZM SEKTÖRÜNE ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 131

Doktora Öğrencisi Mehmet Sait ERCEK, Dr. Öğr. Üyesi Murat BATAN

İŞYERİNDE DIŞLANMANIN HİZMET SABOTAJI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE İÇSEL MOTİVASYONUN DÜZENLEYİCİ ROLÜ: ALANYA'DAKİ OTEL ÇALIŞANLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA 133

Doktora Öğrencisi Pelin CANDAR

SPOR TURİZMİ ETKİNLİKLERİNDE DENEYİM KALİTESİNİN ZİYARETÇİLERİN SOSYAL MEDYA PAYLAŞIM NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ 134

Dr. Öğr. Üyesi Kerem KAPTANGİL, Dr. Öğr. Üyesi Melih ÇALIŞIR, Doç. Dr. Gül ERKOL BAYRAM

İNANÇ TURİZMİNDE İLAHİYAT FAKÜLTELERİNİN ROLÜ: BİTLİS İLAHİYAT/İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ 136

Doç. Dr. Hamdullah ARVAS

BİTLİS MUTFAĞINDAKİ YEREL ÜRÜNLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR BESLENME ÖRÜNTÜLERİNE KATKISI 138

Öğr. Gör. Yakup Enes ÇAM

ÜRETKEN YAPAY ZEKA TEKNOLOJİLERİNİN GASTRONOMİ EĞİTİMİNDE KULLANIMI: SİSTEMATİK BİR DERLEME 140

Doç. Dr. Özge Kelleci ALKAN, Doç. Dr. Furkan BALTACI

KOZAN İLÇESİ'NİN (ADANA) TURİZM POTANSİYELİ 142

Prof. Dr. Ersin Kaya SANDAL, Veli AYATA

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TURİZMDE SANAL GERÇEKLİK VE ARTTIRILMIŞ GERÇEKLİK UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ 143

Doç. Dr. Özlem ÇAKAR ÇELİK, Yüksek Lisans Öğrencisi, Nurullah CEYLAN

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİZİ FİLMLERDEKİ MARDİN TEMSİLLERİNİN DESTİNASYON TERCİHLERİNE ETKİLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ 145

Doç. Dr. Özlem ÇAKAR ÇELİK, Yüksek Lisans Öğrencis İlknur Zeynep GÜNGÖRMEZ

ŞEHİR MARKALAŞMASINDA CITTASLOW (SAKİN ŞEHİR) HAREKETİ VE SOSYAL MEDYA KULLANIMI: SEFERİHİSAR CITTASLOW ÖRNEĞİ 147

Öğr. Gör. Seçil AYANOĞLU

SÜRDÜRÜLEBİLİR VE SOSYAL GASTRONOMİNİN ENTEGRE EDİLMESİ: TOPLULUK TABANLI GASTRONOMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN NİTEL BİR ARAŞTIRMA 149

Dr. Öğr. Üyesi Zühal AKSAKALLI BAYRAKTAR

AKILLI KENT UYGULAMALARININ TURİZME ETKİSİ: PESTEL PERSPEKTİFİNDEN BİR DEĞERLENDİRME 151

Dr. Rukiye Gizem ÖZTAŞ KARLI

E-TİCARET KULLANIMININ İŞLETMELERİN SATIŞLARI VE DEVLETE ÖDEDİKLERİ VERGİLERE ETKİSİ: BİTLİS İLİNDE BAL SATIŞI YAPAN İŞLETMELER ÜZERİNE BİR UYGULAMA 152

Öğr. Gör. Esra DURSUN, Öğr. Gör. Handan KOCAMAN

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELAZIĞ MUTFAĞINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI 153

Doç. Dr. Özlem ÇAKAR ÇELİK, Yüksek Lisans Öğrencisi Sümeyya Nur UÇUR

YER ELMASININ KAYAK ALP DİSİPLİNİ SPORCULARININ TOPARLANMASI ÜZERİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI 155

Dr. Öğr. Üyesi Tunç İLÇİN

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ İLE DİĞER BÖLÜMLERDEKİ ÖĞRENCİLERİN İLETİŞİM BECERİLERİ İNCELENMESİ 157

Yüksek Lisans Öğrencisi Ezgi YAZKAÇ, Dr. Öğr. Üyesi Tunç İLÇİN, Dr. Öğr. Üyesi Merve BEKTAŞ

ERZURUM İLİ (TÜRKİYE) JEOTURİZM POTANSİYELİ 159

M. Tahir NALBANTÇILAR, Dr. Öğr. Üyesi Volkan ÇİL

BİTLİS ADİLCEVAZ VAN GÖLÜ SU ALTI TURİZM POTANSİYELİ 161

Prof. Dr. Mustafa ATLI, Cumali BİROL

JEOTURİZM İLE ENTEGRE TURİSTİK DENEYİMLER TASARLAMA YÖNÜNDE STRATEJİLER 162

Arş. Gör. Şeyda KAYA, Prof. Dr. Aziz Gökhan ÖZKOÇ

FESTİVALLERE YÖNELİK ALGININ DENEYİM KALİTESİNE ETKİSİNDE FESTİVAL DESTEK TUTUMUNUN ARACILIK ROLÜ: SİNOP LAKERDA FESTİVALİ ÖRNEĞİ 164

Doç. Dr. Ali Turan BAYRAM, Dr. Öğr. Üyesi Kerem KAPTANGİL, Doç. Dr. Gül ERKOL BAYRAM, Yüksek Lisans Öğrencisi İrem GÜNEŞ

KALKINMA AJANSLARININ TURİZMDE STRATEJİK YÖNÜ: BÖLGESEL PLANLARI NE SÖYLÜYOR? ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI ÖRNEĞİ 166
Prof. Dr. Yücel EROL

KÜLTÜREL MİRAS ALANLARINDA VE KORUNAN ALANLARDA SÜRDÜRÜLEBİLİR DESTİNASYON YÖNETİM ÖRGÜTLERİ MODEL ÖNERİSİ; VAN GÖLÜ HAVZASI ÖRNEĞİ 168
Sinan GÖÇ

UNESCO YARATICI ŞEHİRLER AĞI KAPSAMINDA ELAZIĞ İLİNİN POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ 170
Dr. Öğr. Üyesi Müjde AYDOĞDU, Arş. Gör. Yaren GÖKTAŞ, Prof. Dr. Zeki BOYRAZ

TEHLİKE ÇANLARI NEMRUT KALDERASI İÇİN ÇALIYOR: ZİYARETÇİ YORUMLARINDA ÇEVRE KİRLİLİĞİ 172
Dr. Öğr. Üyesi Nurullah Cihan AĞBAY

AKILLI ŞEHİR DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE TURİZM BİLGİ SİSTEMİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZME KATKISI: BİNGÖL İLİ ÖRNEĞİ 173
Doç. Dr. Fatma ESEN, Arş. Gör. Abuzer KAYHAN

KÜLTÜR TURİZMİ DESTİNASYONUNDA KİMLER TURİZM GELİŞİMİNİ DESTEKLİYOR? 175
Aysun DEMİR, Doç. Dr. Sedat ÇELİK

FUZZY ANALİTİK AĞ SÜRECİ AĞIRLIKLI LİNEER KOMBİNASYON MODELİ (F-LMAW) KULLANILARAK ADIYAMAN İLİ EKOTURİZM POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 176
Senem GENÇ, Arş. Gör. Enes KARADENİZ, Prof. Dr. Zeki BOYRAZ

BİTLİS'İN COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLERİNİN İL GASTRONOMİ TURİZMİNE KATKISINA DAİR BİR İNCELEME 178
Arş. Gör. Berna AYDIN, Doç. Dr. Turgay BUCAK

DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE AKILLI UYGULAMALAR ÜZERİNDEN AVRUPA'DA KIRSAL TURİZME BAKIŞ 180
Öğr. Gör. Dr. Emre ATABERK, Prof. Dr. Füsun BAYKAL

ÇORUM ŞEHRİ REKREASYON ALANLARI ÖRNEĞİNDE YAŞANABİLİRLİK DÖNGÜSÜ 182
Muhammet Can ÇALIŞ, Doç. Dr. Alper UZUN

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN TURİZME OLASI ETKİLERİ: MALDİVLER CUMHURİYETİ ÖRNEĞİ 183
Dr. Öğr. Üyesi Vedat AVCİ

SANATÇI GÖZÜYLE BİTLİS İLİNİN TARİHİ VE TURİSTİK MEKANLARI 184

Doç. Dr. Ümit ÖZKANLI, Arş. Gör. Tuba ŞEVGİN

RESTORANLARIN SUNDUĞU DİJİTAL HİZMETLERİN GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLERİ: GAZİANTEP ÖRNEĞİ 186

Doktora Öğrencisi Harun Yiğit ALKAN, Doç. Dr. İbrahim İLHAN

ŞEHİR İMAJININ BELİRLENMESİ: BİTLİS ÖRNEĞİ 187

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan KADIRHAN, Doç. Dr. Sedat ÇELİK

TÜRKİYE'DEKİ COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLER İÇERİSİNDE VEGAN VE VEJETARYEN BESLENMEYE UYGUN ÜRÜNLERİN İNCELENMESI 188

Lisans Öğrencisi Tülay İNAN, Dr. Öğr. Üyesi Süleyman AKKAŞOĞLU

EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, TURİZM GELİRLERİ VE TURİST SAYISI ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ (2012-2024) 189

Öğr. Gör. Dr. Esra DURSUN

KÜRESEL İKLİM KRİZİNİN VAN'DAKİ DOĞAL TURİZME OLASI ETKİLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME 190

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan OKUDUM

VOSVIEWER ANALİZİ İLE ŞARAP TURİZMİ ARAŞTIRMALARINA BÜTÜNCÜL BİR BAKIŞ 191

Doç. Dr. Adem ADEMOĞLU

SEYAHAT ACENTELERİNİN WEB SİTELERİNİN İNCELENMESİ: SAKARYA ÖRNEĞİ 192

Doktora Öğrencisi Yusuf Metehan METE, Prof. Dr. Said KINGIR

BİTKİ BAZLI ET ALTERNATİFLERİ: BEYOND MEAT, IMPOSSIBLE FOODS VE LIGHTLİFE FOODS' UN GIDA SEKTÖRÜNDEKİ ROLÜ 193

Betül YÜKSEL, Arş. Gör. Cennet Nergiz TAŞKESEN

ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRKİYE'DE TURİZM FAALİYETLERİ VE YAZARLARIN ÖNERİLERİ 195

Dr. Öğretim Üyesi Suat ÖZDAĞ

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM BAĞLAMINDA KÜRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM KONSEYİ SERTİFİKASI (GSTC), SERTİFİKASYON SÜRECİ VE KRİTERLER: VAN ÖRNEĞİ 197

Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim DAVUDOĞLU, Doç. Dr. Aysu UĞURLAR

BATUMDAKİ MÜZELERİN KÜLTÜR TURİZMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 199

Dr. Öğr. Üyesi Gülcan ÖZBEK

TÜRKİYE'DE TURİSTİK KONAKLAMA TESİSLERİ VE YATAK KAPASİTELERİNİN MEKANSAL ANALİZİ 200

Yüksek Lisans Öğrencisi Yağmur KUŞBEY, Doç. Dr. Reşat GEÇEN, Dr. Öğr. Üyesi Çetin Furkan USUN

DİJİTAL SOFRALAR: GASTRONOMİDE SANAL DENEYİMLER VE TURİZMDE YENİ UFUKLAR 202

Dr. Öğr. Üyesi Cesim BEHREMEN

OTEL İŞLETMELERİNİN MENÜLERİNDE YÖRESEL YEMEKLERİN YER ALMA DURUMU: SAMSUN İLİ ÖRNEĞİ 204

Doç. Dr. Olcay ÖZIŞIK YAPICI, Dr. Öğr. Üyesi Esra KATIRCIOĞLU

NEVŞEHİR'DE AZ BİLİNEN HIRİSTİYANLIK DİNİ YAPILARINA İLİŞKİN ZİYARETÇİ ALGILARI VE DENEYİMLERİNİN ANALİZİ 205

Öğr. Gör. Dr. Arif AKPINAR

KUTSALIN İZİNDE: POST-MODERN BİREYİN ANLAM ARAYIŞI VE TURİSTİK YOLCULUK 207

Arş. Gör. Dr. Ayşe ACARER

KUTSAL MEKANLARIN DÜŞÜNSEL ANALİZİ: DİNİ MİRAS VE TURİSTİK TÜKETİM İKİLEMİ 209

Arş. Gör. Dr. Ayşe ACARER

YİYECEKTEN RİTÜELE: NOEL PAZARLARINDA ÇOK BOYUTLU GASTRONOMİK DENEYİMLERİN KEŞFİ 211

Doç. Dr. Gökhan YILMAZ, Doç. Dr. Ayşe ŞAHİN YILMAZ

İRAN SENENDEC MÜZESİNDEKİ BÜYÜK SELÇUKLU VE İLHANLI DÖNEMİ SERAMİKLERİ 213

Doç. Dr. Mehmet TOP, Elvan OFLAS

BATI ASYA ÜLKERİNİN TURİZM FAALİYETLERİYLE OLAN İLİŞKİSİNİ SİNEMASAL DENEYİM ÜZERİNDEN OKUMAK 215

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KIRMIZI

ORMAN EKOSİSTEMLERİ VE BİTKİ ÇEŞİTLİLİĞİ İLE EKOTURİZM ARASINDAKİ ETKİLEŞİM: EKOLOJİK TEMELLER VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERSPEKTİFİ 217

Dr. Ayşegül TEKEŞ

MALATYA'DA MÜZE TURİZMİNİN MEVCUT KAYNAK VE POTANSİYELİN DEĞERLENDİRİLMESİ 218

Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşe Şule KARAKAŞ, Dr. Öğr. Üyesi Müjde AYDOĞDU

DESTİNASYON İMAJI ALGISININ FESTİVAL MEMNUNİYETİ ÜZERİNE ETKİSİ: BATMAN İLİ ÖRNEĞİ 219

Yüksek Lisans Öğrencisi Merve HASOĞLU, Doç. Dr. Bülent AYDIN

TURİZM COĞRAFYASI AÇISINDAN FESTİVAL TURİZMİ: MALATYA KAYISI FESTİVALİ ÖRNEĞİ 221
Yüksek Lisans Öğrencisi Edanur KATILMIŞ, Dr. Öğr. Üyesi Müjde AYDOĞDU

ISPARTA KÜLTÜR MİRASININ CANLI TANIĞI: ESKİ ÜZÜM PAZARI VE ISPARTA TURİZMİNE KATKISI 223
Dr. Yasin Tekin

DEPREM VE TURİZM 224
Yüksek Lisans Öğrencisi Sena BÜKER, Yüksek Lisans Öğrencisi Volkan KAYA

TÜRK MUTFAĞININ SOSYAL TEMSİLİ: LEZZETLERİN TOPLUMSAL YANSIMALARI 225
Dr. Öğr. Üyesi. Fatma KOÇ, Dr. Öğr. Üyesi Elif Esma KARAMAN TAŞKESENLİGİL

TURİZM SEKTÖRÜNDE GÜVENLİK KÜLTÜRÜ: HUDSON'UN GÜVENLİK KÜLTÜRÜ OLGUNLAŞMA MODELİ BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME 227
Öğr. Gör. Seçil AYANOĞLU

TAT ALGISININ MANİPÜLASYONU: MİRACULİN KULLANILARAK HOŞ OLMAYAN TATLARIN YENİDEN DENEYİMLENMESİ 229
Arş. Gör. Cennet Nergiz TAŞKESEN

FINE DINING RESTORAN MÜŞTERİLERİNİN MARKA VEFASININ ÖLÇÜMÜ 230
Dr. Öğr. Üyesi Elvan ÖZBEY KESER, Yüksek Lisans Öğrencisi Kıvanç Aydın, Prof. Dr. Berrin GÜZEL

PAYLAŞIMLI KONAKLAMA: AIRBNB ÜZERİNDEN ANTALYA'DA SUNULAN KONAKLAMA ALANLARININ İNCELENMESİ 232
Dr.Öğr.Üyesi Hidayet KIŞLALI

TURİZM REHBERLİĞİ ÇALIŞMALARINDA NİTEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ ... 233
Yüksek Lisans Öğrencisi Selcan Keremoğlu, Dr. Öğr. Üyesi Hidayet KIŞLALI

BİTLİS'TE BEŞ MİNARE İSİMLİ AĞITIN KÜLTÜREL MİRAS OLARAK TANITIMI 234
Yüksek Lisans Öğrencisi Adil SAYAN

DOĞA TEMELLİ TURİZMDE YEREL TOPLULUKLARIN ROLÜ 236
Doç. Dr. Songül DÜZ ÖZER, Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşe İNAN

MUNZUR ÇAYI HAVZASINDA KAMP ALANLARI İÇİN YER SEÇİM KRİTERLERİNİN CBS İLE BELİRLENMESİ VE PLANLAMASI 237
Doktora Öğrencisi Fahrettin ENGİN, Prof. Dr. M. Taner ŞENGÜN, Dr. Arş. Gör. Enes KARADENİZ, Arş. Gör. Muhammed KOCAOĞLU

BİTLİS'İ ZİYARET EDEN YABANCI TURİSTLERE SUNULMAK ÜZERE YAPAY ZEKA DESTEKLİ FÜZYON MUTFAK ÖNERİLERİ 239

Arş. Gör. Gülseli EVLİYAOĞLU, Arş. Gör. Samuray Hakan BULUT

REKREASYON TURİZM ÇEŞİTLERİ VE GELİŞEN TRENDLER 240

Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşe İNAN, Doç. Dr. Songül DÜZ ÖZER

TÜRKİYE'NİN YILLIK ZİYARETÇİ SAYISI VE ULUSLARARASI TURİZMDE EKONOMİK GELİRDEKİ DEĞİŞİMLER 241

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Melih ÖZDEMİR

6 ŞUBAT DEPREMLERİNİN TURİZM FAALİYETLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ: ADIYAMAN İLİ ÖRNEĞİ 243

Öğr. Gör. Sezgin YILDIZ

ANADOLU'NUN EL SANATLARINDA YAŞAYAN MİRASI: AHLAT BASTONU 245

Sevilay Deniz ÖZDEN

TURİZMDE YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME MODELLERİ: KAVRAMSAL BİR İNCELEME 246

Dr. Öğr. Üyesi Seda SÖKMEN

BATMAN İLİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KÜLTÜREL MİRAS YÖNETİMİNE YÖNELİK HALK ALGILARININ İNCELENMESİ 248

Yüksek Lisans Öğrencisi Saadet İLERİ, Yüksek Lisans Öğrencisi Leman YILDIRIM, Doç. Dr. Seray GÜLERTEKİN GENÇ

MİSAK-I MİLLÎ'DEN TURİZM DESTİNASYONUNA: BATUM'UN DEĞİŞEN MEKÂNSAL TEMSİLLERİ 250

Dr. Öğr. Üyesi İsmet GÜNEY, Dr. Öğr. Üyesi Dündar DAĞLI, Doç. Dr. Esen DURMUŞ

DOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE KIŞ TURİZMİ POTANSİYELLERİ VE YAPILARI: ERZURUM PALANDÖKEN VE VAN ABALI ÖRNEKLERİ 252

Yüksek Lisans Öğrencisi Burak SUBAŞI, Dr. Öğr. Üyesi Güler ÖZYILDIRAN

RİZE İLİ DOĞAL SİT ALANLARINDAKİ (AYDER YAYLASI, İKİZDERE VADİSİ, FIRTINA DERESİ) KUŞ ÇEŞİTLİLİĞİ VE ORNİTO TURİZM POTANSİYELİ 254

Prof. Dr. Atilla DURMUŞ, Prof. Dr. Abdullah YEŞİLOVA, Doç. Dr. Hümeyra NERGİZ UYAR

AHLAT KÜMBETLERİNİN KÜLTÜR TURİZMİ AÇISINDAN ÖNEMİ 255

Dr. Öğr. Üyesi Umut GÜLERYÜZ, Evin TELLİ

BAL ARILARININ EŞSİZ YOLCULUĞU: APİ-TURİZM 257

Yüksek Lisans Öğrencisi Melike KAVAK, Dr. Öğr. Üyesi Hasan GÖKBAŞ

GIDA TERÖRÜNÜN GASTRONOMİ TURİZMİNE ETKİLERİ: ALMANYA VE ÇİN DESTİNASYONLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME 259

Öğr. Gör. Doğu Can GÜLER, Prof. Dr. Oğuz Türkay

SAKİN ŞEHİRLER PAZARLANMALI MI, PAZARLANMAMALI MI? 260

Dr. Öğr. Üyesi Caner Güçlü

TURİZM EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN KÜLTÜREL MİRAS DUYARLILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA 262

Ayşe KIRAN

Doç. Dr. Hacer Arslan KALAY

KÜLTÜREL MİRASIN SANAL TEMSİLİ 3D MEKÂNLAR VE SANAL TURLAR: BİTLİS ÖRNEĞİ 263

Öğr. Gör. Narin ONAT

TARİHİ VE KÜLTÜREL MEKÂNLAR: BİTLİS'TE RESTORASYON VE DÖNÜŞÜM SONRASI MİMARİ GEZİ HARİTASI 264

Öğr. Gör. Narin ONAT

YÖRESEL RESTORANLARDA ESTETİK DENEYİMİN TÜKETİCİ DAVRANIŞLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: MERAKIN ARACILIK ROLÜ 265

Dr. Öğretim Üyesi Muhammed TAŞ

ANKARA KIZILCAHAMAM İLÇESİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ VE MODELLENMESİ 266

Ögr. Gör. Aslı DENİZ ADIGÜZEL, Doç. Dr. Hülya YİĞİT ÖZÜDOĞRU

SİNOP'TA KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ VE BALIKÇILIK TURİZMİ: SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYA DOĞRU YEREL BİR YAKLAŞIM 268

Ahmet ŞAHİN, Burak TOKLU, İlknur Sümeyye CEBEL, Doç.Dr. Ali Turan BAYRAM, Dr. Öğr. Üyesi Kerem KAPTANGİL, Doç. Dr. Gül ERKOL BAYRAM

PİŞİRME YÖNTEMİ OLARAK TANDIR VE TANDIR EKMEĞİ: ERZURUM ÖRNEĞİ 270

Yüksek Lisans Öğrencisi Gözdenur CANDEMİŞ

ÇALIŞAN MÜŞTERİ ETKİLEŞİMİNİN KALİTESİ MÜŞTERİLERİN YAPICI SES DAVRANIŞINI ETKİLER Mİ? MÜŞTERİ RESTORAN ÖZDEŞLEŞMESİNİN ROLÜ .. 271

Doç. Dr. Ülker CAN

YEREL YEMEK MARKA DEĞERİNİN ÖLÇÜLMESİ 273

Dr. Öğr. Üyesi Elvan ÖZBEY KESER, Yüksek Lisans Öğrencisi Haydar Furkan DÜNDAR, Prof. Dr. Berrin GÜZEL

BİTLİS'TE SAĞLIK AMAÇLI REKREATİF FAALİYETLERİN YARARLARI VE UYGULAMA ETKINLİĞİ: LİTERATÜR TEMELLİ BİR BAKIŞ 275

Doç. Dr. Ramazan ERDOĞAN, Ahmethan YILDIRAK, Emrullah YILMAZ

GASTRONOMİ TURİZMİNDE DİJİTAL HİKÂYE ANLATIMI: VİDEO BLOGLARIN KAPADOKYA'NIN MUTFAK MİRASININ TANITIMI VE KORUNMASI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ 277

Yüksek Lisans Öğrencisi Oğuzhan YÜCEL, Doç. Dr. Koray ÇAMLICA

YEŞİL DÖNÜŞTÜRÜCÜ LİDERLİK, VE KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE UYGULAMALARI 279

Doç. Dr. Burcu Turan TORUN, Yüksek Lisans Öğrencisi Özge Ağar İLTER

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM KAPSAMINDA COĞRAFİ İŞARETLİ İÇLİ KÖFTELER 281

Öğr. Gör. Dr. Sümeyye DALAGAN

VAN GÖLÜ HAVZASI'NDAKİ BİYOKLİMATİK KONFOR KOŞULLARININ TURİZM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 282

Doktora Öğrencisi Mustafa Recep İRCAN, Doç. Dr. Neşe DUMAN

COĞRAFİ ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN HAMAMBOĞAZI (BANAZ-UŞAK) KAPLICALARI 284

Prof. Dr. Mehmet DENİZ

YİYECEK VE İÇECEK İŞLETMELERİ ÇALIŞANLARININ İŞ PERFORMANSLARINDA YEŞİL DÖNÜŞTÜRÜCÜ LİDERLİĞİN ROLÜ: VAN İLİ ÖRNEĞİ 286

Yüksek Lisans Öğrencisi Özge Ağar İLTER, Doç.Dr.Burcu Turan Torun

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZMDE KATILIMCI YAKLAŞIMLAR: SPOR ve OYUN TEMELLİ ETKİLEŞİMLER 288

Doç. Dr. Tuğba MUTLU BOZKURT, Doktora Öğrencisi Helin OLCAY

SPOR TABANLI ALTERNATİF TURİZM: SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR YAKLAŞIM 290

Doç. Dr. Tuğba Mutlu Bozkurt, Muhammed Can Amak

BAKISYAN (BETHKUSTAN)-ALAGÖZ SÜRYANİ KÖYÜ: BİR KİMLİK VE KÜLTÜRÜN İZİNDE ETNOGRAFİK BİR YOLCULUK 292

Dr. Emine AKMAN, Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali SEVGİ

GÖRSEL PAYLAŞIMLARLA DİJİTAL TANITIM: SOSYAL MEDYADA GASTRONOMİ İÇERİKLERİ 293

Lisans Öğrencisi Berra Rümeysa USTA, Dr. Öğr. Üyesi Derya BAYKAL BAYSAL

EKOTURİZMİN SOSYO-EKOLOJİK SİSTEMLERE ETKİSİ: YEREL EKOLOJİK ÖZELLİKLER VE TOPLUM ARASINDAKİ İLİŞKİLER 295

Dr. Ayşegül TEKEŞ

SAKİN ŞEHİR ÜNVANININ TURİZM HAREKETLİLİĞİNE ETKİSİ: ŞAVŞAT ÖRNEĞİ 297

Doç. Dr. Ferhat ARSLAN, Öğr. Gör. Dr. Ercan VURAL

YALNIZ SEYAHAT EDEN KADINLARIN İZMİR ALGISI: YOUTUBE ÖRNEĞİ, NİTEL BİR ANALİZ 299

Prof. Dr. Gözde EMEKLİ, Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşegül AVCI

TURİZMDE İYİ YÖNETİŞİM ARACI OLARAK DESTİNASYON YÖNETİM ÖRGÜTLERİ 301

Arş. Gör. Dr. Bahtiyar AYDIN, Dr. Öğr. Üyesi Rıfkı SINDIR, Prof. Dr. Faruk ALAEDDİNOĞLU

PLANLI DAVRANIŞ TEORİSİ VE EKOTURİZM ÜZERİNE YAPILAN YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ 302

Dr. Öğr. Üyesi Dilara BAHTİYAR SARI

MALATYA MUTFAĞI ÜZERİNDEN BİR GASTRONOMİ TURİZMİ OKUMASI:TEORİK BİR YAKLAŞIM 304

Yüksek Lisans Öğrencisi Hacer AKBIYIK, Dr. Öğr. Üyesi Selman ER

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ'NDE TURİZMİN GELİŞİMİ 305

Dr. Diyar KARADEMİR

MUŞ OVASININ AGROTURİZM POTANSİYELİ: MURAT NEHRİ VE KARASU ÇEVRESİ ÖRNEĞİ 307

Dr. Öğr. Üyesi İrfan BAYTAR

2025 YILDIZLI RESTORANLARIN MENÜLERİNDEKİ TÜRK MUTFAĞI VE BÖLGESELCİLİK UNSURLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ 309

Yüksek Lisans Öğrencisi Kübra Kilim, Doç. Dr. Nihan Akdemir

DEPREM SONRASI ORTAYA ÇIKAN SOSYAL PROBLEMLER ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ 310

Doç. Dr. Muhammet FIRAT

DEPREM ve YOKSULLUK 311

Doç. Dr. Muhammet FIRAT

TURİZMDE REKREASYON, BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DİSİPLİNLERİNİN ENTEGRASYONU: DİSİPLİNLER ARASI BİR DEĞERLENDİRME 312

Emrullah YILMAZ, Ahmethan YILDIRAK, Helin OLCAY, Doç. Dr. Tuğba MUTLU BOZKURT, Murat ELDEMİR

TURİZM ALANINDA DİJİTALLEŞME VE TEKNOLOJİ DESTEKLİ UYGULAMALAR: GÜNCEL YANSIMALAR 314

Emrullah YILMAZ, Ahmethan YILDIRAK, Helin OLCAY, Doç. Dr. Tuğba MUTLU BOZKURT, Murat ELDEMİR

DARGEÇİT'İN MARDİN TURİZM GÜZERGÂHINA ENTEGRE EDİLEBİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME 316

Dr. Emine AKMAN, Prof. Dr. İlhan Oğuz AKDEMİR

KARS ÖRNEĞİNDE KENTİN KÜLTÜR TURİZMİ POTANSİYELİNE YÖNELİK SUNDUĞU HİZMETLERİN İRDELENMESİ 317

Doç. Dr. Okan YELER, Doç. Dr. Ayşegül KELEŞ ERİÇOK

DEPREM BÖLGELERİNDE REKREASYON ALAN PLANLANMASI: MALATYA İLİ ÖRNEĞİ 319

Arş. Gör. Esra ERŞAHİN, Bilim Uzmanı Nermin SARI

PANDEMİ SONRASI TÜRKİYE İÇİN FIRSATLAR VE TEHDİTLER: SAĞLIK TURİZMİNDE YENİ TRENDLER 321

Öğr. Gör. Mehmet Veysi KAYA, Dr. Öğr. Üyesi Burak SAYAR

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN REKREASYONEL AKTİVİTELERE KATILIM ENGELLERİ VE SERBEST ZAMAN FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ 323

Dr. Öğr. Üyesi Melih ÇALIŞIR, Dr. Öğr. Üyesi İrem KAPTANGİL ÇALIŞIR

YEŞİLYOL PROJESİ BİR KIRSAL KALKINMA HAMLESİ Mİ YOKSA EKOLOJİK YOK OLUŞ MU? 324

Arş. Gör. Dr. Bahtiyar AYDIN, Prof. Dr. Faruk ALAEDDİNOĞLU

ERCİŞ'TE EKOTURİZM VE DOĞAL KAYNAKLARIN SINIFLANDIRILMASI 325

Prof. Dr. Faruk ALAEDDİNOĞLU, Dr. Öğr. Üyesi Rıfkı SINDIR

ORGANİK GIDA TEDARİKİ: YAYLA PAZARLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME 326

Lisans Öğrencisi Sema Nur ZORBOZAN, Doç. Dr. Fazıl KAYA

RESTORANLARDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN ÜÇLÜ ALT ÇİZGİ (TRİPLE BOTTOM LİNE- TBL) MODELİ İLE İNCELENMESİ: YAPAY ZEKÂ SOHBET ROBOTLARIYLA BİR UYGULAMA 328

Yüksek Lisans Öğrencisi Batuhan DEMİREL, Dr. Öğretim Üyesi Özkan SÜZER

ZONGULDAK'IN EKOTURİZM POTANİSYELİNİN BELİRLNEMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA 330

Doç. Dr. Makbule CİVELEK

TURİZMDE COĞRAFİ VERİ YÖNETİMİ VE ANALİZ: BİTLİS İLİNDE AFET RİSKİ PERSPEKTİFİYLE BİR DEĞERLENDİRME 331

Öğr. Gör. Ahmet Şahap, İclal Akın

TARIM 4.0, AKILLI TARIM UYGULAMALARI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR GASTRONOMİ: DİJİTALLEŞEN GIDA SİSTEMLERİNE YÖNELİK BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ 333

Yüksek Lisans Öğrencisi Batuhan DEMİREL, Dr. Öğretim Üyesi Özkan SÜZER, Öğr. Gör. Dr. Cansen CAN

ZONGULDAK MUTFAĞINDA TÜKETİLEN GELENEKSEL GÖCE ÇORBASI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA 335
Yüksek Lisans Öğrencisi Soner Zafer TAVUKCUOĞLU, Prof. Dr. Lütfi BUYRUK

VAN İLİNİN YARATICI TURİZM FAALİYETLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ 337
Doç. Dr. Sedat ŞAHİN, Dr. Öğr. Üyesi Seda İDİKUT ŞAHİN, Yüksek Lisans Öğrencisi Halil İbrahim ZORER

RFID TEKNOLOJİSİNİN OTELLERDE KULLANIMI ÜZERİNE BİR DERLEME 339
Dr. Öğr. Üyesi Lütfullah Sadi TOPRAK, Doç. Dr. Sedat ŞAHİN

BİTLİS İLİNİN TURİZM POTANSİYELİNİN VE ÖZELLİKLERİNİN GÖRÜNÜR KILINMASINDA BELGESEL SİNEMANIN ÖNEMİ: MADAK BELGESELİ ÖRNEĞİ 341
Prof. Dr. Sedat BENEK, Dr. Recep BAYDEMİR

HANİ İLE KOCAKÖY (DİYARBAKIR) ARASINDAKİ ALANIN DOĞAL TURİZM KAYNAKLARI 343
Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim KILIÇ, Prof. Dr. Murat SUNKAR, Dr. Öğr. Üyesi Vedat AVCİ

NEMRUT KALDERASI'NIN TURİZM POTANSİYELİNİN İNCELENMESİ 345
Yüksek Lisans Öğrencisi Hasan TEMİZ, Prof. Dr. Zeki UÇAR

BİTLİS DELİKLİTAŞ'IN (SEMİRAMİS TÜNELİ) TARİHİ VE EFSANEVİ KÖKENİ ... 346
Öğr. Gör. İhsan KIZMAZ

SİVEREK/TAKORAN BAZALT SÜTUNLARI'NIN KORUNMASI, TANITIMI ve JEOTURİZME KAZANDIRILMASI 348
Prof. Dr. Sabri KARADOĞAN, Dr. Öğr. Üyesi Hurşit YETMEN, Prof. Dr. Sedat BENEK

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ALMERIA CULTURAL HERITAGE ROUTES, IN THE SOUTH OF SPAIN

Dr. María Dolores CASTELLON-PEREZ
King Juan Carlos University, md.castellon.2018@alumnos.urjc.es

Abstract

This work analyses and studies the impact of Water Culture, Dry Stone and Traditional Architecture as Cultural Heritage in the province of Almería, giving rise to the Almería Cultural Heritage Routes in Southern Spain. The main objective of this study is to find out how Cultural Heritage helps us to improve sustainability and lternative tourism solutions by providing us with another vision of the Almería region.The following methodology is qualitative and quantitative. It was a mixed methodology. On one hand, the specialized bibliography on Almería Cultural Heritage topics.On the other hand, questionnaires and interviews have been carried out with people who usually go to Almería on holiday or who work and live there. All this information has been analysed and included in this study. Almería Cultural Heritage Routes include places visited by those interested in Water Culture, Dry Stone and Traditional Architecture and the innovations that these bring us. These routes include water mills, windmills, cisterns, cabins, traditional houses and other places related to these three disciplines. Our selection helps us to better understand our Cultural Heritage on the ground. Even providing solutions for sustainable tourism and including an alternative to mass tourism.There are several Almeria Cultural Heritage Routes, but on this occasion, have been selected only six routes related to the Water Culture, Dry Stone and Traditional Architecture. Almería Cultural Heritage Route 1: The gypsum quartery of Sorbas. Crystal landscapes. Almería Cultural Heritage Route 2: Huebro mills bank. Almería Cultural Heritage Route 3: Cabo Gata Natural Park – Níjar. Almería Cultural Heritage Route 4: Birth of the Aguas river. Almería Cultural Heritage Route 5: The Vélez. Water route through Vélez Blanco. Almería Cultural Heritage Route 6: The Desert. Finally, it explains how these Cultural Heritage Routes of Almería came about and what sites are visited along them.

Keywords: Cultural Heritage, Routes, Almería – South of Spain, Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

VAN GÖLÜ EKSPRESİ: İÇSEL VE DIŞSAL UNSURLARIN ORTAYA ÇIKARILMASINA YÖNELİK NİTEL BİR BAKIŞ AÇISI

Dr. Mustafa Said KOCABIYIK
Dokuz Eylül Üniversitesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği, m.saidkocabiyik@gmail.com
Dr. Öğr. Üyesi Yenal YAĞMUR
Siirt Üniversitesi, Rekreasyon Yönetimi, yenal.yagmur@siirt.edu.tr

Özet

Tren turizmi, niş bir pazar dilimini temsil etmekle birlikte yükselen bir alternatif turizm çeşididir. Tren turizmi, demiryolu güzergahı üzerindeki şehirlerin turizm potansiyelini artırmak, ekonomik katkı ile bölgesel kalkınma düzeyini dengelemek gibi birçok açıdan büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin önemli tren yolu güzergahlarından bir tanesi olan Van Gölü Ekspresi yüksek turizm potansiyeline sahip olmasına karşılık, hak ettiği konuma ve değere ulaşamamaktadır. Bu bakımdan, yerel karar vericilerin ve turizm politikası yapıcılarının farklı stratejiler oluştururken belirli veriler doğrultusunda hareket edebilmeleri için Van Gölü Ekspresi'nin durum analizinin (SWOT) ortaya konulması büyük önem taşımaktadır. Araştırma, durum analizi yapmak amacıyla insanların içsel bakış açılarını derinlemesine ortaya koymaya odaklanan nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılarak tasarlanmıştır. Van Gölü Ekspresi'ne katılmış veya güzergâh üzerindeki illerde ikamet eden turizm akademisyenlerinden kriter ve kartopu örneklemleme teknikleri kullanılarak veri toplanacaktır. Toplanan veriler üzerinde içerik analizi yapılarak Van Lake Express'in iç ve dış bileşenlerinin ortaya çıkarılması hedeflenmektedir.

Anahtar kelimeler: Tren turizmi, Turistik tren yolculukları, Van Gölü Ekspresi

VAN LAKE EXPRESS: A QUALITATIVE PERSPECTIVE TO REVEAL INTERNAL AND EXTERNAL ELEMENTS

Abstract

Train tourism is a rising alternative tourism type, although it represents a niche market segment. Train tourism can be crucial for a number of reasons, including boosting the tourism potential of cities along the railway route, and balancing the economic contribution and degree of regional development. Despite having a tremendous potential for tourism, the Van Lake Express, one of Türkiye's major railway routes, does not achieve the status and worth it merits. In this respect, in order for local decision-makers and tourist policy makers to act on specific data while creating different strategies, it is crucial to disclose the Van Lake Express's situation (SWOT) analysis. The research was designed using phenomenology design, a qualitative research method that focuses on thoroughly disclosing people's interior viewpoints, in order to conduct the situation analysis. Using criteria and snowball sampling techniques, data will be gathered from tourism scholars who have traveled on the Van Lake Express or who reside in cities along its route. By doing content analysis on the collected data, the goal is to expose Van Lake Express's internal and external components.

Keywords: Train tourism, Touristic train journeys, Van Lake Express

ADIYAMAN'IN İNANÇ TURİZMİ POTANSİYELİNİN SWOT ANALİZİ

Öğr. Gör. Dr. Güray KARACIL
Mustafa Kemal Üniversitesi, guray.karacil@mku.edu.tr

Özet

Tarih boyunca inancın, insan yaşamını şekillendiren temel unsurlardan biri olduğu görülmektedir. Arkeolojik bulgular, insanlık tarihindeki ilk yapıların inanca dayalı merkezler olduğunu göstermektedir. Nitekim Göbeklitepe, bu durumu kanıtlayan en önemli kalıntılardan biridir. Günümüzde inanç turizmi, bireylerin kendi inançlarına veya farklı inançlara sahip toplumların kutsal mekânlarını ziyaret etmeleriyle ortaya çıkan önemli bir alternatif turizm türüdür. Arkeolojik çalışmalar, Adıyaman'da ilk yerleşim kalıntılarının 40 bin yıl öncesine kadar uzandığını ortaya koymuştur. Hitit, Asur, Pers, Makedon, Kommagene, Roma, Bizans, Abbasi, Emevî ve Osmanlı gibi 19 farklı medeniyete ev sahipliği yapmış olan bu bölge, tarihi, kültürel ve dini miras açısından zengin bir açık hava müzesi niteliğindedir. Adıyaman, sahip olduğu doğal ve kültürel zenginliklerle birlikte çeşitli turizm olanakları sunmakta ve inanç turizmi potansiyeli ile dikkat çekmektedir. Bu çalışmanın temel amacı, Adıyaman'ın inanç turizmi potansiyelini SWOT analizi aracılığıyla değerlendirmektir. Bu doğrultuda, ilin inanç turizmi potansiyelinin güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehditlerinin tespit edilmesinde ilgili literatürün incelenmesi neticesinden bulgular elde edilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgular, Adıyaman'ın inanç turizmi alanındaki güçlü yönlerini ve fırsatlarını öne çıkararak turizmin gelişmesine ve politika oluşturulmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Aynı zamanda, ilin inanç turizmine dair zayıf yönleri ve tehditleri tespit edilerek turizm politikalarının şekillendirilmesine rehberlik edilmesi hedeflenmektedir. Araştırma sonucunda Adıyaman'ın, Nemrut Dağı Tümülüsü, Perre Antik Kenti ve Karakuş Tümülüsü gibi antik dini merkezlerinin yanı sıra Safvan Bin Muattal, Abuzer Gaffari ve Mahmut el-Ensari Türbeleri ile Ulu Cami, Kap Cami ve Mor Petrus-Mor Pavlus Kilisesi gibi ibadethanelerle zengin bir inanç turizmi arz kaynağına sahip olduğu belirlenmiştir. Ancak, tanıtım yetersizliği, tesis ve alt-üst yapı eksikliği gibi sorunlar zayıf yönler olarak ortaya konmuştur. Bu çalışma, Adıyaman'ın inanç turizmi potansiyelinin bilimsel bir yaklaşımla analiz edilerek turizm politika yapıcılarına ve araştırmacılara yol göstermeyi amaçlamaktadır. Bulgular, bölgedeki turizm planlaması ve gelişim stratejileri için değerli çıkarımlar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, İnanç Turizmi, Adıyaman, Swot Analizi

SWOT ANALYSIS OF ADIYAMAN'S RELIGIOUS TOURISM POTENTIAL

Abstract

Throughout history, religious has been one of the fundamental elements shaping human life. Archaeological findings show that the first buildings in human history were faith-based centers. Göbeklitepe is one of the most important ruins that prove this. Today, religious tourism is an important type of alternative tourism that emerges when individuals visit the holy places of their own faith or the holy places of societies with different faiths. Archaeological studies have revealed that the first settlement remains in Adıyaman date back to 40 thousand years ago. This region, which has been home to 19 different civilizations such as Hittite, Assyrian, Persian, Macedonian, Macedonian, Commagene, Roman, Byzantine, Abbasid, Umayyad and Ottoman, is an open-air museum rich in historical, cultural and religious heritage. Adıyaman offers various tourism opportunities with its natural and cultural richness and draws attention with its potential for religious tourism. The main purpose of this study is to evaluate Adıyaman's religious tourism potential through SWOT analysis. In this direction, findings were obtained as a result of the examination of the relevant literature to determine the strengths, weaknesses, opportunities and threats of the province's religious tourism potential. The findings of the research aim to contribute to the development of tourism and policy-making by highlighting Adıyaman's strengths and opportunities in the field of religious tourism. At the same time, it is aimed to guide the shaping of tourism policies by identifying the weaknesses and threats of religious tourism in the province. As a result of the research, it was determined that Adıyaman has a rich source of religious tourism supply with ancient religious centers such as Mount Nemrut Tumulus, Perre Ancient City and Karakuş Tumulus, as well as Safvan Bin Muattal, Abuzer Gaffari and Mahmut

al-Ansari Tombs and places of worship such as the Great Mosque, Kap Mosque and Mor Peter-Mor Paul Church. However, problems such as lack of promotion, lack of facilities and infrastructure were identified as weaknesses. This study aims to guide tourism policy makers and researchers by analyzing Adıyaman's religious tourism potential with a scientific approach. The findings have valuable implications for tourism planning and development strategies in the region.

Keywords: Tourism, Religious Tourism, Adıyaman, Swot Analysis

COĞRAFİ BİR DEĞER OLARAK GÜZELCEHİSAR LAV SÜTUNLARI (BARTIN)

Dr. Öğr. Üyesi NURCAN AVŞİN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,nurcanavsin@yyu.edu.tr

Arş. Gör. HASAN SAYIN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,hasansayin@yyu.edu.tr

Özet

Volkanizma, yer küreyi şekillendiren en önemli unsurlardan biridir. Volkanik aktivitenin türü ve şiddeti değişmekle birlikte meydana gelen yer şekilleri büyük ölçüde çevresel değişikliğe yol açmakta ve gerek fiziki, gerekse beşeri yapıya etki etmektedir. Bu çalışmaya konu olan Güzelcehisar lav sütunları volkanik faaliyetlerin meydana getirdiği en önemli oluşumlardan biri olup dünyada olduğu gibi Türkiye'de de ender rastlanan yer şekillerindendir. Son yıllarda Karadeniz Bölgesi için önemli bir rekreasyon alanı olan bu saha henüz bilimsel araştırmalarda ve ulusal-uluslararası literatürde yeterince yer almamaktadır. Bu çalışmanın amacı Güzelcehisar lav sütunlarının jeolojik ve jeomorfolojik özelliklerini coğrafi bir perspektifle değerlendirmek, insan-doğal ortam ilişkisi bakımından bir değerlendirme yapmak ve sahayı yer bilimleri literatürüne kazandırmaktır. Bu bağlamda Güzelcehisar ve yakın çevresinde çeşitli tarihlerde saha incelemeleri geçekleştirilmiş, bazaltlara ait ölçüm ve görüntülemeler yapılmış, sahanın jeolojik ve jeomorfolojik analizleri temelinde alanın morfoloji haritası oluşturulmuştur. Elde edilen bulgular ise insan ve doğal ortam ilişkisi bakımından değerlendirilmiş ve ilgili literatürle kıyaslanmıştır. K-Ar tarihlendirme analizi sonuçlarına göre 80 milyon yıl önce oluştuğu tespit edilen bazalt sütunları Kretase devrine aittir. Bu sütunların morfolojisi, magma haznesinden yeryüzüne ulaşan lavların bölgede kimi zaman (çoğunlukla) tabandan, kimi zaman da üstten soğuduğunu, yer yer de sular tarafından kaplanarak hızlıca soğutulduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bu alan farklı yapılardaki sütun gelişimleriyle oldukça dikkat çekici bir örnektir. Bugün önemli bir ekoturizm sahası olarak kullanılan Güzelcehisar'ın ilerleyen zamanlarda daha çok turist çekeceği ve daha cazip bir doğal kaynak haline geleceği göz önünde bulundurulduğunda bu alanın Jeopark ilan edilmesi yerinde olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Volkanizma, bazalt sütunları, Güzelcehisar, Bartın.

GÜZELCEHİSAR LAVA COLUMNS AS A GEOGRAPHICAL VALUE (BARTIN)

Abstract

Volcanism is one of the most important elements that shape the earth. Although the type and intensity of volcanic activity changes, the resulting landforms cause significant environmental changes and affect both physical and human structure. Güzelcehisar lava columns, which are the subject of this study, are one of the most important forms created by volcanic activities and are rare landforms in Turkey as well as in the world. This area, which has been an important recreation area for the Black Sea Region in recent years, is not yet sufficiently included in scientific researchs and national-international literature. The aim of this study is to evaluate the geological and geomorphological features of Güzelcehisar lava columns from a geographical perspective, to make an evaluation in terms of human-natural environment relationship and to introduce the field to the earth sciences literature. In this context, field surveys were carried out in Güzelcehisar and its immediate surroundings on various dates, measurements and imaging of basalts were made, and a morphology map of the area was created based on the geological and geomorphological analyzes of the field. The findings were evaluated in terms of the relationship between humans and the natural environment and compared with the relevant literature. According to the results of K-Ar dating analysis, the basalt columns that were determined to have formed 80 million years ago belong to the Cretaceous period. The morphology of these columns shows that the lava reaching the earth from the magma, cooled sometimes (mostly) from the bottom and sometimes from the top, and in some places it was quickly cooled by being covered by water. Therefore, this area is a very striking example with the development of columns in

different structures. Considering that Güzelcehisar, which is used as an important ecotourism area today, will attract more tourists and become a more attractive natural resource in the future, it would be appropriate to declare this area as a Geopark.

Keywords: Volcanism, basalt columns, Güzelcehisar, Bartın.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

RESTORAN İŞLETMELERİNDE ETİK LİDERLİK DAVRANIŞLARININ ÇALIŞAN UYUM PERFORMANSINA ETKİSİ: ÇALIŞMA SÜRESİNİN DÜZENLEYİCİ ROLÜ

Selahattin DEMİRHAN
Batman Üniversitesi, niddahales@hotmail.com

Doç. Dr. Ülker CAN
Batman Üniversitesi, Hasankeyf Meslek Yüksekokulu, ulker.can@batman.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, restoran çalışanları örnekleminde etik liderlik ve uyum performansı arasındaki ilişkinin incelenmesi ve bu ilişkide çalışma süresinin düzenleyici rolünü ortaya koymaktır. Literatür taraması sonucu, geliştirilen araştırma modeline hem konu hem de ilgili evren özelinde rastlanmamıştır. Araştırmanın bağımsız değişkeni olarak belirlenen etik liderliğin araştırmanın bağımlı değişkeni olarak çalışan uyum performansına (acil durum adaptasyonu, kişilerarası uyum, yaratıcılık, eğitim çabaları) etkisinin restoran çalışanları örnekleminde ortaya konması hem literatür hem de sektöre katkısı bakımından değer ifade edebilir. Araştırmanın örneklemini Batman'ın merkez ilçesinde yer alan yerel restoran çalışanları oluşturmaktadır. Anket formu, araştırmacılar tarafından tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi ile restoran çalışanlarına uygulanmış, toplanan veri sonucu geçerli 400 adet anket değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen verilerin çeşitli istatistiki analizleri SPPS 22.0 ve Process Makro eklentisinden yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçlarına göre restoran çalışanlarının etik liderlik algısının acil durum adaptasyonu üzerinde (B=,588 p<0,000), kişilerarası uyum performansı üzerinde (B=,467 p<0.000) yaratıcılık boyutu üzerinde (B=,527 p<0.000) ve eğitim çabaları üzerinde (B=,158 p<0.000) istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte etik liderliğin yaratıcılık boyutu üzerine etkisinde çalışma süresinin düzenleyici etkisinin (p=,010) anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırma restoran çalışanları üzerinde önemli çıkarımlar sunsa da, gelecekteki çalışmalar için farkında olunması gereken bazı sınırlılıklara sahiptir. İlk olarak, örneklem yiyecek içecek sektörünün bir parçası olarak yerel restoran işletmelerinin çalışanlardan oluşmaktadır. Araştırma verileri yalnızca bir şehirden toplanmıştır. Bu nedenle, sonuçların genelleştirilebilirliği sınırlı olabilir. Gelecekteki çalışmalar için, farklı türdeki restoran işletmelerinin de dahil edildiği (örneğin, fast food restoranlar, etnik restoranlar) bölgesel bir çalışma tasarlanması ve çalışan uyum performansını tetikleyecek farklı liderlik türlerinin mevcut modelde sınanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Etik liderlik, Uyum performansı, Restoran Çalışanları

THE EFFECT OF ETHICAL LEADERSHIP BEHAVIORS ON EMPLOYEE ADAPTIVE PERFORMANCE IN RESTAURANT BUSINESSES: THE MODERATING ROLE OF WORKING PERIOD

Abstract

The purpose of this research is to examine the relationship between ethical leadership and adaptive performance in a sample of restaurant employees and to reveal the moderating role of working period in this relationship. As a result of the literature review, the developed research model was not studied in both the literatüre and the research universe. Revealing the effect of ethical leadership, determined as the independent variable of the research, on the dependent variable of the research, employee adaptive performance (emergency adaptation, interpersonal adaptation, creativity and training efforts) in a sample of restaurant employees can be valuable in terms of both its contribution to the literature and the sector. The sample of the study consists of local restaurant employees located in the central district of Batman. The survey form was applied to the restaurant employees by the researchers using the convenience sampling method, one of the non-random sampling methods, and 400 valid surveys were evaluated as a result of the collected data. Various statistical analyses of the data obtained within the scope of the

research were performed using SPPS 22.0 and the Process Macro. According to the analysis results, it was determined that the perception of ethical leadership of restaurant employees had a statistically positive effect on emergency adaptation (B=,588 p<0.000), on interpersonal adaptation (B=,467 p<0.000), on creativity (B=,527 p<0.000) and on training efforts (B=,158 p<0.000). However, it was determined that the moderating effect of working period on the effect of ethical leadership on creativity dimension (p=,010) was significant. Although this research provides important implications on restaurant employees, it has some limitations that should be aware of for future studies. First, the sample consisted of employees of local restaurant businesses as part of the food and beverage sector. The research data were collected from only one city. Therefore, the generalizability of the results may be limited. For future studies, it is recommended to design a regional study including different types of restaurant businesses (e.g., fast food restaurants, ethnic restaurants) and test different types of leadership that will trigger employee compliance performance in the current model.

Keywords: Ethical Leadership, Adaptive Behaviour, Restaurant Employees

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZMİN ÇEVRESEL ETKİSİ: TURİSTLERİN ÇEVRESEL SORUMLULUĞU, TUTUMLARI VE DAVRANIŞLARINA DAİR İÇGÖRÜLER

Dr. Öğr. Üyesi Zehra SALTIK
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, saltik.zehra@ciu.edu.tr

Ogwu DUMBI
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, ogwudumbi29@gmail.com

Özet

Bu çalışma, turistlerin turizmin olumsuz çevresel sonuçlarına ilişkin algılarını ölçmeyi ve bunun onların sorumluluk atfetmeleri, turizm gelişiminin çevresel sürdürülebilirliğine yönelik tutumları ve çevresel olarak sürdürülebilir tatil davranışları üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış ve veri toplama aracı olarak yapılandırılmış anket uygulanmıştır. Kolayda örnekleme tekniği kullanılarak Nijerya'yı ziyaret eden 330 uluslararası turistten veri toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre, uluslararası turistlerin turizmin olumsuz çevresel sonuçlarına ilişkin algıları, sorumluluk atfetmeleri ve turizm gelişiminin çevresel sürdürülebilirliğine yönelik tutumları üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir. Ancak, turistlerin turizmin olumsuz çevresel sonuçlarına ilişkin algılarının, çevresel olarak sürdürülebilir tatil davranışları üzerinde etkili olmadığı bulunmuştur. Bu çalışma, turistlerin turizmin çevresel sonuçlarına dair algılarının sorumluluk duygularını, sürdürülebilirliğe yönelik tutumlarını ve çevre dostu davranışlarını nasıl etkilediğini incelemek için yeni bir bakış açısı sunmakta ve sürdürülebilir turizm geliştirme stratejilerini iyileştirmek adına değerli içgörüler sağlamaktadır. Çalışma, sosyal medya platformları, tanıtımlar ve kamuya yönelik konferanslar aracılığıyla turistlerin turizm faaliyetlerinin çevresel sonuçları hakkında bilinçlendirilmesi ve tatilleri sırasında sorumluluk geliştirmeye ve sürdürülebilir davranışlar sergilemeye yönlendirilmesi gerektiğini önermektedir.

Anahtar Kelimeler: Turist Algısı, Turizmin Çevresel Sonuçları, Sorumluluk Atfetme, Çevre Dostu Davranış

TOURISM'S ENVIRONMENTAL TOLL: INSIGHTS İNTO TOURISTS' ENVIRONMENTAL RESPONSIBILITY, ATTITUDES AND BEHAVIORS

Abstract

This study aims to measure tourists' perceptions over negative environmental consequences of tourism and put forward its impact on their ascription of responsibility, attitudes towards environmental sustainability of tourism development and environmentally sustainable vacation behavior. This study utilizes the quantitative research method, using a structured questionnaire as data collection tool. The study used the convenience sampling technique and collected data from 330 international tourists visiting Nigeria. The study found that international tourists' perceptions over the negative environmental consequences of tourism had positive and significant impact on their ascription of responsibility and attitudes towards environmental sustainability of tourism development. However, the tourists' perception over the negative environmental consequences of tourism was found ineffective on their environmentally sustainable vacation behavior. This study offers a novel perspective to explore how tourists' perceptions of tourism's environmental consequences influence their sense of responsibility, attitudes toward sustainability, and pro-environmental behaviors, suggesting valuable insights to enhance sustainable tourism development strategies. This study suggests that through social media platforms, promotion and organizing of public lectures, tourists can be educated on environmental consequences of tourism activities and directed to develop responsibility as well as sustainable behaviors during their vacation.

Keywords: Tourists' Perception, Environmental Consequences of Tourism, Ascription Of Responsibility, Pro-Environmental Behaviour

NEMRUT KALDERASI SKY TRAIL

Mesut GÜL

Van Büyükşehir Belediyesi, mesutgulden@yahoo.com

Erhan ÇALIŞKAN

Türkiye Dağcılık Federasyonu, erhancaliskanf@gmail.com

Muhlis KAYA

Van Büyükşehir Belediyesi, kymuhlis@gmail.com

Özet:

Van Gölü Havzası gölün etrafında yerleşimler ve havzayı çevreleyen sıradağların etrafında bulunan yerleşimlerle birçok farklı niteliği bünyesinde barındıran eşsiz bir coğrafyadır. Gölün etrafında sıradağların yanı sıra Nemrut Dağı, Süphan Dağı, Artos Dağı, Erek Dağı ve Başet Dağı ulusal ve uluslararası alanda üne sahip zirveler ve eteklerinde göl ile bütünleşen düzlüklere sahiptir. Bitlis ilinde ilk kez düzenlenmesi için hazırlanan Nemrut Kalderası Sky Trail; International Climbing and Mountaineering Federation (UIAA) ve Türkiye Dağcılık Federasyonu (TDF) onayı ile uluslararası dağ maratonu statüsünde ikinci ve Van Gölü havzasındaki ilk olan Artos Sky Trail ile bir bütünlük tanınırlık kazanacaktır. Nemrut Kalderası Sky Trail 56 K uzunluğundaki parkur, tecrübeli koşucular ve ultra maraton tutkunları için üst düzey bir meydan okuma olacaktır. Tatvan Run 32 K bu parkur, orta seviye koşucular için zorlu ama keyifli bir deneyim sunacaktır. Van Gölü Koşusu 10 K parkuru, doğa koşusuna yeni başlayanlar ve daha kısa mesafeleri tercih edenler için ideal bir seçenek olmak üzere 3 parkurdan oluşmaktadır. Bu organizasyon, doğa tutkunları ve koşu severleri bir araya getirerek, Van'ın muhteşem dağ manzaraları eşliğinde unutulmaz bir deneyim ve eklenecek programlarlar kültürel bir gezi fırsatı sunacaktır. Nemrut Kalderası Sky Trail, yukarıda kaldera ve göller, aşağıda Van Gölü ve Tatvan'ın bütünleştiği yüksek dağ koşusunun büyüleyici ve heyecan verici bir deneyimi olacaktır. Bu çalışmada kurumlar ve kuruluşların organize ile gerçekleştirilecek yarışın; federasyon başvuruları, kurumsal işbirliği şeması, kurum izin süreçleri, tanıtım ve duyuru, parkur belirleme, işaretleme, yarış öncesi hazırlık aşamaları, yarış ilanı, yarış yönetimi ve kurumsallık, yarış sonuç ilanını kapsamaktadır

Anahtar Kelimeler: Bitlis, Van Gölü Havzası, Nemrut Kalderası, Sky Trail, Ekstrem Spor, Dağcılık.

NEMRUT CALDERA SKY TRAIL

The Lake Van Basin is a unique geography that embodies many different qualities with settlements around the lake and settlements around the mountain ranges surrounding the basin. In addition to the mountain ranges around the lake, Mount Nemrut, Mount Süphan, Mount Artos, Mount Erek and Mount Bashet have nationally and internationally renowned peaks and plains that integrate with the lake on their skirts. Nemrut Caldera Sky Trail, which is being prepared to be organized for the first time in Bitlis province, will gain recognition with the Artos Sky Trail, which is the second international mountain marathon with the approval of the International Climbing and Mountaineering Federation (UIAA) and Turkey Mountaineering Federation (TDF) and the first in the Lake Van basin. The Nemrut Caldera Sky Trail 56 K long course will be a high-level challenge for experienced runners and ultra-marathon enthusiasts. Tatvan Run 32 K course will offer a challenging but enjoyable experience for intermediate runners. The Van Lake Run 10 K course consists of 3 trails, making it an ideal option for beginners and those who prefer shorter distances. This event will bring together nature enthusiasts and running lovers, offering an unforgettable experience accompanied by the magnificent mountain views of Van and a cultural trip with additional programs. The Nemrut Caldera Sky Trail will be a fascinating and exciting experience of high mountain running where the caldera and lakes above, Lake Van and Tatvan below are integrated.This study covers

federation applications, institutional cooperation scheme, institutional permission processes, promotion and announcement, course determination, marking, pre-race preparation stages, race announcement, race management and institutionalism, race result announcement of the race to be organized by institutions and organizations.

Anahtar Kelimeler: Bitlis, Lake Van Basin, Nemrut Caldera, Extreme Sports, Mountaineering, Sky Trail.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KÜLTÜREL MİRAS DENEYİMİNİN ÖZNEL İYİ OLUŞ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİ BELİRLEMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Hacer Arslan KALAY
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, hacerkalay@yyu.edu.tr

Prof. Dr. Faruk KALAY
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, farukkalay@yyu.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Nuran ALİOĞLU
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, alioglunuran65@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı kültürel miras deneyiminin öznel iyi oluş üzerindeki etkisini ortaya çıkarmaktır. Çalışmanın evrenini Diyarbakır surlarını ziyaret eden yerli ziyaretçiler oluşturmaktadır. Araştırmanın yapıldığı dönemde alanı ziyaret eden yerli ziyaretçilerin sayısı belirlenemediğinden örneklemeye başvurulmuştur. Bu çerçevede kolayda örnekleme yoluyla ve %95 güven aralığı dikkate alınarak toplam 400 kişinin araştırmaya katılımı sağlanmıştır. Veriler yüz yüze anket tekniği ile toplanmıştır. Uygulanan anket içeriğinde 23 ifade ve 7 boyuttan oluşan kültürel miras deneyimi testi ve 3 ifadeden oluşan bir öznel iyi oluş testi yer almaktadır. Araştırmada, geçerliliği ve güvenirliği daha önce kanıtlanmış olan ölçeklerin kullanıldığı çalışmalardan elde edilen ilgili ölçekler kullanılmış olup veriler SPSS 21 ile analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarında, kültürel miras deneyimi alt boyutları ile öznel iyi oluş arasında çeşitli düzeylerde pozitif ilişki olduğu tespit edilmiştir. Buna bağlı olarak yapılan etki analizinde; kültürel miras deneyiminin öznel iyi oluş üzerinde etkisi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yapılan çoklu etki analizinde; kültürel miras deneyiminin hedonizm, katılım, bilgi, yenilik ve anlamlılık alt boyutlarının ziyaretçilerin öznel iyi oluşlarını etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras Deneyimi, Öznel İyi Oluş, Diyarbakır Surları, Diyarbakır.

A STUDY TO DETERMINE THE EFFECT OF CULTURAL HERITAGE EXPERIENCE ON SUBJECTİVE WELL-BEİNG

Abstract

The aim of this study is to reveal the impact of cultural heritage experience on subjective well-being. The population of the study consists of local visitors who visit Diyarbakır city walls. Since the number of local visitors visiting the site during the period of the study could not be determined, sampling was used. In this framework, a total of 400 people participated in the study through convenience sampling and taking into account the 95% confidence interval. The data were collected by face-to-face questionnaire technique. The questionnaire includes a cultural heritage experience test consisting of 23 statements and 7 dimensions and a subjective well-being test consisting of 3 statements. In the research, the relevant scales obtained from studies using scales with previously proven validity and reliability were used and the data were analyzed with SPSS 21. In the results of the research, it was determined that there is a positive relationship between the sub-dimensions of cultural heritage experience and subjective well-being at various levels. Accordingly, in the impact analysis, it was determined that cultural heritage experience has an effect on subjective well-being. In addition, in the multiple effect analysis, it was determined that hedonism, participation, knowledge, innovation and meaningfulness sub-dimensions of cultural heritage experience affect the subjective well-being of visitors.

Keywords: Cultural Heritage Experience, Subjective Well-Being, Diyarbakır City Walls, Diyarbakır.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

YİYECEK-İÇECEK İŞLETMELERİNDE MUTFAK ÇALIŞANLARININ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNE İLİŞKİN SORUNLARININ İNCELENMESİ: HAKKÂRİ İLİ ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Berfin ELMAS DEMİRALP
Hakkari Üniversitesi, berfinelmas@hakkari.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Berkant KIYKAÇ
Hakkari Üniversitesi, berkantkiykac@hakkari.edu.tr

Özet

Tüm dünyada iş sağlığı ve güvenliğinin önemi her geçen gün artmaktadır. İşletmeler açısından çok önemli bir konu haline gelen iş sağlığı ve güvenliği noktasında çalışanların bilgi düzeyinin artması ile birçok iş kazası ve meslek hastalığının önüne geçebilmek mümkün görülmektedir. Bu çalışma kapsamında, Hakkari ilinde bulunan yiyecek-içecek işletmelerinde mutfak bölümünde çalışan kişilerin iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yaşadıkları sorunların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, Hakkari ilindeki yiyecek-içecek işletmelerinde mutfak departmanında görev alan aşçılar, aşçı yardımcıları vb. mutfak çalışanlarıyla yarı-yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiş ve kayıt altına alınmıştır. Elde edilen sonuçlar, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, mutfak bölümü çalışanları iş sağlığı ve güvenliği açısından bazı sorunlar yaşamaktadır. Fiziksel, kimyasal, biyolojik, psiko-sosyal tehlikeler ve riskler söz konusu sorunlara örnektir. Çalışma, yiyecek-içecek işletmesi sahiplerine, yöneticilerine ve araştırmacılara yönelik önerilerle son bulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mutfak Çalışanları, İş Sağlığı ve Güvenliği, Meslek Hastalığı, Hakkari.

AN INVESTIGATION OF OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY PROBLEMS OF KITCHEN EMPLOYEES IN FOOD AND BEVERAGE BUSINESSES: A CASE STUDY OF HAKKARI PROVINCE

Abstract

The importance of occupational health and safety (OHS) is progressively increasing worldwide. Enhancing the knowledge level of employees in OHS, a critical issue for businesses, is considered essential to prevent numerous occupational accidents and diseases. Within this study, the aim was to examine the occupational health and safety problems experienced by kitchen staff in food and beverage establishments in Hakkari, Turkey. To this end, semi-structured interviews were conducted and recorded with kitchen employees, including chefs and assistant chefs, working in the kitchen departments of food and beverage businesses in Hakkari. The data obtained were evaluated using content analysis. The findings revealed that kitchen staff encounter various occupational health and safety issues, including physical, chemical, biological, and psycho-social hazards and risks. The study concludes with recommendations for food and beverage establishment owners, managers, and researchers.

Anahtar Kelimeler: Kitchen Employees, Occupational Health and Safety, Occupational Disease, Hakkari.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DESTİNASYON ÖNEM-MEMNUNİYET ANALİZİ BAĞLAMINDA VAN'I TERCİH EDEN İRANLI TURİSTLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA[1]

Emre KARACA
Batman Üniversitesi, emrekaraca.13200@gmail.com

Doç. Dr. Mustafa DOĞAN
Batman Üniversitesi, mustafadoganmustafa@gmail.com

Özet

Bu araştırma, Van destinasyonunu ziyaret eden İranlı turistlerin destinasyonla ilgili önem algılamaları ve memnuniyet düzeylerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, İranlı turistlerin beklentilerinin ne olduğu ve hangi faktörlere daha fazla önem verdikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca, bu önemli unsurların ne derece karşılandığı ve turistlerin memnuniyet düzeyleri incelenerek, destinasyonun eksiklikleri tespit edilmiştir. Bu eksikliklere çözüm önerileri sunulması hedeflenmiştir. Araştırmada, Yang (2003a) tarafından geliştirilen Önem-Memnuniyet modeli kullanılarak, literatür taramasından elde edilen anket modeli Van ilinde otel işletmelerine uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre, turistlerin önem algılamaları ile destinasyon memnuniyeti arasında doğrudan bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Turistlerin tatil deneyimindeki memnuniyet düzeyleri, gelecekteki seyahat kararlarını olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Sonuç olarak, Van ilinin turizm potansiyelinin artırılabilmesi için turist beklentilerinin doğru bir şekilde anlaşılması ve bu beklentilere yönelik hizmet sunumlarının iyileştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, destinasyonda görülen sosyal ve çevresel sorunlar ile turizm yatırımlarına yönelik öneriler de sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Önem-memnuniyet analizi, ziyaretçi memnuniyeti, Destinasyon, Van, Türkiye

A RESEARCH ON IRAN TOURISTS PREFERRING THE VALVE IN THE CONTEXT OF DESTINATION IMPORTANCE-SATISFACTION ANALYSIS

Abstract

This study aims to examine the importance perceptions and destination satisfaction levels of Iranian tourists visiting the Van destination. The research attempts to determine the expectations of Iranian tourists and identify the factors they consider most important. In addition, by evaluating how well these important aspects are met and the level of satisfaction tourists experience, the study seeks to identify the deficiencies of the destination and propose solutions. In the study, Yang's (2003a) Importance-Satisfaction model was used, and the survey model obtained from the literature review was applied in hotel establishments in Van. The findings revealed that there is a direct relationship between the importance perceptions of tourists and their destination satisfaction. The satisfaction level experienced during the vacation may positively or negatively influence future travel decisions. As a result, the study emphasizes that in order to enhance the tourism potential of Van, it is crucial to understand tourist expectations and improve service offerings in line with those expectations. Additionally, social and environmental issues observed at the destination and recommendations for tourism investments have been presented.

Keywords: Importance-Satisfaction analysis, visitor satisfaction, destination, Van, Türkiye.

[1] Bu çalışma Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından yürütülen Emre Karaca'nın aynı başlıklı tezinden türetilmiştir.

TURİZM İLE ŞEKİLLENEN ŞEHİRSEL DOKU: KARASU (SAKARYA)

Doktora Öğrencisi Zeynep Ceylin ECER
Fırat Üniversitesi, ecerzeynepceylin@gmail.com

Prof. Dr. Ayşe ÇAĞLIYAN
Fırat Üniversitesi, acaglayan@firat.edu.tr

Özet

Tarih boyunca kıyılar, ekonomik ve kültürel olarak insanların yaşam alanı olarak tercih ettiği bölgeler olmuş ve şehirlerin gelişiminde kritik bir rol oynamıştır. Kıyılar; sundukları doğal ve stratejik avantajlar nedeniyle savunma, ticaret, ulaşım ve sosyo-kültürel faktörler açısından şehirlerin biçimlenmesini şekillendirmiştir. Özellikle sanayi devrimi sonrası deniz, kum ve güneş odaklı tatil anlayışının yaygınlaşmasıyla kıyı turizmi, şehirlerin mekânsal yayılımını ve ekonomik yapısını doğrudan etkileyen temel faktörlerden biri haline gelmiştir.

Tarihsel olarak Karasu ve çevresi Sakarya Nehri'nin Karadeniz ile birleştiği stratejik bir konumda yer alması nedeniyle özellikle Osmanlı döneminden itibaren önemli bir kıyı yerleşimi olarak dikkat çekmiştir. Geçmişte tarım ve balıkçılık faaliyetleriyle şekillenen yerleşme, 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren artan sanayi ve ticaret faaliyetleriyle büyüme göstermiştir. Ancak asıl kırılma noktası 1980 sonrası kıyı turizminin gelişmesiyle başlamış, sahil şeridinde yoğun yazlık konut alanları ve turistik yapılaşma oluşmuştur.

Karasu'nun şehirleşme süreci, tarihsel olarak farklı zaman dilimlerinde gelişen yerleşim alanlarının genişleyerek bütünleşmesiyle şekillenmiştir. 1940 ve 1944 yıllarına ait hava fotoğrafları incelendiğinde, Karasu'daki ilk yerleşim çekirdeklerinin bugünkü İncilli ve Kabakoz Mahallesi çevresinde oluştuğu görülmektedir. Zamanla, kıyı şeridi boyunca turizmin gelişmesiyle birlikte sahil hattı boyunca doğu-batı yönlü genişleme hız kazanmış, yazlık konutlar ve turistik tesisler sahil kesiminde yoğunlaşmıştır.

Bu çerçevede Karasu, kıyı turizminin etkisiyle hızla gelişen bir şehir olarak dikkat çekmektedir. Şehirde turizme bağlı olarak konut ve tesisleşme süreçleri hızlanmış, yeni yapılaşma sahil hattı boyunca yoğunlaşarak kentsel yayılımı artırmıştır. Bu çalışma, kıyı turizminin şehirleşme üzerindeki etkilerini Karasu örneğinde ele alarak bölgenin mekânsal genişlemesi, ekonomik gelişimi ve sürdürülebilirlik boyutlarını incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Kıyı Turizmi, Şehirsel Gelişim, Karasu, Sakarya

THE URBAN TEXTURE SHAPED BY TOURISM: KARASU (SAKARYA)

Abstract

Throughout history, coasts have been regions preferred by people as living spaces both economically and culturally, playing a critical role in the development of cities. Coasts, due to the natural and strategic advantages they offer, have shaped the formation of cities in terms of defense, trade, transportation, and socio-cultural factors. Especially after the Industrial Revolution, with the spread of the sea, sand, and sun-oriented holiday concept, coastal tourism has become one of the main factors directly affecting the spatial expansion and economic structure of cities.

Historically, Karasu and its surroundings have drawn attention as an important coastal settlement, particularly since the Ottoman period, due to their strategic location where the Sakarya River meets the Black Sea. In the past, the settlement was shaped by agricultural and fishing activities, but it started to grow in the second half of the 20th century with increasing industrial and commercial activities. However, the real turning point began after 1980 with the development of coastal tourism, leading to the emergence of dense summer housing areas and tourism-related structures along the coastline.

Karasu's urbanization process has historically been shaped by the expansion and integration of settlement areas that developed at different time periods. When aerial photographs from 1940 and 1944 are examined, it is seen that the first settlement cores in Karasu were formed around today's İncilli and Kabakoz neighborhoods. Over time, with the development of tourism, the coastal strip has rapidly expanded in an east-west direction, and summer houses and tourist facilities have become concentrated in the coastal areas.

In this context, Karasu stands out as a rapidly developing city influenced by coastal tourism. With tourism, housing and facility construction processes have accelerated, and new developments have concentrated along the coastline, increasing urban sprawl. This study will examine the effects of coastal tourism on urbanization through the example of Karasu, analyzing the region's spatial expansion, economic development, and sustainability dimensions.

Keywords: Tourism, Coastal Tourism, Urban Development, Karasu, Sakarya

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİTLİS HİZAN'DA TEK PASTOFORİON ODALI BİR GRUP KİLİSE

Dr. Öğr. Üyesi Yalçın KARACA
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ykaraca@yyu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ŞAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, huseyinsan@yyu.edu.tr

Sercan TUNTAY
Sydra Antik Kenti Kazı Ekip Üyesi, tuntays123@gmail.com

Özet

Doğu Anadolu Bölgesi Hıristiyan dini mimarisi alanında 1993 ten başlayarak yaptığımız çalışmalar günümüze kadar devam etmiş ve çok sayıda akademik çalışma ve bilimsel yayın gerçekleştirilmiştir. Bitlis'in Hizan ilçesindeki saha çalışmalarımız sürecinde 3 manastır kompleksi ile farklı planlarda inşa edilmiş 16 kilise yapısı tespit edilmiştir. Bunlardan 12 tanesi tek nefli kilise plan tipindedir. Üst örtülerinde tonoz kullanımı bakımından ortaklık gösteren bu yapılardan 3 tanesi tek pastoforium odası uygulaması noktasında diğerlerinden ayrılmaktadır. Orijinal isimlerini ve kesin inşa tarihlerini tespit edemediğimiz bu kiliseler Hizan'ın Soğuksu, Kolludere (İncirli-Pertag) ve Elmacık (Talars) köyünde bulunmaktadır. Doğu Hıristiyan terminolojisinde kilisenin doğu duvarındaki apsisin her iki yanında yer alan odaların ikisi birden pastoforion odaları (pastoforium hücreleri) olarak adlandırılmaktadır. Sadece din adamlarının girebildiği bu odalardan apsisin güneyindeki odaya diakonikon, kuzeyindeki odaya da prothesis denir. Bu odalarda kilise ayinlerinde kullanılan litürjik eşyalar saklanmakta ve ayin hazırlıkları yapılmaktadır. İncelediğimiz ve yakın coğrafyada karşılaştırmada kullandığımız yapıların sadece diakonikon odaları bulunmaktadır. Bu oda genellikle ayinlere hazırlığın yapıldığı ve kutsal kitapların, giysilerin, süs eşyalarının saklandığı mekandır. Batı Hıristiyan kiliselerinde bu işlevi Sakristi (sacristy) adı verilen mekanlar görmektedir. Niçin sadece diakonikon kullanıldığına dair farklı varsayımlarda bulunmak mümkündür. Komşu ilçelerden Gevaş ve Tatvan'da ikişer örnek tespit ettiğimiz bu kiliseler belli dönemi kapsayan dar bir uygulama olabilir. Diğer etken ekonomi denilebilir. Kırsaldaki bu kiliseler tek nefli, küçük köy kiliseleri niteliğini taşımaktadır. Bu yapılarda kalitesiz malzeme kullanılmıştır ve süslemeden yoksundur. Diakonikonkiliselerin tüm litürjik işlevini karşılamış olmalıdır. Başka bir etken topoğrafyanın uygun olmayışıdır.Belkide bu odalardan bazısı azizlerin mezarı olarak kullanılmış olabilir. Farklı bir bakış açısıyla değerlendirilen eserlerin farklı çalışmalara ve bakış açılarına katkı sağlayacağını düşünmekteyiz. Hangi dönemden kaldığına bakılmaksızın tarihi eserlerin bilimsel metotlarla incelenmesi, ülkemizin kültürel mirasının korunması ve geleceğe aktarılması açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bitlis, Hizan, Kilise, Pastoforion Odaları, Kültürel Miras

A GROUP OF CHURCHES WITH SINGLE PASTOFORION CELL IN HIZAN, BITLIS

Abstract

Our studies on the Christian religious architecture of the Eastern Anatolia Region, which started in 1993, have continued until today and many academic studies and scientific publications have been carried out. During our fieldworks in Hizan district of Bitlis, 3 monastery complexes and 16 church structures built in different plans were identified.12 of them are in the single nave church plan type.3 of these structures, which show a commonality in terms of the use of vaults in the upper cover, differ from the others with the application of a single pastoforium cell.These churches, whose original names and exact construction dates cannot be determined, are located in Soğuksu, Kolludere (İncirli-Pertag) and Elmacık (Talars) villages of Hizan. In Eastern Christian terminology, both of the cells on either side of the apse on the east wall of the church are called pastophorion chambers

(pastoforium cells).Only clergy are allowed to enterfrom these cells to the south of the apse,is called diakonikon and the cell to the north is called prothesis. In these cells, liturgical items used in the church liturgy arestored and liturgical preparations arebeing made. The structures we have analysed and used in comparison in the nearby geography there are only diakonikon cells.This cell is usually the place where sacred books, clothes and ornaments are kept and where preparation for the liturgy takes place.In Western Christian churches this function places called Sakristi (sacristy) are see it. There are different hypotheses as to why only the diakonikon was used. These churches that we have identified of which there are two examples each in the neighbouring districts of Gevaş and Tatvan, may be a narrow application covering a certain period.Another factor can be called economy.These churches in rural carries of a quality small village churches with a single nave.In these structures have been used poor quality materials and lack ornamentation.The diakonikon must have been fulfilled the whole liturgical function of the churches.Another factor is the unsuitability of the topography.May be, some of these cells may have been used as grave of saints. We think that it will contribute to different studies and perspectives the artefacts evaluated from a different point of view. Regardless of the period from which it originated the examination of historical artefacts with scientific methods is important for the protection and transfer of the cultural heritage of our country to the future.

Anahtar Kelimeler: Bitlis, Hizan, Church, Pastoforion Cells, Cultural Heritage.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

İNANÇ TURİZMİ BAĞLAMINDA BİLECİK İLİNİN POTANSİYELİNİN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Sıla KARACAOĞLU
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, sila.karacaoglu@bilecik.edu.tr

Özet

Dini amaçlarla seyahat etmek yeni bir olgu değildir. Antik çağlardan bugüne değin devam eden inanç odaklı yer değiştirme hareketleri turizmin en eski türü olarak kabul edilmektedir. Günümüzde ise kültür turizmi şemsiyesi içerisinde yer alan inanç turizmi en hızlı büyüyen niş pazarlardandır. Bu bakımdan destinasyonlar arasındaki rekabeti de gün geçtikçe arttıran unsurlardan birisidir. Buradan hareketle, araştırmanın amacı Bizans ve Osmanlı İmparatorlukları döneminde önemli bir geçiş noktası olmuş, Kudüs ve Mekke'ye giden Sufi hac yolunun geçtiği, Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecinde pek çok önemli şahsiyetin rol aldığı, Kurtuluş Savaşı'na kadar Türklerin ve Rumların birlikte yaşadığı topraklara sahip olan fakat söz konusu yönleriyle çok fazla tanınmayan Bilecik ilinin inanç turizmi potansiyeline dikkat çekmektir. Bu kapsamda ikincil kaynaklar taranarak inanç turizmi açısından ilin dikkat çekebileceği düşünülen potansiyel değerleri tespit edilmiş, sınıflandırılmış ve önemli bilgileri kısaca özetlenmiştir. Buna göre Bilecik ilinin inanç turizmi açısından kaynak değerlerini; türbeler, camiler, kilise ve hac yolu olarak dört kategoride ele almak mümkündür. Çalışma, ilin inanç turizmi potansiyelinin ön plana çıkarılması ve diğer turizm türleriyle bütünleşik olarak pazarlanması için turizm paydaşlarına sunulan önerilerle son bulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültür Turizmi, İnanç Turizmi, İnanç Turizmi Potansiyeli, Bilecik.

ANALYSIS THE POTENTIAL OF BİLECİK PROVINCE IN THE CONTEXT OF RELIGIOUS TOURISM

Abstract

Religious travel is not a new phenomenon. Religious migration, which has been going on since ancient times, is considered to be the oldest form of tourism. Today, religious tourism, which falls under the umbrella of cultural tourism, is one of the fastest growing niche markets. In this respect, it is one of the factors that increase competition between destinations day by day. From this point of view, the aim of the research is to draw attention to the faith tourism potential of Bilecik, which was an important transit point during the Byzantine and Ottoman Empires, where the Sufi pilgrimage route to Jerusalem and Mecca passes through, where many important personalities played a role in the process of establishing the Ottoman Empire, and where Turks and Greeks lived together until the War of Independence, but which is not well known for these aspects. In this context, the potential values of the province that are likely to attract attention in terms of religious tourism have been identified and classified, and important information has been briefly summarised by scanning secondary sources. Accordingly, the resource values of Bilecik Province in terms of religious tourism can be classified into four categories: tombs, mosques, churches and pilgrimage routes. The study concludes with suggestions for tourism stakeholders in order to highlight the religious tourism potential of the province and to market it in integration with other types of tourism.

Keywords: Cultural Tourism, Religious Tourism, Religious Tourism Potential, Bilecik.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN TÜRKİYE'DE KIYI TURİZMİNE OLASI ETKİLERİ

Arş. Gör. Aytaç DURAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, aytacduran@yyu.edu.tr

Özet

2024 yılında bir önceki yıla göre %9.8 oranında artış yaşayan ve yaklaşık 62.3 milyon ziyaretçi sayısı ile tarihteki en yüksek seviyeye ulaşan Türkiye, aynı yıl 61.1 milyar dolar turizm geliri ile de rekor kırmıştır. Bu niteliğinin yanı sıra diğer sektörlere yönelik çoğaltan etkileri de düşünüldüğünde ülke ekonomisi ve istihdamı üzerinde önemli bir getiriye sahip olan Türkiye turizminin belirgin bir gelişme yaşadığı görülmektedir. Mevcut gelişmeyi engelleyecek çok sayıdaki risk ve tehlike arasında özellikle turizmin iklim hassasiyeti dikkate alındığında üzerinde durulması gereken en hayati konu iklim değişikliği olarak ön plana çıkmaktadır. Bu kapsamda çalışma, iklim değişikliğinin Türkiye'de kıyı turizmi üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. İncelemenin kıyı turizmi üzerine yapılmasının nedeni, bir yıl içerisinde en fazla ziyaretçi sayısına ve gelir düzeyine ulaşılması dolayısıyla Türkiye turizminin lokomotifi olmasından kaynaklanmaktadır. Etkilerin tespitinde nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi kullanılmış ve belirlenen tüm (olumlu-olumsuz) yönlere çalışmada yer verilmiştir. Yapılan analiz neticesinde iklim değişikliği kaynaklı yükselen sıcaklıkların önümüzdeki süreçte özellikle Akdeniz ve Ege'deki turizm sezonunun süresini uzatacağı ve bu nedenle ekonomik göstergelerde (gelir, istihdam vb.) artışlar yaşanacağı düşünülmektedir. Buna karşılık, sıcaklık artışlarının kontrol edilemediği koşulda bu bölgeler turizm için elverişli olmaktan çıkacak ve talebin kuzeyindeki destinasyonlara doğru geçiş yapması ile ciddi ekonomik kayıplar yaşanacaktır. Sıcaklık artışlarının yanı sıra iklim değişikliği etkisiyle sıklığı ve şiddeti artan fırtına, sel, taşkın, deniz seviyesinde yükselme gibi afetler özellikle kültür ve tabiat varlıklarının, sit alanlarının, arkeolojik eserlerin, plajların vb. değerlerin bulunduğu Türkiye kıyılarında yıkıcı hasara ve geri döndürülemez zarara neden olacaktır. Son olarak, özellikle Akdeniz ve Ege bölgelerinde yükselen sıcaklıklar, kuru hava ve şiddetlenen rüzgâra bağlı olarak artan orman yangınları çok sayıda ekosisteme ev sahipliği yapan ve ekoturizm faaliyetlerinin merkezi olan sahaların yok olmasına yol açacaktır.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Turizm Sektörü, Kıyı Turizmi, Türkiye.

POSSIBLE IMPACTS OF CLIMATE CHANGE ON COASTAL TOURISM IN TURKIYE

Abstract

In 2024, Turkey experienced an increase of 9.8% compared to the previous year and reached the highest level in history with approximately 62.3 million visitors, breaking a record with a tourism revenue of USD 61.1 billion in the same year. Considering this quality as well as its multiplier effects on other sectors, it is seen that Turkey's tourism, which has a significant return on the country's economy and employment, has experienced a significant development. Among the many risks and hazards that may hinder the current development, climate change stands out as the most vital issue to be emphasised, especially considering the climate sensitivity of tourism. In this context, the study aims to analyse the effects of climate change on coastal tourism in Turkey. The reason why the examination is carried out on coastal tourism is that it is the locomotive of Turkey's tourism as it reaches the highest number of visitors and income level within a year. Document analysis, which is one of the qualitative research methods, was used to determine the effects and all (positive-negative) aspects determined were included in the study. As a result of the analysis, it is thought that the rising temperatures caused by climate change will extend the duration of the tourism season especially in the Mediterranean and Aegean in the coming period, and therefore, there will be increases in economic indicators (income, employment, etc.). On the other hand, under the condition that temperature increases cannot be controlled, these regions will cease to be favourable for tourism and serious economic losses will be experienced as the demand shifts towards destinations in the north. In addition to temperature increases, disasters such as storms, floods, floods, sea level rise, etc., which increase in frequency

and intensity due to climate change, will cause devastating and irreversible damage, especially on Turkey's coasts where cultural and natural assets, protected areas, archaeological artefacts, beaches, etc. are located. Finally, forest fires, especially in the Mediterranean and Aegean regions due to rising temperatures, dry air and intensifying winds, will lead to the destruction of areas that host many ecosystems and are the centre of ecotourism activities.

Keywords: Climate Change, Tourism Sector, Coastal Tourism, Türkiye.

YENİLEBİLİR OTLAR TÜKETİM ALIŞKANLIĞI: BİTLİS İLİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Muhabbet ÇELİK
Yozgat Bozok Üniversitesi, muhabbet.celik@bozok.edu.tr

Özet

Sağlıklı beslenme bilincinin artması ile birlikte doğada kendiliğinden yetişen otlara olan talep artmıştır. Bu çalışmada, Bitlis ilinde yenilebilir otların tespit edilmesi ve bu otların mutfakta kullanım şekillerinin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu araştırmada nitel araştırma deseni tercih edilmiştir. Veri toplama sürecinde, daha derinlemesine ve güvenilir bilgiler elde edebilmek amacıyla 50 yaş ve üzeri, yenilebilir ot tüketimi deneyimine sahip bireylerle görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında yenilebilir otlarla yapılan yemek reçeteleri elde edilmiştir. Ayrıca katılımcıların yenilebilir otları, küçük yaşlardan itibaren hem sağlıklı olduğu için hem de alışkanlık olduğu için tükettikleri tespit edilmiştir. Katılımcıların bu otları çiğ olarak tüketmelerinin yanı sıra pilav, salata, börek içi, turşu ve kavurma olarak tercih ettikleri de tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Bitlis, Yenilebilir Otlar

CONSUMPTION HABITS OF EDIBLE HERBS: THE EXAMPLE OF BİTLİS PROVINCE

Abstract

With the increasing awareness of healthy nutrition in recent years, there has been a growing interest in and demand for edible plants that grow naturally in the wild. This study aims to identify wild edible herbs found in the province of Bitlis and to examine their culinary uses. A qualitative research method was employed in the study. In order to obtain more reliable and in-depth data, interviews were conducted with individuals aged 50 and above who regularly consume these herbs. As part of the study, traditional recipes prepared with wild herbs were collected. It was found that participants had been consuming these herbs from an early age, both due to their perceived health benefits and as a result of longstanding cultural habits. In addition to being consumed raw, these herbs were also commonly used in dishes such as rice (pilaf), salads, pastry fillings, pickles, and sautés.

Anahtar Kelimeler: Gastronomy, Bitlis, Edible Herb

KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA AHLAT MÜZESİNDEKİ HAÇKARLAR

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ŞAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, huseyinsan@yyu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Yalçın KARACA
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ykaraca@yyu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KULAZ
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, mkulaz@yyu.edu.tr

Özet

Ahlat, tarih boyunca farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış ve bu nedenle zengin bir kültürel mirasa sahip olmuştur. Van Gölü'nün kuzeybatısında yer alan bu kadim şehir, özellikle Orta Çağ'dan itibaren Anadolu, Kafkasya ve Asya arasında bir köprü vazifesi görmüştür. Bölgede Selçuklu, Osmanlı ve Ermeni kültürlerinin izleri hâlâ canlılığını korumaktadır. Bu izlerden biri de Ahlat Müzesi'nde sergilenen haçkarlardır.

Haçkarlar, Ermeni kültürüne özgü, taş üzerine oyulmuş haç motifleri ve çeşitli süslemelerle bezenmiş anıt niteliğindeki eserlerdir. Genellikle mezar taşlarında ve mimari yapıların cephe yüzeylerinde kullanılmış olan haçkarlar, sadece birer anıt değil, aynı zamanda Ermeni sanatının, inanç dünyasının ve taş işçiliğinin en özgün örnekleri arasında yer alır. Orta Çağ ve sonrası boyunca Ermeni ustaları tarafından büyük bir titizlikle işlenen bu taşlar, estetik ve dini öğeleri bir araya getiren semboller olarak öne çıkmaktadır.

Ahlat ve çevresinde Orta Çağ ve sonrasında İslam toplumuyla birlikte varlığını devam ettiren Ermenilerin olması bölgedeki birçok haçkarın günümüze ulaşmasını sağlamıştır. Ahlat Müzesi, bu taşların korunmasını, sergilenmesini ve akademik çalışmalar için erişilebilir olmasını sağlayarak kültürel mirasın yaşatılmasına katkıda bulunmaktadır. Müzedeki haçkarlar, üzerlerindeki detaylı işlemeleri, motifleri ve kitabeleriyle dikkat çekmektedir. Bu taşlar, epigrafik bilgilerle birlikte geometrik desenler, madalyonlar ve bitkisel motifler gibi unsurları barındırarak, sanat tarihçileri için önemli bilgiler sunmaktadır.

Bu çalışmada, Ahlat Müzesi'nde yer alan haçkarların tarihsel gelişimi, sanatsal özellikleri, kültürel bağlamı ve korunması üzerine detaylı bir inceleme yapılacaktır. Haçkarların bölgedeki tarihi miras içindeki yerine değinilerek, farklı medeniyetlerin ortak miras alanında nasıl bir etkileşim içinde olduğu ele alınacaktır. Kültür ve inanç turizmi açısından da bu araştırmanın katkı sağlayacağı kanaatini taşımaktayız.

Anahtar Kelimeler: Haçkar, Ermeni, Ahlat Müzesi, Kültürel Miras

THE KHACHKARS IN THE AHLAT MUSEUM WITHIN THE SCOPE OF CULTURAL HERITAGE

Abstract

Ahlat, a city that has hosted various civilizations throughout history, possesses a rich cultural heritage. Located in the northwest of Lake Van, this ancient city has served as a bridge between Anatolia, the Caucasus, and Asia, especially from the Middle Ages onwards. The traces of Seljuk, Ottoman, and Armenian cultures still remain vibrant in the region. One such trace is the khachkars displayed in the Ahlat Museum.

Khachkars are monumental works specific to Armenian culture, carved with cross motifs and various decorations on stone. These stones, typically used as gravestones and on the façades of architectural structures, are not only monuments but also stand as the most distinctive examples of Armenian art, faith, and stone craftsmanship. Throughout the Middle Ages and beyond, Armenian artisans meticulously crafted these stones, which highlight both aesthetic and religious elements as symbols.

The presence of Armenians in the region during and after the Middle Ages, alongside Islamic communities, has enabled many khachkars to survive to the present day. The Ahlat Museum contributes to the preservation, exhibition, and accessibility of these stones for academic research, thus playing a role in the continuity of cultural heritage. The khachkars in the museum stand out due to their intricate carvings, motifs, and inscriptions. These stones, along with epigraphic information, include geometric patterns, medallions, and plant motifs, providing valuable insights for art historians.

This study will offer a detailed examination of the historical development, artistic features, cultural context, and preservation of the khachkars in the Ahlat Museum. The position of these khachkars within the region's historical heritage will be addressed, as well as how different civilizations have interacted within a shared heritage space. We believe that this research will contribute to the fields of cultural and religious tourism.

Keywords: Khachkar, Armenian, Ahlat Museum, Cultural Heritage

WASTE MANAGEMENT CHALLENGES IN TOURIST DESTINATIONS (CASE OF IMERETI)

Assoc. Prof. Izolda KHASAIA

Akaki Tsereteli State University, izolda.khasaia@atsu.edu.ge

Nano TSERTSVADZE

Akaki Tsereteli State University, tsertcvadze.nano@atsu.edu.ge

Abstract

Tourism plays a crucial role in the global economy, generating income and employment opportunities. However, the environmental impact of tourism, particularly waste generation, is a growing concern. Studies indicate that tourism accounts for approximately 6.7% of waste generated in Europe, posing significant environmental, social, and economic challenges. The Imereti region, a key tourist destination in Georgia, faces similar waste management issues.

This study examines the challenges of waste management in Imereti's tourist destinations, analyzing existing practices and proposing solutions for sustainable tourism development. The research was conducted through surveys and observations in various tourism-related businesses, including hotels, family wineries, cultural sites, and protected areas. Findings indicate that while some businesses implement eco-friendly practices, inadequate infrastructure, financial constraints, and low public awareness hinder effective waste management.

Sustainable waste management requires a multi-level approach involving governmental policies, private sector engagement, and public awareness initiatives. The study highlights the importance of waste separation, recycling, composting, and responsible tourism practices as essential measures for minimizing environmental impact. The research concludes that effective waste management in tourist destinations can be achieved through strategic investments, community involvement, and sustainable tourism policies.

Keywords: Waste Management, Tourism, Destination, Imereti

YENİDEN İŞLEVLENDİRİLEN TARİHİ YAPILARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Melahat AVŞAR
Amasya Üniversitesi, melahat.avsar@amasya.edu.tr

Özet

Günümüzde tarihi yapılar yeniden işlevlendirilerek turizm amaçlı kullanılmakta, yerli ve yabancı turistler tarafından ziyaret edilmektedir. Tarihi yapıların yeniden işlevlendirilmesi sayesinde hem geçmişin izleri yaşatılmakta hem de geleceğe aktarılmaktadır. Bu açıdan tarihi yapıların yeniden işlevlendirilmesi ile ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel faktörler başta olmak üzere topluma birçok fayda sağlamaktadır. Bu noktadan hareketle bu çalışma ile Amasya ilinde bulunan ve yeniden işlevlendirilerek turizm amaçlı kullanılan tarihi yapıların sürdürülebilir turizm kapsamında değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemi kullanılarak ikincil verilerden faydalanılacaktır. Bu çalışmada Amasya ilinin örnek olarak alınmasının temel nedenleri; tarihinin oldukça köklü olması, birçok medeniyetin yaşamış olması ve kültürel değerleriyle oldukça zengin kaynağa sahip olan bir il olmasıdır. Bu çalışma kapsamında Amasya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün internet sayfasında yer alan ve yeniden işlevlendirilerek turizm amaçlı kullanılan tarihi yapılar ele alınacaktır. Çalışma kapsamında tarihi yapıların ilk kullanım amaçlarının ne olduğu ve günümüzde nasıl kullanıldığı belirlenecektir. Sürdürülebilir turizmin ilkeleri göz önüne alınarak yeniden işlevlendirilen bu tarihi yapıların destinasyona sağlamış olduğu faydalar ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarihi Yapılar, Sürdürülebilir Turizm, Amasya.

EVALUATION OF RE-FUNCTIONALISED HISTORICAL BUILDINGS WITHIN THE SCOPE OF SUSTAINABLE TOURISM

Abstract

Today, historical buildings are re-functionalised and used for tourism purposes and visited by local and foreign tourists. Thanks to the re-functionalisation of historical buildings, both the traces of the past are kept alive and transferred to the future. In this respect, the re-functionalisation of historical buildings provides many benefits to the society, especially economic, social, cultural and environmental factors. From this point of perspective, this study aims to evaluate the historical buildings in Amasya province, which are re-functionalised and used for tourism purposes, within the scope of sustainable tourism. For this purpose, secondary data will be utilised by using qualitative research method. The main reasons for taking Amasya province as an example in this study are that it has a very deep-rooted history, many civilisations have lived and it is a province that has a very rich resource with its cultural values. Within the scope of this study, the historical buildings on the website of Amasya Provincial Directorate of Culture and Tourism, which are re-functionalised and used for tourism purposes, will be discussed. Within the scope of the study, it will be determined what the first purpose of use of historical buildings is and how they are used today. Considering the principles of sustainable tourism, the benefits provided to the destination by these re-functionalised historical buildings will be revealed.

Keywords: Historical Buildings, Sustainable Tourism, Amasya.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TÜRKİYE'NİN ZEYTİN ÜRÜNÜ COĞRAFİ İŞARETLERİ ve ZEYTİNYAĞI TURİZMİ POTANSİYELİ

Dr. Öğr. Üyesi Erkan DENK
Bitlis Eren Üniversitesi, edenk@beu.edu.tr

Özet

Coğrafi işaretler, üretildikleri bölgelerin imajını güçlendiren, tescilli ürün kimliğiyle standart üretimi genişleten, kültürel mirasa sahip çıkarak sürdürülebilirliği teşvik eden ve üretim sınırları çizilen bölgede turizmin gelişimini destekleyen en önemli sınai mülkiyet hak türlerinden birisidir. Önemi gün geçtikçe anlaşılan bu nadide ve eşsiz ürünler, başta tüketiciyi koruduğu gibi üreticiyi ve kendi kültürel kimliğini de muhafaza ederek üretim bölgelerinde önemli sayılabilecek düzeyde katma değer yaratmaktadır. Buradan hareketle uzun ve köklü bir geçmişi olan zeytin ve zeytinyağı çalışmanın temel konusunu oluşturmuştur. Bu çalışmada, Türkiye'nin zeytin ve zeytinyağı üzerine coğrafi işaret tescili ile koruma altına aldığı ürünleri ortaya konulmak istenmiş ve önemli bir gastronomi turizmi niş pazarı olarak görülen zeytinyağı turizm potansiyelini gözler önüne sermek amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yardımıyla durum tespiti gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak Türkiye'nin sahip olduğu konum ve zeytin çeşitliliği açısından önemli bir üretim hacmine sahip olduğu belirlenmiş olup gastro turistlere zeytinyağı turizmi ile eşsiz deneyimler sunma potansiyelinde bir destinasyon olduğu tespit edilmiştir. 15 çeşit coğrafi işaret tesciline sahip, 5 çeşit başvuru işlemleri süren zeytin ve 19 adet coğrafi işaret tesciline sahip olup 3 adet tescil başvuru işlemleri süren zeytinyağı çeşitleri bu zengin potansiyelin en temel göstergesidir. Politika yapıcılar özellikle zeytinyağı turizmi gelişimi için gerekli altyapıyı oluşturmalı, rotaları daha net ve kapsayıcı belirlemeli ve turizmin Türkiye genelinde oniki aya yayılmasında zeytinyağı turizmini daha aktif değerlendirmelidir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi işaret, Gastronomi, Zeytinyağı turizmi, Türkiye.

TURKEY'S OLIVE PRODUCT GEOGRAPHICAL INDICATIONS AND OLIVE OIL TOURISM POTENTIAL

Abstract

Geographical indications are one of the most important types of industrial property rights that strengthen the image of the regions where they are produced, expand standard production with a registered product identity, promote sustainability by protecting cultural heritage, and support the development of tourism in the region where production boundaries are drawn. These rare and unique products, the importance of which is understood day by day, create significant added value in the production regions by protecting the producer and their own cultural identity, as well as protecting the consumer. Based on this, olive and olive oil, which has a long and deep-rooted history, constitute the main subject of the study. In this study, it was aimed to reveal the products that Turkey has protected with geographical indication registration on olives and olive oil, and to reveal the tourism potential of olive oil, which is seen as an important gastronomy tourism niche market. Situation determination was carried out with the help of document analysis, one of the qualitative research methods. As a result, it has been determined that Turkey has a significant production volume in terms of its location and olive diversity, and it has been determined that it is a destination with the potential to offer gastro tourists unique experiences with olive oil tourism. The most basic indicators of this rich potential are the olive varieties, which have 15 geographical indication registrations, 5 of which are in process of application, and the olive oil varieties, which have 19 geographical indication registrations and 3 of which are in process of registration. Policy makers should especially create the necessary infrastructure for the development of olive oil tourism, determine routes more clearly and inclusively, and evaluate olive oil tourism more actively in spreading tourism throughout Türkiye over twelve months.

Keywords: Geographical indication, Gastronomy, Olive oil tourism, Türkiye.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

GASTRONOMİ MÜZELERİNDE ZİYARETÇİ DENEYİMLERİNİN DUYGU ANALİZİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğr. Gör. Dr. Sibel ÖZDEMİR
Zonguldak Bülent Ecevit Ünivertsitesi, 1sibel.ozdemir@beun.edu.tr

Özet

Bu araştırma gastronomi turizminin gelişmekte olan alt kollarından biri olarak öne çıkan gastronomi müzelerine yönelik ziyaretçi deneyimlerini incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Geleneksel müzecilik anlayışının ötesine geçerek ziyaretçiye hem görsel hem de duyusal deneyim sunan gastronomi müzeleri aynı zamanda birer kültürel iletişim ve tanıtım aracı işlevi görmektedir. Bu bağlamda araştırmada gastronomi temalı müzeleri ziyaret eden ziyaretçilerin TripAdvisor platformunda paylaştıkları yorumlar üzerinden ziyaret deneyimlerine ilişkin duygu durumları analiz edilmiştir.

Araştırmada nitel veri toplama yöntemi olarak veri madenciliği tekniği kullanılmış ve TripAdvisor platformunda gastronomi müzeleri ile ilgili paylaşılan 1.375 adet yorum analiz edilmiştir. Veriler sözlük tabanlı duygu analizi yöntemiyle işlenmiş ve her yorum için "positive", "negative", ve "neutral" duygu skorları hesaplanmıştır. Bu skorlar yorumların duygusal içeriğini nicel biçimde sınıflandırmak ve yorumları kutupsal (polar) düzeyde değerlendirmek için kullanılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre yorumların %80,9'u olumlu, %15,8'i olumsuz ve %3,2'si nötr duygu içermektedir. Yani her 10 yorumdan 8'i gastronomi müzelerine yönelik pozitif değerlendirme içermektedir. Yorumlara ait ısı haritası ve hiyerarşik kümeleme analizleri pozitif duyguların yorumlar içinde hem yaygın hem de birbirine benzer kümeler hâlinde yer aldığını göstermektedir. Kelime bulutu analizleri ise çalışmanın içerik boyutunu desteklemiştir. Olumlu yorumlarda "museum", "food", "visit", "olive", "local", "recommend" gibi terimler sık kullanılırken olumsuz yorumlarda "expensive", "rude ", "dirty", "staff " ve "unfortunately" gibi ifadeler öne çıkmıştır. Buna göre olumlu yorumların genellikle fiziksel ortam, lezzet deneyimi ve kültürel bağlam gibi unsurlara odaklanıldığını; olumsuz yorumların ise hizmet kalitesi, fiyatlandırma ve çalışan tutumuna ilişkin eleştiriler içerdiğini göstermektedir

Sonuç olarak edilen bulgular hem gastronomi müzesi yöneticilerine hem de turizm planlayıcılarına ziyaretçi odaklı stratejiler geliştirme konusunda yol gösterici olabilir. Bu doğrultuda müzelerde hizmet kalitesinin artırılması, yerel unsurların daha belirgin hâle getirilmesi ve dijital platformlarda ziyaretçi etkileşimlerinin analiz edilerek yönetsel kararlara entegre edilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi müzeleri, TripAdvisor, Ziyaretçi Deneyimi, Duygu Analizi

EVALUATION OF VISITOR EXPERIENCES IN GASTRONOMY MUSEUMS WITH SENTIMENT ANALYSIS

Abstract

This research was conducted to examine visitor experiences at gastronomy museums, which are emerging as one of the growing sub-sectors of gastronomy tourism. Going beyond the traditional museum concept, gastronomy museums offer visitors both visual and sensory experiences and also serve as a means of cultural communication and promotion. In this context, the study analyzed the emotional states of visitors to gastronomy-themed museums based on their comments shared on the TripAdvisor platform.

Data mining techniques were used as a qualitative data collection method in the study, and 1,375 comments shared on the TripAdvisor platform about gastronomy museums were analyzed. The data was processed using a dictionary-based sentiment analysis method, and 'positive,' 'negative,' and 'neutral' sentiment scores were

calculated for each comment. These scores were used to categorize the emotional content of the comments quantitatively and to evaluate the comments on a polar level.

According to the analysis results, 80.9% of the reviews were positive, 15.8% were negative, and 3.2% were neutral. In other words, 8 out of every 10 reviews contained positive evaluations of gastronomy museums. The heat map and hierarchical clustering analyses of the comments show that positive emotions are both widespread and clustered in similar groups within the comments. Word cloud analyses supported the content dimension of the study. Terms such as 'museum,' 'food,' 'visit,' 'olive,' 'local,' and 'recommend' were frequently used in positive comments, while expressions such as 'expensive,' 'rude,' 'dirty,' 'staff,' and 'unfortunately' stood out in negative comments. Accordingly, positive comments generally focus on elements such as the physical environment, taste experience, and cultural context, while negative comments contain criticisms related to service quality, pricing, and staff attitude.

In conclusion, the findings can guide both gastronomy museum managers and tourism planners in developing visitor-focused strategies. In this regard, it is recommended that service quality be improved in museums, local elements be made more prominent, and visitor interactions on digital platforms be analyzed and integrated into managerial decisions.

Keywords: Gastronomy Museums, TripAdvisor, Visitor Experience, Sentiment Analysis

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

LİSANS ÖĞRENCİLERİN ZİHİN HARİTASININ DEĞİŞİMİ: TURİZM COĞRAFYASI DERSİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Hülya YİĞİT ÖZÜDOĞRU
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, hulya.yigit@hbv.edu.tr

Özet

Zihin haritaları bilginin görsel sunumunu sağlayarak öğrencilerin ön bilgilerinin değerlendirilmesinde ve bilgileri nasıl yapılandırdıklarının anlaşılmasında kullanılabilecek bir tekniktir. Zihin haritaları deneyim ya da edinilen bilgilerle şekillenmekte, dolayısıyla kişiden kişiye çok farklılık göstermektedirler. Bu nedenle bir değerlendirme aracı olarak zihin haritaları bireylerin öğrenilecek konu hakkında ne öğrendikleri ve öğrenme açıklarının ne olduğunun belirlenmesinde kullanılır. Bununla birlikte zihin haritaları aynı zamanda mekânsal ilişkileri de barındırmaktadır (Tunçel, 2002).

Bu çalışmanın da amacı aktif öğrenme kapsamında dönemlik yürütülen turizm coğrafyası derslerin, lisans öğrencilerinin turizm ve turizm coğrafyası konularında zihin haritalarının oluşumuna nasıl katkı sağladığını belirlemektir. Araştırmanın temel sorusu öğrencilerin zihin haritalarında turizm olgusu hakkında nasıl bir değişim gerçekleşmiştir. Bu çalışma da temel nitel analiz yöntemleri uygulanmıştır. Öğrencilerin çizimlerindeki benzerlikler, çeşitlilikler, ortak tekrarlar ve bunların olası sebepleri ortaya konmuştur. Öğrencilerin turizmle ilgili zihin haritaları ön ve son test olarak değerlendirilmiştir.

Derslerde dönem boyunca sunuş ve buluş tekniği birlikte kullanılmıştır. Öğrencilerin ders içi ve ders dışında işbirliği yöntemiyle çalışmaları sağlanmıştır. Kavram haritası, canlandırma, benzetim, eşleştirme, soru cevap yöntemleri kullanılmış, öğrencilere ArcGIS deneme sürümü kullanılarak Story Map hazırlatılmış ve sunum yapmaları istenmiştir. Öğrenciler öğrenme ortaminda akran ve öz değerlendirmesi yaparak arkadaşlarına geri bildirimde bulunmuşlardır. Son test niteliğindeki zihin haritaları, iyi, orta ve düşük performanslı zihin haritası olmak üzere üçe ayrılmıştır. Öğrencilerin ilk zihin haritaları ile son zihin haritaları karşılaştırılmıştır.

Öğrencilerin ilk zihin haritalarında Dünyaca ünlü Paris Eyfel Kulesi ve Kâbe gibi turistik mekânsal unsurlar ön plana çıkmıştır. Türkiye'nin turizm açısından dikkat çeken Kapadokya bölgesi (peribacalarına ait unsurlar), Erciyes dağı ile sahil turizmi gibi turizm çeşitleri ve özellikle dini unsurların ön planda olduğu cami gibi tarihi ve mimari yapılar örnek verilmiştir. İlk zihin haritalarında genel anlamda Türkiye'den örneklere daha çok yer verdikleri gözlenmiştir. Sonuç olarak turizmi ulusal bağlamda sembolize ettikleri, ekonomi ve gezip görme ile ilişkili unsurlara yer verdikleri anlaşılmıştır. İlk testte öğrencilerde dünya algısının oluşmadığı gözlenmiştir. Türkiye de eğitimin milliliği politikası gereği ders kitaplarında kullanılan görsellerin öncelikli olarak Türkiye'de bulunan mekânsal unsurlara ait olması önem arz etmektedir. Bu durumda ortaöğretim coğrafya ders kitaplarında bulunan örneklerin çoğunluğunun Türkiye'ye ait olmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca öğrencilerin ekonomik durumları dünyaya dair algılarının gelişmesini etkilemiştir.

Son test olarak kullanılan zihin haritalarında, teorik altyapıya ve kavramlara yer verilmiş, mekânsal kavramlar arasında ilişki kurulmuş, turizmin mekânsal farklılıklar ve dağılışlara bağlı olarak geliştiği gösterilmiş, turistik çekicilikler, ulaşım, konaklama gibi kolaylaştırıcı unsurlar yer almıştır. Olay ve olgular arasında ilişkiler doğru kurulmuş ancak mekânsal okuryazarlığı destekleyen az sayıda uluslararası çekicilikler örneklerle sunulmuştur. Tüm haritalarda bulunan ortak temanın turizmin doğa, iklim, ulaşım ve coğrafi dağılım gibi unsurlarla olan ilişkisinin kurulmuş olmasıdır.Sonuç olarak turizm ve coğrafya ilişkisi her bir zihin haritasında ana tema olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Coğrafya, Çekicilik, Zihin Haritası

CHANGE IN UNDERGRADUATE STUDENTS' MIND MAPS: THE CASE OF TOURISM GEOGRAPHY COURSE

Abstract

Mind maps are a technique that provides a visual representation of knowledge, allowing the evaluation of students' prior knowledge and an understanding of how they structure information. Mind maps are shaped by experience or acquired knowledge, thus varying significantly from person to person. For this reason, as an assessment tool, mind maps are used to determine what individuals have learned about a subject and to identify gaps in their learning. Additionally, mind maps also incorporate spatial relationships (Tunçel, 2002).

The aim of this study is to determine how semester-long tourism geography courses, conducted within the scope of active learning, contribute to the formation of undergraduate students' mind maps regarding tourism and tourism geography. The main research question is: *What kind of change has occurred in students' mind maps regarding the concept of tourism?* This study employs basic qualitative analysis methods. Similarities, diversities, common repetitions in students' drawings, and their possible reasons have been identified. Students' mind maps related to tourism were evaluated as pre- and post-tests.

Throughout the semester, both expository and discovery techniques were used in the courses. Students were encouraged to collaborate both in and out of class. Methods such as concept mapping, animation, simulation, matching, and question-answer were utilized. Students were asked to prepare and present Story Maps using the trial version of ArcGIS. In the learning environment, students conducted peer and self-assessments, providing feedback to their classmates.

The post-test mind maps were divided into three categories: high, medium, and low performance. Students' initial mind maps were compared with their final ones.

In the initial mind maps, globally famous tourist spatial elements such as the Eiffel Tower in Paris and the Kaaba stood out. Examples from Turkey, such as the Cappadocia region (featuring fairy chimneys), Mount Erciyes, coastal tourism, and historical and architectural structures like mosques with prominent religious elements, were frequently referenced. It was observed that students predominantly included examples from Turkey in their initial mind maps. As a result, it was understood that they symbolized tourism in a national context, incorporating elements related to the economy and sightseeing. In the pre-test, it was noted that students lacked a global perception of tourism.

Turkey's national education policy prioritizes the use of visuals from domestic spatial elements in textbooks. This suggests that the majority of examples in secondary school geography textbooks being from Turkey may have influenced students' perceptions. Additionally, students' economic backgrounds may have affected their global awareness.

In the post-test mind maps, theoretical foundations and concepts were included, relationships between spatial concepts were established, and it was demonstrated that tourism develops based on spatial differences and distributions. Facilitative elements such as tourist attractions, transportation, and accommodation were present. Relationships between events and phenomena were correctly established, though few international attractions supporting spatial literacy were provided as examples.

A common theme across all maps was the establishment of relationships between tourism and elements such as nature, climate, transportation, and geographical distribution. Ultimately, the relationship between tourism and geography was identified as the main theme in each mind map.

Keywords: Tourism, Geography, Attraction, Mind Map

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

HASANKEYF DESTİNASYONUNDA YEREL HALKIN TAŞIMA KAPASİTESİ ALGISININ BELİRLENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Ercan KALKAN
Batman Üniversitesi, ercan.kalkan@batman.edu.tr

Doç. Dr. Reşat ARICA
Batman Üniversitesi, resat.arica@batman.edu.tr

Özet

Hasankeyf Batman iline bağlı bir ilçedir. Tarihi yapısı itibariyle barındırdığı kültürel miras öğeleri bakımından ciddi bir turizm potansiyeli barındırır. Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamında Dicle Nehri üzerinde inşa edilen ve 2018 yılında yapımı tamamlanan Ilısu Barajıyla bu tarihi ilçe sular altında kalmıştır. Dicle Nehrinin doğu yakasına kurulu ilçe barındırdığı bazı kültürel miras öğeleriyle beraber nehrin diğer yakasına taşınarak konumlandırılmıştır. Araştırmada Batman ili için önemli bir turizm bölgesi olarak kabul edilen Hasankeyf'te yaşayan yerel halkın taşıma kapasitesi algısının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışma yarı yapılandırılmış soru formu ile yapılmıştır. Görüşme neticesinde derlenen veriler betimsel analiz tekniğiyle çözümlenmiştir. Bu kapsamda Hasankeyf ilçesinden ikamet eden yerel halktan 7 görüşmeciyle yüz yüze görüşme sağlanmış ve görüşmeler deşifre edilerek derlenmiştir. Araştırma kapsamında deşifre edilen görüşmelerde alınan yanıtlar sonucunda yerel halkın Hasankeyf' e yönelik taşıma kapasitesi algısı belirlenmiştir. Katılımcılar Hasankeyf'te turizme yönelik taşıma kapasitesi eşiklerinin potansiyelinin altında bir yoğunlukta olduğu görüşünü dile getirmiş ve bu eşiklere varılması için hijyen, ulaşım gibi çeşitli konularda gelişim sağlanması gerektiği fikrini savunmuşlardır. Tüm bunlarla beraber araştırma kapsamında yapılan görüşmelerden alınan yanıtlar sonucunda, Baraj projesiyle beraber sular altında kalan Hasankeyf' in turizm açısından olumsuz etkilendiği ve ziyaretçi sayısında belirgin bir düşüş olduğu görüşü kabul edilebilir. Elde edilen bulgular doğrultusunda çalışmanın sonuç bölümünde konuyla ilgili öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Taşıma Kapasitesi, Yerel Halk, Hasankeyf

A RESEARCH ON DETERMINING THE PERCEPTION OF LOCAL PEOPLE ABOUT TRANSPORTATION CAPACITY IN HASANKEYF DESTINATION

Abstract

Hasankeyf is a district of Batman province. It has a serious tourism potential in terms of the cultural heritage elements it harbors in terms of its historical structure. This historical district was flooded by the Ilısu Dam, which was built on the Tigris River within the scope of the Southeastern Anatolia Project and completed in 2018. The district, located on the east bank of the Tigris River, was moved to the other bank of the river with some of the cultural heritage elements it harbors. In this study, it was aimed to determine the carrying capacity perception of the local people living in Hasankeyf, which is accepted as an important tourism region for Batman province. In this study, semi-structured interview technique, one of the qualitative research methods, was used. The study was conducted with a semi-structured question form. The data collected as a result of the interview were analyzed by descriptive analysis technique. In this context, face-to-face interviews were conducted with 7 interviewees from the local people residing in Hasankeyf district and the interviews were transcribed and compiled. As a result of the responses received in the interviews transcribed within the scope of the research, the carrying capacity perception of the local people towards Hasankeyf was determined. The participants expressed the view that the carrying capacity thresholds for tourism in Hasankeyf are at a density below its potential and argued that improvements should be made in various issues such as hygiene and transportation in order to reach these thresholds. In addition to all these, as a result of the responses received from the interviews conducted within the scope of the research, it can be accepted that Hasankeyf, which was flooded with the dam project, was negatively affected in terms of

tourism and there was a significant decrease in the number of visitors. In line with the findings obtained, suggestions on the subject are presented in the conclusion section of the study.

Keywords: Carrying Capacity, Local People, Hasankeyf

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BAŞKONUŞ YAYLASINI YAYLA TURİZMİ VE REKREASYON AMAÇLI ZİYARET EDENLERİN BAKIŞ AÇILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof.Dr. Emin TOROĞLU
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, etoroglu@ksu.edu.tr

Nurullah KILINÇ
Milli Eğitim Bakanlığı, nurullahbey46@hotmail.com

Özet

Yaylalar eskiden beri genellikle göçebe hayvancılık ve tarımsal faaliyetlerin gerçekleştirilmesi açısından yararlanılan sahalardır. Yazın serin bir ortamda vakit geçirmek ve hayvan otlatmak amacıyla kışlık ot, saman, yakacak gibi ihtiyaçları karşılamak amacıyla çıkılan, az da olsa tarımsal faaliyet yapılan, yüksek ve serin alanlardır. Ancak yaylalar günümüzde turizm ve rekreasyonel faaliyetler için de cazip alanlar haline dönüşmüştür. Dünyadaki yen turizm trendleri, kırsal alanlarda yeni bir turizm çeşidini ortaya çıkartmıştır. Kırsalın kültürünü daha yakından tanıma ve bir tatil destinasyonu olarak kırsal alanları tercih etme isteği sonucu, kırsal alanlarda yaşayan insanlar için yeni bir gelir kaynağı oluşturmuştur. Kırsalın sahip olduğu yeni doğal ve beşeri çekicilikler ziyaretçilerin ilgisine çekmektedir. Toroslardaki yaylalar, Akdeniz ikliminin de etkisiyle sayfiye yaylacılığı açısından oldukça gelişmiştir. Bu bağlamda Akdeniz bölgesinde yer alan yaylalar gerek yerli gerekse yabancı turistlerin ilgisini çekmektedir. Araştırma sahamız Kahramanmaraş ili sınırları içerisinde yer alan Başkonuş yaylasıdır. Bu çalışmada Başkonuş yaylasına gelen ziyaretçilerin yayla hakkındaki genel görüşleri ve yayladaki rekreasyon faaliyetlerine yönelik bakış açıları değerlendirilmiştir. Google form üzerinden hayatlarında en az bir kez Başkonuş yaylasını ziyaret edenlerle bir anket uygulanmıştır. Burayı ziyaret eden 125 kişiye yapılan anket çalışması sonucunda; Başkonuş yaylasına gelen ziyaretçilerin genellikle tatmin düzeylerinin yüksek olduğu, yaylanın geleceğini umut verici olarak gördükleri, genellikle günübirlik olarak yayladan yararlandıkları, çoğunluğunun kendi araçlarıyla geldikleri, yaylayı daha çok serin havası, yemyeşil doğası, flora ve fauna çeşitliliği nedeniyle tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Başkonuş yaylasını ziyaret eden misafirlerin bakış açıları genellikle olumlu olduğu belirtilebilir. Ancak buradaki tesislerin temizlik ve hizmet altyapısını olumlu bulmakla beraber, sunulan hizmetlerin pahalı olduğu görüşü hakimdir. Turistik altyapının daha da geliştirilmesi, hizmet veren alanların çeşitlendirilmesi, reklam faaliyetlerinin arttırılması, ulaşım olanaklarının geliştirilmesi, sürdürülebilir bir doğa kullanımı sağlanarak yaylanın gelecekte daha çok turist tarafından tercih edilmesi açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Başkonuş Yaylası, Ziyaretçi, Bakış Açısı

Evaluation Of The Perspectives Of Visitors To Başkonuş Plateau For Plateau Tourism And Recreation Purposes

Abstract

Plateaus have long been used for nomadic animal husbandry and agricultural activities. They are high and cool areas where people go to spend time in a cool environment in the summer and graze their animals to meet their needs such as winter grass, hay, and fuel, and where agricultural activities are carried out, albeit rarely. However, today, plateaus have also become attractive areas for tourism and recreational activities. New tourism trends in the world have brought about a new type of tourism in rural areas. As a result of the desire to get to know the culture of the countryside more closely and to prefer rural areas as a holiday destination, a new source of income has been created for people living in rural areas. The new natural and human attractions of the countryside attract the attention of visitors. The plateaus in the Taurus Mountains have developed considerably in terms of summer pasture farming, also under the influence of the Mediterranean climate. In this context, the plateaus located in the Mediterranean region attract the attention of both local and foreign tourists. Our research area is the Başkonuş plateau located within the borders of Kahramanmaraş province. In this study, the general views of visitors to the Başkonuş plateau about the plateau and their perspectives on recreational activities on the plateau were evaluated. A survey was conducted with those who visited the Başkonuş plateau at least once in their lives via Google form.

As a result of the survey conducted on 125 people who visited here; it was revealed that the satisfaction levels of visitors to the Başkonuş plateau were generally high, they saw the future of the plateau as promising, they generally benefited from the plateau as a day trip, most of them came with their own vehicles, and they preferred the plateau due to its cool weather, lush nature, and diversity of flora and fauna. It can be stated that the perspectives of the guests visiting the Başkonuş plateau were generally positive. However, while they found the cleanliness and service infrastructure of the facilities here positive, the dominant view was that the services provided were expensive. Further development of the tourist infrastructure, diversification of service areas, increase of advertising activities, development of transportation facilities, sustainable use of nature and the plateau are important for being preferred by more tourists in the future.

Keywords: Başkonuş Plateau, Visitor, Perspective

ŞEHİR MARKALAŞMASINDA REKREASYON ALANLARININ VE AKTİVİTELERİN YERİ: BATMAN İLİ

Doç. Dr. Abdülkadir ÇORBACI
Batman Üniversitesi, abdulkadir.corbaci@batman.edu.tr

Doç. Dr. Hasan Önal ŞEYHANLIOĞLU
Batman Üniversitesi, hasanonal.seyhanlıoğlu@batman.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Ramazan CENGİZHAN
Batman Üniversitesi, 233208081007@student.batman.edu.tr

Özet

Bu araştırma, Batman ilindeki rekreasyon alanları ve aktivitelerinin, şehrin markalaşma süreci üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Rekreasyon alanları, insanların dinlenme, eğlenme ve sosyal etkileşim gibi ihtiyaçlarını karşılayan yerler olup, bu alanların etkin bir şekilde kullanımı, bir şehrin tanıtımına ve marka değerine büyük katkı sağlamaktadır. Batman ilinde mevcut olan parklar, doğa yürüyüşü alanları, spor tesisleri gezilecek alanlar ve diğer sosyal aktiviteler, şehirdeki yaşam kalitesini artırarak hem yerel halkın hem de ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Araştırma da nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yapılmıştır. Batman Valiliği, Batman İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Batman Belediyesi web sitelerinde yer alan rekreasyon alanları ve aktivite parkurları ele alınarak şehir markalaşmasında ne gibi katkılarının olduğu ortaya çıkarılmıştır. Araştırma sonucunda belirlenen bu alanların festivallere, turizme ve şehrin marka değerine katkıları ele alınmıştır. Batman ilinin son yıllarda gösterdiği gelişimin şehir markalaşması ve rekreasyon bağlamında başlıca noktalar belirlenmiştir. Konuyla alakalı çeşitli öneriler geliştirilmiştir. Rekreasyon alanları ve etkinlikler, şehirlerin yaşam kalitesini artırırken, aynı zamanda yerel halkın sosyal ve kültürel yaşamını zenginleştirmektedir. Batman ilindeki doğal ve kültürel potansiyel yapılan aktiviteler bağlamında değerli olmaktadır. Bu sayede hem yerel halkın hem de yerel turistin ilgisini cezbetmektedir. Bölgeye elen turist için çekicilik sağlayan rekreasyonel aktviteler markalaşma bağlamında kıymetli olmaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon , Aktivite, Markalaşma , Batman

THE PLACE OF RECREATION AREAS AND ACTIVITIES IN CITY BRANDING: BATMAN PROVINCE

Abstract

This study aims to examine the effects of recreation areas and activities in Batman province on the city's branding process. Recreation areas are places that meet people's needs for rest, entertainment, and social interaction, and the effective use of these areas significantly contributes to a city's promotion and brand value. Parks, nature walking trails, sports facilities, sightseeing spots, and other social activities available in Batman increase the quality of life in the city and attract the interest of both local residents and visitors. The research employs qualitative methods, specifically document analysis. Recreation areas and activity routes found on the websites of the Batman Governorship, Batman Provincial Directorate of Culture and Tourism, and Batman Municipality were examined to reveal their contributions to city branding. The study discusses the contributions of these areas to festivals, tourism, and the city's brand value. The main points regarding Batman's recent development in terms of city branding and recreation have been identified. Various suggestions related to the topic have been developed. Recreation areas and activities not only enhance the quality of life in cities but also enrich the social and cultural life of local residents. The natural and cultural potential of Batman province becomes valuable within the context of the activities conducted. Thus, they attract the interest of both local residents and domestic tourists. Recreational activities that provide appeal to tourists visiting the region are valuable in the context of branding.

Keywords: Recreation, Activity, Branding, Batman

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

iPAD LiDAR SENSÖRÜ KULLANILARAK TRAFİK KAZALARININ ÜÇ BOYUTLU MODELLENMESİ: SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM GÜVENLİĞİ AÇISINDAN DENEYSEL BİR YAKLAŞIM

Doç. Dr. Ali ULVİ
Mersin Üniversitesi, aliulvi@mersin.edu.tr

Arş. Gör. Dr. Abdurahman Yasin YİĞİT
Mersin Üniversitesi, ayasinyigit@mersin.edu.tr

Özet

Turizm sektöründe sürdürülebilirlik, yalnızca doğal ve kültürel kaynakların korunmasıyla sınırlı kalmayıp, turistlerin fiziksel güvenliğinin sağlanması ve kriz anlarında etkili müdahale süreçlerinin yürütülmesiyle de doğrudan ilişkilidir. Özellikle bireysel seyahatlerde artışın gözlendiği günümüzde, yurtdışından gelen turistlerin kendi araçlarıyla veya kiralık araçlarla seyahat etmeleri yaygınlaşmıştır. Ancak bu durum, trafik kazası gibi öngörülemeyen olgular karşısında turistlerin hem hukuki hem de psikolojik olarak zorluk yaşamalarına neden olabilmektedir. Yabancı dil, mevzuat farkları ve bürokratik süreçler, turistin mağduriyetini artırmakta; güvenlik algısını ve destinasyon memnuniyetini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu bağlamda, çalışmamız iPad Pro cihazında yerleşik olarak bulunan LiDAR (Light Detection and Ranging) sensörü ile trafik kazası sonrası olay yerinin dijital olarak üç boyutlu modellenmesini amaçlamaktadır. Kontrollü bir senaryoda iki aracın çarpışması kurgulanmış ve kaza sonrası sahne, iPad LiDAR ile taranarak yüksek yoğunlukta nokta bulutu verisi elde edilmiştir. Bu veriler, çeşitli 3B modelleme yazılımları ile işlenmiş ve yaklaşık 1 cm altı doğrulukla gerçekçi dijital modeller oluşturulmuştur. Araç deformasyonları, çarpışma açısı, çevresel detaylar gibi unsurlar kısa sürede ve taşınabilir bir cihaz aracılığıyla belgelenmiştir. Bu yöntemin en büyük avantajı, olay yerine müdahale eden güvenlik birimleri ya da sigorta/yerel yönetim temsilcileri tarafından kolaylıkla kullanılabilmesidir. Böylece turistin olay yerinde uzun süre beklemesi, ifade sürecinde yaşadığı iletişim sorunları veya olayın kanıtlanması gibi konularda ciddi bir iyileşme sağlanmaktadır. Üstelik dijital belgeler hukuki süreçlerde delil olarak sunulabilecek niteliktedir. Çalışma, mobil LiDAR teknolojilerinin yalnızca mühendislik ve şehircilik uygulamalarıyla sınırlı olmadığını; turizm destinasyonlarında kriz yönetimi, dijital güvenlik altyapısı ve sürdürülebilir deneyim tasarımı gibi alanlara da katkı sağlayabileceğini göstermektedir. iPad gibi yaygın ve kullanıcı dostu cihazlar aracılığıyla sunulan bu çözüm hem düşük maliyetli hem de yüksek etkili bir alternatif olarak değerlendirilmekte, özellikle akıllı destinasyon yönetimi vizyonu çerçevesinde yenilikçi bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: iPad LiDAR, 3B Modelleme, Trafik Kazası Belgelenmesi, Akıllı Turizm, Dijital Güvenlik Altyapısı

THREE-DIMENSIONAL MODELING OF TRAFFIC ACCIDENTS USING THE iPAD LiDAR SENSOR: AN EXPERIMENTAL APPROACH FOR SUSTAINABLE AND SAFE TOURISM EXPERIENCES

Abstract

Sustainability in tourism is closely linked not only to the preservation of natural and cultural resources, but also to ensuring visitor safety and managing emergencies effectively. With the increasing popularity of individual travel, it has become common for international tourists to rent cars or drive their own vehicles during their stay. However, involvement in traffic accidents can present legal, emotional, and logistical challenges for tourists, particularly due to language barriers, unfamiliar legal frameworks, and complex procedures. This study explores the use of the built-in LiDAR (Light Detection and Ranging) sensor in iPad Pro devices to digitally document traffic accident scenes in 3D. In a controlled scenario, a simulated car crash involving two vehicles was created. The crash site was scanned using the iPad LiDAR, producing a high-density point cloud. The data was processed using 3D

modeling software to generate highly accurate digital reconstructions, achieving sub-centimeter precision. Vehicle damage, collision angles, and surrounding details were captured efficiently using only a portable device. This method offers significant advantages for local authorities and insurance representatives, allowing rapid and user-friendly scene documentation. For tourists, this reduces the need for extended on-site presence and mitigates communication issues or legal misunderstandings. The digital models can also be used as admissible evidence in legal or insurance cases. The findings show that mobile LiDAR technology has valuable potential beyond engineering applications, contributing to crisis response, digital safety, and smart destination management. As a cost-effective and accessible solution, this approach supports safer and more sustainable tourism experiences.

Keywords: iPad LiDAR, 3D Modeling, Traffic Accident Documentation, Smart Tourism, Digital Safety Infrastructure

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZMDE KÜRESEL BİR KRİZ OLARAK AFETLER: DEPREME MARUZ KALAN TÜRKİYE VE BAZI ÜLKELERİN AFET YÖNETİM SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI

Fırat EROL
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, efirat65@gmail.com

Prof. Dr. Faruk KALAY
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, kalayfaruk@hotmail.com

Özet

Afetler, bireysel olarak insan yaşamını, toplumsal olarak da ülke ekonomilerini ve refahını derinden etkileyen ve bu yıkıcı etkilerin çok yönlü olarak yıllarca sürmesine neden olan olaylardır. Her sektörde olduğu gibi turizm sektörünü de önemli ölçüde etkileyen afetler, dünyada yayılımı bakımından en çok; sel (%44), fırtına (%28), deprem (%8), ekstrem sıcaklık (%6), heyelan (%5), yangın (%3) ve kuraklık (%5) olarak sıralanmaktadır. Ancak depremler, çok yönlü olarak yıkıcı özellikleri dolayısıyla en çok can ve mal kaybına neden olan olaylardır. Bu duruma karşı insanoğlunun afetlerle mücadele bakımından elindeki tek silah, hiç şüphesiz etkin bir afet ve risk yönetimidir. Yapılan bu çalışmanın amacı, afete sürekli maruz kalan ülkelerin afet yönetim stratejilerini derinden incelemek, mevcut afet yönetim sistemlerinin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarmak, stratejik uygulamaların karşılaştırılması ile potansiyel iyileştirme alanlarını tespit etmek ve geleceğe dair bütünleşik, proaktif bir strateji belirlemek açısından önerilerde bulunmaktır. Çalışmada yöntem olarak, betimleyici araştırma tekniği ile karşılaştırmalı analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi ise; Türkiye ve Japonya, Endonezya, Şili, Yeni Zelanda, Çin olmak üzere 6 ülkeden oluşmaktadır. Bu ülkelerin araştırmada örneklem olarak seçilmiş olması, yeryüzündeki depremlerin en yoğun şekilde yaşandığı deprem kuşaklarından ilki olan Pasifik Deprem Kuşağı (%81) ile ikincisi olan Alp-Himalaya Deprem Kuşaklarında (%17) yer almasından kaynaklanmaktadır. Çalışmada ülkelerin mevcut afet yönetim sistemlerinde, Türkiye hariç tüm ülkelerin risk yönetimi stratejisi uyguladığı, Türkiye'nin ise yara sarma politikası olarak kriz yönetimi uygulamalarıyla ön plana çıktığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Turizm, Deprem, Türkiye, Afete Maruz Kalan Ülkeler

DISASTERS AS A GLOBAL CRISIS IN TOURISM: COMPARISON OF DISASTER MANAGEMENT SYSTEMS OF TURKEY AND SOME COUNTRIES EXSPOSED TO EARTHQUAKE

Abstract

Disasters are events that deeply affect individual human life and socially country economies and welfare, and cause these destructive effects to continue for years in a multifaceted way. Disasters, which significantly affect the tourism sector as in every sector, are listed as floods (44%), storms (28%), earthquakes (8%), extreme temperatures (6%), landslides (5%), fires (3%) and droughts (5%) in terms of their spread in the world. However, earthquakes are the events that cause the most loss of life and property due to their destructive properties in a multifaceted way. Against this situation, the only weapon that humanity has in terms of combating disasters is undoubtedly an effective disaster and risk management. The aim of this study is to deeply examine the disaster management strategies of countries that are constantly exposed to disasters, to reveal the strengths and weaknesses of existing disaster management systems, to identify potential improvement areas by comparing strategic practices and to make recommendations in terms of determining an integrated, proactive strategy for the future. The descriptive research technique and comparative analysis method were used as methods in the study. The sample of the research is as follows; It consists of 6 countries, namely Turkey and Japan, Indonesia, Chile, New Zealand and China. The fact that these countries were chosen as samples in the study is due to the fact that they are located in the first of the earthquake zones where earthquakes are most intense on earth, the Pacific Earthquake Belt (81%) and the

second, the Alpine-Himalayan Earthquake Belt (17%). In the study, it was determined that in the current disaster management systems of the countries, all countries except Turkey apply a risk management strategy, while Turkey stands out with its crisis management practices as a wound healing policy.

Keywords: Disaster, Tourism, Earthquake, Türkey, Countries Exposed to Disaster

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KIRSAL EKONOMİ ve KIRSAL KÜLTÜR BAĞLAMINDA AGROTURİZM VE ÜLKE ÇEŞİTLEMELERİ

Öğr. Gör. Dr. Emre ATABERK

Ege Üniversitesi, emre.ataberk@ege.edu.tr

Özet

Agroturizm (tarım turizmi), kırsal turizm çatısı altında çiftlik turizmi, kırsal gastronomi turizmi, kırsal eğitim turizmi, gönüllü turizm ve deneyimsel turizmle bütünleşen bir turizm türüdür. Bütün bu turizm türlerinin ortak paydası tarım ekonomisi ve kırsal kültürdür. Agroturizmin beş önemli işlevi vardır: Turizmi ve kırsal ekonomiyi çeşitlendirme; tarımsal işletmeleri ve ürünleri değerlendirme; kırsal kalkınmaya destek verme; öğrenmek ve denemek motivasyonu olan turistlerin talebini karşılama; kırsal kadının ekonomik ve sosyal statüsünü iyileştirme. Agroturizmin günümüzde popüler hale gelmesinde; organik tarım ürünlerine verilen önemin artması, terkedilen çiftlikler, azalan tarım alanları ile nüfus kaybeden kırsal bölgeleri canlandırmada tarım ve turizmin buluşturulması, tarımsal faaliyetlerin ve kırsal gastronominin deneyimsel turizm için zengin bir altyapıya sahip olması önemli rol oynamıştır. Agroturizmin en büyük etkilerinden biri kırsal kadın üzerinedir. Özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde kadın, agroturizmle birlikte girişimci ve işletmeci kadın statüsüne geçerek kendisine, ailesine ve yaşadığı kültüre çok sayıda olumlu etkiler yaratabilmektedir. Bu çalışmanın iki amacı vardır. Birincisi agroturizmin kırsal ekonomi ve kırsal kültürle ilişkisini kurmak, diğer turizm türleriyle bütünleşebilme potansiyelini ortaya koymaktır. İkincisi Avrupa'da agroturizmde öne geçmiş ülkelerden İtalya, Fransa, İspanya ve Avusturya'yı örnek alarak; gelişim süreci, politika, planlama, mevzuat, örgütlenme, arz-talep, faaliyetler, hizmetler, etkiler ve başarı faktörleri üzerinden değerlendirmektir. Nitel araştırma kapsamındaki bu çalışma betimsel analiz çerçevesinde hazırlanmıştır. Elde edilen bulgular; adı geçen ülkelerde agroturizmin gelişmesinde örgütlenme, faaliyetler ve hizmetlerin önemli rol oynadığını göstermiştir. Bulgular, Türkiye'deki agroturizm için bazı çıkarımlarda bulunmak üzere kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tarım ekonomisi, çiftlik turizmi, ülke deneyimleri

AGROTOURISM AND COUNTRY VARIATIONS IN THE CONTEXT OF RURAL ECONOMY AND RURAL CULTURE

Abstract

Agrotourism, as a subfield of rural tourism, encompasses various forms such as farm tourism, rural gastronomy tourism, rural education tourism, voluntourism, and experiential tourism. These types of tourism all share a common foundation in agricultural economics and rural culture. Agrotourism performs five key functions: diversifying tourism and rural economies; enhancing the value of agricultural enterprises and products; contributing to rural development; responding to the demands of tourists motivated by learning and experience; and improving the economic and social status of rural women. The increasing demand for organic agricultural products, along with the need to revitalize depopulated rural areas affected by farm abandonment and shrinking agricultural lands, has played a crucial role in the growing popularity of agrotourism. The experiential richness offered by agricultural practices and rural gastronomy also significantly contributes to this rise. Among the various social impacts of agrotourism, its role in empowering rural women stands out. In underdeveloped and developing countries in particular, women can generate positive transformations for themselves, their families, and their communities by becoming entrepreneurs and business owners through agrotourism. This study has two main objectives: first, to explore the relationship between agrotourism, rural economy, and rural culture, while identifying its potential for integration with other types of tourism; and second, to evaluate the experiences of four European countries that have taken the lead in agrotourism—Italy, France, Spain, and Austria—in terms of their development trajectories, policy frameworks, planning processes, legal regulations, organizational structures, supply and demand dynamics, tourism activities, service provision, socio-economic impacts, and success factors. The study adopts a qualitative methodology within a descriptive analytical framework. The findings reveal that

effective organization, the variety of activities, and service quality play critical roles in the successful development of agrotourism. These results have been used to propose recommendations for the advancement of agrotourism in Turkey.

Keywords: Agricultural Economics, Farm Tourism, Country Experiences

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

İLAHİ SEMBOLİZMİN TAŞA İŞLENMİŞ HALİ AKDAMAR KUTSAL HAÇ MANASTIRI'NDAKİ SERAFİM FİGÜRLERİ

Doç. Dr. Tahsin KORKUT

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,t.korkut@yyu.edu.tr

Özet

Van Gölü'nün sakin sularıyla çevrili Akdamar Adası'nda yükselen Akdamar Kutsal Haç Manastırı, Orta Çağ Ermeni mimarisinin en görkemli örneklerinden biridir. Bu manastır, sadece mimari zarafetiyle değil, aynı zamanda taşıdığı kültürel ve dini değerlerle de büyüleyici bir yapıdır. Vaspurakan Hanedanlığı'nın altın çağında Kral I. Gagik tarafından yaptırılan bu manastır, o dönemin özgün mimari eserlerinden biri olarak göze çarpar. Van Gölü'nün üzerinde yükselen Akdamar Adası'nda, bu muhteşem yapı, zamanın ve doğanın etkilerine karşı dimdik ayakta durmayı başarmıştır. Manastırın dış duvarlarındaki olağanüstü süslemeleri incelerken, dini motifler ve özellikle melek figürleri dikkat çeker. Fresklerle bezeli duvarlar, Hristiyanlık inancının o dönemdeki izlerini taşır. Melekler, insanüstü varlıklar olarak işlenmiş, Kutsal Haç etrafında görkemli birer figür haline gelmiştir. Bu figürler, manastırın duvarlarına dokunan birer dini şiirdir adeta; inancın, sanatın ve tarihin iç içe geçtiği bir anlatıya dönüşmüştür. Manastırın dış cephesini süsleyen zengin kabartmalar arasında, Hristiyan melek hiyerarşisinin en üst basamağında yer alan Serafim figürleri, hem dini hem de sanatsal açıdan büyük önem taşır. Hristiyan teolojisinde Serafim, altı kanatlı ve ateşli varlıklar olarak tanımlanır (İşaya 6:2). Tanrı'nın tahtını koruduklarına inanılan bu melekler, saflığı ve ilahi aşkı temsil eder. Akdamar'daki Serafim kabartmaları da bu geleneksel betimlemeye uygun şekilde işlenmiştir: Çift kanatlarıyla yüzlerini örten, çiftiyle ayaklarını kapatan ve son çiftiyle uçan figürler, tanrısal huzurun bekçileri olarak kilisenin kutsal atmosferini güçlendirir. Manastırın batı cephesinde ve kubbe yakınlarında yer alan Serafimler, dönemin Ermeni taş işçiliğinin ustalığını gösterir. Derin oyulmuş kabartmalar, Bizans etkileri taşısa da, yerel üslubun geometrik sadeliği ve ifade gücüyle harmanlanır. Figürlerin simetrik düzeni ve kanat detayları, ışık-gölge oyunlarıyla vurgulanarak hacim etkisi yaratılır. Bu tasarım, ziyaretçilerin gözlerini yukarıya, göksel olana çekmeyi amaçlar. Çalışmada, Akdamar Kutsal Haç Manastırı tanıtıldıktan sonra, manastırın dış cephelerinde bulunan taş süsleme figürlerden serafim melekleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Akdamar, Serafim, Kutsal Haç, Van, Ermeni

DIVINE SYMBOLISM CARVED IN STONE: THE SERAPHIM FIGURES OF AKDAMAR HOLY CROSS MONASTERY

Abstract

Rising on Akdamar Island, surrounded by the tranquil waters of Lake Van, the Akdamar Holy Cross Monastery stands as one of the most magnificent examples of medieval Armenian architecture. This monastery is captivated not only by its architectural elegance but also by its cultural and religious significance. Built during the golden age of the Vaspurakan Kingdom by King Gagik I, this structure stands out as an original architectural masterpiece. Perched on Akdamar Island in Lake Van, this splendid edifice has withstood the ravages of time and nature.

When examining the extraordinary decorations on the monastery's exterior walls, religious motifs—particularly angelic figures—draw immediate attention. The fresco-adorned walls bear traces of Christian faith from that era. The angels, depicted as supernatural beings, emerge as majestic figures around the Holy Cross. These figures are like religious poetry etched onto the monastery's walls, intertwining faith, art, and history into a single narrative.

Among the rich reliefs adorning the monastery's exterior, the Seraphim figures—occupying the highest tier of the Christian angelic hierarchy—hold immense religious and artistic significance. In Christian theology, Seraphim are described as six-winged, fiery beings (Isaiah 6:2). Believed to guard God's throne, they symbolize purity and divine love. The Seraphim reliefs at Akdamar align with this traditional depiction: figures covering their faces

with one pair of wings, their feet with another, and using the final pair to fly, reinforcing the sacred atmosphere of the church as guardians of divine presence.

Located on the western facade and near the dome, the Seraphim showcases the mastery of Armenian stone craftsmanship of the period. Though the deeply carved reliefs bear Byzantine influences, they blend harmoniously with the geometric simplicity and expressive power of the local style. The symmetrical arrangement of the figures and intricate wing details, accentuated by light and shadow play, create a sense of volume. This design aims to draw visitors' gaze upward, toward the celestial realm.

In this study, following an introduction to the Akdamar Holy Cross Monastery, the Seraphim angels among the stone reliefs on its exterior walls will be examined.

Keywords: Akdamar, Serafim, Holy Cross, Van, Armenian

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

GASTRONOMİ ŞEHRİNDE YAŞAYAN VEJETARYEN BİREYLERİN RESTORANLARDA KARŞILAŞTIKLARI SORUNLARIN BELİRLENMESİ: HATAY ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Betül ŞAHİN
İskenderun Teknik Üniversitesi, betulsahin.lee22@iste.edu.tr

Doç.Dr. Hasan CİNNİOĞLU
İskenderun Teknik Üniversitesi, hasan.cinnioglu@iste.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın temel problemi yiyecek içecek kültürüyle ön plana çıkan gastronomi şehirlerinde yaşayan vejetaryenlar restoranlarda ne gibi sorunlarla karşılaştmaktadır? Buna bağlı olarak araştırmanın temel amacı gastronomi şehrinde yaşayan vejetaryen bireylerin restoranlarda karşılaştıkları sorunları tespit etmek ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmektir. Mutfak zenginliklerine rağmen gastronomi şehirlerinde yaşayan vejetaryen beslenme tarzını benimsemiş bireylerin restoranlarda karşılaştıkları sorunların daha önce bilimsel açıdan çok fazla ele alınmaması bu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Araştırmanın evrenini gastronomi şehri olan Hatay ilinde yaşayan vejetaryen bireyler oluşturmaktadır. Amaçlı ve kartopu örneklem yöntemi ile seçilen 14 vejetaryen bireyden yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla veriler elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Araştırma sonucunda bireylerin hayvan sevgisi, etik kaygılar, sağlık gibi nedenlerle vejetaryen olduğu, restoran tercihinde ise öncelikle etsiz veya vegan seçeneklerin bulunmasına, hijyen kurallarına, çalışanların konuya hâkim olmasına dikkat ettikleri ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte vejetaryenlerin restoranlarda genellikle uygun yemek seçeneklerinin az olması, çalışanların konuya yeterince hâkim olmaması ve yanlış bilgilendirme gibi sorunlarla karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda vejetaryenlerin restoranlardan en büyük beklentisinin, vejetaryen ve vegan seçeneklerin menülerde belirgin bir şekilde yer alması, çalışanların bilinçlendirilmesi ve yemeklerin etle temas etmeden hazırlanması olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda restoranlara yönelik vejetaryen ve vegan menülerin artırılması, bunların menülerde belirtilmesi, personelin konuyla ilgili eğitimi, menüye yönelik alternatif sunma gibi öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Vejetaryen, Turizm, Restoran, Hatay.

Not: Bu çalışma Betül ŞAHİN tarafından Doç.Dr. Hasan CİNNİOĞLU danışmanlığında hazırlanan" Gastronomi Şehrinde Vejetaryen Olmak! Vejetaryenlerin Restoranlarda Karşılaştıkları Sorunlar Üzerine Bir Araştırma: Hatay İli Örneği" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

DETERMINATION OF PROBLEMS FACED BY VEGETARIAN INDIVIDUALS LIVING IN A GASTRONOMY CITY IN RESTAURANTS: THE HATAY SAMPLE

Abstract

The main problem of this research is what kind of problems do vegetarians living in gastronomy cities that stand out with their food and beverage culture encounter in restaurants? Accordingly, the main purpose of the research is to identify the problems that vegetarian individuals living in gastronomy cities encounter in restaurants and to develop solution suggestions for these problems. Despite the richness of the cuisine, the fact that the problems encountered by individuals living in gastronomy cities who have adopted a vegetarian diet in restaurants have not been addressed scientifically before reveals the importance of this research. The universe of the research consists of vegetarian individuals living in Hatay province, a gastronomy city. Data were obtained from 14 vegetarian individuals selected with purposeful and snowball sampling method through semi-structured interview form. Descriptive analysis was used in the analysis of the obtained data. As a result of the research, it was revealed that individuals became vegetarians for reasons such as love of animals, ethical concerns, health, and that they primarily

paid attention to the availability of meatless or vegan options, hygiene rules, and employees' knowledge of the subject when choosing a restaurant. However, it was concluded that vegetarians generally encounter problems such as limited food options in restaurants, employees not being sufficiently knowledgeable about the subject, and misinformation. At the same time, it was determined that the biggest expectation of vegetarians from restaurants is that vegetarian and vegan options are prominently included in the menus, employees are made aware, and meals are prepared without contact with meat. In line with the results obtained, suggestions such as increasing vegetarian and vegan menus for restaurants, indicating them on the menus, training the staff on the subject, and offering alternatives to the menu were presented.

Keywords: Gastronomy, Vegetarian, Tourism, Restaurant, Hatay

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

LEZZETİN HEDİYEYE DÖNÜŞÜMÜ: ADIYAMAN'DA GASTRONOMİK HEDİYELEŞMEDE KULLANILAN ÜRÜNLERİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Hülya YEŞİLYURT
Adıyaman Üniversitesi, hyesilyurt@adiyayaman.edu.tr

Emine YAZAN
Bilim Uzmanı, emine.yazan02@gmail.com

Özet

Gastronomi turizminin ön plana çıkmasıyla gastronomi temelli hediyelik ürünler, turizm sektörü için önemli hale gelmiştir. Turistler genellikle anıları canlandırmak ve farklı deneyimler yaşamak için gastronomik ürünleri hediyelik olarak satın alırlar. Turistlerin yakınlarına hediye etmek amacıyla aldıkları bu hediyeler, hediyeyi alanların destinasyonu ziyaret etmeleri için önemli bir motivasyon kaynağıdır. Turistler; Hindistan'dan veya İngiltere'den çay yaprakları, Hollanda'dan peynir, Endonezya'dan kahve, Fransa'dan Burgonya şarabı gibi ürünleri hediyelik eşyalar olarak alarak destinasyona katkı sağlayabilir. Gastronomik hediyeler, destinasyonların kültürlerini tanıtmada önemli bir aracı olmakla birlikte yerel ekonomi üzerinde de olumlu bir etkiye sahiptir. Gastronomik hediyeleşme; yiyeceklerin yalnızca beslenme aracı olmasının ötesinde, kültürel değerlerin ve sosyal bağların güçlendirilmesinde rol oynadığının bir kanıtıdır. Bununla birlikte gastronomik hediyeleşme, toplumsal ilişkileri pekiştiren, kültürel mirası aktaran ve insanlar arasındaki etkileşimi derinleştiren önemli bir sosyal olgu olmasının yanı sıra gastronomik ürünlerin hediye olarak sunulması bölge ekonomisi için önemli bir değer yaratmaktadır. Çalışmanın gerçekleştirilmesi ile Adıyaman'da gastronomik hediyeleşme ürünlerinin ortaya çıkarılması Adıyaman ilinde yerli halkın en çok tercih ettiği yiyecekler ön plana çıkarılması ve bilinirliğinin artması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda örneklemde bulunan katılımcıların hediyeleşmede kullandıkları gastronomik ürünleri ortaya çıkarmak için derinlemesine bir nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiştir. Görüşmelerin belirli bir ölçüde tutarlılık içerisinde gerçekleşmesine katkı vermek ve araştırma ile ilgili başlıca konuları atlamamak için görüşmeler sırasında yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Böylelikle katılımcıların kendi ifadelerini ayrıntılı bir şekilde aktarımı sağlanmıştır. Görüşmeler sırasında Adıyaman'da hediye olarak aldığınız/ verdiğiniz/ gönderdiğiniz gıda ürünleri nelerdir? Gıda ürünlerini hediyeleşmede kullanma nedenleriniz nelerdir? sorularına yanıt aranmıştır. Araştırma evrenini Adıyaman ilinde yaşayan yerel halk oluşturmuştur. Nitel araştırmalarda belirli bir örneklem sayısı sınırı bulunmamakta ancak veri doygunluğu sağlanana kadar yeterli örnekleme ulaşılması gerekmektedir. Bu kapsamda veri doygunluğu sağlanana kadar görüşmeler devam edilmiş ve 25 kişi ile görüşme sağlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulardan yola çıkılarak elde edilen verilerin analizinde içerik ve betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda gastronomik hediyeleşmede öne çıkan gıda ürünleri badem, Besni üzümü, kurutmalıklar (patlıcan, biber, kabak), Adıyaman köy peyniri, dağ kekiği, yarpuz, nar, incir, ev ekmeği (yufka)'dır. Katılımcıların çoğu peynirli helva, çiğ köfte, beksemet, bayram taplaması gibi yerel lezzetleri hediyeleşmede kullandıklarını belirtmiştir. Katılımcıların tamamına yakını gıda ürünlerini yöresel ve doğal olmasından dolayı hediye olarak tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Yerel ürünlerin hediyeleşmede kullanılması hem bölgesel kimliğin korunmasına hem de gastronomi turizminin gelişimine katkı sağlayabilecek önemli bir potansiyel taşımaktadır. Bu bağlamda, gastronomik mirasın sistematik biçimde belgelenmesi ve korunmasına yönelik daha kapsamlı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hediyelik Eşya, Gastronomi, Adıyaman

THE TRANSFORMATION OF TASTE INTO A GIFT: A STUDY ON THE DETERMINATION OF PRODUCTS USED IN GASTRONOMİC GIFTING IN ADIYAMAN

Abstract

With the rise of gastronomy tourism, gastronomy-based souvenir products have become important for the tourism sector. Tourists often buy gastronomic products as souvenirs to revive memories and have different experiences. These gifts that tourists buy to give to their loved ones are an important source of motivation for the potential visitors to visit the destination. Tourists can contribute to the destination by buying products such as tea leaves from India or England, cheese from the Netherlands, coffee from Indonesia, and Burgundy wine from France as souvenirs. Gastronomic gifts are an important tool in introducing the cultures of destinations and also have a positive impact on the local economy. Gastronomic gifting is proof that food plays a role in strengthening cultural values and social ties beyond being a means of nutrition. In addition, gastronomic gifting is an important social phenomenon that reinforces social relations, transmits cultural heritage, and deepens interaction between people, and the presentation of gastronomic products as gifts creates significant value for the regional economy. The aim of the study is to reveal gastronomic gifting products in Adıyaman, to highlight the most preferred foods by the local people in Adıyaman province and to increase their awareness. In this context, an in-depth qualitative research approach was adopted to reveal the gastronomic products used by the participants in the sample in gifting. In order to contribute to the interviews being conducted with a certain degree of consistency and not to miss the main topics related to the research, a semi-structured interview form was used during the interviews. In this way, the participants' own statements were conveyed in detail. During the interviews, answers were sought to the questions of what food products do you receive/give/send as gifts in Adıyaman? What are your reasons for using food products in gifting? The research universe consisted of local people living in Adıyaman province. There is no specific sample size limit in qualitative research, but sufficient sampling should be reached until data saturation is achieved. In this context, interviews were continued until data saturation was achieved and 25 people were interviewed. Content and descriptive analysis techniques were used in the analysis of the data obtained based on the questions in the semi-structured interview form. As a result of the research, the food products that stand out in gastronomic gift giving are almonds, Besni grapes, dried fruits (eggplant, pepper, zucchini), Adıyaman village cheese, mountain thyme, pennyroyal, pomegranate, fig, home bread (yufka). Most of the participants stated that they used local flavors such as cheese halva, raw meatballs, beksemet, and taplama in gift giving. Almost all of the participants stated that they preferred food products as gifts because they were local and natural. The use of local products in gift giving has an important potential to contribute to both the preservation of regional identity and the development of gastronomic tourism. In this context, more comprehensive studies are needed to systematically document and protect gastronomic heritage.

Keywords: Souvenirs, Gastronomy, Adıyaman

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE İÇ TURİZM POLİTİKASI: ZORLUKLAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇÖZÜMLER

Asst. Prof. Dr. Faranak RANJBAR MOTALEGH
University of Tehran, faranak.ranjbar@ut.ac.ir

Özet

İç turizm, gelişmekte olan ülkelerde ekonomik büyümenin, kültürel mirasın korunmasının ve toplumsal kalkınmanın önemli bir bileşenidir. Uluslararası pazarlara bağımlılığı azaltarak bölgesel ekonomileri desteklemektedir. Ancak, iç turizmin etkin yönetimi, altyapı eksiklikleri, sınırlı toplumsal katılım ve politika parçalanması gibi yapısal ve yönetsel engellerle karşı karşıyadır. Bu çalışma, gelişmekte olan ülkelerde iç turizm politikalarının oluşturulmasını inceleyerek söz konusu zorlukları değerlendirmektedir. Nitel içerik analizi yöntemiyle gerçekleştirilen araştırma, üç temel sorun alanı belirlemiştir: yetersiz altyapı, sınırlı paydaş katılımı ve politika bütünlüğünün sağlanamaması. Yetersiz ulaşım ağları, sınırlı konaklama imkânları ve eksik kamu hizmetleri, iç turizmin gelişimini kısıtlamaktadır. Ayrıca, yerel toplulukların karar alma süreçlerine yeterince dâhil edilmemesi, politika etkinliğini zayıflatmakta; parçalı politika çerçeveleri ise iç turizmi ikincil planda bırakarak gelişimini engellemektedir. Bu sorunların aşılması için kapsamlı bir politika yaklaşımı gerekmektedir. Ulusal bir iç turizm stratejisinin oluşturulması, sektöre yön vermek ve bölgesel turizmin dengeli gelişimini sağlamak açısından kritik önem taşımaktadır. Altyapı yatırımları, özellikle ulaşım ve konaklama olanaklarının iyileştirilmesi, erişilebilirliği artıracaktır. Büyük veri analitiği ve dijital pazarlama stratejileri, iç turizme olan ilgiyi artırabilir. Paydaşlar arası iş birliğinin güçlendirilmesi, politika bütünlüğünün sağlanmasına katkı sunacaktır. Ayrıca, çevrimiçi rezervasyon sistemleri ve mobil uygulamalar gibi teknolojik yenilikler, hizmet kalitesini artırarak turist deneyimini iyileştirebilir. Bu önlemlerin hayata geçirilmesi, sürdürülebilir ve dirençli bir iç turizm sektörü oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: İç Turizm, Gelişmekte Olan Ülkeler, Altyapı, Toplum Katılımı, Politika Çerçeveleri

DOMESTIC TOURISM POLICYMAKING IN DEVELOPING COUNTRIES: CHALLENGES AND SUSTAINABLE SOLUTIONS

Abstract

Domestic tourism is a crucial driver of economic growth, cultural preservation, and community development in developing countries. It reduces reliance on international markets and supports regional economies. However, the effectiveness of domestic tourism policies is often hindered by various structural and administrative challenges. Effective policymaking is essential to addressing these barriers and ensuring sustainable sectoral growth. This paper aims to investigate domestic tourism policymaking in developing countries. Employing qualitative content analysis of relevant literature, it identifies key challenges in three areas: inadequate infrastructure, limited community engagement, and policy fragmentation. Poor transportation networks, insufficient accommodations, and weak public services constrain domestic tourism development. Additionally, the exclusion of local communities from decision-making processes undermines policy effectiveness, while fragmented policy frameworks often prioritize international tourism, leaving domestic tourism underdeveloped. To overcome these challenges, a comprehensive approach is required. Developing a national domestic tourism strategy can provide clear policy direction and promote equitable regional tourism growth. Infrastructure investment, particularly in transport and accommodations, is essential for enhancing accessibility. Targeted marketing strategies, including big data analytics and digital campaigns, can increase domestic tourism demand. Strengthening stakeholder collaboration among governments, tourism operators, and local communities ensures policy alignment and resource optimization. Furthermore, integrating technology, such as online booking systems and mobile applications, can improve service efficiency and the overall tourist experience. By implementing these measures,

policymakers can foster a resilient domestic tourism sector that contributes to sustainable economic and social development.

Keywords: Domestic Tourism, Developing Countries, Infrastructure, Community Engagement, Policy Frameworks

POPÜLER TÜRK TATLILARI: TARİH, ÇEŞİTLER VE KÜLTÜREL BAĞLAR

Arş. Gör. Serkan SEMİNT
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, semintserkann@gmail.com

Özet

Bu çalışma, Türk mutfak kültüründe önemli bir yere sahip olan popüler tatlıları tarihsel gelişimleri, çeşitleri ve kültürel bağlamlarıyla birlikte ele almayı amaçlamaktadır. Tatlıların, sadece beslenme kültürünün bir unsuru değil, aynı zamanda doğumdan ölüme kadar birçok toplumsal ritüelde yer alan sembolik ve işlevsel bir unsur olduğu vurgulanmaktadır. Çalışmada, 14 farklı geleneksel Türk tatlısının tarihsel kökenleri ve kültürel anlamları incelenmiş; bu tatlıların zaman içerisinde geçirdiği değişimler ile günümüzdeki yerleri değerlendirilmiştir. Araştırma nitel bir yaklaşımla tasarlanmış ve veri toplama sürecinde ikincil kaynaklardan yararlanılmıştır. Bu bağlamda literatür taraması yapılmış, akademik yayınlar, kültürel içerikli metinler, gastronomi kaynakları ve çeşitli dijital belgeler üzerinden doküman analizi yöntemi uygulanmıştır. Çalışma boyunca tatlıların tarihsel gelişimi kadar farklı coğrafyalarda nasıl şekillendiği ve hangi toplumsal bağlamlarda anlam kazandığı üzerinde durulmuştur. Elde edilen bulgular, Türk tatlılarının kültürel sürekliliğin önemli bir parçası olduğunu ve bu tatlıların sadece yerel değil, aynı zamanda küresel ölçekte de temsil değeri taşıdığını göstermektedir. Bu bağlamda, geleneksel tatlıların korunması, tanıtılması ve gelecek kuşaklara aktarılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Türk Tatlıları, Kültürel Miras

POPULAR TURKISH DESSERTS: HISTORY, VARIETIES AND CULTURAL TIES

Abstract

This study aims to examine popular desserts, which have an important place in Turkish culinary culture, together with their historical development, varieties and cultural contexts. It is emphasized that desserts are not only an element of nutritional culture, but also a symbolic and functional element in many social rituals from birth to death. In the study, the historical origins and cultural meanings of 14 different traditional Turkish desserts were examined; the changes these desserts have undergone over time and their place in the present day were evaluated. The research was designed with a qualitative approach and secondary sources were used in the data collection process. In this context, a literature review was conducted, and the document analysis method was applied on academic publications, cultural texts, gastronomy sources and various digital documents. Throughout the study, the historical development of desserts as well as how they were shaped in different geographies and in which social contexts they gained meaning were emphasized. The findings obtained show that Turkish desserts are an important part of cultural continuity and that these desserts have a representative value not only on a local but also on a global scale. In this context, the necessity of preserving, promoting and passing on traditional desserts to future generations emerges.

K**eywords:** Gastronomy, Turkish Desserts, Cultural Heritage

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

AHLAT SELÇUKLU MEYDAN MEZARLIĞI'NDA BULUNAN LAHİT FORMLU MEZAR TAŞLARI

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KULAZ
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, mkulaz@yyu.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Emre GÜNAY
Bitlis Eren Üniversitesi, numismaticstudies@outlook.com
Doktora Öğrencisi Rahime GÖKÇE
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, rahimegukce@gmail.com

Özet

Mezar taşları, maddi kültür mirasının en önemli gruplarından birini oluşturmaktadır. Bu eserler, toplumun öz değerlerini gelecek nesillere aktaran en değerli yazılı belgelerden biridir. Ayrıca mezar taşları, biçimsel formları ve üzerindeki motifleri itibariyle yapıldıkları; dönemin, çevrenin, inançlarının, geleneklerinin ve sanat anlayışının özelliklerini taşımaktadır. Türk kültürü ve tarihi içerisinde, mezar taşları da oldukça önemli bir yere sahiptir. Orta Asya'dan günümüze kadar süregelen mezar taşı yapım geleneği, Anadolu coğrafyasında geniş bir şekilde yaygınlaşmıştır. Anadolu'da dönemsel ve bölgesel özellikler gösteren mezar taşlarının asıl kimliğinin Ahlat'ta oluştuğunu söylemek mümkündür. Ahlat, özellikle Ortaçağ Döneminde mezar yapım geleneği ve mezar taşı çeşitliliğiyle öne çıkan bir yerleşim yeridir. Ahlat'ta Türk-İslam Dönemi'ne ait çeşitli tipolojilerde çok sayıda mezar taşı bulunmaktadır. Ahlat'taki Selçuklu Meydan Mezarlığı farklı mezar tipolojilerinin izlenebildiği önemli bir mezarlık alanıdır. Ahlat Selçuklu Meydan Mezarlığı'ndaki mezar taşları içerisinde de biçimi ve estetik özellikleri bakımından lahit formlu mezar taşları dikkat çekmektedir. Bu mezar taşları, yekpare taşın oyulması suretiyle ya da dört ayrı levhanın birleştirilmesiyle meydana gelmektedir. Lahitler, genel görünümü itibariyle dikdörtgen prizma şeklindedir. Lahit mezar taşları, biçimsel özelliklerinin yanı sıra üzerinde taşıdıkları süslemeleriyle ön plana çıkmaktadır. Mezar taşlarının teziyinat özellikleri Selçuklu üslubunu taşıdığını ifade etmek mümkündür. Ahlat Selçuklu Meydan Mezarlığı'ndaki bu eserlerin büyük bir coğunluğunun günümüze deforme bir şekilde ulaştığı görülmektedir. Bu nedenle çalışmanın amacı: yüzyıllar boyunca değişik etkenlerden ötürü tahribata uğrayan bu eserlerin kültürel miras bağlamında belgelemektir. Ayrıca çalışmanın diğer bir hedefi de üzerinde daha önce detaylı ve bilimsel bir araştırma yapılmayan bu mezar taşlarının Türk sanatındaki yeri ve önemini ortaya koymaktadır. Bu kapsamda çalışamının ilk bölümünde araştırmanın daha iyi anlaşılabilmesi için Ahlat Selçuklu Meydan Mezarlığı'nda bulunan farklı tipolojideki mezar taşları kısaca anlatılacaktır. Çalışmanın ikinci kısmında Ahlat Selçuklu Meydan Mezarlığı'nda yer alan ve fiziki durumu iyi olan lahit formlu mezar taşı örnekleri ayrıntılı bir şekilde tanıtılacaktır. Bu eserlerden elde edilen bulgular çalışmanın son bölümünde verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ahlat, Mezar Taşı, Lahit

SARCOPHAGUS SHAPED TOMBSTONES FOUND IN AHLAT SELJUK SQUARE CEMETERY

Abstract

Gravestones constitute one of the most important groups of material cultural heritage. These artefacts are one of the most valuable written documents that transfer the core values of the society to future generations. In addition, tombstones carry the characteristics of the period, environment, beliefs, traditions and understanding of art in terms of their formal forms and motifs. Tombstones have a very important place in Turkish culture and history. The tradition of tombstone construction, which has continued from Central Asia to the present day, has become widespread in Anatolia. It is possible to say that the main identity of the tombstones showing periodical and

regional characteristics in Anatolia was formed in Ahlat. Ahlat is a settlement that stands out with its grave construction tradition and tombstone diversity, especially in the Middle Ages. There are many tombstones in various typologies belonging to the Turkish-Islamic Period in Ahlat. Seljuk Square Cemetery in Ahlat is an important cemetery area where different grave typologies can be observed. Among the tombstones in the Ahlat Seljuk Square Cemetery, sarcophagus-shaped tombstones draw attention in terms of their form and aesthetic features. These tombstones are formed by carving a monolithic stone or by combining four separate slabs. The sarcophagi are rectangular prism shaped in general appearance. In addition to their formal features, sarcophagus tombstones stand out with their ornaments. It is possible to state that the ornamental features of the tombstones carry the Seljuk style. It is seen that most of these artefacts in the Ahlat Seljuk Square Cemetery have reached today in a deformed form. For this reason, the aim of the study is to document these artefacts, which have been damaged due to various factors over the centuries, in the context of cultural heritage. In addition, another goal of the study is to reveal the place and importance of these tombstones in Turkish art, on which no detailed and scientific research has been carried out before. In this context, in the first part of the study, the tombstones of different typologies in the Ahlat Seljuk Square Cemetery will be briefly described for a better understanding of the research. In the second part of the study, examples of sarcophagus-shaped tombstones in the Ahlat Seljuk Square Cemetery, which are in good physical condition, will be introduced in detail. The findings obtained from these artefacts will be given in the last part of the study.

Keywords: Ahlat, Gravestone, Sarcophagus

VAN GÖLÜ HAVZASI'NDA PLAN TİPİNİN TEK ÖRNEĞİ OLAN BAHÇESARAY SAINT GEORGES MANASTIRI JAMATUNU

Dr. Öğr. Üyesi Yalçın KARACA
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ykaraca@yyu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KULAZ
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, mkulaz@yyu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ŞAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, huseyinsan@yyu.edu.tr

Özet

Van çok sayıda kültürel ve tarihi eserin yanısıra nadir doğal güzelliklere sahip bir serhat şehrimizdir. Geçmişi binlerce yıl öncesine giden Van tarihi ve kültürel miras açısından çok zengindir. Farklı Türk ve İslam devletlerinin bölgede oluşturmuş oldukları tarihi miras, mimari ve kültürel canlılığın oldukça üst seviyede olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda Hıristiyan Ermenilere ait birçok manastır ve kilise bulunmaktadır.

Bu çalışmanın amaçlarından biri terminolojide çok az bilinen manastırlardaki jamatun yapılarının tanıtılmasını sağlamaktır. Diğer önemli amaçlardan biride bu tarihi eserin ülkemizdeki tespit edilebilen tek örnek olması ve bilimsel metotlarla incelenmesidir. Ayrıca yabancı araştırmacıların aksine Türk bilim insanlarının yaptığı çalışmaların az sayıda ve yetersiz olması ele aldığımız konunun önemini artırmaktadır.

Uzun süredir görev yaptığımız Van'da çok sayıda saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Farklı zamanlarda incelediğimiz manastırlardan biride Bahçesaray ilçesindeki Saint Georges (Pouthkouvank-Sarivank-Dirahan) Manastırı'dır. Yürüyerek yaklaşık dört saatte ulaşabildiğimiz manastırda öncelikle gözlem yapılmıştır. Yapıların hassas ölçümleri alınarak fotoğraflarla belgelenmiştir. Elde edilen bilgiler doğrultusunda mimari eserlerin plan çizimleri yapılarak güncel durumları ortaya çıkarılmıştır. Günümüzde manastır bir kilise, jamatun ve şapelden oluşmaktadır. Kilise tek neflidir ve bölgede oldukça fazla sayıda örneği vardır. Buna karşın jamatun yapısı plan tipi itibariyle üst örtüsü iki serbest destek tarafından taşınan jamatunların tek örneğidir.

Manastırlar bünyelerindeki farklı plan tiplerinde yapılarla dikkat çekmektedir. Ermeni mimarisinde XII. yy. sonundan itibaren manastırlarda yeni bir yapı tipi ortaya çıkmıştır. Jamatun (gavit) adı verilen bu mimari eserler, kendilerinden önce inşa edilmiş kiliselerin batı cephelerine sonradan eklenmişlerdir. Terim olarak Kilise Evi anlamına gelmektedir. Bitiştirildikleri kiliselerin çoğundan daha büyük ve süsleme açısından daha zengindirler. Diğer Hıristiyanlarda görülmeyen ve Ermeni mimarisine özgü olan yarı sivil nitelikteki bu yapılar, farklı işlevlerinin yanı sıra kiliselere geçiş fonksiyonu sağlamaktadır.

Bu çalışma ülkemizin kültürel mirası içinde yer alan ve çok az tanınan bu yapının geçmişi ve bugünüyle karşılaştırılmalı bir şekilde ele alarak bilim dünyasına tanıtılmasıyla birlikte bölge turizmine kazandırılması açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Van Gölü Havzası, Bahçesaray, Manastır, Kilise, Jamatun (Gavit)

BAHÇESARAY SAINT GEORGES MONASTERY JAMATUN THE ONLY EXAMPLE OF THE PLAN TYPE IN THE VAN LAKE BASIN

Abstract

Van is a city with a large number of cultural and historical artefacts as well as rare natural beauties.Van which dates back thousands of years is very rich in terms of historical and cultural heritage. The historical heritage

created by different Turkish and Islamic states in the region shows that the architectural and cultural vitality is at a very high level. At the same time there are many monasteries and churches belonging to Christians Armenian.

One of the aims of this study is to introduce the jamatun structures in monasteries which are little known in the terminology. One of the other important objectives is that this historical artifact is the only example that can be identified in our country and is examined by scientific methods.In addition, increases the importance of the subject we are addressing the small number and insufficient number of studies conducted by Turkish scientists unlike foreign researchers.

In Van where we have been working for a long time a large number of field studies have been carried out. One of the monasteries we have examined at different times is the Saint Georges (Pouthkouvank-Sarivank-Dira Han) Monastery in Bahçesaray district. The monastery which we were able to reach on foot in about four hours was made primarily observation. By taken precise measurements of the structures were taken documented with photographs. According to the information obtained by making plan drawings of the architectural works and were revealed their current conditions. The monastery consists of a church, jamatun and chapel nowadays. The church has a single nave and there are numerious examplesin the region. On the other hand, in terms of plan type, the jamatun structure is the only example in the region of jamatuns whose upper cover is carried by two free supports.

Monasteries attract attention with their structures of different plan types. A new structure type has emerged in Armenian architecture from the end of the XII th century. These architectural monuments called jamatun (gavit-darpas),were added to the western facades of the churches built before them in later. The term literally means Church House. They are larger and richer in terms of ornamentation than most of the churches to which they are joined. These semi-civilian structures which are unique to Armenian architecture and are not seen in other Christian structur esprovide a transition function to the churches as well as their different functions.

This study is important in terms of bringing it to the tourism of the region with together its introduction to the scientific world by addressing it in a comparative way contrasting with the past and present of this structure which is included in the cultural heritage of our country and which is very little known.

Keywords: Lake Van Basin, Bahçesaray, Monastery, Church, Jamatun (Gavit)

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

REKREASYON VE ANİMASYON AKTİVİTELERİNDE KÜLTÜR UNSURLARININ OTEL İŞLETMELERİNDE KULLANIMINA DAİR KAVRAMSAL BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Abdülkadir ÇORBACI
Batman Üniversitesi, abdulkadir.corbaci@batman.edu.tr

Doç. Dr. Hasan Önal ŞEYHANLIOĞLU
Batman Üniversitesi, hasanonal.seyhanlıoğlu@batman.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Ramazan CENGİZHAN
Batman Üniversitesi, 233208081007@student.batman.edu.tr

Özet

Kültür unsurları, bir toplumun kültürünü oluşturan ve onun kimliğini şekillendiren öğelerdir. Bu unsurlar, bireylerin yaşam biçimlerini, düşünce tarzlarını, değerlerini ve davranışlarını etkilemektedir. Kültür, birçok farklı unsuru içinde barındırır ve bu unsurlar toplumsal yapıyı ve bireylerin etkileşimini yönlendirmektedir. Araştırma amacı, otel işletmelerinde animasyon departmanlarında yapılan rekreatif faaliyetlerde ve animasyon aktivitelerinde kullanılan kültürel unsurlara dair bir bakış açısı kavramsal olarak irdelemektir. Otel işletmelerinde animasyon, misafirlerin tatil deneyimlerini daha eğlenceli, etkileşimli ve unutulmaz hale getirmeyi amaçlayan bir hizmettir. Bu işletmelerde giyim, müzik, figüranlar ve halk oyunları gibi kültürel unsurlar, misafirlerin deneyimlerini zenginleştiren, yerel kültürün ve geleneklerin tanıtılmasında önemli rol oynayan öğelerdir. Bu unsurlar, otelin atmosferini ve sunduğu hizmetleri daha özgün kılmakta ve misafirlerin kültürel bağlarını güçlendirmekte etkili olmaktadır. Otel işletmelerinde kültür unsurları, hem otelin genel atmosferini hem de misafirlerin deneyimlerini etkileyen önemli faktörlerdir. Oteller, sadece konaklama alanları olarak değil, aynı zamanda kültürel etkileşim ve deneyimlerin yaşandığı yerler olarak da işlev görmektedirler. Kültür unsurları, otelin sunduğu hizmetlerin yanı sıra, misafirlerin oteldeki deneyimlerini şekillendirmektedir. Bu çerçevede işletmelerde kullanılan unsurların neleri yansıttığı belirtilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Otel işletmeleri, Rekreasyon, Animasyon, Kültür

A CONCEPTUAL RESEARCH ON THE USE OF CULTURAL ELEMENTS IN RECREATION AND ANIMATION ACTIVITIES IN HOTEL BUSINESSES

Abstract

Culture elements are a social cultural formation and its shaped processes. The characteristics of these elements, lifestyles, ways of thinking, values and changes to be lived. Culture contains many different elements and directs the social structure and interaction of these elements. The purpose of the research is to conceptually examine a perspective towards cultural elements used in recreational activities and animation activities carried out in animation departments in hotel projects. Animation in hotel programs is a service that aims to make the holiday experiences of the guests more entertaining, interactive and magnificent. In these businesses, cultural elements such as clothing, music, extras and folk dances are the richness of playing an important role in introducing local methods and traditions that change the experiences of the guests. These elements, the comfortable atmosphere and the services offered are more original and effective in developing the cultural ties of the guests. Cultural factors in the hotel are important factors that both the general atmosphere and the experiences of the guests are considered. Hotels are not only functional as accommodation areas, but also as places where cultural interactions and experiences are experienced. Cultural elements shape the experiences of the guests in the hotels as well as the services offered. It is stated that the elements used in these associations are reflected.

Keywords: Hotel businesses, Recreation, Animation, Culture

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

YAPAY ZEKÂ İLE MENÜ ANLATISININ DEŞİFRESİ: FINE DINING RESTORAN MENÜLERİNDE ANLAM MADENCİLİĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf BAYRAKTAR
Atatürk Üniversitesi, yusuf.bayraktar@atauni.edu.tr

Doç. Dr. Çetin AKKUŞ
Kastamonu Üniversitesi, cakkus@kastamonu.edu.tr

Özet

Bu çalışma, gastronomi turizminin önemli bir bileşeni olan fine dining restoranlarının dijital menü metinlerinde kullandıkları dili yapay zekâ destekli analiz teknikleriyle incelemektedir. Araştırmanın amacı, menü anlatımında kullanılan dilin lüks algısı, hikâyeleştirme gücü ve gelenek-modernite dengesi açısından nasıl yapılandığını ortaya koymaktır. Veri kaynağı olarak, Michelin Rehberi'nde yer alan beş farklı restoranın sosyal medya hesaplarından seçilen toplam 50 yemek anlatımı kullanılmıştır. Çalışma, yapay zekâ tabanlı doğal dil işleme (NLP) ve anlam madenciliği tekniklerine dayanmaktadır. Analiz süreci beş temel aşamada gerçekleştirilmiştir:

(1) Anlatım tarzı ve dil kullanımı,

(2) Betimleyici dil ve sıfat kullanımı,

(3) Tema ve vurguların belirlenmesi,

(4) Geleneksel ögeler ile modern yorum arasındaki anlatı dengesi ve

(5) Restoranlar arası karşılaştırmalı analiz.

Çalışma sonucunda, dijital menü anlatımının yalnızca bilgilendirme amacı taşımadığı, aynı zamanda gastronomik kimliğin, şefin vizyonunun ve deneyimsel unsurların aktarımında stratejik bir rol üstlendiği görülmüştür. Menü dili aracılığıyla hikâye anlatımı ve duygusal bağ kurma stratejileri, özellikle yüksek segmente hitap eden gastronomi işletmelerinde öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, gastronomi turizmi destinasyonlarının dijital iletişiminde yapay zekâ destekli dil analizi ve anlam madenciliği gibi yöntemlerin kullanımına yönelik farkındalık artmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Fine Dining, Yapay Zekâ, Anlam Madenciliği, Menü Dili

DECODING MENU NARRATIVES WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE: SEMANTIC MINING IN FINE DINING RESTAURANT MENUS

Abstract

This study examines the language used in the digital menu texts of fine dining restaurants—an essential component of gastronomy tourism—through artificial intelligence–assisted analysis techniques. The aim is to reveal how the language employed in menu narratives is constructed in terms of luxury perception, storytelling capacity, and the balance between tradition and modernity. The data set consists of 50 dish descriptions selected from the social media accounts of five different restaurants featured in the Michelin Guide. The study is based on AI-powered natural language processing (NLP) and semantic mining techniques. The analysis process was conducted in five main stages:

(1) narrative style and language use,

(2) use of descriptive language and adjectives,

(3) identification of thematic elements and emphases,

(4) the narrative balance between traditional components and modern interpretations, and

(5) comparative analysis across restaurants.

The findings reveal that digital menu narratives serve not only an informative purpose but also play a strategic role in conveying gastronomic identity, the chef's vision, and experiential value. Strategies involving storytelling and emotional engagement through menu language are particularly prominent in high-end gastronomy settings. In this context, awareness of the use of AI-supported linguistic analysis and semantic mining in the digital communication strategies of gastronomy tourism destinations should be increased.

Keywords: Fine Dining, Artificial Intelligence, Semantic Mining, Menu Language

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DEMİRYOLU ÜZERİNDEN KÜLTÜREL PEYZAJ VE TURİZM: KURTALAN EKSPRESİ, VAN GÖLÜ EKSPRESİ VE DOĞU EKSPRESİ ÖRNEKLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Merve ERTEK
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, merertek34@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Güler ÖZYILDIRAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, gulerozyildiran@hotmail.com

Özet

Demiryolu taşımacılığı, turizm destinasyonlarına erişimi sağlayan önemli bir ulaşım aracıdır. Bazen de ulaşım işlevinin ötesine geçerek turizm deneyiminin kendisi haline gelmektedir. Günümüzde, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarının (TCDD) 15 adet ana hattı bulunmaktadır. Bu hatlardan doğu seferleri yapan Kurtalan Ekspresi, Van Gölü Ekspresi ve Doğu Ekspresi, demiryolu taşımacılığının turizm deneyiminin kendisi haline geldiği üç örnektir. Bu hatlar, yalnızca bir noktadan diğerine ulaşımı sağlamakla kalmamakta; yolculuk süreci boyunca kullanıcılara özgün bir mekânsal deneyim sunmaktadır. Demiryolu güzergâhlarının geçtiği doğal peyzaj unsurları, yerel yerleşim dokuları ve kültürel miras alanları, yolculuğu, durağan bir ulaşım süreci olmaktan çıkarıp dinamik bir görsel ve kültürel deneyime dönüştürmektedir. Bu üç hattı diğerlerinden ayıran en önemli özellik, güzergâhlarının dağlık ve zorlu kış koşullarına sahip coğrafyalar üzerinden geçmesidir. Bu bağlamda demiryolu taşımacılığı söz konusu bölgeleri keşfetmek isteyen turistler için güvenli ve kesintisiz bir ulaşım alternatifi sağlarken, kış mevsiminin sert iklim koşullarında bile tren konforu içerisinde çeşitli doğal peyzaj unsurlarını, yerel yerleşim dokularını ve kültürel miras alanlarını gözlemleme imkânı sunmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, demiryolu taşımacılığını, Kurtalan Ekspresi, Van Gölü Ekspresi ve Doğu Ekspresi örnekleri üzerinden, kültürel peyzaj ve turizm açısından incelemektir. Çalışmada, her üç hat, kurumsal web siteleri ve tanıtım materyalleri üzerinden incelenip, analizi ve karşılaştırılması yapılmaktadır. Bu çalışma, Türkiye'deki üç önemli doğu hattını birlikte ele alarak kültürel peyzaj ve turizm kapsamında inceleyen ilk çalışmadır ve bundan sonraki demiryolu ve turizm araştırmalarına kaynak oluşturması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Demiryolu, Kültürel Peyzaj, Mimarlık, Doğu Anadolu Bölgesi, Kış Turizmi

Not: Bu çalışma, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi tarafından FYL-2025-12047 kodlu proje kapsamında desteklenmiştir.

TOURISM AND CULTURAL LANDSCAPE ON THE RAILWAY: THE CASES OF KURTALAN EXPRESS, VAN LAKE EXPRESS AND EASTERN EXPRESS

Abstract

Rail transport is a significant means of transportation that provides access to tourism destinations. In some cases, it goes beyond the transportation function and becomes the tourism experience itself. Today, Turkish State Railways (TCDD) has 15 main lines. Three of them are eastern lines, Kurtalan Express, Van Lake Express and Eastern Express, where rail transportation has become the tourism experience itself. These lines not only provide transportation from one point to another; they offer users a unique spatial experience throughout the journey process. Their railway routes pass natural landscape elements, local settlement textures and cultural heritage areas. They transform the journey from a static transportation process into a dynamic visual and cultural experience. The most important feature that distinguishes these three lines from others is that their routes pass over geographies with mountainous and harsh winter conditions. In this context, while railway transportation provides a safe and uninterrupted transportation alternative for tourists who want to explore these regions, it offers the opportunity to observe various natural landscape elements, local settlement textures and cultural heritage sites in the comfort of the train even in the harsh climatic conditions of the winter season.

The aim of this study is to examine railway transportation in terms of cultural landscape and tourism through the examples of Kurtalan Express, Van Lake Express and Eastern Express. In the study, all three lines are examined, analyzed and compared through corporate websites and promotional materials. This study is the first study to examine the three important eastern lines in Turkey within the scope of cultural landscape and tourism and is expected to be a source for future railway and tourism research.

Keywords: Tourism, Railway, Cultural Landscape, Architecture, Eastern Anatolian Region, Winter Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SON ŞANS TURİZMİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İLİŞKİSİ ÜZERİNE KAVRAMSAL BİR DEĞERLENDİRME

Yüksek Lisans Öğrencisi Özge SARAÇOĞLU
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, saracoglu_ozge@hotmail.com

Özet

İnsanlar, tarih boyunca çeşitli destinasyonlara seyahat ederek turistik faaliyetlerde bulunmuşlardır. Fakat bu durum, ziyaret edilen bölgelerin sürekli olarak aynı kalacağı anlamına gelmemektedir. Günümüzde iklim değişikliği ve küresel ısınma gibi sorunlar, doğal yaşamı tehdit etmekte ve bu yaşam alanlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu tehditler, birçok bölgenin yok olma riskiyle karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır. Dahası, aşırı kaynak tüketimi, sanayileşme ve çevre kirliliği gibi insan kaynaklı etkenler, bu bölgelerin sürdürülebilirliğini tehlikeye atmaktadır. Bu bağlamda, turistik cazibe merkezlerinin ve destinasyonların yok olma veya geri dönüşü olmayan bozulma riski, turizm endüstrisinin karşılaştığı önemli bir sorun olarak öne çıkmaktadır. Fakat özellikle son yıllarda trend olan son şans turizmi, yok olma riski altında bulunan doğal ve kültürel destinasyonları ziyaret etme arzusunu ifade etmekte olup, tehlike altındaki bu yerlerin özelliklerinin tam anlamıyla yok olmadan veya bozulmadan önce görülmesi niyetiyle şekillenmektedir. Bu çalışmanın amacı, son şans turizmi ve sürdürülebilirlik konularında farkındalık yaratmak ve bu iki kavram arasındaki ilişkiyi derinlemesine incelemektir. Özellikle, yok olma riski altında bulunan doğal ve kültürel destinasyonların korunması için sürdürülebilir turizm uygulamalarının nasıl entegre edilebileceği üzerine odaklanılacaktır. Son şans turizmi, iklim değişikliği ve çevresel tehditlerin artmasıyla birlikte turizmde giderek daha kritik bir alan haline gelmektedir. Bu tür turizm hem turistlerin bilinçlenmesine hem de yok olma riski altındaki yerlerin korunmasına katkı sağlamaktadır. Sürdürülebilirlik ise, bu yerlerin gelecek nesillere aktarılabilmesi için gerekli olan dengeli yaşam biçimlerini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma, iki kavram arasındaki etkileşimi anlamak ve bu konuda farkındalık yaratmak açısından kritik bir öneme sahiptir. Çalışmada, son şans turizmi ve sürdürülebilirlik konularında kapsamlı bir literatür taraması gerçekleştirilecektir. Bu kapsamda nitel araştırma yöntemi kullanılacak olup konuyla alakalı yerli ve yabancı makaleler incelenerek karşılaştırmalı değerlendirmeler yoluyla yorumlanacaktır. Böylece çalışma son şans turizmi ve sürdürülebilirlik arasındaki etkileşimi anlamaya yönelik literatürdeki sınırlı sayıdaki çalışmaya katkı sunarak, özellikle yok olma riski altındaki destinasyonlar bağlamında sürdürülebilir turizm uygulamalarının nasıl geliştirilebileceğine dair özgün bir bakış açısı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Son Şans Turizmi, Sürdürülebilirlik, İklim Değişikliği

A CONCEPTUAL EVALUATION ON THE RELATIONSHIP BETWEEN LAST CHANCE TOURISM AND SUSTAINABILITY

Abstract

People have traveled to various destinations throughout history and engaged in touristic activities. However, this does not mean that the regions visited will always remain the same. Today, problems such as climate change and global warming threaten natural life and negatively affect these habitats. These threats cause many regions to face the risk of extinction. Moreover, human-induced factors such as excessive resource consumption, industrialization and environmental pollution endanger the sustainability of these regions. In this context, the risk of extinction or irreversible deterioration of tourist attractions and destinations stands out as an important problem faced by the tourism industry. However, last chance tourism, which has been a trend in recent years, expresses the desire to visit natural and cultural destinations at risk of extinction and is shaped with the intention of seeing the characteristics of these endangered places before they are completely destroyed or deteriorated. The aim of this study is to raise awareness on the issues of last chance tourism and sustainability and to examine the relationship between these two concepts in depth. In particular, the focus will be on how sustainable tourism practices can be integrated to protect natural and cultural destinations at risk of extinction. Last chance tourism is becoming an increasingly critical area in tourism with the increase in climate change and environmental threats. This type of

tourism contributes to both raising awareness among tourists and protecting places at risk of extinction. Sustainability, on the other hand, aims to develop balanced lifestyles necessary for the transfer of these places to future generations. This study is of critical importance in terms of understanding the interaction between the two concepts and creating awareness on this issue. In the study, a comprehensive literature review will be conducted on last chance tourism and sustainability. In this context, qualitative research method will be used and domestic and foreign articles related to the subject will be examined and interpreted through comparative evaluations. Thus, the study aims to contribute to the limited number of studies in the literature on understanding the interaction between last chance tourism and sustainability, and to provide an original perspective on how sustainable tourism practices can be developed, especially in the context of destinations at risk of extinction.

Keywords: Last Chance Tourism, Sustainability, Climate Change

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BARTIN İLİNİN EKOTURİZM AÇISINDAN İNCELENMESİ

Murat ÇAVUŞOĞLU
MEB Bartın Şerife Bacı Kız Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, muratcavus67@hotmail.com
Ferhat ÇAVUŞOĞLU
Bartın Üniversitesi, ferhatcavusoglu@gmail.com

Özet

Ülkelerin kalkınma açısından önemli faaliyet çalışmalarından biri de ekoturizmdir. Turizm, bir yerin doğal ortamına yapılan yatırımların ekonomik değerlere dönüşmesini sağlayan bir faaliyettir. Bu çalışmanın amacı, Bartın ilinin coğrafya açısından ekoturizm potansiyelini araştırmaktır. Bu alanlarda turizm değeri, turistlerin ilgisi, turizm altyapısı ve turistik tanıtım gibi unsurlar incelenmiştir. Alan araştırmasında turizmle ilgili yerlerde gerekli incelemeler yapılarak turistik değerlerin fotoğrafları çekilmiştir. Bartın il merkezi ve ilçelerinin ekoturizmi açısından önemli bir turizm potansiyelinin olduğu belirlenmiştir. Bartın vilayetinin ekoturizm açısından zengin bir yapıya sahip olduğu görülmüş ve Bartın için uygulanma imkanı olan ekoturizm faaliyet türleri belirtilmiştir. Ayrıca bu türlere ait hedeflerin belirlenerek,ekoturizm prensipleri esas alınarak doğru projelerin üretilmesi ve uygulamaya geçilmesi önerilmiştir.

Bu bağlamda, çalışma nitel araştırma deseni üzerinden literatür taraması yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.Doküman, kitap ve makalelerden yararlanılarak hazırlanan bu çalışma tarama modeli ile yürütülmüş betimsel bir çalışmadır.

Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, Amasra İlçesi, Bartın turizmi

THE INVESTIGATION OF BARTIN PROVINCE IN TERMS OF ECOTOURISM

Abstract

Ecotourism is one of the most important activities of the countries in terms of development. Tourism is an activity that enables the investments in the natural environment of a place to be converted into economic values. The aim of this study is to investigate the ecotourism potential of Bartın province in terms of geography. In these areas, tourism value, interest of tourists, tourism infrastructure and tourist promotion were examined. In the field study, the tourist attractions were photographed by making necessary examinations in places regarding tourism. Bartın province and districts have an important ecotourism potential in terms of geography tourism. Bartın Province was found to have a rich structure in terms of ecotourism, and types of ecotourism activities that could be implemented in Bartın were identified. In addition, it was suggested that goals related to these types of activities be set, and that appropriate projects be developed and implemented based on ecotourism principles.

In this context, the study was carried out by means of literature review on qualitative research design. This study, which is prepared by using documents, books and articles, is a descriptive study conducted with investigation model.

Keywords: Ecotourism , District Amasra, Tourism in Bartın

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TABAKTAKİ GİZLİ TEHLİKE: GIDA ZEHİRLENMELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Dr. Vildan TÜYSÜZ
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, vildantuysuz@outlook.com

Özet

Bu çalışmanın temel amacı 2023-2025 (Mart'a kadar) yıllarında Türkiye'de meydana gelen gıda zehirlenme vakalarını tespit etmek ve bu vakaları çeşitli değişkenler çerçevesinde analiz etmektir. Araştırma kapsamında Google arama motorunun "haberler" sekmesi kullanılarak "gıda zehirlenmesi" anahtar kelimesiyle yapılan tarama sonucunda toplam 86 çevrim içi haber içeriğine ulaşılmıştır. Elde edilen haberler belirlenen dokuz temel parametre doğrultusunda sistematik bir şekilde incelenmiştir. Yapılan analizler neticesinde gıda zehirlenme vakalarının en fazla yer aldığı haber platformunun TRT Haber olduğu belirlenmiştir. Coğrafi dağılım açısından bakıldığında gıda zehirlenme vakalarının en çok Şanlıurfa ve İstanbul illerinde gerçekleştiği tespit edilmiştir. İncelenen vakalar arasında en fazla zehirlenmeye maruz kalan kişi sayısının 350 olduğu belirlenmiştir. Zehirlenmelere sebep olan gıda türleri incelendiğinde en yaygın etkenin tavuk olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında incelenen 86 vakanın 4'ünde ölüm olayının gerçekleştiği tespit edilmiştir. Zaman içinde gıda zehirlenme vakalarının dağılımı değerlendirildiğinde en fazla vakanın 2024 yılında meydana geldiği gözlemlenmiştir. Mevsimsel ve aylık dağılım açısından bakıldığında ise özellikle Aralık ayında gıda zehirlenmelerinde belirgin bir artış olduğu belirlenmiştir. Son olarak vakalara ilişkin belirtiler analiz edildiğinde gıda zehirlenmesi yaşayan bireylerde en yaygın görülen semptomun bulantı olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gıda Zehirlenmesi, Tehlike, Beslenme, Gastronomi

THE HIDDEN DANGER IN THE PLATE: A STUDY ON FOOD POISONING

Abstract

The main purpose of this study is to identify food poisoning cases that occurred in Turkey between 2023-2025 (until March) and to analyze these cases within the framework of various variables. As a result of the search conducted using the keyword "food poisoning" using the "news" tab of the Google search engine within the scope of the research, a total of 86 online news content was reached. The obtained news were systematically examined in line with the nine basic parameters determined. As a result of the analyses, it was determined that the news platform with the highest number of food poisoning cases was TRT News. When examined in terms of geographical distribution, it was determined that food poisoning cases occurred most in the provinces of Şanlıurfa and Istanbul. It was determined that the number of people exposed to the highest number of poisonings among the examined cases was 350. When the types of food causing poisoning were examined, it was concluded that the most common factor was chicken. In addition, it was determined that 4 of the 86 cases examined within the scope of the research resulted in death. When the distribution of food poisoning cases over time was evaluated, it was observed that the highest number of cases occurred in 2024. When examined in terms of seasonal and monthly distribution, it was determined that there was a significant increase in food poisoning, especially in December. Finally, when the symptoms related to the cases were analyzed, it was determined that the most common symptom in individuals experiencing food poisoning was nausea.

Keywords: Food Poisoning, Danger, Nutrition, Gastronomy

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

GAZİANTEP'TE YAŞAYAN İNSAN HAZİNELERİ: KÜLTÜREL MİRAS TURİZMİNİN CANLANDIRDIĞI DEĞERLERİN İZİNDE NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Doktora Öğrencisi Feray TOPCU
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, frytpc@gmail.com
Doç. Dr. Nadire KARADEMİR
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, n.karademir45@gmail.com

Özet

Yaşayan insan hazineleri, bir toplumun geleneksel bilgi, beceri ve kültürel pratiklerini sürdüren, kültürel mirası canlı bir şekilde aktaran önemli bireylerdir. Bu nedenle kültürel miras turizminin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Bu hazinelerin korunması ve kültürel miras turizmi sayesinde canlandırılması yerel toplulukların kültürel kimliklerini güçlendirmektedir. Dolayısıyla bu değerlerin korunması ve kültürel miras turizmine kazandırılması yalnızca geçmişin korunmasında değil, aynı zamanda günümüz toplumlarının dinamiklerinde de önemli bir rol oynamaktadır. Bu kapsamda çalışma, Gaziantep'in kültürel miras turizmi ile ilişkilendirilen yaşayan insan hazineleri ve bu değerlerin korunması sürecine dair derinlemesine bir inceleme sunmayı amaçlamaktadır. Gaziantep, zengin kültürel mirası, geleneksel el sanatları ve yaşayan insan hazineleri ile kültürel miras turizminin en iyi örneklerinden birini sunması nedeniyle örneklem alanı olarak seçilmiştir.

Çalışma kapsamında konu ilgili bilgi ve deneyimleri göz önünde bulundurularak Gaziantep'te amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenen 5 yaşayan insan hazinesi, kenti ziyaret eden turistler ve yerel halktan seçilmiş 30 kişi ile yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu değerlerin korunması noktasında farkındalık oluşturulması ve bu sürecin katılımcıların bakış açılarıyla ele alınması önem teşkil etmektedir. Görüşmelerde kültürel miras turizmi ile ilişkilendirilen yaşayan insan hazinelerinin korunması ve farkındalık oluşturulması ana temaları üzerinden hareket edilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı çalışmada elde edilen bulgular içerik analizine tabi tutulmuş ve kodlamalar gerçekleştirilmiştir. Fenomonolojik analiz deseni temelinde şekillenen çalışmada verilerin çözümlenmesi ve kodlanmasında MAXQDA 2024 programından faydalanılmıştır. Veriler; temalar, kategoriler ve kodlar doğrultusunda sistematik bir şekilde incelenmiş ve kavramlar arasındaki ilişkiler ortaya konmuştur. Elde edilen bulgular, yaşayan insan hazinelerinin korunması ve turizme kazandırılmasında yerel halkın ve kenti ziyaret eden turistlerin bakış açılarını kapsamlı bir şekilde ortaya koymaktadır. Gaziantep'te kültürel miras turizmi, unutulma ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalan yaşayan insan hazineleri için bu değerleri yaşatmak adına önemli bir araç haline gelmiştir. Son yıllarda kente gelen kültür turistleri, bu değerleri yerinde görmek amacıyla geleneksel olanı otantik bir turistik deneyim olarak değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşayan İnsan Hazineleri, Kültürel Miras Turizmi, Nitel Araştırma, Gaziantep.

LIVING HUMAN TREASURES IN GAZIANTEP: A QUALITATIVE STUDY IN THE FOOTSTEPS OF VALUES REVITALIZED BY CULTURAL HERITAGE TOURISM

Abstract

Living human treasures are important individuals who maintain the traditional knowledge, skills and cultural practices of a society and transmit cultural heritage in a living way. Therefore, cultural heritage is an important part of tourism. Preserving these treasures and revitalizing them through heritage tourism strengthens the cultural identity of local communities. Therefore, protecting these values and bringing them into cultural heritage tourism plays an important role not only in the preservation of the past, but also in the dynamics of today's societies. In this context, the study aims to provide an in-depth examination of Gaziantep's living human treasures associated with cultural heritage tourism and the process of protecting these values. Gaziantep was chosen as the sample area because it offers one of the best examples of cultural heritage tourism with its rich cultural heritage, traditional handicrafts and living human treasures.

Within the scope of the study, semi-structured interviews were conducted with 5 living human treasures, tourists visiting the city and 30 people selected from the local community, who were selected by purposeful sampling method in Gaziantep, taking into account their knowledge and experience on the subject. It is important to raise awareness on the protection of these values and to address this process from the perspectives of the participants. The main themes of the interviews were the protection of living human treasures associated with cultural heritage tourism and raising awareness. The findings obtained in the study using qualitative research methods were subjected to content analysis and coding was carried out. In the study, which was shaped on the basis of the phenomenological analysis design, MAXQDA 2024 program was used to analyze and code the data. The data were systematically analyzed in line with themes, categories and codes and the relationships between concepts were revealed. The findings comprehensively reveal the perspectives of local people and tourists visiting the city in the protection and tourism of living human treasures. In Gaziantep, cultural heritage tourism has become an important tool for the preservation of living human treasures that are in danger of being forgotten and disappearing. In recent years, cultural tourists coming to the city consider the traditional as an authentic touristic experience in order to see these values on site.

Keywords: Living Human Treasures, Cultural Heritage Tourism, Qualitative Research, Gaziantep.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

JEOTURİZM POLİTİKALARININ KÜRESEL PERSPEKTİFTEN KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ

Asst. Prof. Dr. Faranak RANJBAR MOTALEGH
University of Tehran, faranak.ranjbar@ut.ac.ir

Özet

Jeoturizm, bir bölgenin jeolojisi ve peyzajını, sürdürülebilir turizm gelişimini teşvik etmenin temeli olarak odaklanan bir turizm türü olarak tanımlanmaktadır. Son yıllarda, hem turizm akademisi hem de pratik alanlarında küresel ölçekte önemli bir ilgi görmüştür. Jeoturizm gelişiminde kamu politikalarının rolü, yasama çerçeveleri, kurumsal stratejiler sağlaması ve paydaş işbirliklerini desteklemesi açısından oldukça kritik bir öneme sahiptir. Bu makale, farklı ülkelerdeki jeoturizm politikalarını karşılaştırarak, dünya çapındaki temel politika temalarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bir arşiv araştırması yürütülerek, farklı kıtalardan dokuz ülkeden dokuz vaka çalışması belirlenmiştir: Yunanistan, İtalya, Avustralya, Malta, Kosta Rika, Hindistan, Çin, Endonezya ve İran. Yapılan analiz, jeoturizm politikalarını dört ana temaya ayırmaktadır: turizm altyapısı geliştirilmesi ve erişilebilirlik politikaları, jeo-koruma politikaları, site planlaması politikaları ve topluluk katılımı politikaları. Bulgular, Avustralya'nın Ulusal Jeoturizm Stratejisi ve Çin'in Jeopark Yönetim Modeli gibi örneklerde olduğu gibi, ulusal jeoturizm stratejilerine yönelik artan bir vurguyu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, Yunanistan, İtalya, İran, Hindistan, Endonezya, Malta ve Kosta Rika'daki deneyimler, jeo-korumanın desteklenmesi, topluluk katılımı, paydaş işbirliği ve jeoturizmin daha geniş çevresel politikalarla entegrasyonu için yasal çerçevelerin gerekliliğini vurgulamaktadır. Çeşitli yönetim sistemleri arasında politika uygulamasına yönelik karşılaştırmalı çalışmaların, jeoturizm gelişimi için en iyi uygulamalara ilişkin içgörüler sağlayabileceği bir araştırma gündemi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Jeoturizm, Kamu Politikaları, Karşılaştırmalı Analiz, Politika Temaları

GEOTOURISM POLICIES: A COMPARATIVE APPROACH ACROSS THE GLOBE

Abstract

Geotourism is defined as tourism that focuses on an area's geology and landscape as the basis of fostering sustainable tourism development. It has gained significant global attention in both tourism academic and practical realms in recent decades. The role of public policy in geotourism development is crucial, as it provides legislative frameworks, institutional strategies, and supports stakeholder collaborations. This paper aims to compare geotourism policies across various countries to identify key policy themes worldwide. Conducting an archival study, nine case studies from nine countries across different continents were identified, including Greece, Italy, Australia, Malta, Costa Rica, India, China, Indonesia, and Iran. The analysis categorizes geotourism policies into four main themes: tourism infrastructure development and accessibility policies, geo-conservation policies, site planning policies, and community engagement policies. Findings reveal a growing emphasis on national geotourism strategies, as seen in Australia's National Geotourism Strategy and China's geopark management model. However, experiences from Greece, Italy, Iran, India, Indonesia, Malta, and Costa Rica highlight the necessity of legal frameworks to support geo-conservation, community participation, stakeholder collaboration, and the integration of geotourism within broader environmental policies to ensure sustainability. A research agenda focusing on comparative studies of policy implementation across diverse governance systems can provide insights into best practices for geotourism development.

Keywords: Geotourism, Public Policy, Comparative Analysis, Policy Themes

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DİCLE'NİN KIYISINDAN DAĞLARIN ZİRVESİNE: BATMAN'DA DOĞA VE TURİZM

Doktora Öğrencisi Züleyha ARSLAN
Batman Üniversitesi, zuleyha312@gmail.com

Doç. Dr. Reşat ARICA
Batman Üniversitesi, resatarica@gmail.com

Özet

Araştırmanın amacı, Batman'ın doğa temelli turizm potansiyelini belirlemektir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış; araştırma verileri Batman'daki altı (6) seyahat acentası yetkilisi ile yarı yapılandırılmış görüşme yolu ile toplanmıştır. Veriler içerik analizi ile incelenmiş, bulgular betimsel analizle desteklenmiştir. Araştırma sonuçları, Batman'da doğa temelli turizm potansiyelinin yüksek; doğa yürüyüşleri, dağcılık, kampçılık gibi doğa temelli birçok rekreatif aktiviteye yönelik çekiciliğin mevcut olduğunu göstermektedir. Buna karşın; doğa temelli turizm potansiyelinin yeterince değerlendirilmediği ulaşılan bir diğer sonuçtur. Batman'ın sahip olduğu doğa temelli turizm potansiyelini tam anlamıyla gerçekleştirebilmesi için bazı çevresel düzenlemeler, tanıtım ve pazarlama çalışmaları yapılması gelişim sürecinde kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Batman, Doğa Temelli Turizm, Sürdürülebilirlik

FROM THE BANKS OF THE TIGRIS TO THE PEAKS OF THE MOUNTAINS: NATURE AND TOURISM IN BATMAN

Abstract

The aim of the study is to reveal the nature-based tourism potential of Batman. Qualitative research method was employed, and the research data were collected through semi-structured interviews with six (6) travel agency representatives in Batman. The data were analyzed through content analysis and the findings were supported by descriptive analysis. The results of the research indicate that the potential for nature-based tourism in Batman is high; and there is considerable appeal for many nature-based recreational activities such as hiking, mountaineering and camping. However, another finding is that the nature-based tourism potential has not been sufficiently utilized. In order for Batman to fully realize its nature-based tourism potential, some environmental regulations, promotion and marketing activities are of critical importance in the development process.

Keywords: Batman, Nature based tourism, Sustainability

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

İRAN VE TÜRKİYE ALTINCI SINIF SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARININ TURİZM VE BİLEŞENLERİNE YER VERİLME DÜZEYİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Doç. Dr. Kemal KAYA
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, kemalkaya@yyu.edu.tr

Özet

1950'li yıllardan itibaren büyüyerek gelişen önemli bir ekonomik gelir sağlayıcı sektör olan turizm faaliyetleri, ülkelerin kalkınmasında önemli bir rol oynamaktadır. Turizm, geçmişten bugüne kadar insanların ilgisini çeken, farklı sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara göre dönemsel olarak değişme ve adaptasyon yeteneği yüksek olup gelişimini her dönem sürdüren bir olgudur. Yaşam standartlarının iyileşmesi, turizm sektörünü 20.yüzyılın ikinci yarısından itibaren en önemli gelir getiren faaliyetlerden biri haline getirmiştir. Sosyal bilgiler eğitiminin temel amaçlarından biri de bireylerin yaşadıkları ülkenin geçim kaynakları ve ekonomik faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olmalarını ve ekonomi okuryazarlığı becerisi edinmelerini sağlamaktır. Örgün eğitim sürecinde bir ekonomik faaliyet olarak turizm ve bileşenlerinin tanıtılması ve öğretilmesi turizmin gelişmesine yol açabilecek en önemli çözümlerden biridir. Ders içeriklerinin ekonomik faaliyetler ve bununla ilgili kavramlarının öğretimindeki rolü ve önemi dikkate alındığında turizm konusunun ders kitaplarında ele alınması gerekli görülmektedir. Bu alan ile ilgili kavramların öğretilmesi konusunda sosyal bilgiler dersleri oldukça işlevsel bir nitelik arz etmektedir. Sosyal bilgiler ders kitaplarında turizmle ilgili kavramların sunulması, öğrencilerin kültürel mirasa, tarihi ve doğal güzelliklere, seyahat ulaşım yol ve araçlarına, farklı coğrafi özelliklere sahip ülkelerin kültürel zenginlikleri hakkında bilgilenmelerini sağalar. Bilişsel düzeyde geçekleşen bu aşinalık, insanların iç görü düzeyinin artmasında ve dünyayı algılayış gelişmesinde olumlu etkileyerek antik, tarih ve doğal çevrenin korunmasında hassasiyet sahibi olmayı sağlayacaktır. Bu hedeflerin gerçekleştirilmesinde altıncı sınıf programında yer alan sosyal bilgiler dersi, öğrencileri toplumsal hayata hazırlayıp, ülke ekonomisi açısından önemli bir gelir kaynağı olan turizmin önemini kavramaları konusunda önemli bir aşama olarak değerlendirilebilir. Bu araştırmada İran ve Türkiye altıncı sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarının içeriği turizm bileşenleri açısından incelenmiştir. Her iki ülkeye ait ders kitaplarındaki metin, resim ve etkinlikler içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Mevcut verilerden hareketle altıncı sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarındaki turizm ve bileşenlerine yer verilme oranının parametrelere göre değişkenlik arz ettiği, ders kitaplarındaki dağılımların dengeli bir şekilde olmadığı ve turizmin önemi ile orantılılık arz edecek bir seviyede yer almadığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, İran, Türkiye

COMPARISON OF IRAN AND TÜRKİYE SIXTH GRADE SOCIAL STUDIES TEXTBOOKS IN TERMS OF THE LEVEL OF INCLUSION OF TOURISM AND ITS COMPONENTS

Abstract

Tourism activities, which have been an important economic income-generating sector since the 1950s, play an important role in the development of countries. Tourism is a phenomenon that has attracted people attention from the past to the present, has a high ability to change and adapt periodically according to different social and economic needs, and continues to develop in every period. The improvement of living standards has made the tourism sector one of the most important income-generating activities since the second half of the 20th century. One of the main purposes of social studies education is to ensure that individuals have information about the livelihoods and economic activities of the country they live in and to acquire economic literacy skills. Introducing and teaching tourism and its components as an economic activity in the formal education process is one of the most important solutions that can lead to the development of tourism. Considering the role and importance of course content in teaching economic activities and related concepts, it is deemed necessary to cover the subject of

tourism in textbooks. Social studies courses have a very functional quality in teaching concepts related to this field. The presentation of tourism-related concepts in social studies textbooks enables students to be informed about cultural heritage, historical and natural beauties, travel transportation routes and vehicles, and cultural richness of countries with different geographical features. This familiarity at the cognitive level will positively affect people's level of insight and development of world perception, and will ensure sensitivity in the protection of ancient, historical and natural environments. In achieving these goals, the social studies course in the sixth-grade program can be considered as an important stage in preparing students for social life and understanding the importance of tourism, which is an important source of income for the countries economy. In this study, the content of the sixth-grade social studies textbooks in Iran and Turkey was examined in terms of tourism components. The texts, pictures and activities in the textbooks of both countries were examined using the content analysis method. Based on the available data, it is seen that the rate of tourism and its components in the sixth-grade social studies textbooks varies according to the parameters, the distributions in the textbooks are not balanced and are not at a level that will be proportional to the importance of tourism.

Anahtar Kelimeler: Tourism, Social Studies Textbook, Iran, Türkiye

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİR PAZARLAMA STRATEJİSİ OLARAK NOSTALJİ TURİZMİ

Doç. Dr. Kemal KAYA
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, kemalkaya@yyu.edu.tr

Özet

Günümüz turizm sektöründe ülkelerin sahip oldukları turizm potansiyeline bağlı olarak farklı pazarlama stratejileri kullanılmaktadır. Nostalji turizmi, turizm sektörünün nispeten genç bir alanı olup dünya genelinde hızlı bir şekilde gelişme kaydetmektedir. Bu turizm türünün gelişmesi, farklı yaşlardaki insanların tarihi ve kültürel mirasa, atalarına, akraba ve aile bireylerine yönelik ilgilerinden kaynaklanmaktadır. Nostalji turizmi deneyimi, daha fazla turistin ilgisini çekmek ve turizm sektöründe rekabet avantajı yaratmak açısından önemli bir role sahip olarak görülmektedir. Alan yazın çalışmalarından hareketle betimsel bir yöntem kullanılarak yapılan bu çalışmada, nostalji türleri ile turizm pazarlaması arasındaki ilişki incelenecektir. Bu çalışmanın amacı, nostaljinin turizm sektöründeki yerini araştırmak ve turizm hizmetleri pazarını analiz ederek, bu turizm türünün avantaj ve sorunlarının belirlenmesine imkan sağlamaktır. Bilindiği gibi rekabetin yoğun olduğu turizm pazarında turizm pazarlamasının başarısı, en cazip ürünün yaratılmasıyla doğrudan ilişkilidir. Araştırma literatür taraması bulguları, tüketim sürecinin deneyim kalitesini ve müşteri beklentilerini doğrudan etkilediğini, nostalji turizminin gelişmesiyle seyahat turlarına olan talebin arttığını ve turist çekiciliğinin yükseldiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Nostalji, Pazarlama

NOSTALGIA TOURISM AS A MARKETING STRATEGY

Abstract

In todays tourism sector, different marketing strategies are used depending on the tourism potential of the countries. Nostalgia tourism is a relatively young area of the tourism sector and is rapidly developing worldwide. The development of this type of tourism stems from the interest of people of different ages in historical and cultural heritage, their ancestors, relatives and family members. The nostalgia tourism experience is seen as having an important role in terms of attracting more tourists and creating a competitive advantage in the tourism sector. In this study, which is conducted using a descriptive method based on literature studies, the relationship between nostalgia types and tourism marketing will be examined. The aim of this study is to investigate the place of nostalgia in the tourism sector and to analyze the tourism services market and to enable the determination of the advantages and problems of this type of tourism. As it is known, the success of tourism marketing in the tourism market where competition is intense is directly related to the creation of the most attractive product. The research literature review findings show that the consumption process directly affects the quality of experience and customer expectations, and that the demand for travel tours increases with the development of nostalgia tourism and tourist attractiveness increases.

Keywords: Tourism, Nostalgia, Marketing

KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE ETİK LİDERLİK, ÖRGÜTSEL BAĞLILIK VE PERFORMANS İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Lisans Öğrencisi Yiğit FAKABASMAZ
Çankırı Karatekin Üniversitesi, 231201003@ogrenci.karatekin.edu.tr

Doç. Dr. Hüseyin ÖZDEMİR
Çankırı Karatekin Üniversitesi, huseyinozdemir@karatekin.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, otel çalışanlarının etik liderlik algıları, örgütsel bağlılıkları ve performansları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını araştırılmasıdır. Araştırmanın evreni Antalya Alanya ilçesinde faaliyet gösteren Turizm İşletme Belgeli bir konaklama işletmesi çalışanlarıdır. Araştırmanın evrenini oluşturan 150 personelin tamamına ulaşılması hedeflenmiş bahar aylarında dağıtılan anketlerden eksik, hatalı ve doldurulmayanların elenmesinden sonra 126 geçerli anket elde edilmiştir. Araştırma evreninin %84'üne ulaşılmıştır. Araştırmanın amacına uygun birincil verileri kolay ve hızlı bir şekilde toplamak için nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Anket formu dört bölümden oluşmuştur, ilk bölümünde otel çalışanlarının demografik özellikleri ve çalışma süreleri ile ilgili sorular sorulmuştur, ikinci bölümde ise çalışanların örgütsel bağlılığının belirlenmesine yönelik beşli likert tipinde 18 ifadenin yer aldığı Allen ve Meyer'ın üç boyutlu Örgütsel Bağlılık Ölçeği kullanılmıştır, üçüncü bölümde çalışanların performanslarının belirlenmesi yönelik yönelik beşli likert tipinde 11 ifadenin yer aldığı Borman ve Motowidlo (1993) ile Beffort ve Hattrup (2003) tarafından geliştirilen ve Karakurum'un (2005) tarafından Türkçeye uyarlanan performans ölçeği kullanılmıştır, dördüncü bölümde ise yine beşli likert tipinde on ifadenin yer aldığı Brown vd. (2005) tarafından geliştirilen ve Tuna vd. (2012) tarafından Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan Etik Liderlik Ölçeği kullanılmıştır. Anketlerden elde edilen veriler, IBM SPSS 22 programı ile değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler ve korelasyon analizinden yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda otel çalışanlarının duygusal bağlılıkları ile görev performansları arasında istatistiki olarak anlamlı (p=0,00; p<0,01), pozitif doğrusal ve zayıf düzeyde bir ilişki (r=,346), otel çalışanlarının duygusal bağlılıkları ile bağlamsal performansları arasında istatistiki olarak anlamlı (p=0,00; p<0,01), pozitif doğrusal ve zayıf düzeyde bir ilişki (r=,360) bulunmuştur. Otel çalışanlarının devam bağlılıkları ile görev performansları arasında istatistiki olarak anlamlı (p=0,00; p<0,01), pozitif doğrusal ve çok zayıf düzeyde bir ilişki (r=,257), otel çalışanlarının devam bağlılıkları ile bağlamsal performansları arasında istatistiki olarak anlamlı (p=0,00; p<0,01), pozitif doğrusal ve çok zayıf düzeyde bir ilişki (r=,230) bulunmuştur. Otel çalışanlarının normatif bağlılıkları ile görev performansları arasında istatistiki olarak anlamlı (p=0,00; p<0,01), pozitif doğrusal ve zayıf düzeyde bir ilişki (r=,438), otel çalışanlarının normatif bağlılıkları ile bağlamsal performansları arasında istatistiki olarak anlamlı (p=0,00; p<0,01), pozitif doğrusal ve zayıf düzeyde bir ilişki (r=,367) bulunmuştur. Otel çalışanlarının etik liderlik algıları ile görev performansları arasında istatistiki olarak anlamlı (p=0,00; p<0,01), pozitif doğrusal ve zayıf düzeyde bir ilişki (r=,371), otel çalışanlarının etik liderlik algıları ile bağlamsal performansları arasında istatistiki olarak anlamlı (p=0,00; p<0,01), pozitif doğrusal ve zayıf düzeyde bir ilişki (r=,438) bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Etik Liderlik, Örgütsel Bağlılık, Performans

A RESEARCH ON THE RELATIONSHIP BETWEEN ETHICAL LEADERSHIP, ORGANIZATIONAL COMMITMENT AND PERFORMANCE IN ACCOMMODATION BUSINESSES

Abstract

The purpose of this research is to investigate whether there is a significant relationship between the ethical leadership perceptions, organizational commitment and performance of hotel employees. The universe of the

research is the employees of a Tourism Operation Certificated accommodation business operating in the Alanya district of Antalya. It was aimed to reach all 150 personnel constituting the universe of the research and after eliminating the incomplete, incorrect and unfilled surveys distributed in the spring months, 126 valid surveys were obtained. 84% of the research universe was reached. The survey technique was used as the data collection technique in the research. The questionnaire form consisted of four parts; in the first part, questions about the demographic characteristics and working hours of the hotel employees were asked; in the second part, Allen and Meyer's three-dimensional Organizational Commitment Scale, which includes 18 statements on a five-point Likert-type scale, was used to determine the organizational commitment of the employees; in the third part, the performance scale, which includes 11 statements on a five-point Likert-type scale, was developed by Borman and Motowidlo (1993) and Beffort and Hattrup (2003) and adapted to Turkish by Karakurum (2005) and in the fourth part, the Ethical Leadership Scale, which includes ten statements on a five-point Likert-type scale, was developed by Brown et al. (2005) and whose Turkish validity and reliability study was conducted by Tuna et al. (2012). The data obtained from the questionnaires were evaluated with the IBM SPSS 22 program. Descriptive statistics and correlation analysis were used in the analysis of the data. As a result of the research, a statistically significant ($p=0.00$; $p<0.01$), positive linear and weak relationship (r=,346) was found between the emotional commitment of the hotel employees and their task performance. A statistically significant ($p=0,00$; $p<0,01$), positive linear and weak relationship (r=,360) was found between the emotional commitment of the hotel employees and their contextual performance. A statistically significant ($p=0,00$; $p<0,01$), positive linear and very weak relationship (r=,257) was found between the continuance commitment of the hotel employees and their task performance. A statistically significant ($p=0,00$; $p<0,01$), positive linear and very weak relationship (r=,230) was found between the continuance commitment of the hotel employees and their contextual performance. A statistically significant ($p=0,00$; $p<0,01$), positive linear and weak relationship (r=.438) was found between the normative commitment of hotel employees and their task performance. A statistically significant ($p=0,00$; $p<0,01$), positive linear and weak relationship (r=.367) was found between the normative commitment of hotel employees and their contextual performance. A statistically significant ($p=0,00$; $p<0,01$), positive linear and weak relationship (r=.371) was found between the ethical leadership perceptions of hotel employees and their task performance. A statistically significant ($p=0,00$; $p<0,01$), positive linear and weak relationship (r=.438) was found between the ethical leadership perceptions of hotel employees and their contextual performance.

Keywords: Ethical Leadership, Organizational Commitment, Performance

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZM LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN GİRİŞİMCİ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMLERİ ÜZERİNE ETKİSİ: ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Lisans Öğrencisi Meryem AYAZ

Çankırı Karatekin Üniversitesi, 231201015@ogrenci.karatekin.edu.tr

Lisans Öğrencisi Gülsüm ALTINTAŞ

Çankırı Karatekin Üniversitesi, 231201009@ogrenci.karatekin.edu.tr

Doç. Dr. Hüseyin ÖZDEMİR

Çankırı Karatekin Üniversitesi, huseyinozdemir@karatekin.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, turizm lisans öğrencilerinin girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisinin araştırılmasıdır. Araştırmanın evreni Çankırı Karatekin Üniversitesi Ilgaz Turizm ve Otelcilik Yüksekokulunda 2024-2025 Eğitim Öğretim yılı bahar döneminde turizm eğitimi alan 281 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada tam sayım esasına göre öğrencilerin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir. Araştırmanın evrenini oluşturan 2024-2025 eğitim öğretim yılı bahar döneminde yüksekokula kayıtlı 281 öğrenciye bahar aylarında dağıtılan anketlerden eksik, hatalı ve doldurulmayanların elenmesinden sonra 194 geçerli anket elde edilmiştir. Araştırma evreninin %65'ine ulaşılmıştır. Araştırmanın amacına uygun birincil verileri kolay ve hızlı bir şekilde toplamak için nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Anket formu üç bölümden oluşmuştur, ilk bölümünde öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde ise, öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesine yönelik beşli likert tipinde on ifadenin yer aldığı Girginer ve Uçkun (2004) tarafından kullanılan ölçekten yararlanılmıştır. Üçüncü bölümde ise öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerini belirlenmesine yönelik beşli likert tipinde otuz altı ifade 6 boyuttan (Risk Alma 1-7. maddeler, Yenilikçilik 8-10. maddeler, Başarma İhtiyacı Duyma 11-19. maddeler, Kontrol Odağı 20-23. maddeler, Kendine Güven 24-27. maddeler, Belirsizliğe Tolerans 28-36. maddeler) oluşan Koh'un (1996) Hong Kong'da tezsiz yüksek lisans öğrencilerine uygulamış olduğu ve Bozkurt tarafından 2005 yılında Türkçeye uyarlanan ölçek kullanılmıştır. Anketlerden elde edilen veriler, IBM SPSS 22 programı ile değerlendirilmiştir. Verileri analiz etmede bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki etkiyi ölçmek için regresyon analizi, değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü ve şiddetini belirlemek için korelasyon analizi, testlerinden yararlanılmıştır. Girişimci kişilik özellikleri ve girişimcilik eğilimlerini belirlemek üzere temel belirleyici istatistiklerden aritmetik ortalama kullanılmıştır. Diğer taraftan katılımcılara ilişkin demografik özellikleri ortaya koymak için frekans ve yüzdelik dağılımından yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda turizm lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri ile girişimci kişilik özelliklerinden risk alma, yenilikçilik, kontrol odağı, kendine güven ve belirsizliğe tolerans boyutları arasında istatistiki olarak anlamlı ($p=0,00$; $p<0,01$), pozitif doğrusal ve zayıf düzeyde bir ilişki ($r=,460$; $r=,421$; $r=,346$; $r=,403$; $r=,400$) ve turizm lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri ile girişimci kişilik özelliklerinden başarma ihtiyacı duyma boyutu arasında istatistiki olarak anlamlı ($p=0,00$; $p<0,01$), pozitif doğrusal ve çok zayıf düzeyde bir ilişki ($r=,270$) bulunmuştur. Turizm lisans öğrencilerinin risk alma girişimci kişilik boyutu girişimcilik eğilimi üzerinde 0, 21' lik anlamlı bir etkiye sahiptir. Yenilikçilik girişimci kişilik boyutu girişimcilik eğilimi üzerinde 0, 17' lik anlamlı bir etkiye sahiptir. Başarma ihtiyacı duyma girişimci kişilik boyutu girişimcilik eğilimi üzerinde 0, 07' lik anlamlı bir etkiye sahiptir. Kontrol odağı girişimci kişilik boyutu 0, 12' lik anlamlı bir etkiye sahiptir. Kendine güven ve belirsizliğe tolerans girişimci kişilik boyutları ise 0,16' lık anlamlı bir etkiye sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Girişimci Kişilik Özellikleri, Girişimcilik Eğilimleri, Çankırı Karatekin Üniversitesi

THE EFFECT OF TOURISM UNDERGRADUATE STUDENTS' ENTREPRENEURIAL PERSONALITY TRAITS ON THEIR ENTREPRENEURIAL TENDENCIES: THE CASE OF ÇANKIRI KARATEKİN UNIVERSITY

Abstract

The purpose of this research is to investigate the effect of entrepreneurial personality traits of tourism undergraduate students on entrepreneurship tendency. The universe of the research consists of 281 undergraduate students receiving tourism education in the spring semester of 2024-2025 Academic Year at Ilgaz Tourism and Hotel Management School of Çankırı Karatekin University. The aim of the research was to reach all students according to the complete count principle. After eliminating the incomplete, incorrect and unfilled questionnaires distributed to 281 students enrolled in the school in the spring semester of 2024-2025 academic year constituting the universe of the research in the spring months, 194 valid questionnaires were obtained. 65% of the research universe was reached. In order to collect primary data appropriate to the purpose of the research easily and quickly, the survey technique, one of the quantitative research methods, was used. The survey form consisted of three sections; the first section included questions aimed at determining the demographic characteristics of the students. In the second section, the scale used by Girginer and Uçkun (2004), which included ten statements in a five-point Likert type to determine the entrepreneurship tendencies of the students, was used. In the third section, the scale consisting of thirty-six statements in five-point Likert type and 6 dimensions (Risk Taking items 1-7, Innovation items 8-10, Need for Achievement items 11-19, Locus of Control items 20-23, Self-Confidence items 24-27, Tolerance for Uncertainty items 28-36) applied to non-thesis master's degree students in Hong Kong by Koh (1996) and adapted to Turkish by Bozkurt in 2005 was used to determine the entrepreneurial personality traits of the students. The data obtained from the questionnaires were evaluated with the IBM SPSS 22 program. In analyzing the data, regression analysis was used to measure the effect between dependent and independent variables, and correlation analysis and tests were used to determine the direction and intensity of the relationship between the variables. Arithmetic mean, one of the basic determinant statistics, was used to determine the entrepreneurial personality traits and entrepreneurial tendencies. On the other hand, frequency and percentage distribution were used to reveal the demographic characteristics of the participants. As a result of the research, a statistically significant ($p=0,00$; $p<0,01$), positive linear and weak relationship ($r=,460$; $r=,421$; $r=,346$; $r=,403$; $r=,400$) was found between the entrepreneurial tendencies of tourism undergraduate students and the dimensions of risk taking, innovation, locus of control, self-confidence and tolerance for uncertainty from the entrepreneurial personality traits and a statistically significant ($p=0,00$; $p<0,01$), positive linear and very weak relationship ($r=,270$) was found between the entrepreneurial tendencies of tourism undergraduate students and the dimension of need for achievement from the entrepreneurial personality trait. The risk taking entrepreneurial personality dimension of tourism undergraduate students has a significant effect of 0,21 on entrepreneurial tendency. The innovation entrepreneurial personality dimension has a significant effect of 0,17 on entrepreneurial tendency. The need for achievement entrepreneurial personality dimension has a significant effect of 0,07 on entrepreneurial tendency. The locus of control entrepreneurial personality dimension has a significant effect of 0,12. Self-confidence and tolerance for uncertainty entrepreneurial personality dimensions have a significant effect of 0,16.

Keywords: Entrepreneurial Personality Traits, Entrepreneurial Tendencies, Çankırı Karatekin University

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

PROBLEMS IN COMMUNICATION IN TOURISM BETWEEN REPRESENTATIVES OF DIFFERENT CULTURES (COMPARATIVE ANALYSIS BETWEEN BULGARIA, TURKEY AND JAPAN)

Doç. Dr. Mariya IVANOVA
New Bulgarian University, maivanova@nbu.bg

Doç. Dr. Milena KARAILIEVA
New Bulgarian University, mkarailieva@nbu.bg

Abstract

The objective of the study is to identify the various aspects of intercultural communication in tourism that prevent unfortunate misunderstandings. The necessary intercultural communication skills that play a role in promoting mutual understanding are investigated.The research methodology includes a literature review, personal observations, statistical and comparative analysis. The authors systematize scientific knowledge on intercultural communication from selected publications that reflect current problems in the tourism industry. A comparative analysis of examples from tourism practice in Bulgaria, Turkey and Japan is carried out.

The results showed that communication is difficult due to the low level of intercultural knowledge of people working in the tourism industry and that increases the possibility of the communicating parties misunderstanding each other or feeling uncomfortable.

The development of tourism needs human capital, which has the following characteristics:

•Sufficient in terms of quality and quantity of human resources in all subsectors of tourism, levels of management and groups of jobs.

•Highly qualified human resources with complex educational training, cross-cultural knowledge, intercultural skills and attitudes for life long learning, perception of differences, ethics and tolerance.

•Motivated human resources to provide exceptional visitor experiences based on the principles of the Global Code of Ethics of the United Nations World Tourism Organization.

The Conclusions are:

•Serious attention should be paid to communication errors that can occur in intercultural encounters.

•Acting with understanding to the importance of intercultural communication skills, serious misunderstandings will be prevented and opportunities for new market formations will be provided.

•The emergence of new types of tourism business, products, services and professions will require different competencies, knowledge and personal qualities.

•For this purpose, university specialties in tourism management need to combine courses for acquiring not only foreign language literacy, but also training in the theory of intercultural communication in the tourism industry.

Keywords: Cross-cultural Competence, Communication, Problems in Tourism.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KÜLTÜR ROTALARINDA HİZMET İÇİ EĞİTİMLER: TROAS KÜLTÜR ROTALARINDA BİR KATILIMCI GÖZLEM ARAŞTIRMASI

Öğr. Gör. Dr. Tarık YALÇINKAYA
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, tarik.yalcinkaya@comu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Figen SEVİNÇ BAŞOL
Bartın Üniversitesi, fsevinc@bartin.edu.tr

Özet

Kültür rotaları, kültürel mirasın tanıtılması, turistlerin otantik ve yerel kültüre ait deneyimler elde etmesi bakımından önemli fırsatlar sunmaktadır. Bir tema altında turistik ürünlerin ve miras öğelerinin birleşerek bir koridor oluşturduğu kültür rotası, aynı zamanda yerel halkın turizmden pay almasına da katkı sağlamaktadır. Rotaların doğası, etabı ve büyüklüğüne bağlı olarak uzman bir profesyonel turist rehberi eşliğinde deneyimlenmesi, turistlerin memnuniyetini arttırmaktadır. Bu hususta profesyonel turist rehberlerinin kültür rotası ile ilgili bilgi ve deneyimlerinin hizmet içi eğitimler ile artırılması önem kazanmaktadır. Buradan hareketle bu araştırmanın amacı, kültür rotalarında gerçekleştirilen hizmet içi eğitimlerin TROAS Kültür Rotaları örnekleminde değerlendirilmesidir. Örnek olay desenini benimsemiş ve keşifsel bir niteliğe sahip bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden katılımcı gözlem yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde sahada kayıt altına alınan notlar ve fotoğraflar, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Analiz sonuçları, hizmet içi eğitimin profesyonel turist rehberleri için önemli bir boşluğu doldurduğu ancak çeşitli nedenlerle oldukça seyrek sıklıkta yapıldığını göstermektedir. Ayrıca hizmet içi eğitimin profesyonel turist rehberlerinin kültürel ve tarihsel bilgilerini tazeleyici özelliğinin yanı sıra yer-yön ve coğrafi bilgilerine de önemli derecede katkı sağladığı tespit edilmiştir. Kültür rotalarının dışındaki destinasyonlarda çalışan rehberlerin de genel kültür düzeylerinin bu eğitim ile artırıldığı tespit edilmiştir. Ek olarak gerçekleştirilen hizmet içi eğitimin profesyonel turist rehberleri arasında bir sosyalleşme imkanı sağladığını da göstermektedir. Bu sonuçlar, özellikle meslek kuruluşları olan turist rehberi odalarının söz konusu eğitimleri daha sık ve daha düzenli bir şekilde yapması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültür Rotaları, TROAS Kültür Rotaları, Hizmet içi Eğitim, Profesyonel Turist Rehberi

IN-SERVICE TRAININGS IN CULTURE ROUTES: A PARTICIPANT OBSERVATION STUDY IN TROAS CULTURE ROUTES

Abstract

Culture routes provide significant opportunities to promote cultural heritage while also providing tourists with authentic and local experiences. Connecting touristic products and heritage assets under a common theme to form a corridor, they also contribute to local tourism revenues.. Depending on the type, phases, and sections of the routes, travelling with an expert professional tour guide boosts tourist satisfaction. In this sense, it is critical to strengthen professional tourist guides' expertise and experience with culture routes through in-service training. As a result, the purpose of this study is to assess the in-service trainings conducted on culture routes in the sample of TROAS Cultural Routes. One of the qualitative research techniques, participant observation, was applied in this exploratory study that used a case study design. The notes and images taken on the field throughout the data gathering procedure were analysed using the content analysis method. The analytical results reveal that in-service training covers an important void for professional tourist guides, although it is rarely implemented for a variety of reasons. Furthermore, in-service training has been demonstrated to significantly increase professional tourist guides' cultural and historical understanding, as well as that of of location, direction, and geography. The broad expertise of guides working in locations other than cultural routes was also enhanced by this training. Additionally, the results show that professional tour guides socialise more when they receive in-service training. According to

these results, professional associations like tour guide chambers ought to hold these kinds of training sessions more regularly.

Keywords: Culture Routes, TROAS Culture Routes, In-Service Training, Professional Tourist Guide

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

GASTRONOMİ TURİZMİ VE YEREL LEZZETLERİN YAŞATILMASI BAĞLAMINDA UNUTULMAYA YÜZ TUTMUŞ BİR TAT: VAN PÜŞÜRÜK ÇORBASI

Lisans Öğrencisi Seher Nur HAKKITANIR
Harran Üniversitesi, seherhak.65@gmail.com

Doç. Dr. Mehmet BOZKOYUN
Harran Üniversitesi, mbozkoyun@harran.edu.tr

Özet

Gastronomi, tarihsel süreçte kültürel yaşamın etkisiyle biçimlenmiştir. Kültürel yaşamı etkileyen coğrafi mekân, yeme içme alışkanlıklarının değişimini ve dönüşümünü şekillendiren temel bileşen olmuştur. Günümüzde gastronomi, yeme içme alışkanlıkları ile birlikte toplumsal etkileşim, kültürel kimlik, yerelin tanıtımı, imaj, sürdürülebilirlik, turizm geliri gibi ekonomik, sosyal ve kültürel dinamiklerle birlikte değerlendirilmektedir. Bu çok boyutlu yapı, gastronominin yalnızca beslenme pratiği olmasından öte destinasyonların çekiciliğini artıran bir unsur haline gelmesine de katkıda bulunmuştur. Bu bağlamda gastronomi, destinasyon pazarlamasında ve destinasyon imajının güçlendirilmesinde önemli bir rol üstlenerek turizmin temel bileşenlerinden biri haline gelmiştir. Bu doğrultuda görüşme yönteminin kullanıldığı çalışmanın amacı, Van ilinin gastronomik kimliğinin güçlendirilmesine katkı sağlamak ve yerel mutfak kültürünün sürdürülebilirliğini desteklemek amacıyla, unutulmaya yüz tutmuş geleneksel lezzetlerden biri olan Püşürük Çorbası'nın (Püşürük Aşı) tanıtımını yapmak ve gastronomi turizmine kazandırılmasına yönelik çözüm önerilerini ortaya koymaktır. Tam olarak ne zaman ortaya çıktığı bilinmeyen Püşürük Çorbası, kolayca temin edilebilen malzemelerle yapılmaktadır. Özellikle kış mevsimi olmak üzere yılın diğer dönemlerinde de tüketilmektedir. Çorba, un, su ve tuzdan elde edilen hamurun ince şeritler halinde kesilip Van Cacığı'nın [çökelek] sulandırılarak içerisine kıyma, yeşil mercimek, salça ve baharatlardan oluşan karışımın eklenmesiyle hazırlanmaktadır. Yöre halkı tarafından evlerde hazırlanıp tüketilmesine rağmen, il genelindeki herhangi bir turizm destinasyonunda sunumu veya servisi bulunmamaktadır. Püşürük Çorbası'nın gastronomi turizmine kazandırılması, ilin tanıtımının yanı sıra ildeki istihdama ve yerel ekonominin gelişimine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Van, Püşürük Çorbası, İmaj, İstihdam

A FORGOTTEN TASTE IN THE CONTEXT OF GASTRONOMY TOURISM AND KEEPING LOCAL FLAVORS ALIVE: VAN PÜŞÜRÜK SOUP

Abstract

Gastronomy has been shaped by the impact of cultural life in the historical process. Geographical space, which affects cultural life, has been the main component shaping the change and transformation of eating and drinking habits. Today, gastronomy is evaluated together with economic, social and cultural dynamics such as social interaction, cultural identity, local promotion, image, sustainability, tourism income, along with eating and drinking habits. This multidimensional structure has contributed to gastronomy becoming not only a nutritional practice but also an element that increases the attractiveness of destinations. In this context, gastronomy has become one of the main components of tourism by assuming an important role in destination marketing and strengthening the destination image. In this direction, the aim of the study, in which the interview method was used, is to contribute to the strengthening of the gastronomic identity of Van province and to support the sustainability of the local cuisine culture, to promote Püşürük Soup (Püşürük Aşı), one of the traditional flavours that are about to be forgotten, and to put forward solution suggestions for gastronomy tourism. Püşürük Soup, whose exact origin is unknown, is made with easily available ingredients. It is also consumed in other periods of the year, especially in winter. The soup is prepared by cutting the dough made of flour, water and salt into thin

strips, diluting Van Cacık [cottage cheese] and adding a mixture of minced meat, green lentils, tomato paste and spices. Although it is prepared and consumed at home by the local people, it is not served or served in any tourism destination in the province. Introducing Püşürük Soup to gastronomy tourism will contribute to the promotion of the province as well as employment and the development of the local economy.

Keywords: Gastronomy, Van, Püşürük Soup, Image, Employment

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ŞEHİR PAZARLAMASINDA NOSTALJİNİN ROLÜ TÜRKİYE'NİN GAZOZLARININ ŞİŞE TASARIMI, GÖRSELLERİ VE GAZOZ KAFELER ÜZERİNE İÇERİK ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi Kazım MERT
Sakarya Üniversitesi, kmert@sakarya.edu.tr

Özet

1870'lı yılların başında başlayan gazoz üretimi yıllar geçtikçe hem üretim hem tasarım hem de pazar oluşturma bakımından zorlu aşamalardan geçmiştir. Gazoz; sadece sıcak havalarda içilen bir içecek olmanın ötesinde belli dönemlerde insanların yaşamında vazgeçilmez bir yere sahip olmuştur. Rekabet ortamında gazoz üreticilerinin birbirleri ile olan rekabetinde rol oynayan sadece gazozun tadı değil aynı zamanda gazozun marka ismi, gazozun şişe görsel ve tasarımı, gazozun logosu da önemli rol oynamıştır. 1964 yılında, içecek sektöründe küresel rekabetin ülkemize girmesiyle gazozun üretim seyri, rekabet edebilme imkânı değişim göstermeye başlamıştır. Bu tarihten sonra gazoz üretimi devam etmiş ancak ilk yıllarda ki vazgeçilmez yerini diğer küresel rakiplerine kaptırmıştır.

Her ne kadar küresel markalar ülkemizde geniş bir pazar imkânı bulmuşlarsa da gazoz üretimi devam ederek rekabet etmeyi başarmıştır. Gazoz üreticileri pazarda önemli roller kapabilmek için gazozun tadı ile ilgili yeni arayışlara yönelmiştir. Aynı zamanda gazoz şişe tasarım ve görsellerinde de yeni arayışlara yönelmişlerdir. Söz konusu bu değişim gazoz şişelerinin tasarımı ile birlikte gazoz markalarının yeni logo tasarımları, renk, yazı karakteri değişimlerine gibi neden olmuştur. Gazoz üreticileri depozitolu gazoz üretiminin yanı sıra depozitosuz gazoz üretimi girişimleriyle şehir ya da bölgenin özelliğine göre yeni markalar ortaya çıkarmıştır. Anıların günümüzde de yaşatılması amacı ve şehir ve bölgeye has özelliklerinin vurgulayan birçok yeni gazoz markasının satıldığı gazoz kafeler açılmıştır.

Şehir Pazarlamasında nostalji olarak tanımlanan geçmiş değerlere sahip çıkılarak yeni girişimlerde bulunulmasının önemli bir rolü bulunmaktadır. Örneğin; şehirlerin bugününü anlamak için geçmiş değerlerin bir arada sergilendiği kent müzeleri şehirlerin pazarlamasında nostaljinin önemli bir etkisi bulunmaktadır.

Bu çalışmada; nostalji olarak tanımlanan geçmiş değerler arasında yer alan çocukluğumuzun vazgeçilmez tadı olarak bilinen gazozun şehir pazarlaması bağlamında gazoz şişeleri görselleri, tasarımı ve yeni nesil gazoz kafeler üzerinden etkisi incelenmektedir. Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; depozitolu gazoz markaları (Nevşehir Peri Gazozu, Bartın Barsi Gazozu, Aydın Afrodisyas Gazozu, Edirne Trakya Gazozu, Bursa Uludağ Gazozu, Konya 42 Gonya Gazozu, Burdur Salda Gazozu, Gaziantep Gazozu, İstanbul Beyoğlu Gazozu, Balıkesir Sakarya Gazozu, Ankara İlham Gazozu, Ordu Yeşil Fatsa Gazozu), ikinci bölümde depozitosuz gazoz markaları (şehir isimleri ile üretilen şişelerinde ve etiketlerinde şehirler ile özdeşleşmiş görsellerin yer verildiği yeni nesil gazoz markaları), üçüncü bölümde yeni nesil gazoz kafelerinin şehir pazarlamasında etkisi incelenmiştir. Çalışmanın yönteminde, şişelerin marka isimleri, şişelerin üzerindeki görsellerin şehirlerin değerleri ile karşılaştırılarak içerik analizi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Nostalji, Şehir Pazarlaması, Logo, Gazoz

THE ROLE OF NOSTALGIA IN CITY MARKETING" CONTENT ANALYSIS OF TURKEY'S SODA BOTTLE DESIGN, VISUALS AND SODA CAFES

Abstract

The production of soda pop, which started in the early 1870s, has gone through challenging stages in terms of both production, design and market creation over the years. Beyond being a beverage drunk only in hot weather, soda pop has become an indispensable part of people's lives in certain periods. In a competitive environment, it is not only the taste of the soda that plays a role in the competition of soda producers with each other, but also the brand name of the soda, the bottle visual and design of the soda, and the logo of the soda have played an important role. In 1964, with the introduction of global competition in the beverage sector in our country, the production course of soda pop and its ability to compete started to change. After this date, the production of soda pop continued, but it lost its indispensable place in the first years to other global competitors.

Although global brands have found a wide market opportunity in our country, the production of soda pop has continued and managed to compete. Soda producers have sought new ways to improve the taste of soda pop in order to capture important roles in the market. At the same time, they also sought new designs and visuals for soda bottles. This change has led to new logo designs, color and typeface changes, as well as the design of soda bottles. Soda producers have created new brands according to the characteristics of the city or region, with attempts to produce deposit soda as well as non-deposit soda. In order to keep the memories alive today and to emphasize the characteristics of the city and region, many new soda cafes have been opened where new brands of soda are sold.

In city marketing, taking new initiatives by embracing past values defined as nostalgia has an important role. For example, city museums, where past values are exhibited together to understand the present of cities, have an important effect of nostalgia in the marketing of cities. In this study, the effect of soda pop, known as the indispensable taste of our childhood, which is among the past values defined as nostalgia, on the visuals and design of soda pop bottles and new generation soda pop cafes in the context of urban marketing is examined. The study consists of three parts. In the first section; deposit soda brands (Nevşehir Peri Gazozu, Bartın Barsi Gazozu, Aydın Afrodisyas Gazozu, Edirne Trakya Gazozu, Bursa Uludağ Gazozu, Konya 42 Gonya Gazozu, Burdur Salda Gazozu, Gaziantep Gazozu, İstanbul Beyoğlu Gazozu, Balıkesir Sakarya Gazozu, Ankara İlham Gazozu, Ordu Yeşil Fatsa Gazozu), In the second section, deposit-free soda brands (new generation soda brands with city-identified visuals on their bottles and labels produced with city names) and in the third section, the impact of new generation soda cafes on city marketing are examined. In the methodology of the study, content analysis was conducted by comparing the brand names of the bottles and the visuals on the bottles with the values of the cities.

Keywords: Nostalgia, City Marketing, Logo, Soda

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

VAN KENTİNDEKİ 5 YILDIZLI OTELLERİN CEPHE TASARIMLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK, EKOLOJİ VE MALZEME BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Şeyma BUZKAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, info@seymabuzkan.com

Dr. Öğr. Üyesi Yaşar SUBAŞI DİREK
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, yasarsu@yyu.edu.tr

Özet

Bir kentin ve bölgenin turizmi açısından, konaklama yapıları gerek nitelik, gerekse nicelik açısından son derece önemlidir. Konaklama yapıları da kent kimliğinde, özellikle cepheleriyle dikkat çeken mimari mekanlardır. Bu çalışma kapsamında son yıllarda özellikle yabancı turistlerin uğrak yeri haline gelen Van'da yer alan otel yapıları ele alınmaktadır. Çalışmanın amacı, Van ilinde bulunan 5 yıldızlı otel yapılarının cephe tasarımlarını sürdürülebilirlik ilkeleri, ekolojik mimarlık yaklaşımları ve kullanılan malzemeler bağlamında incelemektir. Lüks otel yapılarının sadece mimari estetik açısından değil, aynı zamanda enerji tüketimi, doğal kaynak kullanımı ve ekolojik denge üzerindeki etkileri yönünden de değerlendirilmesi gerekir. Dolayısıyla Van'daki yüksek standartlı konaklama yapılarına ait cephelerin mevcut çevresel performansını ortaya koymak ve bu yapılarda sürdürülebilir mimarlığın nasıl bir yer edindiğini irdelemek bu çalışmanın araştırma konusunu oluşturmaktadır.

Bu çalışmanın Yöntemi:, Van kent merkezinde konumlanan 5 yıldızlı otellere ait cephe sistemlerinin detaylı biçimde analizini kapsamaktadır. Bu analiz sürecinde; cephe kaplama malzemeleri (taş, cam, metal, kompozit vb.), ısı yalıtımı, pasif iklimlendirme uygulamaları, doğal havalandırma olanakları ve güneş kontrolü gibi sürdürülebilirlik kriterleri göz önünde bulundurulmaktadır. Ayrıca yapıların sürdürülebilirlik açısından taşıdığı yeterlilik, LEED ve BREEAM gibi uluslararası sertifikasyon sistemlerinin kriterleri doğrultusunda değerlendirilmektedir. Bu kapsam dahilinde çalışmanın örneklemini, Van kent sınırları içerisinde faaliyet gösteren ve Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 5 yıldızlı olarak tescillenmiş otel yapıları oluşturmaktadır. Oteller, konum, yapı ölçeği ve mimari karakter gibi unsurlar dikkate alınarak, Van kent merkezinde yer alan, ulusal ya da uluslararası zincirlere bağlı olan 5 yıldızlı otel yapıları, bölgedeki çağdaş turizm yapılarını temsil etmeleri bakımından seçilmiştir.

Yapılan araştırma sonucunda, otellerin çağdaş malzeme kullanımı, estetik kaygılar, sürdürülebilirlik kriterlerine tam anlamıyla entegre olunup olunmadığına dair tespitler ile birlikte, sürdürülebilirlik açısından sertifika sistemlerine yönelik bilgi ve mevcut potansiyelleri belirlenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda, benzer coğrafi ve iklimsel koşullarda tasarlanacak otel yapıları için yönlendirici öneriler sunulması hedeflenmektedir. Sürdürülebilirlik açısından değerlendirilen cephelerde mevcut durumun ortaya konmasıyla, yapıların çevreye duyarlı hale getirilmesine ve geliştirilebilir yönlerine dikkat çekilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Van Turizm Konaklama Yapıları, Otel Cepheleri, Sürdürülebilir Oteller

EVALUATION OF FACADE DESIGNS OF FIVE STAR HOTELS IN VAN CITY WITHIN THE SCOPE OF SUSTAINABILITY, ECOLOGY AND MATERIAL.

Abstract

In terms of tourism in a city and region, accommodation structures are extremely important in terms of both quality and quantity. Accommodation structures are also architectural spaces that attract attention in the city identity, especially with their facades. Within the scope of this study, hotel structures located in Van, which has become a popular destination for foreign tourists in recent years, are discussed. The aim of the study is to examine the facade designs of 5-star hotel structures located in Van province in the context of sustainability principles, ecological

architecture approaches and materials used. Luxury hotel structures should be evaluated not only in terms of architectural aesthetics, but also in terms of their effects on energy consumption, natural resource use and ecological balance. Therefore, revealing the current environmental performance of the facades of high-standard accommodation structures in Van and examining how sustainable architecture has taken place in these structures constitutes the research subject of this study.

This study methodology covers the detailed analysis of the facade systems of 5-star hotels located in the city center of Van. In this analysis process, sustainability criteria such as facade cladding materials (stone, glass, metal, composite etc.), thermal insulation, passive air conditioning applications, natural ventilation opportunities and solar control are taken into consideration. In addition, the adequacy of the structures in terms of sustainability is evaluated in accordance with the criteria of international certification systems such as LEED and BREEAM. Within this scope, the sample of the study consists of hotel structures operating within the city borders of Van and registered as 5-star by the Ministry of Culture and Tourism. Considering the factors such as location, building scale and architectural character, 5-star hotel structures located in the city center of Van, which are affiliated with national or international chains, were selected in terms of representing contemporary tourism structures in the region.

As a result of the examination, together with the determinations regarding the use of contemporary materials, aesthetic concerns, and whether the hotels are fully integrated with sustainability criteria, information on certification systems and their current potentials have been determined in terms of sustainability. In line with the obtained data, it is aimed to provide guiding suggestions for hotel structures to be designed in similar geographical and climatic conditions. By presenting the current situation on the facades evaluated in terms of sustainability, attention is drawn to the aspects that can be improved in terms of making the structures environmentally sensitive.

Keywords: Van City's Tourism Accommodation Buildings, Hotel Facades, Sustainable Hotels

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TARİHİ VE KÜLTÜREL MİRAS OLARAK VAN ERNİS KÖY ENSTİTÜSÜNÜN BÜTÜNCÜL KORUMA İLE TURİZME KAZANDIRILMASI

Dr. Öğr. Üyesi Yaşar SUBAŞI DİREK
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, yasarsu@yyu.edu.tr

Özet

Son yıllarda turizm, doğal ve kültürel mirasın korunması açısından olumlu bir güç olarak görülen bir sektör konumundadır. Doğal ve somut kültürel miras geçmişten günümüze turistlerin ilgi odağında olmakla birlikte, son yıllarda yaşayan kültürler ve yaşam biçimlerine duyulan ilgi de artış göstermiştir. Yeni geçim kaynakları ve ekonomik faaliyetler yaratan turizm, son yıllarda tarihî çevrelerde ekonomik bir değer olarak ortaya çıkmıştır. Ekonomik faaliyetlerin çeşitliliğindeki artış, mevcut geleneksel binaların yeniden kullanımını ve bunlara ilaveten de yeni faaliyetler için uygun binalar inşa etme ihtiyacını yaratır. Bu nedenle, yapı ve restorasyon faaliyetlerine ilişkin doğru ilkelerin bütüncül koruma yaklaşımları dikkate alınarak geliştirilmesi tarihi çevreler için kritik önem taşımaktadır. Doğru ilkeler geliştirmek için binalar ve açık alanlarda somutlaşan kültürel uygulamalar ve anlatımlar arasındaki karşılıklı ilişkileri ve bunlara atfedilen anlam ve değerleri bütüncül olarak anlamak ve belgelemek gerekir.

Bu çalışma kapsamında, Cumhuriyetin önemli kazanımlarından olan ve günümüzde modern mimarlık mirası olarak değerlendirilen eğitim yerleşkelerinden olan Van Ernis köy enstitüsü ele alınmakta ve turizm açısından mevcut potansiyelini irdelemek amaçlanmaktadır. Cumhuriyat sonrası ülkede eğitim ve kırsal kalkınma amacıyla açılan 21 köy enstitüsünden sonuncusu olan Van Ernis Köy Enstitüsü, eğitime açıldığı 1948 yılından 2011 Van depremlerine kadar eğitim için kullanılan bir yerleşkedir. Günümüzde içinde barındırdığı somut ve soyut tarihi ve kültürel mirasına rağmen atıl ve terk edilmiş durumdadır. Diyarbakır Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu tarafından 2000 yılında tescillenen ve halen ayakta kalmak için direnen dokuz yapı ve 150 dönüm alanı kapsayan yarımada şeklindeki bu yerleşke, ne yazık ki günümüzde kaderine terk edilmiş durumdadır. Çalışmanın amacı, hem milli servet hem de kültürel ve tarihi mimarlık mirası sayılan bu yerleşkeyi tanıtmak ve gerek Cumhuriyet dönemi gerekse de eğitim için çok önemli bu alanın alternatif turizm türleri için kullanılabilirliği üzerine dikkat çekerek farkındalık oluşturmaktır.

Çalışmada alanda yerinde inceleme, ölçüm, fotoğraflama, gözlem yöntemlerine ek olarak, tarihi özellikteki mekanların turizme kazandırılması üzerine yapılmış çalışmalarla ilgili literatür araştırması yapılmış ve günümüzde bu alanın turizm için kullanımına yönelik öneriler geliştirilmiştir. Böylece bulunduğu konumuyla, içinde yer alan doğal peyzajıyla, aynı zamanda nitelikli tarihsel özellik gösteren yapılarıyla yok olma aşamasına gelen milli ve modern mimarlık mirasımızı turizm amacıyla yeniden kullanıma kazandırmak hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarihi ve Kültürel Miras, Bütüncül Koruma, Van Ernis Köy Enstitüsü

INTRODUCTION OF VAN ERNIS VILLAGE INSTITUTE TO TOURISM AS A HISTORICAL AND CULTURAL HERITAGE WITH INTEGRATED PROTECTION

Abstract

In recent years, tourism has been seen as a positive force in terms of protecting natural and cultural heritage. While natural and tangible cultural heritage has been the focus of tourists from the past to the present, interest in living cultures and lifestyles has also increased in recent years. Tourism, which creates new sources of income and economic activities, has emerged as an economic value in historical environments in recent years. The increase in the diversity of economic activities creates the need to reuse existing traditional buildings and to construct buildings suitable for new activities. Therefore, the development of correct principles regarding construction and restoration activities, taking into account holistic conservation approaches, is of critical importance for historical environments. In order to develop correct principles, it is necessary to understand and document the mutual

relationships between cultural practices and expressions embodied in buildings and open spaces, and the meanings and values attributed to them in a holistic manner.

Within the scope of this study, Van Ernis Village Institute, which is one of the important achievements of the Republic and is considered as a modern architectural heritage today, is being discussed and its current potential in terms of tourism is being examined. Van Ernis Village Institute, which is the last of the 21 village institutes opened for education and rural development purposes in the country after the Republic, was a settlement used for education from the year 1948 when it was opened until the 2011 Van earthquakes. Today, despite the tangible and intangible historical and cultural heritage it contains, it is idle and abandoned. This peninsula-shaped settlement, which was registered by the Diyarbakır Cultural Heritage Preservation Regional Board in 2000 and still resists to stay standing, covering nine structures and an area of 150 acres, is unfortunately abandoned to its fate today. The aim of the study is to introduce this settlement, which is considered both a national treasure and a cultural and historical architectural heritage, and to raise awareness by drawing attention to the usability of this area, which is very important for both the Republic period and education, for alternative tourism types.

In the study, in addition to on-site examination, measurement, photography and observation methods in the field, a literature review was conducted on studies on the use of historical places for tourism and suggestions were developed for the use of this area for tourism today. Thus, it is aimed to bring back our national and modern architectural heritage, which is on the verge of extinction, with its location, natural landscape and structures that have qualified historical characteristics, to use for tourism purposes.

Keywords: Historical and Cultural Heritage, Holistic Protection, Van Ernis Village Institute

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ŞEHRE GÖÇ SONRASI KÖYDE TATİL: BİTLİS HİZAN KIRSAL YERLEŞİMLERDE KONUTLARIN YAZLIK OLARAK KULLANIMINDA ÇAYIRLI KÖYÜ ÖRNEĞİ

Mimar Perşin ÇETİN
Serbest Araştırmacı, persincetn@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Güler ÖZYILDIRAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, gulerozyildiran@hotmail.com

Özet

Doğu Anadolu Bölgesi'nin en dağlık arazilerinden birinde yer alan Bitlis'te sert karasal iklim hakimdir ve yılın önemli bir bölümünü yoğun karlı geçirmektedir. Bitlis'in Hizan ilçesi kırsal yerleşimleri ise, dağların arasında, akarsu yataklarına yakın yamaçlardaki konumlarıyla mikroklima iklim özelliklerine sahiptir. Bu nedenle, yerleşimlerin hemen yakın çevrelerinde çeşitli sebze ve meyvelerin yetişebildiği zengin bitki örtüsü görülebilmekte, hayvancılık için de uygun bir alan sunabilmektedir. Hizan kırsal yerleşimlerinde, eğimli araziye ve iklime uygun, yüzlerce yıl geçmişe dayanan, kendine has bir geleneksel taş konut dokusu oluşmuştur. Prizmatik planlı, çok katlı taş evler, yeşil alanları köyün çeperlerinde bırakacak şekilde birbirine yakın konumlanmış, eğimli arazide yer yer birinin damı, diğerinin terasına dönüşmüştür. Bu özgün konut dokusu büyük ölçüde korunarak günümüze kadar gelmiştir.

Kente göç ile zamanla köy nüfusunun azalması, tüm Türkiye'dekine paralel olarak Hizan kırsalında da görülmektedir. İlave olarak, yılın önemli bir bölümünü yoğun kar örtülü geçirmesi ve kışın eğimli arazide ulaşımın zorluğu gibi nedenler, bu bölgeden göçleri daha da arttıran unsurlardan olmuştur. Bu göçler yakın ilçe ve il merkezlerine olabildiği gibi batıdaki uzak büyük şehirlere göç şeklinde de olabilmektedir. Ancak batıya göç eden bireyler, kırsaldaki yaşamlarından tamamen kopmayıp farklı şekillerde bağlarını sürdürmektedir. Bu bağ, özellikle yaz aylarında memleket özlemi, akraba ziyareti, tatil, kırsaldaki konutlarının varlığı ve tarım arazilerinin bakımı gibi sebeplerle köylerini ziyaret etmeleriyle kendini göstermektedir. İlk göçen kuşakların geri dönüşü yanında, köyde yaşamamış sonraki kuşaklar da benzer nedenlerle bu ziyaretleri sürdürmektedir.

Çalışma kapsamında Çayırlı Köyü örneği üzerinden Bitlis ili Hizan ilçesi kırsal yerleşimlerinde konutların yazlık olarak kullanımının incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırma, temel olarak köyün yerinde gözlemlenmesi ve köy sakinleri ile yapılan görüşmelere dayanmaktadır. Çayırlı Köyü yaklaşık 30 konuttan oluşmaktadır. Köyde yıl boyunca kesintisiz olarak ikamet eden yaklaşık 12 hane bulunmaktadır. Diğer konutların bir kısmı sahipleri tarafından yaz aylarında veya tatil dönemlerinde yazlık olarak kullanılmaktadır. Yaz aylarında köye gelen ziyaretçilerin bir kısmı kendi konutlarında konaklarken, bakımsızlık veya uzun süre kullanılmama nedeniyle oturulabilir durumda olmayan konutlara sahip olanlar, barınma ihtiyaçlarını akrabalarının evlerinde karşılamaktadır. Son yıllarda yaz aylarında köyü ziyaret eden ailelerin artmasıyla birlikte köydeki geleneksel konut dokusunda değişimlerin meydana geldiği gözlemlenmektedir. Bazı ailelerin mevcut taş konutlarını yıkarak modern yapım teknikleriyle yeni yapılar inşa ettiği, bazılarının ise tarım arazilerine yakın alanlarda yeni konutlar inşa etmeyi tercih ettiği tespit edilmiştir. Öte yandan, kimi kullanıcıların var olan taş evlerini köyün geleneksel dokusuna uygun bir şekilde restore ederek yapısal sürekliliği koruma yönünde adımlar attığı görülmektedir. Araştırma, özgün köy dokusunu kayıt altına alırken, tatilcilerin yaz aylarında köydeki faaliyetlerini ve son yıllarda yaptıkları yapısal değişiklikleri detaylı bir şekilde incelemeye çalışmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Kırsal Yerleşim, Geleneksel Mimarlık, Mimarlık, Kırsal Turizm, Turizm

HOLIDAY IN THE VILLAGE AFTER MIGRATION TO THE CITY: THE CASE OF ÇAYIRLI VILLAGE IN THE USE OF SUMMER HOUSES IN RURAL SETTLEMENTS IN HIZAN IN BITLIS

Abstract

Bitlis, located in one of the most mountainous terrains of the Eastern Anatolia Region, has a harsh continental climate and spends a significant part of the year with heavy snow. On the other hand, the rural settlements of the Hizan district of Bitlis, have microclimate characteristics with their location on the slopes close to the river beds between the mountains. For this reason, rich vegetation, where various vegetables and fruits can grow, can be seen in the immediate vicinity of the settlements, and it can also offer a suitable area for animal husbandry. In the rural settlements of Hizan, a unique traditional dwelling pattern has been formed, suitable for the sloping terrain and climate, dating back hundreds of years. Prismatically planned, multi-storey stone houses are located close to each other, leaving green areas on the peripheries of the village. On the sloping land, the roofs of some houses have turned into terraces of others. This original residential pattern has been preserved to a great extent and has survived to the present day.

In Turkey, there is a decrease in the population of villages over time with migration to the city centers. In addition, the reasons such as heavy snow cover for a significant part of the year and the difficulty of transportation on sloping terrain in winter have been among the factors that have further increased migration from the rural settlements of Hizan. These migrations can be in the form of migration to nearby district and provincial centers, as well as to distant big cities in the west. However, individuals who migrate to the west do not completely break away from their rural lives and maintain their ties in different ways. This bond is seen especially in the summer months when they visit their villages for reasons such as homesickness, visiting relatives, vacations, the presence of their residences in the countryside and the maintenance of agricultural lands. In addition to the return of the first migrating generations, the next generations who did not live in the village continue these visits for similar reasons.

Within the scope of the study, it is aimed to examine the use of houses as summer residences in rural settlements of Hizan in Bitlis through the case of Çayırlı Village. The research is mainly based on site observations of the village and interviews with the residents. Çayırlı Village consists of approximately 30 residences. There are about 12 households residing in the village continuously throughout the year, some of the other houses are used by the owners as summer houses during the summer months or during holiday periods. While some of the visitors who come to the village during the summer months stay in their own houses, those who have houses that are not in a habitable condition due to neglect or long-term disuse meet their housing needs in the houses of their relatives. In recent years, with the increase in the number of visitors, it is observed that changes have occurred in the traditional housing pattern in the village. It is seen that some families demolish their existing stone houses and build new structures with modern construction techniques, while others prefer to build new houses in areas close to agricultural lands. On the other hand, it is seen that some users try to preserve structural continuity by restoring their existing stone houses in accordance with the traditional pattern of the village. This research attempts to record the traditional housing pattern of the village, examine the holiday activities of the visitors and the structural changes in the recent years.

Keywords: Migration, Rural Settlement, Vernacular Architecture, Architecture, Rural Tourism, Tourism

WEB OF SCİENCE'TA BİTLİS KONULU YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: TURİZM İÇİN MEVCUT DURUM VE GELECEK PERSPEKTİFİ

Doç. Dr. Ümit ŞENGEL
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, umitsengel@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Nilay PUYRAZ
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, nilaypuraz@gmail.com

Özet

Bu çalışmada Web Of Science'daki (WOS) Bitlis konulu çalışmaların bibliyometrik analizini yapmak ve bu yayınlar içinde turizm çalışmalarının mevcut durumunu ortaya koyarak, turizm çalışmaları bağlamında bir gelecek perspektifi sunmak amaçlanmıştır. Özelliği itibariyle keşfedici bir kimliğe sahip olan çalışma, WOS veri tabanının ele alarak yüksek itibarlı bir dergi yayın indeksleme platformunda Bitlis ili üzerine yapılan çalışmaları sistematik olarak tespit etmeyi hedeflemektedir. WOS'ta ilk olarak "Bitlis" kodlanarak 525 çalışma elde edilerek analiz edilmiş akabinde ise bu yayınlar içerisinde turizmin ağırlığını tespit etmek için "Bitlis" and "Tourism" kodlanarak arama yapılmış ve bu kapsamda sadece 7 adet çalışma elde edilmiştir. Verilerin temel istatistikler "Web of Knowledge" platformundan elde edilmiştir. Elde edilen çalışmaların yazar, anahtar kelime ve atıf analizleri için ise VOSviewer programından yararlanılmıştır. Araştırma bulguları, WOS'ta Bitlis konulu ilk çalışmanın 1973 yılında yapıldığını ortaya koyarken, 2006 yıllı itibariyle her yıl 10'un üzerinde, 2015 yılı ve sonrasında ise 20'nin üzerinde yapıldığını ortaya koymaktadır. Yayınların konu bağlamında jeoloji ve jeofizik, coğrafya, mühendislik, tarım, evre ve ekoloji, biyoçeşitliliğin korunması, işletme-ekonomi, eğitim ve gibi alanlara yoğunlaşmaktadır. WOS'taki Bitlis temalı yayınların içerisinde turizmin çok az bir yere sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle sahip olduğu zengin tarihi, kültürel ve doğal kaynakları göz önüne alındığında, WOS'ta Bitlis ve turizm temalı akademik çalışmaların daha fazla olması beklenmekte, bu bağlamda araştırmacılara gelecekte bu alanda çalışmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bitlis, Turizm, Bitlis Turizmi, Web of Science, Bibliyometrik Analiz

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF BİTLİS-RELATED PUBLICATIONS IN WEB OF SCIENCE: CURRENT STATUS AND FUTURE PERSPECTIVE FOR TOURISM

Abstract

This study aims to make a bibliometric analysis of the studies on Bitlis in Web of Science (WOS) and to present a future perspective in the context of tourism studies by revealing the current status of tourism studies in these publications. The study, which has an exploratory identity due to its nature, aims to systematically identify the studies conducted on Bitlis province in a highly respected journal publication indexing platform by addressing the WOS database. First, 525 studies were obtained and analyzed by coding "Bitlis" in WOS, and then, in order to determine the weight of tourism in these publications, a search was made by coding "Bitlis" and "Tourism", and only 7 studies were obtained within this scope. The basic statistics of the data were obtained from the "Web of Knowledge" platform. The VOSviewer program was used for the author, keyword and citation analyses of the obtained studies. The research findings show that the first study on Bitlis in WOS was conducted in 1973, and as of 2006, more than 10 were conducted each year, and more than 20 were conducted in 2015 and onwards. The publications focus on geology and geophysics, geography, engineering, agriculture, environment and ecology, biodiversity conservation, business-economics, education, etc. It reveals that tourism has a very small place in Bitlis-themed publications in WOS. Especially considering its rich historical, cultural and natural resources, academic studies on Bitlis and tourism in WOS.

Keywords: Bitlis, Tourism, Bitlis Tourism, Web of Science, Bibliometric Analysis

SOKAK LEZZETLERİNİN GASTRONOMİK DEĞERİ: VAN SOKAK LEZZETLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Fatma BAŞAR
Atatürk Üniversitesi, fatma.basar@atauni.edu.tr

Doktora Öğrencisi Ahmet ŞAHİNOĞLU
Atatürk Üniversitesi, ahmet.sahinoglu22@ogr.atauni.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, gastronomik bir değer olarak görülen sokak lezzetleri kavramını Van şehri özelinde incelemektir. Daha önce yapılan araştırmalar ve bu çalışma özelinde deneyimlemeler aracılığıyla ortaya çıkan sonuçlar incelendiğinde Van sokak lezzetleri; hayvansal ürünler, kahvaltı kaynaklı ürünler, yöreye has tarımsal ürünler, hamur işleri, tatlılar ve diğer mutfak değerleri olmak üzere sınıflara ayrılmıştır. Van'ın hem coğrafi yapısı hem de mevsimsel unsurları göz önüne alındığında sokak lezzetlerine olan talebin daha çok yaz mevsiminde olduğu saptanmıştır. Doğu Anadolu ve Osmanlı mutfak kültürünün yanı sıra komşu ülke olan İran mutfağının ve daha önce bölgede hüküm sürmüş olan Urartular gibi medeniyetlerin günümüze kadar ulaşan mutfak kültürlerinin olduğu görülmektedir. Ayrıca yakın tarihe kadar bölgede yaşayan farklı milletlerin mutfak kültürüne ait izlerin olduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca makale içeriğinde Van mutfak kültüründe öne çıkan bazı gastronomik ürünlere değinilmiş ve Van şehrinin gastronomik değerinden söz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sokak Lezzetleri, Van Sokak Lezzetleri, Gastronomik Değer

GASTRONOMICAL VALUE OF STREET FOODS: VAN STREET FOODS

Abstract

The aim of this study is to examine the concept of street food, which is seen as a gastronomic value, specifically in the city of Van. When the results obtained through previous research and experiments specific to this study are examined, Van street delicacies are divided into classes as animal products, breakfast products, regional agricultural products, pastries, desserts and other culinary values. Considering both the geographical structure and seasonal elements of Van, it has been determined that the demand for street food is more in the summer season. In addition to Eastern Anatolia and Ottoman culinary culture, it is seen that neighboring Iranian cuisine and civilizations such as the Urartians, who previously ruled the region, have culinary cultures that have survived to the present day. It is also possible to say that there are traces of the culinary culture of different nations that lived in the region until recent history. In addition, some gastronomic products that stand out in Van culinary culture were mentioned in the article and the gastronomic value of the city of Van was mentioned.

Keywords: Street Foods, Van Street Delicacies, Gastronomic Value

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KÜLTÜREL MİRAS TURİZMİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: ARSLANTEPE HÖYÜĞÜ

Yüksek Lisans Öğrencisi Yusuf BULUCU
Fırat Üniversitesi, yusufbulucu@gmail.com
Dr. Öğr. Üyesi Fethi Ahmet CANPOLAT
Fırat Üniversitesi, facanpolat@firat.edu.tr

Özet

Kültürel miras alanları, geçmiş uygarlıkların yaşam biçimlerini, inançlarını ve toplumsal yapısını günümüze taşıyan önemli mekânlardır. Bu alanların korunarak sürdürülebilir turizm ilkeleri doğrultusunda değerlendirilmesi, hem tarihsel bir sorumluluk hem de gelecek kuşaklara bırakılması gereken ortak bir değerdir. Bu çalışma, 2021 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren Arslantepe Höyüğü'nü bu çerçevede incelemeyi amaçlamaktadır. Malatya'nın Battalgazi ilçesindeki Arslantepe, M.Ö. 5. binyıldan itibaren kesintisiz yerleşime sahne olmuş, M.Ö. 4. binyıla tarihlenen kerpiç sarayı, anıtsal mimarisi ve yazı öncesi yönetim belgeleriyle dikkat çekmiştir. Bu özellikleriyle yalnızca bir arkeolojik alan değil, aynı zamanda insanlık tarihinin erken yönetim ve örgütlenme biçimlerine ışık tutan önemli bir merkezdir. Çalışmada, alan yerinde gözlemlenmiş; fiziksel koşullar, ziyaretçi hareketliliği, bilgilendirme altyapısı ve yerel halkla etkileşim değerlendirilmiştir. Bulgular SWOT analiziyle ele alınmıştır. Arslantepe'nin UNESCO unvanı, bilimsel önemi ve arkeolojik özgünlüğü güçlü yönler arasında yer alırken; tanıtım yetersizliği, altyapı eksiklikleri ve stratejik planlama sorunları zayıf yönler olarak öne çıkmaktadır. Küresel tanıtım imkânı, kültürel rotalara entegre edilebilirlik ve Malatya'daki diğer değerlerle birlikte turizm stratejileri geliştirme potansiyeli fırsatlar arasında sayılmıştır. Ziyaretçi artışına bağlı tahribat riski, yerel iş birliği eksikliği ve kültürel mirasın ticari baskılarla zarar görmesi ise tehditler arasında yer almaktadır. Sonuç olarak, Arslantepe Höyüğü'nün sürdürülebilir bir turizm anlayışıyla, çok paydaşlı ve uzun vadeli bir yönetim modeliyle ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu yaklaşım, kültürel mirasın yalnızca korunmasını değil, aynı zamanda toplumsal belleğe katkı sunan ve yerel kalkınmayı destekleyen bir değer olarak yaşatılmasını da önermektedir. Arslantepe örneği, Türkiye'deki benzer alanlar için de yol gösterici olabilir.

Anahtar Kelimeler: Arslantepe Höyüğü, Sürdürülebilir Turizm, Kültürel Miras, SWOT Analizi

EVALUATION OF CULTURAL HERITAGE TOURISM IN TERMS OF SUSTAINABLE TOURISM: THE CASE OF ARSLANTEPE MOUND

Abstract

Cultural heritage sites help us understand how ancient civilizations lived, believed, and organized their societies. Protecting these sites and using them in line with sustainable tourism principles is both a historical responsibility and a shared value for future generations. This study focuses on Arslantepe Mound, which was added to the UNESCO World Heritage List in 2021, and evaluates it from the perspective of cultural heritage tourism and sustainability. Located in the Battalgazi district of Malatya, Arslantepe has been continuously inhabited since the 5th millennium BCE. It is known for its adobe palace from the 4th millennium BCE, monumental architecture, and early administrative records. These features make it an important site not only for archaeology but also for understanding early forms of government and social organization. The study uses unstructured observation to examine the site's current condition. It looks at physical infrastructure, visitor flow, information services, and local community engagement. The findings are analyzed through a SWOT analysis. Key strengths include Arslantepe's UNESCO status, scientific value, and archaeological uniqueness. Weaknesses include poor promotion, limited infrastructure, and lack of strategic planning. Opportunities involve its potential for global recognition, integration into cultural routes, and contribution to regional tourism strategies. Threats include possible damage from uncontrolled tourism, weak local coordination, and commercialization risks. In conclusion, the study highlights

the need for a long-term, collaborative management model based on sustainable tourism principles. Arslantepe should be preserved not only as a historical site but also as a living cultural asset that strengthens local identity and supports development. Its example may guide the management of other heritage sites in Turkey.

Keywords: Arslantepe Mound, Sustainable Tourism, Cultural Heritage, SWOT Analysis

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

GÜNEYDOĞU ANADOLU GASTRONOMİSİNDE İÇECEKLERİN YERİ VE ÖNEMİ

Prof. Dr. İbrahim HAYOĞLU
Harran Üniversitesi, ihayoglu@harran.edu.tr
Berika HAYOĞLU
Acıbadem Üniversitesi, bhayoglu01@gmail.com

Özet

Güneydoğu Anadolu Bölgesi, sahip olduğu gastronomi kültürü ve zenginliği bakımından sadece Türkiye'de değil, dünya çapında da üne sahip önemli bir bölgedir. Bölgenin kendine has mutfak lezzetlerinin oluşmasında, baharatlar ve pişirme teknikleri kadar, yöresel yemeklerini tamamlayan içeceklerin de oldukça önemli bir yeri vardır. Yörede içecekler, bazen bir hoş geldin ikramı olurken bazen de bir sohbetin başlangıcı veya özel bir buluşmanın odak noktası şeklinde karşımıza çıkabilmektedir. Bu çalışmada yöreye özgü mırra, menengiç kahvesi, nar şerbeti, gibi içecekler araştırılarak geleneksel hazırlanma tekniklerinin belirlenmesi, toplumdaki öneminin ortaya konması ve tanıtılması amaçlanmıştır. Böylece geleneksel içeceklerimizin unutularak yok olması önlenirken literatüre de katkı sağlanmış olacaktır. Çalışma kapsamında kişisel görüşmeler ve literatür taramaları yapılarak ürün çeşitleri, hazırlanış teknikleri ve içerikleri belirlenmiştir. Güneydoğu Anadolu'da içeceklerin, yalnızca yemeklerin tamamlayıcısı olmadığı, aynı zamanda kadim sosyal ve kültürel hayatın bir parçası olarak rol aldığı, bölgedeki misafirperverlik anlayışının temel taşlarından biri olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Güneydoğu, Gastronomi, Geleneksel, İçecek, Şerbet

THE PLACE AND IMPORTANCE OF BEVERAGES İN SOUTHEAST ANATOLIA GASTRONOMY

Abstract

The Southeastern Anatolia Region is an important region with a reputation not only in Turkey but also worldwide for its gastronomic culture and richness. In the formation of the region's unique culinary flavors, spices and cooking techniques as well as the beverages that complement the local dishes have a very important place. Local beverages not only harmonize with the food culture and complement the taste of the food but also have an important place in terms of the hospitality understanding known in the region. In Southeastern Anatolia, beverages are not only complementary to meals but also play a role as a part of social and cultural life. Serving traditional drinks while welcoming guests is one of the cornerstones of the understanding of hospitality in the region. Specialty coffees and beverages drunk on special occasions and ceremonies have become part of traditional rituals. Special coffees and beverages consumed on special occasions and ceremonies have become a part of traditional rituals. In the region, beverages can sometimes be a welcome treat, and sometimes they can be the start of a conversation or the focal point of a special meeting. Among the beverages specific to the region, mırra, pistachio coffee, pomegranate sherbet, licorice sherbet are the first ones that come to mind and are served at various events and when hosting guests.

Anahtar Kelimeler: Şanlıurfa, Gastronomy, Traditional, Beverage, Sherbet

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TOUR GUIDES AND NATURE-BASED GUIDES' INTERPRETATION, A THEME-BASED ANALYSİS APPROACH, THE CASE OF THE AJLOUN FOREST RESERVE IN JORDAN

Prof. Abdelkader ABABNEH
Yarmouk University, abdelkader@yu.edu.jo

Abstract

There is a scarcity of research on tour guides and nature-based tourism interpretive themes in natural protected areas at both the international and local levels. Academic research, in particular, has not examined what interpretive themes nature-based tour guides deliver while guiding tourists in protected areas. Thereby, the goal of this research is to investigate and analyze the interpretive themes told by nature-based tourism tour guides at the Ajloun Forest Reserve in Jordan. The research used an explorative research design guided by a critical qualitative approach employing different ethnographic fieldwork-based techniques. The fieldwork techniques were developed to improve understanding of the context of thematic interpretation provided by tour guides while on tour. Participating in on-site guided tours, taking field notes, making observations, and conducting interviews are all examples of in-depth approaches to exploring and understanding the thematic interpretation communicated by nature-based guides. Collected data were compiled, refined, categorized, compared, and synthesized in order to investigate the recurring interpretive themes. The results consist of three broad themes in relation to guides' interpretation including fauna and biodiversity, wildlife and the host community-products and engagement This research would improve our knowledge of tourism interpretive themes in natural protected areas as presented by nature-based guides and make a significant contribution to the local and international tourism literature. Additionally, the management of tour guiding in protected areas would benefit from the study's findings.

Keywords: Nature-Based Tour guides, Thematic Interpretation, Ajloun Forest Reserve, Jordan

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

GASTRODİPLOMASİDE FÜZYON MUTFAĞININ ROLÜ: KÜLTÜREL ALGILAR ÜZERİNE KOSOVATÜRKİYE KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Ceyhun UÇUK
Gaziantep Üniversitesi, ceyhunucuk@gmail.com

Doktora Öğrencisi Çağın ÇEVİK
İstanbul Üniversitesi, cagin.cevik@ogr.iuc.edu.tr

Doktora Öğrencisi Onurcan ARMAN
Deakin University, onurcanarman132@gmail.com

Özet

Füzyon mutfağı, farklı kültürlerden gelen malzemeleri, pişirme tekniklerini ve lezzetleri harmanlayarak oluşturulan bir gastronomi yaklaşımıdır. Ancak bireylerin gastrodiplomasi bağlamında füzyon mutfağına ilişkin algıları hakkında çok az şey bilinmektedir. Füzyon mutfağının gastrodiplomasideki rolü hakkında yeni bakış açıları sağlamak amacıyla bu çalışma iki farklı kültürde (Kosova ve Türkiye) bireylerin füzyon mutfağına ilişkin algılarını ve bu algıların kültürel geçmiş, eğitim düzeyi ve yaş tarafından nasıl şekillendirildiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Toplam 451 katılımcı, füzyon mutfağına ilişkin tercih puanları ve füzyon mutfak deneyimlerinin metaforik açıklamaları hakkında çevrimiçi yapılandırılmış bir anketi tamamladılar. Sonuçlar daha yüksek eğitim düzeyine sahip, daha genç yaşta olan, çok yüksek gelir grubuna ait olan ve Hristiyan bireylerin füzyon mutfağına yönelik tercih puanlarının diğerlerinden daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, farklı kültürel geçmişler arasında füzyon mutfağı tercih puanlarında önemli bir farklılık tespit edilmemiştir. Metafor analizi, bireylerin çeşitli kültürlerden gelen lezzetleri tatma deneyimini hem değerli hem de zenginleştirici olarak gördüğünü göstermektedir. Bunlara ek olarak kalite ve tat en sık vurgulanan kelimelerdi ve bu da füzyon mutfağın deneyimlerindeki önemli rollerini göstermektedir. Bu bulgular, bireylerin farklı kültürlerdeki füzyon mutfağı algılarına ve bu algıların kültürel geçmiş, eğitim düzeyi ve yaş tarafından nasıl aracılık edildiğine dair kanıt sağlaması açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Gastrodiplomasi, Füzyon Mutfak, Kültürlerarası Karşılaştırma

THE ROLE OF FUSION CUISINE IN GASTRODIPLOMACY: A KOSOVO-TÜRKİYE COMPARATIVE STUDY ON CULTURAL PERCEPTIONS

Abstract

Fusion cuisine is a gastronomic approach created by blending ingredients, cooking techniques and flavours from different cultures. However, little is known about individuals' perceptions of fusion cuisine in the context of gastrodiplomacy. In order to provide novel insights on the role of fusion cuisine in gastrodiplomacy, this study aimed to examine individuals' perceptions of fusion cuisine in two diverse cultures (Kosovo and Turkiye) and how these perceptions were shaped by cultural background, education level, and age. A total of 451 participants completed an online structured questionnaire about their preference scores for fusion cuisine and the metaphorical descriptions of their fusion culinary experiences. The results revealed that individuals with higher education levels, younger age, belonging to the very high income group, and Christians exhibited higher preference scores for fusion cuisine than others. However, there were no significant differences in fusion cuisine preference scores across different cultural backgrounds. Moreover, the metaphor analysis indicated that individuals considered the experience of tasting flavours from various cultures as both valuable and enriching. Additionally, quality and taste were the most frequently emphasised words, showing their important role in fusion cuisine experiences. These findings provide evidence of individuals' perceptions of fusion cuisine in diverse cultures and how these perceptions are mediated by cultural background, education level, and age.

Keywords: Gastrodiplomacy, Fusion Cuisine, Cross-Cultural Comparison

ETHICAL CONSUMPTION IN TOURISM: A STUDY OF IRANIAN TRAVELERS' PREFERENCES

Dr. Mohammadreza SALEHI
University Of Tehran, mohammad.r.salehi@ut.ac.ir

Abstract

Despite growing global interest in ethical tourism, scant research has examined this phenomenon in Iran. This study aims to investigate the extent to which Iranian tourists are willing to adopt ethical products (e.g., eco-friendly accommodations, fair-trade handicrafts, locally sourced meals) and the factors influencing their choices. Employing a mixed-methods approach, we collected quantitative data through a survey of 200 Iranian travelers with stratified random sampling and qualitative insights from 10 in-depth interviews with key stakeholders (e.g., tourists, and tour operators). Quantitatively, we used regression analysis to assess the impact of drivers (e.g., environmental awareness, religious values) and barriers (e.g., price sensitivity, limited availability). Qualitatively, thematic analysis revealed underlying motivations and perceptions. Integration of findings through triangulation demonstrated that while younger, educated travelers actively seek ethical options, widespread adoption is constrained by infrastructural gaps and low market readiness. This study contributes to the underexplored field of ethical tourism in the Middle East, offering empirical evidence from Iran and highlighting actionable strategies for policymakers (e.g., awareness campaigns) and businesses (e.g., supply-chain enhancements) to foster sustainable tourism development.

Keywords: Ethical Tourism, Iran, Sustainable Travel, Consumer Behavior, Ethical Products

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

THE HIDEN INFLUENCE: TOUR GUIDES AS DRIVERS OF SUSTAINABLE CONSUMPTION PATTERNS

Dr. Mohammadreza SALEHI
University Of Tehran, mohammad.r.salehi@ut.ac.ir

Dr. Maryam Kazemi NAJAFABADİ
Shahid Beheshti University, maryamkazemi.na@gmail.com

Abstract

Tour guides have long been recognized as cultural intermediaries, yet their potential to shape sustainable consumption behaviors remains an understudied dimension of ethical tourism. This research investigates how guides in Iran consciously or unconsciously influence tourists' purchasing decisions, from selecting locally made handicrafts to choosing low-impact services. By examining the narratives, recommendations, and implicit cues employed by guides, the study reveals the mechanisms through which these professionals become invisible architects of tourist consumption patterns. The study employs a qualitative framework, combining observational data from guided tours across cultural, ecological, and urban tourism contexts with in-depth interviews featuring both guides and tourists. Findings suggest that guides employ three key strategies to steer consumption: the embedding of ethical values within historical storytelling, the strategic framing of certain products as embodiments of cultural authenticity, and the subtle discouragement of mass-produced alternatives. Notably, these techniques emerge organically rather than through formal training, highlighting a disconnect between institutional guide education and real-world sustainability practices. Challenges identified include commercial pressures to promote certain vendors, the lack of standardized ethical criteria for recommended products, and occasional resistance from tourists accustomed to conventional consumption patterns. The study concludes by proposing a paradigm shift in guide certification programs to amplify this hidden influence, suggesting that professional training should explicitly address ethical consumption facilitation alongside traditional competencies like historical knowledge and crowd management.

Keywords: Tour Guiding, Sustainable Consumption, Ethical Influence, Behavioral Nudges, Tourism Pedagogy

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SÜRÜDÜRÜLEBİLİR TURİZM KAPSAMINDA TAŞIMA KAPİSİTESİ

Prof. Dr. Meryem SARMIRKAŞ KOMŞU
Mersin Üniversitesi, msamirkas@mersin.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Arzu GÜRGENÇ
Mersin Üniversitesi, arzgrgnc.928@gmail.com

Özet

1970'li yıllara kadar doğal kaynakların sınırsız olduğu varsayımı üzerine inşa edilen kalkınma politikalarında üretimi arttırarak ekonomik büyümeyi gerçekleştirmek öncelikli hedefler arasındaydı. Ekonomik büyüme ve kalkınma hedefleri gerçekleştirmeye çalışılırken insanlığın en önemli zenginlik kaynağı olan çevre, dikkate alınmadan büyüme politikaları izlenmiştir. Bilinçsiz kullanılan sınırlı doğal kaynaklar hem kaynakların azalmasına hem de doğal çevrenin tahrip edilmesine ve çevre kirliliği sorunlarına neden olmuştur. Bu sorunların çözümünde genellikle geçici önlemler alınması doğal kaynakların tahrip edilmesi, tükenmesi ve çevre kirliliği ilgili sorunları yerel ölçekli sorun olmaktan çıkartıp uluslararası önlem alınması gereken küresel sorunlar haline getirmiştir. Çevresel sorunların oluşumuna katkı sağlayan sektörlerden biri de dünyada olumlu ekonomik etkileri ile ön plana çıkan turizm sektörüdür. Turizm sektörünün ekonomik, sosyal, kültürel olumlu etkilerinin yanında özellikle çevre üzerinde yaratmış olduğu negatif etkileri söz konusudur. Turizm destinasyonlarında plansız ve kontrolsüz gelişim kıt kaynakların tükenmesine yada bozulmasına neden olmaktadır. Bu nedenle turizm faaliyetlerden etkilerinden olumlu bir biçimde yararlanabilmek ve kaynakların etkin kullanılması için sürdürülebilir turizm uygulamalarından ve taşıma kapasitesinden yararlanmak gerekir. Sürdürülebilirliğin önemli araçlarından biri olan taşıma kapasitesi sürdürülebilir turizm açısından oldukça önemlidir. Doğal çevrenin korunması ve devamlılığı, misafir memnuniyeti ve gelecek nesillere daha yaşanılır bir ortam bırakmak için taşıma kapasitelerinin belirlenmesi zorunluluk oluşturmaktadır. Taşıma kapasitesi en genel tanımıyla bir arazinin kaldırabileceği en yüksek ziyaretçi kullanım seviyesini göstermektedir. İkincil verilere dayalı bu çalışmanın amacı sürdürülebilir turizm kapsamında taşıma kapasitesini ve türlerini açıklamaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Turizm, Taşıma Kapisitesi

Carrying Capacity in the Scope of Sustainable Tourism

Abstract

Until the 1970s, development policies based on the assumption that natural resources were unlimited included increasing production and achieving economic growth among the primary goals. While trying to achieve economic growth and development goals, growth policies were pursued without considering the environment, which is humanity's most important source of wealth. Unconsciously used limited natural resources have caused both the depletion of resources and the destruction of the natural environment and environmental pollution problems. In the solution of these problems, temporary measures are usually taken, and the problems of destruction, depletion and environmental pollution of natural resources have transformed from local problems to global problems requiring international measures. One of the sectors contributing to the formation of environmental problems is the tourism sector, which stands out with its positive economic effects in the world. In addition to the positive economic, social and cultural effects of the tourism sector, there are especially negative effects it creates on the environment. Unplanned and uncontrolled development in tourism destinations causes the depletion or deterioration of scarce resources. Therefore, in order to benefit positively from the effects of tourism activities and to use resources effectively, it is necessary to benefit from sustainable tourism practices and carrying capacity. Carrying capacity, which is one of the important tools of sustainability, is very important in terms of sustainable tourism. The determination of carrying capacities is a necessity for the protection and continuity of the natural environment, guest satisfaction and to leave a more livable environment for future generations. Carrying capacity,

in its most general definition, indicates the highest visitor usage level that a land can support. The aim of this study based on secondary data is to explain the carrying capacity and its types within the scope of sustainable tourism.

Keywords: Sustainability, Sustainable Tourism, Transportation Gate

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

VAN YYÜ UYGULAMA OTELİ VE KONUKEVİ İÇİN TASARIM ÖNERİLERİ: VAN YYÜ MİMARLIK 3. SINIF 2019 VE 2023 STÜDYO ÇALIŞMALARI

Dr. Öğr. Üyesi Güler ÖZYILDIRAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, gulerozyildiran@hotmail.com

Öğr. Gör. Mustafa CEM ÇANKAYA
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, mustafacemcankaya@yyu.edu.tr

Mimar Faruk KARAGÜLLE
Serbest Mimar, karagullefaruk@gmail.com

Arş. Gör. Abdullah YÜCEL
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, abdullahyucel@yyu.edu.tr

Özet

Üniversitelerin konuk evleri ve turizm otelcilik okullarına bağlı uygulama otelleri, turizm yapılarının akademik ortamda bulunan önemli yapı gruplarıdır. Bu yapılar, başta kongre turizmine ve bilim insanlarının konaklamasına hitap etmektedir. İlave olarak, turizm okullarının bulunduğu ortamlar, turizme yönelik eğitim almakta olan öğrenciler için önemli uygulama mekânlarıdır.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi (Van YYÜ) Mimarlık Bölümü 3. Sınıf tasarım stüdyosunda, her dönem başka bir proje konusu öğrencilere tasarım problemi olarak sunulmaktadır. 15 Haftalık eğitim süreci sonucunda, öğrenciler dönem boyunca aldığı kritikler doğrultusunda projelerini tasarlamaktadır. Mimarlık öğrencilerine, gerçek yer ve gerçek kullanıcılara yönelik sunulan tasarım problemi, yapı fonksiyonu ve bağlamı hakkında en uygun araştırma yöntemlerini izlemeye ve en ideal çözümleri bulmaya yönlendirmektedir. Bu kapsamda, 2019 bahar döneminde "Van YYÜ Turizm Otelcilik Okulu ve Uygulama Oteli", 2023 güz döneminde de "Van YYÜ Konuk Evi" dönem projesi olarak çalışılmıştır. 2019 bahar döneminde çalışmaların en başında, kampüste proje için en uygun arazi seçimi ve bina ihtiyaç programının hazırlanması yer almaktadır. Yayaları kültür kongre merkezine yönlendirecek şekilde allenin doğu ucunda, doğu yurtlar bölgesinin güneyinde, göl manzaralı eğimli alan, bu proje kapsamında en uygun yer olarak tespit edilmiştir. Okul, otel ve pansiyon fonksiyonlarının tek bir yapı kompleksinde çözülmesi istenmiş, bağlama uygun ortak sosyal alanlar da projeye eklenmiştir. Bu kapsamda öğrenciler tarafından 50 proje tamamlanmıştır. 2023 Bahar döneminde ise ileride kampüste yapılabilecek uygulama otelinden bağımsız olarak, mevcut konuk evinin sahildeki konumunda butik otel tarzında yeniden tasarlanması üzerinde çalışılmıştır. Mevcut konuk evi, konumu ve boyutları itibariyle, kampüs planında önemli bir öge iken, mevcut yapı yerine daha nitelikli mimarisi olan bir yapı yapılması gerekliliği üzerinde durulmuştur. Göl kenarında konumu ile güney cephesinde ve doğu cephesinde çok özel göl manzarasına sahipken, mevcut odaların bundan yeterince istifade edemiyor olması, mevcut boyutlarda daha fonksiyonel çözümlerin mümkün olması, yapının ek restoran binasıyla, yakın çevresiyle ve kampüsle ilişkisinin yeterince sağlam kurulamaması, öğrencilere sunulan tasarımın probleminin ana unsurlarından olmuştur. Bu kapsamda öğrenciler tarafından 19 proje tamamlanmıştır.

Bu çalışma, Van YYÜ Mimarlık 2019 ve 2023 yıllarında gerçekleştirilen üçüncü sınıf stüdyo çalışmaları kapsamında, Van YYÜ yerleşkesine yönelik uygulama oteli ve konukevi tasarımlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Tasarım araştırmasına ve farklı tasarım önerilerine odaklanmaktadır. Çalışma, Van YYÜ yerleşkesi için turizm yapılarının nerede ve nasıl olabileceğine dair fikirler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mimari tasarım, Mimarlık eğitimi,Tturizm Yapıları, Turizm Okulları, Üniversite Kampüsü

DESIGN SUGGESTIONS FOR VAN YYU TOURISM APPLICATION HOTEL AND GUEST HOUSE: VAN YYU ARCHITECTURE THIRD-YEAR STUDIO WORKS IN 2019 AND 2023

Abstract

Guest houses of universities and practice hotels affiliated to tourism and hotel management schools are important building groups of tourism structures in the academic environment. These structures primarily appeal to congress tourism and the accommodation of scientists. In addition, the environments where tourism schools are located are significant practice places for students who are studying tourism.

In the Department of Architecture in Van Yüzüncü Yıl University (Van YYU), a project topic is presented as a design problem to the students for each semester. As a result of the 15-week training process, students design their projects in line with the criticisms they receive throughout the semester. It directs architecture students to follow the most appropriate research methods and to find the most ideal solutions about the design problem. In this context, "Van YYU Tourism and Hotel Management School and Application Hotel" in the spring semester of 2019 and "Van YYU Guest House" in the fall semester of 2023 were worked on as a term project in the third-year design studio. In 2019, the studio works initially focused on selecting the most suitable land for the project on campus and the preparation of the building requirement program. The area at the east end of the alle was selected as the most suitable place within the scope of this project. It is a sloping area with a lake view at the south of the eastern dormitories region. The functions of the school, hotel and hostel were requested to be solved in a single building complex, and related social spaces were added to the project. In this context, 50 projects were completed by the students. In 2023, the studio works focused on the redesign of the existing guest house in the style of a boutique hotel in its location on the lake side. Although the existing guesthouse is an important element in the campus plan due to its location and dimensions, a building with a more qualified architecture is needed instead of the existing structure. The students aimed to design better relationship with the context and achieve better functional results.

This study aims to examine the designs of application hotel and guest house for Van YYU campus, within the scope of Van YYU Architecture third-year studio works in 2019 and 2023. It focuses on the design research and the different design suggestions. The study provides ideas on where and how tourism structures can be for the Van YYU campus.

Keywords: Architectural Design, Architectural Education, Tourism Buildings, Tourism Schools, University Campus

GELENEKSEL EL SANATLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ İÇİN TASARIM ÖNERİLERİ: VAN YYÜ MİMARLIK 3. SINIF 2024 STÜDYO ÇALIŞMALARI

Dr. Öğr. Üyesi Güler ÖZYILDIRAN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, gulerozyildiran@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Yaşar SUBAŞI DİREK

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, yasarsu@yyu.edu.tr

Arş. Gör. Abdullah YÜCEL

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, abdullahyucel@yyu.edu.tr

Özet

Geleneksel el sanatları ürünleri ve bunların üretim süreçleri somut olmayan kültürel mirasın önemli bir parçasıdır. Üniversitelerin geleneksel el sanatları araştırma ve uygulama merkezleri, bu alanda yapılmış önemli ürünleri toplayıp kayıt altına almak, üretim süreçlerini araştırıp geliştirmek, bu alanda yeni zanaatkarlar yetiştirilmesi ile üretimin sürdürülmesini sağlamak, sergiler ve etkinliklerle ziyaretçilere tanıtmak gibi önemli görevleri üstlenmektedirler. Turizm açısından da direk veya dolaylı olarak katkı sağlamaktadırlar.

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi (Van YYÜ) Mimarlık Bölümü 3. sınıf tasarım stüdyosunda, 2024 güz döneminde "Van YYÜ Geleneksel El Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezi" dönem projesi olarak çalışılmıştır. 15 Haftalık dönemin ilk yarısında Van ve yakın çevresinin geleneksel el sanatları üzerine araştırmalar yapılmıştır. Bu kapsamda, halı, kilim, dokuma, savat (gümüş işçiliği) ve seramik konularına odaklanılmıştır. Dönemin ikinci yarısı da merkez için ihtiyaç programı oluşturulmasına, Van YYÜ kampüsünde yer seçimi ve tasarım önerilerinin geliştirilmesine ayrılmıştır. Bu araştırma, "Geleneksel El Sanatları Araştırma ve Uygulama Merkezi" için Van YYÜ Mimarlık 3. sınıf stüdyosundaki tasarım araştırması sürecini ve ortaya çıkan farklı tasarım önerilerini incelemeyi hedeflemektedir.

Çalışmaların en başında Van geleneksel el sanatları hakkında bilgi almak için Van YYÜ'nin ilgili birimlerine ziyaretler ve etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, eski Hayvan Hastanesi binasını kullanmakta olan "Van YYÜ Türk El Sanatları Uygulama ve Araştırma Merkezi" incelenmiştir. Merkezde yer alan "halı, kilim, dokuma ve savat" birimleri ve ilgili sergi alanları incelenmiştir. İkici aşamada "Van YYÜ Seramik Uygulama ve Araştırma Merkezi" incelenmiştir. Henüz binası bulunmayan bu merkez ve seramik üretimi hakkında bilgi almak için Van YYÜ Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Seramik Atölyesi ziyaret edilmiştir, kil çeşitleri ve seramik üretim aşamaları örnekler ile incelenmiştir. Eğitim Fakültesi ve Güzel Sanatlar Fakültesi'nin beraber düzenlediği "Van Müzesi Seramik Figürinlerin Kil Yorum Atölyesine" katılan stüdyo öğrencileri, Van Müzesi'ndeki tarihi eserlerdeki figürleri uzmanlar eşliğinde inceledikten sonra kendilerine verilen kil ile figürleri yeniden yorumlamışlardır. Böylece bir yandan Van ve yakın çevresine ait tarihi eserlerdeki figürleri tanırken, diğer yandan Van YYÜ yerleşkesi ve Bardakçı Mahallesi'nden çıkarılan Bardakçı kilini ve seramik yapımındaki kullanımını deneyimleyerek öğrenmişlerdir.

Çalışma sonunda, kampüste seçilen 3 farklı alanda, toplam 15 farklı öğrenci projesi hazırlanmıştır. Beş farklı el sanatının atölyelerini ve ilgili birimlerini kendilerine has üretim sürecine uygun ele almak ve merkezi kullanacak farklı kullanıcı gruplarının (araştırmacılar, eğitim verenler, eğitim alanlar ve ziyaretçiler) merkezi fonksiyonel olarak kullanabilmesini sağlamak, öğrencilere sunulan tasarımın probleminin ana unsurlarından olmuştur. Atölye birimlerine ilave olarak, sergi salonları, seminer salonu, hediyelik eşya satış, kafeterya gibi ortak alanlar da yer almaktadır. Çalışma, Van geleneksel el sanatlarına odaklanırken, Van YYÜ yerleşkesinde araştırma ve uygulama merkezinin nerede ve nasıl olabileceğine dair fikirler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mimari Tasarım, Mimarlık Eğitimi, Geleneksel El Sanatları, Seramik, Savat

DESIGN SUGGESTIONS FOR TRADITIONAL HANDICRAFTS RESEARCH AND APPLICATION CENTER: VAN YYU ARCHITECTURE THIRD-YEAR STUDIO WORKS IN 2024

Abstract

Traditional handicraft products and their production processes are a significant part of the intangible cultural heritage. Traditional handicrafts research and application centers of universities undertake significant tasks such as collecting and recording important products made in this field, researching and developing production processes, ensuring the continuation of production by training new craftsmen in this field, and introducing them to visitors through exhibitions and events. They also contribute directly or indirectly in terms of tourism.

In the 3rd year design studio of the Department of Architecture of Van Yüzüncü Yıl University (Van YYU), the term project of the 2024 fall semester of was "Van YYU Traditional Handicrafts Research and Application Center". The term had a 15-week period. In the first half of the term, research studies were carried out on the traditional handicrafts of Van and its surroundings. In this context, the focus was on carpets, rugs, weaving, niello (silverwork) and ceramics. The second half of the semester was devoted to the creation of requirements program for the center, the selection of sites and the development of design proposals on the Van YYU campus. This research aims to examine the design research process and different design proposals in the 3rd year studio of Van YYU Architecture for the "Traditional Handicrafts Research and Application Center".

At the beginning of the studies, visits and activities were carried out to the relevant units of Van YYU in order to get information about Van traditional handicrafts. In this context, the "Van YYU Turkish Handicrafts Application and Research Center", which uses the old Animal Hospital building, was examined. The "carpet, rug, weaving and niello" units and related exhibition areas were examined. In the second stage, "Van YYU Ceramics Application and Research Center" was examined. In order to get information about this center, which does not have a building yet, and ceramic production, Ceramics Workshop in Van YYU Faculty of Education, Department of Fine Arts Education was visited, clay types and ceramic production stages were examined with examples. The students participated in the "Clay Interpretation Workshop of Ceramic Figurines in the Van Museum" which was organized jointly by the Faculty of Education and the Faculty of Fine Arts. They examined the figures in the historical artifacts in the Van Museum. The students reinterpreted them with the clay. Thus, on the one hand, they got to know the figures in the historical artifacts of Van and its surroundings, on the other hand, they experienced making ceramics with the Bardakçı clay, which was extracted from the Van YYU campus and Bardakçı District, and they used in.

At the end of the study, three different areas were selected on campus, and a total of 15 different student projects were prepared. Handling the workshops and related units of five different handicrafts in accordance with their unique production process and ensuring that different user groups (researchers, trainers, trainees and visitors) can use the center functionally have been the main elements of the design problem presented to the students. In addition to the workshop units, there are also common areas such as exhibition halls, seminar hall, souvenir sales, and cafeteria. While the study focuses on traditional handicrafts in Van, it provides ideas on where and how the research and application center could be located in the Van YYU campus.

Keywords: Architectural Design, Architectural Education, Traditional Handicrafts, Ceramics, Niello

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİTLİS NEMRUT VOLKANİK DAĞI JEODİNAMİK RİSKLERİNİN TURİZM İLİŞKİSİNİ ARAŞTIRMA

Savaş GÜLTEKİN

Bitlis Eren Üniversitesi, sgultekin@beu.edu.tr

Özet

Bitlis Nemrut Volkanik dağı, Doğu Anadolu Bölgesi'nin aktif tektonik kuşağında yer alan ve Holosen döneminde (yaklaşık son 10.000 yıl) belli aralıklarla patlamalar gerçekleştiren genç bir stratovolkandır. Ancak son 500 yıldır hiç patlama gerçekleştirmemiş olan Nemrut Volkanik dağı, jeotermal aktiviteleri ve sismik izleri nedeniyle "uyuyan bir dev" olarak nitelendirilmektedir. Bu çalışma, Bitlis Nemrut Volkanik dağının jeolojik risklerini bilimsel veriler ışığında araştırarak turizm ve bölgesel kalkınma açısından ortaya koymayı amaçlamaktadır. Ayrıca sürdürülebilir bütünleşik risk yönetimi ve ekoturizm entegrasyonu hedeflenmektedir. Afro-Arap ve Avrasya levhalarının çarpışma hattında yer alması, bölgedeki sismik aktivite göstergeleri, gaz çıkışları ve hidrotermal sistemler, Nemrut Volkanı'nın hâlen aktif olduğunu ortaya koymaktadır. Krater gölünün etrafındaki termal anomaliler ve yüzey deformasyonları diğer potansiyel riskleri işaret etmektedir. Çalışmada, jeolojik haritalama, sismik veriler ve uydu görüntülerinden faydalanılarak Nemrut Volkanik dağının jeodinamik risk durumu değerlendirilmiştir. Ayrıca krater gölü, mevcut termal kaynaklar ve lav platolarının turizm potansiyeli, ekoturizm ve jeopark ilişkisi açısından incelenmiştir. Bölgedeki turizm altyapısı değerlendirildiğinde, konaklama kapasitesinin ve ulaşım imkânlarının geliştirilebilir olduğu sonucuna varılmıştır. Nemrut Volkanik dağının iyi seçilmiş stratejilerle uluslararası bir merkeze dönüşebileceği imkanlar dahilindedir. Sürdürülebilir kalkınma için erken uyarı sistemlerinin kurulması, altyapının iyileştirilmesi ve gelişim hedeflerinin korunması gerekmektedir. Jeotermal kaynakların ısınma ve enerji üretimi gibi alanlarda proaktif kullanılması, bölgesel ekonomiye katkı sağlayabilecek alternatifler arasında yer almaktadır. Ayrıca, yerel halkın aktif turizm süreçlerine entegrasyonu ve kültürel mirasın tanıtılıp korunması, sosyoekonomik dengenin geliştirilmesi açısından kritik öneme sahiptir. Bu çalışma, multidisipliner veriler ışığında Nemrut Volkanik dağının risk ve fırsat dengesini yönetmeye yönelik politika önerileri geliştirerek bilimsel araştırmalar ile turizm planlaması arasındaki ilişkiyi yapılandırmayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: Nemrut volkanik dağı, Jeodinamik riskler, Ekoturizm, Sürdürülebilir kalkınma, Jeopark.

INVESTIGATING THE RELATIONSHIP BETWEEN GEODYNAMIC RISKS AND TOURİSM AT BİTLİS NEMRUT VOLCANIC MOUNTAIN

Abstract

Bitlis Nemrut Volcanic Mountain, located in the active tectonic belt of the Eastern Anatolia Region, is a young stratovolcano that has experienced intermittent eruptions during the Holocene period (approximately the last 10,000 years). However, having had no eruptions in the past 500 years, Nemrut Volcanic Mountain is referred to as a "sleeping giant" due to its geothermal activities and seismic traces. This study aims to investigate the geological risks of Bitlis Nemrut Volcanic Mountain in light of scientific data, highlighting its implications for tourism and regional development. It also targets sustainable integrated risk management and ecotourism integration. Positioned at the collision zone of the Afro-Arabian and Eurasian plates, the region exhibits seismic activity indicators, gas emissions, and hydrothermal systems, all of which suggest that Nemrut Volcano remains active. Thermal anomalies around the crater lake and surface deformations point to other potential risks. The study assesses the geodynamic risk status of Nemrut Volcanic Mountain using geological mapping, seismic data, and satellite imagery. Additionally, the tourism potential of the crater lake, existing thermal springs, and lava plateaus has been examined in terms of ecotourism and geopark relationships. An evaluation of the region's tourism infrastructure indicates that accommodation capacity and transportation facilities could be improved. With well-chosen strategies, Nemrut Volcanic Mountain has the potential to become an international hub. For sustainable

development, the establishment of early warning systems, infrastructure improvements, and the preservation of development goals are essential. The proactive use of geothermal resources for heating and energy production is among the alternatives that could contribute to the regional economy. Furthermore, integrating the local population into active tourism processes and promoting and preserving cultural heritage are of critical importance for enhancing socioeconomic balance. This study aims to develop policy recommendations for managing the balance of risks and opportunities at Nemrut Volcanic Mountain based on multidisciplinary data, structuring the relationship between scientific research and tourism planning.

Keywords: Nemrut Volcanic Mountain, Geodynamic Risks, Ecotourism, Sustainable Development, Geopark.

ARİN (SODALI) GÖLÜ (BİTLİS) KUŞ FAUNASI ve ORNİTO TURİZM POTANSİYELİ

Prof. Dr. Atilla DURMUŞ
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, atilla@yyu.edu.tr

Doç. Dr. Hümeyra NERGİZ UYAR
Bitlis Eren Üniversitesi, hnergiz@beu.edu.tr

Özet

Van Gölü Havzası'ndaki önemli kuş alanlarından biri olan Arin Gölü Van Gölü'nün kuzeyinde, Bitlis ili Adilcevaz ilçesi sınırları içerisinde yer almaktadır. IUCN kategorilerine göre başta nesli küresel ölçekte tehlike altında bulunan dikkuyruk ördek (Oxyura leucocephala) ve elmabaş patka (Aythya ferina) olmak üzere kuş türleri için önemli bir üreme, beslenme ve korunma alanıdır. Arin Gölü'nün kuş faunasının ortaya konduğu bu çalışmada alandaki kuş gözlem faaliyetleri ve ekoturizm potansiyeli değerlendirilmiştir. Alanda tespit edilen 113 kuş türünün yerli ve yabancı ziyaretçilerin dikkatini çekecek popülasyon yoğunluğuna ve çeşitliliğine sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Kuşlar, Arin Gölü, Bitlis, Avifauna, Ekoturizm

BIRD FAUNA AND ORNITHO TOURISM POTENTIAL OF ARİN (SODALI) LAKE (BİTLİS)

Abstract

Arin Lake, one of the important bird areas in the Van Lake Basin, is located in the north of Van Lake, within the borders of Adilcevaz district of Bitlis province. According to IUCN categories, it is an important breeding, feeding and protection area for bird species, especially for the globally endangered White-headed duck (Oxyura leucocephala) and the common pochard (Aythya ferina). In this study, which revealed the bird fauna of Arin Lake, bird watching activities and ecotourism potential in the area were evaluated. 113 bird species identified in the area have been found to have population density and diversity that will attract the attention of local and foreign visitors.

Keywords: Birds, Lake Arin, Bitlis, Avifauna, Ecotourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

YEŞİL PASAPORTLU GEZGİNLERİN YURT DIŞI SEYAHAT NİYETLERİNE YÖNELİK BİLGİ ARAYIŞLARI: FACEBOOK GRUBU ÜZERİNDEN BİR İÇERİK ANALİZİ

Doç. Dr. Sait DOĞAN
İskenderun Teknik Üniversitesi, sait.dogan@iste.edu.tr

Özet

Bu çalışmada, Türkiye'de kamu görevlilerine ve belirli meslek gruplarına tanınan yeşil pasaport sahibi bireylerin yurt dışı seyahatlerini nasıl planladıkları, hangi konulara ilgi duydukları ve ne tür bilgi arayışı içinde oldukları tespit edilmeye çalışılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi tekniği ile Facebook'ta faaliyet gösteren "Yeşil Pasaportlu Gezginler" grubunda Mart ve Nisan 2025 döneminde paylaşılan 553 soru tematik olarak sınıflandırılmıştır. Bulgular, gezginlerin en fazla Almanya ve Paris gibi destinasyonlara ilgi gösterdiğini ortaya koyarken, bilgi arayışlarının özellikle konaklama, ulaşım, alışveriş, tur planlaması ve pasaport işlemleri gibi alanlarda yoğunlaştığını göstermektedir. Bu çalışma, bireylerin çevrimiçi deneyim ve önerilerden nasıl faydalandığını ortaya koymakta ve turizm sektörü ile kamu otoritelerine yönelik pratik öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm ve Seyahat, Sosyal Medya, Yeşil Pasaportlu Gezginler, İçerik Analizi, Turist Davranışları

INFORMATION-SEEKING BEHAVIOR OF GREEN PASSPORT HOLDERS REGARDING INTERNATIONAL TRAVEL INTENTIONS: A CONTENT ANALYSIS OF A FACEBOOK GROUP

Abstract

In this study, it has been tried to determine which topics are of interest to individuals holding green passports, which are granted to public officials and certain professional groups in Turkey, within the scope of their foreign travel plans and what kind of information they are in search of. Using content analysis, one of the qualitative research methods, 553 questions shared in the "Green Passport Travelers" group on Facebook between March and April 2025 were thematically classified. The findings reveal that travelers are most interested in destinations such as Germany and Paris, while their search for information is concentrated especially in areas such as accommodation, transportation, shopping, tour planning and passport procedures. This study reveals how individuals benefit from online experiences and recommendations and offers practical recommendations for the tourism sector and public authorities.

Keywords: Tourism and Travel, Social Media, Green Passport Travelers, Content Analysis, Tourist Behavior

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZM FAKÜLTELERİNDE VERİLEN MESLEKİ YABANCI DİL DERSLERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER: BATMAN ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Reşat ARICA
Batman Üniversitesi, resat.arica@batman.edu.tr

Doç. Dr. Mehmet Veysi Babayiğit
Batman Üniversitesi, m.veysi.babayigit@gmail.com.

Dr. Taye Emmanuel AKİNMULEGUN
Doğu Akdeniz Üniversitesi, akinmulegunt@yahoo.com

Özet

Turizm Fakültelerinde mesleki yabancı dil eğitimi, öğrencilere uluslararası düzeyde rekabet avantajı sağlamakta ve mesleki becerilerinin gelişmesine önemli katkılar sunmaktadır. Bu çalışmada, Batman Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde görevli öğretim elemanlarının mesleki yabancı dil derslerine yönelik görüşleri, derslerin mesleki yeterliliklere katkısı ve karşılaşılan zorlukların değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Araştırma, olgubilim (fenomenoloji) ve durum çalışması (case study) yöntemlerini birleştiren nitel bir yaklaşım olarak tasarlanmıştır. Çalışma kapsamında, beş (5) öğretim elemanı ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve veri toplanmıştır. Araştırmada, katılımcıların mesleki yabancı dil derslerini algılamaları, bu derslerin mesleki yeterliliklere katkıları ve karşılaştıkları zorluklar, dört ana soru çerçevesinde ele alınmıştır. Veri analizi, içerik analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiş ve görüşmelerden elde edilen veriler tematik olarak incelenerek öğretim elemanlarının görüşleri derinlemesine tanımlanmıştır. Bulgular, mesleki yabancı dil derslerinin öğrenci yeterliliklerine katkı sağladığını ancak içeriklerin sektörel gereksinimlere yeterince odaklanmadığını, materyal ve etkinliklerin başarıyı artırdığını, ancak dil yeterliliği eksiklikleri ve sınırlı kaynakların zorluk oluşturduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, mesleki yabancı dil ders içeriklerinin sektörel pratik ve iletişim becerileri odaklı olarak güncellenmesi, öğretim stratejilerinin geliştirilmesi ve öğrenci motivasyonunu artırıcı materyallerin kullanılması gerektiği vurgulanmakta ve bu çalışmanın benzer uygulamalara katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki Yabancı Dil, Turizm Fakültesi, Ders İçerikleri, Öğretim Elemanları, Görüşler

ASSESSMENTS ON VOCATIONAL FOREIGN LANGUAGE COURSES AT TOURISM FACULTIES: THE CASE OF BATMAN UNIVERSITY

Abstract

Vocational foreign language education in tourism faculties provides students with a competitive advantage at the international level and contributes significantly to the development of their professional skills. In the current study, it is aimed to examine the perceptions of the instructors working at Batman University Faculty of Tourism on vocational foreign language courses, the contribution of the courses to professional competences and the difficulties encountered. The study was designed as a qualitative approach combining phenomenology and case study methods. Within the scope of the study, semi-structured interviews were conducted with five (5) instructors and data were collected. In the study, the participants' perceptions of vocational foreign language courses, the contributions of these courses to professional competences and the difficulties they faced were addressed within the framework of four main questions. Data analysis was carried out by content analysis method, and the data obtained from the interviews were analysed thematically and the opinions of the instructors were defined in depth. The findings indicate that vocational foreign language courses contribute to student competences, but the contents are not sufficiently focused on sectoral requirements, materials and activities increase success, but language proficiency deficiencies and limited resources pose difficulties. As a result, it is highlighted that vocational foreign language course contents should be updated with a focus on sectoral practice and communication skills, teaching

strategies should be developed and materials that increase student motivation should be employed, and this study is expected to contribute to similar practices.

Keywords: Vocational Foreign Language, Faculty of Tourism, Course Contents, Instructors, Perceptions

OSMANLI MUTFAĞINDAN GÜNÜMÜZE: ŞERBET KÜLTÜRÜNÜN MUTFAKTAKİ YOLCULUĞU

Doç. Dr. Adem ADEMOĞLU
Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, a.h.ademoglu27@gmail.com

Özet

Bu çalışma, Osmanlı mutfak kültüründen günümüze kadar uzanan şerbet geleneğini detaylı bir şekilde ele almayı amaçlamaktadır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde şerbet, hem saray mutfağında hem de halk arasında önemli bir ikram ve tüketim unsuru olarak yerini almış ve zamanla Türk mutfağının vazgeçilmez tatlarından biri haline gelmiştir. Osmanlı sarayında şerbetler, özel tariflerle hazırlanır ve belirli merasimlerde, davetlerde ya da özel günlerde misafirlere ikram edilirdi. Saray mutfağında gül, menekşe, demirhindi, nilüfer, reyhan gibi bitkiler ve baharatlarla zenginleştirilen şerbetler; lezzetleri, görünümleri ve sundukları ferahlıkla önemli bir yere sahipti. Halk arasında ise daha basit malzemelerle hazırlanan şerbetler, hem gündelik hayatta serinletici bir içecek olarak tüketilir hem de özel günlerde misafirlere sunulan bir ikram olarak yer edinirdi. Söz konusu bu çalışma, Osmanlı mutfak kültüründe şerbetlerin türlerini, hazırlanış yöntemlerini ve bu içeceklere atfedilen anlamları incelenecektir. Kültürde önemli bir yer tutan şerbetlerin sadece bir içecek olmanın ötesinde, misafirperverliğin, hoşgörünün ve toplumsal dayanışmanın bir simgesi haline geldiği vurgulanmaktadır. Osmanlı mutfağında şerbetlerin tıbbi faydalarına da inanılırdı. Bu nedenle bazı şerbetler şifa niyetiyle tüketilirdi. Soğuk algınlığı, hazımsızlık ya da yorgunluk gibi rahatsızlıklara iyi geldiği düşünülen bitkisel şerbetler, halk arasında yaygın olarak kullanılırdı. Bu çalışma ile şerbetlerin zaman içerisinde nasıl değişim ve dönüşüme uğradığı dahası günümüz modern mutfaklarında nasıl yer bulduğunu da ele almaktadır. Geleneksel tariflerin bazısı aynı orijinalliğini koruyarak sunulurken, bazı şerbetler ise modern damak zevkine uygun şekilde yeniden yorumlanmış ve popüler hale gelmiştir. Restoran menülerinde şerbetlerin çeşitli kokteyller ya da gurme tatlılarla birleştirilmesi, bu köklü geleneğin güncel hayatta da yaşamasını sağlamaktadır. Elde edilen bilgilere göre şerbetlerin sadece bir gıda ürünü olarak değil, aynı zamanda bir kültür mirası ve toplumsal simge olarak değerlendirilmesi gerekliliğine vurgu yapmaktadır. Geleneksel tariflerin arşivlenmesi, şerbet geleneğinin tanıtılması ve yeni nesillere aktarılması bu mirasın sürekliliğini sağlamak adına büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, çalışma Osmanlı mutfak tarihine katılırken aynı zamanda Türk mutfak kültüründe şerbetlerin önemini vurgulayarak gastronomi alanına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Mutfağı, Şerbet Kültürü, Geleneksel İçecekler, Kültürel Miras

FROM OTTOMAN CUISINE TO TODAY: THE JOURNEY OF SHERBET CULTURE IN THE KITCHEN

Abstract

This study aims to examine in detail the sherbet tradition that extends from the Ottoman culinary culture to the present day. During the Ottoman Empire, sherbet took its place as an important treat and consumption element both in the palace kitchen and among the public, and over time it became one of the indispensable flavors of Turkish cuisine. In the Ottoman palace, sherbets were prepared with special recipes and served to guests at certain ceremonies, invitations or special occasions. In the palace cuisine, sherbets enriched with herbs and spices such as rose, violet, tamarind, water lily and basil had an important place with their flavors, appearance and the refreshment they offered. Among the public, sherbets prepared with simpler ingredients were consumed both as a refreshing drink in daily life and as a treat offered to guests on special occasions. This study will examine the types of sherbets in Ottoman culinary culture, their preparation methods and the meanings attributed to these drinks. It is emphasized that sherbets, which have an important place in culture, have become a symbol of hospitality, tolerance and social solidarity, beyond being just a drink. The Ottoman cuisine also believed in the medicinal benefits of sherbets. For this reason, some sherbets were consumed with the intention of healing. Herbal sherbets, thought to be good for ailments such as colds, indigestion or fatigue, were widely used among the public. This study examines how

sherbets have changed and transformed over time and how they have found a place in today's modern kitchens. While some traditional recipes are presented with their originality, some sherbets have been reinterpreted in a way that suits modern tastes and have become popular. Combining sherbets with various cocktails or gourmet desserts in restaurant menus ensures that this deep-rooted tradition lives on in daily life. According to the information obtained, it is emphasized that sherbets should be evaluated not only as a food product, but also as a cultural heritage and social symbol. Archiving traditional recipes, introducing the sherbet tradition and passing it on to new generations are of great importance in order to ensure the continuity of this heritage. In this context, the study aims to contribute to the field of gastronomy by participating in the history of Ottoman cuisine and at the same time emphasizing the importance of sherbets in Turkish culinary culture.

Keywords: Ottoman Cuisine, Sherbet Culture, Traditional Drinks, Cultural Heritage

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DOĞU ANADOLU'DA ORTA ASYA TEMALI TURİSTİK MERKEZLERE BİR ÖRNEK: ATAYURT TURİZM MERKEZİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Serap YAMAN
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, srpdemirci02@gmail.com
Dr. Öğr. Üyesi Tolga KORKUSUZ
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, tolga9025@gmail.com

Özet

Turizm seyahatlerinin eski çağlardan günümüze, değişen yaşam standartları nedeniyle, sürekli değiştiği görülecektir. Günümüze doğru ise turizm tercihlerinde post-modernizmin etkileri hissedilmektedir. Geçmiş yıllara kıyasla tecrübe odaklı ve daha geleneksel hale geldiği görülen turistik faaliyetlerin, deniz-kum-güneş üçlüsünden geleneksel alanlara kadar kaydığı görülebilmektedir. Post-modernizm ile birlikte insanlar bireysel deneyimler yaşamak, kendini özel hissetmek, geçmişe olan özlem gibi sebeplerden dolayı kültürlerini ve geçmişlerini yaşayacakları alanlara seyahat etmeye başlamıştır. Bu çalışmanın da ana konusunu oluşturan Van ili Erciş ilçesindeki Atayurt turizm merkezi, genellikle geçmişe duyulan merak ve özlem gibi sebeplerin doğrultusunda tercih edilen bir destinasyon olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmanın amacı ise özellikle sosyal medya ve dizilerin de etkisiyle Orta Asya temalı köylere karşı artan ilginin sebeplerini ve bu ilgiden ortaya çıkan potansiyeli ortaya koymaktır. Çalışma ortaya konulurken örneklem olarak Van gölü çevresindeki Atayurt turizm merkezi seçilmiştir. Araştırmanın veri toplama araçları arasında tesiste çalışanlarıyla yapılan mülakatlar ve literatür taraması sonucunda elde edilen nitel veriler bulunmaktadır. Çalışmanın sonuçları arasında, turistlerin Orta Asya Türk Kültürü'nü yaşattığı nedeniyle duydukları memnuniyet ve merakın sonucunda ziyaret ettikleri tespit edilmiştir. Turistlerin yaptığı faaliyetler arasında ata binme, ok atma, otağı ziyaretleri ve Kırgız kıyafetleri giyme başta gelmektedir. Post-modern turizm faaliyetleri kapsamında, turistlerin otantikliği tercih ederek Orta Asya Türk Kültürü'ne yönelik bilinçlendikleri görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Orta Asya, Türk Kültürü, Atayurt, Turizm

AN EXAMPLE OF CENTRAL ASIAN THEMED TOURIST CENTERS IN EASTERN ANATOLIA: ATAYURT TOURISM CENTER

Abstract

It will be seen that tourism travels have been constantly changing from ancient times to the present due to changing living standards. Towards the present day, the effects of post-modernism are felt in tourism preferences. It can be seen that touristic activities, which are seen to be more experience-oriented and traditional compared to previous years, have shifted from the sea-sand-sun trio to traditional areas. With post-modernism, people have started to travel to areas where they will experience their culture and past due to reasons such as having individual experiences, feeling special, and longing for the past. The main subject of this study, Atayurt tourism center in Erciş district of Van province, is generally a preferred destination due to reasons such as curiosity and longing for the past. The aim of the study is to reveal the reasons for the increasing interest in Central Asian themed villages, especially with the influence of social media and TV series, and the potential emerging from this interest. While conducting the study, Atayurt tourism center around Lake Van was selected as a sample. The data collection tools of the research include interviews with employees at the facility and qualitative data obtained as a result of literature review. Among the results of the study, it was determined that tourists visited due to the satisfaction and curiosity they felt because it kept the Central Asian Turkish Culture alive. The activities carried out by the tourists include horse riding, archery, visiting the tent and wearing Kyrgyz clothes. Within the scope of post-modern tourism activities, it is seen that tourists prefer authenticity and become conscious of the Central Asian Turkish Culture.

Keywords: Central Asia, Turkish Culture, Atayurt, Van, Tourism,

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SEYAHAT ACENTELERİ BAKIŞ AÇISINDAN DİJİTAL DÖNÜŞÜM: NİTEL BİR DEĞERLENDİRME

Arş. Gör. Eda YAYLA
Bitlis Eren Üniversitesi, edayayla96@gmail.com

Arş. Gör. Dr. Emre YAŞAR
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, emreyasar1852@gmail.com

Özet

Bilgi teknolojilerinin sürekli gelişimi, tüketici alışkanlıklarında değişimlere yol açmış ve bu dönüşüm seyahat acentelerinin iş modellerine de yansımıştır. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı, seyahat acentelerinin dijital dönüşüm sürecine yönelik yaklaşımlarını, iş modellerini nasıl etkilediğini, bu süreci avantaj ve dezavantajları açısından nasıl değerlendirdiklerini ortaya koymaktır. Araştırma kapsamında konuya derinlemesine odaklanabilmek adına nitel araştırma deseninden görüşme tekniği tercih edilmiştir. Veri toplama süreci, Antalya ilinde faaliyet gösteren seyahat acentelerinde görev yapan çalışanlarla yüz yüze gerçekleştirilen görüşmeler aracılığıyla on katılımcı ile yürütülmüştür. Araştırma bulguları doğrultusunda toplam on iki tema belirlenmiştir. Katılımcılar, dijital dönüşümün genel anlamda yenilikçi fırsatlar ile müşteri memnuniyetini artırarak rekabet avantajına katkı sunduğunu belirtmiş ve operasyonel süreçlerdeki verimliliği artırdığını ifade etmiştir. Ayrıca dijital pazarlama araçları ile geniş pazarlara ulaşılabiliyor olması, kişiselleştirilmiş hizmetlerin sunulması dijitalleşme sürecinin sağladığı avantajlar olarak görülmektedir. Öte yandan, araştırma sonuçları dijital dönüşüm sürecinin maliyetli olduğunu ve siber güvenlik önlemlerinin alınması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Dönüşüm, Seyahat Acenteleri, Turizm

DİGİTAL TRANSFORMATION FROM THE PERSPECTIVE OF TRAVEL AGENCIES: A QUALITATIVE EVALUATION

Abstract

The continuous development of information technologies has led to changes in consumer habits and this transformation has also been reflected in the business models of travel agencies. In this context, the main purpose of the study is to reveal the approaches of travel agencies towards the digital transformation process, how it affects their business models, and how they evaluate this process in terms of advantages and disadvantages. In order to focus on the subject in depth within the scope of the research, the interview technique from the qualitative research design was preferred. The data collection process was carried out with ten participants through face-to-face interviews with employees working in travel agencies operating in the province of Antalya. A total of twelve themes were determined in line with the research findings. The participants stated that digital transformation contributes to competitive advantage by increasing customer satisfaction with innovative opportunities in general and that it increases efficiency in operational processes. In addition, the ability to reach large markets with digital marketing tools and the provision of personalized services are seen as advantages provided by the digitalization process. On the other hand, the research results revealed that the digital transformation process is costly and that cybersecurity measures must be taken.

Keywords: Digital Transformation, Travel Agencies, Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

YEMEK DENEYİMİNİN HARİTASI: KAVRAMSAL GEÇMİŞTEN GELECEĞE YÖNELİK BİR BAKIŞ

Dr. Öğretim Üyesi Emre AKOĞUL
Atatürk Üniversitesi, emre.akogul@atauni.edu.tr

Özet

Yemek deneyimi, turistlerin seyahatlerinde önemli bir rol oynayan ve destinasyon imajını güçlendiren temel unsurlardan biridir. Turistler için sadece bir beslenme aracı olmanın ötesinde, kültürel etkileşim ve yerel kimliği deneyimleme fırsatı sunmaktadır. Benzersiz yemek deneyimleri turistlerin seyahat memnuniyetini artırırken destinasyonların rekabet avantajı elde etmesini de sağlamaktadır. Bu nedenle yemek deneyimi turizm araştırmalarında giderek daha fazla önem kazanan çok boyutlu bir kavram haline gelmiştir. Yemek deneyimi üzerine yapılan çalışmaların kapsamını, eğilimlerini ve gelecekteki yönelimlerini belirleyebilmek dinamik ve öznelliği yüksek olan bu kavramın derinlemesine anlaşılmasına ve bu deneyimi çevreleyen olguların ortaya konulması açısından önemli görülmektedir. Bu nedenle çalışmada bibliyometrik analiz yöntemi tercih edilmiştir. Bu bağlamda, Web of Science (WoS) veri tabanında yer alan ve son 20 yıl (2004-2025) içerisinde yayımlanan 331 akademik makale incelenmiştir. Çalışmalar yazar dağılımı, atıf ilişkileri, araştırma temaları, en üretken dergiler ve ülkeler ile birlikte etkili anahtar kelimeler açısından analiz edilerek alandaki temel eğilimler ortaya konmuştur. Elde edilen bulgular özellikle son on yıl içinde yemek deneyimi konusuna yönelik akademik ilginin belirgin şekilde arttığını ve bu artışın gastronomi, turizm, tüketici davranışları gibi disiplinlerin kesişiminde yoğunlaştığını göstermektedir. Yemek deneyiminin önümüzdeki 20 yıl içerisindeki evrimi, teknolojik gelişmeler, tüketici beklentileri ve sürdürülebilirlik kaygıları doğrultusunda şekillenerek yapay zekâ destekli yemek deneyimleri, kişiselleştirilmiş öneri sistemleri ve sürdürülebilir beslenme yaklaşımlarının gelecekte daha fazla önem kazanacağı öngörülmektedir. Çalışma yemek deneyimi araştırmalarına katkı sağlamanın yanı sıra, gelecekteki çalışmalar için yol gösterici olmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelime: Yemek Deneyimi, Bibliyometrik Analiz, Gastronomi Turizmi

MAPPING THE FOOD EXPERIENCE: A PERSPECTIVE FROM CONCEPTUAL PAST TO FUTURE DIRECTIONS

Abstract

The food experience is one of the key elements that plays an important role in tourists' travels and strengthens the destination image. It is not only a means of nutrition for tourists, but also an opportunity to experience cultural interaction and local identity. Unique dining experiences increase tourists' travel satisfaction and provide destinations with a competitive advantage. For this reason, dining experience has become a multidimensional concept that is gaining more and more importance in tourism research. Identifying the scope, trends and future directions of studies on dining experience is important in terms of understanding this dynamic and highly subjective concept in depth and revealing the phenomena surrounding this experience. For this reason, bibliometric analysis method was preferred in this study. In this context, 331 academic articles in the Web of Science (WoS) database published in the last 20 years (2004-2025) were analyzed. The studies were analyzed in terms of author distribution, citation relationships, research themes, most prolific journals and countries, and influential keywords to identify key trends in the field. The findings show that academic interest in the field of dining experience has increased significantly in the last decade and this increase has been concentrated at the intersection of disciplines such as gastronomy, tourism and consumer behavior. The evolution of the dining experience in the next 20 years will be shaped by technological developments, consumer expectations and sustainability concerns, and it is predicted that artificial intelligence-supported dining experiences, personalized recommendation systems and sustainable nutrition approaches will gain more importance in the future. In addition to contributing to food experience research, the study aims to provide guidance for future studies.

Keyword: Food Experience, Bibliometric Analysis, Gastronomy Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

VAN İLİ AKDAMAR ADASI'NA YÖNELİK YABANCI ZİYARETÇİ YORUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Fatma EBAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, fatmaeban@yyu.edu.tr

Özet

Van ilinde bulunan Akdamar Adası, muhteşem güzelliği ve tarihi açıdan sahip olduğu önemiyle hem yerli hem de yabancı ziyaretçiler tarafından sıklıkla ziyaret edilen ve kültürel kaynakları açısından büyük önem taşıyan bir yerdir. Bu ada, ilin tanıtımında ve bölgenin imajında önemli bir konumda bulunmaktadır. Adayı ziyaret eden yabancı ziyaretçilerin yorumlarının değerlendirilmesi; destinasyonların eksiklerini tamamlaması ve kurumların buna yönelik başarılı adımlar atabilmesi nedeniyle önem arz etmektedir. Dolayısıyla, bu araştırmanın amacı, Van ili Gevaş ilçesinde bulunan Akdamar Adası'na yönelik yabancı ziyaretçilerin yorumlarını değerlendirmektir. Bu kapsamda, 10 turist ile görüşmeler yüz yüze ve çevrim içi olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak yapılmıştır. Yapılan görüşmelerin değerlendirilmesinde, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırma amacına uygun olarak hazırlanan 5 soru ile ziyaretçilerin yorumları değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçları, ziyaretçilerin Akdamar Adası'na yönelik pozitif ve negatif düşüncelere sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle, rehberlerin sadece Farsça konuşması, adayı gezmek için turistlere az zaman tanınması, turistlere gerçek bilgilerin verilmemesi ve tur şirketleriyle ilgili yaşanan sorunlar; turistlerin şikâyet ettiği konuların başında yer almaktadır. Diğer taraftan, bölgenin muhteşem bir güzelliğe sahip olması, her daim ulaşım imkânının bulunması ve tarihi açıdan farklı yapıların olması; pozitif özelliklerinden bazıları olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Van, Kültür Turizmi, TripAdvisor, Akdamar Adası

EVALUATION OF FOREIGN VISITOR'S COMMENTS ON AKDAMAR ISLAND IN VAN PROVINCE

Abstract

Akdamar Island, located in the province of Van, is a place of great cultural significance, frequently visited by both domestic and international tourists due to its stunning beauty and historical importance. The island holds a key position in promoting the province and shaping the image of the region. Evaluating the comments of foreign visitors who visit the island is important for identifying shortcomings of the destination and enabling institutions to take effective steps accordingly. Therefore, the aim of this study is to evaluate the comments of foreign visitors regarding Akdamar Island, located in the Gevaş district of Van province. In this context, interviews were conducted with 10 tourists through face-to-face and online semi-structured interview forms. Content analysis, one of the qualitative research methods, was used in the evaluation of the interviews. The visitors' comments were assessed based on five questions prepared in line with the purpose of the research. The results of the study reveal that visitors have both positive and negative opinions about Akdamar Island. In particular, issues such as guides speaking only Persian, limited time allocated for touring the island, providing tourists with inaccurate information, and problems related to tour companies are among the main complaints. On the other hand, the region's stunning natural beauty, constant accessibility, and presence of unique historical structures are considered some of its positive aspects.

Keywords: Van, Cultural Tourism, TripAdvisor, Akdamar Island

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİTLİS TULUM PEYNİRİNİN GASTRONOMİK UYGULAMALARDA DEĞERLENDİRİLMESİ: DUYUSAL ANALİZ VE YARATICI TARİF GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Öğr. Gör. Alperen ÇİÇEK
Bitlis Eren Üniversitesi, acicek@beu.edu.tr

Öğr. Gör. Özge KORKMAZ
Bitlis Eren Üniversitesi, okorkmaz@beu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Durmuş Ali AYDEMİR
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, durmusaliaydemir@nevsehir.edu.tr

Özet

Günümüzde farklı destinasyonlara ait mutfak kültürleri, bölgelerin turizm potansiyelini artırmaktadır. Bu bağlamda Bitlis mutfak kültürü de köklü geçmişi ve zengin ürün çeşitliliği sayesinde dikkatleri çekmektedir. Bu çalışma, Bitlis yöresine özgü geleneksel bir ürün olan Bitlis tulum peynirinin gastronomik potansiyelini araştırmak amacıyla tasarlanmıştır. Araştırmanın temel hedefleri arasında, bu yöresel peynirin farklı kullanım alanlarının keşfedilmesi, katma değerinin artırılması ve Bitlis mutfak kültürüne yenilikçi yaklaşımlar kazandırılması yer almaktadır. Çalışma kapsamında, Bitlis tulum peynirinin sıcak yemeklerdeki performansını değerlendirmek üzere üç özgün tarif geliştirilmiştir: Bitlis tulum peynirli bonfile sosu, Bitlis tulum peyniri kızartması ve Bitlis tulum peynirli pazı sarması. Bu tarifler, geleneksel yöntemlerle hazırlanmış olup modern sunum teknikleriyle birleştirilerek yöresel lezzetlere çağdaş bir yorum getirilmiştir. Geliştirilen ürünlerin özelliklerini ölçmek için duyusal değerlendirme yöntemleri kullanılmıştır. Katılımcılar, tat, koku, doku, görünüş ve genel beğeni kriterleri doğrultusunda ürünleri puanlamıştır. Analiz sonuçları, Bitlis tulum peynirinin özellikle kızartma ve sıcak yemek uygulamalarında yüksek beğeni aldığını ortaya koymuştur. Peynirli pazı sarması ise, peynirin eriyen yapısı ile pazının kendine has aromasının uyumlu birleşimi sayesinde katılımcılar tarafından en dengeli ve özgün lezzet olarak öne çıkmıştır. Bu araştırma, Bitlis tulum peynirinin geleneksel kahvaltılık tüketim alışkanlığının ötesinde, sıcak yemeklerde ve yaratıcı mutfak uygulamalarında başarıyla kullanılabileceğini kanıtlamaktadır. Elde edilen bulgular, yöresel ürünlerin gastronomik çeşitliliğini artırmak ve yerel mutfakları modern tekniklerle zenginleştirmek adına önemli bir adım olarak değerlendirilebilmektedir. Çalışmanın, gelecekte benzer yöresel ürünlerin değerlendirilmesine yönelik araştırmalara yol gösterici olması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bitlis Tulum Peyniri, Gastronomik Değerlendirme, Duyusal Analiz, Yöresel Ürün İnovasyonu.

EVALUATION OF BITLIS TULUM CHEESE IN GASTRONOMIC APPLICATIONS: SENSORY ANALYSIS AND CREATIVE RECIPE DEVELOPMENT STUDY

Abstract

Today, culinary cultures belonging to different destinations increase the tourism potential of the regions. In this context, Bitlis culinary culture also attracts attention with its deep-rooted history and rich product variety. This study was designed to investigate the gastronomic potential of Bitlis tulum cheese, a traditional product specific to the Bitlis region. The main objectives of the research include discovering different usage areas of this local cheese, increasing its added value and bringing innovative approaches to Bitlis culinary culture. Within the scope of the study, three original recipes were developed to evaluate the performance of Bitlis tulum cheese in hot dishes: Bitlis tulum cheese tenderloin sauce, Bitlis tulum cheese fried food and Bitlis tulum cheese chard wraps. These recipes were prepared with traditional methods and combined with modern presentation techniques to bring a

contemporary interpretation to local flavors. Sensory evaluation methods were used to measure the characteristics of the developed products. Participants scored the products according to taste, smell, texture, appearance and general appreciation criteria. The analysis results revealed that Bitlis tulum cheese was highly appreciated especially in frying and hot food applications. Cheese chard wraps stood out as the most balanced and original flavor by the participants thanks to the harmonious combination of the melting structure of the cheese and the unique aroma of the chard. This research proves that Bitlis tulum cheese can be used successfully in hot meals and creative culinary applications beyond the traditional breakfast consumption habit. The findings obtained can be evaluated as an important step in increasing the gastronomic diversity of local products and enriching local cuisines with modern techniques. It is expected that the study will guide future research on the evaluation of similar local products.

Keywords: Bitlis Tulum Cheese, Gastronomic Evaluation, Sensory Analysis, Local Product Innovation.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

POLİTİK EKOLOJİ PERSPEKTİFİNDEN PERRE ANTİK KENTİ'NDE TURİZM FAALİYETLERİ

Zafer BABACAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, zaferbabacan65@hotmail.com

Prof. Dr. Faruk ALAEDDİNOĞLU
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, alaeddinoğlu@yyu.edu.tr

Özet

Bu çalışma, Perre Antik Kenti'ndeki turizm faaliyetlerini politik ekoloji perspektifinden incelemektedir. Doğal ve kültürel kaynakların kullanımını şekillendiren politik, ekonomik ve sosyal dinamikleri ele alan politik ekoloji, turizmin çevresel ve toplumsal etkilerini değerlendirmede önemli bir kuramsal çerçeve sunmaktadır. Çalışmada, turizmin çevresel sürdürülebilirlik, yerel ekonomik kazanımlar, kültürel mirasın korunması ve turizm politikalarının yerel ve ulusal düzeydeki yönetimi üzerindeki doğrudan ve dolaylı etkileri araştırılmıştır. Roma ve Kommagene dönemlerine dayanan Perre Antik Kenti, son yıllarda artan turistik ilgiyle birlikte yoğun ziyaretçi akınına uğramaktadır. Bu durum, ekonomik kalkınmaya katkı sağlarken; çevresel tahribat, aşırı yapılaşma ve kültürel mirasın zarar görmesi gibi tehditleri de beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda çalışma, söz konusu olumsuz etkileri azaltmaya yönelik sürdürülebilir turizm yaklaşımlarının, özellikle ekoturizm uygulamalarının önemine dikkat çekmektedir. Ayrıca çalışma turizmin yerel topluluklar üzerindeki sosyo-ekonomik etkileri, turizm gelirlerinin adil dağılımı, yerel halkın karar alma süreçlerine katılımı ve yaşam kalitesine olan etkileri çerçevesinde ele alınmıştır. Sonuç olarak çalışma, Perre Antik Kenti özelinde çevresel ve kültürel değerlerin korunmasını esas alan sürdürülebilir bir turizm modelinin gerekliliğini savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Politik Ekoloji, Sürdürülebilir Turizm, Kültürel Miras, Perre Antik Kenti, Ekoturizm, Yerel Halk

TOURISM ACTIVITIES IN THE PERRE ANCIENT CITY FROM A POLITICAL ECOLOGY PERSPECTIVE

Abstract

This study examines tourism activities in the Perre Ancient City through the lens of political ecology. As a framework that explores the political, economic, and social dynamics shaping the use of natural and cultural resources, political ecology offers critical insight into the environmental and societal impacts of tourism. The study investigates the direct and indirect effects of tourism on environmental sustainability, local economic gains, cultural heritage preservation, and policy governance at both local and national levels. Perre Ancient City, with roots in the Roman and Commagene periods, has recently experienced increased tourist interest. While tourism contributes to regional economic development, it also poses threats such as environmental degradation, overconstruction, and damage to historical assets. This research emphasizes the need for sustainable tourism approaches, particularly the implementation of ecotourism practices, to mitigate these negative effects. In addition, the study discusses the socio-economic impacts of tourism on local communities, including the fair distribution of tourism revenues, community participation in decision-making processes, and improvements in quality of life. Ultimately, the study advocates for a sustainable tourism model that balances development with the protection of environmental and cultural values in the context of Perre Ancient City.

Anahtar Kelimeler: Political Ecology, Sustainable Tourism, Cultural Heritage, Perre Ancient City, Ecotourism, Local Community

TURİZM POST-TURİZM REKABETİ VE DİJİTAL TURİSTLER: HARPUT ÖRNEĞİ

Prof. Dr. İlhan Oğuz AKDEMİR
Fırat Üniversitesi, ioakdemir@firat.edu.tr

Prof. Dr. Adnan ALKAN
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, adnan.alkan@hbv.edu.tr

Arş. Gör. Ümit ÇELEBİ
Siirt Üniversitesi, umit.celebi@siirt.edu.tr

Özet

Turizm tarihsel süreç boyunca Modern Öncesi, Modern Dönem ve Post-Modern Turizm paradigmaları olarak üç döneme ayrılmıştır. İlk dönemlerde turizm faaliyetleri belirli sosyal sınıf ve kişilere hizmet etmiştir. 19. yüzyılın sonlarına kadar devam eden bu süreç, insanların refah seviyesindeki artış, iletişim ve ulaşım teknolojilerindeki gelişmelerle birlikte yerini modern kitlesel turizme bırakmıştır. 1980'li yıllardan sonra ortaya çıkan post-modern turizm paradigması, kitlesel turizmden bireysel turizme geçişi ve zaman ile mekân sınırlarının ortadan kalkmasını beraberinde getirerek alternatif turizm faaliyetlerinin gelişmesine olanak sağlamıştır. Son yıllarda, Endüstri 4.0 ile turizm alanında ortaya çıkan yenilikler, turizmin yapılış tarzında ve turist deneyimlerinde önemli değişimlere yol açmıştır. Yapay zekâ uygulamaları, sanal gerçeklik (VR), artırılmış gerçeklik (AR) ve nesnelerin interneti (IoT) gibi teknolojik gelişmeler dijital turistlerin ortaya çıkmasını sağlamış ve yeni bir turizm döneminin başlamasına neden olmuştur. Bu teknolojiler, tarihsel ve kültürel mirasın korunmasını ve sanal ortama aktarılmasını kolaylaştırırken, aynı zamanda turistlerin kültürel mirasla etkileşimini sağlayarak deneyimlerini zenginleştirmektedir. Bu bağlamda Elazığ'da bulunan tarihi Harput kenti söz konusu turizm yaklaşımıyla ele alınmıştır. Ayrıca Harput, 2018 yılında UNESCO tarafından Dünya Geçici Miras Listesi'ne eklenmiş ve dünyada GoArt metaverse teknolojisi kullanılarak artırılmış gerçeklikle sanal ortama aktarılan ilk kent olmuştur. Böylece Harput'un tarihi ve kültürel miras zenginlikleri dijital ortama aktarılmış ve sergilenmeye başlanmıştır. Bu çalışmanın amacı, kültürel miras değerlerinin dijital ortama aktarılmasıyla turizm faaliyetlerinin yapılış tarzında ve turist deneyimlerinde ortaya çıkan değişimleri anlamaktır. Bu bağlamda, turizm faaliyetlerinin güncel durumu değerlendirilerek geleceğe yönelik olası gelişmeleri analiz etmek amacıyla İlerlemeci (Progressive) yöntem kullanılmıştır. Fiziksel mekânın sanal ortama aktarılmasıyla turistler, zaman ve yer kısıtlaması olmaksızın istedikleri yerleri görebilmektedir. Ancak insanların istek ve düşünceleri ile turizme katılım nedenleri aynı olmadığından, bu dinamikler sürekli değişmektedir. Dijital turizm faaliyetlerinin turizmin her alanında uygulanması ve aynı etkinin beklenmesi oldukça güçtür. Turistlerin turizme katılım sağlama ve turizmden faydalanma amaçları farklılık göstermektedir. Bu nedenle, dijital turizm faaliyetlerinin kültürel ve tarihi mirasın aktarılmasında başarılı olması beklenirken, doğayla iç içe bir turizm deneyimi sunan alanlarda aynı etkiyi göstermesi olası değildir. Post-modern turizmin önemli bileşenlerinden biri olan dijital turizmin gelecekte nasıl bir yön izleyeceği, tüm avantajları ve dezavantajlarıyla birlikte kapsamlı bir şekilde değerlendirilmelidir. Sonuç olarak, turizm alanında dijital teknolojilerin kullanımı alternatif turizm faaliyetleri ve sürdürülebilirlik açısından önemli olsa da gelecekte yaratacağı risk ve tehditler henüz tam olarak bilinmemektedir. Harput'un kültürel miras değerlerinin post-modern turizm faaliyetleri kapsamında araştırılması, bu hususların ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Modern Post-Modern Turizm, Dijital Turistler, Kültürel Miras, Harput

TOURISM POST-TOURISM COMPETITION AND DIGITAL TOURISTS: THE CASE OF HARPUT

Abstract

Tourism has been divided into three periods throughout history as Pre-Modern, Modern and Post-Modern Tourism paradigms. In the early periods, tourism activities served certain social classes and individuals. This process, which continued until the end of the 19th century, gave way to modern mass tourism with the increase in people's welfare and developments in communication and transportation technologies. The post-modern tourism paradigm that emerged after the 1980s enabled the development of alternative tourism activities by bringing about the transition from mass tourism to individual tourism and the elimination of time and space boundaries. In recent years, innovations in the field of tourism with Industry 4.0 have led to significant changes in the way tourism is done and tourist experiences. Technological developments such as artificial intelligence applications, virtual reality (VR), augmented reality (AR) and the internet of things (IoT) have enabled the emergence of digital tourists and led to the beginning of a new tourism era. These technologies facilitate the preservation of historical and cultural heritage and its transfer to the virtual environment, while at the same time enriching the experiences of tourists by enabling them to interact with cultural heritage. In this context, the historical city of Harput in Elazığ was addressed with the tourism approach in question. In addition, Harput was added to the World Temporary Heritage List by UNESCO in 2018 and became the first city in the world to be transferred to a virtual environment with augmented reality using GoArt metaverse technology. Thus, the historical and cultural heritage richness of Harput has been transferred to a digital environment and started to be exhibited. The aim of this study is to understand the changes in the way tourism activities are carried out and tourist experiences that occur with the transfer of cultural heritage values to the digital environment. In this context, the Progressive method will be used to analyze possible future developments by evaluating the current status of tourism activities. By transferring the physical space to the virtual environment, tourists can see the places they want without any time and place restrictions. However, since people's desires and thoughts and the reasons for participating in tourism are not the same, these dynamics are constantly changing. It is quite difficult to implement digital tourism activities in every field of tourism and expect the same effect. Tourists' purposes for participating in and benefiting from tourism vary. Therefore, while digital tourism activities are expected to be successful in transferring cultural and historical heritage, it is not possible to have the same effect in areas that offer a tourism experience intertwined with nature. The future direction of digital tourism, one of the important components of post-modern tourism, should be evaluated comprehensively with all its advantages and disadvantages. As a result, although the use of digital technologies in the field of tourism is important in terms of alternative tourism activities and sustainability, the risks and threats it will create in the future are not yet fully known. Researching the cultural heritage values of Harput within the scope of post-modern tourism activities will contribute to the detailed evaluation of these issues.

Keywords: Modern Post-Modern Tourism, Digital Tourists, Cultural Heritage, Harput

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZM ARAŞTIRMALARINDA İNSAN-ROBOT ETKİLEŞİMİ: VOSVIEWER VE YAPAY ZEKÂ İLE ÇİFT YÖNLÜ BİR ANALİZ

Dr. Öğr. Üyesi Serhan ORAL
Atatürk Üniversitesi, serhan.oral@atauni.edu.tr

Özet

Dinamik doğası gereği turizm sektörü, teknolojik gelişmelere hızla uyum sağlama ve bu gelişmeleri sistemine etkin bir şekilde entegre etme yeteneğine sahiptir. Bu sayede robot teknolojilerinin hizmet süreçlerine entegre edilmesi konusunda önemli bir potansiyele sahiptir. Özellikle insanların robotlarla kurdukları fiziksel, duygusal ve bilişsel iletişimi tanımlayan insan-robot etkileşimi (Human-Robot Interaction -HRI) kavramı, operasyonel verimliliğin yükseltilmesi, misafir deneyimlerinin yeniden şekillendirilmesi, memnuniyetin arttırılması vb. konuların geliştirilmesi için önemlidir. Bu yüzden turizm alanında çalışan araştırmacılar bu konuya ilgi göstermekte ve elde edilen sonuçlar ile hem sektöre hem de alan yazına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Bu çalışma, turizm bağlamında insan-robot etkileşimi üzerine yapılan akademik araştırmaları bibliyometrik yöntemle analiz etmeyi ve aynı zamanda yapay zekâ destekli bir analiz aracının (ChatGPT-4o) bu süreçte ne derece etkili olabileceğini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, Web of Science (WoS) veri tabanında "human robot interaction" OR "customer robot interaction" OR "HRI" AND "tourism" kelimeleriyle yapılan filtreleme ile arama yapılmış ve 63 akademik yayın belirlenmiştir. Elde edilen veriler; yayın yılı, yazar iş birlikleri, atıf sayıları, anahtar kelime eşleşmeleri ve coğrafi dağılım gibi bibliyometrik ölçütler çerçevesinde değerlendirilmiştir. İlk olarak VOSviewer programı aracılığıyla bibliyometrik haritalamalar gerçekleştirilmiş; ardından aynı veri seti kullanılarak ChatGPT-4o yardımıyla benzer analizler yapılması hedeflenmiştir.

Bu çift yönlü analiz yaklaşımı sayesinde, yalnızca insan-robot etkileşimi temalı akademik eğilimler değil, aynı zamanda yapay zekâ destekli araçların bibliyometrik analizlerdeki potansiyeli de ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bulgular, insan-robot etkileşimi konusunun turizm araştırmalarında giderek artan bir ilgi gördüğünü ve yayın sayısında son yıllarda belirgin bir yükseliş olduğunu göstermektedir. Ayrıca ChatGPT-4o'nun tematik analiz, anahtar kavram belirleme ve ilişkisel örüntüler oluşturma konularında ne kadar etkili bir araç olabileceği ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İnsan-Robot Etkileşimi, Turizm, Bibliyometrik Analiz, Yapay Zekâ, VOSviewer, ChatGPT

HUMAN-ROBOT INTERACTION IN TOURISM RESEARCH: DUAL-LENS ANALYSIS USING VOSVIEWER AND ARTIFICIAL INTELLEGENCE

Abstract

Due to its dynamic nature, the tourism sector has the ability to rapidly adapt to technological developments and effectively integrate these innovations into its system. This adaptability positions the industry as having significant potential for the integration of robotic technologies into service processes. In particular, the concept of Human-Robot Interaction (HRI)—which defines the physical, emotional, and cognitive communication established between humans and robots—is crucial for enhancing operational efficiency, reshaping guest experiences, and increasing satisfaction. For this reason, researchers working in the field of tourism have shown growing interest in this topic, aiming to contribute both to the industry and to the academic literature with their findings.

This study aims to analyze academic research on human-robot interaction in the context of tourism using bibliometric methods, while also evaluating the effectiveness of an artificial intelligence-based analysis tool (ChatGPT-4o) in this process. The research involved a search in the Web of Science (WoS) database using the keywords "human robot interaction" OR "customer robot interaction" OR "HRI" AND "tourism," resulting in the identification of 63 academic publications. The obtained data were analyzed using bibliometric criteria such as publication year, author collaborations, citation counts, keyword co-occurrences, and geographical distribution.

First, bibliometric mappings were conducted using the VOSviewer software; subsequently, similar analyses were conducted with the assistance of ChatGPT-4o using the same dataset.

Through this dual-analysis approach, the study not only aims to reveal academic trends related to human-robot interaction but also to highlight the potential of AI-supported tools in bibliometric analysis. The findings indicate that human-robot interaction is an increasingly prominent topic in tourism research, with a notable rise in the number of publications in recent years. Furthermore, the study attempts to demonstrate how effective ChatGPT-4o can be in conducting thematic analyses, identifying key concepts, and establishing relational patterns.

Keywords: Human-Robot Interaction, Tourism, Bibliometric Analysis, Artificial Intelligence, VOSviewer, ChatGPT

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SPA TURİZMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN VOSVİEWER ARACILIĞIYLA ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi Semih SARİİPEK
Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, ssariipek@bandirma.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı Web of Science (WOS) veri tabanında bulunan "SPA turizmi" kavramını ele alan makalelerin bibliyometrik analizinin yapılmasıdır. Verilerin elde edilme sürecinde "SPA Tourism" anahtar kelimesi ile "Topic" başlığı seçilerek arama yapılmış ve dışlanma kriterleri uygulanmıştır. Kalan 164 makale araştırmanın örneklem grubunu oluşturmuştur. Verilerin analizi Web of Science analiz sonuçlarından yararlanılarak yapılmış ve VOSviewer 1.6.20 sürümü kullanılarak veriler haritalandırılmıştır. Araştırma çerçevesinde ele alınan makaleler Web of Science bilim kategorilerine göre, 2009- 2025 yılları arasındaki makale ve atıf sayısına göre, en çok yayın yapan yazarlara, ülkelere, kurumlara göre sınıflandırılmıştır. Araştırmaların yayınlandığı dergiler ise en çok yayının yapıldığı ve en çok atıf alan dergilere göre sınıflandırılmıştır. Ayrıca, en çok alıntı yapılan on makale ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. Araştırma bulgularına göre Web of Science bilim kategorileri içerisinde en çok makalenin "Eğitim Araştırmaları" ve "Spor Bilimleri" alanlarında yazıldığı tespit edilmiştir. Belirlenen tarih aralığında yapılmış çalışmaların en fazla 2021 ve 2023 yıllarına ait olduğu ve en çok atıfın 2024 yılına ait olduğu belirlenmiştir. En çok yayın yapan yazarların Anaya – Aguilar C., Anaya – Aguilar R. ve Gemar G. (beşer adet) olduğu; ülke bazında ise İspanya, Sırbistan, Polanya ve Romanya olduğu tespit edilmiştir. Dergilere göre sıralamaya bakıldığında ise en fazla makalenin "Sustainability" dergisinde yayınlandığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: SPA, Turizm, Bibliyometrik analiz, VOSviewer

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF RESEARCH ON SPA TOURISM VIA VOSVIEWER

Abstract

The aim of this research is to conduct a bibliometric analysis of articles addressing the concept of "SPA tourism" found in the Web of Science (WOS) database. In the data collection process, a search was conducted using the keyword "SPA Tourism" under the "Topic" field, and exclusion criteria were applied. The remaining 164 articles formed the sample group of the research. The data analysis was conducted using the results from the Web of Science, and the data were mapped using VOSviewer version 1.6.20. The articles examined within the scope of the research have been classified according to the Web of Science scientific categories, the number of articles and citations between 2009 and 2025, as well as the authors, countries, and institutions with the most publications. The journals in which the studies were published have been classified according to the journals with the most publications and the most citations. Additionally, information on the ten most cited articles has been provided. According to the research findings, it was determined that the most articles within the Web of Science scientific categories were written in the fields of "Educational Research" and "Sports Sciences." The studies conducted within the specified time frame were mostly from the years 2021 and 2023, while the highest number of citations was found in articles from 2024. The authors with the most publications were Anaya – Aguilar C., Anaya – Aguilar R., and Gemar G. (five articles each), and the leading countries were Spain, Serbia, Poland, and Romania. In terms of journals, it was found that the highest number of articles was published in the "Sustainability" journal.

Keywords: SPA, Tourism, Bibliometric analysis, VOSviewer

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZM PLANLAMASINDA MEKÂNSAL VERİ VE CBS ENTEGRASYONU: SORUN VE POTANSİYELLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ŞEKEROĞLU
Amasya Üniversitesi, ahmet.sekeroglu@amasya.edu.tr

Özet

Turizm planlaması ve yönetiminde mekânsal veri temel önem taşımaktadır. Bu süreçte mekânsal veri toplama, veri yönetimi, veri güncelleme, raporlama, haritalandırma ve model geliştirmede coğrafi bilgi sistemlerine (CBS) ihtiyaç duyulmaktadır. Bu alandaki artan çalışmaların kapsamlı analizi, sorun ve potansiyellerin belirlenerek dijitalleşen çağın gereksinimlerine yanıt vermesi açısından önemli olmaktadır. Çalışmada turizm planlamasına yönelik mekânsal karar verme süreçlerinde veri-CBS entegrasyonuna dayalı çalışmalar kapsamlı bir şekilde incelenerek alana özgü çözüm önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda turizm planlamasına yönelik veri ve CBS entegrasyonunu içeren Web of Science (WoS) veri tabanında yer alan, yüksek etki faktörlü dergilerde yayımlanan 64 araştırma makalesi incelenmektedir. Çalışma turizm planlamasındaki tematik odaklar, CBS uygulama araçları, kullanılan yöntemler ve veri-model doğrulama süreçlerine odaklanmaktadır. İncelenen çalışmalar sonucunda son yıllarda yapılan çalışmalar genellikle turizm ve arazi kullanımı (%18,8), ekoturizm (%15, 6) ve turizm planlamada karar destek modelleri (%10,9) tematik odaklarına yoğunlaşmaktadır. Tematik odaklara yönelik değerlendirmelerde en fazla kullanılan CBS uygulama araçları ArcGIS (%65, 6) ve QGIS (12,5) olurken AHP (%20,3), ağırlıklı lineer kombinasyon (%10,9) ve Moran I istatistiği (%9,3) yaygın kullanılan yöntemleri oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra veri-model doğrulama içeren çalışma sayıları (%25) ve yapay zeka destekli çalışma sayıları (%7,8) çok düşük düzeyde kalmaktadır. Ancak günümüzde dijitalleşme ile artan yapay zeka destekli öğrenme algoritmaları, mekânsal veriye dayalı birçok disiplinde planlama, analiz ve modelleme konularında önemli yenilikleri getirmektedir. Yapılan bu çalışma aracılığıyla turizm planlamasına yönelik veri üretme, analiz, planlama, karar destek modeli ve çok amaçlı karar verme süreçlerindeki gelişimleri tanımlayarak araştırmacılar ve ilgili paydaşlar için yol gösterici bir rehber sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm Planlama, Mekânsal Planlama, Mekânsal Veri, CBS, Yapay Zeka

SPATIAL DATA AND GIS INTEGRATION IN TOURISM PLANNING: AN EVALUATION OF CHALLENGES AND POTENTIALS

Abstract

Spatial data constitutes a fundamentally important component in tourism planning and management. In this context, Geographic Information Systems (GIS) are essential for spatial data collection, data management, data updating, reporting, mapping, and model development. A comprehensive analysis of the increasing number of studies in this field is crucial for identifying problems and potentials and for responding to the demands of the digital era. This study aims to develop context-specific solutions by thoroughly examining studies based on data-GIS integration in spatial decision-making processes related to tourism planning. Within this scope, 64 research articles published in high-impact journals indexed in the Web of Science (WoS) database, focusing on data and GIS integration in tourism planning, are analyzed. The study concentrates on thematic focuses on tourism planning, GIS application tools, the methodologies employed, and data-model validation processes. The analysis reveals that, in recent years, studies have primarily focused on themes such as tourism and land use (18.8%), ecotourism (15.6%), and decision support models in tourism planning (10.9%). Regarding GIS application tools used within these thematic areas, ArcGIS (65.6%) and QGIS (12.5%) are the most prevalent, while AHP (20.3%), weighted linear combination (10.9%), and Moran's statistic (9.3%) represent commonly applied methods. However, studies incorporating data-model validation (25%) and those utilizing artificial intelligence-supported methods (7.8%) remain at relatively low levels. Nevertheless, the increasing use of AI-supported learning algorithms brought about by digital transformation is introducing significant innovations in planning, analysis, and modeling across many spatial data-driven disciplines. Through this study, a guiding framework is provided for researchers and relevant

stakeholders by identifying the developments in data production, analysis, planning, decision support models, and multi-criteria decision-making processes within the scope of tourism planning.

Keywords: Tourism Planning, Spatial Planning, Spatial Data, GIS, Artificial Intelligence

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN TURİZM SEKTÖRÜNE ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doktora Öğrencisi Mehmet Sait ERCEK
Batman Üniversitesi, mehmetsait13@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Murat BATAN
Batman Üniversitesi, muratbatan@yahoo.com

Özet

Çağımızın en önemli sorunları arasında gösterilen iklim değişikliği, birçok sektörü etkilediği gibi turizm sektörünü de hem doğrudan hem de dolaylı olarak etkilemektedir. Özellikle doğa temelli turizm faaliyetleri, iklim değişikliğinden doğrudan etkilenirken iklim değişikliğinin sağlık, ekonomi, ulaştırma, sanayi vb. sektörlerde sebep olduğu olumsuz etkiler, turizm sektörünü dolaylı olarak etkilemektedir. Çalışmada iklim değişikliğinin turizm sektörü üzerindeki etkileri, literatür araştırması yapılarak tespit edilmiş ve iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini minimize etmek için bireysel, toplumsal, küresel çapta yapılması gereken çalışmalar ve alınması gereken önlemler belirlenmiştir. Çalışmada elde edilen en önemli bulgulardan biri olan iklim değişikliğinin günümüzde ve gelecekte sebep olduğu küresel ortalama sıcaklık artışı; kıyı bölgelerinde deniz seviyesinin yükselmesine, kıyı erozyonunun artmasına ve bu nedenle yakın gelecekte sahildeki turizm merkezlerinin yer değiştirmek zorunda kalmasına, deniz canlılarının yok olmasına ve turistlerin sıcak bölgeleri terk etmesine sebep olmaktadır. Çalışmada elde edilen diğer önemli bir bulgu olan iklim değişikliğinin meydana getireceği yağışların azalması ise; kış turizminin yoğun olduğu bölgelerde kar yağışının azalmasıyla birlikte turizm faaliyetlerinin azalması veya tamamen ortadan kalkmasına, tarımsal faaliyetlerin olumsuz etkilenmesine sebep olacağı tespit edilmiştir. İklim değişikliğinin bazı kuzey bölgelerinde neden olacağı ısınmayla beraber turizm sektörünü olumlu yönde etkilese de genel itibari ile iklim değişikliğin turizm sektörüne küresel ve yerel ölçekte olumsuz etkileri olacağı belirlenmiştir. Bu çalışmanın iklim değişikliğinin etkilediği turizm sektörü çalışanlarına ve sektör paydaşlarına yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Turizm Sektörü, Çözüm Önerileri

EVALUATION OF THE EFFECTS OF CLIMATE CHANGE ON THE TOURISM SECTOR

Abstract

Climate change, which is considered one of the most important problems of our age, affects the tourism sector both directly and indirectly, as it affects many other sectors. While nature-based tourism activities in particular are directly affected by climate change, the negative effects of climate change on sectors such as health, economy, transportation, industry, etc. indirectly affect the tourism sector. In the study, the effects of climate change on the tourism sector were determined by conducting a literature review and the individual, social and global studies and precautions to be taken to minimize the negative effects of climate change were determined. One of the most important findings of the study is the increase in global average temperature caused by climate change today and expected to be caused in the future; It causes sea level to rise in coastal areas, coastal erosion to increase and therefore tourism centers on the coast to have to relocate in the near future, marine life to disappear and tourists to leave warm regions. Another important finding of the study is the decrease in precipitation caused by climate change; it has been determined that in regions where winter tourism is intense, the decrease in snowfall will cause tourism activities to decrease or disappear completely and agricultural activities to be negatively affected. Although climate change will positively affect the tourism sector with the warming it will cause in some northern regions, it has been determined that climate change will generally have negative effects on the tourism sector on a global and local scale. It is thought that this study will be beneficial to tourism sector employees, investors and sector stakeholders affected by climate change.

Keywords: Climate Change, Tourism Sector, Solution Proposals

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

İŞYERİNDE DIŞLANMANIN HİZMET SABOTAJI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE İÇSEL MOTİVASYONUN DÜZENLEYİCİ ROLÜ: ALANYA'DAKİ OTEL ÇALIŞANLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Doktora Öğrencisi Pelin CANDAR
Anadolu Üniversitesi, pelincandar@hotmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı, işyerinde dışlanmanın hizmet sabotajı üzerindeki etkisinde algılanan içsel motivasyonun düzenleyici rolünü ortaya koymaktır. Bu araştırmanın evrenini, Alanya'da faaliyet gösteren 5 yıldızlı otel işletmelerinde görev yapan personel oluşturmaktadır. Araştırmada, örnekleme yöntemi olarak kolayda örnekleme tercih edilmiş ve veri toplama aracı olarak anket tekniğinden yararlanılmıştır. Alanya'da yer alan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 15 otel işletmesinin insan kaynakları birimlerine, her otelin talebi doğrultusunda belirlenen sayıda anket formu teslim edilmiştir. Anketlerin uygulanması, ilgili otellerin insan kaynakları departmanları aracılığıyla gerçekleştirilmiş; çalışanlar tarafından doldurulan formlar araştırmacı tarafından toplanmıştır. Bu süreç sonucunda, Alanya'daki 5 yıldızlı otel işletmelerinde görev yapan çalışanlardan toplam 403 geçerli anket verisi elde edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde, SmartPLS 4 yazılımı kullanılarak yapısal eşitlik modellemesi (YEM) çerçevesinde kısmi en küçük kareler (PLS) yöntemi uygulanmıştır. Analiz sonuçları, işyerinde dışlanmanın hizmet sabotajı üzerindeki etkisi pozitif ve güçlü olduğunu ortaya koymuş, ayrıca içsel motivasyonun işyerinde dışlanma ile hizmet sabotajı arasındaki ilişki üzerinde düzenleyici bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarının, işyerinde dışlanma ve hizmet sabotajı arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılmasına ve içsel motivasyonun düzenleyici rolü üzerinden etkili yönetim stratejileri geliştirilmesine katkı sağlaması beklenmektedir. Ayrıca dışlanmanın olumsuz etkilerinin azaltılması ve çalışanların içsel motivasyonlarının güçlendirilmesi yoluyla daha verimli bir çalışma ortamının oluşturulmasına destek sunması öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İşyerinde Dışlanma, Hizmet Sabotajı, İçsel Motivasyon, Alanya

THE MODERATING ROLE OF INTRINSIC MOTIVATION IN THE EFFECT OF WORKPLACE OSTRACISM ON SERVICE SABOTAGE: A STUDY ON HOTEL EMPLOYEES IN ALANYA

Abstract

The aim of this study is to examine the moderating role of perceived intrinsic motivation in the effect of workplace ostracism on service sabotage. The population of the research consists of employees working in five-star hotel enterprises operating in Alanya. A convenience sampling method was adopted for the study, and a survey technique was used as the data collection tool. Survey forms were distributed to the human resources departments of 15 hotels in Alanya that agreed to participate in the research, with the number of questionnaires determined according to each hotel's request. The application of the surveys was carried out by the human resources departments of the relevant hotels, and the completed questionnaires were collected by the researcher. As a result of this process, a total of 403 valid responses were obtained from employees working in five-star hotel enterprises in Alanya. The data were analyzed using the Partial Least Squares (PLS) method, a type of Structural Equation Modeling (SEM), via the SmartPLS 4 software. The analysis results revealed that workplace ostracism has a positive and strong effect on service sabotage, and that intrinsic motivation plays a moderating role in the relationship between workplace ostracism and service sabotage. The findings of this study are expected to contribute to a better understanding of the relationship between workplace ostracism and service sabotage, and to the development of effective management strategies through the moderating role of intrinsic motivation. Furthermore, the results are anticipated to support the creation of a more productive work environment by reducing the negative impacts of ostracism and strengthening employees' intrinsic motivation.

Keywords: Workplace Ostracism, Service Sabotage, Intrinsic Motivation, Alanya

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SPOR TURİZMİ ETKİNLİKLERİNDE DENEYİM KALİTESİNİN ZİYARETÇİLERİN SOSYAL MEDYA PAYLAŞIM NİYETİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Kerem KAPTANGİL
Sinop Üniversitesi, kerem_kaptangil@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Melih ÇALIŞIR
Bitlis Eren Üniversitesi, mlhclsr@gmail.com)

Doç. Dr. Gül ERKOL BAYRAM
Sinop Üniversitesi, gulerkol@sinop.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, spor turizmi kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerde katılımcıların deneyim kalitesi algılarının sosyal medya paylaşım niyetleri üzerindeki etkisini incelemektir. Sosyal medyanın, günümüzde bireylerin turistik deneyimlerini ifade ettikleri önemli mecralardan biri haline gelmesi ile birlikte bu durum, destinasyonların tanıtımı ve imaj yönetimi açısından önemli fırsatlar sunmaya başlamıştır. Bu bağlamda, etkinlik deneyiminin niteliği ile bu deneyimin dijital platformlarda paylaşılma eğilimi arasındaki ilişkinin belirlenmesi, hem etkinlik organizatörleri hem de destinasyon pazarlama uzmanları için de stratejik bir önem taşımaktadır. Araştırma, nicel araştırma deseni çerçevesinde yapılandırılmış olup veriler, spor turizmi etkinliklerine katılım sağlamış olan 300 ziyaretçiden anket yöntemiyle elde edilmiştir. Deneyim kalitesi, Pine ve Gilmore'un (1999) dört boyutlu modeline (eğlence, estetik, kaçış, eğitim) dayalı olarak ölçülmüştür. Sosyal medya paylaşım niyeti ise Kim ve Fesenmaier (2017) tarafından geliştirilen 4 alt boyutlu sosyal media paylaşım niyeti ölçeği; bilgi paylaşımı, görsel paylaşım ve tavsiye etme olmak üzere üç alt boyutta değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler tanımlayıcı istatistikler, güvenirlik analizleri ve basit doğrusal regresyon analizleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, deneyim kalitesi algısının sosyal medya paylaşım niyeti üzerinde anlamlı ve pozitif yönde bir etkisinin olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle estetik ve kaçış boyutlarının paylaşım davranışını güçlü biçimde etkilediği belirlenmiştir. Spor turizminin sosyal medyanın kullanımına yönelik olarak kullanıldığının bir göstergesi olan bu sonuçlar, spor turizmi bağlamında deneyim tasarımı ve dijital pazarlama stratejileri açısından önemli çıkarımlar sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Spor Turizmi, Deneyim Kalitesi, Sosyal Medya Paylaşım Niyeti

THE IMPACT OF EXPERİENCE QUALITY ON VISITORS' SOCIAL MEDIA SHARING INTENTION IN SPORTS TOURISM EVENTS

Abstract

The aim of this study is to examine the effect of participants' perceptions of experience quality on social media sharing intentions in events held within the scope of sports tourism. With social media becoming one of the important channels where individuals express their touristic experiences today, this situation has begun to offer important opportunities in terms of promotion and image management of destinations. In this context, determining the relationship between the quality of the event experience and the tendency to share this experience on digital platforms is of strategic importance for both event organizers and destination marketing experts. The research is structured within the framework of a quantitative research design and the data were obtained from 300 visitors who participated in sports tourism events through a survey method. Experience quality was measured based on the four-dimensional model (entertainment, aesthetics, escape, education) of Pine and Gilmore (1999). Social media sharing intention was evaluated in three sub-dimensions: information sharing, visual sharing, and recommendation using the 4-dimensional social media sharing intention scale developed by Kim and Fesenmaier (2017). The obtained data were analyzed using descriptive statistics, reliability analyses, and simple linear regression analyses.

The research findings revealed that the perception of experience quality has a significant and positive effect on social media sharing intention. It was determined that the aesthetic and escape dimensions in particular strongly

affect sharing behavior. These results, which are an indication that sports tourism is used in accordance with the use of social media, offer important implications in terms of experience design and digital marketing strategies in the context of sports tourism.

Keywords: Sports Tourism, Quality of Experience, Social Media Sharing Intention

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

İNANÇ TURİZMİNDE İLAHİYAT FAKÜLTELERİNİN ROLÜ: BİTLİS İLAHİYAT/İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Hamdullah ARVAS
Bitlis Eren Universitesi, harvas13@gmail.com

Özet

İnsanlık tarihindeki ilk turistik faaliyetler, büyük ölçüde dini motivasyonlarla yapılan seyahatlere dayanır. Bu bağlamda, kutsal dağlar, mabetler, mezarlıklar ve onları barındıran şehir ve ülkeler inanç turizminin temel unsurlarını oluşturmuştur. Günümüzde gelenek ile geleceğin harmanladığı bu tür yerler hem dini hem de kültürel mirası birleştirerek ziyaretçilerine maddi ve manevi deneyimler sunmaktadır. Bu bağlamda Bitlis, tarihi ve kültürel dokusuyla inanç turizminin gelişmesi için önemli bir potansiyele sahiptir. Bitlis, kadim bir yerleşim olarak, sadece geçmişten günümüze taşınan dini kültürel mirası ile değil, aynı zamanda modernizmin imkanları ile geleneksel değerlerin ve dini inançların eş zamanlı sürdürülebilmesi açısından da önemli bir öneme sahiptir. Bu bağlamda Bitlis Eren üniversitesi ilahiyat fakültesi, dini eğitim veren bir kurum olarak bu turizme katkı sağlayabilecek merkezi bir rol üstlenebilir. Eğitici rolü, dini inançların doğru bir şekilde yaşatılmasını ve dini hizmetlerin etkin bir şekilde sunulmasındaki katkılarının yanısıra İlahiyat Fakültesi, dini ve kültürel mirasın korunması, tanıtılması ve aktarılması açısından rehberlik hizmeti sunarak bölgedeki tarihsel mirası tanıtan bir kaynak olma işlevi görebilir. Özellikle tasavvuf kültürünün üretilmesi ve yaygınlaşmasında bölgenin dini dokusuna katkı sağlayacağı söylenebilir. Çalışmamız bu bağlamda ilahiyat fakültesinin inanç turizminde rolünü açığa çıkarmak ve neler yapılabileceğine yönelik bir öneriler listesi sunmayı amaçlamaktadır. Modern dünya ile geleneksel dini yapılar arasında uyumlu bir ilişki kurulması hem bölge halkı hem de ziyaretçiler için nitelikli anılar ve etkileyici dini deneyimlere imkân sağlayacaktır. Sonuç olarak, inanç turizmi, dinî ve kültürel mirası birleştirerek toplumsal ve bireysel manevi gelişimi destekler. Bitlis, tarihi mirası ve dini dokusu ile önemli bir kültürel merkezdir. Bu bağlamda şehrin turizm kapasitesinin güçlendirilmesi, bölgedeki dini değerlerin ve kültürel mirasın korunması ve tanıtılması açısından büyük bir fırsat sunmaktadır. Bu çerçevede, ilahiyat fakültesi hem dini eğitim alanında hem de inanç turizmi bağlamında önemli bir rol üstlenerek Bitlis'in kültürel mirasını geleceğe taşımada etkili olacaktır. İlahiyat fakültelerinin bina, akademik kadro ve ihtisaslaşma kabiliyetlerini politik ve ideolojik kamplaşmalara alet edilmeden toplumun genel faydasına hitap edecek şekilde tesis edilmesi, bu bağlamda Bitlis İlahiyat Fakültesinin geliştirilmesi turizm faaliyetlerinin gelişmesine katkı sunacağı kanaati hasıl olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Din, İnanç, Kutsal, Mekân, Şehir, Turizm, Bitlis.

THE ROLE OF FACULTIES OF THEOLOGY IN RELIGIOUS TOURISM: THE CASE OF BİTLİS FACULTY OF THEOLOGY/ISLAMIC SCIENCES

Abstract

The earliest touristic activities in human history were largely motivated by religious purposes. In this context, sacred mountains, temples, cemeteries, and the cities and countries that house them have constituted the fundamental elements of faith tourism. Today, such places—where tradition and modernity intersect—offer visitors both material and spiritual experiences by blending religious and cultural heritage. In this regard, Bitlis possesses significant potential for the development of faith tourism due to its historical and cultural richness. As an ancient settlement, Bitlis is important not only for its religious and cultural heritage passed down through generations but also for its capacity to sustain traditional values and religious beliefs alongside the opportunities presented by modernity. Within this context, the Faculty of Theology at Bitlis Eren University can assume a central role in supporting this form of tourism as an institution providing religious education. Beyond its educational mission and contribution to the proper practice and delivery of religious services, the Faculty of Theology can also function as a source of guidance in preserving, promoting, and transmitting religious and cultural heritage by offering informative and interpretive services concerning the region's historical legacy. Notably, its contribution to the production and dissemination of Sufi culture can be regarded as a key component in enriching the region's

religious fabric. This study aims to reveal the role of the Faculty of Theology in the context of faith tourism and to provide a list of suggestions regarding possible contributions. Establishing a harmonious relationship between traditional religious structures and the modern world will enable both the local population and visitors to have meaningful memories and profound spiritual experiences. In conclusion, faith tourism combines religious and cultural heritage, thereby supporting both social and individual spiritual development. With its historical legacy and religious character, Bitlis stands out as a significant cultural center. In this context, enhancing the city's tourism capacity offers a great opportunity for the preservation and promotion of religious values and cultural heritage in the region. Accordingly, the Faculty of Theology will play a vital role both in religious education and in the context of faith tourism by contributing to the transmission of Bitlis's cultural heritage to future generations. Establishing faculties of theology with strong physical infrastructure, qualified academic staff, and specialization capacity, without being subjected to political or ideological polarization, and ensuring they serve the general benefit of society, will significantly contribute to tourism development. Within this framework, strengthening the Bitlis Faculty of Theology is expected to support the progress of tourism activities in the region.

Keywords: Religion, Faith, Sacred, Space, City, Tourism, Bitlis.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİTLİS MUTFAĞINDAKİ YEREL ÜRÜNLERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR BESLENME ÖRÜNTÜLERİNE KATKISI

Öğr. Gör. Yakup Enes ÇAM
Bitlis Eren Üniversitesi, yecam@beu.edu.tr

Özet

Sürdürülebilirlik kavramı ilk kez Birleşmiş Milletler bünyesinde Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nun (WCED) 1987 yılında yayımladığı "Ortak Geleceğimiz" isimli Brundtland Raporunda ele alınmıştır. Raporda "İnsanlık, doğanın gelecek kuşakların gereksinimlerine cevap verme yeteneğini tehlikeye atmadan, günlük ihtiyaçları sağlayabilme ve kalkınmayı sürdürülebilir kılma yeteneğine sahiptir" denilmektedir. Birleşmiş Milletler, sürdürülebilir gelişmelerin bir parçası olarak sürdürülebilir diyetlerin önemli bir çözüm yolu olacağını belirtmektedir. Sürdürülebilir diyetler FAO tarafından, besin güvenliğine günümüz ve gelecek nesiller için sağlıklı yaşama katkıda bulunan, düşük çevresel etkileri olan diyetler olarak tanımlanmıştır. Sürdürülebilir beslenme, gıda üretimine bağlı besin seçiminin çevresel etkisini en aza indirmeyi, besin atık ve kayıplarının önlenmesini hedeflemektedir. Bunun yanı sıra yerel ve mevsimsel besinlerin tüketilmesini, hayvansal ve işlenmiş besinlerin yerine bitkisel kaynaklı besinlerin tercih edilmesini amaçlamaktadır. Bitlis ilinde çeşitli merkezlerde (Kambos, Karz, Gökgören ve Süphan Dağı gibi) yapılan floristik çalışmalarda (Fırat, 2020) yaklaşık 1200 bitki türü ve bu türlerden 170'inin endemik olduğu belirtilmiştir. Yörede yetişen yöresel otlarla ilgili olarak Çelik'in (2023) yapmış olduğu çalışmada 26 bitki türüyle ilgili olarak 14 yemek reçetesinin nutfaklarda kullanımı bildirilmiştir. Bitlis yöresinde halk tarafından bitkiler (sirik, lüş, kereng, helız, sirmok, rımbız, kari, tırşik, jağ, avilok, çiriş gibi) özellikle ilkbahar aylarında yaylalardan toplanmaktadır. Bu bitkilerin gıdalarda birçok kullanım alanı bulunmaktadır. Genel olarak yüksek antioksidan içeriğiyle birlikte bazı bitkilerin (jağ, çiriş, kekik otu, sumak otu) iyi oranda demir, kalsiyum, protein ve tekli doymamış yağ asitleri içermektedir. İl genelinde sürdürülebilir diyetlerin bir diğer ortak özelliklerinden olan yerel tahılların üretimi de yaygın olarak yapılmaktadır. Bölgede ekimi yapılan en önemli tahıl, yöresel olarak "gılgıl" olarak da bilinen Akdarıdır. Akdarının diğer tahıllara kıyasla yüksek protein oranı, yüksek lif oranı, düşük yağ oranı ile yetiştirilmesi esnasında su ihtiyacının düşük olması, sürdürülebilirlik kapsamında bu ürüne daha büyük önem katmaktadır. Bu bildiriyle sürdürülebilir beslenme örüntüleri kapsamında Bitlis mutfağında kullanılan yerel ürünlerin önemi vurgulanarak; ilin hem ekonomisine hem de gastronomisine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Beslenme, Bitlis, Yenilebilir Otlar, Yerel Ürünler

CONTRIBUTION OF LOCAL PRODUCTS IN BİTLİS CUISINE TO SUSTAINABLE DIET PATTERNS

Abstract

The concept of sustainability was first addressed in the "Our Common Future" report published in 1987 by the World Commission on Environment and Development (WCED) under the United Nations. The report states, "Humanity has the ability to meet its present needs without compromising the ability of future generations to meet their own needs." Sustainable healthy diets are eating patterns that improve the health and well-being of individuals in all aspects, with low environmental impact and pressure, accessible, affordable, reliable, equitable, and culturally acceptable. Sustainable diets go beyond being a way of eating and are a lifestyle that supports healthy and sustainable living in all its components, integrating aspects such as health, biodiversity, equality, cultural heritage, food security, and locality. Common points where sustainable diet models, as well as developed sustainable eating patterns, intersect include reducing meat consumption, increasing fruit and vegetable intake, increasing the consumption of plant-based foods like legumes and whole grains, decreasing processed and packaged food consumption, and prioritizing local and seasonal foods. The purpose of this abstract is to highlight the importance of local products used in Bitlis cuisine within the scope of sustainable dietary patterns. In this context, floristic studies conducted in the Bitlis province have reported approximately 1,200 plant species, of which

170 are endemic. Locally, plants such as sirik, lüş, kereng, helız, sirmok, rımbız, kari, tırşik, jağ, avilok, and çiriş are collected, especially in the spring, from the plateaus, and are used in various food preparations such as spices, dishes, and herb-based cheeses. Furthermore, the production of local cereals and legumes, which are one of the other common features of sustainable diets, is also widely practiced in Bitlis province. One of the most important cereals grown in the region is Akdarı, locally known as "gılgıl." The cultivation of Akdarı is significant in sustainability as it requires minimal water, making it a key product in sustainable agriculture.

Keywords: Sustainable Nutrition, Bitlis, Edible Herbs, Local Products

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ÜRETKEN YAPAY ZEKA TEKNOLOJİLERİNİN GASTRONOMİ EĞİTİMİNDE KULLANIMI: SİSTEMATİK BİR DERLEME

Doç. Dr. Özge Kelleci ALKAN
Hasan Kalyoncu Üniversitesi, ozge.kalkan@std.hku.edu.tr

Doç. Dr. Furkan BALTACI
Hasan Kalyoncu Üniversitesi, furkan.baltaci@hku.edu.tr

Özet

Gastronomi eğitimi, şef adaylarına hem teorik hem de pratik öğrenmeye ilişkin deneyimler kazandırmayı amaçlayan disiplinlerarası bir eğitim sürecidir. Gastronomi eğitiminde, geleneksel eğitim yöntemleri, öğrencilerin bireysel öğrenme hızlarını ve farklı yetkinlik seviyelerini göz önünde bulundurmakta sınırlı kalabilir. Üretken yapay zeka teknolojileri öğrencilere kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunarak yaratıcılığı arttırma ve pratik beceri kazandırma gibi avantajlar sağlayabilir. Ayrıca, hata analizleri yaparak öğrencilere anında geribildirim verebilir, böylece eğitim sürecini daha etkili ve verimli hale getirebilir. Ancak, bu teknolojilerin gastronomi eğitiminde nasıl kullanıldığına dair sistematik inceleme çalışmaları sınırlıdır. Üretken yapay zeka teknolojisine sahip araçların gastronomi eğitimine nasıl entegre edilebileceğine ilişkin bir yol haritasının oluşturulması için, öncelikle alanda kapsamlı bir inceleme yapılması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı, üretken yapay zeka teknolojilerinin gastronom yetiştirmede nasıl kullanılabileceğini incelemek ve bu doğrultuda üretken yapay zeka araçlarının gastronomi eğitiminde kullanım potansiyelini ortaya koymaktır. Bu kapsamda, üretken yapay zeka teknolojilerinin gastronomi eğitiminde hangi amaçlarla kullanılabileceğini belirlemek ve gastronomi eğitimi için gelecekteki uygulamalara yönelik öneriler sunmak hedeflenmektedir. Bu araştırma, sistematik literatür taraması deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında, Scopus, Web of Science, ProQuest, ScienceDirect ve Google Scholar ve EBSCOhost veri tabanları taranmıştır. "Artificial Intelligence in Culinary Education", "Gastronomy and AI", "AI-based Learning in Gastronomy", "Smart Learning Technologies in Culinary Arts" gibi anahtar kelimeler kullanılarak literatür taranmıştır. Literatürde incelenen çalışmalar sonucunda üretken yapay zeka teknolojilerinin gastronomi eğitiminde yemek hazırlama ve pişirme süreçlerinin optimizasyonu, gıda güvenliği ile kalite kontrolünün sağlanması, malzeme ve ürün tanıma işlemleri ile yemek tariflerinin doğru uygulanmasının desteklenmesi gibi uygulamalarda kullanıldığı görülmüştür. Sonuç olarak elde edilen bulgulardan yola çıkarak, üretken yapay zeka teknolojilerinin, şef adaylarına özellikle pratik beceriler kazandırmak, gerçek zamanlı geri bildirim sağlamak ve kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunmak amacıyla kullanılabileceği söylenebilir. Bu kapsamda, gastronomi eğitiminde interaktif simülasyonlar, özelleştirilmiş chatbotlar, sanal mutfak eğitim platformu olarak tasarlanan web veya mobil tabanlı uygulamalar geliştirilebilir. Geliştirilen üretken yapay zeka destekli öğretim materyalleri gastronomi eğitimine entegre edilerek, gastronom adaylarının teorik ve pratik becerilerine katkıda bulunabilir.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi eğitimi, Üretken yapay zeka, Gastronomi

THE USE OF GENERATIVE ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES IN CULINARY EDUCATION: A SYSTEMATIC REVIEW

Abstract

Culinary education is an interdisciplinary learning process aimed at providing aspiring chefs with both theoretical and practical learning experiences. In culinary education, traditional teaching methods may be limited in addressing students' individual learning paces and varying levels of competence. Generative artificial intelligence (AI) technologies can offer personalized learning experiences, enhancing creativity and practical skills. Additionally, by providing real-time feedback through error analysis, these technologies can make the learning process more effective and efficient. However, systematic review studies on how these technologies are used in

culinary education are limited. To develop a roadmap for the integration of generative AI tools in culinary education, a comprehensive review of the field is required. This study aims to explore how generative AI technologies can be utilized in culinary training and to highlight their potential in culinary education. The objective is to determine the purposes for which generative AI technologies can be used in culinary education and to provide future application suggestions. This research was conducted using a systematic literature review approach. Scopus, Web of Science, ProQuest, ScienceDirect, Google Scholar, and EBSCOhost databases were searched. Keywords such as "Artificial Intelligence in Culinary Education," "Gastronomy and AI," "AI-based Learning in Gastronomy," and "Smart Learning Technologies in Culinary Arts" were used to search the literature. The studies reviewed in the literature showed that generative AI technologies are used to optimize cooking and preparation processes, ensure food safety and quality control, assist with ingredient and product recognition, and support the accurate application of recipes in culinary education. Based on the findings, it can be concluded that generative AI technologies can be used in culinary education to provide practical skill development, real-time feedback, and personalized learning experiences for aspiring chefs. In this regard, interactive simulations, customized chatbots, and web or mobile-based applications designed as virtual kitchen training platforms could be developed. AI-powered teaching materials, when integrated into culinary education, could contribute to the theoretical and practical skills of culinary students.

Anahtar Kelimeler: Culinary education, Generative Artificial Intelligence, Gastronomy

KOZAN İLÇESİ'NİN (ADANA) TURİZM POTANSİYELİ

Prof. Dr. Ersin Kaya SANDAL
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ersinsandal@gmail.com
Veli AYATA
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, cografyaadana@gmail.com

Özet

Kozan, Çukurova'nın kuzey kesiminde, Adana kent merkezinin 60 km kuzeydoğusunda yer alır. Kozanın geçmişi binlerce yıl öncesine dayanır. Kozan aynı zamanda Çukurova'yı Orta Anadolu'ya bağlayan tarihi bir kervan yolu üzerinde yer alır. Tarihi süreç içerisinde Hitit, Roma, Arap, Selçuklu, Kilikya Ermenileri, Ramazanoğulları ve Osmanlıların egemenliği altında kalan yöre tarih boyunca ekonomik ve stratejik açıdan önemli olmuştur. Çukurova'nın verimli toprakları ile kuzeyindeki Toros dağlarının özellikle yaylacılık faaliyetleri açısından sahip olmuş olduğu potansiyel Kozanın önemli bir yerleşim alanı olmasını sağlamıştır. Dünya'da ve Türkiye'de son 30-40 yıl içerisinde turizmin gelişmesinin etkisi ile Kozan'da da turizme ilgi artmıştır. Kozan ve çevresi doğal ve kültürel kaynaklar (akarsular, göller, yaylalar, ormanlar, kaleler, camiler, kiliseler) bakımından oldukça zengindir. Yöredeki kültürel ve doğal kaynakların turizme kazandırılması yönünde sosyal tabanda bir eğilim gözlenmektedir. Bu araştırmada ilçe bazında Kozanın Turizm Potansiyeli incelenmektedir. Araştırma kapsamında doğal ve kültürel değerlerle ilgili literatür ve envanter çalışması yapılmıştır. Araştırmada SWOT analizi ve bununla ilgili değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Kozan, Turizm, SWOT

TOURISM POTENTIAL OF KOZAN DISTRICT (ADANA)

Abstract

Kozan is located in the northern part of Çukurova, 60 km northeast of Adana city center. The history of Kozan dates back thousands of years. Kozan is also located on a historical caravan route connecting Çukurova to Central Anatolia. The region, which remained under the sovereignty of the Hittites, Romans, Arabs, Seljuks, Cilician Armenians, Ramadanids and Ottomans throughout history, has been economically and strategically important throughout history. The fertile lands of Çukurova and the potential of the Taurus Mountains in the north, especially in terms of transhumance activities, have made Koza an important settlement area. With the influence of the development of tourism in the world and in Turkey in the last 30-40 years, interest in tourism has increased in Kozan. Kozan and its surroundings are very rich in terms of natural and cultural resources (streams, lakes, plateaus, forests, castles, mosques, churches). There is a tendency at the social level to use the cultural and natural resources of the region for tourism. In this research, the Tourism Potential of Koza is examined on a district basis. Within the scope of the research, literature and inventory studies on natural and cultural values were conducted. SWOT analysis and related evaluations were carried out in the research.

Keywords: Türkiye, Kozan, Tourism, SWOT

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ TURİZMDE SANAL GERÇEKLİK VE ARTTIRILMIŞ GERÇEKLİK UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Doç. Dr. Özlem ÇAKAR ÇELİK
Fırat Üniversitesi, ocakar@firat.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi, Nurullah CEYLAN
Fırat Üniversitesi, cnurullah1@gmail.com

Özet

21. yüzyılın turizm deneyimleri içerisinde sanal gerçeklik ve arttırılmış gerçeklik gibi uygulamaların önemi gün geçtikçe artmaktadır. Bu uygulamalar kişiye bir ön deneyim sağlaması açısından önemlidir. Bu ön deneyim gerçek turizm deneyimine dönüşmesi açısından bir motivasyon kaynağı olabilmektedir. Bu tarz uygulamalar pazarlama aracı olmaları, doğal kaynakları ve çevreyi korumaya katkı sağlamaları açısından da önemlidir. İnternetin insan hayatını çepeçevre kuşattığı, internet ve teknoloji bağımlılığının neden olduğu netlessfobi ve nomofobi gibi fobi türlerinin yaygınlaştığı 21. Yüzyılda internet, teknoloji ve turizm ilişkisini konu edinen çalışmalar önemlidir. Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler öğretmen adaylarının turizmde sanal gerçeklik ve arttırılmış gerçeklik uygulamalarına yönelik görüşlerini belirlemektir. Çalışma nitel türde olgu bilim desende gerçekleştirilecektir. Çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılacaktır. Çalışmanın katılımcı gurubunu Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi öğrencileri oluşturacaktır. Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yoluyla tespit edilecektir. Bu kapsamda turizmde sanal gerçeklik, arttırılmış gerçeklik, sanal gezintiler gibi uygulamaları deneyimlemiş kişiler tercih edilecektir. Katılımcılarla yapılan görüşmeler gönüllülük esasına uygun olarak gerçekleştirilecek ve izinleri dâhilinde görüşmeler kaydedilecektir. Görüşmeler verilerin tekrarına kadar devam ettirilecek, tekrara geçmesi durumunda sonlandırılacaktır. Görüşmeler daha sonra yazılı metin haline getirilecektir. Yazılı metin haline getirilen görüşüler içerik analizi ile çözümlenecek bulgular kodlar, temalar halinde tablolaştırılarak sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayları, Sanal Gerçeklik, Arttırılmış Gerçeklik, Turizm

SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' OPINIONS ON VIRTUAL REALITY AND AUGMENTED REALITY APPLICATIONS IN TOURISM

Abstract

The importance of applications such as virtual reality and augmented reality in tourism experiences of the 21st century is increasing day by day. These applications are important in terms of providing a preliminary experience to the person. This preliminary experience can be a source of motivation in terms of turning into a real tourism experience. Such applications are also important in terms of being a marketing tool and contributing to the protection of natural resources and the environment. In the 21st century, where the internet has completely surrounded human life and phobia types such as netlessphobia and nomophobia caused by internet and technology addiction have become widespread, studies on the relationship between internet, technology and tourism are important. The aim of this study is to determine the opinions of social studies teacher candidates on virtual reality and augmented reality applications in tourism. The study will be carried out in a qualitative phenomenological design. The semi-structured interview form developed by the researchers will be used as the data collection tool in the study. The participant group of the study will consist of students of Social Studies Education in the Turkish and Social Sciences Department of the Faculty of Education of Fırat University. Participants will be determined through criterion sampling from purposeful sampling methods. In this context, people who have experienced applications such as virtual reality, augmented reality and virtual tours in tourism will be preferred. Interviews

with participants will be conducted on a voluntary basis and will be recorded with their permission. Interviews will continue until the data is repeated and will be terminated if it becomes repeated. Interviews will then be converted into written text. The opinions converted into written text will be analyzed with content analysis and the findings will be presented in tabular form as codes and themes.

Keywords: Teacher Candidates, Virtual Reality, Augmented Reality, Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ DİZİ FİLMLERDEKİ MARDİN TEMSİLLERİNİN DESTİNASYON TERCİHLERİNE ETKİLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ

Doç. Dr. Özlem ÇAKAR ÇELİK
Fırat Üniversitesi, ocakar@firat.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencis İlknur Zeynep GÜNGÖRMEZ
Fırat Üniversitesi, zeynep.ilknur37@gmail.com

Özet

Medyanın işlevlerine, yön verdiği sektörlere sınır koymak neredeyse imkânsızdır. Toplumları, ekonomileri doğrudan ve dolaylı olarak etkileyebilme özelliğine sahip medyatik araçlar içerisinde dizi ve filmlerin de önemli bir yeri vardır. Dizi ve filmler sanayiye konu olan hammadde gibi yeni çıktılarla ekonomiye kaynak sağlamaktadır. Ekonomi ile ilgili katkı sağladığı sektörlerden biri turizmdir. Çekildiği destinasyonun markalaşma çabalarına, imajına, yerel ve ekonomisine olumlu ya da olumsuz yansımaları olmaktadır. Bu çalışmanın amacı Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Uzak Şehir dizisi özelinde dizi ve filmlerde ekranlara taşınan Mardin temsillerine yönelik görüşlerini belirlemektir. Çalışmada araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılacaktır. Çalışmada ekranda temsil edilen Mardin'in coğrafi görünümün karakter olarak, fon olarak ve yer miti açısından nasıl algılandığı ve bu özelliklerin destinasyon tercihlerine yansımaları belirlenmeye çalışılacaktır. Çalışma nitel türde olgu bilim desende yürütülecek olup katılımcı grubu Fırat Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği öğrencileri arasından tercih edilecektir. Katılımcı gurup amaçlı örnekleme uygun olarak Kanal D ekranlarında yayınlanan Uzak Şehir dizisinin izleyici kitlesinden belirlenecektir. Görüşmeler gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilip, ses kayıt cihazı ile kaydedilecektir. Görüşlerin tekrar etmeye başlamasıyla görüşmeler sonlandırılacaktır. Elde veriler yazılı metne dönüştürülerek içerik analizine tabi tutulacaktır. Bulgular kodlar, temalar şeklinde tablolaştırılarak sunulacaktır. Çalışmadan elde edilecek sonuçların destinasyon ile ilgili araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayları, Dizi ve Filmler, Destinasyon, Turizm

SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES' OPINIONS ON THE EFFECTS OF MARDIN REPRESENTATIONS IN TV SERIES ON DESTINATION PREFERENCES

Abstract

It is almost impossible to limit the functions of the media and the sectors it directs. Among the media tools that have the ability to directly and indirectly affect societies and economies, series and movies also have an important place. Series and movies provide resources to the economy with new outputs such as raw materials for the industry. One of the sectors it contributes to the economy is tourism. It has positive or negative reflections on the branding efforts, image, local and economy of the destination where it is filmed. The aim of this study is to determine the opinions of social studies teacher candidates on the representations of Mardin brought to the screen in series and movies, specifically the Uzak Şehir series. A semi-structured interview form developed by the researchers will be used in the study. In the study, it will be tried to determine how the geographical appearance of Mardin represented on the screen is perceived as a character, as a background and in terms of place myth and the reflections of these features on destination preferences. The study will be conducted in a qualitative phenomenological design and the participant group will be preferred among the students of Fırat University, Department of Turkish and Social Sciences Education, Department of Social Studies Teaching. The participant group will be determined from the audience of the Uzak Şehir series broadcast on Kanal D screens in accordance with the purposeful sampling. The interviews will be carried out on a voluntary basis and will be recorded with a voice recorder. The interviews will be terminated when the opinions start to repeat. The obtained data will be converted into written text and subjected

to content analysis. The findings will be presented in the form of codes and themes and tabulated. It is thought that the results obtained from the study will contribute to research on destinations.

Keywords: Teacher Candidates, TV Series and Movies, Destination, Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ŞEHİR MARKALAŞMASINDA CITTASLOW (SAKİN ŞEHİR) HAREKETİ VE SOSYAL MEDYA KULLANIMI: SEFERİHİSAR CITTASLOW ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Seçil AYANOĞLU
Çankırı Karatekin Üniversitesi, secilayanoglu@karatekin.edu.tr

Özet

Günümüzde şehirler, yalnızca fiziksel mekânlar olarak değil; kimlik, kültür ve yaşam tarzı unsurlarını yansıtan markalar olarak da değer kazanmaktadır. Bu bağlamda, sosyal medya araçlarının sunduğu olanaklar, şehirlerin kendilerini ifade etme biçimlerini dönüştürmektedir. Bu çalışma, marka şehir olgusunu Cittaslow (Sakin Şehir) perspektifiyle ele alarak, sosyal medya kullanımı üzerine bir analiz sunmayı amaçlamaktadır. Cittaslow, Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile uyumlu, önemli bir kentsel planlama ve turizm çerçevesi olarak öne çıkmaktadır. Türkiye'nin 2009 yılında ilk Cittaslow ünvanına sahip yerleşimi olan İzmir'in Seferihisar ilçesi, araştırma kapsamında örneklem olarak seçilmiştir. Çalışma, Seferihisar Belediyesi'ne ait "cittaslow.seferihisar" Instagram hesabı üzerinden yürütülmüş olup paylaşılan içerikler; içerik türü (fotoğraf/video), içerik stratejileri, etkileşim oranları ve takipçi sayıları gibi ölçütler temelinde değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme kapsamında söz konusu içeriklerin Cittaslow hareketinin temel kriterlerini ne ölçüde yansıttığı analiz edilmiştir. Ayrıca, sosyal medyanın yerel yönetimler için bir iletişim aracı olmanın ötesinde, katılımcı, etkileşimli ve kimlik kurucu bir mecra olarak nasıl konumlandığına odaklanılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuç, sakin şehir hareketinin markalaşma sürecinde önemli bir avantaj sağlayarak marka imajının oluşumuna katkı sağladığını, sosyal medyanın özellikle küçük ölçekli kentlerde yerel değerlerin görünür kılınması, topluluk aidiyetinin güçlendirilmesi ve hedef kitleyle özgün bir marka ilişkisi kurulmasında önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Öte yandan "cittaslow.seferihisar" Instagram hesabındaki paylaşımların içerikleri ve sakin şehir olmanın gerektirdiği kriterleri yansıtması yönünden önerilerde bulunulmuştur. Bu çalışma kapsamında sunulan önerilerin, sakin şehir ünvanına sahip yerel yönetimlerin sosyal medya iletişim stratejilerini geliştirmelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cittaslow, Marka Şehir, Seferihisar, Sosyal Medya, Yerel Yönetimler

CITTASLOW MOVEMENT AND USE OF SOCIAL MEDIA IN CITY BRANDING: A CASE STUDY OF SEFERİHİSAR CITTASLOW

Abstract

Today, cities are gaining value not only as physical spaces but also as brands that reflect identity, culture, and lifestyle. In this context, the opportunities offered by social media tools are transforming the ways in which cities express themselves. This study aims to analyze the phenomenon of city branding from the perspective of the Cittaslow (Slow City) movement, focusing on the use of social media. Recognized as an important framework for urban planning and tourism aligned with the United Nations Sustainable Development Goals, the Cittaslow movement provides a meaningful basis for this analysis. Seferihisar, a district of İzmir and the first settlement in Turkey to receive the Cittaslow title in 2009, has been selected as the sample for this study. The research focuses on the official Instagram account of the Seferihisar Municipality, "cittaslow.seferihisar," evaluating shared content based on criteria such as content type (photo/video), content strategies, engagement rates, and number of followers. Within the scope of this evaluation, the extent to which the content reflects the core criteria of the Cittaslow movement has been analyzed. Furthermore, the study explores how social media serves not only as a communication tool for local governments but also as an interactive, participatory, and identity-constructing platform. The findings of the study reveal that the Cittaslow movement provides a significant advantage in the branding process by contributing to the formation of brand image. Moreover, social media plays a crucial role, especially in small-scale cities, in making local values more visible, strengthening community belonging, and establishing a unique brand relationship with the target audience. On the other hand, suggestions were made regarding the content of the posts on the "cittaslow.seferihisar" Instagram account and their reflection of the criteria

required to be a cittaslow. It is anticipated that the recommendations proposed in this study will support the enhancement of social media communication strategies of local governments designated as Cittaslow.

Keywords: Cittaslow, Brand City, Seferihisar, Social Media, Local Governments

SÜRDÜRÜLEBİLİR VE SOSYAL GASTRONOMİNİN ENTEGRE EDİLMESİ: TOPLULUK TABANLI GASTRONOMİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN NİTEL BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Zühal AKSAKALLI BAYRAKTAR
Atatürk Üniversitesi, zuhal.aksakalli@atauni.edu.tr

Özet

Sosyal gastronomi sosyal eşitsizlik sorunlarına karşı gastronomi temelli bir iyileştirme yaklaşımı olarak ifade edilen bir kavramdır. Sosyal gastronomi çalışmalarıyla insanların ve toplumların sürdürülebilirlik becerilerinin geliştirilmesi yoluyla sosyal fayda yaratılması amaçlanmaktadır. Bu yaklaşım, gastronomiyi adil geçim kaynakları oluşturmak, sosyal eşitsizlikleri en aza indirgemek ve dezavantajlı toplulukların ve çevresel kaynakların karşılaştığı sorunlara çözüm yaratmak için bir araç olarak kullanmaktadır. Bu araştırma, sosyal gastronomi yaklaşımlarının sürdürülebilir gastronomi bağlamındaki etkilerini ve potansiyel faydalarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Sosyal gastronomi yerel kültürel mirasın, geleneksel mutfak uygulamalarının ve bölgesel mutfak birikiminin sürdürülebilir stratejilerle bütünleştirilmesi sayesinde yerel ekonominin güçlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Sosyal gastronomi yaklaşımlarının sürdürülebilirlikle birlikte ele alınması hem gastronomik mirasın korunması hem de çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirliğin sağlanması açısından stratejik bir öneme sahiptir.

Nitel bir metodolojik yaklaşımın benimsendiği bu araştırmada netnografi analizi kullanılmıştır. Netnografi, çevrimiçi toplulukları ve dijital etkileşimleri inceleyen nitel bir araştırma yöntemi olarak ifade edilmektedir. Bu yöntem kullanılarak araştırmada sosyal gastronomi faaliyetlerinin çevrimiçi bilgilerinin sürdürülebilir gastronomi boyutları temelinde değerlendirilmesi sağlanmıştır. Bunun için Malinowska ve diğerleri (2024)'nin araştırmasında belirttiği Sürdürülebilir Gastronomi Modeli isimli kavramsal çerçeveden yararlanılmıştır. Araştırma bağlamında Social Gastronomy Movement, World Central Kitchen, Gastromotiva ve Topraktan Tabağa Tarımsal Kalkınma Kooperatifi isimli dört sosyal gastronomi girişimi veri kaynağı olarak incelenmiştir. Söz konusu girişimlerin web siteleri ve sosyal medya postlarında yer alan paylaşımlar ve metinler betimsel analize tabi tutulmuştur. Betimsel analiz işlemiyle elde edilen verilerin tematik bir çalışmaya tabi tutulmasıyla sosyal gastronomi faaliyetlerinin sürdürülebilirliğin çeşitli boyutlarına ilişkin potansiyel katkıları belirlenmiştir.

Araştırmanın bulguları bağlamında sosyal gastronomi faaliyetlerinin sürdürülebilirliğin çeşitli boyutlarına katkı sağladığı çıkarımı yapılmıştır. Sosyal, çevresel ekonomik kalkınmaya katkı sağlayan sosyal gastronomi faaliyetlerinin, yerel toplulukların sürdürülebilirliği için stratejik bir rol oynayacağı anlaşılmıştır. Sosyal gastronomi faaliyetleri ile oluşturulan sosyal fayda sayesinde yerel gıda sistemlerinin, kültürel ve gastronomik mirasın ve yemek temelli dayanışma pratiklerinin korunmasının kolaylaşacağı yönünde bulgular elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Gastronomi, Sosyal Gastronomi, Sürdürülebilirlik

INTEGRATING SUSTAINABLE AND SOCIAL GASTRONOMY: A QUALITATIVE RESEARCH INTO COMMUNITY-BASED FOOD PRACTICES

Abstract

Social gastronomy is defined as a gastronomy-based improvement approach aimed at addressing issues of social inequality. Social gastronomy initiatives seek to generate social benefit by enhancing the sustainability competencies of individuals and communities. This approach employs gastronomy as a tool to create fair livelihood opportunities, minimize social disparities, and develop solutions to the challenges faced by disadvantaged communities and environmental resources. This study aims to evaluate the impacts and potential benefits of social gastronomy approaches within the context of sustainable gastronomy. Social gastronomy plays a significant role in strengthening local economies by integrating local cultural heritage, traditional culinary practices, and regional gastronomic knowledge through sustainable strategies. Considering social gastronomy

alongside sustainability is of strategic importance, both for preserving gastronomic heritage and for achieving environmental, economic, and social sustainability.

A qualitative methodological approach was adopted in this study, employing netnographic analysis. Netnography is defined as a qualitative research method that explores online communities and digital interactions. This method was used to evaluate online data on social gastronomy activities in light of the dimensions of sustainable gastronomy. For this purpose, the conceptual framework known as the Sustainable Gastronomy Model, proposed by Malinowska et al. (2024), was utilized. Within the scope of the research, four social gastronomy initiatives were examined as data sources: the Social Gastronomy Movement, World Central Kitchen, Gastromotiva, and the Topraktan Tabağa Agricultural Development Cooperative. The content and posts published on the websites and social media accounts of these initiatives were subjected to descriptive analysis. The data obtained from this process were then analyzed thematically to identify the potential contributions of social gastronomy practices to various dimensions of sustainability.

In light of the findings, it was concluded that social gastronomy practices contribute to multiple dimensions of sustainability. These practices, which support social, environmental, and economic development, are understood to play a strategic role in enhancing the sustainability of local communities. The social value created through social gastronomy facilitates the preservation of local food systems, cultural and gastronomic heritage, and food-based solidarity practices.

Keywords: Sustainable Gastronomy, Social Gastronomy, Sustainability

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

AKILLI KENT UYGULAMALARININ TURİZME ETKİSİ: PESTEL PERSPEKTİFİNDEN BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Rukiye Gizem ÖZTAŞ KARLI
Bartın Üniversitesi, roztas@bartin.edu.tr

Özet

Dijitalleşmenin kentsel yönetim süreçlerine entegre edilmesiyle birlikte, akıllı kent uygulamaları günümüzde yalnızca yerel halkın yaşam kalitesini artırmakla kalmamakta, aynı zamanda bu kentleri ziyaret eden turistlerin deneyimlerini de derinden etkilemektedir. Akıllı kent teknolojileri, veri temelli karar alma süreçlerini, kullanıcı odaklı hizmet tasarımını ve sürdürülebilirlik ilkesini bir araya getirerek, turistik destinasyonlarda erişilebilir, etkileşimli ve çevresel açıdan duyarlı deneyimler oluşturulmasına imkân tanımaktadır. Bu bağlamda, akıllı kentler ile akıllı turizm uygulamaları arasında stratejik bir etkileşim alanı oluşmaktadır. Bu çalışmada, akıllı kentlerde kullanılan dijital altyapıların ve teknolojik çözümlerin turizm sektörü üzerindeki potansiyel etkileri PESTEL analizi çerçevesinde değerlendirilmektedir. Politik (P), ekonomik (E), sosyal (S), teknolojik (T), çevresel (E) ve yasal (L) olmak üzere altı temel boyut temelinde; açık veri platformları, akıllı ulaşım sistemleri (AUS), dijital yönlendirme araçları, enerji verimli altyapılar, çevresel izleme uygulamaları ve veri gizliliği politikaları gibi çeşitli unsurların turizm deneyimine katkıları literatür destekli olarak ele alınmaktadır. Akıllı kent teknolojilerinin sunduğu olanaklar, sadece ziyaretçi memnuniyetini değil; aynı zamanda kentlerin destinasyon rekabetçiliğini, sürdürülebilir kalkınma hedeflerini ve dijital yönetişim kapasitesini de güçlendirmektedir. Bu çalışma, literatürde akıllı kent ve akıllı turizm kavramları arasındaki ilişkinin çok boyutlu olarak anlaşılmasına katkı sunarken; şehir plancıları ve yerel yönetimlerin turizm eksenli akıllı şehir stratejileri geliştirmelerine yönelik yol gösterici bir değerlendirme sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Akıllı kent, Akıllı Turizm, PESTEL Analizi

THE IMPACT OF SMART CITY APPLICATIONS ON TOURISM: AN EVALUATION FROM THE PESTEL PERSPECTIVE

Abstract

With the integration of digitalization into urban governance processes, smart city applications have emerged not only as tools to enhance the quality of life for local residents but also as transformative mechanisms shaping the experiences of tourists visiting these cities. Smart city technologies, by combining data-driven decision-making processes, user-oriented service design, and the principle of sustainability, enable the creation of accessible, interactive, and environmentally conscious experiences in touristic destinations. In this context, a strategic area of interaction has emerged between smart city initiatives and smart tourism practices. This study evaluates the potential impacts of digital infrastructures and technological solutions used in smart cities on the tourism sector through the lens of the PESTEL analysis framework. Within six key dimensions—political (P), economic (E), social (S), technological (T), environmental (E), and legal (L)—the study discusses the contributions of various elements such as open data platforms, intelligent transportation systems (ITS), digital signage tools, energy-efficient infrastructures, environmental monitoring applications, and data privacy policies to the tourist experience, supported by relevant literature. The opportunities offered by smart city technologies not only enhance visitor satisfaction but also strengthen cities' destination competitiveness, sustainable development goals, and digital governance capacity. This study seeks to contribute to a multidimensional understanding of the relationship between smart city and smart tourism concepts in the academic literature while providing a guiding framework for urban planners and local governments in developing tourism-oriented smart city strategies.

Keywords: Smart city, Smart Tourism, PESTEL Analysis

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

E-TİCARET KULLANIMININ İŞLETMELERİN SATIŞLARI VE DEVLETE ÖDEDİKLERİ VERGİLERE ETKİSİ: BİTLİS İLİNDE BAL SATIŞI YAPAN İŞLETMELER ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Öğr. Gör. Esra DURSUN
Bitlis Eren Üniversitesi, edursun@beu.edu.tr

Öğr. Gör. Handan KOCAMAN
Bitlis Eren Üniversitesi, hkocaman@beu.edu.tr

Özet

Bu çalışma Bitlis Balının uluslararası düzeyde tanıtımı için e-ticaretin önemini görmek amacıyla hazırlanmıştır. Bilindiği üzere Bitlis Balı dünyanın en kaliteli ballarından olmasına rağmen uluslararası düzeyde bilinirlik açısından yeterli seviyeye ulaşamamıştır. Ülkemizde arıcılık sektörünün bir parçası olarak faaliyet gösteren işletmeler, elektronik ticaret aracılığıyla bal satışı yaparak hem ülke ekonomisine hem de uluslararası tanıtıma önemli bir katkı sağlamaktadır. Bu çalışma Bitlis'teki işletmelerin elektronik ticaret yoluyla gerçekleştirdikleri bal satışlarından elde ettikleri gelirlerin, devlete ödedikleri vergilere etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada Bitlis merkezde bir satış yerine sahip olarak faaliyet gösteren toplam 21 bal satışı yapan işletme içinden 17 işletmeye ulaşılarak görüşme çalışması yapılmıştır. Analizler SPSS 25.0 programı ile yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler olarak sayı ve yüzde kullanılmıştır. Kategorik veri analizi yapmak amacıyla Ki-kare testinin varsayımları kontrol edilmiştir. Varsayımların sağlanamaması nedeniyle, kategorik değişkenlerin analizinde Fisher'in kesin olasılık testi sonuçları raporlanmıştır. Analizlerde anlamlılık düzeyi 0,05 olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak, e- ticareti kullananlar ile kullanmayanlar arasında yapılan karşılaştırmada, e- ticareti kullananlar lehine gerek satış gerekse devlete verdikleri vergi yönünden anlamlı bir farklılık bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Elektronik Ticaret,Balcılık,Kazanç,Vergi.

THE IMPACT OF E-COMMERCE USAGE ON BUSINESS PROFITS AND TAXES PAID TO THE GOVERNMENT: A CASE STUDY ON BUSINESSES SELLING HONEY IN BITLIS PROVINCE

Abstract

This study has been conducted to ascertain the significance of e-commerce in promoting Bitlis Honey on the global stage. It is acknowledged that Bitlis Honey is regarded as one of the highest quality honeys globally; however, it has not yet achieved sufficient international recognition. Businesses operating within the beekeeping sector in our country make a significant contribution to both the national economy and international promotion by selling honey through electronic commerce. The present study aims to examine the effect of the revenues obtained by the enterprises in Bitlis from honey sales through electronic commerce on the taxes they pay to the state. The study involved conducting in-depth interviews with 17 enterprises out of a total of 21 honey-selling enterprises operating in the centre of Bitlis with a sales place. The analysis was conducted using the SPSS 25.0 programme. The data was presented as both number and percentage in order to provide a comprehensive overview of the findings. To analyse the categorical data, the assumptions of the Chi-square test were checked. As the assumptions of the Chi-square test were not met, the results of the analysis of categorical variables were reported using Fisher's exact probability test. The significance level was set at 0.05 for all analyses. The findings of this study revealed a statistically significant difference between e-commerce users and non-users, favouring the former in terms of sales and taxes paid to the state.

Keywords: Electronic Commerce,Honey Farming,Tax.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELAZIĞ MUTFAĞINA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI

Doç. Dr. Özlem ÇAKAR ÇELİK
Fırat Üniversitesi, ocakar@firat.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Sümeyya Nur UÇUR
Fırat Üniversitesi, sumeyya.nur0@gmail.com

Özet

Gastronomi turizmi alternatif bir turizm türü olarak her geçen gün gelişmekte ve turizm türleri içerisinde ön sıralarda yer almaktadır. Günümüzde turizme katılabilme veya turistik aktivite yapabilmenin başlıca yolu kitle turizmi değildir. Artık alternatif turizm türleri dikkat çekmekte, küçük gruplarla veya bireysel olarak turistik aktivitelerle kişiler turizm faaliyetlerine katılabilmektedir. Bir başka ifadeyle gastronomi kültürü turizm aktiviteleri için önemli bir motivasyon kaynağı haline gelmiştir. Bu yönüyle gastronomi kültürü hem destinasyon seçimini etkileyebilmekte hem de destinasyona yönelik tekrar ziyaretlerin olasılığını arttırmaktadır. Nitekim turizm ile ilgili literatür incelendiğinde destinasyon imajı, turist memnuniyeti ve tekrar ziyaret niyetini etkileyen faktörler içerisinde gastronominin önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Elazığ gastronomi kültürü açısından zengin bir destinasyondur. Ankara Patent Bürosu ve Ankara Ticaret Odası'nın oluşturduğu Türkiye lezzet haritasında Elazığ, Gaziantep'ten sonra mutfağı en zengin il olarak belirlenmiştir. Bu zenginliğin kaynağı Elazığ'ın coğrafi özellikleri ve kendine has kültürüdür. Elazığ'ın bu yönü alternatif turizm açısından değerlendirilebilecek, şehrin markalaşma sürecine katkı sağlayabilecek niteliktedir. Metaforlar turizm araştırmalarına ve özelde de gastronomi turizmi ile ilgili çalışmalarda kullanılabilmektedir. Çünkü metaforlar bireylerin bir olguyu nasıl algıladıklarını ve anlamlandırdıklarını yansıtan güçlü bir araçtır. Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının Elazığ mutfağına yönelik metaforik algıları belirlenmeye çalışılacaktır. Çalışma olgu bilim desende gerçekleştirilecektir, katılımcılara yapılandırılmış görüşme formu sunulacaktır. Katılımcılar Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümünde eğitimine devam eden 200 öğrenciden oluşacaktır. Çalışmada amaçsal örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Katılımcılardan "Elazığ Mutfağı benim için ……gibidir; çünkü……." şeklindeki cümleyi doldurmaları istenecektir. Bunun nedeni Elazığ Mutfağı olgusunun metafor olarak belirlenmesi, kaynağının ve gerekçesinin ifade edilmesinin sağlanmak istenmesidir. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenecektir. Bu kapsamda toplanan veriler sınıf ve cinsiyet düzeyinde gruplandırılacak, daha sonra kodlama ve ayıklama işlemleri gerçekleştirilecektir. Çalışmanın güvenirliği Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen formülle hesaplanacaktır. Katılımcılar tarafından üretilen metaforlar tablolar halinde sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayları, Elazığ Mutfağı, Metafor

METAPHORICAL PERCEPTIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHER CANDIDATES TOWARDS ELAZIG CUISINE

Abstract

Gastronomy tourism is developing day by day as an alternative tourism type and is at the forefront among tourism types. Today, the main way to participate in tourism or to do touristic activities is not mass tourism. Alternative tourism types are now drawing attention, and people can participate in tourism activities with small groups or individually with touristic activities. In other words, gastronomy culture has become an important source of motivation for tourism activities. In this respect, gastronomy culture can both affect destination selection and increase the possibility of repeat visits to the destination. In fact, when the literature on tourism is examined, it is seen that gastronomy has an important place among the factors affecting destination image, tourist satisfaction and revisit intention. Elazığ is a rich destination in terms of gastronomy culture. In the Turkish flavor map created by

Ankara Patent Office and Ankara Chamber of Commerce, Elazığ was determined as the province with the richest cuisine after Gaziantep. The source of this richness is Elazığ's geographical features and unique culture. This aspect of Elazığ can be evaluated in terms of alternative tourism and can contribute to the branding process of the city. Metaphors can be used in tourism research and in particular in studies on gastronomy tourism. Because metaphors are a powerful tool that reflects how individuals perceive and give meaning to a phenomenon. In this study, the metaphorical perceptions of social studies teacher candidates towards Elazığ cuisine will be determined. The study will be carried out in a phenomenological design, and the participants will be presented with a structured interview form. The participants will consist of 200 students continuing their education in the Department of Social Studies Teaching at the Turkish and Social Sciences Education Department of the Faculty of Education at Fırat University. Purposive sampling method was preferred in the study. The participants will be asked to fill in the sentence "Elazığ Cuisine is like …… to me; because……." The reason for this is to determine the phenomenon of Elazığ Cuisine as a metaphor and to ensure that its source and justification are expressed. The obtained data will be analyzed with content analysis. In this context, the collected data will be grouped at the level of class and gender, and then coding and sorting will be performed. The reliability of the study will be calculated with the formula developed by Miles and Huberman (1994). The metaphors produced by the participants will be presented in tables.

Keywords: Teacher Candidates, Elazığ Cuisine, Metaphor

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

YER ELMASININ KAYAK ALP DİSİPLİNİ SPORCULARININ TOPARLANMASI ÜZERİNE ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI

Dr. Öğr. Üyesi Tunç İLÇİN
Bitlis Eren Üniversitesi, tunc.ilcin@gmail.com

Özet

Herhangi bir egzersizden sonra organizmanın normale dönme süreci toparlanma olarak değerlendirilmektedir. İyi bir toparlanma, sporcunun antrenman ya da yarışma sonucunda meydana gelen yorgunluktan kurtulmasına ve enerji rezervlerinin tekrar dolmasına imkân sağlayan bir süreçtir.

Bu araştırmanın amacı da; yer elmasının kayak alp disiplini sporcularının toparlanması üzerine etkilerinin araştırılmasıdır. Araştırma grubu; Bitlis İli spor kulüplerinde, kayak alp disiplini branşında lisanslı ve aktif olarak yarışan sporculardan oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise, en az 5 yıl üst üste Türkiye Kayak Federasyonu tarafından düzenlenen alp disiplini yarışmalarına katılmış 10 deney 10 kontrol grubu olmak üzere toplamda 20 sporcu tarafından oluşmaktadır. Araştırmadan önce katılımcı bireylere araştırmanın amaçları, faydaları, araştırmanın planlaması, çalışmanın programları ve katılımcılara ait sorumlulukların anlatıldığı bir sunum yapılmıştır. Çalışmaya katılan bireylerin antrenman programları gözden geçirildikten sonra, kontrol grubunun rutin antrenmanlarına devam etmeleri istenmiştir. Deney grubuna ise mevcut antrenmanları sonrası besin takviyesi olarak tüketmeleri için yer elması dağıtılmıştır. Yer elması tüketildikten 5 dakika sonra deney grubundaki sporculardan kan tahlil örnekleri alınarak Ferritin ve Mg değerleri tespit edilmiştir. Verilerin analizi için SPSS paket programı kullanılmıştır. İlk olarak verilerin tanımlayıcı istatistikleri alınmıştır. Normallik sınaması için Shapiro Wilk testi yapılmış, normal dağılım gösteren değerler için parametrik testler uygulanmıştır. İkili karşılaştırmalar için Indepented-Samples T test uygulanmıştır. Anlamlılık değeri $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Çalışma incelendiğinde; antrenman sonrası tüketilen enerji ile meydana gelen demir ve magnezyum eksikliği yorgunluğa ve toparlanmanın gecikmesine neden olan etkenler arasındadır. Demir ve Magnezyum bakımından zengin olan yer elmasını antrenman sonrası tüketen deney grubunun kontrol grubuna oranla toparlanma seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p<0,05$).

Antrenman sonrası yorgunlukla beraber düşen demir ve magnezyumun toparlanmayı olumsuz etkilediği, bu olumsuz durumu ortadan kaldırmak ve sporcuların daha hızlı toparlanması için demir ve magnezyum bakımından zengin olan yer elmasının tüketilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Antrenman, Yer Elması, Toparlanma, Kayak

A STUDY ON THE EFFECTS OF JERUSALEM ARTICHOKE ON THE RECOVERY OF ALPINE SKIING ATHLETES

Abstract

The process by which the body returns to its normal state after any form of exercise is considered recovery. Effective recovery is a process that enables athletes to overcome fatigue resulting from training or competition and to replenish their energy reserves. The aim of this study is to investigate the effects of Jerusalem artichoke on the recovery of alpine skiing athletes. The research group consists of licensed and actively competing alpine skiing athletes from sports clubs in the province of Bitlis. The sample of the study includes a total of 20 athletes, with 10 athletes in the experimental group and 10 in the control group, all of whom have participated in alpine skiing competitions organized by the Turkish Ski Federation for at least five consecutive years. Before the study began, participants were given a presentation outlining the study's objectives, potential benefits, structure, program details, and the responsibilities of participants. After reviewing the training programs of the participants, the control group was instructed to continue with their routine training. The experimental group, on the other hand, was provided with Jerusalem artichoke to be consumed as a nutritional supplement after their regular training

sessions. Five minutes after consuming the Jerusalem artichoke, blood samples were taken from the athletes in the experimental group to determine their ferritin and magnesium (Mg) levels. The data were analyzed using the SPSS statistical software package. Initially, descriptive statistics of the data were obtained. The Shapiro-Wilk test was conducted to assess the normality of the data. Parametric tests were applied to normally distributed values. For pairwise comparisons, the Independent Samples T-Test was used. A significance level of $p<0.05$ was considered statistically significant. The study indicates that iron and magnesium deficiencies, which occur due to the energy expended during training, are among the factors that lead to fatigue and delayed recovery. A statistically significant difference in recovery levels was found in favor of the experimental group, who consumed Jerusalem artichoke—rich in iron and magnesium—after training, compared to the control group ($p<0.05$). It is concluded that the decline in iron and magnesium levels due to post-training fatigue negatively affects recovery. Consuming Jerusalem artichoke, which is rich in iron and magnesium, may help eliminate these negative effects and contribute to a faster recovery for athletes.

Keywords: Training,Jerusalem Artichoke,Recovery,Skiing

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ İLE DİĞER BÖLÜMLERDEKİ ÖĞRENCİLERİN İLETİŞİM BECERİLERİ İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Ezgi YAZKAÇ
Bitlis Eren Üniversitesi, ezgiyazgac26@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Tunç İLÇİN
Bitlis Eren Üniversitesi, tunc.ilcin@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Merve BEKTAŞ
Sağlık Bilimleri Üniversitesi, merve_bkts@hotmail.com

Özet

İletişim, bireylerin hayatlarında sürekli olarak kullandıkları bir unsurdur ve bireyler arası ilişkilerin sürdürülebilirliği açısından toplumu etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Bu çalışmada, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri ile diğer bölümlerdeki öğrencilerin iletişim becerileri incelenmiştir. Araştırmanın evrenini Bitlis Eren Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler oluştururken, örneklem grubunu bu evrenden kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen 277 katılımcı oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Ankette kişisel bilgilere yönelik demografik soruların yanı sıra Buluş ve arkadaşları (2017) tarafından geliştirilen İletişim Becerileri Ölçeği yer almıştır. Verilerin istatistiksel analizleri SPSS 21.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin güvenirliği Cronbach's Alpha katsayısı ile test edilmiştir. Anketin iç tutarlılık güvenirlik katsayısı 0,63 olarak hesaplanmıştır. Verilerin normal dağılım göstermediği belirlenmiş ve bu nedenle ikili karşılaştırmalarda Mann-Whitney U Testi, çoklu karşılaştırmalarda ise Kruskal-Wallis Testi uygulanmıştır. Ayrıca, sürekli bağımsız değişkenler ile alt boyutlar arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için Spearman Korelasyon Testi uygulanmıştır. Sonuç olarak, sınıf değişkeni ile alt boyutlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p<0,05$). Ancak, cinsiyet değişkeni ile aktif/katılımcı dinleme alt boyutu ($p=0,01$) ve empati alt boyutu ($p=0,04$) arasında anlamlı fark tespit edilmiş, fark kadınlar lehine olmuştur ($p<0,05$). Bölüm değişkeni ile "Ben dili" alt boyutu arasında da anlamlı bir fark bulunmuş, bu fark yine kadınlar lehine olmuştur ($p=0,00$). Anlamlı farkın, İktisat bölümü ile Güzel Sanatlar, Müzik ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümleri arasında olduğu ve farkın tüm durumlarda öğretmenlik bölümleri lehine olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlik bölümlerindeki öğrencilerin iletişim becerilerinin daha yüksek olması, bu bölümlerde iletişim odaklı eğitimin daha etkili verildiğini göstermektedir. Bu nedenle, iletişim becerileri eğitimi sadece öğretmenlik bölümleriyle sınırlı kalmamalı, diğer bölümlere de entegre edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: İletişim,Fiziksel Aktivite,Empati

AN EXAMINATION OF UNIVERSITY STUDENTS' COMMUNICATION SKILLS: DIFFERENCES BETWEEN THE SCHOOL OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS AND OTHER DEPARTMENTS

Abstract

Communication is a constantly used element in individuals' lives, and it is one of the most important factors affecting society in terms of the sustainability of relationships between individuals. In this study, the communication skills of students from the School of Physical Education and Sports and students from other departments were examined. The population of the research consists of students studying at Bitlis Eren University, and the sample group includes 277 participants selected through accessible sampling from this population. A questionnaire was used as the data collection tool. The questionnaire included demographic questions regarding personal information and the Communication Skills Scale developed by Buluş and colleagues (2017). Statistical analyses of the data were conducted using the SPSS 21.0 software package. The reliability of the data was tested

using the Cronbach's Alpha coefficient. The internal consistency reliability coefficient of the questionnaire was calculated as 0.63. It was determined that the data did not follow a normal distribution, and therefore the Mann-Whitney U Test was used for pairwise comparisons, while the Kruskal-Wallis Test was used for multiple comparisons. In addition, the Spearman Correlation Test was conducted to assess the relationship between continuous independent variables and sub-dimensions.

As a result, no significant difference was found between the class variable and the sub-dimensions ($p<0.05$). However, a significant difference was found between the gender variable and the active/participatory listening sub-dimension ($p=0.01$) as well as the empathy sub-dimension ($p=0.04$), with the difference in favor of females ($p<0.05$). A significant difference was also found between the department variable and the "I-message" sub-dimension, again in favor of females ($p=0.00$). It was determined that the significant difference was between the Economics department and the departments of Art, Music, and Physical Education and Sports Teaching, with the difference favoring the teaching departments in all three cases. The fact that students in teaching departments have higher communication skills suggests that communication-focused education is more effectively delivered in these departments. Therefore, communication skills training should not be limited to teaching departments but should also be integrated into other departments.

Keywords: Communication, Physical Education, Empathy

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ERZURUM İLİ (TÜRKİYE) JEOTURİZM POTANSİYELİ

M. Tahir NALBANTÇILAR
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, tahir111@hotmail.com
Dr. Öğr. Üyesi Volkan ÇİL
Erzurum Atatürk Üniversitesi, vcil@atauni.edu.tr

Özet

Jeoturizm genel anlamda jeosit, jeomiras ve jeopark gibi doğal ortamda oluşmuş şelale, göl, vadi, kanyon, mağara, dolin, fosil, karen yapıları gibi etkileyici yer şekillerini ve jeolojik-jeomorfolojik oluşumlarını görmek veya incelemek maksadıyla yapılan bir turizm çeşididir. Erzurum ili sınırlarında yer alan jeolojik oluşumlar, coğrafik ve jeomorfolojik yapılar, turizm bakımından ilgi çekici özellikleriyle merak uyandırmakta ve birçok etkinliğin yapılabilmesine olanak sağlayan doğal eserler olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Bu tür yapılar turizm çeşitliliğinin oluşmasında önemli rol oynayarak, bilhassa kentin turizm alt yapısının gelişmesinde etkili olmakta ve kırsal bölgelerin canlanmasına aracılık etmektedir. Erzurum ilinin bulunduğu coğrafik konumu, farklı özelliklere sahip doğal yapıları ve oluşumları, bu ilimizi jeoturizm, kış ve kültürel turizm açısından önemli bir turizm kenti durumuna taşımaktadır. Öncelikle ilin coğrafik konumundan kaynaklı dört farklı lokasyondaki kayak merkezlerini içeren geniş kış turizmi olanakları, milli tarihimiz açısından büyük öneme sahip tarihi ve kültürel zenginlikleriyle kültür turizmini ve özellikle jeolojik-jeomorfolojik yapısından kaynaklı Tortum Çayı Vadisi, Uzungöl ve Tortum Şelalesi gibi alanlar, Aziziye, Pasinler ve Köprüköy ilçelerindeki zengin termal su kaynakları, Oltu ilçesinden başlayıp Şenkaya ilçesine kadar uzanan Gökkuşağı Tepeleri, Oltu'daki oltutaşı zuhurları, Narman'daki kuvars, ametist ve lapislazulli oluşumları, Şenkaya'daki opsidyen, zümrüt opali ve agat (akik) zuhurları, Narman'daki malahit ve azurit oluşumları ile Pasinler'den Horasan ilçesine kadar uzanan obsidyen yatakları gibi zengin süstaşı varlığı ile jeolojik yapıları bulundurur. Erzurum ilinin renkli ve zengin jeolojik ve coğrafik doğası turizm açısından iyi bir şekilde değerlendirildiğinde önemli jeoturizm rotaları belirlenebilir. Önemli lokasyonların jeosit ve jeopark alanları olarak korunabilmesi ve Küresel Jeopark alanları arasına dahil edilmesi için UNESCO'ya öneride bulunulabilinir. Erzurum iline ait jeoturizm potansiyelinin ortaya çıkarılabilmesi amacıyla detaylı arazi çalışmaları ile birlikte jeomorfolojik, jeolojik, yapısal ve özellikle sedimantolojik incelemelerde bulunulması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Jeoturizm, Erzurum, Türkiye

THE GEOTOURISM POTENTIAL OF ERZURUM PROVINCE (TÜRKİYE)

Abstract

Geotourism is generally a type of tourism that is carried out in order to see or examine impressive landforms and geological-geomorphological formations such as waterfalls, lakes, valleys, canyons, caves, dolines, fossils, and karen structures formed in natural environments such as geosites, geoheritage and geoparks. The geological formations, geographical and geomorphological structures located within the borders of Erzurum province arouse curiosity with their interesting features in terms of tourism and appear as natural works that enable many activities to be carried out. Such structures play an important role in the formation of tourism diversity, are especially effective in the development of the city's tourism infrastructure and mediate the revitalization of rural areas. The geographical location of Erzurum province, its natural structures and formations with different characteristics make this province an important tourism city in terms of geotourism, winter and cultural tourism. First of all, due to the geographical location of the province, it has extensive winter tourism opportunities including ski resorts in four different locations, cultural tourism with its historical and cultural richness that is of great importance in terms of our national history, and especially due to its geological-geomorphological structure, areas such as Tortum Stream Valley, Uzungöl and Tortum Waterfall, rich thermal water resources in Aziziye, Pasinler and Köprüköy districts, Rainbow Hills starting from Oltu district and extending to Şenkaya district, Oltu stone occurrences in Oltu, quartz, amethyst and lapis lazulli formations in Narman, opsidian, emerald opal and agate (carnelian)

occurrences in Şenkaya, malachite and azurite formations in Narman and rich gemstone presence and geological structures such as obsidian beds extending from Pasinler to Horasan district. When the colorful and rich geological and geographical nature of Erzurum province is evaluated well in terms of tourism, important geotourism routes can be determined. A proposal can be made to UNESCO for the protection of important locations as geosites and geoparks and their inclusion among the Global Geopark areas. In order to reveal the geotourism potential of Erzurum province, detailed field studies and geomorphological, geological, structural and especially sedimentological examinations should be carried out.

Keywords: Geotourism, Erzurum, Türkiye

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİTLİS ADİLCEVAZ VAN GÖLÜ SU ALTI TURİZM POTANSİYELİ

Prof. Dr. Mustafa ATLI
Bitlis Eren Üniversitesi, matli@beu.edu.tr
Cumali BİROL
Özel Dalgıç, matli@beu.edu.tr

Özet

Van Gölü, Van ve Bitlis illeri sınırları içerisinde bulunan Nemrut volkanik dağının patlaması sonucu, bölgedeki tektonik çöküntü alanının önünün kapanmasıyla oluşan 3.713 km2 alanı kapsayan volkanik bir set gölüdür. Van Gölü dünyanın en büyük sodalı gölüdür Gölün tuzlu-sodalı suları, biyolojik çeşitliliği sınırlamaktadır. Ancak önemli su altı mikrobiyalitleriyle öne çıkmaktadır. Türkiye'de Van Gölü içinde bulunan 70 bin yaşında olduğu düşünülen ve 23,4 metre boyundaki dünyanın en büyük mikrobiyalit resifleri bulunmaktadır. Van Gölü mikrobiyalitleri, bir polisakkarit matrisinde birlikte gömülü olan canlı ve / veya yakın zamanda fosilleşmiş mikroplardan ve nanobakteriye benzer aragonit kristallerinden oluştuğu bilinmektedir. Doğal güzellikleri, eşsiz maviliği ve keşfedilmeyi bekleyen koylarıyla bölgenin en önemli destinasyonlarından olan Van Gölü derinliklerindeki güzelliklerle de dalış turizmine kazandırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Araştırmacılar tarafından Van Gölünde 4 adet dalış destinayonu belirlendi. Bunlardan biride Adilcevaz ilçesi sınırlarında bulunmaktadır. Van Gölü'nün uluslararası tanıtılması ve burada dalış turizminin canlandırılması büyük bir önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Van Gölü, Su altı, Mikrobiyalit

BITLIS ADILCEVAZ VAN LAKE UNDERWATER TOURISM POTENTIAL

Abstract

Lake Van is a volcanic dam lake covering an area of 3,713 km2, formed by the eruption of the Nemrut volcanic mountain within the borders of Van and Bitlis provinces, closing the front of the tectonic collapse area in the region. Lake Van is the largest soda lake in the world. The salty-soda waters of the lake limit biodiversity. However, it stands out with its important underwater microbialites. The world's largest microbialite reefs, which are thought to be 70 thousand years old and 23.4 meters long, are located in Lake Van in Türkiye. It is known that Lake Van microbialites consist of living and/or recently fossilized microbes and nanobacteria-like aragonite crystals embedded together in a polysaccharide matrix. With its natural beauties, unique blue and bays waiting to be discovered, Lake Van, one of the most important destinations in the region, continues its efforts to introduce the beauties of its depths to diving tourism. Researchers have determined 4 diving destinations in Lake Van. One of these is located within the borders of the Adilcevaz district. The international promotion of Lake Van and the revitalization of diving tourism there are of great importance.

Keywords: Van Lake, Underwater, Microbialites

JEOTURİZM İLE ENTEGRE TURİSTİK DENEYİMLER TASARLAMA YÖNÜNDE STRATEJİLER

Arş. Gör. Şeyda KAYA
Hasan Kalyoncu Üniversitesi, seyda.kaya@hku.edu.tr

Prof. Dr. Aziz Gökhan ÖZKOÇ
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, azizozkoc@subu.edu.tr

Özet

Deneyimsel turizm alternatif turizm türlerinin ön plana çıkmasıyla turistler açısından daha cazip hale gelmeye başlamıştır. Özellikle COVİD-19 pandemisi sonrası tek başına seyahatin (Solo Turizm) önem kazanmasıyla birlikte alternatif turizm türlerinin giderek önemini arttıracağı düşünülmektedir. Deneyimsel turizm, turistlerin destinasyonun sahip olduğu kültürel değerler, yaşam tarzı ve doğa ile etkileşim kurmalarına olanak sağlamaktadır. Dolayısıyla deneyimsel turizm, turistlerin bir destinasyonu yalnızca ziyaret etmelerinin ötesinde söz konusu destinasyona yönelik entelektüel ve duygusal bir deneyim yaşamalarına da neden olmaktadır. Doğanın, jeolojik yapıların turistler tarafından ziyaret edilmesini ve söz konusu yapılara yönelik deneyim yaşanması amacıyla gerçekleştirilen bir turizm türü olan jeoturizm ise, turistlerin yalnızca jeolojik yapıları incelemelerini değil ayrıca söz konusu yapılara yönelik bilinç geliştirmelerine ve doğada farklı deneyimler yaşamalarına da katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda jeoturizm deneyimsel turizm kapsamında değerlendirilmektedir ve turistlerin doğa ile etkileşimde olmalarını ve ziyaret edilen destinasyonun ekosistemine yönelik bilgi edinmelerini sağlamaktadır. Bu kapsamda çalışmanın amacı, bölgesel gelişmişlik farklarının giderilmesinde önemli bir unsur olan jeoturizmi deneyimsel turizm kapsamında değerlendirerek bölgelerin sürdürülebilir turizm potansiyelinin arttırılmasına yönelik stratejilerin geliştirilmesidir. Bitlis, jeolojik zenginlikleri ve sahip olduğu doğal yapıları ile Türkiye'nin jeoturizm potansiyeli yüksek bölgelerinden biri olması nedeniyle araştırmanın odak destinasyonunu oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında, öncelikle deneyimsel turizm ve jeoturizm arasındaki ilişki ortaya koyulmuştur. Ardından nitel veriler elde edebilmek amacıyla Bitlis ilinde bulunan jeoturizm yapılarına ulaşmak için ikincil veri kaynaklarından yararlanılmıştır ve Bitlis ilindeki jeoturizm yapıları; bölge analizi ve potansiyel belirleme, strateji ve konsept belirleme, alt yapıyı geliştirme ve ilk adımlar, deneyim ve aktiviteler tasarlama, dijital ve geleneksel pazarlama kriterlerine göre değerlendirilmiştir. Jeolojik, kültürel ve sosyal yönleriyle bütüncül bir şekilde ele alınan Bitlis ili için yerel düzeyde uygulanabilir turizm stratejileri geliştirilmiştir. Ayrıca elde edilen bulgular çerçevesinde Bitlis ilini jeoturizm açısından çekici bir destinasyon haline getirmek için de öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Jeoturizm, Deneyimsel Turizm, Turistik Deneyimler

STRATEGIES FOR DESIGNING INTEGRATED TOURIST EXPERIENCES WITH GEOTOURISM

Abstract

Experiential tourism has become more attractive for tourists with the prominence of alternative tourism types. Especially after the COVID-19 pandemic, it is thought that alternative tourism types will gain popularity as solo tourism (traveling alone) gains importance. Experiential tourism enables tourists to engage with the cultural values, local lifestyles, and natural environments of destinations, thereby offering a deeper intellectual and emotional connection beyond mere visitation. Geotourism, defined as a type of tourism focused on visiting and experiencing natural and geological formations, not only allows tourists to observe these structures but also encourages awareness and interaction with nature through meaningful experiences. In this context, geotourism is considered within the scope of experiential tourism and enables tourists to interact with nature and learn about the ecosystem of the destination visited. In this context, the aim of the study is to develop strategies to increase the sustainable

tourism potential of the regions by evaluating geotourism, which is an important element in eliminating regional development differences, within the scope of experiential tourism. The province of Bitlis, with its rich geological formations and natural assets, constitutes the focus of this research due to its high geotourism potential in Turkey. The relationship between experiential tourism and geotourism is initially explored, followed by the use of secondary data to identify and analyze geotourism sites in Bitlis. These sites are assessed according to several criteria, including regional analysis and potential identification, strategy and concept development, infrastructure improvement, experience and activity design, and digital and traditional marketing. Tourism strategies that can be implemented at the local level have been developed for Bitlis province, which is handled in a holistic manner with its geological, cultural and social aspects. In addition, within the framework of the findings obtained, suggestions are presented to make Bitlis province an attractive destination in terms of geotourism.

Anahtar Kelimeler: Geotourism, Experiential Tourism, Tourist Experiences

FESTİVALLERE YÖNELİK ALGININ DENEYİM KALİTESİNE ETKİSİNDE FESTİVAL DESTEK TUTUMUNUN ARACILIK ROLÜ: SİNOP LAKERDA FESTİVALİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Ali Turan BAYRAM
Sinop Üniversitesi, alibayram@sinop.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Kerem KAPTANGİL
Sinop Üniversitesi, keremkaptangil@sinop.edu.tr

Doç. Dr. Gül ERKOL BAYRAM
Sinop Üniversitesi, gulerkol@sinop.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi İrem GÜNEŞ
Sinop Üniversitesi, iren08gunes@gmail.com

Özet

Bu çalışmada katılımcıların festival algı düzeylerinin deneyim kalitesine etkisinde festival destek tutumu düzeylerinin aracılık rolünün incelenmesi amaçlanmaktadır. Festivaller; önceden belirlenmiş bir program çerçevesinde, sanat, kültür, bilim gibi belirli bir konuya odaklanarak düzenlenen ve tek seferlik ya da belirli aralıklarla gerçekleştirilen etkinlikler bütünüdür. Bu etkinlikler, destinasyon planlaması, şehirlerin markalaşması ve tanıtımı açısından önemli bir rol oynamakta; yerel topluluklar ile işletmelere sosyal ve ekonomik katkılar sağlamakta ve turizmin yıl geneline yayılmasına destek olmaktadır. Turizm potansiyeline dayalı olarak geliştirilen festivallerin yalnızca mevcut destinasyon çekiciliklerini desteklemekle kalmayıp, zamanla bulundukları destinasyonla bütünleşerek bir marka kimliği oluşturmalarına da katkı sağladığı göz önüne alındığında çalışmanın bu perspektifte oluşturulabilecek markalaşma ve pazarlama stratejilerine önemli katkılar sağlayacak olması çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Bunun yanında festival tutumunun alt başlıkları olarak sosyal etkiler, topluluk bağlılığı ve sosyal psikolojik tutum gibi bileşenler entegre bir şekilde her bir unsurun birbirini desteklemesini sağlamakta; sosyal etkiler, yerel kültürün ve mirasın öne çıkarılmasıyla da toplumsal dayanışmayı güçlendirmekte, bu durum en nihayetinde topluluk bağlılığını artırarak bireylerin festivale duygusal ve psikolojik olarak daha fazla yatırım yapmasına zemin hazırlamaktadır. Araştırma Sinop Lakerda Festivaline katılan katılımcılardan kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen 384 adet anketlerden elde edilen verilerin istatistiki analizlerin yapılması ve yorumlanması üzerine desenlenmiştir. Elde edilen verilerin analiz sonuçlarının festival turizminin mikro ve makro ekonomik sonuçlarının yanında toplumsal ve kültürel etkilerinin ilgili destinasyona olan süreçsel faydalarının ortaya konmasında ve bunun katılımcıların deneyim kalitelerini arttırıcı bir unsur olarak sürdürülebilirliğe önemli katkılar sunacağı sonucuna ulaşılması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Festival, Deneyim Kalitesi, Festival Destek Tutumu, Sinop Lakerda Festivali

THE MEDIATING ROLE OF FESTIVAL SUPPORT ATTITUDE İN THE EFFECT OF PERCEPTION TOWARDS FESTIVALS ON EXPERIENCE QUALITY: THE CASE OF SINOP LAKERDA FESTIVAL

Abstract

This study aims to examine the mediating role of the level of festival support attitude in the effect of participants' perception of festivals on experience quality. Festivals are a set of events organized within a predetermined program framework, focusing on specific themes such as art, culture, or science, and held either as one-time or periodically recurring events. These events play a significant role in destination planning, city branding, and

promotion; they provide social and economic benefits to local communities and businesses, while also contributing to the year-round distribution of tourism activities. Considering that festivals developed based on tourism potential not only support existing destination attractions but also gradually integrate with the destination to form a brand identity, this study is expected to make significant contributions to branding and marketing strategies developed from this perspective. Moreover, sub-dimensions of festival attitude—such as social impacts, community attachment, and socio-psychological attitudes—function in an integrated manner, reinforcing each other. Social impacts, particularly through the promotion of local culture and heritage, enhance social solidarity, which in turn strengthens community attachment and encourages individuals to invest emotionally and psychologically in the festival. The research is designed based on statistical analysis and interpretation of data obtained from 384 questionnaires collected through convenience sampling from participants attending the Sinop Lakerda Festival. It is anticipated that the results of the data analysis will reveal that, beyond the micro and macroeconomic outcomes of festival tourism, its social and cultural impacts provide processual benefits to the destination. Ultimately, these findings are expected to contribute to sustainability by enhancing participants' experience quality.

Keywords: Festival, Quality of Experience, Festival Support Attitude, Sinop Lakerda Festival

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KALKINMA AJANSLARININ TURİZMDE STRATEJİK YÖNÜ: BÖLGESEL PLANLARI NE SÖYLÜYOR? ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI ÖRNEĞİ

Prof. Dr. Yücel EROL
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, yucel.erol@gop.edu.tr

Özet

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kamu yönetimi otoritesi yıllardır bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak ve dengeli duruma getirebilmek için yoğun bir çaba harcamaktadır. Dünyada 1930'lardan itibaren bu dengesizliği önlemek amacıyla bölgesel kalkınma ajansları kurulmaya başlamıştır. Ülkemiz de ise oldukça yeni olan Bölgesel Kalkınma Ajanslarına yönelik ilk çalışmalar 1990'1ı yıllarda başlamış olsa da, Ajanslar ilk kez 25 Ocak 2006 tarihli ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun ile düzenlenerek hukuk sistemimize girmiştir. Bölgesel Kalkınma Ajansları sahip oldukları finans kaynaklarının bir kısmını bölge planları ve buna bağlı olarak hazırlanan çalışma programlarında belirlenen tema kapsamında bölgesel gelişmeyi harekete geçirmek amacıyla bölge aktörlerine teknik ve mali destek sağlamak amacıyla kullanmaktadırlar. Turizm de kalkınma ajanslarının önemli tema alanlarından birisidir. Çünkü turizm bölgelerarası gelişmişlik farklarının giderilmesinde sahip olduğu araçlar açısından önemli bir bölgesel politika alanıdır. Turizm bölgesel gelişmeyi hızlandırması ve rekabet gücünü desteklemesinde güçlü bir stratejik araç olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda ülkemizin sadece deniz turizmine dayalı olan ve belirli bölgeleri ön plana çıkaran alanlarında değil, diğer bölgelerinin sahip olduğu farklı destinasyon alanlarının geliştirilmesi, marka haline getirilerek güçlü bir pazarlama ağı oluşturacak çalışmaların yapılması da önem kazanmaktadır. Bu sürecin yürütülmesinde kalkınma ajansları çok önemli bir misyon üstlenmektedirler. Bu anlamda, yerel paydaşların talep ettikleri planlama, organizasyon, koordinasyon, strateji ve politika geliştirme, önemli paydaşlara destek sağlama, küçük ölçekli altyapı projelerini ve tanıtım kapsamında çeşitli faaliyetleri de desteklemektedirler. Bu çalışmada, Kalkınma Ajanslarının bölge planlarında turizm ile ilgili yapılan ve/veya yapılması planlanan çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda, TR83 bölgesi (Samsun, Çorum, Tokat ve Amasya) sorumluluk alanı içerisinde faaliyet gösteren Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) tarafından turizm alanında yapılan çalışmalar incelenmiştir. Özellikle OKA'nın 2024-2028 dönemi bölge planı analiz edilerek turizmde stratejik yönünün belirlenmesi hedeflenmiştir. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kalkınma Ajansı, OKA, Turizm, Bölgesel Plan, Strateji

THE STRATEGIC DIRECTION OF DEVELOPMENT AGENCIES IN TOURISM: WHAT DO THEIR REGIONAL PLANS SAY? THE EXAMPLE OF THE CENTRAL BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

Abstract

As is the case all over the world, the public administration authority in our country has been making an intensive effort for years to reduce and balance the development differences between regions. Regional development agencies have been established in the world since the 1930s in order to prevent this imbalance. Although the first studies on Regional Development Agencies, which are quite new in our country, started in the 1990s, the Agencies were first regulated and entered our legal system with the Law No. 5449 on the Establishment, Coordination and Duties of Development Agencies dated January 25, 2006.Regional Development Agencies use some of their financial resources to provide technical and financial support to regional actors in order to activate regional development within the scope of the theme determined in regional plans and related work programs. Tourism is also one of the important theme areas of development agencies. Because tourism is an important regional policy area in terms of the tools it has in eliminating regional development disparities. Tourism is considered a strong strategic tool in accelerating regional development and supporting competitiveness. In this context, it is important to develop not only the areas of our country that are based on sea tourism and highlight certain regions, but also

the different destination areas of other regions, and to carry out studies that will create a strong marketing network by turning them into brands. Development agencies undertake a very important mission in the execution of this process. In this sense, they also support various activities within the scope of planning, organization, coordination, strategy and policy development, providing support to important stakeholders, small-scale infrastructure projects and promotion requested by local stakeholders. This study aims to examine the studies carried out and/or planned to be carried out in the regional plans of Development Agencies regarding tourism. In this context, the studies carried out in the field of tourism by the Central Black Sea Development Agency (OKA), which operates within the TR83 region (Samsun, Çorum, Tokat and Amasya) area of responsibility, were examined. In particular, the 2024-2028 regional plan of OKA was analyzed and its strategic direction in tourism was aimed to be determined. In the study, descriptive analysis method, one of the qualitative research methods, was used.

Keywords: Development Agency, OKA, Tourism, Regional Plan, Strategy

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KÜLTÜREL MİRAS ALANLARINDA VE KORUNAN ALANLARDA SÜRDÜRÜLEBİLİR DESTİNASYON YÖNETİM ÖRGÜTLERİ MODEL ÖNERİSİ; VAN GÖLÜ HAVZASI ÖRNEĞİ

Sinan GÖÇ
Nevsehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, sinangoc@nevsehir.edu.tr

Özet

Günümüzde turizm destinasyonlarının rekabet gücünü artırmak ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak amacıyla destinasyon yönetimi kavramı giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, destinasyonların planlı ve bütüncül bir yaklaşımla yönetilmesi, sadece ekonomik değil; aynı zamanda sosyal, kültürel ve çevresel sürdürülebilirlik açısından da kritik bir gereklilik haline gelmiştir. Bu çalışmanın temel amacı, destinasyon yönetiminin oluşturulmasında dikkate alınması gereken başlıca kriterleri ortaya koymak ve bu kriterleri Van Gölü Havzası bağlamında değerlendirerek bölgeye özgü stratejik öneriler sunmaktır.

Van Gölü Havzası; doğal peyzajı, zengin kültürel mirası, tarihî yapıları ve yerel yaşam pratikleriyle yüksek turizm potansiyeline sahip bir bölge olmasına karşın, mevcut turizm faaliyetleri çoğunlukla mevsimsel yoğunlukta kalmakta ve bölgesel kalkınmaya beklenen katkıyı sağlayamamaktadır. Bu duruma neden olan başlıca etkenler arasında altyapı yetersizlikleri, tanıtım eksikliği, koordinasyonsuz yönetim yapıları ve sürdürülebilirlik ilkelerinden uzak planlamalar yer almaktadır.

Bu bağlamda çalışmada, literatür taraması ve bölgesel analiz yöntemiyle; destinasyon yönetiminin temel bileşenleri olan stratejik planlama, çok paydaşlı yönetişim, marka yönetimi, destinasyon kimliği, çevresel sürdürülebilirlik, ziyaretçi deneyimi yönetimi ve yerel halkın katılımı gibi kriterler tartışılmıştır. Van Gölü Havzası özelinde geliştirilen öneriler arasında; destinasyon yönetim organizasyonunun (DMO) kurulması, dört mevsim turizmi destekleyecek tematik ürün çeşitlendirmeleri, dijital tanıtım stratejileri, kültürel mirasın korunması ve çevreci altyapı yatırımları öne çıkmaktadır.

Sonuç olarak, Van Gölü Havzası'nın ulusal ve uluslararası ölçekte rekabetçi, sürdürülebilir ve bütüncül bir turizm destinasyonu haline gelebilmesi, kapsamlı bir destinasyon yönetim anlayışının benimsenmesine bağlıdır.

Anahtar Kelimeler: Destinasyon Yönetimi, Katılımcı Yönetişim, Van Gölü Havzası, Yönetişim

A MODEL PROPOSAL FOR SUSTAINABLE DESTINATION MANAGEMENT ORGANIZATIONS IN CULTURAL HERITAGE AREAS AND PROTECTED AREAS; THE EXAMPLE OF LAKE VAN BASIN

Abstract

Today, the concept of destination management is gaining increasing importance in order to increase the competitiveness of tourism destinations and ensure sustainable development. In this context, managing destinations with a planned and holistic approach has become a critical necessity not only for economic but also for social, cultural, and environmental sustainability. The primary objective of this study is to identify the key criteria to be considered in establishing destination management and to evaluate these criteria in the context of the Lake Van Basin to offer region-specific strategic recommendations. Although the Lake Van Basin is a region with high tourism potential with its natural landscape, rich cultural heritage, historical structures, and local lifestyles, current tourism activities are largely seasonal and fail to contribute to regional development as expected. The main factors contributing to this situation include inadequate infrastructure, lack of promotion, uncoordinated management structures, and plans that lack sustainability principles. In this context, the study, using literature review and regional analysis, explores: Criteria such as strategic planning, multi-stakeholder governance, brand management, destination identity, environmental sustainability, visitor experience management, and local community participation—the fundamental components of destination management—were discussed. Among the

recommendations developed specifically for the Lake Van Basin, prominent examples include the establishment of a destination management organization (DMO), thematic product diversification to support all-season tourism, digital promotional strategies, cultural heritage preservation, and environmentally friendly infrastructure investments. Consequently, the Lake Van Basin's ability to become a competitive, sustainable, and holistic tourism destination on a national and international scale depends on the adoption of a comprehensive destination management approach.

Keywords: Destination Management, Participatory Governance, Van Lake Basin, Governance

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

UNESCO YARATICI ŞEHİRLER AĞI KAPSAMINDA ELAZIĞ İLİNİN POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Müjde AYDOĞDU
İnönü Üniversitesi, mujde.aydogdu@inonu.edu.tr

Arş. Gör. Yaren GÖKTAŞ
İnönü Üniversitesi, yaren.goktas@inonu.edu.tr

Prof. Dr. Zeki BOYRAZ
İnönü Üniversitesi, zeki.boyraz@inonu.edu.tr

Özet

Turizm yalnızca yer değiştirme faaliyeti değil; aynı zamanda kültürlerin tanıtımı, yerel değerlerin korunması, ekonomik kalkınma ve sosyal etkileşim açısından önemli bir araçtır. Bu kapsamda kültür odaklı turizm faaliyetlerinin artmasıyla birlikte şehirlerin kültürel miraslarını farklı yollarla görünür kılmaları küresel ölçekte desteklenmektedir. UNESCO tarafından 2004 yılında kurulan Yaratıcı Şehirler Ağı (Creative Cities Network – UCCN), şehirlerin yaratıcı endüstriler aracılığıyla sürdürülebilir kalkınmayı desteklemesini amaçlayan uluslararası bir iş birliği platformudur. Edebiyat, müzik, gastronomi, el sanatları, tasarım, medya sanatları ve sinema olmak üzere yedi yaratıcı tema etrafında şekillenen bu ağ, günümüzde 90'dan fazla ülkeden 300'ün üzerinde şehri bir araya getirmiştir. Türkiye bu ağa katılımda oldukça aktif olup, farklı temalarda 20 şehirle temsil edilmektedir. Bu şehirlerarasında Gaziantep, Hatay, Afyonkarahisar, Adana, Balıkesir, Diyarbakır, Kayseri, Konya, Nevşehir ve Tokat gastronomi; Kütahya ve Bursa zanaat ve halk sanatları; Kırşehir, Sivas ve Şanlıurfa müzik; İstanbul ve İzmir tasarım; Kahramanmaraş ve İzmir edebiyat; Antalya ise film alanında yer almaktadır. Ağa farklı kategoriler ile dâhil olmuş bu 20 şehir, Türkiye'nin kültürel zenginliğini gözler önüne sererken, Elazığ gibi kültürel çeşitliliği yüksek şehirlerin de bu ağa dâhil olma potansiyelini ortaya koymaktadır. Harput Musikisi (Kürsübaşı), geleneksel el sanatları, mutfak kültürü ve somut olmayan kültürel miras unsurları ve mimarisi Elazığ'ın çok kategorili bir aday profilini desteklemektedir. Harput'un UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'nde yer alması, şehrin kültürel ve tarihsel önemini uluslararası düzeyde görünür kılarken, yaratıcı şehir ağının çeşitli kategorilerine yönelik güçlü adaylardan biri olmasına da imkân sağlamaktadır. Çalışmada, Elazığ'ın yaratıcı şehir bileşenleri ile UCCN'nin kategorileri bağlamında nitel araştırma yöntemi ve kültür araştırması (etnografi) deseni kullanılarak potansiyel adaylığı analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, Elazığ'ın yaratıcı şehir unvanı için gerekli olan çok yönlü kültürel altyapıya büyük ölçüde sahip olduğunu ortaya koymuş ve bu potansiyelin, şehrin ulusal ve uluslararası düzeyde turizm gelişimine anlamlı katkılar sağladığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı, Elazığ

DETERMINATION OF THE POTENTIAL OF ELAZIĞ PROVINCE WITHIN THE SCOPE OF UNESCO CREATIVE CITIES NETWORK

Abstract

Tourism is not merely an act of mobility; it also serves as a vital tool for promoting cultures, preserving local values, fostering economic development, and enhancing social interaction. In this context, the global rise in culture-oriented tourism activities has encouraged cities to make their cultural heritage visible through various creative means. Established by UNESCO in 2004, the Creative Cities Network (UCCN) is an international cooperation platform that aims to promote sustainable development through creative industries. Structured around seven thematic fields- literature, music, gastronomy, crafts and folk arts, design, media arts, and film- the network currently includes over 300 cities from more than 90 countries. Turkey actively participates in this network and is represented by 20 cities across different categories. These include Gaziantep, Hatay, Afyonkarahisar, Adana,

Balıkesir, Diyarbakır, Kayseri, Konya, Nevşehir, and Tokat in gastronomy; Kütahya and Bursa in crafts and folk arts; Kırşehir, Sivas, and Şanlıurfa in music; İstanbul and İzmir in design; Kahramanmaraş and İzmir in literature; and Antalya in film. These cities, which have joined the network under different categories, highlight Turkey's rich cultural diversity and demonstrate the potential of other culturally vibrant cities, such as Elazığ, to join the network. With its Harput music (Kürsübaşı tradition), traditional handicrafts, culinary heritage, intangible cultural elements, and architectural texture, Elazığ presents a strong multi-category candidate profile. Harput's inclusion on the UNESCO World Heritage Tentative List has further strengthened the international visibility and historical significance of the city, reinforcing its candidacy for multiple UCCN themes. This study analyzes Elazığ's potential membership within the framework of UCCN categories by employing a qualitative research method and an ethnographic design. The findings reveal that Elazığ possesses a well-established and multi-dimensional cultural infrastructure necessary for UCCN membership and demonstrate that this potential has made significant contributions to the city's development in both national and international tourism contexts.

Keywords: Tourism, UNESCO Creative Cities Network, Elazığ

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TEHLİKE ÇANLARI NEMRUT KALDERASI İÇİN ÇALIYOR: ZİYARETÇİ YORUMLARINDA ÇEVRE KİRLİLİĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Nurullah Cihan AĞBAY
Bitlis Eren Üniversitesi, cihanagbay@gmail.com

Özet

Bu araştırmanın temel amacı dünyanın önemli kalderalarından birisi olan Nemrut Kalderası'nı tehdit eden çevre kirliliğine dikkat çekmektir. Nitel yaklaşımın esas alındığı araştırmada Google Maps ve Tripadvisor üzerinde yapılan çevrim içi ziyaretçi yorumları analiz edilmiştir. Araştırmanın amacına uygun olarak çevre kirliliğini ve doğal güzelliği ön plana çıkaran kelimeler araştırılmıştır. Hem Google hem de Tripadvisor üzerinde Nemrut gölü ve Nemrut Krateri gibi başlıklarda yer verilen bütün yorumlar toplanmıştır. Google'da 529, Tripadvisor'da ise 89 olmak üzere toplamda 618 yoruma ulaşılmıştır. Bu yorumlar içerisinde İngilizce (15), Rusça (6), Fransızca (3), Almanca (2), Arapça (1), Bulgarca (1), Farsça (1), İtalyanca (1), Portekizce (1) yabancı dillerindeki ifadeler Türkçe'ye çevrilerek analize dâhil edilmiştir. Veri toplama aşamasında herhangi bir filtreleme yapılmamış ve 14.01.2025 tarihine kadar yapılmış olan bütün yorumlar değerlendirilmiştir. Ulaşılabilen yorumların tamamı EXCEL'e aktarılmıştır. Aynı olduğu tespit edilen 6 yorum analize dâhil edilmemiştir. Toplanan veriler içerik analizine tabi tutulmuş ve sıklık değerlerine ulaşılmış ayrıca görselleştirme aşamasında kelime bulutu oluşturulmuştur. Veri analizi aşamasında bir nitel veri analiz programı olan MAXQDA kullanılmıştır. Çevre kirliliği teması kapsamında en fazla "çöp" kelimesinin, doğal güzellik kapsamında ise "harika" kelimesinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Sürdürülebilir turizm perspektifinden bakıldığında, bulgular; ziyaretçilerin kirlilik konularında çevre farkındalıklarını işaret ederken, aynı zamanda Nemrut Kalderası'nın bir doğa harikası olduğunu da desteklemektedir. Yorumların sadece Google Maps ve Tripadvisor üzerinden çekilmesi araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Turizm, Nemrut Kalderası, Çevre Kirliliği

ALARM BELLS RINGING FOR NEMRUT CALDERA: ENVIRONMENTAL POLLUTION IN VISITOR REVIEWS

Abstract

The primary objective of this research is to draw attention to the environmental pollution threatening the Nemrut Caldera, one of the most significant calderas in the world. Employing a qualitative approach, the study analyzed online visitor reviews posted on Google Maps and Tripadvisor. In line with the research objective, words emphasizing environmental pollution and natural beauty were identified and examined. All reviews under titles such as "Nemrut Lake" (Nemrut Gölü) and "Nemrut Crater" (Nemrut Krateri) on both Google and Tripadvisor were collected. A total of 618 reviews were obtained—529 from Google and 89 from Tripadvisor. Among these, reviews in English (15), Russian (6), French (3), German (2), Arabic (1), Bulgarian (1), Persian (1), Italian (1), and Portuguese (1) were translated into Turkish and included in the analysis. No filtering was applied during the data collection phase, and all comments posted up to January 14, 2025, were taken into consideration. All accessible reviews were transferred into Excel. Six identical reviews were excluded from the analysis. The data were subjected to content analysis, frequency values were obtained, and a word cloud was generated for visualization. MAXQDA, a qualitative data analysis software, was used during the analysis phase. It was found that the word "çöp" (trash) was most frequently associated with environmental pollution, while "harika" (wonderful) was most commonly used to describe natural beauty. From the perspective of sustainable tourism, the findings indicate that visitors demonstrate environmental awareness concerning pollution issues, while also affirming that the Nemrut Caldera is a natural wonder. The study is limited by the fact that data were collected only from Google Maps and Tripadvisor.

Keywords: Sustainable Tourism, Nemrut Caldera, Environmental Polution.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

AKILLI ŞEHİR DÖNÜŞÜM SÜRECİNDE TURİZM BİLGİ SİSTEMİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZME KATKISI: BİNGÖL İLİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Fatma ESEN
Bingöl Üniversitesi, fesen@bingol.edu.tr

Arş. Gör. Abuzer KAYHAN
Bingöl Üniversitesi, akayhan@bingol.edu.tr

Özet

Bingöl ili, sahip olduğu doğal, kültürel ve tarihi zenginliklerle henüz turizm potansiyelini tam olarak ortaya koyamamış bir bölge olarak dikkat çekmektedir. Özellikle dağ turizmi, yayla turizmi, kaplıca turizmi ve kültür turizmi gibi farklı alanlarda gelişime açık olan Bingöl, akıllı şehir dönüşüm sürecine entegre edilecek bir Turizm Bilgi Sistemi (TBS) sayesinde sürdürülebilir turizm açısından önemli fırsatlar elde edebilecektir. Bu çalışmanın amacı, Bingöl ilindeki turistik unsurları Coğrafi Bilgi Sistemleri altyapısıyla entegre ederek, akıllı şehir dönüşümü ve sürdürülebilir turizm hedeflerine yönelik veri temelli bir yönetim ve planlama modeli oluşturmaktır. Bu amaç doğrultusunda, Bingöl ilindeki turistik alanların, konaklama tesislerinin ve restoranların coğrafi konum bilgileri CBS yazılımlarından ArcGIS Pro kullanılarak dijital ortama aktarılmış ve ArcGIS Experience Builder ile kapsamlı bir Bingöl Turizm Bilgi Sistemi oluşturulmuştur. Bu kapsamda coğrafi veri toplama sürecinde envanter çalışmaları yapılmış ve Bingöl'ün merkezinde ve ilçelerinde yer alan turistik çekim noktaları belirlenmiştir. Bu noktalar arasında tarihî camiler, kervansaraylar, yaylalar, kaplıcalar, doğal yürüyüş rotaları ve kültürel etkinlik alanları gibi çeşitli turizm unsurları yer almaktadır. Elde edilen konum bilgileri, saha gözlemleri ve yerel yönetimlerden temin edilen belgeler yardımıyla doğrulanmış ve öz nitelik bilgileri oluşturulmuştur. Daha sonra ArcGIS Pro'nun sağladığı veri yönetimi, veri düzenleme ve katman oluşturma özellikleri kullanılarak turizm varlıklarının yanı sıra bölgede hizmet veren oteller, pansiyonlar, misafirhaneler ve restoranlar da haritaya işlenmiştir. Bu sayede bölgedeki turizm altyapısının konuma dayalı analizleri yapılabilir hâle getirilmiştir. Daha sonrasında ArcGIS Experience Builder ile geliştirilen web tabanlı ve mobil ara yüzler sayesinde, Bingöl'e gelen turistler ya da potansiyel ziyaretçiler, istedikleri bölgedeki turistik alanlar hakkında detaylı bilgilere erişebilecek; otel ve restoranların konumlarını, müsaitlik durumlarını ve hatta kullanıcı yorumlarını inceleyebilecektir. Sonuç olarak, Bingöl ili özelin de geliştirilen Turizm Bilgi Sistemi, sürdürülebilir turizmi destekleyerek akıllı şehir dönüşümüne veri temelli katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bingöl, Turizm Bilgi Sistemi, Sürdürülebilir Turizm

Contribution of Tourism Information System to Sustainable Tourism in Smart City Transformation Process: The Case of Bingöl Province

Abstract

Bingöl Province, despite its rich natural, cultural, and historical heritage, has yet to fully realize its tourism potential. Particularly in areas such as mountain tourism, plateau tourism, thermal tourism, and cultural tourism, Bingöl offers significant opportunities for development. Through the integration of a Tourism Information System (TIS) into the smart city transformation process, the region can gain considerable advantages in promoting sustainable tourism. The aim of this study is to develop a data-driven management and planning model that supports the goals of smart city transformation and sustainable tourism by integrating the touristic assets of Bingöl with a Geographic Information Systems (GIS) infrastructure. To achieve this, the geographic locations of tourist attractions, accommodation facilities, and restaurants in Bingöl were digitized using ArcGIS Pro and compiled into a comprehensive Tourism Information System with ArcGIS Experience Builder. As part of the data collection process, an inventory study was conducted to identify major tourist attractions across Bingöl's central and district areas. These attractions include historical mosques, caravanserais, highland pastures, thermal springs, hiking trails,

and venues for cultural activities. The location data were verified through field observations and documents obtained from local authorities, and relevant attribute information was created accordingly. Using ArcGIS Pro's capabilities for data management, editing, and layer creation, not only the tourism assets but also hotels, guesthouses, hostels, and restaurants operating in the region were mapped. This enabled spatial analysis of the tourism infrastructure in the area. Subsequently, web-based and mobile interfaces were developed using ArcGIS Experience Builder, allowing tourists and potential visitors to access detailed information about attractions in their areas of interest, as well as to view the locations, availability, and even user reviews of accommodation and dining options.In conclusion, the Tourism Information System developed specifically for Bingöl supports sustainable tourism while contributing to the smart city transformation through data-driven decision-making and planning.

Keywords: Bingöl, Tourism Information System, Sustainable Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KÜLTÜR TURİZMİ DESTİNASYONUNDA KİMLER TURİZM GELİŞİMİNİ DESTEKLİYOR?

Aysun DEMİR
Ekoturizm Rehberliği Uzmanı, aysundemir0121@gmail.com

Doç. Dr. Sedat ÇELİK
Şırnak Üniversitesi, sedattcelik@gmail.com

Özet

Bir yerde turizmin gelişmesi ekonomik, sosyo-kültürel, sosyal psikolojik ve ekolojik yönde birçok olumlu/olumsuz değişimi beraberinde getirmektedir. Özellikle turizmin ekonomik katkıları nedeni ile geliştirilmek istenen turizm sektöründe yerel halkın turizm gelişimine yönelik tutumu, sektörün gelişmesinde etkili bir unsurdur. Turizm gelişiminin desteklenmesi karar vericilerin plan ve politika geliştirmesi ve uygulaması noktasında etkili olmaktadır. Bu minvalde, araştırmada yerel halkın turizm gelişimini desteklemelerinin demografik verilere göre değişkenlik gösterip göstermediği ve kimlerin turizm gelişimini daha çok desteklediğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler anket tekniği ile Mardin yerel halkından toplanmıştır. Elde edilen verilere paket program yardımı ile normallik, t-testi ve anova testleri yapılmıştır. Analizler sonucunda turizm gelişimini desteklemeye yönelik tutumların; cinsiyete göre, turizmin yoğun olduğu mahallede yaşamaya göre, eğitim durumuna göre farklılık gösterdiği ancak yaş, medeni durum ve yerelde yaşam süresine göre farklılık göstermediği ortaya çıkmıştır. Araştırmada çıkan sonuçlara yönelik sonraki araştırmacılara ve sektör paydaşlarına çeşitli öneriler ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Turizm Gelişimini Destekleme, Mardin, Kültür Turizmi, Demografik değişkenler

WHO SUPPORTS TOURISM DEVELOPMENT IN CULTURAL TOURISM DESTINATIONS?

Abstract

The development of tourism in a place brings many positive/negative changes in economic, socio-cultural, social psychological and ecological aspects. Especially in the tourism sector, which is desired to be developed due to the economic contributions of tourism, the attitude of the local people towards tourism development is an effective element in the development of the sector. Supporting tourism development is effective in terms of decision-makers' development and implementation of plans and policies. In this context, the aim of the research is to reveal whether the support of the local people for tourism development varies according to demographic data and who supports tourism development more. Within the framework of this purpose, the quantitative research method was used. Data were collected from the local people of Mardin with the survey technique. Normality, t-test and anova tests were applied to the obtained data with the help of a package program. As a result of the analyses, it was revealed that the attitudes towards supporting tourism development differed according to gender, living in a neighborhood where tourism is intense, and educational status, but did not differ according to age, marital status and length of life in the locality. Various suggestions were put forward for subsequent researchers and sector stakeholders regarding the results of the research.

Keywords: Supporting Tourism Development, Mardin, Cultural Tourism, Demographic Variables

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

FUZZY ANALİTİK AĞ SÜRECİ AĞIRLIKLI LİNEER KOMBİNASYON MODELİ (F-LMAW) KULLANILARAK ADIYAMAN İLİ EKOTURİZM POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Senem GENÇ
İnönü Üniversitesi, senemgenc25@gmail.com

Arş. Gör. Enes KARADENİZ
İnönü Üniversitesi, eniskaradeniz1@gmail.com

Prof. Dr. Zeki BOYRAZ
İnönü Üniversitesi, zeki.boyraz@inonu.edu.tr

Özet

Bu çalışmada, Adıyaman ilinde ekoturizm potansiyelini değerlendirmek amacıyla Fuzzy Analitik Ağ Süreci Ağırlıklı Lineer Kombinasyon Modeli (F-LMAW) uygulanmıştır. Ekoturizm, doğal kaynakların korunmasını teşvik eden, çevre bilincini artıran ve yerel ekonomilere katkıda bulunan sürdürülebilir bir turizm türüdür. Bu bağlamda, ekoturizm potansiyeli yüksek alanların belirlenmesi, bölgesel kalkınma, biyolojik çeşitlilik koruma stratejilerinin oluşturulması ve turizmin çevresel etkilerinin minimize edilmesi açısından kritik öneme sahiptir. Bölgenin ekoturizm potansiyel indeksini (EPI) belirlemek için toplamda 16 parametre kullanılmıştır. Bu parametreler, doğal ve antropojenik faktörleri kapsayarak biyolojik çeşitlilik, peyzaj kalitesi, iklim özellikleri, ulaşılabilirlik ve turistik altyapıyı içermektedir. Parametrelerin önem düzeyleri, bulanık mantık temelli Analitik Ağ Süreci (Fuzzy AW) kullanılarak belirlenmiş ve literatürdeki uzman görüşleri alınarak doğrulanmıştır. Elde edilen bulanık ağırlık değerleri, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ortamında Ağırlıklı Lineer Kombinasyon (WLC) yöntemi ile mekânsal olarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak, Adıyaman ilinin ekoturizm açısından yüksek, orta ve düşük potansiyele sahip bölgeleri tespit edilmiştir. Bulgularda, ilin kuzeydoğu ve güney kesimlerinde özellikle biyolojik çeşitlilik ve peyzaj kalitesinin yüksek olduğu alanların ekoturizm açısından yüksek potansiyele sahip olduğunu görülmektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda, sürdürülebilir ekoturizm planlaması ve yönetimine yönelik öneriler sunulmuştur. Ayrıca, geliştirilen metodolojik çerçevenin, benzer coğrafi alanlarda ekoturizm potansiyel değerlendirmesi için etkin bir araç olarak kullanılabileceği öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, Fuzzy Analitik Ağ Süreci (Fuzzy AW), Ağırlıklı Lineer Kombinasyon (WLC), Ekoturizm Potansiyel İndeksi (EPI), Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), Adıyaman

Evaluation of Ecotourism Potential of Adıyaman Province Using Fuzzy Analytic Network Process Weighted Linear Combination Model (F-LMAW)

Abstract

In this study, the Fuzzy Analytic Network Process Weighted Linear Combination Model (F-LMAW) was applied to assess the ecotourism potential in Adıyaman Province. Ecotourism is a sustainable form of tourism that promotes the conservation of natural resources, increases environmental awareness, and contributes positively to local economies. Identifying areas with high ecotourism potential is critical for regional development, formulation of biodiversity conservation strategies, and minimizing environmental impacts from tourism activities. To determine the Ecotourism Potential Index (EPI), a total of 16 parameters encompassing natural and anthropogenic factors such as biodiversity, landscape quality, climatic characteristics, accessibility, and touristic infrastructure were used. The importance levels of these parameters were determined using the fuzzy logic-based Analytic Network Process (Fuzzy AW) and validated through expert consultations. The resulting fuzzy weights were spatially

analyzed using the Weighted Linear Combination (WLC) method within a Geographic Information Systems (GIS) environment. Consequently, areas with high, medium, and low ecotourism potential within Adıyaman Province were identified. Results revealed that regions in the northeast and southern parts of the province, particularly rich in biodiversity and high landscape quality, possess significant ecotourism potential. Based on these findings, recommendations were made for sustainable ecotourism planning and management. Additionally, the developed methodological framework can serve as an effective tool for evaluating ecotourism potential in similar geographic regions.

Keywords: Ecotourism, Fuzzy Analytic Network Process (Fuzzy AW), Weighted Linear Combination (WLC), Ecotourism Potential Index (EPI), Geographic Information Systems (GIS), Adıyaman

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİTLİS'İN COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLERİNİN İL GASTRONOMİ TURİZMİNE KATKISINA DAİR BİR İNCELEME

Arş. Gör. Berna AYDIN
Bitlis Eren Üniversitesi, baydin@deu.edu.tr

Doç. Dr. Turgay BUCAK
Dokuz Eylül Üniversitesi, turgay.bucak@deu.edu.tr

Özet

Son yıllarda Türkiye'de gastronomi turizmine yönelik ilginin belirgin biçimde artış gösterdiği ve bu gelişimin de yerel mutfaklara olan yönelimin yükselmesine neden olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda, coğrafi işaretli ürünler hem kültürel mirasın korunması hem de destinasyon pazarlamasında etkili bir araç olarak öne çıkmaktadır. Bitlis'in zengin mutfak kültürü ve geleneksel ürün çeşitliliğinin, gastronomi turizmi açısından dikkate değer bir potansiyel sunduğu ve bu potansiyelin sistematik biçimde ele alınmasının önemli bir fırsat yaratacağı düşünülmektedir. Bitlis iline özgü coğrafi işaretli ürünlerin yerel mutfak kültürü içerisindeki konumunu belirlemek ve bu ürünlerin ilin gastronomi turizmine katkılarını değerlendirmek, bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırma, literatür taramasına dayalı olarak yürütülmüş; Bitlis'e ait tescillenmiş ve potansiyel taşıyan coğrafi işaretli ürünler kültürel, ekonomik ve tanıtım boyutlarıyla ele alınmıştır. Çalışma kapsamında, Bitlis mutfağının et ve tahıl temelli özgün yemek çeşitliliğiyle öne çıktığı tespit edilmiş; Büryan Kebabı, Katıklı Dolma, İçli Köfte, Ciğer Taplaması ve Bitlis Balı gibi resmî olarak coğrafi işaret tescili almış ürünler detaylı biçimde incelenmiştir. Ayrıca, potansiyel taşıyan ürünleri değerlendirmek amacıyla Bitlis İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün yayımladığı yöresel yemekler listesi de analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, Bitlis'in gastronomi turizmi açısından yüksek bir potansiyele sahip olduğunu ortaya koymakla birlikte; tanıtım, dijital görünürlük, markalaşma ve etkinlik temelli stratejilerde çeşitli eksiklikler bulunduğu belirlenmiştir. Özellikle sosyal medya kullanımı, festival organizasyonları ve destinasyon pazarlaması faaliyetlerinin geliştirilmesi gerekliliği saptanmıştır. Bununla birlikte, coğrafi işaretli ürünlerin kadın istihdamı, yerel kalkınma ve sürdürülebilir turizm bağlamında önemli bir unsur olarak karşımıza çıktığı ortaya konmuştur. Coğrafi işaretli ürünlerin, Bitlis'in gastronomi turizmini canlandırabilecek ve kentin kültürel kimliğini görünür kılabilecek stratejik unsurlar olduğu sonucuna varılmıştır. Etkin planlama, çok paydaşlı iş birlikleri ve bütüncül tanıtım stratejileri aracılığıyla Bitlis'in mutfak mirasının hem ulusal hem de uluslararası düzeyde daha geniş kitlelere ulaştırılması mümkün olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi İşaret, Gastronomi Turizmi, Bitlis Mutfağı

AN EXAMİNATION OF THE CONTRIBUTION OF BİTLİS'S GEOGRAPHİCAL INDICATIONS PRODUCTS TO THE PROVİNCE'S GASTRONOMY TOURISM

Abstract

In recent years, there has been a marked increase in interest in gastronomy tourism in Türkiye, leading to an intensified focus on local culinary traditions. Within this framework, geographical indication products have emerged as vital tools for preserving cultural heritage and enhancing destination marketing strategies. Bitlis, renowned for its rich culinary culture and diverse array of traditional products, holds significant potential in the realm of gastronomy tourism. However, realizing this potential necessitates a systematic and integrated approach.

This study aims to examine the role of Bitlis-specific geographical indication products within the local culinary landscape and to evaluate their contributions to the development of gastronomy tourism in the region. Employing a literature-based methodology, the research investigates both officially registered and potential geographical indication products in terms of their cultural value, economic impact, and promotional opportunities.

The findings reveal that Bitlis cuisine is distinguished by its unique meat- and grain-based dishes. Registered geographical indication products such as Büryan Kebab, Katıklı Dolma, İçli Köfte, Ciğer Taplaması, and Bitlis

Honey have been analyzed comprehensively. Furthermore, potential geographical indication products were assessed using the traditional food inventory published by the Bitlis Provincial Directorate of Culture and Tourism.

Despite the considerable gastronomic potential of Bitlis, challenges persist in areas such as digital visibility, branding, and event-based promotional activities. The study underscores the need for enhanced strategies in social media engagement, festival organization, and integrated destination marketing to fully leverage the potential of local geographical indication products. Moreover, it emphasizes the role of these products in fostering women's employment, supporting local economic development, and advancing sustainable tourism practices.

In conclusion, geographical indication products represent key assets for promoting Bitlis's distinctive culinary identity and strengthening its position within the gastronomy tourism sector. Through effective planning and multi-stakeholder collaboration, the city's culinary heritage can achieve greater recognition at both national and international levels.

Keywords: Geographical Indications Products, Gastronomy Tourism, Bitlis Cuisine

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE AKILLI UYGULAMALAR ÜZERİNDEN AVRUPA'DA KIRSAL TURİZME BAKIŞ

Öğr. Gör. Dr. Emre ATABERK
Ege Üniversitesi, emre.ataberk@ege.edu.tr

Prof. Dr. Füsun BAYKAL
Ege Üniversitesi, fusunsoykan@yahoo.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, dijital teknoloji kullanımının kırsal turizme getireceği avantaj ve dezavantajları ortaya koymak, AB'den örneklerle konuyu somutlaştırmaktır. Kırsal turizm, AB'nin 2040 yılı hedefli kırsal vizyonunda "sürdürülebilir, yeşil ve dijital dönüşümlerle yenilenmiş, tamamlayıcı turizm türleriyle entegre olmuş" bakış açısıyla tanımlanmıştır. Bu bağlamda kırsal turizmi canlı tutmak için yapısal fonlar, programlar ve eylemler yürürlüktedir. Dijital yeniliklerin kırlara girmesi hem yavaş hem de sınırlı bir ilerleme içindedir. Belki de kırlarda "aşamalı dijitalleşme" diyebileceğimiz bu süreç, dijitalleşmenin kırsal turizm üzerinde yaratacağı olumlu-olumsuz etkileri görmek ve geleceği tartışmak açısından yararlı olabilecektir. Bu çalışma, sosyal bilimlerde nitel araştırma kapsamında hazırlanmıştır. İlgili literatürden elde edilen verilerle kuramsal temel oluşturulmuş, uygulama örnekleri çalışmaya somut bulgular sağlamıştır. Konu akışı güncel kırsal turizm, kırsal turizmde dijitalleşme, akıllı köyler ve akıllı kırsal turizm ve Avrupa örnekleri üzerinden tasarlanmış, tanımlayıcı, sorgulayıcı ve eleştirel bakış açısıyla yorumlar yapılmıştır. Bu yönüyle çalışmanın betimsel analiz sınırları içinde kaldığı söylenebilir. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, dijital teknolojilerin kırsal turizmi nasıl dönüştüreceği henüz tam anlaşılmış değildir. Kimilerine göre büyük kolaylıklar ve avantajlar getirecek, diğerlerine göre kırsal turizm kırsal kültürden beslenen özgünlüğünü kaybedecektir. Avrupa'da dijitalleşmiş "akıllı kırsal turizm" örnekleri İtalya, İspanya, Romanya ve Slovenya üzerinden değerlendirildiğinde; dijitalleşmenin tanıtım ve pazarlamada, yeni profilden turistleri çekmede ve yerel halkın yaşam kalitesini iyileştirmede olumlu etkilerde bulunduğu görülmüştür. Kırsal turizmde dijitalleşmenin bu olumlu etkilerini çoğaltmak, olumsuz etkiler yaratmasını önlemek için; kırsal turizmin tanıtım ve pazarlamasında, ağ kurmada, güvenliği sağlamada, turistin yer araması ve tavsiye almasında, ulaşım ve konaklamada, deneyimlerin paylaşılması ve geri dönüşlerde dijital teknolojiden yararlanmak son derece akılcıdır. Ancak, kırsal turizm tatilindeki tüm iletişimlerde, rekreasyonel aktivitelerde ve deneyimsel eğitimlerde dijital uygulamaları (sanal gerçeklik, akıllı hizmetler, robot tur rehberi vd.) kullanmaya mesafeli yaklaşılmalıdır.

Anahtar kelimeler: Akıllı Kırsal Turizm, Gelecek, Fırsatlar, Endişeler.

A PERSPECTIVE ON RURAL TOURISM IN EUROPE THROUGH DIGITAL TRANSFORMATION AND SMART APPLICATIONS

Abstract

The aim of this study is to identify the advantages and disadvantages that the use of digital technologies may bring to rural tourism and to substantiate the discussion with examples from the European Union. In the EU's rural vision for 2040, rural tourism is defined from the perspective of being "sustainable, green, and renewed through digital transformations, integrated with complementary forms of tourism." In this context, various structural funds, programs, and actions have been implemented to keep rural tourism vibrant. However, the integration of digital innovations into rural areas has been both slow and limited. This process—referred to here as "gradual digitalization"—may offer useful insights into the potential positive and negative impacts of digitalization on rural tourism and help foster discussions about its future. This study was conducted within the framework of qualitative research in the social sciences. A theoretical foundation was established through data obtained from the relevant literature, while case examples provided concrete findings. The flow of the study is organized around the topics of contemporary rural tourism, digitalization in rural tourism, smart villages and smart rural tourism, and European

case studies. Interpretations are presented from a descriptive, analytical, and critical perspective. In this regard, the study can be considered within the scope of descriptive analysis. According to the findings, the transformative impact of digital technologies on rural tourism is not yet fully understood. Some argue that these technologies offer significant convenience and benefits, while others contend that digitalization may cause rural tourism to lose its authenticity, which is deeply rooted in rural culture. Evaluations of digitalized "smart rural tourism" practices in countries such as Italy, Spain, Romania, and Slovenia reveal that digitalization has had positive effects on promotion and marketing, attracting new tourist profiles, and improving the quality of life for local communities. To enhance these positive outcomes and mitigate potential negative effects, it is highly advisable to utilize digital technologies in areas such as rural tourism promotion and marketing, networking, ensuring safety, location search and recommendation systems, transportation and accommodation, as well as experience sharing and feedback. Nevertheless, the use of digital applications—such as virtual reality, smart services, and robotic tour guides—should be approached with caution in all forms of communication, recreational activities, and experiential learning during rural tourism holidays.

Keywords: Smart Rural Tourism, Future, Opportunities, Concerns

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ÇORUM ŞEHRİ REKREASYON ALANLARI ÖRNEĞİNDE YAŞANABİLİRLİK DÖNGÜSÜ

Muhammet Can ÇALIŞ
Balıkesir Üniversitesi, mcancalis98@gmail.com

Doç. Dr. Alper UZUN
Balıkesir Üniversitesi, auzun@balikesir.edu.tr

Özet

Bu araştırma, yaşanabilirlik döngüsünün rekreasyon alanlarındaki oluşumunu Çorum şehri özelinde analiz etmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın temel amacı, bu döngünün mekân içerisindeki varlık biçimini ortaya koymaktır. Araştırmanın önemi, literatüre bu döngünün kazandırılması ve mekânda var olduğunun gösterilmesidir. Araştırmanın problemi, iki ana konu etrafında şekillenmiştir. İlk konu, yaşanabilirlik kavramının genellikle sıradanlaştırılarak makro ölçekte değerlendirilmesidir. İkinci konu ise yaşanabilirlik döngüsünün henüz oluşturulmamış olması ve mevcut saha veya literatür çalışmalarına entegre edilmemiş olmasıdır. Araştırmanın evrenini, Çorum şehrinin sakinleri oluşturmakta olup, örneklem grubu, görüşmelerin yapıldığı 10 yönetici ve anket katılımcısı olarak belirlenen 384 kişidir. İki veri türünün de eşit derecede analize imkân tanıdığı için araştırmada karma yöntem tercih edilmiştir. Görüşmeler, içerik analizi yöntemiyle, anket verileri ise SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular bölümünde, sosyal, kültürel, sportif, kamusal ve koruma alanlarının yaşanabilirlik döngüsünü barındırma durumları, elde edilen veriler ışığında ortaya konulmuştur. Sonuç olarak Çorum şehrindeki rekreasyon alanlarında yaşanabilirlik döngüsünün var olduğu tespit edilmiştir. Şehirdeki rekreasyon alanlarının yaşanabilirlik döngüsünün farklı evrelerinde olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Yaşanabilirlik Döngüsü, Rekreasyon, Yaşanabilirlik, Çorum Şehri

THE LIVABILITY CYCLE IN THE CASE OF RECREATIONAL AREAS IN THE CITY OF ÇORUM

Abstract

This research aims to analyze the formation of the livability cycle in recreation areas, specifically in the city of Çorum. The main purpose of the research is to reveal the existence of this cycle within the space. The significance of the research lies in contributing this cycle to the literature and demonstrating its existence in the spatial context. The research problem is shaped around two main issues. The first issue is the generalization of the concept of livability and its evaluation at a macro scale. The second issue is that the livability cycle has not yet been established and integrated into any existing field or literature study. The population of the study consists of the residents of Çorum, while the sample group includes 10 managers from interviews and 384 survey participants. A mixed-method approach has been preferred in the research, as it allows for an equal analysis of both data types. The interviews were analyzed using content analysis, while the survey data were analyzed using the SPSS program. In the findings section, the status of social, cultural, sports, public, public green, and protected areas in hosting the livability cycle is presented based on the data obtained. As a result, it has been determined that the livability cycle exists in the recreation areas of the city of Çorum. It can be said that the recreation areas in the city are in different stages of the livability cycle.

Keywords: Livability Cycle, Recreation, Livability, Çorum City

Not: Bu araştırma Balıkesir Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından "Çorum Şehrinin Rekreasyon Alanlarının Rekreasyonel Faliyetlerinin Yaşanabilirlik Kriterleri Kapsamında Değerlendirilmesi" isimli ve 2023/126 numaralı proje ile desteklenmiştir.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN TURİZME OLASI ETKİLERİ: MALDİVLER CUMHURİYETİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Vedat AVCİ

Bingöl Üniversitesi, vavci@bingol.edu.tr

Özet

Sera gazlarının atmosferdeki oranının artması küresel iklim değişikliğine neden olmaktadır. Küresel iklim değişikliği, yeryüzü sıcaklıklarının artmasına, buzulların erimesine, ekstrem hava olaylarının daha sık görülmesine yol açmaktadır. İklim değişikliği, dünyanın farklı bölgelerinde farklı etkilere neden olmaktadır. Sera etkisine bağlı olarak sıcaklıkların artması, iklim ve bitki örtüsünde değişiklikler meydana getirebileceği gibi, tarım ve turizm faaliyetleri üzerinde de olumsuz sonuçlara yol açmaktadır. Küresel iklim değişikliğinin etkisinin deniz turizmi gelişen alanlarda belirgin olması öngörülmektedir. İklim değişikliğine bağlı olarak meydana gelen ekstrem hava olayları turizm faaliyetlerini olumsuz etkileyeceği gibi, yükselen deniz seviyesi de bu olumsuzlukta pay sahibi olabilir. Bu çalışmada küresel iklim değişikliğinin turizm faaliyetleri üzerindeki olası etkisinin Maldivler ölçeğinde ortaya konması amaçlanmıştır. Çalışmada literatür ve arazi gözlemlerine dayalı olarak değerlendirilmeler yapılmıştır. Hint Okyanusu'nda çok sayıda adadan oluşan Maldivler Cumhuriyeti, deniz seviyesinden maksimum 2.4 m yükseltiye sahiptir. Bu nedenle dünyanın en alçak alanlarından biri olarak kabul edilmektedir. Tropikal kuşakta yer alan ülkede; ortalama sıcaklıklar 25oC'nin, yıllık yağış toplamı ise 1500 mm'nin üstündedir. Maldivler mercan resiflerinden oluşan, turizm gelirlerine dayalı olarak gelişen bir ülkedir. Ülkede yer alan çok sayıda adada turizm yatırımları devam etmektedir. İklim değişikliğine bağlı olarak meydana gelebilecek buzul erimelerinin deniz seviyesini yükselterek en çok etkileyeceği ülkelerin başında Maldivler gelmektedir. Bu nedenle iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması için küresel ölçekte önlemlerin alınması zorunluluk arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Sıcaklık Artışı, Turizm, Maldivler

POSSIBLE EFFECTS OF CLIMATE CHANGE ON TOURISM: THE CASE OF THE REPUBLIC OF MALDIVES

Abstract

Increased rate of greenhouse gases in the atmosphere causes global climate change. This, as a result, leads to an increase in ground temperature, melting of glaciers, and more frequent weather phenomena. Climate change results in different effects in different regions of the world. The rise in temperature due to the greenhouse effect may cause changes in climate and vegetation, as well as negative consequences on agriculture and tourism activities. The impact of global climate change is expected to be evident in areas where marine tourism is developing. While extreme weather events that occur due to climate change negatively affects tourism activities, rising sea levels may have a role in this situation. This study aims to reveal the possible effects of global climate change on tourism in the Maldives. the evaluations have been made based on literature and field observations. The republic of Maldives, consisting of many islands in the Indian Ocean, has a maximum elevation of 2.4 m above sea level. For this reason, it is considered one of the lowest areas in the world. Located in the tropical zone, the country has an average temperature of over 25 °C and annual rainfall of over 1500mm. The Maldives is a country consisting of coral reefs and developing based on tourism revenues. Tourism investments continue on many islands in the country. The Maldives is one of the countries that will be most affected by glacial melting that may occur due to climate change by increasing sea levels. Therefore, it is imperative to take measures on global scale to reduce the effects of climate change.

Keywords: Climate Change, Temperature Increase, Tourism, The Maldives

SANATÇI GÖZÜYLE BİTLİS İLİNİN TARİHİ VE TURİSTİK MEKANLARI

Doç. Dr. Ümit ÖZKANLI
Bitlis Eren Üniversitesi, uozkanli@beu.edu.tr

Arş. Gör. Tuba ŞEVGİN
Bitlis Eren Üniversitesi, tsevgin@beu.edu.tr

Özet

Doğa ve tarihi iç içe kucaklayan bir şehir olan Bitlis ilimiz barındırdığı tarihsel mekanları ve doğası turizmin odağı haline gelmiş, bu yönüyle tam anlamıyla Bitlis'in kendisi turistik bir mekân halini almıştır. Ancak yine de turistik mekanlar dendiğinde ilk akla gelen, turistlerin en çok görmek istedikleri, ziyaret ettikleri Bitlis ilinin geçmişten günümüze gelen tarihi mimari yapılarıdır. Bütün bu mimari yapılar Bitlis ilinin kimliğini yansıtmakla beraber kendine özgü üslubuyla, formuyla estetik yönden dikkat çekicidir. Sanatçının bakış açısıyla bu estetik değerler sanatçının gözüyle estetik obje, yani sanatçının görsel algı süzgecinden geçerek yeniden şekillendiği bir sanat eserine dönüşmektedir. Amaç Bitlis ilinin tarihi turistik mekanlarını sanatçının bakış açısı farkıyla tanıtmak, sanatçının ürettiği eserler üzerinden duygu, düşünce ve estetik yorumlarını uygulamalarını okuyucuların ve izleyicilerin sanatçıları anlayarak, hissederek görsel estetik haz almalarını sağlamaktır. Bu nedenle çalışma Bitlis ilinin tarihi ve turistik mekanlarını yansıtan resimlerle sınırlandırılmıştır. Bu bağlamda örnek olarak Matrakçı NASUH, Philippe AVRIL gibi sanatçıların Bitlis temalı eserleri, geleceğin sanatçıları olacak Bitlis Eren Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim bölümü öğrencilerinin eserleri incelenerek kompozisyon, oran-orantı, renk, leke, açık-koyu gibi plastik değerler üzerinden anlatılmaya çalışılmaktadır. Çalışma sürecinde niteliksel araştırma yöntemi uygulanarak internetten, kitap ve dergilerden literatür taraması yapılmıştır. Elde edilen bulgularda Bitlis ilimizin tarihi ve turistik mekanlarının estetik yapısı birçok sanatçıya eserlerini oluşturmada ilham kaynağı olduğu, bu anlamda çok sayıda eserler üretildiği ve üretilmeye devam edeceği anlaşılmaktadır. Sonuç olarak sanatçının sanat eserleri üzerinden yansıttıkları tarihi ve turistik mekanların görsel ve estetik haz uyandırma yoluyla izleyiciye Bitlis'in tanıtımının yapılmasında önemli derecede katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sanatçı, Bitlis, Turizm, Sanat Eseri

HISTORICAL AND TOURISTIC PLACES OF BİTLİS PROVINCE THROUGH THE ARTIST'S EYES

Abstract

Bitlis city, embracing nature and history has become the focus of tourism by historical places and nature, itself has become a touristic place in the true sense. But firstly understood is the historical architectural structures of Bitlis that comes from the past to the present, which tourists want to see and visit the mostly. All these architectural structures reflect the identity of Bitlis and are aesthetically striking with their unique style and form. These aesthetic values turn into an aesthetic object through the artist's eye, that is, a work of art that is reshaped by passing through the artist's visual perception filter. The aim is to introduce the historical touristic places of Bitlis province through the artist's perspective, readers and viewers understand, of whose feel and experience visual aesthetic pleasure, feelings, thoughts and aesthetic interpretations. For this reason, the study is limited to paintings reflecting the historical and touristic places of Bitlis province. As an example, the Bitlis-themed works of artists such as Matrakçı NASUH, Philippe AVRIL and the works of the Painting Department of Bitlis Eren University, Faculty of Fine Arts students that the artists of the future, are examined and explained through plastic values such as composition, ratio-proportion, color, stain, light-dark. In the study, a qualitative research method was applied and a literature review was conducted on the internet, books and magazines. Findings shows, understood that historical and touristic places of Bitlis province has inspired many artists for their works, many works will be produced. As

a result, the historical and touristic places reflected by the artists through their works of art contribute significantly to the promotion of Bitlis to the audience by creating visual and aesthetic pleasure.

Keywords: Artist, Bitlis, Tourism, Artwork

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

RESTORANLARIN SUNDUĞU DİJİTAL HİZMETLERİN GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLERİ: GAZİANTEP ÖRNEĞİ

Doktora Öğrencisi Harun Yiğit ALKAN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, harunyigitalkan@gmail.com

Doç. Dr. İbrahim İLHAN
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, ibrahim@nevsehir.edu.tr

Özet

Dijitalleşme, restoran işletmelerinin rekabet gücünü artırmak ve müşteri deneyimini iyileştirmek için önemli bir araçtır. Bu çalışmanın amacı, Gaziantep'teki turizm işletme belgeli restoranların mevcut dijital hizmet altyapısını değerlendirmek, sunulan dijital hizmetleri sınıflandırmak ve dijital hizmet sunumuna yönelik güçlü ve zayıf yönleri belirlemektir. Araştırma, nitel araştırma desenine göre yürütülmüş; veri toplama sürecinde restoran yöneticileri ile yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmış ve doküman incelemesi yapılmıştır. Veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bu kapsamda sunulan dijital hizmetler, kullanım sıklıkları ve işletmelere etkileri analiz edilmiştir. Bulgular, restoranlarda telefonla rezervasyon, sosyal medya, temassız ödeme ve karekod menülerin yaygın olduğunu, ancak mobil uygulamalar ve tablet menülerin sınırlı kullanıldığını göstermektedir. Güçlü yönler arasında etkili pazarlama ve operasyonel verimlilik yer alırken; teknik altyapı eksiklikleri ve maliyet faktörleri zayıf yönler olarak tespit edilmiştir. Sonuç olarak, dijital hizmetlerin etkin kullanımı müşteri memnuniyeti ve rekabet gücünü artırabilir. Restoranların dijital dönüşüm yatırımları yapması, yerel yönetimlerin teşvik sağlaması ve personel eğitim programlarının düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Dijitalleşme, Dijital Hizmet, Restoran, Gaziantep

STRENGTHS AND WEAKNESSES OF DIGITAL SERVICES PROVIDED BY RESTAURANTS: GAZIANTEP CASE

Abstract

Digitalization is a critical tool for enhancing the competitive advantage of restaurant businesses and improving customer experience. The aim of this study is to evaluate the current digital service infrastructure of tourism-licensed restaurants in Gaziantep, classify the digital services offered, and identify the strengths and weaknesses associated with digital service delivery. The research was conducted using a qualitative research design. Data were collected through semi-structured interviews with restaurant managers and document analysis. The data were analyzed using content analysis. In this context, the types of digital services provided, their frequency of use, and their impact on businesses were examined. The findings indicate that telephone reservations, social media, contactless payment systems, and QR code menus are widely used, whereas mobile applications and tablet menus are less common. Among the strengths identified are effective marketing and operational efficiency, while weaknesses include insufficient technical infrastructure and high costs. In conclusion, the effective use of digital services can enhance customer satisfaction and competitive power. It is recommended that restaurants invest in digital transformation, local governments provide incentives, and staff training programs be implemented.

Keywords: Digitalization, Digital Service, Restaurant, Gaziantep

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ŞEHİR İMAJININ BELİRLENMESİ: BİTLİS ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Gökhan KADIRHAN
Şırnak Üniversitesi, gokhankadirhan@sirnak.edu.tr

Doç. Dr. Sedat ÇELİK
Şırnak Üniversitesi, sedattcelik@gmail.com

Özet

Günümüz turizminde destinasyonların algılanma biçimi, turist tercihlerinde büyük rol oynamaktadır. Bu bağlamda şehir imajı, yalnızca fiziksel çevre ya da tarihi geçmişle sınırlı olmayan; medyada sunulan temsiller, ziyaretçi deneyimleri ve kamuoyunda oluşan algılarla şekillenen çok boyutlu bir kavramdır. Turistik anlamda gelişmekte olan kentlerden biri olan Bitlis, barındırdığı kültürel ve doğal zenginliklerle dikkat çekmesine rağmen, şehir imajı konusunda yeterince araştırma yapılmamıştır. Bu çalışmanın amacı, Bitlis'in sahip olduğu şehir imajının nitel bir yaklaşımla analiz edilmesi ve bu imajın sürdürülebilir turizm politikaları açısından değerlendirilmesine katkı sağlamaktır. Araştırmada nitel araştırma desenine dayalı içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda, Bitlis ile ilgili dijital medya içerikleri (haberler, bloglar, sosyal medya paylaşımları), turistik tanıtım materyalleri ve ziyaretçi yorumları gibi çeşitli ikincil veriler toplanacak ve bu içerikler tematik kodlama yöntemi ile analiz edilecektir. Analiz sonucunda Bitlis'in kamuoyundaki temsillerinin hangi kavramsal temalar etrafında şekillendiği ortaya konulacaktır. Çalışmanın, Bitlis'in algılanan şehir kimliğini anlamaya, güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koymaya ve sürdürülebilir turizm geliştirme sürecine katkı sunacak stratejiler geliştirmeye olanak sağlayacağı öngörülmektedir. Bu yönüyle araştırma hem akademik literatüre hem de yerel turizm politikalarına önemli katkılar sunma potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Şehir imajı, Bitlis, içerik analizi, nitel yöntem, turizm algısı, sürdürülebilir destinasyonlar

DETERMINING THE CITY IMAGE: THE CASE OF BITLIS

Abstract

In today's tourism landscape, the way destinations are perceived plays a significant role in shaping tourist preferences. In this context, city image is a multidimensional concept that extends beyond physical environment or historical background; it is shaped by representations in the media, visitor experiences, and public perception. Bitlis, one of the developing cities in terms of tourism, attracts attention with its rich cultural and natural assets; however, there is a lack of research on the city's image. The aim of this study is to analyze the perceived image of Bitlis through a qualitative approach and to contribute to the evaluation of this image within the framework of sustainable tourism policies. The study employs the qualitative research method of content analysis. In this context, various forms of secondary data including digital media content (such as news articles, blogs, and social media posts), promotional tourism materials, and visitor reviews will be collected and analyzed using thematic coding techniques. The analysis seeks to reveal the main conceptual themes that shape the public image of Bitlis. However, it is anticipated that the study will provide insight into the perceived urban identity of Bitlis, identify its strengths and weaknesses, and offer strategic suggestions to support the development of sustainable tourism. In this regard, the research has the potential to contribute significantly both to the academic literature and to local tourism policy-making processes.

Keywords: City image, Bitlis, content analysis, qualitative method, tourism perception, sustainable destinations.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TÜRKİYE'DEKİ COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜNLER İÇERİSİNDE VEGAN VE VEJETARYEN BESLENMEYE UYGUN ÜRÜNLERİN İNCELENMESİ

Lisans Öğrencisi Tülay İNAN
Doğuş Üniversitesi, 202304008120@dogus.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman AKKAŞOĞLU
Doğuş Üniversitesi, sakkasoglu@dogus.edu.tr

Özet

Kültürel açıdan zengin bir mutfağa sahip olan Türkiye'de coğrafi işaretli ürünlerin sayısı giderek artış göstermektedir. Bu ürünler içerisinde farklı beslenme alışkanlıklarına sahip tüketicilerinde ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik birçok ürün tescil edilmiş durumdadır. Bu noktadan hareketle bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki coğrafi işaret tescilli gıda ürünleri içerisinde vegan ve vejetaryen beslenen tüketicilere yönelik ürünlerin belirlenmesidir. Araştırmanın gerçekleştirilmesinde nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Coğrafi işaret tescilli vegan ve vejetaryen beslenmeye uygun yiyecekler ilişkin verilerin elde edilmesinde ikincil verilerden yararlanılmıştır. Bu bağlamda Türk Patent ve Marka Kurumu'nun web sitesindeki veri tabanından coğrafi işaretli ürün grupları saptanmış ve bu ürün grupları içerisinden öncelikle coğrafi işaret tescilli gıda ürünleri ardından vegan ve vejetaryen beslenmeye uygun yiyeceklere ilişkin veriler elde edilmiştir. Araştırma neticesinde Türkiye genelinde toplam coğrafi işaret tescilli ürünlerin sayısının 2426 olduğu tespit edilmiştir. Coğrafi işaret tescilli ürünler içerisinde vegan ve vejetaryen beslenmeye uygun coğrafi işaret tescilli ürünlerin sayısının 611 olduğu, ürünlerin en fazla mahreç işareti ile tescil edildiği, ürün grupları içerisinde en fazla işlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar ürün grubu ile fırıncılık ve pastacılık mamulleri, hamur işleri, tatlılar ürün grubundaki ürünlerin tescil edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlar neticesinde vegan ve vejetaryen beslenen tüketicilere ve tescil başvurusunda bulunabilecek kurum ve kuruluşlara yönelik çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi İşaret, Vegan, Vejetaryen Beslenme

DETERMINATION OF PRODUCTS SUITABLE FOR VEGAN AND VEGETARIAN DIET AMONG GEOGRAPHICAL INDICATION REGISTERED PRODUCTS

Abstract

The number of geographical indications products is gradually increasing in Turkey, which has a culturally rich cuisine. Among these products, many have been registered to meet the needs of consumers with different dietary habits. From this point of view, this study aims to identify the products for vegan and vegetarian consumers among the food products with registered GI in Turkey. Document analysis, a qualitative research method, was used to conduct the research. Secondary data was obtained on foods suitable for vegan and vegetarian diets with registered geographical indications. In this context, GI product groups were identified from the database on the website of the Turkish Patent and Trademark Office, and within these product groups, firstly GI registered foods, and then data on foods suitable for vegan and vegetarian diets were obtained. As a result of the research, it was found that the total number of GI-registered products in Turkey is 2426. It was concluded that the number of GI-registered products suitable for vegan and vegetarian nutrition among the GI-registered products is 611, the products are mostly registered with a GI and the products in the product groups are mostly processed and unprocessed fruits and vegetables and mushrooms product group and bakery and confectionery products, pastries, desserts product group. As a result of the results of the study, several recommendations have been developed for vegan and vegetarian consumers and for institutions and organizations that may apply for registration.

Keywords: Geographical Indication, Vegan, Vegetarian Nutrition

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

EKONOMİK GÜVEN ENDEKSİ, TURİZM GELİRLERİ VE TURİST SAYISI ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ (2012-2024)

Öğr. Gör. Dr. Esra DURSUN
Bitlis Eren Üniversitesi, edursun@beu.edu.tr

Özet

Ülke ekonomisi açısından bireylerin ve kurumların geleceğe yönelik beklentilerinin, yapılacak olan harcamalar ve dolasıyla ülke ekonomisi üzerinde önemli derecede bir etkisi bulunmaktadır. Ekonomik birimler alışverişlerini yaparken hem ülkenin o anki koşullarını hem de gelecekte yaşanması muhtemel durumları göz önünde bulundurarak bir harcama gerçekleştirmektedir. Ekonomik güven endeksi ülkede yaşayan bireylerin ve işletmelerin mevcut duruma ve geleceğe yönelik beklentilerini ortaya koymayı amaçlayan bir endeks olup temelde beş endeksi bünyesinde barındırmaktadır. Bu beş endeks Tüketici güven endeksi, imalat sektörü güven endeksi, perakende sektörü güven endeksi, hizmet sektörü güven endeksi, inşaat sektörü güven endeksi olmaktadır. Turizm geliri ise ise ülkeye gelen turistlerin yaptıkları harcamalar sonucunda ülke ekonomisine döviz girdisi sağlayan gelir olup hizmet sektörü açısından önem ihtiva eden gelirler arasında bulunmaktadır. Bu çalışma Türkiye'nin elde ettiği turizm gelirleri ve gelen turist sayısının ülkedeki ekonomik güven endeksine bir katkısının olup olmadığını araştırmak amacıyla hazırlanmıştır. Çalışma dönemi 2012-2024 yıllarını kapsamakta olup, yöntem olarak Pearson Korelasyon Testi kullanılmış, elde edilen sonuçları teyit etme amaçlı olarak Çok Değişkenli Regresyon Analizi uygulanarak değişkenler arasında regresyon ilişkisinin mevcudiyetine bakılmıştır. Analiz sonucunda Türkiye'de turizm gelirleri ve turist sayısı ile ekonomik güven endeksi arasında var olan bir ilişki bulunamamıştır. Sonrasında yapılan regresyon analizinde de turizm gelirleri ve turist sayısının, ülkedeki ekonomik güven endeksine olumlu ya da olumsuz bir etkisi görülmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Güven Endeksi, Turizm Gelirleri, Turist Sayısı

THE RELATIONSHIP BETWEEN ECONOMIC CONFIDENCE INDEX, TOURISM REVENUES AND TOURIST ARRIVALS: THE CASE OF TURKEY (2012-2024)

Abstract

In terms of the national economy, the expectations of individuals and institutions for the future have a significant impact on the expenditure to be made and thus on the national economy. When making purchases, economic units take into account both the current situation of the country and possible future situations. The Economic Confidence Index is an index that aims to reveal the current situation and future expectations of individuals and businesses living in the country and basically consists of five indices. These five indices are the Consumer Confidence Index, the Manufacturing Confidence Index, the Retail Confidence Index, the Services Confidence Index and the Construction Confidence Index. Tourism receipts, on the other hand, are the receipts that provide foreign exchange inflows to the country's economy as a result of the spending of tourists who come to the country, and are among the receipts that are important to the service sector. This study has been prepared to investigate whether tourism receipts and the number of tourists in Turkey contribute to the economic confidence index in the country. The study period covers the years 2012-2024, Pearson Correlation Test was used as a method and Multivariate Regression Analysis was applied to confirm the results obtained and the existence of a regression relationship between the variables was examined. As a result of the analysis, the existing relationship between tourism revenues and the number of tourists in Turkey and the economic confidence index was analysed.

Keywords: Economic Confidence Index, Tourism Revenues, Number of Tourists

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KÜRESEL İKLİM KRİZİNİN VAN'DAKİ DOĞAL TURİZME OLASI ETKİLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan OKUDUM
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ramazanokudum@outlook.com

Özet

Yerel ve küresel savaşlar, nükleer silahlanma gibi insanoğlunun on binlerce yıldır inşa ettiği birikimleri tehdit eden temel problemlerden birisi de küresel iklim krizidir. İklim krizinin küresel, ulusal ve yerel ölçekte bireyin su ve gıda gibi temel ihtiyaçlarını kaçınılmaz bir şekilde tehdit edeceği ortadadır. Bu süreci göç dalgaları, yerel çatışmalar ve azalan refahın izlemesi kaçınılmazdır. Şüphesiz iklim krizi bireyin yaşamında hemen hemen her noktaya temas edecektir. Bunlardan birisi de turizmdir. Van ilinin ekonomik faaliyetleri içerisinde turizm önemli bir yere sahiptir. Özellikle nispeten daha az tahrip edilen doğal turizm alanlarından bazılarının iklim krizinden olumsuz etkilenecektir. Bunların başında kış turizmi faaliyetleri, Van Gölü su sporu aktiviteleri, akarsu ve yer altı suyuna dayalı aktiviteler gelmektedir. Derleme niteliğinde olan bu çalışmanın amacı küresel iklim krizinin Van ilindeki doğal turizm alanları üzerinde yaratacağı potansiyel etkileri tartışmaktır. Çalışmanın ilk bölümünde literatüre bağlı olarak küresel iklim krizi, iklim değişikliği, küresel ısınma gibi kavramsallaştırmalara dair karşılaştırmalar yapılmıştır. Sonrasında Van'daki doğal turizm alanlarının tespiti yapılmış ve iklim kriziyle ilişkili olabilecek özellikleri vurgulanmıştır. En sonda ise iklim krizinin bu alanlar üzerindeki potansiyel etkileri benzer örnekler üzerinden kritik edilmiştir. Olası riskler ve alınabilecek önlemler üzerine değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimler: Küresel iklim krizi, Van İli, Doğal Turizm.

AN ASSESSMENT ON THE POSSIBLE EFFECTS OF GLOBAL CLIMATE CRISIS ON NATURAL TOURISM IN VAN

Abstract

The global climate crisis is one of the main problems that threaten the accumulations built by mankind for tens of thousands of years, such as local and global wars and nuclear armament. It is obvious that the climate crisis will inevitably threaten the basic needs of individuals such as water and food on a global, national and local scale. It is inevitable that this process will be followed by waves of migration, local conflicts and decreasing prosperity. Undoubtedly, climate crisis will touch almost every point in the life of an individual. One of these is tourism. Tourism has an important place in the economic activities of Van province. Especially some of the natural tourism areas, which are relatively less destroyed, are expected to be negatively affected by climate crisis. The most important of these are winter tourism, summer tourism and water sports activities in Lake Van, and activities based on rivers and groundwater. The aim of this review study is to discuss the potential impacts of global climate crisis on natural tourism areas in Van province. In the first part of study, comparisons are made on conceptualisations such as global climate crisis, climate change and global warming based on the literature. Afterwards, natural tourism areas in Van are identified and their characteristics that may be related to the climate crisis are emphasised. Finally, the potential impacts of the climate crisis on these areas have been criticised through similar examples. Evaluations were made on possible risks and measures that can be taken.

Keywords: Global climate crisis, Van Province, Natural Tourism.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

VOSVIEWER ANALİZİ İLE ŞARAP TURİZMİ ARAŞTIRMALARINA BÜTÜNCÜL BİR BAKIŞ

Doç. Dr. Adem ADEMOĞLU
Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, a.h.ademoglu27@gmail.com

Özet

Bu çalışma, şarap turizmi alanındaki mevcut literatürü VOSviewer yazılımı kullanarak bibliyometrik bir analizle incelemeyi amaçlamaktadır. Şarap turizmi, özel ilgi turizm türlerinden biri olmasının yanı sıra şarap kültürüne özgü tadım, satın alma, şarap bölgelerine yapılan ziyaretler, şarap festivallerine ve gösterilerine katılım konularını içermektedir. Şarap turizmi sayesinde destinasyonların ekonomik, çevresel ve sosyal olarak sürdürülebilir gelişimlerinde önemli rol oynamaktadır. Söz konusu bu çalışma ile 2010-2025 yılları arasında Web of Science veritabanından elde edilen İngilizce dilindeki makaleler üzerinden gerçekleştirilen ağ analizi, şarap turizmi araştırmalarının gelişimini, anahtar kelimelerin yıllık dağılımını ve en çok atıf alan çalışmaları ortaya koymaktadır. Çalışmada, şarap turizmi ile ilgili temel araştırma konuları, bu alandaki işbirlikleri ve global akademik eğilimler detaylı bir şekilde haritalanmıştır. Elde edilen bulgular, şarap turizminin giderek daha önemli bir araştırma konusu haline geldiğini ve belirli coğrafi bölgelerdeki uygulamalarla birleşen yeni akademik perspektiflerin önem kazandığını göstermektedir. Bu çalışma, Türkiye'deki şarap turizmine yönelik literatürü ağ analizi yöntemiyle kapsamlı bir biçimde inceleyen ve elde edilen bulguları görsel haritalar aracılığıyla sunan öncül araştırmalardan biri olma özelliği taşımaktadır. Araştırmanın sonunda hem kuramsal çerçeveye katkı sağlayacak hem de uygulamaya yönelik çıkarımlar sunan çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şarap turizmi, Özel ilgi turizmi, Ağ analizi, VOSviewer

A HOLISTIC PERSPECTIVE ON WINE TOURISM RESEARCH THROUGH VOSVIEWER ANALYSIS

Abstract

This study aims to examine the existing literature on wine tourism through a bibliometric analysis using the VOSviewer software. Wine tourism, as a form of special interest tourism, encompasses activities such as wine tasting, purchasing, visits to wine regions, and participation in wine festivals and exhibitions, all of which are integral to wine culture. Wine tourism plays a significant role in promoting the economic, environmental, and social sustainability of destinations. This study conducts a network analysis of English-language articles published between 2010 and 2025 retrieved from the Web of Science database. The analysis reveals the development of wine tourism research, the annual distribution of keywords, and the most highly cited studies. It comprehensively maps the main research themes, collaborations, and global academic trends related to wine tourism. The findings indicate that wine tourism is becoming an increasingly important field of study, with new academic perspectives emerging in conjunction with region-specific practices. This research represents one of the pioneering studies in Türkiye to offer a comprehensive bibliometric analysis of wine tourism literature, presenting the results through visual mapping. The study concludes with various recommendations that contribute to both the theoretical framework and practical implications of the field.

Keywords: Wine tourism, Special Interest Tourism, Network Analysis, VOSviewer

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SEYAHAT ACENTELERİNİN WEB SİTELERİNİN İNCELENMESİ: SAKARYA ÖRNEĞİ

Doktora Öğrencisi Yusuf Metehan METE
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, meteyusufmetehan@gmail.com

Prof. Dr. Said KINGIR
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, saidkingir@subu.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı Sakarya ilinde faaliyet gösteren seyahat acentelerinin web sitelerinin güncel durumunun değerlendirilmesidir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Sakarya'da faaliyet gösteren seyahat acenteleri oluştururken örneklemini ise amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenen paket tur satışı yapan 48 seyahat acentesi oluşturmaktadır. İlk olarak Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü web sitesi seyahat acentesi arama kısmından Sakarya'da bulunan seyahat acenteleri tespit edilmiştir. Sonrasında Google arama motorunda ilgili acentelerin kurumsal adları yazılarak arama yapılmış ve paket tur satışı yapan 48 seyahat acentesi belirlenmiştir. Paket tur satışı yapan seyahat acentelerinin web sitelerinin tamamına erişim sağlanmıştır. Daha sonra ilgili web siteleri literatürden yararlanılarak oluşturulan 8 ana boyut ve 66 kriterden oluşan web sitesi değerlendirme formuna göre incelenmiştir. Toplanan veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda, seyahat acenteleri web sitelerinin güncel durumlarının iyileştirilmesi gerektiğine ulaşılmıştır. İletişim bilgileri, işletme bilgileri ve ürüne yönelik bilgiler sunma açısından yeterli oldukları, ancak web site yönetimi açısından geliştirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Özellikle çevrimiçi satın alma ve çevrimiçi rezervasyon konusunda eksik kaldıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Seyahat acenteleri, Web Siteleri, Sakarya, İçerik Analizi

EXAMINING THE WEBSITE OF THE TRAVEL AGENCIES: THE CASE OF SAKARYA

Abstract

The aim of this research is to evaluate the current status of the websites of travel agencies operating in Sakarya Province. A qualitative research method was employed for this study. The population consists of travel agencies in Sakarya, while the sample includes 48 travel agencies that offer package tours, selected through purposive sampling. Initially, travel agencies in Sakarya were identified using the travel agency search section of the Ministry of Culture and Tourism's Directorate General of Investments and Enterprises website. Subsequently, a search was conducted by entering the corporate names of the relevant agencies into the Google search engine, resulting in the identification of 48 travel agencies that sell package tours. All websites of these agencies were accessed for analysis. The evaluation was conducted using a website assessment form comprising eight main dimensions and 65 criteria, developed based on existing literature. The collected data were subjected to content analysis. The findings indicate that the current status of travel agencies' websites requires significant improvement, particularly in the areas of online purchasing and booking, which were found to be inadequate. However, the agencies were deemed sufficient in providing contact information, business details, and product information.

Keywords: Travel Agencies, Web Site, Content Analysis, Sakarya

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİTKİ BAZLI ET ALTERNATİFLERİ: BEYOND MEAT, IMPOSSIBLE FOODS VE LIGHTLİFE FOODS' UN GIDA SEKTÖRÜNDEKİ ROLÜ

Betül YÜKSEL
Gaziantep Üniversitesi, betulyksl39@gmail.com

Arş. Gör. Cennet Nergiz TAŞKESEN
Bitlis Eren Üniversitesi, cntaskesen@beu.edu.tr

Özet

Çevresel sürdürülebilirlik, etik üretim ve sağlıklı beslenme kaygılarının artmasıyla birlikte, son yıllarda gıda sektöründe önemli dönüşümler yaşanmaktadır. Bu dönüşümün en dikkat çekici örneklerinden biri ise, bitki bazlı et alternatiflerine yönelik ilginin hızla artmasıdır. Söz konusu gelişme hem endüstriyel üretim alanlarında hem de gastronomi disiplini içerisinde yeni yaklaşımların benimsenmesine neden olmuştur. Bu çalışmada, bitki bazlı et ürünleri alanında öncü konumda bulunan Beyond Meat, Impossible Foods ve Lightlife Foods markaları çerçevesinde; bu ürünlerin gastronomideki yeri, çevresel etkileri, beslenme değerleri, tüketici tercihleri ve mutfaktaki kullanım pratikleri ele alınmıştır. Çalışma kapsamında, konuyla ilgili güncel akademik yayınlar, sektörel raporlar ve gastronomi disiplini odağında yapılmış çalışmalar taranarak çok yönlü bir inceleme yapılmıştır. Araştırma doğrultusunda; ilgili markaların sektördeki konumu, şefler ve restoranlar üzerindeki etkileri, tüketici algısı, gastronomik kullanım alanları ve geleneksel et ürünleriyle karşılaştırmalı analizlerine yer verilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, bitki bazlı et alternatiflerinin özellikle çevresel sürdürülebilirlik, etik tüketim ve sağlıklı yaşam bakımından dikkat çekici avantajlar sunduğu belirlenmiştir. Bu ürünlerin fine dining restoranlardan geleneksel mutfaklara kadar geniş bir kullanım alanına sahip olduğu; tat, doku ve görünüm açısından ise birçok durumda geleneksel etle karşılaştırılabilir düzeyde performans gösterdiği saptanmıştır. Ayrıca, şeflerin bu ürünleri yeni tariflerde deneyimlemeye açık oldukları, tüketicilerin ise bu ürünlere karşı genel olarak olumlu bir algıya sahip oldukları saptanmıştır. Bitki bazlı et ürünleri yalnızca geçici bir trend değil, gastronomi alanında sürdürülebilirlik odaklı kalıcı bir dönüşümün parçası olarak değerlendirilmekte ve bu bağlamda hem akademik hem de sektörel açıdan kapsamlı biçimde ele alınması gereken önemli bir konu başlığı olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Beyond Meat, Impossible Foods, Lightlife Foods, Bitki Bazlı Et, Sürdürülebilirlik

PLANT-BASED MEAT ALTERNATIVES: BEYOND MEAT, IMPOSSIBLE FOODS AND THE ROLE OF LIGHT FIBER FOODS IN THE FOOD SECTOR

Abstract

With increasing concerns about environmental sustainability, ethical production and healthy nutrition, the food sector has undergone significant transformations in recent years. One of the most striking examples of this transformation is the rapid increase in interest in plant-based meat alternatives. This development has led to the adoption of new approaches both in industrial production areas and within the discipline of gastronomy. In this study, within the framework of Beyond Meat, Impossible Foods and Lightlife Foods brands, which are pioneers in the field of plant-based meat products; the place of these products in gastronomy, environmental impacts, nutritional values, consumer preferences and usage practices in the kitchen are discussed. Within the scope of the study, a multidimensional review was conducted by scanning current academic publications, sectoral reports and studies conducted in the focus of gastronomy discipline. In line with the research; the position of the relevant brands in the sector, their effects on chefs and restaurants, consumer perception, gastronomic usage areas and comparative analysis with traditional meat products were included. In line with the findings, it has been determined that plant-based meat alternatives offer remarkable advantages especially in terms of environmental sustainability, ethical consumption and healthy living. These products have a wide range of uses from fine dining restaurants to

traditional kitchens, and in terms of taste, texture and appearance, they perform comparable to traditional meat in many cases. In addition, chefs are open to experimenting with them in new recipes and consumers have a generally positive perception of them. Plant-based meat products are not only a temporary trend, but also a part of a sustainability-oriented permanent transformation in the field of gastronomy, and in this context, it stands out as an important topic that needs to be addressed comprehensively from both academic and sectoral perspectives.

Keywords: Beyond Meat, Impossible Foods, Lightlife Foods, Plant-based meat, Sustainability

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİNDE TÜRKİYE'DE TURİZM FAALİYETLERİ VE YAZARLARIN ÖNERİLERİ

Dr. Öğretim Üyesi Suat ÖZDAĞ
Bitlis Eren Üniversitesi, suatozdag09@gmail.com

Özet

Cumhuriyetin ilanından sonra her alanda kalkınmayı hedefleyen yönetici kadro, Turizm alanında da çeşitli çalışmalar yapma yoluna gitmiştir. Devlet kurumlarından önce bu işe girişmiş olan "Türk Seyyahin Cemiyeti" (daha sonra ismi "Turing Kulubü" olmuş, 1931 yılında ise adı "Türkiye Turing ve Otomobil Kulubü" (TTOK) olarak değişmiştir) gibi sivil kuruluşlar, çeşitli alanlarda önemli hizmetler vermeye başlamış olsa da bu işin devlet destekli olmadan başarı sağlanamayacağı anlaşılmıştır. Cumhuriyet'in ilk yılları itibariyle turistik kalkınma davasının ancak devletin teşebbüs ve rehberliğiyle disiplinli bir mesai neticesinde başarıya ulaşılabileceği yönünde genel bir kanaat oluşmuş ve bu şekilde turizm konusu ilk defa olarak 1930 yılı itibariyle devletin iktisat programına girmiştir. İktisat Vekâleti'nin görevleri arasına 1934 yılı itibariyle "neşriyat, propaganda ve turizm işleri"nin de dâhil edilmesi ile turizm işleri İktisat Vekâleti Dış Ticaret Dairesi'ne bağlı olarak teşkil edilen "Türkofis"e bırakılmıştır. Türkofis içinde Bakanlıkların birer temsilcilerinin bulunduğu bir "Vekâletlerarası Turizm Komisyonu"nu oluşturulmuştur. Türkofis; 1938 yılında "Turizm Bürosu" ismini almış, 1939'da ise Ticaret Bakanlığı'nın kuruluşu sırasında "Turizm Müdürlüğü" adı altında müstakil müdürlük olarak teşkil edilmiştir. Devlet bu yönde teşkilatlanmaya gidip Turizmi geliştirmeye çalışırken, Falih Rıfkı Atay başta olmak üzere bazı yazarlar ve gazeteler de ülkede turizmin geliştirilmesi için köşe yazıları kaleme almış ve çeşitli önerilerde bulunmuştur. Bu yazılarda ülkeye turist çekmenin yolları, turistik tesisler kurma, turistik bölgeler teşkil etme ve turizm destinasyonları oluşturma ile ilgili çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Bu çalışmada Türkiye'nin erken cumhuriyet döneminde turizm ile ilgili yaptığı çalışmalar ve Türk yazarların turizmin gelişmesi için kaleme aldığı yazılar ele alınmıştır. Dönemin resmi kaynakları ve gazeteleri taranarak hazırlanan bu çalışmada, konuya ilişkin makaleler, tezler ve tetkik eserler de incelenerek eser tamamlanmış ve okuyucuya sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet Dönemi, Turizm, Basın, Politika, Öneri.

TOURISM ACTIVITIES IN TURKEY DURING THE EARLY REPUBLICAN PERIOD AND AUTHORS' SUGGESTIONS

Abstract

After the declaration of the Republic, the management team that provided development in every field is suitable for various methods of working in the field of Tourism. Civil organizations such as the "Turkish Travelers' Association" (later named "Turing Club" and in 1931 its name was changed to "Turkey Touring and Automobile Club" (TTOK)), which had started this business before the state, understood that success could not be achieved without this situation, despite the beginning of cuts in some areas. In the early years of the Republic, there were general opinions that tourism development relations could only be achieved as a result of disciplined work with management and guidance, and thus tourism started its economic activities for the first time in 1930. With the inclusion of "publications, propaganda and tourism affairs" in the parts of the Ministry of Economy as of 1934, tourism affairs were left to the "Türkofis" organized under the Foreign Trade Department of the Ministry of Economy. Türkofis is hosted in an "Inter-Ministry Tourism Commission" formed by the Ministries of each country. Türkofis; It was named as "Tourism Bureau" in 1938 and was established as an independent directorate under the name of "Tourism Directorate" during the establishment of the Ministry of Trade in 1939. While the state was organizing in this direction and trying to develop tourism, some writers and newspapers, especially Falih Rıfkı Atay, wrote columns and made various suggestions for the development of tourism in the country. In these articles, various suggestions were made regarding ways to attract tourists to the country, establishing touristic facilities, establishing touristic regions and creating tourism destinations. This study examines the studies carried out by Turkey in the early republican period regarding tourism and the articles written by Turkish writers for the

development of tourism. In this study, which was prepared by scanning the official sources and newspapers of the period, the articles, theses and research works related to the subject were also examined and the work was completed and presented to the reader.

Keywords: Republic Period, Tourism, Press, Politics, Suggestion.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM BAĞLAMINDA KÜRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM KONSEYİ SERTİFİKASI (GSTC), SERTİFİKASYON SÜRECİ VE KRİTERLER: VAN ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim DAVUDOĞLU
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, arch.ibrahimdavudoglu@gmail.com

Doç. Dr. Aysu UĞURLAR
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, augurlar@yyu.edu.tr

Özet

Küresel ölçekte doğal kaynakların hızla tükenmesi ve çevrenin bozulması, kalkınmanın önemli araçlarından biri olarak vurgulanan turizm sektörünü de olumsuz etkilemektedir. 1970li yıllarda var olan kaynakların etkin kullanılabilmesi için öne sürülen sürdürülebilirlik kavramı ardından, çevresel sorunların turizm sektörü üzerindeki olumsuz etkilerini önleyebilmek için sürdürülebilir turizm yaklaşımını doğurmuştur. Bu yaklaşım turizm sektörü ve alt sektörlerinin izlenmesi gerekliliğini de beraberinde getirmiştir. Bu gereklilikten hareketle konaklama işletmeleri başta olmak üzere, turizm sektöründe faaliyet gösteren tüm işletmelere yönelik sertifikasyon programları oluşturulmuş ve izleme faaliyetleri bu programlar aracılığı ile gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Günümüzde giderek, yeşil bina, yeşil sertifika gibi rekabetçi arayışlar içinde konaklamadan, diğer işletmelere yereldeki tüm paydaşlar çevreye duyarlı, bilinçli değişen turist profili ve talebini göz önünde bulundurması gerekliliğini fark etmektedir. Bu bağlamda Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi (Global Sustainable Tourism Council-GSTC) de küresel çapta seyahat ve turizm alanında standartlar belirleyerek ortak bir dil geliştirmeyi hedeflemektedir. GSTC Kriterleri, ISEAL Alliance tarafından global ve lokal kaynaklardan ve düzenlemelerden temel alınarak oluşturulmuş ve her büyüklükteki işletmeyi hedef alarak sürdürülebilirlik anlamında avantaj sağlamak amacındadır. GSTC kriterleri sürdürülebilir yönetim, sosyoekonomik etkiler, kültürel etkiler ve çevresel etkiler olmak üzere dört ana başlık altında toplanmaktadır. Buna göre "sürdürülebilir yönetim"; binalar ve altyapı, yasal uyum, personelin sürdürülebilirlik alanındaki yetkinliği, erişilebilirlik standartları ve periyodik olarak müşteri deneyiminin ölçülmesi gibi alt başlıkları; "sosyoekonomik etkiler"; yerel/bölgesel istihdam, yerel/bölgesel satın alma, yerel/bölgesel girişimciler, topluma hizmet gibi alt başlıkları; "kültürel Etkiler; kültürel etkileşim, kültürel mirasın korunması ve sunulması alt başlıklarını içerirken son olarak "çevresel etkiler"; kaynakları koruma ve etkin kullanma, enerji ve su tasarrufu, kirliliğin azaltılması gibi alt başlıkları içermektedir. Görece Türkiye'de gelişmekte olan bir bölgede yer alan Van doğal, kültürel ve tarihi değerleri ile önemli turizm potansiyeline sahiptir. Buradan hareketle bu bildiride öncelikle "Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi Sertifikasyon" süreci ve kriterleri ele alınarak konaklama işletmeleri bağlamında Van örneği üzerinden aktarılacaktır. Böylece görece Van gibi gelişmekte olan yerleşimlerde; sürdürülebilir turizm hedefleri bağlamında yereldeki turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında turizm sertifikalarının ve önemi tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir turizm, Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi Sertifikası (GSTC) ve kriterleri, konaklama işletmeleri, Van

GLOBAL SUSTAINABLE TOURISM COUNCIL CERTIFICATION (GSTC), CERTIFICATION PROCESS AND CRITERIA IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE TOURISM: VAN EXAMPLE

Abstract

Rapid depletion of natural resources and environmental degradation on a global scale, development It also adversely affects the tourism sector, which is emphasised as one of the most important instruments. Sustainability, which was put forward in the 1970s for the efficient use of existing resources Following the concept, the negative effects of environmental problems on the tourism sector sustainable tourism approach has emerged in order to

prevent it. This approach tourism sector and its sub-sectors should be monitored.From this requirement In this respect, it is recommended that all accommodation establishments, especially accommodation establishments, operating in the tourism sector certification programmes for enterprises have been established and monitoring activities are carried out in these programmes. programmes have started to be carried out through programmes. Today, green building, green In competitive pursuits such as certification, all local businesses, from accommodation to other businesses stakeholders to take into account the environmentally conscious, conscious changing tourist profile and demand realises its necessity. In this context, the Global Sustainable Tourism Council (Global Sustainable Tourism Council (GSTC) also sets standards in the field of travel and tourism globally. aims to develop a common language. GSTC Criteria, ISEAL Alliance based on global and local resources and regulations, and to provide an advantage in terms of sustainability by targeting businesses of all sizes aims to GSTC criteria are sustainable management, socio-economic impacts, cultural impacts and environmental impacts are categorised under four main headings. According to this 'sustainable management'; buildings and infrastructure, legal compliance, staff sustainability competence in the field, accessibility standards and periodic reviews of customer experience 'socio-economic impacts'; "socio-economic impacts"; local/regional employment, local/regional procurement, local/regional entrepreneurs, community service; 'cultural impacts; cultural interaction, preservation and presentation of cultural heritage, while the last as 'environmental impacts'; conservation and efficient use of resources, energy and water conservation, It includes sub-headings such as reducing pollution. Relatively speaking, Turkey is a developing country Van, located in the region, has an important tourism potential with its natural, cultural and historical values. has. Therefore, in this paper, firstly, the 'Global Sustainable Tourism Council Certification' process and criteria and the example of Van in the context of accommodation establishments will be transferred via.Thus, in relatively developing settlements such as Van; tourism activities in the local area in the context of sustainable tourism targets The importance of tourism certificates and their importance in ensuring sustainability will be discussed.

Keywords: Sustainable Tourism, Global Sustainable Tourism Council Certification (GSTC) and Criteria, Accommodation Establishments, Van

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BATUMDAKİ MÜZELERİN KÜLTÜR TURİZMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Gülcan ÖZBEK
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, gulcanozbek@yyu.edu.tr

Özet

Bu bildirimizde; Batum'da yer alan müzeler Kültür Turizmi açısından bir bütün olarak ele alınacaktır. Batum; Gürcistan'ın güneybatısında, Karadeniz kıyısında yer alan ve Acara Özerk Cumhuriyeti'nin başkenti olan önemli bir liman kentidir. Türkiye sınırına oldukça yakındır; özellikle Artvin'in Hopa ilçesi ile komşudur ve Sarp Sınır Kapısı üzerinden Türkiye ile karayolu bağlantısı bulunmaktadır. Batum'daki müzeler, Gürcistan'ın Karadeniz kıyısındaki bu önemli şehrinin tarihî geçmişini, etnik yapısını ve kültürel birikimini yansıtır. Müzeler, Batum'un sadece yaz turizmine değil, yıl boyunca sürdürülebilir bir turizm modeline katkıda bulunur. Kış aylarında sahil turizmi azalsa da kültürel turizm devam eder. Özellikle sanat, tarih ve arkeoloji meraklıları için önemli bir çekim noktasıdır. Bildirinin içeriği; Giriş, Batum'da Kültür Turizmi ve Müzelerin Yeri, Kültür Turizmine Katkısı, Karşılaşılan Sorun ve Öneriler ve Sonuç başlıklarından oluşmaktadır. Özetle amacımız; Söz konusu bölgede incelenen müzelerden hareketle müzelerin, bölgenin tarihi, kültürü ve kültür turizmi hakkında bilgilere ulaşabilmektir. Ayrıca, Gürcistan'ın Karadeniz kıyısında yer alan Batum şehrindeki müzelerin kültür turizmi açısından önemini değerlendirmektir. Özellikle son yıllarda artan turistik hareketlilik ile birlikte, kültürel miras unsurlarının tanıtılması ve korunmasında müzelerin rolü daha da belirgin hale gelmiştir. Bu bağlamda Batum'da bulunan müzelerin ziyaretçi profili, sunulan sergi ve etkinlikler, yerel halk ve turistler üzerindeki etkileri analiz edilerek, şehrin kültür turizmine olan katkısı ortaya konulacaktır. Çalışma, Batum'un kültürel kimliğinin güçlendirilmesinde müzelerin potansiyelini ortaya çıkarmayı ve gelecekte yapılacak kültürel turizm planlamalarına katkı sunmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Batum, Müze, Kültür, Turizm

EVALUATION OF MUSEUMS IN BATUMI IN TERMS OF CULTURAL TOURISM

Abstract

In this report; the museums in Batumi will be discussed as a whole in terms of Cultural Tourism. Batumi is an important port city located in the southwest of Georgia, on the Black Sea coast and the capital of the Autonomous Republic of Adjara. It is very close to the Turkish border; it is especially adjacent to the Hopa district of Artvin and has a highway connection to Turkey via the Sarp Border Gate. The museums in Batumi reflect the historical past, ethnic structure and cultural heritage of this important city on the Black Sea coast of Georgia. Museums contribute not only to Batumi's summer tourism but also to a sustainable tourism model throughout the year. Although coastal tourism decreases in the winter months, cultural tourism continues. It is an important attraction point especially for art, history and archaeology enthusiasts. The content of the report consists of the following titles; Introduction, Cultural Tourism and the Place of Museums in Batumi, Their Contribution to Cultural Tourism, Encountered Problems and Suggestions and Conclusion. In summary, our aim is; The aim of this study is to access information about museums, the history, culture and cultural tourism of the region based on the museums examined in the region. In addition, it is to evaluate the importance of museums in Batumi, located on the Black Sea coast of Georgia, in terms of cultural tourism. Especially in recent years, with the increasing touristic activity, the role of museums in the promotion and protection of cultural heritage elements has become more apparent. In this context, the visitor profile of museums in Batumi, the exhibitions and events presented, and their effects on local people and tourists will be analyzed and their contribution to the city's cultural tourism will be revealed. The study aims to reveal the potential of museums in strengthening the cultural identity of Batumi and to contribute to future cultural tourism planning.

Keywords: Batumi, Museum, Culture, Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TÜRKİYE'DE TURİSTİK KONAKLAMA TESİSLERİ VE YATAK KAPASİTELERİNİN MEKANSAL ANALİZİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Yağmur KUŞBEY
İnönü Üniversitesi, kusbeyagmur@gmail.com

Doç. Dr. Reşat GEÇEN
İnönü Üniversitesi, rgecen@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Çetin Furkan USUN
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, usunfurkan09@gmail.com

Özet

Turizm, ülkelerin kalkınmasında önemli bir ekonomik kaynak oluşturmaktadır. Türkiye turizm açısından çeşitlilik ve turistik lokasyon varlığı bakımından önemli potansiyele sahiptir. Sahip olduğu iklim çeşitliliği, yer şekilleri, konum ve jeopolitik özellikleri bakımından turizm türlerinin her çeşidi görülmekle birlikte ülkenin farklı alanlarında turizm türüne göre yoğunlaşma ve dağılış göstermektedir. Turizmin gelişmişliğini ve yoğunluğunu gösteren önemli parametrelerden bir konaklama tesis sayısı ve yatak kapasitesidir.

Bu çalışmada Türkiye'de il ve ilçe ölçeklerinde konaklama tesis sayısı ve yatak kapasitelerinin mekânsal dağılışı ele alınarak ülke genelinde turizm sektörünün yoğunlaştığı alanlar tespit edilmesi ve incelenmesi amaçlanmaktadır. Coğrafi Bilgi Sistemleri ortamında Moran's I, Local Moran's I ve Hotspot analizleri yürütülerek konaklama tesisleri ve yatak kapasitelerinin ülke genelinde dağılışları incelenmekte ve farklı güven aralıklarında bir kümelenmenin görülüp görülmediği sorgulanmaktadır. Ayrıca yoğunluğa göre oluşan Sıcak Noktalar ve Soğuk Noktalar tespit edilerek bu alanlar değerlendirilmektedir.

Çalışmada elde edilen bulgulara göre Türkiye'nin farklı bölgelerinde farklı turizm türlerine bağlı olarak konaklama tesisleri ve yatak kapasite sayılarında anlamlı kümelenmeler görülmekte ve Sıcak Noktalar oluşmaktadır. Buna karşın ülkenin belli kesimlerinde düşük değerlerin kümelendiği ve Soğuk Noktalar görülürken bazı alanlarında anlamlı bir mekânsal dağılış deseni oluşmadığı ortaya çıkmaktadır. Çalışmada ayrıca elde edilen bu dağılışın nedenleri ve dayanakları değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Konaklama Tesisleri, Mekansal Dağılış, Moran's I, Local Moran's I, Hotspot Analizi

SPATIAL ANALYSIS OF TOURIST ACCOMMODATION FACILITIES AND BED CAPACITIES IN TURKIYE

Abstract

Tourism is an important economic resource for the development of countries. Turkiye has an important potential in terms of diversity and touristic location of tourism. Although all types of tourism are seen because of climate diversity, landforms, location and geopolitical features, there is a concentration and distribution according to the type of tourism in different areas of the country. One of the important parameters that show the development and density of tourism is the number of accommodation facilities and bed capacity.

This study aims to identify and examine the areas where the tourism sector is concentrated throughout the country by considering the spatial distribution of the number of accommodation facilities and bed capacities at the provincial and district scales in Turkey. Moran's I, Local Moran's I and Hotspot analyses are conducted in the Geographic Information Systems environment to examine the distribution of accommodation facilities and bed capacities throughout the country and to question whether a clustering is observed at different confidence intervals. In addition, Hot Spots and Cold Spots formed according to density are determined and these areas are evaluated.

According to the findings obtained in the study, significant clustering is observed in the number of accommodation facilities and bed capacities depending on different tourism types in different regions of Türkiye and Hot Spots are formed. On the other hand, it is revealed that low values are clustered in certain parts of the country and Cold Spots are observed, while in some areas not significant spatial distribution pattern is formed. The study also evaluates the reasons and bases of this distribution.

Keywords: Accommodation Facilities, Spatial Distribution, Moran's I, Local Moran's I, Hotspot Analysis

DİJİTAL SOFRALAR: GASTRONOMİDE SANAL DENEYİMLER VE TURİZMDE YENİ UFUKLAR

Dr. Öğr. Üyesi Cesim BEHREMEN
Bitlis Eren Üniversitesi, cesim.behremen@gmail.com

Özet

Günümüzde dijitalleşme, yalnızca günlük yaşamı değil; turizm ve gastronomi gibi kültürel boyutu güçlü alanları da derinden etkilemektedir. Özellikle sanal gerçeklik (VR), artırılmış gerçeklik (AR) ve metaverse gibi teknolojiler, turistlerin gastronomi deneyimlerini mekâna bağımlı olmadan deneyimlemelerine olanak tanımaktadır. Bu dijital yenilikler, geleneksel gastronomi turizmini ortadan kaldırmak yerine onu yeni boyutlarla genişletmekte; deneyim odaklı, etkileşimli ve erişilebilir hale getirmektedir. Dijital teknolojileri stratejik biçimde entegre eden destinasyonlar, görünürlüklerini artırmakta, teknolojiye açık yeni turist profillerine ulaşmakta ve kültürel miraslarını yenilikçi yollarla tanıtabilmektedir. Ancak bu süreç yalnızca bir tanıtım aracı değil, aynı zamanda kültürel otantikliğin korunması ve anlamlı etkileşimlerin sağlanması açısından da önem taşımaktadır. Bu bağlamda, sanal gerçeklik teknolojisinin gastronomi alanında insanları mutlu etmeye yönelik bir deneyim yöntemi olarak kullanılabileceği öne sürülebilir. Gastronomi bilimi de bu teknolojik gelişmelerden faydalanarak, gıdanın üretim, dağıtım ve sunum süreçlerinde dijital çözümleri entegre etmektedir. Özellikle pandemi sonrası hızlanan dijital dönüşüm, gastronomi ve turizmde fiziksel mekânların sınırlarını aşan deneyimlerin önemini artırmıştır. Bu çalışmanın amacı, sanal gerçeklik teknolojilerinin gastronomi alanındaki potansiyelini ve bu teknolojiler aracılığıyla sunulan sanal deneyimlerin nasıl gerçekleştiğini incelemek; ayrıca bu deneyimlerin turizm bağlamında destinasyon markalaşması, kültürel aktarım ve turist davranışları üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Çalışmada, nitel ve keşfedici bir araştırma yöntemi benimsenmiştir. Veri toplama sürecinde; Dijital gastronomi platformları (sanal yemek festivalleri, 360° gastronomi turları, AR menüler), turizm pazarlamasında kullanılan VR/AR uygulamaları, ikincil veri kaynakları (akademik yayınlar, sektör raporları, sosyal medya içerikleri) kullanılacaktır. Veriler örnek olay analizi ve içerik analizi teknikleriyle değerlendirilecektir. Sanal gerçeklik teknolojileri, turistlerin destinasyonlara olan ilgisini artırarak seyahat motivasyonunu güçlendirebilir.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Dijital Sofra, Sanal Deneyim

DIGITAL TABLES: VIRTUAL EXPERIENCES IN GASTRONOMY AND NEW HORIZONS IN TOURISM

Abstract

Today, digitalization profoundly affects not only daily life but also culturally significant fields such as tourism and gastronomy. Technologies such as virtual reality (VR), augmented reality (AR), and the metaverse enable tourists to experience gastronomy without being bound to a physical location. Rather than eliminating traditional gastronomy tourism, these digital innovations expand it with new dimensions, making it more experience-oriented, interactive, and accessible. Destinations that strategically integrate digital technologies enhance their visibility, reach tech-savvy new tourist profiles, and promote their cultural heritage through innovative approaches. However, this process is not merely a promotional tool; it is also critical in terms of preserving cultural authenticity and ensuring meaningful engagement. From this perspective, it can be suggested that virtual reality technology may serve as a method and tool for creating gastronomic experiences that aim to bring happiness to people. The science of gastronomy also benefits from these technological developments by integrating digital solutions into the processes of food production, distribution, and presentation. Especially with the acceleration of digital transformation in the post-pandemic era, the importance of experiences that transcend the limits of physical space in both gastronomy and tourism has increased. The aim of this study is to explore the potential of virtual reality technologies in the field of gastronomy and to investigate how virtual gastronomic experiences are designed and delivered through these technologies. Furthermore, the study seeks to examine the impact of such experiences on destination branding, cultural transmission, and tourist behavior within the context of tourism. A qualitative and

exploratory research design has been adopted in this study. Data will be collected from digital gastronomy platforms (e.g., virtual food festivals, 360° gastronomy tours, AR menus), VR/AR-based tourism marketing applications, and secondary data sources such as academic publications, industry reports, and social media content. The data will be analyzed through case study and content analysis methods. It is anticipated that virtual reality technologies can enhance tourists' interest in destinations and strengthen their travel motivation.

Keywords: Gastronomy, Digital Table, Virtual Experience

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

OTEL İŞLETMELERİNİN MENÜLERİNDE YÖRESEL YEMEKLERİN YER ALMA DURUMU: SAMSUN İLİ ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Olcay ÖZIŞIK YAPICI
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, olcay.yapici@omu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Esra KATIRCIOĞLU
Ondokuz Mayıs Üniversitesi, esra.katircioglu@omu.edu.tr

Özet

Yöresel yemekler bir destinasyona ilişkin kültürel değerler hakkında bilgi sunmaktadır. Destinasyonun sahip olduğu kültürel değerlerin gelecek nesillere aktarılması amacıyla yöresel yemeklerin menülerde yer alması, yöresel isimleri ile sunulması oldukça önemlidir. Bir destinasyonda faaliyet gösteren yiyecek içecek işletmeleri ve otel işletmeleri yöresel yemeklerin menülerinde yer almasına ve sunulmasına katkı sağlamadıkları takdirde kültürel öneme sahip bu unsurların unutulması kaçınılmaz olmaktadır. Bu doğrultuda çalışmanın ana amacı Samsun ilinin sahip olduğu yöresel yemeklerin otellerin menülerinde yer alma durumunun tespit edilmesidir. Araştırma kapsamında Samsun iline ait olan yöresel yemekler listelenmiş ve Samsun'da faaliyet gösteren turistik işletme belgeli otellerin menülerinde bu yemeklerin yer alma durumu içerik analizi yöntemi ile incelenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular otel işletmesi menülerinde yöresel yemeklerin sunum düzeyinin düşük olduğu belirlenmiştir. Bu kapsamda ilgili paydaşlara önerilerde bulunulmuştur. Çalışma ile birlikte yöresel yemeklerin menülerde yer alması gerekliliği gerek turistler açısında gerekse otel yöneticileri açısından ön plana çıkarılmış ve bu doğrultuda alan yazına katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Otel İşletmesi, Menü, Yöresel Yemek, Sürdürülebilirlik, Samsun

THE STATUS OF INCLUDING LOCAL DISHES IN THE MENUS OF HOTEL BUSINESSES: THE CASE OF SAMSUN PROVINCE

Abstract

Local cuisine provides information about the cultural values of a destination. In order to sustain the cultural values of a destination for future generations, local cuisine need to be included on the menus and presented with their local names. If food and beverage establishments and hotel enterprises running within a destination fail to contribute towards promoting and presenting the local cuisine in their menus, it is inevitable that these cultural elements will be consigned to oblivion. Accordingly, the main aim of the study is to determine the inclusion of Samsun's local cuisine in hotel menus. The research identified the local cuisines of Samsun province and assessed their incorporation into the menus of hotels with touristic business certifications operating in Samsun using content analysis. The research findings indicate that the inclusion of local cuisines in hotel menus is low. Following these findings, recommendations were suggested for respective stakeholders. The study points to the importance of integrating local food options onto menus for both the guests' and the hotel management's advantages, with a view to contribute to the current literature in this field.

Keywords: Hotel Businesses, Menu, Local Dishes, Sustainability, Samsun

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

NEVŞEHİR'DE AZ BİLİNEN HIRİSTİYANLIK DİNİ YAPILARINA İLİŞKİN ZİYARETÇİ ALGILARI VE DENEYİMLERİNİN ANALİZİ

Öğr. Gör. Dr. Arif AKPINAR
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, arifakpinar@nevsehir.edu.tr

Özet

Bu çalışma, Kapadokya bölgesinde turizm açısından daha az bilinen Hıristiyanlık dini yapılarını ziyaret edenlerin bu alanlara yönelik algılarını, olumlu/olumsuz değerlendirmelerini ve tavsiyelerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, Google Maps platformunda söz konusu yapılara ilişkin Türkçe ve İngilizce olarak paylaşılan ziyaretçi yorumlarını nitel veri analizi yöntemiyle değerlendirerek, kültürel miras alanlarının ziyaretçi deneyimlerine dair bir perspektif sunmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda Nevşehir sınırlarında bulunan 31 dini yapı hakkında Google Maps üzerinde bırakılan 2344 kullanıcı yorumları analiz edilmiştir. Çalışmanın öncül bulguları, ziyaretçilerin öne çıkan algılarını dört tematik kategori altında ortaya koymaktadır: ekonomik faktörler, tarihsel-kültürel değer, estetik güzellik ve altyapı hizmetleri. Ziyaretçiler, yapıların mimari ve tarihsel önemini, bölgenin eşsiz manzaralarını ve dini mirasın korunmuşluğunu sıklıkla olumlu olarak vurgulamaktadır. Öte yandan, bazı ziyaretçiler giriş ücretlerinin yüksekliği, Müze Kart'ın kullanılamaması ve bilgilendirme panolarının yetersizliği gibi unsurları eleştirmektedir. Tavsiye boyutunda ise, ziyaret saatleri, rehber hizmeti kullanımı ve fiziksel erişim koşullarına dair öneriler ön plana çıkmaktadır. Veri setinde hem yerli hem de uluslararası ziyaretçilerin yorumları incelenmiş olup, yapıların tanıtım eksikliği nedeniyle "keşfedilmemiş" olarak nitelendirilmesi dikkat çekmektedir. Çalışma, kültürel miras yönetimi ve turizm planlaması açısından, ziyaretçi memnuniyetini artırmaya yönelik altyapı iyileştirmeleri ve erişilebilirlik politikalarına dair öneriler sunmaktadır. Bu bulgular, benzer nitelikteki az bilinen tarihi alanların sürdürülebilir turizm kapsamında değerlendirilmesi için yol gösterici olabilir.

Anahtar Kelimeler: Kapadokya, İnanç Turizmi, Hıristiyanlık Mirası, Ziyaretçi Deneyimi, Kültürel Turizm, Netnografi

ANALYSIS OF VISITOR PERCEPTIONS AND EXPERIENCES REGARDING LESSER-KNOWN CHRISTIAN RELIGIOUS STRUCTURES IN THE CAPPADOCIA REGION

Abstract

This study aims to examine visitors' perceptions, positive/negative evaluations, and recommendations concerning lesser-known Christian religious structures in the Cappadocia region, which are less frequented by tourists. The research utilizes qualitative data analysis of Turkish and English visitor reviews shared on Google Maps for these sites, offering insights into visitor experiences at cultural heritage locations. Within this scope, 2,344 user reviews left on Google Maps regarding 31 religious structures located within the borders of Nevşehir were analyzed. Preliminary findings highlight four thematic categories shaping visitor perceptions: economic factors, historical-cultural value, aesthetic beauty, and infrastructure services. Visitors frequently emphasize the architectural and historical significance of the structures, the region's unique landscapes, and the preservation of religious heritage as positive aspects. Conversely, criticisms focus on high entrance fees, the non-acceptance of the Museum Pass, and insufficient informational signage. Recommendations often include suggestions regarding visiting hours, the use of guided tours, and physical accessibility conditions. The dataset includes reviews from both domestic and international visitors, with many describing the sites as "undiscovered" due to limited promotion. The study provides recommendations for cultural heritage management and tourism planning, emphasizing infrastructure

improvements and accessibility policies to enhance visitor satisfaction. These findings may guide the integration of similarly underrecognized historical sites into sustainable tourism frameworks.

Keywords: Cappadocia, Religious Tourism, Christian Heritage, Visitor Experience, Cultural Tourism, Netnography

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KUTSALIN İZİNDE: POST-MODERN BİREYİN ANLAM ARAYIŞI VE TURİSTİK YOLCULUK

Arş. Gör. Dr. Ayşe ACARER
Süleyman Demirel Üniversitesi, aysesavkliyildiz@sdu.edu.tr

Özet

20. yüzyılın son çeyreğiyle birlikte modernitenin akıl, ilerleme ve düzen ilkelerine dayanan bütüncül yapısı, yerini post-modern dönemin çoğulcu, parçalanmış ve belirsizliklerle örülü yapısına bırakmıştır. Modern toplumun bireye sunduğu anlam haritaları; ulus-devlet, din, kutsal, bilim ya da aile gibi kurumsallaşmış yapılar etrafında şekillenirken, post-modern bağlamda bu yapıların mutlak belirleyiciliği ve değerleri sorgulanmış, farklı bağlamlarda işlevsellik odaklı etkileşimlerle dönüştürülmüşlerdir. Bu değişim, bireyin kimlik ve anlam arayışını sabit referans noktalarından koparark, gündelik yaşamın değişen pratiklerine, kişisel deneyimlere ve anlık ilişkilere yöneltmiştir. Artık birey, anlamı dışsal bir otoritenin sunduğu sabit yapılarda değil, öznel deneyimlerin, estetik tercihlerin ve geçici aidiyetlerin dinamik ortamında üretmekte ve yeniden kurgulamaktadır. Bu bağlamda turizm, post-modern bireyin fiziksel ve içsel bir yolculuğa dönüştüğü ancak işlevselliğin bir an bile geri plana atılmadığı bir alan haline gelmiştir. Bu çalışma turizmi bir tüketim biçimi olmasının yanında, bireyin varoluşsal sorularına eşlik eden düşünsel bir süreç olarak ele almaktadır. Bu bağlamda Jean Baudrillard'ın simülasyon teorisi ve Zygmunt Bauman'ın sıvı modernite kavramı çalışmanın teorik temelini oluşturmaktadır. Bauman'ın sürekli dönüşüm ve hareket kavramlarını modern toplumdaki her tür etkileşime entegre ederek, belirsizliği esas alan bir metafor aracılığıyla ele aldığı sıvı modernite kavramı, Baudrillard'ın çağdaş turizmde gerçeklik ve sanallık deneyimlerinin bir araya getirildiği simülasyon yöntemleriyle ilişkilendirilebilecek teorisi, kutsal mekan anlayışıyla analiz edilmektedir. Böylece turizmin "kendini keşfetme", "kaçış" veya "özgünlük" arayışıyla buluştuğu bahsi geçen bağlamlar hem etik hem de ontolojik düzeyde mantıksal olarak incelenmektedir. Sonuç olarak turizm, post-modern toplumda hem mekansal harekete hem de kimlik, aidiyet ve anlam arayışını taşıyan düşünsel bir yolculuğa dönüşmektedir. Bu çalışma, turistik uygulamaların ekonomik veya kültürel boyutlarını göz ardı etmeksizin derin felsefi ve antropolojik bağlamları olduğunu savunmaktadır. Bu nedenle turizm, günümüz bireyinin anlamla kurduğu ilişkinin bir yansıması olarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mantıksal/düşünsel anlam arayışı, Post-modernizm, Jean Baudrillard, simülasyon teorisi, Zygmunt Bauman, sıvı modernite kavramı.

ON THE TRACK OF THE SACRED: THE POST-MODERN INDIVIDUAL'S SEARCH FOR MEANING AND TOURIST JOURNEY

Abstract

With the last quarter of the 20th century, the holistic structure of modernity based on the principles of reason, progress and order has given way to the pluralistic, fragmented and uncertain structure of the postmodern period. While the maps of meaning offered to the individual by modern society are shaped around institutionalized structures such as nation-state, religion, sacred, science or family, in the postmodern context, the absolute determination and values of these structures have been questioned and transformed with functionality-focused interactions in different contexts. This change has detached the individual's search for identity and meaning from fixed reference points and directed it towards the changing practices of daily life, personal experiences and momentary relationships. The individual no longer produces and reconstructs meaning in fixed structures offered by an external authority, but in the dynamic environment of subjective experiences, aesthetic preferences and temporary affiliations. In this context, tourism has become a field where the postmodern individual turns into a physical and internal journey, but functionality is not put aside for a moment. This study considers tourism as a form of consumption as well as an intellectual process accompanying the individual's existential questions. In this context, Jean Baudrillard's simulation theory and Zygmunt Bauman's liquid modernity concept constitute the

theoretical basis of the study. Bauman's liquid modernity concept, which he addresses by integrating the concepts of continuous transformation and movement into all kinds of interactions in modern society through a metaphor based on uncertainty, is analyzed with Baudrillard's theory, which can be associated with simulation methods in which reality and virtuality experiences are brought together in contemporary tourism, and the understanding of sacred space. Thus, the aforementioned contexts where tourism meets with the search for "self-discovery", "escape" or "authenticity" are logically examined both at ethical and ontological levels. As a result, tourism turns into an intellectual journey that carries both spatial movement and the search for identity, belonging and meaning in post-modern society. This study argues that touristic practices have deep philosophical and anthropological contexts without ignoring their economic or cultural dimensions. Therefore, tourism is evaluated as a reflection of the relationship established by today's individual with meaning.

Keywords: The Search For Logical/İntellectual Meaning, Postmodernism, Jean Baudrillard, Simulation Theory, Zygmunt Bauman, The Concept Of Liquid Modernity.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KUTSAL MEKANLARIN DÜŞÜNSEL ANALİZİ: DİNİ MİRAS VE TURİSTİK TÜKETİM İKİLEMİ

Arş. Gör. Dr. Ayşe ACARER
Süleyman Demirel Üniversitesi, aysesavkliyildiz@sdu.edu.tr

Özet

Kutsal mekanlar tarih boyunca inanan bireylerin ruhsal ve bedensel deneyimlerini derinleştirdikleri ve metafizik anlamlar aradıkları yerler olarak varlığını sürdürmüştür. Ancak çağdaş toplumda bu mekanlar artık sadece ibadet veya dini ritüel merkezleri değil; aynı zamanda turistik tüketimin bir parçası olarak kültürel miras niteliği kazanmıştır. Bu dönüşüm, dini turizm kavramının üretilmesinde temel motivasyondur. Dini turizm, çeşitli sosyal, kültürel ve ekonomik değişimler için güçlü bir katalizör görevi görerek, ziyaretçilerin deneyimlerinin düşünsel, psikolojik/ruhsal ve sosyal/toplumsal boyutlarını keşfetmelerine olanak tanır. Buna karşın dini turizm odaklı ziyaretlerdeki artış, kutsalın dünyevileşme riskini ortaya çıkarmaktadır. Bahsi geçen ikilem, kutsal olanla tümüyle dünyevi, ticari ve tüketilebilir olanın aynı fiilin ürünü olarak bir araya getirilmesi nedeniyle çelişkili ve eleştirilebilir bir mahiyet kazanmaktadır.

Bu çalışmada, kutsal mekanların ontolojik ve fenomenolojik temelleri incelenerek, bu yerlerin hem bireysel hem de kolektif bilinçte sahip olduğu önem analiz edilmektedir. Kutsal mekanlar, dini miras ve turistik tüketim arasındaki etkileşim, turizm dinamikleri içerisinde ayrıştırılması gereken mantıksal/düşünsel değerleri, toplumsal ve ekonomik anlamda sağladıkları işlevsel faydaları nedeniyle birden fazla bağlamda değerlendirilmesi gereken bir çerçeveye sahiptir. Bu çalışma bahsi geçen bağlamları bazı kavram ve teoriler ekseninde ele almaktadır. Bunlar Mircea Eliade'nin "kutsal ve dünyevi" arasındaki ayrımı, Heidegger'in "yer" kavramı ve Lefebvre'in "mekân üretimi" teorileri olarak sınırlandırılmıştır. Buna ek olarak, hermeneutik bir yaklaşımla, kutsal mekanlara olan dini bağlılıkların turistik ilgi alanlarıyla birleşmesi ve bireylerin anlam yaratma süreçleri incelenmektedir. Sonuç olarak çalışma, kutsal mekanların yalnızca dini veya kültürel nesneler olarak değil, bireylerin varoluşsal arayışlarına yanıt veren çok katmanlı yapılar şeklinde değerlendirildiği bir tartışma zemini oluşturmayı hedeflemektedir. Böylece, kutsal mekanların bir turizm nesnesi olarak kültürel tüketimi desteklemesinin yanında, anlam yaratma ve kimlik inşası açısından da mantıksal bağlamda incelenmesi gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Mantıksal/Düşünsel, Kutsal Mekanlar, Dini Miras, Turistik Tüketim, İkilem, Mircea Eliade, Heidegger, Lefebvre

INTELLECTUAL ANALYSIS OF SACRED PLACES: THE DILEMMA OF RELIGIOUS HERITAGE AND TOURIST CONSUMPTION

Abstract

Sacred places have existed throughout history as places where believers deepened their spiritual and physical experiences and sought metaphysical meanings. However, in contemporary society, these places are no longer just centers of worship or religious rituals; they have also become cultural heritage as part of touristic consumption. This transformation is the main motivation behind the creation of the concept of religious tourism. Religious tourism acts as a powerful catalyst for various social, cultural and economic changes, allowing visitors to explore the intellectual, psychological/spiritual and social/societal dimensions of their experiences. On the other hand, the increase in religious tourism-oriented visits poses the risk of the sacred becoming secular. The aforementioned dilemma gains a contradictory and criticizable nature due to the fact that the sacred and the completely worldly, commercial and consumable are brought together as the product of the same act.

This study analyzes the ontological and phenomenological foundations of sacred places, and analyzes the importance of these places in both individual and collective consciousness. The interaction between sacred places, religious heritage and touristic consumption, has a framework that needs to be evaluated in more than one context due to their logical/intellectual values that need to be separated within tourism dynamics, and the functional

benefits they provide in social and economic terms. This study examines the aforementioned contexts within the framework of some concepts and theories. These are limited to Mircea Eliade's distinction between the "sacred and the worldly", Heidegger's concept of "place" and Lefebvre's theories of "space production". In addition, with a hermeneutic approach, the combination of religious attachments to sacred places with touristic interests and the processes of individuals creating meaning are examined. As a result, the study aims to create a discussion ground where sacred places are evaluated not only as religious or cultural objects, but as multi-layered structures that respond to the existential quests of individuals. Thus, sacred places need to be examined in a logical context in terms of creating meaning and constructing identity, as well as supporting cultural consumption as a tourism object.

Keywords: Logical/Intellectual, Sacred Places, Religious Heritage, Tourist Consumption, Dilemma, Mircea Eliade, Heidegger, Lefebvre

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

YİYECEKTEN RİTÜELE: NOEL PAZARLARINDA ÇOK BOYUTLU GASTRONOMİK DENEYİMLERİN KEŞFİ

Doç. Dr. Gökhan YILMAZ
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, gokhanyilmazakademi@gmail.com

Doç. Dr. Ayşe ŞAHİN YILMAZ
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, aysesahin9391@gmail.com

Özet

Gastronomik turizm ürünleri arasında bulunan yiyecek pazarları ve Noel pazarları gibi tematik pazarlar, ziyaretçilere hem yerel yiyecekleri deneyimleme hem de bölgenin kültürünü tanıma imkânı sunmaktadır. Bu pazarlar, ziyaretçilere çok duyulu, katılımcı ve anlam yüklü deneyimler sunarak gastronomi turizminin önemli bir bileşeni olarak öne çıkmaktadır. Yiyecek pazarları ağırlıklı olarak yerel üreticilerin, sokak satıcılarının ve küçük ölçekli işletmelerin bulunduğu, taze ve otantik yiyecek ürünlerinin sergilendiği alanlar iken Noel pazarı ise mevsimsel, tematik ve ritüel temelli bir kültürel etkinliktir. Noel pazarları tematik odak, zamanlama, mekânsal yapı, deneyim ile kültürel ve sosyal anlam açısından yiyecek pazarlarından farklılık göstermektedir. Bu noktadan hareketle bu çalışmada Noel pazarlarının gastronomik bir deneyim aracı olarak nasıl işlev gördüğünü ortaya koymak ve ziyaretçilerin yaşadığı gastronomik deneyimi çok boyutlu bir perspektifle incelemek amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yaklaşımı tercih edilmekte ve çoklu veri kaynaklarının kullanıldığı bir durum çalışması deseni benimsenmektedir. Araştırma 14-17 Aralık 2024 tarihleri arasında Krakow'da (Polonya) kurulan Noel pazarında gerçekleştirilmiştir. Veriler hem sahada gözlem ve kısa süreli görüşmeler, hem de çevrim içi platformlardaki (Google, TripAdvisor) kullanıcı yorumları gibi etnografik ve netnografik tekniklerle toplanmış ve içerik analizi ile analiz edilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre gastronomik deneyim aracı olarak Noel pazarları 5 ana kategori şeklinde tanımlanmıştır: i) gastronomik deneyimin tematikleşmesi (yerel yiyecek ve içecekler, hatıralar, nostalji, otantiklik, duyular, ürün çeşitliliği, sokak yiyecekleri, anlık tüketim, ödeme kolaylığı gibi); ii) sosyalleşme (sosyal etkileşim, aile bağları, yerel halkla temas gibi), iii) yerel kimlik ve kültürel miras (ritüel ve gelenekler, geleneksel kıyafetler, tarihsellik gibi); iv) turistik çekicilik (destinasyon imajı, sosyal medya paylaşımı, eski şehir, Noel süslemeleri ve ışıklandırma, müzik, kalabalıklık, alan yönetimi, bilgilendirme, ticarileşme gibi) ve v) davranışsal niyetler (tekrar ziyaret etme, tavsiye etme, hediyelik ve hatıralık, hatırlanabilirlik, iyi oluş). Noel pazarında sunulan geleneksel lezzetler arasında Polonya Mantısı (Pierogi), sosis (Kiełbasa), peynir (Oscypek), domuz yağlı ekmek (Chleb ze smalcem), zencefilli kurabiye (Pierniki), sıcak şarap (Grzaniec Galicyjski), sıcak bira (Grzane Piwo) bulunmaktadır. Ziyaretçiler Noel pazarlarını sadece yiyecek tüketim alanı olarak değil; aynı zamanda sosyal etkileşim, nostalji, kimlik, aidiyet ve otantiklik duygularının ortaya çıktığı kültürel bir etkinlik olarak görmektedir. Dolayısıyla Noel pazarları, gastronomik unsurları yerel ve kültürel bir kutlama ritüeliyle bütünleştiren; belirli bir sürede kurulan (genellikle Kasım sonu – Ocak ortası); hediyelik eşyalar, el sanatları, müzik gösterileri, süsleme ve ışıklandırma farklı ürünler sunan; deneyimsel olarak yoğun ve tematik yönü güçlü olan geçici pazarlar olma özelliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gastronomik Deneyim, Yiyecek Pazarları, Noel Pazarları, Gastronomik Turizm Ürünleri

FROM FOOD TO RITUAL: EXPLORING MULTIDIMENSIONAL GASTRONOMIC EXPERIENCES IN CHRISTMAS MARKETS

Abstract

Thematic markets such as food markets and Christmas markets, which are among the prominent products of gastronomic tourism, offer visitors the opportunity not only to taste local food but also to engage with the culture of a region. These markets emerge as significant components of gastronomic tourism by providing multisensory,

participatory, and meaningful experiences. While food markets typically consist of spaces where local producers, street vendors, and small-scale businesses showcase fresh and authentic food items, Christmas markets represent seasonal, thematic, and ritual-based cultural events. They differ from food markets in terms of thematic focus, timing, spatial organization, experiential features, and cultural and social significance. Based on this premise, the present study aims to explore how Christmas markets function as a medium for gastronomic experience and to analyze the visitors' gastronomic experiences from a multidimensional perspective. A qualitative research approach was adopted, employing a case study design supported by multiple data sources. The research was conducted at the Christmas market in Kraków, Poland, between December 14–17, 2024. Data were collected using ethnographic and netnographic techniques, including field observations, short interviews, and user-generated content on online platforms (e.g., Google, TripAdvisor), and were analyzed through content analysis.

The findings identified five main thematic categories regarding Christmas markets as a gastronomic experience: (i) thematization of gastronomic experience (local food and beverages, souvenirs, nostalgia, authenticity, sensory engagement, product variety, street food, instant consumption, ease of payment); (ii) socialization (social interaction, family bonding, encounters with locals); (iii) local identity and cultural heritage (rituals and traditions, traditional attire, historical context); (iv) touristic appeal (destination image, social media sharing, old town atmosphere, Christmas decorations and lighting, music, crowd density, space management, information availability, commercialization); and (v) behavioral intentions (intention to revisit, recommendations, purchase of souvenirs and mementos, memorability, sense of well-being). Traditional culinary offerings at the Christmas market included Polish dumplings (Pierogi), sausages (Kiełbasa), smoked cheese (Oscypek), bread with pork lard (Chleb ze smalcem), gingerbread cookies (Pierniki), mulled wine (Grzaniec Galicyjski), and mulled beer (Grzane Piwo). Visitors perceived Christmas markets not merely as food consumption venues but as cultural events that evoke social interaction, nostalgia, identity, belonging, and authenticity. Therefore, Christmas markets can be characterized as temporary, experiential, and thematically rich markets established during a specific period (typically from late November to mid-January), offering a variety of products including handicrafts, souvenirs, musical performances, and festive lighting, while integrating gastronomic elements into a local and cultural celebration ritual.

Keywords: Gastronomic Experience, Food Markets, Christmas Markets, Gastronomic Tourism Products

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

İRAN SENENDEC MÜZESİNDEKİ BÜYÜK SELÇUKLU VE İLHANLI DÖNEMİ SERAMİKLERİ

Doç. Dr. Mehmet TOP
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, mtop@yyu.edu.tr

Elvan OFLAS
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, elvanoflas3528@gmail.com

Özet

En eski medeniyetlerden birine sahip olan İran coğrafyası, tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. İran'da yedinci yüzyılın başlarında İslam'ın yayılmasıyla diğer sanatlarda olduğu gibi seramik sanatı için de yeni bir dönem başlamıştır. İran'daki seramik sanatı, şüphesiz dünya sanat tarihinde önemli bir bölüm oluşturan ve İran kültürünün parlak bir parçasıdır. İranda Selçuklu Dönemiyle birlikte seramik sanatı oldukça ileri bir seviyeye gelmiş büyük bir gelişim göstermişlerdir. Bu bölgede gelişen seramik sanatı, farklı teknikler, desenler, üsluplar ve formlarla yüzyıllar boyu kendini hissettirmiştir.

İran coğrafyası seramik sanatındaki gelişimini iki büyük devlete borçludur. Bunlardan biri Büyük Selçuklu Devleti diğeri ise İlhanlı Devletidir. İran'dan Anadolu'ya uzanan Büyük Selçuklu Devleti, 1037 yılında devlet haline gelerek bağımsızlığını ilan etmiştir. Önce Rey sonra da İsfahan şehrini başkent yaparak önce Horasan, İran ve sonrasında Anadolu ve Kafkasya'ya kadar sınırlarını genişleterek dönemin en büyük Türk devleti haline gelmiş ve İslam medeniyetine mimari ve sanat alanında büyük katkı sağlamiştir. Yine İran ve Azebaycanda yaklaşık seksen yıl varlığını sürdüren İlhanlı devleti ise 1256 yılında Hülagu Han tarafından kurulmuş, Azerbaycan'ın Tebriz şehrini merkez yaparak yeni bir yönetim oluşturmuştur. İlhanlı Devleti 1336 yılında kendi iç siyasetinde yaşadığı karışıklıklardan dolayı birden fazla devletçik yapısına bölünerek parçalanmıştır.

İran günümüzde 31 eyalete ayrılmış olup, bunlardan biri Kürdistan Eyaletidir. Eyaletin başkenti Senendec şehri gelişimini Safevi ve Kaçar dönemlerinda sağlamıştır. Günümüzde şehrin iki müzesi bulunmaktadır. Bunlardan biri olan arkeoloji ve tarih Müzesi, Kaçar Döneminde Nasıreddin Şah zamanında Molla Lutfullah tarafından yılında köşk olarak inşa edilmiş ve 1967 yılında müzeye dönüştürülmüştür. Müze iki ayrı bölümden oluşmakta olup, ilk bölümü tarih ve arkeolojiye, ikinci bölüm ise etnografik eserlere ayrılmıştır. Etnografik eserler arasında Büyük Selçuklu ve İlhanlı Dönemine ait yaklaşık 30 sırlı seramik kap dikkat çekmektedir.

İran'da İslami dönem seramik sanatında özellikle Büyük Selçuklu dönemi önemli bir yer tutmaktadır. Farklı teknik ve biçimsel özelliklere sahip bu sırlı seramiklerin Dünyanın çeşitli müzelerine dağılmış örnekleri içerisinde İran'da da müzelerde birçok örnek sergilenmektedir. Bu bildiride kapsamında Senendec Müzesi'nde bulunan Selçuklu ve İlhanlı dönemi seramiklerinin tanıtılması ve değerlendirmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İran, Senendec Müzesi Büyük Selçuklu, İlhanlı, Seramik

CERAMICS THE GREAT SELJUK AND ILKHANATE PERIOD İN THE SANANDAJ MUSEUM, IRAN

Abstract

Iran, which has one of the oldest civilizations, has been home to many civilizations throughout history. With the spread of Islam in Iran in the early seventh century, a new era began for ceramic art as in other arts. Ceramic art in Iran is undoubtedly a brilliant part of Iranian culture, which constitutes an important chapter in the history of world art. With the Seljuk period in Iran, the art of ceramics reached a very advanced level and showed a great development. The ceramic art developed in this region has made itself felt for centuries with different techniques, patterns, styles and forms. Iranian geography owes its development in ceramic art to two great states.One of them

is the Great Seljuk State and the other is the Ilkhanid State. The Great Seljuk State, which extended from Iran to Anatolia, became a state in 1037 and declared its independence.By making Rey and then Isfahan the capital, it expanded its borders first to Khorasan, Iran and then to Anatolia and the Caucasus and became the largest Turkish state of the period and made a great contribution to Islamic civilization in the field of architecture and art.The Ilkhanid state, which continued its existence in Iran and Azerbaijan for about eighty years, was founded by Hülagu Khan in 1256 and established a new administration by making the city of Tabriz in Azerbaijan its center. The Ilkhanid State was disintegrated in 1336 by being divided into more than one state structure due to the confusion in its internal politics. Iran is now divided into 31 provinces, one of which is Kurdistan Province. Senandaj, the capital of the province, was developed during the Safavid and Qajar periods. Today the city has two museums. One of them, the Museum of Archaeology and History, was built as a mansion in the Qajar period by Mullah Lutfullah during the reign of Nasir al-Din Shah and was converted into a museum in 1967. The museum consists of two separate sections, the first section is devoted to history and archaeology and the second section is devoted to ethnographic artifacts. Among the ethnographic artifacts, about 30 glazed ceramic vessels from the Great Seljuk and Ilkhanid periods are noteworthy. Especially the Great Seljuk period has an important place in the Islamic period ceramic art in Iran. Among the examples of these glazed ceramics with different technical and stylistic features scattered in various museums of the world, many examples are exhibited in museums in Iran. This paper aims to introduce and evaluate the Seljuk and Ilkhanid period ceramics in Senendec Museum.

Keywords: Iran, Sanandaj Museum Great Seljuk, Ilkhanate, Ceramics

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BATI ASYA ÜLKERİNİN TURİZM FAALİYETLERİYLE OLAN İLİŞKİSİNİ SİNEMASAL DENEYİM ÜZERİNDEN OKUMAK

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KIRMIZI
Bitlis Eren Üniversitesi, hkirmizi@beu.edu.tr

Özet

Türkiye'den Yemen'e uzanan engin bir tarihe ve bir o kadar derin kültürel birikime ev sahipliği yapmış bir çoğrafya olan Batı Asya'nın sinemasal deneyiminin, turizmle kurmuş olduğu paralellikler ve zıtlıklar üzerinde durmak adına, meselenin sosyolojik boyutlarına eğilmekte fayda var. Öyle ki günümüzde artık görsel kültürün toplumsal yapıyı organize eden temel işleyiş prensiplerinden bağımsız hareket eden bir turizm faaliyeti düşünmek ve bu düşünceyi nesnel bir gerçekliğe dönüştürmek neredeyse imkansıza eşdeğerdir. Çünkü artık ister toplumsal ister bireysel deneyimden bahsedelim, her açıdan söz konusu gerçek deneyimin hemen ardından deneyimin fotografik görüntüsü belirli bir sanal ortama servis edilmekte ve dünyanın her yerinden çeşitli seyircilerle buluşmaktadır. Bu bağlamda seyirciler, bir çeşit sinemasal deneyim üzerinden belirli bir özdeşleşmenin parçası olurlar ve yeni tüketiciler olarak sanal ve pasif deneyimden, gerçek ve aktif deneyime uzanan; yani yeni yeni turizm faaliyetlerine doğru giden bir sürecin parçası olurlar. Fakat Batı Asya Ülkelerini düşündüğümüzde söz konusu yaratıcı ve üretken özdeşleşme süreçlerinin önünde birçok engel olduğunu görürüz. Bir anlamda yaygın ekonomik yapıya entegre olamayan ve bu bağlamda önlerine birçok kültürel, dini, düşünsel engel konulan bu ülkelerin biri, ikisi dışında neredeyse hepsi; baskın sistemin yabancısı, hatta öcüsü durumuna getirilmişlerdir. Böylece her açıdan ötekileştirme politikalarına maruz kalan bu ülkeler, toplumsaldan bireysele uzanan kapsamlı bir yabancılaşmanın parçası haline gelmişlerdir. Demografik yapısı göz önünde bulundurulduğunda dünyanın diğer bölgelerinden daha fazla yeraltı ve yerüstü zenginliğe, dahası tarihsel mirasa sahip olan bu ülkelerin bir anlamda yenen ve çiğnenen diğer haklarını bir kenara bırakırsak, sahip oldukları tarihi eserler ya tahrip edilmekte ya da kapitalist ülkelere kaçırılmaktadır. Taşınması mümkün olmayan doğal güzellikleri ise yine Batı'nın sebep olduğu yıkımlar ve savaşların ardına gizlenmektedir. Böylece söz konusu ülkelerin genel imajları ve prestijleri kapsamlı bir manipülasyonun parçası olmakta ve karalanmaktadır. Öyle ki Batı ülkeleri için seferber edilen birçok özdeşleşme mekanizması, görsel kültür aracılığıyla Batı Asya ülkeleri alehine tersine çevrilmektedir. Bu bağlamda bir takım seyirci, tüketici ya da turist; her ne dersek diyelim bu büyük ve karanlık manipülasyonun arkasında yatan gerçekleri farkediyor ve bu ülkerden bazılarını deneyimlemek istiyor olsa dahi bir dizi siyasi ve fiziki engellerle karşılaşmaktadır. Örneğin İran v.b gibi ülkere gitmek, başta Amerika olmak üzere diğer Avrupa ülkelerine vize almakta önemli bir engel teşkil etmektedir. Yani ortada kapsamlı ve iki başlı yürütülen bir savaşın olduğunu söylemek mümkündür. Eğemen ülkeler hem ekonomik ve kültürel olarak Batı Asya ülkelerinin birçoğunu sömürürken, diğer yandan da görsel, sinemasal ve televizüel süreçleri manipüle ederek söz konusu ülkeleri bir yabancı, hatta öcü gibi göstermekte ve böylece onları modern dünyanın naletlileri sıfatıyla ana akım medyaya servis etmektedir. O halde bu ülkelerin bir dayanışma ve birliktelik örneği göstererek kendi medyalarını, reklam ve propaganda kanallarını oluşturmaları gerektiği gerçeği artık gün gibi ortadır. Aksi takdirde maruz kaldıkları ekonomik, dini ve düşünsel ötekileştirmenin üzerine bir de görsel açıdan yabancılaştırma mekanizmaları eklenecek ve dünyanın geri kalanıyla olan sosyolojik ve psikolojik mesafeleri katbekat artacaktır. Günümüzde bu uzaklığın derecesi, büyük ve sancılı bir kopuş seviyesine çoktan varmıştır. Bu yüzden görsel kültür ve dijital teknolojiler denildiğinde akla gelen ilk kesim olan gençlerimizi, görsel ve sanal medyaların gücü ve bu gücün milli, dini bilinçle yoğurulması konusunda eğitmek ve yönlendirmek gerekmektedir. Bu konuda başarılı olmak için ise ilk adım olarak, yerel kültür ile siyaset arasında organik ve gerçekçi ilişkinin kurulması gerekmektedir. Böylece Batı Asya ülkelerinin çeşitli ideolojiler aracılığıyla tepetaklak edilen imajlarını, tekrar tersine çevirmek ve ayakları üstüne oturtmak mümkün olabilir.

Anahtar kelimler: Turizm, Sosyoloji, Görsel kültür, Özdeşleşme, Yabancılaşma

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ANALYZING THE RELATIONSHIP BETWEEN WESTERN ASIAN COUNTRIES AND TOURISM ACTIVITIES THROUGH THE LENS OF CINEMATIC EXPERIENCE

Abstract

In order to delve into the parallels and contradictions between the cinematic experiences and tourism practices of Western Asia, a geography stretching from Turkey to Yemen, rich in history and cultural heritage, it is essential to explore the sociological dimensions of the issue. In today's world, it is nearly impossible to imagine or actualize a tourism activity that operates independently of visual culture, which has become one of the foundational principles organizing social structure. Whether we speak of collective or individual experiences, almost every genuine encounter is followed by a photographic representation that is shared across various virtual platforms, thereby reaching audiences around the globe. In this context, audiences become part of a specific identification process through a kind of cinematic experience, and as new consumers, they transition from a virtual and passive experience to a real and active one—ultimately engaging in new forms of tourism. However, when considering Western Asian countries, one encounters numerous barriers that hinder these creative and productive identification processes. In a sense, aside from one or two exceptions, nearly all these nations are unable to integrate into the dominant economic system and face cultural, religious, and ideological obstacles. As a result, they are rendered alien or even demonized by dominant global narratives. These countries, which possess more underground and aboveground resources and historical heritage than many other parts of the world, are subjected to comprehensive alienation—from society to the individual. Putting aside the many rights that have been violated, their historical artifacts are either being destroyed or smuggled into capitalist countries. Their immovable natural beauties, on the other hand, are overshadowed by the destruction and wars instigated by the West. Consequently, the general image and prestige of these countries become subject to manipulative distortions. Many mechanisms of identification that are mobilized for Western nations are, through visual culture, turned on their head to work against Western Asia. Therefore, whether we call them viewers, consumers, or tourists, some people do recognize the harsh realities behind this grand manipulation and wish to experience these countries firsthand. Yet, they face a multitude of political and physical obstacles. For instance, traveling to countries like Iran can significantly hinder one's ability to obtain visas for the U.S. and many European countries. Thus, one can argue that there is an ongoing, two-pronged war: while hegemonic powers exploit Western Asian countries economically and culturally, they also manipulate visual, cinematic, and television processes to portray these nations as alien, even monstrous, and serve them to mainstream media as the pariahs of the modern world. It is therefore evident that these countries must demonstrate solidarity and unity by establishing their own media, advertising, and propaganda networks. Otherwise, the economic, religious, and ideological marginalization they face will be compounded by visual alienation, further deepening their sociological and psychological distance from the rest of the world—a distance that has already reached the painful threshold of rupture. For this reason, we must educate and guide our youth—those most attuned to visual culture and digital technologies—on the power of visual and virtual media, and how this power can be interwoven with national and religious consciousness. To succeed in this endeavor, the first step must be to establish an organic and realistic relationship between local culture and politics. Only then can the inverted and destabilized images of Western Asian countries be reversed and properly grounded once again.

Keywords: Tourism, Sociology, Visual culture, Identification, Alienation

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ORMAN EKOSİSTEMLERİ VE BİTKİ ÇEŞİTLİLİĞİ İLE EKOTURİZM ARASINDAKİ ETKİLEŞİM: EKOLOJİK TEMELLER VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK PERSPEKTİFİ

Dr. Ayşegül TEKEŞ
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, tekesaysegulll@gmail.com

Özet

Orman ekosistemleri ve bitki çeşitliliği ile turizm faaliyetleri arasındaki ilişki ekolojik, ekonomik ve planlama temelli bir yaklaşımla ele alınmıştır. Bitki çeşitliliği, özellikle ekoturizm kapsamında doğa yürüyüşleri, botanik gezileri, fotoğrafçılık, doğa eğitimi ve geleneksel bitki kullanımı gibi etkinliklerin temel çekim unsurlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Türkiye'nin sahip olduğu zengin floristik kompozisyon, endemizm oranı yüksek bitki taksonları ve farklı ekosistem çeşitliliği, bu potansiyelin doğa temelli turizmle bütünleştirilmesi açısından stratejik bir avantaj sunmaktadır. Ancak kontrolsüz ve plansız turizm faaliyetleri, habitat tahribatı, nadir türlerin tehdit altına girmesi ve ekosistem bütünlüğünün bozulması gibi ciddi çevresel riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda, flora açısından zengin alanlarda koruma-kullanma dengesi gözetilerek taşıma kapasitesine uygun planlama yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Katılımcı planlama süreçleri, yerel halkın ekoturizm faaliyetlerine entegre edilmesi, bitki temelli tematik rotaların oluşturulması ve izleme-değerlendirme sistemlerinin devreye alınması sürdürülebilir ekoturizm uygulamaları açısından önem arz etmektedir. Türkiye'nin bitki çeşitliliği zenginliği, doğa temelli turizmin geleceğinde önemli bir potansiyel barındırmakta olup, bu potansiyelin korunarak değerlendirilmesi için bütüncül ve bilimsel temelli bir yaklaşıma ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bitki Çeşitliliği, Ekoturizm, Koruma-Kullanma Dengesi, Orman Ekosistemleri, Sürdürülebilirlik

THE INTERACTION BETWEEN FOREST ECOSYSTEMS, PLANT DIVERSITY AND ECOTOURISM: ECOLOGICAL FOUNDATIONS AND A SUSTAINABILITY PERSPECTIVE

Abstract

The relationship between forest ecosystems, plant diversity, and tourism activities is addressed from an ecological, economic, and planning-based perspective. Plant diversity is a fundamental attraction in ecotourism, particularly for activities such as hiking, botanical excursions, nature photography, environmental education, and the traditional use of plants. Türkiye's rich floristic composition, high rate of endemism among plant taxa, and diverse ecosystem types offer a strategic advantage in integrating natural wealth with nature-based tourism. However, unregulated and unplanned tourism activities also pose significant environmental risks, including habitat degradation, threats to rare species, and the disruption of ecosystem integrity. In this context, it is emphasized that sustainable tourism planning must be implemented in accordance with sustainability principles, particularly by maintaining a balance between conservation and utilization in flora-rich areas and by considering the ecological carrying capacity. Participatory planning processes, the integration of local communities into ecotourism practices, the development of plant-based thematic routes, and the establishment of monitoring and evaluation mechanisms have been identified as essential components of sustainable ecotourism. Türkiye's rich plant diversity holds significant potential for nature-based tourism, and unlocking this potential in a conservation-oriented manner requires a holistic and science-driven management approach.

Keywords: Plant Diversity, Ecotourism, Conservation-Utilization Balance, Forest Ecosystems, Sustainability

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

MALATYA'DA MÜZE TURİZMİNİN MEVCUT KAYNAK VE POTANSİYELİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşe Şule KARAKAŞ
İnönü Üniversitesi, sudekara335@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Müjde AYDOĞDU
İnönü Üniversitesi, mujde.aydogdu@inonu.edu.tr

Özet

İnsanların boş zamanlarını değerlendirmek, farklı yerleri gezip görmek ve yeni deneyimler edinmek için katıldıkları turizm faaliyetleri zaman içerisinde merak duygusuyla birlikte yeni bilgiler edindikleri, kültürel unsurlara dâhil oldukları ve aynı anda birçok deneyimi bir arada yaşamak istedikleri bir yapıya dönüşmüştür. Kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilir bir turizm politikasının geliştirilmesi açısından oldukça önemli görülen müzeler, her ne kadar kültür coğrafyasının önemli inceleme alanlarından biri olarak değerlendirilse de arkeolojik eserler, tarihi yapılar, dini unsurlar ve kültürel değerlerin bir arada sunulduğu yapılar olarak çok yönlü bir turizm faaliyeti olarak ön plana çıkmaktadır. Malatya tarihi yapısı ve zengin kültürel unsurları ile turizm potansiyeli yüksek, yerli ve yabancı turistlere ev sahipliği yapan önemli bir ildir. Bu çalışma; açık hava müzesi, arkeoloji müzesi, etnografya müzesi, tekstil müzesi gibi birçok müzeye ev sahipliği yapan Malatya'nın müze turizmi kapsamında mevcut durumunu belirlemeyi ve il için potansiyel olarak görülen yeni müze önerilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemi ile hazırlanan çalışmada geniş bir literatür taraması yapılmış olup, müzelere ait istatistiki bilgilerden faydalanılmıştır. Malatya ilindeki 16 müzenin incelendiği çalışmada her bir müzeye ait turizm istatistikleri yıllar bazında karşılaştırıldığı gibi ulusal ve uluslararası tanınırlıkları ve geleceğe dönük potansiyelleri ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Malatya, Müze Turizmi, Turizm Coğrafyası

ASSESSMENT OF THE CURRENT RESOURCES AND POTENTIAL OF MUSEUM TOURISM IN MALATYA

Abstract

Tourism activities, in which people participate to spend their leisure time, explore different places, and gain new experiences, have evolved over time into a structure where curiosity drives individuals to acquire knowledge, engage with cultural elements, and simultaneously experience multiple dimensions of travel. Museums, which are considered crucial for the preservation of cultural heritage and the development of sustainable tourism policies, play a significant role not only within the scope of cultural geography but also as multi-dimensional tourism venues that bring together archaeological artifacts, historical architecture, religious elements, and intangible cultural values. Malatya, with its rich historical background and cultural assets, stands out as a province with strong tourism potential, hosting both domestic and international visitors. This study aims to evaluate the current state of museum tourism in Malatya which houses various institutions such as open-air museums, archaeological museums, ethnographic museums, and textile museums and to propose potential new museum projects that may enhance the city's touristic and cultural landscape. Prepared using a qualitative research method, the study includes an extensive literature review and utilizes statistical data related to museum visitation. A total of 16 museums in Malatya were examined; their tourism statistics were analyzed comparatively over the years, and their national and international visibility as well as future potential were assessed.

Keywords: Malatya, Museum Tourism, Tourism Geography

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DESTİNASYON İMAJI ALGISININ FESTİVAL MEMNUNİYETİ ÜZERİNE ETKİSİ: BATMAN İLİ ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Merve HASOĞLU
Batman Üniversitesi, merveehasoglu@gmail.com

Doç. Dr. Bülent AYDIN
Batman Üniversitesi, bulent.aydin@batman.edu.tr

Özet

Günümüzde festivaller destinasyonlarda turizmin gelişmesine katkı sağlayan, belirli aralıklarla gerçekleştirilen etkinlikler olarak öne çıkmaktadır. Son yıllarda gelişen festival turizmi kavramı kültür turizmi çeşidi olarak bilinmektedir. Festivallerle ilgili literatürde yeterli çalışma olmaması nedeniyle bu çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı öngörülmüştür. Bu çalışmada Batman ilinde yapılan festivallerin değerlendirilmesi, destinasyon imajı algısının katılımcıların festival memnuniyetine olan etkisinin araştırılması ve gelecekte yapılacak olan festivallere bilimsel bir bakış açısı ile yardımcı olarak katkı sağlaması amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini Batman ilinde düzenlenen festivallere katılan yerli turistler oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin listesinin belirlenememesi nedeniyle, olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan kolayda örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu çalışmada Eylül 2024-Aralık 2024 tarihlerinde Batman ilinde yapılan çeşitli festivallerden yüz yüze anket tekniği kullanılarak toplamda 202 katılımcıdan toplanan veriler incelenmiştir. Destinasyon imajı ölçeğinin faktörleri olan "yörenin kültürü" , "fiziki durum" ve "yerel halka ve kente katkıları" faktörlerinin "festival memnuniyeti" faktörü üzerine olan etkileri incelenmiştir. Verilerinden yapılan analizler sonucunda yörenin kültürü, fiziki durum ve festivalin yerel halka ve kente katkıları ile festival memnuniyeti arasında anlamlı ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Festivalin yerel halka ve kente katkıları faktörünün festival memnuniyeti üzerinde daha anlamlı etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak elde edilen bulgular ve festival turizmi ile ilgili değerlendirmeler yapılmış ve gelecek çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Destinasyon İmajı, Festival Turizmi, Festival Memnuniyeti

EFFECT OF DESTINATION IMAGE PERCEPTION ON FESTIVAL SATISFACTION: BATMAN PROVINCE CASE

Abstract

Today, festivals stand out as events held at regular intervals that contribute to the development of tourism in destinations. The concept of festival tourism, which has developed in recent years, is known as a type of cultural tourism. Since there are not enough studies in the literature on festivals, it is anticipated that this study will contribute to the literature. This study aims to evaluate the festivals held in Batman province, to investigate the effect of destination image perception on the festival satisfaction of the participants, and to contribute to the festivals to be held in the future by helping with a scientific perspective. The universe of the research consists of local tourists who attended the festivals held in Batman province. Since the list of the universe could not be determined in the research, the convenience sampling method, which is one of the non-probability sampling methods, was preferred. In this study, data collected from a total of 202 participants using the face-to-face survey technique from various festivals held in Batman province between September 2024 and December 2024 were examined. The effects of the factors of the destination image scale, "culture of the region", "physical condition" and "contributions to the local people and the city" on the "festival satisfaction" factor were examined. As a result of the analysis made from the data, it was concluded that there is a significant relationship between the culture of the region, the physical condition and the contributions of the festival to the local people and the city and the festival satisfaction. It was determined that the contribution of the festival to the local people and the city factor

has a more significant effect on the festival satisfaction. As a result, the findings obtained and evaluations related to festival tourism were made and suggestions were made for future studies.

Keywords: Destination Image, Festival Tourism, Festival Satisfaction

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZM COĞRAFYASI AÇISINDAN FESTİVAL TURİZMİ: MALATYA KAYISI FESTİVALİ ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Edanur KATILMIŞ
İnönü Üniversitesi, ednr.ktlms@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Müjde AYDOĞDU
İnönü Üniversitesi, , mujde.aydogdu@inonu.edu.tr

Özet

Türkiye, sahip olduğu doğal kaynaklar açısından uzun yıllar deniz-kum-güneş turizmiyle ön plana çıkarken, günümüzde birçok turizm faaliyetine ev sahipliği yapan ve sürdürülebilir turizm politikası belirleyen bir ülke konumuna yükselmiştir. Küreselleşme ile gelişen ulaşım sistemleri ve erişilebilirlik yılın her ayında yapılacak turizm faaliyetlerine talebi arttırmıştır. Bu ihtiyacın bir ürünü olarak ortaya çıkan ve genellikle kültür turizmi içerisinde değerlendirilen festival turizmi, halka açık gerçekleştirilen ve belli bir tema üzerine geliştirilen etkinlikler olarak ön plana çıkmaktadır. Yerel, bölgesel veya uluslararası düzeyde gerçekleştirilen festivaller, düzenlendiği şehrin tanınırlığını arttırdığı gibi turizm gelirlerine de katkı sağlamaktadır. Türkiye'de bir yıl içerisinde sanattan, spora, geleneksel unsurlardan tarımsal üretime kadar birçok temada binin üzerinde festival düzenlenmektedir. Tarımsal üretimle ön plana çıkan Malatya; kiraz, kayısı, nar, bal, mor reyhan, bağbozumu gibi çeşitli festivallere ev sahipliği yapmış bir şehirdir ve festival turizmi anlamında önemli bir potansiyel barındırmaktadır. Bu çalışma kapsamında "*Kayısı Başkenti*" olarak da anılan Malatya'da en son 26.sı düzenlenen Kayısı Festivali ele alınmıştır. Üç gün süren, yerel ve bölgesel birçok ziyaretçiye ev sahipliği yapan festivalde resim sergisi, spor faaliyetleri, yarışmalar, konser ve ürün tanıtım stantları gibi birçok etkinlik gerçekleştirilmektedir. SWOT analizinin kullanıldığı çalışmada, Kayısı Festivalinin Malatya turizmindeki yeri, ekonomik katkısı ve etki potansiyeli değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelime: Turizm Coğrafyası, Festival Turizmi, Malatya Kayısı Festivali

FESTIVAL TOURISM IN TERMS OF TOURISM GEOGRAPHY: MALATYA APRICOT FESTIVAL EXAMPLE

Abstract

For many years, Turkey has been primarily known for its sea-sand-sun tourism due to its rich natural resources. However, it has recently emerged as a country that hosts a wide range of tourism activities and develops sustainable tourism policies. Along with globalization, the advancement of transportation systems and improvements in accessibility have increased the demand for tourism activities throughout the year. As a result of this demand, festival tourism typically considered a subcategory of cultural tourism has gained prominence as a form of publicly accessible event organized around a specific theme. Festivals held at the local, regional, or international level not only enhance the recognition of their host cities but also contribute significantly to tourism revenues. In Turkey, over a thousand festivals are organized annually, covering themes ranging from arts and sports to traditional culture and agricultural production. Malatya, a city distinguished by its agricultural productivity, hosts various festivals such as cherry, apricot, pomegranate, honey, purple basil, and grape harvest festivals, showcasing a strong potential in terms of festival-based tourism. This study focuses on the 26th edition of the Malatya Apricot Festival, held in the city known as the "Capital of Apricot." Spanning three days and attracting numerous local and regional visitors, the festival includes a wide range of activities such as art exhibitions, sports events, competitions, concerts, and promotional stands for regional products. Using SWOT analysis, the study evaluates the role of the Apricot Festival in Malatya's tourism landscape, its economic contributions, and its potential impacts on regional development.

Keywords: Tourism Geography, Festival Tourism, Malatya Apricot Festival

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ISPARTA KÜLTÜR MİRASININ CANLI TANIĞI: ESKİ ÜZÜM PAZARI VE ISPARTA TURİZMİNE KATKISI

Dr. Yasin Tekin
Isparta Belediyesi, yasintekin32@gmail.com

Özet

Bu çalışma, Eski üzüm pazarın da yer alan on altı adeti tescilli kültür varlığı olmak üzere toplam da yüz on dükkanın restorasyonunun yapılarak Isparta ekonomisi ve turizmi açısından daha cazip hala getirilmesini ele almaktadır. Eski Üzüm Pazarı geçen zaman içerisin de atıl bir vaziyette kalarak yıkılmaya yüz tutmuş eski cazibedarlığını da yitirmiştir. Çarşı da yer alan yüz on dükkanın mülkiyet sahipleri ikna edilerek proje çalışmaları başlatılmış, tarihi kaynaklardan, tarihi resimlerden ve yaşlı insanlardan alınan bilgiler neticesin de projeler titizlikle hazırlanmıştır. Isparta Belediyesi ve T.C. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı öncülüğün de oluşturulan Kültürel Miras Projesi kapsamın da çalışmalar başlatılan üzüm pazarı, turizm açısından bir cazibe merkezine dönüştürülmüştür. Proje kapsamın da, yüz on dükkanın tarihsel değerini görünmez kılan kaçak katları ve izinsiz uygulamaları kaldırılarak mevcut tarihi yapıların ortaya çıkarılması sağlanmıştır. Iki katlı tek tip yapılar asıllarına döndürülmüş ve çevre düzenlemesi ve aydınlatma projeleri uygulamasıyla şehrın merkezin de özellikle turistler için gündüzü ayrı gecesi ayrı bir fotograf çekim merkezine dönüşmüştür. Gerçekleştirilen bu dönüşüm yıllardır atıl vaziyette duran dükkanların cazibedar hale gelmesini sağlayarak kente hem sosyal hem de ekonomik fayda sağlamıştır. Projenin bulguları, kültürel mirasın korunarak yeniden kullanıma sunulması gerek kentin sürüdürülebilirliği gerekse de kentin turizm potansiyeli açısından önemli katkılar sunduğunu göstermektedir. Çalışmada, benzer kültürel miras alanlar için gerçekleştirilecek projeler ile yerel sosyal ve ekonomik yönden gelişimine katkı sağlaması yanı sıra kentin turizmine sağladığı faydalar da vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Isparta, Kültürel Miras, Turizm, Restorasyon, Kentsel Tasarım

A LIVING WITNESS TO ISPARTA'S CULTURAL HERITAGE: THE OLD GRAPE MARKET AND ITS CONTRIBUTION TO ISPARTA TOURISM

Abstract

This study addresses the restoration of a total of one hundred and ten shops, sixteen of which are registered cultural assets, located in the Old Grape Market and making it more attractive in terms of Isparta's economy and tourism. The Old Grape Market has been left idle over time and is on the verge of collapse, losing its former charm. The owners of the one hundred and ten shops in the market were persuaded and project work was initiated, and the projects were meticulously prepared as a result of information received from historical sources, historical pictures and old people. The grape market, which was initiated within the scope of the Cultural Heritage Project established under the leadership of Isparta Municipality and the Ministry of Environment, Urbanization and Climate Change of the Republic of Turkey, has been transformed into a center of attraction in terms of tourism. Within the scope of the project, the illegal floors and unauthorized applications that made the historical value of one hundred and ten shops invisible were removed and the existing historical structures were revealed. The two-story single-type structures were returned to their originals and with the application of landscaping and lighting projects, the city center has become a separate daytime and nighttime photography center especially for tourists. This transformation has provided both social and economic benefits to the city by making the shops that have been idle for years attractive. The findings of the project show that the preservation and reuse of cultural heritage makes significant contributions to both the sustainability of the city and the tourism potential of the city. In the study, the contributions to local social and economic development of similar cultural heritage areas as well as the benefits it provides to the city's tourism are emphasized.

Keywords: Isparta, Cultural Heritage, Tourism, Restoration, Urban Design

DEPREM VE TURİZM

Yüksek Lisans Öğrencisi Sena BÜKER
Fırat Üniversitesi, senabuker97@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Volkan KAYA
Fırat Üniversitesi, 1volkankaya123@gmail.com

Özet

Bu çalışma, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremlerin Malatya ili özelinde turizm sektörü üzerindeki etkilerini incelemektedir. Depremin ardından Malatya'daki birçok tarihi ve kültürel yapı ağır hasar almış, restorasyon süreçleri başlamış ve bu durum turistik faaliyetlerde ciddi bir duraksamaya yol açmıştır. Nitel araştırma yöntemiyle yürütülen çalışmada, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü verileri ile resmi müze ziyaretçi istatistikleri değerlendirilmiştir. Bulgular, konaklama tesisleri sayısında ve turist girişlerinde önemli bir azalma olduğunu ortaya koymaktadır. Arslantepe Höyüğü ve Atatürk Evi dışındaki tüm turistik mekânlar uzun süreli olarak ziyarete kapatılmıştır. Ayrıca, turistlerde oluşan güvensizlik ve tedirginlik, bölge turizmini olumsuz etkilemeye devam etmektedir. Sonuç olarak, afet sonrası dönemde turizmin yeniden canlanabilmesi için restorasyon çalışmalarının hızlandırılması, tanıtım faaliyetlerinin artırılması ve afet direncinin güçlendirilmesine yönelik stratejilerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar kelimeler: Deprem, Turizm, Malatya, Kültürel Yapı, Restorasyon, Ziyaretçi, Konaklama, Müze

EARTHQUAKE AND TOURISM

Abstract

This study examines the impact of the earthquakes centered in Kahramanmaraş on February 6, 2023, on the tourism sector, with a specific focus on the province of Malatya. Following the disaster, many historical and cultural structures in Malatya suffered significant damage, initiating restoration processes that led to a considerable decline in tourism activities. Employing a qualitative research approach, the study utilizes data from the Provincial Directorate of Culture and Tourism as well as official museum visitor statistics. The findings reveal a marked decrease in the number of accommodation facilities and tourist arrivals. Except for the Arslantepe Mound and Atatürk House, all major tourist sites remained closed for extended periods. Moreover, the sense of insecurity and anxiety among potential tourists continues to negatively affect regional tourism. In conclusion, to revitalize tourism in the post-disaster period, it is crucial to accelerate restoration efforts, enhance promotional activities, and develop strategies to improve the resilience of cultural assets against natural disasters.

Keywords: Earthquake, Tourism, Malatya, Cultural Heritage, Restoration, Visitor, Accommodation, Museum

TÜRK MUTFAĞININ SOSYAL TEMSİLİ: LEZZETLERİN TOPLUMSAL YANSIMALARI

Dr. Öğr. Üyesi. Fatma KOÇ
Siirt Üniversitesi, fatma.koc@siirt.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Elif Esma KARAMAN TAŞKESENLİGİL
Artvin Çoruh Üniversitesi, elifesmakaraman@artvin.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, Türk mutfağında yer alan yemeklerin bireylerin zihninde nasıl temsil edildiğini, bu temsilin toplumsal kimlik, kültürel aidiyet, sınıf, cinsiyet ve gelenek gibi olgularla nasıl ilişkili olduğunu ortaya koymaktır. Çalışma, belirli yemeklerin bireyler için taşıdığı anlamları inceleyerek, yemeklerin sadece biyolojik bir ihtiyaç değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel birer iletişim aracı olduğunu göstermeyi hedeflemektedir. Amaç doğrultusunda Artvin Çoruh Üniversitesi ve Siirt Üniversitesi evren olarak, Aşçılık bölümü öğrencileri ise örneklem olarak belirlenmiştir. Saha çalışmasının ilk aşamasında örneklem grubuna ait demografik bilgiler toplanmış ve tablolaştırılmıştır. İkinci aşamada ise Türk mutfağına ait lezzetler, Türk mutfağındaki toplumsal unsurlar, Türk mutfağının sosyal birleştirici gücü, Türk mutfağının kültürel gücü, Türk mutfağının sosyal temsilleri hakkında örneklem grubu ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın üçüncü aşamasında ise Türk mutfağını en iyi temsil eden yiyecekler hakkında örneklem grubu ile görüşme gerçekleştirilmiş ve saha çalışması sonlandırılmıştır. Görüşme soruları ile elde edilen verilen nitel veri analiz programında analiz edilerek görselleştirilmiştir. Bu çalışma, yemeklerin yalnızca beslenme aracı olmanın ötesinde, bireylerin kimlik inşasında ve toplumsal aidiyetlerin kurulmasında nasıl bir rol üstlendiğini ortaya koyması bakımından önem arz etmektedir. Türk mutfağının farklı coğrafyalarda nasıl temsil edildiğini ve algılandığını anlamaya yönelik bu yaklaşım, kültürel çeşitliliğin yemek pratiklerine nasıl yansıdığını da gözler önüne sermektedir. Özellikle gastronomi eğitimi alan öğrencilerin perspektifinden yürütülen analiz, hem genç kuşakların geleneksel mutfağa bakışını hem de kültürel devamlılıkla ilgili eğilimleri değerlendirme olanağı sunmaktadır. Literatürde Türk mutfağı genellikle tarihsel ya da tarif odaklı ele alınırken, bu çalışma sosyal temsil kuramı çerçevesinde yemeklerin sembolik anlamlarını sorgulaması açısından özgün bir yaklaşım sunmaktadır. Ayrıca, mutfak kültürünün toplumsal katmanlar arasında nasıl farklılaştığını ortaya koyması, yemek sosyolojisi literatürüne disiplinlerarası bir katkı sağlamaktadır. Çalışma, sosyal bilimler, kültürel çalışmalar ve gastronomi alanında yürütülecek yeni araştırmalar için referans niteliği taşıyabilecek bulgular sunmaktadır. Elde edilen veriler, Türk mutfağının kültürel miras olarak nasıl algılandığını ve günümüz gençliği tarafından nasıl temsil edildiğini gözlemleme imkânı yaratmaktadır. Aynı zamanda bölgesel farklılıkların mutfak algısına etkisini ortaya koyarak kültürel temsillerin çok katmanlı yapısına dikkat çekmektedir. Bu yönüyle çalışma hem akademik çevrelerde hem de gastronomi uygulayıcıları nezdinde mutfak kültürünün sosyolojik değerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Sonuç olarak araştırma, lezzetlerin ardındaki toplumsal anlam katmanlarını görünür kılarak, mutfağın bir kültürel iletişim dili olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk Mutfağı, Sosyal Temsil, Lezzet Yansımaları, Sosyal Birleştirici Güç, Kültürel Bağ

SOCIAL REPRESENTATIONS OF TURKISH CUISINE: SOCIETAL REFLECTIONS OF FLAVORS

Abstract

The aim of this study is to explore how dishes from Turkish cuisine are represented in individuals' minds and how these representations are related to concepts such as social identity, cultural belonging, class, gender, and tradition. The study seeks to demonstrate that food is not merely a biological necessity, but also a powerful social and cultural means of communication by examining the meanings certain dishes hold for individuals. In line with this aim, the

population of the study consists of students from Artvin Çoruh University and Siirt University, while the sample is composed of students enrolled in culinary programs. In the first phase of the fieldwork, demographic data of the sample group were collected and tabulated. In the second phase, interviews were conducted with the sample group focusing on flavors specific to Turkish cuisine, the social elements embedded in it, its unifying power, cultural significance, and social representations. In the third and final phase, participants were interviewed regarding which dishes they believe best represent Turkish cuisine. The qualitative data obtained from the interview questions were analyzed and visualized using a qualitative data analysis software. This study is significant in that it reveals how food functions beyond nutrition—as a tool in constructing identity and fostering a sense of belonging. By examining how Turkish cuisine is represented and perceived across different geographical regions, the research sheds light on how cultural diversity is reflected in culinary practices. The analysis conducted from the perspective of students receiving culinary education offers insights into both younger generations' perceptions of traditional cuisine and the dynamics of cultural continuity. While Turkish cuisine is often examined in the literature through historical or recipe-focused approaches, this study adopts a novel framework grounded in social representation theory, addressing the symbolic meanings of food. Moreover, by uncovering how culinary culture differs across social strata, the study contributes interdisciplinary insights to the field of food sociology. The findings provide a valuable reference for future research in the fields of social sciences, cultural studies, and gastronomy. The data offer an opportunity to observe how Turkish cuisine is perceived as cultural heritage and how it is represented by today's youth. Additionally, the study emphasizes the multilayered nature of cultural representations by highlighting regional differences in culinary perception. In this respect, the study contributes to a better understanding of the sociological value of culinary culture, both in academic circles and among gastronomy practitioners. Ultimately, the research underscores food as a form of cultural communication by making the social meanings embedded in flavors visible.

Keywords: Turkish Cuisine, Social Representation, Flavor Reflections, Social Unifying Power, Cultural Ties

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZM SEKTÖRÜNDE GÜVENLİK KÜLTÜRÜ: HUDSON'UN GÜVENLİK KÜLTÜRÜ OLGUNLAŞMA MODELİ BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME

Öğr. Gör. Seçil AYANOĞLU
Çankırı Karatekin Üniversitesi, secilayanoglu@karatekin.edu.tr

Özet

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, 2025 yılının Ocak ayında turizm sektöründe çalışan sayısı 1,29 milyona ulaşmış ve bu rakam, Türkiye'deki toplam istihdamın %8,7'sini oluşturmaktadır. Bu durum, turizm sektörünün Türkiye'deki hizmet sektörü içerisinde önemli bir iş gücü potansiyeline sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Turizm sektörü, mevsimsel ve yoğun tempolu çalışma koşulları ile hizmet sunumunun insan etkileşimine dayalı yapısı nedeniyle risklere zemin hazırlamaktadır. Bu nedenle, yalnızca çalışanlar değil, hizmet alan müşteriler de fiziksel çevre koşullarından kaynaklı çeşitli risk faktörleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Her ne kadar turizm sektörü, mevzuat gereği az tehlikeli işler sınıfında yer alsa da yüksek risk içeren hizmet alanlarının (mutfak, spa, havuz vb.) olması nedeniyle güvenlik riskleri de artmaktadır. Bu nedenle sektörde yalnızca mevzuata dayalı önlemler yeterli olmamakta, iş sağlığı ve güvenliği konusunda kurumsal düzeyde güvenlik kültürünün geliştirilmesi gerekmektedir. Güvenlik kültürü modelleri arasında yer alan; Hudson'un Güvenlik Kültürü Olgunlaşma Modeli sadece yüksek riskli iş kollarında (örneğin; petrol ve havacılık) değil, özellikle hizmet sektörleri gibi çok değişken risklere sahip alanlara uyarlanabilir olması açısından turizm sektöründe de kullanılması mümkündür. Bu çalışmanın amacı, Hudson'un Güvenlik Kültürü Olgunlaşma Modeli temel alınarak, turizm sektöründe iş sağlığı ve güvenliği kültürünün nasıl gelişim gösterebileceğini değerlendirmektir. Bu noktadan yola çıkarak; modelde yer alan olgunluk düzeyleri (patolojik, reaktif, hesap verebilir (bürokratik), proaktif ve üretken) tanımlanmakta ve her düzeyi sektöre özgü örneklerle açıklanmaktadır. Ayrıca sektördeki iş sağlığı ve güvenliği sorunları değerlendirilmekte ve bu durumun Hudson modeli çerçevesinde nasıl iyileştirileceğine dair önerilerde sunulmaktadır. Ayrıca güvenlik kültürünün sadece yönetim değil, çalışan katılımı, iletişim ve sürekli öğrenme süreçleriyle bütüncül olarak ele alınması gerektiği vurgulanmıştır. Sonuç olarak, güvenlik kültürünün geliştirilmesi, turizm sektöründe yalnızca çalışan sağlığını değil, aynı zamanda hizmet kalitesini ve müşteri memnuniyetini de doğrudan etkilemektedir. Hudson'un modeli ile turizm sektörünün analiz edilmesi sektördeki işletmelerin güvenlik kültürü açısından hangi olgunluk düzeyinde yer aldıklarının belirlenmesi bakımından önemli bir referans çerçevesi sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çalışan Güvenliği, Güvenlik Kültürü, Hudson'un Güvenlik Kültürü Olgunlaşma Modeli, İş Sağlığı ve Güvenliği, Turizm Sektörü

SAFETY CULTURE IN THE TOURISM SECTOR: AN ASSESSMENT FROM THE FRAMEWORK OF THE HUDSON MODEL

Abstract

According to the data from the Turkish Statistical Institute (TURKSTAT), as of January 2025, the number of employees in the tourism sector reached 1.29 million, accounting for 8.7% of total employment in Turkey. This indicates that the tourism sector holds a significant workforce potential within the country's service industry. The sector, characterized by seasonal and high-paced working conditions and a structure based on direct human interaction in service delivery, creates a fertile ground for various risks. Therefore, not only employees but also customers receiving services are exposed to a range of risk factors stemming from physical environmental conditions. Although the tourism sector is legally classified as a low-risk industry, the presence of high-risk service areas (such as kitchens, spas, and swimming pools) increases the overall safety risks. For this reason, measures based solely on legal regulations are not sufficient; there is a need to develop a corporate-level safety culture in the field of occupational health and safety. Among safety culture models, Hudson's Safety Culture Maturity Model is not only applicable to high-risk industries (such as oil and aviation), but is also adaptable to sectors like tourism that involve diverse and dynamic risks, making its application in the tourism sector viable. The aim of this study

is to evaluate how occupational health and safety culture in the tourism sector can evolve based on Hudson's Safety Culture Maturity Model. In this context, the maturity levels defined in the model (pathological, reactive, calculative (bureaucratic), proactive, and generative) are introduced and explained with sector-specific examples. Furthermore, the study evaluates the occupational health and safety issues present in the sector and offers suggestions for improvement within the framework of the Hudson model. It is also emphasized that safety culture should be addressed holistically, not only through managerial commitment but also with employee participation, effective communication, and continuous learning processes.In conclusion, developing a safety culture in the tourism sector directly influences not only employee well-being but also service quality and customer satisfaction. Analyzing the tourism sector through Hudson's model provides a valuable reference framework for identifying the maturity level of safety culture in sectoral enterprises.

Keywords: Employee Safety, Safety Culture, Hudson's Safety Culture Maturity Model, Occupational Health and Safety, Tourism Sector

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TAT ALGISININ MANİPÜLASYONU: MİRACULİN KULLANILARAK HOŞ OLMAYAN TATLARIN YENİDEN DENEYİMLENMESİ

Arş. Gör. Cennet Nergiz TAŞKESEN
Bitlis Eren Üniversitesi, cntaskesen@beu.edu.tr

Özet

Bu çalışma, tat algısının geçici olarak nasıl değiştirilebileceğini ve bu değişimin tüketici deneyimine etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Özellikle ekşi, acı veya keskin gibi genellikle hoş karşılanmayan tat profillerine sahip gıdaların, miraculin meyvesi tüketimi sonrasında nasıl algılandığı araştırılmıştır. Miraculin, ağız içindeki tat reseptörlerine etki ederek ekşi tatları tatlı olarak algılatan doğal bir glikoproteindir. Bu özellik, kötü tadı olan fakat besin değeri yüksek gıdaların kabul edilebilirliğini artırma potansiyeli taşımaktadır. Araştırmada, belirli bir etkenin (miraculin) tat algısı üzerindeki etkisini gözlemlemek amacıyla deneysel yöntem, yani kontrollü müdahale ve ölçüm temelli bilimsel bir yaklaşım kullanılmıştır. 20 kişilik eğitimli gönüllü katılımcı grubuna, miraculin tüketimi öncesi ve sonrası olmak üzere iki aşamalı bir duyusal analiz uygulanmıştır. Örnek olarak limon, greyfurt, elma sirkesi, sade yoğurt ve bazı acı sebzeler (örneğin brüksel lahanası) kullanılmıştır. Katılımcılar, her gıda örneğini tatlılık, ekşilik, acılık, beğeni düzeyi ve genel lezzet profili açısından 9'lu hedonik skala ve görsel analog skala (VAS) üzerinden değerlendirmiştir. Çalışma sonucunda, miraculin tüketiminin ardından ekşi ve acı olarak nitelendirilen örneklerin tatlı olarak algılandığı ve beğeni skorlarında anlamlı artış gözlemlendiği belirlenmiştir. Bu bulgular, miraculin'in gıda teknolojisi, tıbbi beslenme ve duyusal deneyim tasarımı gibi alanlarda potansiyel kullanımını desteklemektedir. Ayrıca, hoş olmayan tatlara sahip sağlıklı gıdaların daha kabul edilebilir hale getirilmesi yoluyla beslenme davranışlarını olumlu yönde etkileme kapasitesi vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Miraculin, Gastronomi, Manipülasyon, Tat Algısı

MANIPULATION OF TASTE PERCEPTION: RE-EXPERIENCING UNPLEASANT FLAVORS THROUGH THE USE OF MIRACULIN

Abstract

This study aims to examine how taste perception can be temporarily altered and how this alteration affects consumer experience. Specifically, it investigates how foods with generally unpleasant taste profiles—such as sour, bitter, or pungent—are perceived after the consumption of miracle fruit (miraculin). Miraculin is a natural glycoprotein that interacts with taste receptors in the mouth, enabling sour tastes to be perceived as sweet. This unique property holds the potential to enhance the acceptability of nutritionally valuable but unpalatable foods. An experimental method—defined as a scientific approach based on controlled intervention and measurement—was used to observe the effect of a specific factor (miraculin) on taste perception. A two-stage sensory analysis was conducted with a group of 20 trained voluntary participants, before and after the consumption of miraculin. Sample foods included lemon, grapefruit, apple cider vinegar, plain yogurt, and certain bitter vegetables (e.g., Brussels sprouts). Participants evaluated each food sample in terms of sweetness, sourness, bitterness, overall liking, and general flavor profile using a 9-point hedonic scale and visual analog scale (VAS). The results revealed that after consuming miraculin, samples previously perceived as sour or bitter were experienced as sweet, with a significant increase in overall liking scores. These findings support the potential application of miraculin in fields such as food technology, medical nutrition, and sensory experience design. Moreover, the study highlights its capacity to positively influence eating behaviors by making healthy but unpleasant-tasting foods more acceptable.

Keywords: Miraculin, Gastronomy, Manipulation, Taste Perception

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

FINE DINING RESTORAN MÜŞTERİLERİNİN MARKA VEFASININ ÖLÇÜMÜ

Dr. Öğr. Üyesi Elvan ÖZBEY KESER
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ekeser@adu.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Kıvanç Aydın
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, kivanc.aydin3501@gmail.com

Prof. Dr. Berrin GÜZEL
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, berrin.guzel@adu.edu.tr

Özet

Marka ile tüketici arasında kurulan ilişkinin uzun süreli, hatta süresiz olarak devam etmesi hem uygulamacılar hem de pazarlama araştırmacıları için ulaşılmak istenilen nihai bir hedef olarak görülmektedir. Öncü niteliğindeki (20. Yüzyılın son çeyreği) çalışmalar ürün ve performansına odaklanırken, tüketicinin bilişsel tepkileri ve memnuniyet kavramları paradigmayı belirleyici olmuştur. Yaklaşık yarım yüzyıl içinde gelinen noktada, marka ile tüketici ilişkisinin dinamikleri psikolojinin kişilerarası kuramları ile "marka ilgilenimi", "marka bağlılığı", "marka adanmışlığı", "marka aşkı" ve "marka vefası" olarak evrilmiştir. Bunların arasında marka vefası (brand fidelity) tüketici ve marka ile ilişkisinin değerlendirildiği memnuniyet, bağlılık, adanmışlık ve aşkın süreç ve sonuçlarının ötesine geçmektedir. İlişkinin yapısı bilişsel, duygusal ve davranışsal olarak inşa edilmiş, bir sonraki koruyucu bakım aşamasına geçilmektedir.

Marka vefası karşılıklı bağlılık, diğer alternatiflerin göz ardı edilmesi, olumlu illüzyon, hatırı sayılırlık ve affedicilik ile fedakârlık yapabilirlik gibi ilişkinin uzun sürecindeki boyutları ile kavramsal çerçevesi belirlenmektedir. Bu çalışma, fine dining restoranların (FDR) tüketicileri ile arasında kurulan ilişkinin marka vefasını ölçmeyi amaçlamaktadır. FDR markalarına yönelik tüketici memnuniyeti ve bağlılık çalışmalarının yoğunluğu dikkate alındığında nispeten yeni bir kavram olarak ortaya çıkmış olan marka vefasının ölçülmesi için İzmir, İstanbul, Antalya ve Ankara'da konumlanmış işletmeler belirlenmiştir. 405 anketin uygulandığı alan araştırmasının verileri analiz edilme aşamasındadır. Ortaya çıkan sonuçların kurama ve FDR kategorisinde yer alan işletmelerin pazar stratejilerinin oluşturulmasına katkı sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fdr Restoranlar, Marka Vefası, Tüketici- Marka İlişkisi

MEASURING BRAND FIDELITY OF FINE DINING RESTAURANT CUSTOMERS

Abstract

Establishing a long term and even indefinite relationship between a brand and the consumer is considered the ultimate goal for both practitioners and marketing researchers. While pioneering studies in the last quarter of the 20th century primarily focused on the product and its performance, the consumer's cognitive responses and the concept of satisfaction became dominant paradigms. Over the course of nearly half a century, the dynamics of the brand-consumer relationship have evolved through the lens of interpersonal theories in psychology into constructs such as "brand involvement," "brand loyalty," "brand commitment," "brand love," and "brand fidelity." Among these, brand fidelity extends beyond the processes and outcomes of satisfaction, loyalty, commitment, and love in evaluating the relationship between the consumer and the brand. The structure of the relationship is built cognitively, emotionally, and behaviorally progressing into a stage characterized by maintanance.

Brand fidelity is conceptually framed by dimensions that emerge over the course of a long-term relationship, such as mutual commitment, disregard for alternatives, positive illusion, a sense of obligation, forgiveness, and willingness to make sacrifices. This study aims to measure brand fidelity within the context of the relationships established between fine dining restaurant (FDR) brands and their consumers. Considering the abundance of

research on consumer satisfaction and loyalty in relation to FDR brands, the concept of brand fidelity presents itself as a relatively novel construct. For this purpose, establishments located in İzmir, Istanbul, Antalya, and Ankara were selected for field research. A total of 405 surveys were administered, and the data is currently under analysis. The findings are expected to contribute both the theory and development of marketing strategies for the FDR practitioners.

Keywords: Fine Dining Restaurants (FDR), Brand Fidelity, Consumer–Brand Relationship

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

PAYLAŞIMLI KONAKLAMA: AIRBNB ÜZERİNDEN ANTALYA'DA SUNULAN KONAKLAMA ALANLARININ İNCELENMESİ

Dr.Öğr.Üyesi Hidayet KIŞLALI
Afyon Kocatepe Üniversitesi, hkislali@aku.edu.tr

Özet

Airbnb, 2008 yılında kurulmuş, dünya genelinde insanların konaklama alanlarını kiralamasına veya kiraya vermesine olanak sağlayan bir çevrim içi platformdur. Başlangıçta birkaç yer yatağının kiralanması fikriyle doğan bu girişim, zamanla küresel bir platform haline gelmiştir. Airbnb üzerinden ev sahipleri boş odalarını, dairelerini, ve diğer yapılarını listeleyerek gelir elde edebilir.Kullanıcılar, Airbnb aracılığıyla farklı fiyat seviyelerinde ve farklı tarzda konaklama seçeneklerine ulaşabilirken; ev sahipleri de kullanmadıkları alanlardan gelir elde edebilmektedirler. Sistem, hem ev sahipleri hem de misafirler için kullanıcı yorumları ve puanlamalarla güvenlikle ilgili endişeleri gidermeye çalışmaktadır. Airbnb son yıllarda "Airbnb Experiences" adı altında turlar, etkinlikler ve yerel etkinlikler gibi hizmetler de sunmaya başlamıştır.Airbnb bazı şehirlerde kira piyasalarını etkilemesi, gürültü ve aşırı turizm gibi sebeplerle eleştirilmektedir. Bazı bölgelerde yasal düzenlemelerle sınırlamalara tabi tutulmuştur. Tüm bu yönleriyle Airbnb, seyahat ve konaklama alışkanlıklarının yanında ziyaretçi ve yerel halk arasındaki ilişkileri de derinden etkilemiştir.

Bu çalışmada Airbnb platformu aracılığıyla Antalya'da konaklama hizmeti sunan ev sahiplerinin listeledikleri konaklama alanlarının bir analizi sunulmaktadır. Platform üzerinden 2025 yaz ayları için sunulan konaklama alanları değerlendirilmektedir. Konaklama alanları bulunduğu alan, sunduğu imkanlar, fiyat ve kullanıcı yorumları açısından değerlendirilip mevcut durum okuyucuyla paylaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Paylaşım Ekonomisi, Airbnb, Antalya, Paylaşımlı Konaklama

SHARED ACCOMMODATION: EXPLORATION OF AIRBNB ACCOMMODATIONS IN ANTALYA

Abstract

Airbnb is an online platform founded in 2008 that enables people around the world to book or rent out accommodations. What started as an idea of renting out a few air mattresses has evolved into a global platform. Through Airbnb, hosts can list their spare rooms, apartments, or private properties and earn income. Users can access a variety of accommodation options at different price levels and in different types via Airbnb, while hosts can earn income from spaces they are not using. The system attempts to address security concerns for both hosts and guests through reviews and ratings system.

In recent years, Airbnb has also started offering services under the name "Airbnb Experiences," including tours, events, and local events. Airbnb has faced criticism in some cities for affecting rental markets, causing noise, and contributing to over tourism. In some regions, it has been subject to legal restrictions. With all these aspects, Airbnb has deeply influenced not only travel habits but also the relationships between visitors and locals.

This study presents an analysis of the accommodations listed on the Airbnb platform in Antalya. The accommodations offered for the summer of 2025 are analyzed. The listings are analyzed in terms of location, amenities, price, reviews.

Keywords: Sharing Economy,Airbnb,Antalya,Shared Accommodation

TURİZM REHBERLİĞİ ÇALIŞMALARINDA NİTEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Selcan Keremoğlu
Afyon Kocatepe Üniversitesi, keremogluselcan@gmail.com
Dr. Öğr. Üyesi Hidayet KIŞLALI
Afyon Kocatepe Üniversitesi, hkislali@aku.edu.tr

Özet

Bu çalışma, turizm rehberliği alanında nitel araştırma yöntemlerinin kullanımını incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada sistematik literatür taraması yöntemi benimsenmiştir. Web of Science veri tabanında "tour guide", "tour guiding", "tourist guide" ve "tour guid*" anahtar kelimeleri kullanılarak taramalar gerçekleştirilmiştir. Literatürde, bu anahtar kelimelerle ilgili turizm rehberliği üzerine yapılan kapsamlı nitel araştırma çalışmalarının sınırlı olduğu ve bu alanda önemli bir boşluğun bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda, çalışmanın amacı, turizm rehberliği çalışmalarında nitel araştırma yöntemlerinin nasıl bir araç olarak kullanıldığını derinlemesine incelemek ve bu alanda yapılan mevcut araştırmalara araştırma yöntemleri açısından ışık tutmaktır. Elde edilen sonuçlar içerisinden, anahtar kelimelerle eşleşen beş ve daha fazla makale yayımlayan turizm dergileri belirlenmiş ve bu dergilerde yer alan nitel araştırmalar değerlendirilmeye alınmıştır. Değerlendirilmeye alınan eserler; konu, kapsam, araştırma yöntemi, örneklem, analiz yöntemi gibi beşten fazla değişken dikkate alınarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, turizm rehberliği üzerine yapılan nitel araştırmaların teorik ve pratik katkılarını ortaya koyarak, gelecekte yapılacak araştırmalara yol göstermeyi hedeflemektedir. Sonuç olarak, bu makale, turizm rehberliği alanındaki literatüre katkı sağlamayı ve bu alanda yapılacak nitel araştırmalara dair yeni bakış açıları sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tur Rehberi, Tur Rehberliği, Tur Rehberleri

QUALITATIVE RESEARCH METHODS IN TOURISM GUIDANCE STUDIES

Abstract

This study aims to examine the use of qualitative research methods in the field of tourism guidance. A systematic literature review method was adopted in the study. Web of Science database was searched using the keywords "tour guide", "tour guiding", "tourist guide" and "tour guid*". It was observed that comprehensive qualitative research studies on tourism guiding related to these keywords are limited in the literature and that there is a significant gap in this field. In this context, the aim of this study is to examine in depth how qualitative research methods are used as a tool in tourism guiding studies and to shed light on the existing research in this field in terms of research methods. From the results obtained, tourism journals that published five or more articles matching the keywords were identified and qualitative studies in these journals were evaluated. The evaluated studies were analyzed by considering more than five variables such as subject, scope, research method, sample, and analysis method. The findings reveal the theoretical and practical contributions of qualitative research on tourism guiding and aim to guide future research. In conclusion, this article aims to contribute to the literature in the field of tourism guiding and to provide new perspectives on qualitative research in this field.

Keywords: Tour Guide, Tour Guides, Tour Guiding

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİTLİS'TE BEŞ MİNARE İSİMLİ AĞITIN KÜLTÜREL MİRAS OLARAK TANITIMI

Yüksek Lisans Öğrencisi Adil SAYAN
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, adl.syn3313@gmail.com

Özet

Anadolu'da ağıtlar, yaşanan dertleri, acıları, kederleri, ağlayan ve inleyen ezgilerle dile getiren lirik türkü formlarıdır. Bir kişinin ölen yakınının arkasından acısını ifade etmek üzere ağıt yakması mümkün olduğu gibi bir köyün veya bir şehrin düzeninin bozuluşuna, yıkılışına da ağıtlar yakıldığı görülür. Ağıtlar bu yönüyle yaşanan yörenin kültürel türkü formları olmakla birlikte aynı zamanda dilden dile gönülden gönüle akarak o yörenin acılarının hem bilinmesini hem de duygu ortaklığıyla ızdırabın paylaşımını sağlar. İşte "Bitlis'te Beş Minare" isimli türkü, Bitlis şehrinin 1916 Rus Savaşı sonrasında yıkılışına yakılan bir ağıt olması bakımından derin bir acının ezgisel ifadesiyle, türküyü dinleyen herkesi bu acıya evrensel bir duyguyla ortak eder. Açıkçası bu türkü şehrin yıkılış acısını dile getirmekle kalmayıp duygusal bir müzikal ezgiyle günümüzde de Bitlis'in tanıtımını yapmaya devam etmesi bakımından önem arz etmektedir. Bu bildiride ağıtın yakılma nedeninden türküde geçen beş minarenin sembolik anlamına kadar pek çok hususun araştırılması amaçlanmaktadır. En az Bitlis kadar meşhur olan bu ağıtın kültürel miras olarak araştırılması, şehrin turistik tanıtımına katkı sağlayacaktır.

Bu bildiride ilk olarak "Bitlis'te Beş Minare" isimli ağıtın hikayesi ve ağıtın yakılış nedeni literatür taraması yapılarak ortaya konulacaktır. Daha sonra Hicaz makamındaki 6/8'lik bu eserin müzikal yapısı analiz edilecektir. Bu ağıtın yöresel dil özellikleriyle birlikte yöresel müziğin melodik yapısı ve mahalli icra tekniği açısından incelenecektir. Ayrıca eserde şehrin yıkılışı, "beş minare"nin ayakta kalmasıyla anlatılırken aynı zamanda şehrin yeniden dirilişinin bu minarelerden okunan ezanlarla mümkün olacağı iması yorumbilimsel yöntem kullanılarak değerlendirilecektir. Başka bir ifadeyle Bitlis'te ayakta kalan beş minarenin sadece yapı olarak ayakta kalması değil, yok edilen şehrin ayağa kalkmasının buradan başlayacağına yapılan işarettir. Diğer taraftan ağıtta bahsedilen minarelerin Bitlis'te Şerefiye Camii, Ulu Camii, Meydan Camii ve Gökmeydan Camii'ne ait olduğu ancak beşinci minarenin kayıp olduğundan bahsedilmektedir. Son olarak bu bildiride Bitlis'i ziyaret eden her ziyaretçinin merak ettiği bu beş minareye dair bilgilerin toparlanarak müzikal bir proje bağlamında Bitlis'in kültürel tanıtımına katkı sağlayacak bir çalışma önerilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türkü, Kültürel Miras, Bitlis, Beş Minare

PRESANTATION OF THR ELEGY CALLED FIVE MINARETS IN BITLIS AS A CULTURAL HERITAGE

Abstract

In this paper, firstly, the story of the lament named "Bitlis'te Beş Minare" and the reason for the lament will be revealed by reviewing the literature. Then the musical structure of this 6/8 piece in the Hicaz makam will be analyzed. Together with the local language features of this lament, it will be analyzed in terms of the melodic structure of local music and local performance technique. In addition, while the destruction of the city is described with the survival of "five minarets" in the work, it is implied that the resurrection of the city will be possible with the call to prayer from these minarets. In other words, the five minarets that remain standing in Bitlis are not only a sign of the city's survival as a building, but also a sign that the resurrection of the destroyed city will start from here. On the other hand, it is mentioned that the minarets mentioned in the lament belong to Şerefiye Mosque, Ulu Mosque, Meydan Mosque and Gökmeydan Mosque in Bitlis, but the fifth minaret is missing. Finally, this paper will propose a study that will contribute to the cultural promotion of Bitlis in the context of a musical project by collecting information about these five minarets that every visitor to Bitlis is curious about.

In Anatolia, laments are lyrical folk song forms that express the troubles, pains and sorrows experienced through weeping and moaning melodies. While it is possible for a person to sing a lament to express his/her pain after the

death of a relative, it is also possible to sing a lament for the disruption and destruction of the order of a village or a city. In this respect, laments are the cultural folk song forms of the region, but at the same time, they flow from tongue to tongue and from heart to heart, ensuring that the pain of that region is both known and that the deep anguish of that region is shared and reduced with the commonality of emotion. Here, the folk song "Bitlis'te Beş Minare" (Five Minarets in Bitlis), which is a lament for the destruction of the city of Bitlis after the 1916 Russian War, makes everyone who listens to the folk song a partner in this pain with a universal feeling. Obviously, this folk song not only expresses the pain of the city's destruction, but also continues to promote Bitlis today with an emotional musical melody. Therefore, many issues, from the reason for the lament to the five minarets mentioned in the folk song, seem to be an issue that should be investigated in the touristic promotion of Bitlis.

Keywords: Folk Song, Cultural Heritage, Bitlis, Five Minarets

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DOĞA TEMELLİ TURİZMDE YEREL TOPLULUKLARIN ROLÜ

Doç. Dr. Songül DÜZ ÖZER
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, songulduz@yyu.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşe İNAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ayseinan2765@gmail.com

Özet

Doğa temelli turizm, çevresel sürdürülebilirlik ilkesine dayalı olarak, doğal kaynakların korunmasına özen gösteren ve genellikle kırsal alanlarda gelişen bir turizm türüdür. Bu yaklaşım, yerel toplulukların ekonomik gelir elde etmelerine, istihdam olanaklarının artmasına ve yaşam kalitesinin yükselmesine katkı sağlarken, aynı zamanda sosyal dayanışmayı güçlendirir ve kültürel mirasın korunmasına olanak tanır. Yerel halkın sahip olduğu bilgi birikimi, geleneksel yaşam biçimleri ve kültürel değerler, doğa temelli turizmin özgünlüğünü ve çekiciliğini artıran önemli unsurlardır. Bu unsurların turistik deneyimlere dahil edilmesi, toplulukların ekonomik ve sosyal açıdan güçlenmesine yardımcı olurken, yerel kimliğin korunmasını da destekler. Ancak, bu süreçte yerel halkın sürece aktif, gönüllü ve eşit koşullarda katılımı; çevresel ve kültürel kaynakların sürdürülebilir şekilde yönetilmesi büyük bir öneme sahiptir. Bu çalışmada veriler doküman incelemesi ile elde edilmiştir. Doküman incelemesi, araştırılması amaçlanan ve hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek 2011). Çalışmada, doğa temelli turizm türleri tanıtılmakta ve bu turizmin yerel topluluklar üzerindeki etkileri, toplulukların turizmdeki aktif rolleri ile sürdürülebilir kalkınma hedefleri arasındaki ilişki ele alınmaktadır. Aynı zamanda, karşılaşılan temel sorunlara yönelik çözüm önerileri de tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Doğa Temelli Turizm, Yerel Topluluklar, Sürdürülebilirlik

THE ROLE OF LOCAL COMMUNITIES IN NATURE-BASED TOURISM

Abstract

Nature-based tourism is a type of tourism that takes care of the protection of natural resources and generally develops in rural areas, based on the principle of environmental sustainability. This approach contributes to local communities generating economic income, increasing employment opportunities and improving the quality of life, while at the same time strengthening social solidarity and allowing the preservation of cultural heritage. The knowledge of the local people, traditional lifestyles and cultural values are important elements that increase the originality and attractiveness of nature-based tourism. Incorporating these elements into touristic experiences helps to empower communities economically and socially, while also supporting the preservation of local identity. However, in this process, the participation of local people in the process actively, voluntarily and on equal terms; Sustainable management of environmental and cultural resources is of great importance. In this study, the data were obtained by document analysis. Document analysis includes the analysis of written materials that contain information about the phenomenon or facts that are intended and targeted to be investigated (Yıldırım and Şimşek 2011). In the study, nature-based tourism types are introduced and the effects of this tourism on local communities, the active roles of communities in tourism and the relationship between sustainable development goals are discussed. At the same time, solutions to the main problems encountered are also discussed.

Keywords: Nature-Based Tourism, Local Communities, Sustainability

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

MUNZUR ÇAYI HAVZASINDA KAMP ALANLARI İÇİN YER SEÇİM KRİTERLERİNİN CBS İLE BELİRLENMESİ VE PLANLAMASI

Doktora Öğrencisi Fahrettin ENGİN
Fırat Üniversitesi, fahrettinengin@hotmail.com

Prof. Dr. M. Taner ŞENGÜN
Fırat Üniversitesi, mtsengun@hotmail.com

Dr. Arş. Gör. Enes KARADENİZ
İnönü Üniversitesi, eniskaradeniz1@gmail.com

Arş. Gör. Muhammed KOCAOĞLU
Fırat Üniversitesi, mkocaoglu@firat.edu.tr

Özet

Ekoturizm; eğlenmeyi, doğayı ve kültürel kaynakları anlayarak korumayı destekleyen, düşük ziyaretçi etkisi olan ve yerel halka sosyo-ekonomik fayda sağlayan, bozulmamış doğal alanlara çevresel açıdan sorumlu seyahat ve ziyaret şeklidir. Diğer bir deyişle, doğal çevre ile turizm faaliyetini bağdaştıran, çevrenin olumsuz etkilenmesi konusunda sorumluluk güdüsü ile hareket etme esasına dayalı turizm faaliyetidir. Doğu Anadolu bölgesi, Yukarı Fırat Bölümü sınırları içerisinde yer alan Munzur vadisi ve bunun alt havzalarından olan Pülümür çayı kendine özgü ekolojik özellikleri ile önemli bir ekoturizm alanlarından biri konumundadır. Havza alanın tamamı Tunceli il sınırında yer almakta olup il topraklarının %80'ini kaplamaktadır. Havza alanında kendine ait yer şekilleri, flora ve faunası ile ülkemizin nadir yerlerinden birini oluşturmaktadır. Çalışma alanı aynı zamanda bozulmamış doğal çevresi, ormanlık alanları ve yer şekilleri ile birçok endemik bitki türüne ev sahipliği yapmaktadır. Yapılan alan yazı taramasında özellikle Munzur Çayı Milli parkı için yapılan birkaç çalışmaya rastlanmıştır. Sadece milli park haline getirilmiş sınır bir alan için yapılan bu akademik çalışmalar planlama açısından eksik bulunmuş sadece mevcut durum analizi seklinde sınırlı kalmıştır. Munzur Çayı havzasında kamp/çadırlı kamp için alan seçimi kriterlerinin CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) ile belirlenmesi ve planlanması üzerine yapılan bu çalışma, bölgenin doğal güzelliklerini koruyarak sürdürülebilir turizm potansiyelini artırmayı amaçlamaktadır. Çalışmada CBS teknolojileri kullanılarak, arazi eğimi, su kaynaklarına yakınlık, bitki örtüsü, ulaşım kolaylığı, güvenlik gibi çeşitli kriterler analiz edilmiş ve ağırlıklı çakıştırma yöntemi uygulanmıştır. Bu kriterler, uzman görüşleri ve literatür taraması ile belirlenmiş ve CBS yazılımları aracılığıyla haritalara dönüştürülmektedir. Yapılan çalışmada, Munzur Çayı havzasında kamp/çadırlı kamp için uygun birçok alan tespit edilmiştir. Bu alanların belirlenmesinde, su kaynaklarına yakınlık, düz ve güvenli zeminler, doğal manzaralar ve ulaşım kolaylığı gibi faktörler ön plana çıkmıştır. Ayrıca, bölgenin biyolojik çeşitliliği ve ekolojik hassasiyeti de dikkate alınarak, kamp alanlarının doğal yaşam alanlarına zarar vermemesi sağlanmıştır. Bu çalışmada, Munzur Çayı havzasının doğal güzelliklerini koruyarak sürdürülebilir turizm potansiyelini artırmayı hedeflemektedir. CBS tabanlı analizler, kamp/çadırlı kamp için en uygun alanların belirlenmesinde önemli bir rol oynamakta ve bölgenin turizm planlamasına katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Munzur Çayı, Ekoturizm, CBS, Tunceli, Coğrafi Planlama

GİS DETERMINATION AND PLANNING OF SITE SELECTION CRITERIA FOR CAMPSITES IN MUNZUR RIVER BASIN WITH GIS

Abstract

Ecotourism is an environmentally responsible way of travelling and visiting unspoilt natural areas that supports having fun, understanding and protecting nature and cultural resources, has a low visitor impact and provides

socio-economic benefits to local people. In other words, it is a tourism activity that reconciles the natural environment with tourism activity and is based on the principle of acting with the motive of responsibility for the negative impact on the environment. The Munzur valley, which is located within the borders of the Upper Euphrates Department of the Eastern Anatolia region, and the Pülümür stream, which is one of its sub-basins, is one of the important ecotourism areas with its unique ecological characteristics. The entire catchment area is located on the border of Tunceli province and covers 80% of the provincial territory. It constitutes one of the rare places of our country with its unique landforms, flora and fauna in the basin area. The study area is also home to many endemic plant species with its unspoilt natural environment, forested areas and landforms. In the literature review, a few studies were found especially for Munzur Stream National Park. These academic studies, which were conducted only for a limited area that was turned into a national park, were found to be incomplete in terms of planning and were limited to the current situation analysis. This study on the determination and planning of site selection criteria for camping/tented camping in the Munzur River basin with GIS (Geographical Information Systems) aims to increase the sustainable tourism potential of the region by protecting its natural beauties. In the study, various criteria such as land slope, proximity to water resources, vegetation cover, ease of access, security were analysed using GIS technologies and weighted overlapping method was applied. These criteria are determined by expert opinions and literature review and transformed into maps through GIS software. In the study, many areas suitable for camping/tent camping were identified in the Munzur River basin. In determining these areas, factors such as proximity to water resources, flat and safe grounds, natural landscapes and ease of transportation came to the fore. In addition, the biodiversity and ecological sensitivity of the region were also taken into consideration, and it was ensured that the camping areas did not harm the natural habitats. This study aims to increase the sustainable tourism potential of the Munzur River basin by protecting its natural beauties. GIS-based analyses play an important role in determining the most suitable areas for camping/tent camping and contribute to the tourism planning of the region.

Keywords: Munzur Stream, Ecotourism, GIS, Tunceli, Geographical Planning

Not: Bu çalışmada kullanılan veriler Fırat Üniversitesi Senetosunun 19.10.2023/40 tarihli ve sayılı kararı ile tescillenen ve Tübitak 1002 tarafından desteklenen doktora tezinden alınmıştır.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİTLİS'İ ZİYARET EDEN YABANCI TURİSTLERE SUNULMAK ÜZERE YAPAY ZEKA DESTEKLİ FÜZYON MUTFAK ÖNERİLERİ

Arş. Gör. Gülseli EVLİYAOĞLU
Avrasya Üniversitesi, gulseli.evliyaoglu@avrasya.edu.tr

Arş. Gör. Samuray Hakan BULUT
Atatürk Üniversitesi, samuraybulut@atauni.edu.tr

Özet

Bu çalışma, Bitlis'in geleneksel gastronomik mirasını, yapay zekâ destekli füzyon mutfak önerileri aracılığıyla uluslararası düzlemde yeniden konumlandırmayı amaçlamaktadır. Çalışmada, Bitlis mutfağı ile İran, Almanya, Fransa, Azerbaycan ve Irak mutfakları karşılaştırmalı olarak incelenmiş; kültürel, tarihsel ve teknik benzerlikler temelinde ChatGPT 4o aracılığıyla özgün füzyon tarifler geliştirilmiştir. Füzyon önerileri, gastronomik uygunluk, kültürel geçerlilik ve teknik uygulanabilirlik açısından değerlendirilmiştir. Bulgular, Bitlis mutfağının özellikle İran ve Azerbaycan gibi kültürel açıdan yakın mutfaklarla daha uyumlu sentezler oluşturabildiğini ortaya koymuştur. Yapay zekâ tabanlı tarif üretiminin, yerel uzmanlıkla entegre edildiğinde hem yaratıcı mutfak inovasyonu hem de gastronomi turizmi açısından stratejik potansiyel taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma, dijitalleşme, kültürel sürdürülebilirlik ve destinasyon markalaşması kesişiminde bütüncül bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Füzyon Mutfak, Yöresel Yemekler, Bitlis Mutfağı, Gastronomi Turizmi

FUSION CUISINE PROPOSALS FOR FOREIGN TOURISTS VISITING BİTLİS

Abstract

This study aims to reposition the traditional gastronomic heritage of Bitlis on an international scale through artificial intelligence-supported fusion cuisine suggestions. The research comparatively examines the culinary cultures of Bitlis and five countries—Iran, Germany, France, Azerbaijan, and Iraq—analyzing historical, cultural, and technical dimensions. Based on these analyses, original fusion recipes were generated via ChatGPT 4o and assessed in terms of gastronomic compatibility, cultural validity, and technical feasibility. Findings reveal that Bitlis cuisine demonstrates higher fusion potential with culturally proximate cuisines such as Iran and Azerbaijan. The study concludes that AI-assisted recipe development, when integrated with local expertise, holds strategic value for creative culinary innovation and gastronomy tourism. Overall, the research offers a holistic contribution at the intersection of digitalization, cultural sustainability, and destination branding.

Keywords: Fusion Cuisine, Regional Dishes, Bitlis Cuisine, Gastronomy Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

REKREASYON TURİZM ÇEŞİTLERİ VE GELİŞEN TRENDLER

Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşe İNAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ayseinan2765@gmail.com

Doç. Dr. Songül DÜZ ÖZER
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, songulduz@yyu.edu.tr

Özet

Rekreasyon turizmi, bireylerin fiziksel, zihinsel ve sosyal açıdan yenilenmelerini sağlamak amacıyla; eğlence, dinlenme ve hobilerini geliştirmeye yönelik katıldıkları turistik faaliyetleri kapsar. Bu turizm türü, insanların günlük yaşamın stresinden uzaklaşarak rahatlama ve keyif alma ihtiyaçlarına hizmet eder. Rekreasyon turizmi; doğa yürüyüşlerinden sanatsal etkinliklere, spor faaliyetlerinden kültürel deneyimlere kadar geniş bir etkinlik yelpazesine sahiptir. Plaj turizmi, doğa temelli geziler, dağcılık, sağlık odaklı tatiller, macera sporları ve kırsal turizm gibi çeşitli alt türleriyle farklı yaş ve ilgi gruplarına hitap eder. Aynı zamanda sürdürülebilirlik, kişiye özel tatil deneyimleri ve dijital detoks gibi gelişen trendlerle birlikte bu alan sürekli bir dönüşüm içindedir. İnsanların değişen yaşam tarzları ve beklentileri doğrultusunda, bu turizm türü yeni uygulamalar ve çeşitlerle evrilmeye devam etmektedir. Bu durum, turizm sektörünün dinamizmini ve çeşitliliğini artırarak turistlere daha özgün, sağlıklı ve anlamlı deneyimler sunmaktadır. Bu çalışmada veriler literatür taraması ile elde edilmiştir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. (Karasar, 2012). Çalışmada, rekreasyon turizminin tanımı, temel özellikleri ve çeşitleri ele alınmakta; ayrıca gelişen yeni eğilimler değerlendirilerek bu trendlerin rekreasyon turizmine etkileri tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Turizm, Rekreasyon Turizmi.

TYPES OF RECREATIONAL TOURISM AND EMERGING TRENDS

Abstract

Recreational tourism, in order to ensure the physical, mental and social renewal of individuals; It covers the touristic activities they participate in to develop their entertainment, recreation and hobbies. This type of tourism serves people's needs to relax and enjoy themselves away from the stress of everyday life. Recreational tourism; It has a wide range of activities from nature walks to artistic activities, from sports activities to cultural experiences. Beach tourism appeals to different age and interest groups with its various sub-types such as nature-based trips, mountaineering, health-oriented holidays, adventure sports, and rural tourism. At the same time, with emerging trends such as sustainability, personalized holiday experiences, and digital detox, this field is in constant transformation. In line with people's changing lifestyles and expectations, this type of tourism continues to evolve with new applications and varieties. This increases the dynamism and diversity of the tourism sector and offers more authentic, healthy and meaningful experiences to tourists. In this study, the data were obtained by literature review. Survey models are research approaches that aim to describe a past or current situation as it exists. (Karasar, 2012). In the study, the definition, basic features and types of recreational tourism are discussed; In addition, new trends are evaluated and the effects of these trends on recreational tourism are discussed.

Keywords: Recreation, Tourism, Recreational Tourism.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TÜRKİYE'NİN YILLIK ZİYARETÇİ SAYISI VE ULUSLARARASI TURİZMDE EKONOMİK GELİRDEKİ DEĞİŞİMLER

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Melih ÖZDEMİR
Marmara Üniversitesi, huseyin.melih@marmara.edu.tr

Özet

Turizm faaliyetleri 20. yüzyılda yaygınlaşmış ve 21. yüzyılın en büyük ekonomik faaliyetlerinden biri haline gelmiştir. Başlangıçta deniz, kum ve güneş üçlüsüne bağlı olarak yılın belirli bir döneminde turist hareketliliği yaşanırken, turizm türlerinde çeşitliliğin artmasıyla birlikte turist hareketliliği yılın tamamına yayılmıştır. Bu duruma bağlı olarak ülkelerin turizmden elde ettikleri gelirler de artmıştır. Bu çalışmada ülkemize gelen ziyaretçi sayıları ve 2012-2024 yılları arasında turizmden elde edilen gelirdeki değişim analiz edilmiştir. TÜİK'in detaylı olarak veri paylaşımı yapmaya başlamış olduğu zaman aralığı esas alınmıştır. Çalışmanın temel veri kaynağı TÜİK'ten elde edilen ikincil verilerdir. TÜİK'ten farklı yıllara ait veriler elde edilerek boylamsal bir çalışma yürütülmüştür. Belirlenen zaman aralığında en yüksek ziyaretçi sayısına 2024 yılında (9.599.727 kişi) ulaşılmıştır. 2012-2024 döneminde en düşük ziyaretçi sayısı ise Covid-19 pandemisinin etkilerinin en çok hissedildiği 2020 yılında (3.118.001 kişi) kaydedilmiştir. Ziyaretçi sayısı ile turizm geliri arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. En yüksek turizm gelirinin elde edildiği yıl, en fazla ziyaretçinin geldiği yıl olan 2024 olmuştur. Bu yılda turizm geliri 10.303.122 $ olarak gerçekleşmiştir. Bu gelire en yakın değer 9.193.811 dolar ile 2013 yılında gerçekleşmiştir. Ancak ziyaretçi sayısı 5.398.752 $ olmuştur. Ayrıca 2012-2018 yılları arasında ziyaretçilerin ortalama geceleme sayısında sürekli bir düşüş yaşanmıştır. 2012 yılında 27,7 olan ortalama geceleme sayısı 2018 yılında 18,6'ya düşmüştür. 2019 yılında ortalama geceleme sayısı 18,8'e, 2020 yılında ise 25,0'a yükselmiştir. 2020 yılından itibaren tekrar düşüş yaşanmıştır. 2024 yılında ortalama geceleme sayısı 16,9'dur. Kişi başına düşen ortalama harcama yıldan yıla değişmektedir. 2013 yılında kişi başına 1703 dolar harcama değeri belirlenmiş olup bu en yüksek harcama değeridir. Kişi başına düşen harcamanın en düşük olduğu yıl ise 981 dolar ile 2019 yılıdır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Turizm, Turizm Geliri, Ziyaretçi Sayısı, Turizm Faaliyetleri

TÜRKİYE'S ANNUAL NUMBER OF VİSİTORS AND CHANGES İN ECONOMİC INCOME İN INTERNATİONAL TOURİSM

Abstract

Tourism activities became widespread in the 20th century and became one of the biggest economic activities of the 21st century. In the beginning, tourist mobility was experienced in a certain period of the year depending on the sea, sand and sun trio, but with the increase in diversity in tourism types, tourist mobility has spread throughout the year. Accordingly, countries' revenues from tourism have also increased. This study analyzes the number of visitors to Turkey and the change in tourism revenues between 2012 and 2024. The time period in which TurkStat started to share detailed data is taken as a basis. The main data source of the study is the secondary data obtained from TurkStat. A longitudinal study was conducted by obtaining data from TurkStat for different years. The highest number of visitors in the determined time period was reached in 2024 (9,599,727 people). The lowest number of visitors in the 2012-2024 period was recorded in 2020 (3,118,001 people), when the effects of the Covid-19 pandemic were felt the most. It was found that there was no relationship between the number of visitors and tourism revenue. The year with the highest tourism income was 2024, the year with the highest number of visitors. In this year, tourism revenue amounted to $10,303,122. The closest value to this income was realized in 2013 with 9,193,811 dollars. However, the number of visitors amounted to $5,398,752. In addition, there has been a continuous decline in the average number of overnight stays of visitors between 2012-2018. In 2018, the average number of overnight stays decreased to 18.6 from 27.7 in 2012. In 2019, the average number of overnight stays increased to 18.8 and in 2020 to 25.0. From 2020 onwards, there was a decline again. In 2024, the average number of overnight stays is 16.9. Average expenditure per capita varies from year to year. In 2013, expenditure per capita

was 1703 USD, which is the highest expenditure value. The year with the lowest expenditure per capita is 2019 with 981 dollars.

Keywords: International Tourism, Tourism Revenue, Number of Visitors, Tourism Activities

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

6 ŞUBAT DEPREMLERİNİN TURİZM FAALİYETLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ: ADIYAMAN İLİ ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Sezgin YILDIZ
Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, syildiz@adiyaman.edu.tr

Özet

Çalışmanın amacı 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerden olumsuz etkilenen illerden biri olan Adıyaman'da turizm sektörünün deprem öncesine göre durumunu belirlemektir. İldeki tarihi yapıların hasar durumu, konaklama tesisleri ve turist sayısının değişimi incelenen ana konuları oluşturmaktadır. Covid-19 pandemisinin turizmdeki olumsuz etkisinin üzerine deprem felaketiyle karşı karşıya kalan Adıyaman için turizm sektörü her zamankinden daha fazla yatırıma ve planlamaya ihtiyaç duymaktadır. Deprem sonucunda birçok tarihi yapı ağır hasar almıştır. Adıyaman şehir merkezinde birçok otel yıkılmış durumdadır. Çalışmanın yapıldığı zaman diliminde (2024-2025) konteyner kentlerden kalıcı konutlara geçişe yönelik inşaat yapımının ağırlık kazandığı görülmektedir. Tarihi ve turistik yapıların onarım süreçleri ise devam etmektedir. Turizm sektörünün diğer sektörleri desteklemesi ve kalkınma açısından olumlu etkisi bakımından Adıyaman'ın deprem sonrası toparlanması sürecinde turizmin önemli bir yeri bulunmaktadır. Çalışmada deprem sonucu hasar alan tarihi yapılar arazi çalışmalarıyla fotoğraflanmıştır. TÜİK ve diğer resmî kurumlardan turizm ile ilgili istatistiki veriler kullanılmıştır. Turizm sektöründe faaliyet gösteren işletme yöneticileri ve kurum temsilcileriyle görüşmeler yapılmıştır. Deprem öncesi turizm sektörünün mevcut durumu değerlendirilerek deprem sonrası ile karşılaştırma yapılmıştır. Çalışma sonucunda Adıyaman ilinde 6 Şubat depremlerinin tarihi yapılara verdiği hasar ile konaklama ihtiyacını karşılayan birçok otelin yıkılmış olması turizm açısından olumsuz sonuçlar olarak ortaya çıkmıştır. Adıyaman şehrindeki turistik birçok mekân onarım sürecinde bulunduğundan şehir turizminin olumsuz etkilendiği söylenebilir. Nemrut Dağı Ören Yeri'nin depremden etkilenmemesi yabancı turistlerin ziyareti açısından olumlu sonuç olarak görülmesine karşın konaklama ihtiyacına yönelik nitelikli otellerin eksikliği dezavantaj oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: 6 Şubat Depremleri, Turizm, Adıyaman

EXAMINATION OF THE EFFECTS OF FEBRUARY 6 EARTHQUAKES ON TOURISM ACTIVITIES: THE CASE OF ADIYAMAN PROVINCE

Abstract

The aim of the study is to determine the status of the tourism sector in Adıyaman, one of the provinces negatively affected by the earthquake centered in Kahramanmaraş on February 6, 2023, compared to the pre-earthquake period. The main subjects examined are the damaged status of historical structures in the province, accommodation facilities and the change in the number of tourists. The tourism sector needs more investment and planning than ever for Adıyaman, which faced an earthquake disaster due to the negative impact of the Covid-19 pandemic on tourism. Many historical structures were severely damaged because of the earthquake. Many hotels in Adıyaman city center have been demolished. In the period when the study was conducted (2024-2025), it is seen that construction works aimed at transitioning from container cities to permanent housing have gained importance. The repair processes of historical and touristic structures are ongoing. Tourism has an important place in the post-earthquake recovery process of Adıyaman in terms of supporting other sectors of the tourism sector and its positive impact on development. In the study, historical structures damaged because of the earthquake were photographed with field studies. Statistical data on tourism from TÜİK and other official institutions were used. Interviews were conducted with business managers and institution representatives operating in the tourism sector. The status of the tourism sector before the earthquake was evaluated and compared with the post-earthquake. As a result of the study, the damage caused to historical structures by the February 6 earthquakes in Adıyaman province and the collapse of many hotels that met the accommodation needs were negative results in terms of tourism. Since many touristic places in Adıyaman are in the process of repair, it can be said that city tourism was negatively affected.

Although the fact that the Mount Nemrut Archaeological Site was not affected by the earthquake is seen as a positive result in terms of foreign tourists visiting, the lack of qualified hotels for accommodation needs is a disadvantage.

Keywords: February 6 Earthquakes, Tourism, Adıyaman

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ANADOLU'NUN EL SANATLARINDA YAŞAYAN MİRASI: AHLAT BASTONU

Sevilay Deniz ÖZDEN
Bağımsız Araştırmacı, denizz___06@windowslive.com

Özet

Anadolu toprakları, tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, bu birikim ise zengin bir kültürel mirasa dönüşmüştür. Anadolu binlerce yıllık kültürel geçmişi ile sadece mimari ve yazılı mirası ile değil, aynı zamanda el sanatlarıyla da büyük bir zenginliğe sahiptir. Yüzyıllar boyunca ustadan çırağa aktarılan geleneksel el sanatları, hala bazı bölgelerde yaşatılmaktadır. Bu sanatlar arasında Ahlat bastonu hem işlevselliği hem de estetik değeriyle öne çıkan önemli bir mirastır. Bitlis'in Ahlat ilçesinde üretilen bastonlar, günlük yaşamda kullanılmakla birlikte, hediyelik eşya olarak da kullanılmaktadır. Bu durum geleneksel el sanatı olan Ahlat bastonunu turistik bir ürün olarak ön plana çıkartmaktadır. Ahlat bastonları, hem bölgesel kalkınma için ekonomik değeri olan bir ürün, hem de yurt içinde ve yurt dışında tanınan kültürel bir üründür. Post modern Dünya düzeninde el emeği ile yapılan bu bastonlar teknolojik ilerlemelerin bütün olumsuz dışsallıklarına rağmen özgünlükleri ile ön plana çıkmakta ve Anadolu'nun yaşayan mirası olmaya devam etmektedir. Bu kapsamda Ahlat bastonunun UNESCO somut olmayan kültürel miras listesinde bulunmasının Bitlis ilinin bölgesel gelişiminde rol oynayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Ahlat bastonunun turistik ürün değerini ortaya koymaktır. Çalışmanın amacına ilişkin olarak; öncelikle geleneksel el sanatları ile turizm arasındaki ilişki çerçevesinde Bitlis iline ait yaşayan geleneksel el sanatlarından biri olan Ahlat Bastonu, baston ustalarıyla yapılan görüşme yöntemine göre turizm pazarlaması kapsamında turistik bir ürün olarak incelenmiştir. Ardından kültürel bir miras olarak Ahlat bastonunun ekonomik ve kültürel değeri ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Baston, Ahlat, Bitlis, Turizm

THE LIVING HERITAGE OF ANATOLIA IN HANDICRAFTS: AHLAT WALKING STICK

Abstract

The lands of Anatolia have hosted many civilizations throughout history, and this accumulation has turned into a rich cultural heritage. Anatolia has a great wealth not only with its architectural and written heritage, but also with its handicrafts with its cultural history spanning thousands of years. Traditional handicrafts that have been passed down from master to apprentice for centuries are still kept alive in some regions. Among these arts, the Ahlat cane is an important heritage that stands out with both its functionality and aesthetic value. The canes produced in the Ahlat district of Bitlis are used in daily life as well as as souvenirs. This situation brings the traditional handicraft Ahlat cane to the forefront as a touristic product. Ahlat canes are both a product with economic value for regional development and a cultural product recognized both domestically and abroad. In the post-modern world order, these canes made with manual labor stand out with their originality despite all the negative externalities of technological advances and continue to be the living heritage of Anatolia. In this context, it is thought that the inclusion of Ahlat walking stick in the UNESCO intangible cultural heritage list will play a role in the regional development of Bitlis province. In this context, the aim of the study is to reveal the touristic product value of Ahlat walking stick. Regarding the purpose of the study; firstly, within the framework of the relationship between traditional handicrafts and tourism, Ahlat Walking Stick, one of the living traditional handicrafts of Bitlis province, was examined as a touristic product within the scope of tourism marketing according to the interview method conducted with walking stick masters. Then, the economic and cultural value of Ahlat walking stick as a cultural heritage was tried to be revealed.

Keywords: Walking Stick, Ahlat, Bitlis, Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZMDE YAPAY ZEKÂ DESTEKLİ ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME MODELLERİ: KAVRAMSAL BİR İNCELEME

Dr. Öğr. Üyesi Seda SÖKMEN
Anadolu Üniversitesi, sedasokmen@anadolu.edu.tr

Özet

Turizm sektörü, pek çok farklı ölçütün ve paydaşın etkisiyle dinamik bir yapıya sahiptir. Bu durum, karar verme süreçlerinin karmaşık ve çok boyutlu hale gelmesini kaçınılmaz kılmaktadır. Karar vericilere hem nesnel hem de sistematik bir yaklaşım sunan çok kriterli karar verme modelleri (ÇKKV), bu nedenle turizm sektörü açısından da kritik bir araç olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmada yapay zekâ tabanlı ÇKKV modelleri kavramsal düzeyde ele alınmaktadır. ÇKVV modelleri, bir olay ya da olgunun alternatiflerini birden çok kritere göre değerlendirerek en uygun seçeneğin belirlenmesini amaçlamaktadır. Turizm sektörünün ekonomik, sosyal ve çevresel faktörlere ek olarak değişen turist tercihlerinden de etkilendiği göz önünde bulundurulduğunda, yapay zekâ entegrasyonu bu modellerin karar verme gücünü önemli ölçüde artırmaktadır. Temel işlevleri açısından değerlendirildiğinde; Analitik Hiyerarşi Süreci (AHP), kriter ve alternatiflerin ağırlıklandırılması yoluyla hiyerarşik bir önceliklendirme sağlamaktadır. Bu yöntemin gelişmiş versiyonu olan Analitik Ağ Süreci (ANP) ise kriterler ve alternatifler arasındaki bağımlılık ve geri besleme ilişkilerini dikkate almaktadır. TOPSIS alternatifleri ideal çözüme yakınlık ve en kötü çözüme uzaklık esasına dayalı olarak sıralarken, VIKOR çelişen kriterler arasında uzlaşmacı bir çözüm sunarak sıralama yapmaktadır. PROMETHEE alternatifler arasındaki tercih üstünlüğüne göre sıralama yaparken ELECTRE yöntemi ise hem tercih üstünlüğünü hem de eşik değerlerini dikkate alarak alternatifleri eleyebilmekte ve önceliklendirebilmektedir. DEMATEL yöntemi ise diğerlerinden farklı olarak kriterler arasındaki nedensel ilişkileri analiz ederek hangi faktörlerin karar süreci üzerinde daha etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Yapay zekâ, bu yöntemlerin kullanımını büyük veri setleri ile destekleyerek etkinlik, şeffaflık, tutarlılık ve izlenebilirlik gibi avantajlar sağlamaktadır. Bu çalışma yalnızca ÇKKV modellerinin hangi alanlarda kullanıldığını ortaya koymayı değil, aynı zamanda bu modellerin yapay zekâ tabanlı uygulamalarla nasıl güçlendirildiğini inceleyerek gelecekteki araştırmalar için teorik ve metodolojik bir zemin oluşturmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV), Yapay Zekâ, Turizm Sektörü

ARTIFICIAL INTELLIGENCE SUPPORTED MULTI-CRITERIA DECISION-MAKING MODELS IN TOURISM: A CONCEPTUAL REVIEW

Abstract

The tourism sector has a dynamic structure with the influence of many different criteria and stakeholders. This makes it inevitable that decision-making processes become complex and multidimensional. Therefore, multi-criteria decision-making models (MCDMs), which provide decision makers with both an objective and systematic approach, are considered as a critical tool for the tourism sector. In this study, artificial intelligence-based MCDM models are discussed at a conceptual level. MCDM models aim to determine the most appropriate option by evaluating the alternatives of an event or phenomenon according to multiple criteria. Considering that the tourism sector is influenced by changing tourist preferences as well as economic, social, and environmental factors, the integration of artificial intelligence significantly enhances the decision-making capabilities of these models. In terms of its basic functions, the Analytic Hierarchy Process (AHP) provides a hierarchical prioritization by weighting criteria and alternatives. The Analytic Network Process (ANP), an advanced version of this method, takes into account the dependency and feedback relationships between criteria and alternatives. While TOPSIS ranks alternatives based on proximity to the ideal solution and distance from the worst solution, VIKOR ranks alternatives by offering a compromise solution between conflicting criteria. While PROMETHEE ranks alternatives based on preference superiority among other options, the ELECTRE method can eliminate and prioritize alternatives by considering both preference superiority and threshold values. Unlike the others, the

DEMATEL method analyses the causal relationships between the criteria and reveals which factors are more influential on the decision process. Artificial intelligence provides advantages such as efficiency, transparency, consistency, and traceability by supporting the use of these methods with large data sets. This study aims to provide a theoretical and methodological basis for future research by examining not only the areas in which CRM models are used but also how these models are strengthened by artificial intelligence-based applications.

Keywords: Multi-Criteria Decision Making (MCDM), Artificial Intelligence, Tourism Sector

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BATMAN İLİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR KÜLTÜREL MİRAS YÖNETİMİNE YÖNELİK HALK ALGILARININ İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Saadet İLERİ
Batman Üniversitesi, saadetileri47@gmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi Leman YILDIRIM
Batman Üniversitesi, lemanyildirim1@gmail.com

Doç. Dr. Seray GÜLERTEKİN GENÇ
Batman Üniversitesi, seray.gulertekingenc@batman.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, Batman ilinde kültürel miras yönetimi sürecinde sürdürülebilirlik ve katılımcılık temelli bir yaklaşımla halkın algı ve tutumlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Sürdürülebilir Kültürel Miras Yönetimi (SKMY) kavramı çerçevesinde; sosyo-ekonomik, yönetsel, çevresel faktörler ile bilgi paylaşımı ve korumacı yaklaşım gibi değişkenlerin, halkın sosyo-demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediği araştırılmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu, Batman'da kültürel miras alanlarını ziyaret etmiş bireyler oluşturmaktadır. Veriler, kolayda örnekleme yöntemi ile toplanmış ve Doğan (2014) tarafından geliştirilen ölçek temel alınarak yapılandırılan bir anket aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırmada kullanılan istatistiksel analiz yöntemleri arasında Kruskal Wallis-H ve Mann-Whitney U testleri yer almakta olup, veriler SPSS programı aracılığıyla analiz edilmektedir. Çalışma kapsamında elde edilecek bulguların, kültürel mirasın sürdürülebilir yönetimi sürecinde yerel halkın ve diğer turizm paydaşlarının algılarını daha iyi anlamaya katkı sunması beklenmektedir. Ayrıca, bu çalışma, Batman özelinde yürütülen sürdürülebilir kültürel miras politikalarının geliştirilmesine yönelik önerilere zemin oluşturmayı hedeflemektedir. Literatürdeki benzer çalışmalar ışığında, bu araştırma yerel düzeyde kültürel miras yönetiminde paydaş katılımının ve çok boyutlu değerlendirme yaklaşımlarının önemini vurgulayan bir çerçeve sunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Kültürel Miras Yönetimi, Sürdürülebilir Turizm, Paydaş Katılımı, Algı ve Tutum Farklılıkları

INVESTIGATION OF PUBLIC PERCEPTIONS TOWARDS SUSTAINABLE CULTURAL HERITAGE MANAGEMENT IN BATMAN PROVINCE

Abstract

This study aims to examine the perceptions and attitudes of the public in the cultural heritage management process in Batman province with a sustainability and participation-based approach. Within the framework of the concept of Sustainable Cultural Heritage Management (SCMM), it is investigated whether variables such as socio-economic, administrative, and environmental factors, information sharing, and protectionist approach differ according to the socio-demographic characteristics of the public. The research sample group consists of individuals who have visited cultural heritage sites in Batman. The data were collected by convenience sampling and obtained through a questionnaire structured based on the scale developed by Doğan (2014). The statistical analysis methods used in the study include Kruskal Wallis-H and Mann-Whitney U tests, and the data are analysed through SPSS software. The study's findings are expected to contribute to a better understanding of the perceptions of local people and other tourism stakeholders in the sustainable management of cultural heritage. In addition, this study aims to provide a basis for recommendations for developing sustainable cultural heritage policies in Batman. In the light of similar studies in the literature, this research provides a framework that emphasises the importance of stakeholder participation and multidimensional assessment approaches in cultural heritage management at the local level.

Keywords: Cultural Heritage Management, Sustainable Tourism, Stakeholder Participation, Perception and Attitude Differences

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

MİSAK-I MİLLÎ'DEN TURİZM DESTİNASYONUNA: BATUM'UN DEĞİŞEN MEKÂNSAL TEMSİLLERİ

Dr. Öğr. Üyesi İsmet GÜNEY

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, ismet.guney@erdogan.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Dündar DAĞLI,

Fırat Üniversitesi, ddagli@firat.edu.tr

Doç. Dr. Esen DURMUŞ

Fırat Üniversitesi, esendurmus@firat.edu.tr

Özet

Batum, kadim Anadolu Coğrafyası ile Kafkas Coğrafyası arasında bulunmaktadır. Bu konumu nedeniyle tarih boyunca Anadolu'ya hâkim olan Türk Devletleri ile Kafkasya'da zaman zaman etkisini arttıran Rus Devletleri arasında el değiştirmiştir. Dolayısıyla Batum, tarihsel çizgide bu iki kadim coğrafi ünite arasında mekânsal sınır işlevi görmüş ve her daim etkileşim sahasında yer almıştır. Bu araştırmada, Türkiye'nin Erken Cumhuriyet döneminden itibaren art alanında yer alan Batum'u mekânsal bir birim olarak nasıl tanımladığı, ürettiği ve dönüştürdüğü incelenmiştir. Araştırma boyunca şu temel sorunun yanıtı aranmaktadır: Türkiye'nin art alanında mekânsal bir birim olarak yer alan Batum, tarihsel süreçte Türkiye tarafından nasıl tanımlanmaktadır? Batum'un Türkiye tarafından geçirdiği mekânsal kimlik değişimini tespit etmek amacıyla toplumsal hafızanın bir yansıması olan gazeteler tercih edilmiştir. Bu kapsamda Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi'nin başlangıcından beri yayın yapan Cumhuriyet Gazetesi'nin arşivi temel veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Batum kelimesinin geçtiği 2542 yazı içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre Batum'un mekânsal temsilleri dört farklı döneme ayrılarak incelenmiştir. İlk dönemde Batum, 1920'lerde Türkiye için jeostratejik önemi olan bir bölge olarak tanımlanmıştır. İkinci dönemde, 1922 ve 1991 yılları arasında Türkiye ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) arasındaki siyasi gerilimler nedeniyle kapalı bir Sovyet şehri olarak tanımlanmıştır. Üçüncü dönemde, 1991 yılında SSCB'nin dağılması ve Gürcistan'ın bağımsızlığı ile Batum, Türkiye ve Gürcistan arasında sınır ticareti şehri karakterini oluşturmuştur. Dördüncü dönemde ise, 2000'li yıllardan itibaren Gürcistan'ın serbest ekonomi politikalarını benimsemesi ve Türkiye'de artan turizm talebiyle birlikte; kumarhaneler, lüks oteller ve eğlence sektörünün gelişmesi sonucu Batum'da bir turizm şehri kimliği oluşmuştur. Bu dönemde Türkiye'den Batum'a yönelik önemli bir turist akışı oluşmuştur. Araştırma verileri sonucunda görüldüğü gibi Batum, Türkiye tarafından tarihsel süreç boyunca dört önemli mekânsal temsil değişimi geçirmiştir. Buradaki en önemli çıkarım, Türkiye'nin sınırları dışında bulunan çeşitli bölgelerle olan tarihsel ve kültürel bağlarının bir zenginlik olarak kabul edilmesi ve toplumsal açıdan tarih ve coğrafya bilgisinin öneminin dikkate alınması gerektiğidir.

Anahtar Kelimler: Mekânsal Temsiller, Mekânsal Algı, Sınır, Batum

FROM NATIONAL PACT TO TOURISM DESTINATION: CHANGING SPATIAL REPRESENTATIONS OF BATUMİ

Abstract

Batumi is situated between the ancient Anatolian and Caucasian geographic regions. Owing to this location, it has historically alternated control between Turkish states exercising dominance over Anatolia and Russian states periodically extending their influence in the Caucasus. Consequently, in its historical trajectory, Batumi has served as a spatial boundary between these two ancient geographic entities and has consistently been a zone of interaction. This study examines how Turkey has defined, constructed, and transformed Batumi, situated in its hinterland from the Early Republican period onwards, as a spatial unit. Throughout the study, the answer to the following

fundamental question is sought: How has Batumi, positioned as a spatial unit in Turkey's hinterland, been defined by Turkey throughout its historical trajectory? To identify the transformations in Batumi's spatial identity as perceived by Turkey, newspapers, serving as a reflection of social memory, were selected as the data source. In this context, the archive of the Cumhuriyet Newspaper, which has been published in Turkey since the inception of the Republican Period, was utilized as the primary data source. 2542 articles containing the word Batumi were analyzed through content analysis. According to the findings of the study, Batumi's spatial representations were examined by dividing them into four distinct periods. In the first period, during the 1920s, Batumi was characterized as a region of significant geostrategic importance for Turkey. In the second period, spanning the years 1922 to 1991, it was characterized as a closed Soviet city, largely due to the political tensions between Turkey and the Union of Soviet Socialist Republics (USSR). In the third period, following the dissolution of the USSR in 1991 and Georgia's subsequent independence, Batumi acquired the character of a border trade city situated between Turkey and Georgia. In the fourth period, from the 2000s onwards, an identity as a tourism city emerged in Batumi, driven by Georgia's adoption of free-market economic policies and increasing tourism demand from Turkey. This transformation was facilitated by the proliferation of casinos, luxury hotels, and the development of the entertainment sector. During this period, a significant influx of tourists towards Batumi was observed, originating primarily from Turkey. As evidenced by the research data, Batumi has undergone four distinct and significant transformations in its spatial representation as perceived by Turkey throughout its historical trajectory. The most significant implication derived from this study is the necessity of acknowledging Turkey's historical and cultural ties with various regions beyond its current borders as a valuable asset, and highlighting the crucial role of historical and geographical knowledge from a societal perspective.

Keywords: Spatial Representations, Spatial Perception, Border, Batumi

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DOĞU ANADOLU BÖLGESİNDE KIŞ TURİZMİ POTANSİYELLERİ VE YAPILARI: ERZURUM PALANDÖKEN VE VAN ABALI ÖRNEKLERİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Burak SUBAŞI
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, subasiburak@icloud.com

Dr. Öğr. Üyesi Güler ÖZYILDIRAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, gulerozyildiran@hotmail.com

Özet

Doğu Anadolu Bölgesi, yüksek karlı dağları ve doğal güzellikleri ile kış turizmi için önemli potansiyeller barındırmaktadır. Bu çalışmada, bölgenin en büyük kentlerinden ikisi olan Erzurum ve Van'ın kış turizmi potansiyelleri ve yapılarının mimarlık bakış açısı ile incelenmesi hedeflenmiştir.

Bölgenin en eski ve en gelişmiş kış turizm tesisleri Erzurum'un Palandöken Dağında, Palandöken Kayak Merkezinde bulunmaktadır. 2011 yılında "Erzurum Palandöken kış sporları ve turizm master planı" hazırlanmış, 2011 ve 2017 yıllarında düzenlenen uluslararası kış olimpiyatları ile uluslararası tanınırlığı artmıştır. Van'da 2011 yılında Artos Dağına inşa edilen Abalı Kayak Merkezi ile kış turizmi ivme kazanmıştır. Erzurum'dakine kıyasla yeni gelişmekte olan bir merkez olmasına karşılık, Van Gölü manzarasına sahip olması, kar örtülü ama büyük ölçüde güneşli ve yumuşak bir kış geçirmesi, ulaşımın kolay olması ile gelişme potansiyelleri yüksek bir alandır.

Çalışmada birinci yazar, Erzurum Palandöken örneğini, 2017 Avrupa Gençlik Olimpik Kış Festivali ziyareti, 2022 yılında kayak deneyimi, Van Abalı örneğini, 2017'den 2025 yılına kadar kayak deneyimleri sırasında yerinde gözlemlemiştir. Çalışma, bu yerinde gözlem deneyimleri ile haritaların, ilgili kurumların ve tesislerin tanıtım bilgilerinin incelenmesi ve analizine dayanmaktadır. Her iki örnekteki kış turizmi alanları, kent merkezlerine göre konumları, yerleşkelerinin genel düzenleri, ulaşım, pistler, açık ve kapalı tesisler, oteller ve diğer sosyal alanlar, mimar bakış açısı ile ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Kış Turizmi, Turizm Yapıları, Kayak Merkezleri, Dağ Otelleri, Doğu Anadolu Bölgesi

POTENTIALS AND BUILDINGS OF WINTER TOURISM IN THE EASTERN ANATOLIA REGION: THE CASES OF ERZURUM PALANDÖKEN AND VAN ABALI

Abstract

The Eastern Anatolia Region has significant potentials for winter tourism with its high and snowy mountains and natural beauties. In this study, it is aimed to examine the winter tourism potentials and structures of Erzurum and Van, two of the largest cities of the region, from an architectural point of view.

The oldest and most developed winter tourism facilities of the region is Palandöken Ski Center in Palandöken Mountain in Erzurum. In 2011, the "Erzurum Palandöken Winter Sports and Tourism Master Plan" was prepared. Moreover, the international recognition of Erzurum Palandöken Ski Center increased with the international winter Olympics held in 2011 and 2017. In Van, winter tourism has gained momentum with construction of the Abalı Ski Center on Artos Mountain in 2011. Although it is a newly developing center compared to Erzurum, it is an area with high development potential, as it has easy transportation, a view of Lake Van, has a snow-covered but largely sunny and mild winter.

In the study, the first author observed the case of Erzurum Palandöken during his visit to the 2017 European Youth Olympic Winter Festival, his skiing experience in 2022, and the case of Van Abalı during his skiing experiences from 2017 to 2025. The study is based on site observations and the examination and analysis of maps, promotional information of relevant institutions and facilities. In both cases, the winter tourism areas are analyzed in

architectural point of view according to their location relative to the city centers, the general layouts of their campuses, transportation, runways, indoor and outdoor facilities, hotels and other social areas.

Keywords: Tourism, Winter Tourism, Tourism Structures, Ski Resorts, Mountain Hotels, Eastern Anatolia Region

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

RİZE İLİ DOĞAL SİT ALANLARINDAKİ (AYDER YAYLASI, İKİZDERE VADİSİ, FIRTINA DERESİ) KUŞ ÇEŞİTLİLİĞİ VE ORNİTO TURİZM POTANSİYELİ

Prof. Dr. Atilla DURMUŞ
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, atilla@yyu.edu.tr

Prof. Dr. Abdullah YEŞİLOVA
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, yesilova@yyu.edu.tr

Doç. Dr. Hümeyra NERGİZ UYAR
Bitlis Eren Üniversitesi, hnergiz@beu.edu.tr

Özet

Rize ili, Doğu Karedeniz Bölgesinin önemli biyolojik çeşitlilik ve turizm merkezlerinden bir olma özelliğini taşımaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının bünyesinde yapılan doğal sit alanlarının ekolojik temelli bilimsel araştırma projesi kapsamında il sınırları içinde yer alan, Ayder Yaylası, İkizdere Vadisi ve Fırtına Deresinin ornitolojik araştırması gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışmada; Ayder Yaylasında 3 kritik tür olmak üzere 52 kuş türü, Fırtına Deresinde 2 si kritik 54 tür ve İkizdere Vadisinde 4 kritik tür olmak üzere 55 kuş türü belirlenmiştir. Turizm bakanlığı verilerine göre 2024 yılında bu 3 alanı ziyaret eden yerli ve yabancı ziyaretçi sayısı toplam 15149 kişidir. Bu açıdan bakıldığında, ornitolojik tanıtımın yapılması ve ornito-turizmin tur programlarına ve destinasyonlara eklenmesi, doğal güzellikleri olan bu alanların mevcut turizm potansiyelini daha da arttıracağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Avifauna, Doğal Sit Alanları, Doğu Karadeniz, Ekoturizm, Kuşlar

BIRD DIVERSITY AND ORNITHO TOURISM POTENTIAL OF NATURAL SITE AREAS (AYDER PLATEAU, İKİZDERE VALLEY, FIRTINA STREAM) OF RİZE PROVİNCE

Abstract

Rize province is one of the important biodiversity and tourism centers of the Eastern Black Sea Region. Within the scope of the ecologically based scientific research project of natural protected areas within the Ministry of Environment, Urbanization and Climate Change, ornithological research was carried out in Ayder Plateau, İkizdere Valley and Fırtına Stream within the provincial borders. In the study, 52 bird species including 3 critical species were identified in Ayder Plateau, 54 species including 2 critical species in Fırtına Stream and 55 bird species including 4 critical species in İkizdere Valley. According to the data of the Ministry of Tourism, the number of local and foreign visitors visiting these 3 areas in 2024 is 15149 people in total. From this point of view, it is thought that ornithological promotion and the addition of ornitho-tourism to tour programs and destinations will further increase the existing tourism potential of these areas of natural beauty.

Keywords: Avifauna, Natural Site Areas, Eastern Blacksea, Ecotourism, Birds

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

AHLAT KÜMBETLERİNİN KÜLTÜR TURİZMİ AÇISINDAN ÖNEMİ

Dr. Öğr. Üyesi Umut GÜLERYÜZ
Bitlis Eren Üniversitesi, guleryuzumut@gmail.com

Evin TELLİ
Van Büyükşehir Belediyesi, evintelli79@gmail.com

Özet

Ahlat, stratejik konumu ve verimli coğrafyası sayesinde Antik Çağlardan itibaren birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, Van Gölü Havzası'nın en önemli yerleşimlerinden biri olma özelliğini günümüze kadar korumuştur. Derin bir tarihsel geçmişe ve zengin bir kültürel mirasa sahip olan Ahlat, özellikle dini mimari örnekleriyle dikkat çekmektedir. Bu mimari miras içerisinde İslam sanatının anıtsal mezar yapıları olan kümbetler, özgün mimari yapıları ve yüksek estetik değerleriyle ön plana çıkmaktadır.

Ahlat kümbetleri; sahip oldukları mimari formlar, süsleme anlayışları ve yüksek nitelikli yerel taş işçiliği ile hem ulusal hem de uluslararası düzeyde birçok akademik ve bilimsel çalışmaya konu olmuştur. XIII. yüzyıldan XVI. yüzyıla kadar uzanan bir zaman diliminde inşa edilen bu anıt mezarlar, Selçuklu, İlhanlı, Karakoyunlu, Akkoyunlu ve Osmanlı dönemlerinin izlerini taşımakta ve Anadolu'daki diğer kümbet örneklerinden farklılaşan tipolojik özellikler sergilemektedir.

Bu çalışma kapsamında; Usta Şakirt (Ulu) Kümbeti, Emir Bayındır Kümbeti, Hasan Padişah Kümbeti, Yıkık Kümbet, Anonim Kümbet, Mirza Muhammet Kümbeti, Emir Ali Kümbeti, Emir Hüseyin Timur Kümbeti, Esen Tekin Kümbeti, Emir Boğatay Aka ile Şirin Hatun Kümbeti, Keşiş Kümbeti, Erzen Hatun ve Şeyh Necmettin Kümbeti ile Havai Baba Kümbeti ziyaret edilerek yerinde fotoğraflanmış ve mevcut durumları gözlemlenmiştir.

Çalışmanın amacı; Ahlat kümbetlerinin kültür turizmi açısından taşıdığı potansiyeli ortaya koymak, bu yapılara yönelik bir turistik gezi rotası önerisinde bulunmak, ulaşım ve tanıtım konusundaki eksiklikleri tespit ederek bu doğrultuda değerlendirmelerde bulunmaktır. Ayrıca, kümbetlerin korunması ve sürdürülebilir turizm ilkeleri çerçevesinde değerlendirilerek gelecek kuşaklara aktarılması yönünde görüş ve öneriler sunmak da çalışmanın hedefleri arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Ahlat, Kümbet, Ahlat Kümbetleri, Kültür Turizmi

THE IMPORTANCE OF AHLAT TOMBS IN TERMS OF CULTURAL TOURISM

Abstract

Thanks to its strategic location and fertile geography, Ahlat has hosted many civilizations since ancient times and has maintained its distinction as one of the most important settlements in the Lake Van Basin to the present day. With a deep historical past and a rich cultural heritage, Ahlat is particularly notable for its religious architectural examples. Within this architectural heritage, the tombs, which are the monumental tomb structures of Islamic art, stand out with their unique architectural structures and high aesthetic values.

Ahlat tombs have been the subject of many academic and scientific studies at both national and international levels with their architectural forms, decorative approaches and high-quality local stonework. Built in a period extending from the 13th century to the 16th century, these monumental tombs bear traces of the Seljuk, Ilkhanate, Karakoyunlu, Akkoyunlu and Ottoman periods and exhibit typological features that differentiate them from other tomb examples in Anatolia.

Within the scope of this study; Usta Şakirt (Ulu) Tomb, Emir Bayındır Tomb, Hasan Padişah Tomb, Yıkık Tomb, Anonim Tomb, Mirza Muhammed Tomb, Emir Ali Tomb, Emir Hüseyin Timur Tomb, Esen Tekin Tomb, Emir

Boğatay Aka and Şirin Hatun Tombs, Keşiş Tomb, Erzen Hatun and Şeyh Necmettin Tombs and Havai Baba Tomb were visited, photographed on site and their current conditions were observed.

The aim of the study is to reveal the potential of Ahlat tombs in terms of cultural tourism, to suggest a touristic tour route for these structures, to identify deficiencies in transportation and promotion and to make evaluations accordingly. In addition, to present opinions and suggestions for the preservation of the tombs and their transfer to future generations by evaluating them within the framework of sustainable tourism principles are among the objectives of the study.

Keywords: Ahlat, Tomb, Ahlat Tombs, Cultural Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BAL ARILARININ EŞSİZ YOLCULUĞU: APİ-TURİZM

Yüksek Lisans Öğrencisi Melike KAVAK
Selçuk Üniversitesi, mellyzir@hotmail.com
Dr. Öğr. Üyesi Hasan GÖKBAŞ
Bitlis Eren Üniversitesi, hgokbas@beu.edu.tr

Özet

Bal, tıbbi özellikleriyle tarih boyunca pek çok amaç için kullanılmış ve insanlar tarafından değerli bir ürün olarak pazarlanmıştır. Arılar, doğal yaşamın dengesine milyonlarca yıldır katkıda bulunurken, arı ürünlerinin önemi günümüzde giderek artmaktadır. Arıcılık sektörü, yeni ürünlerin ve etkinliklerin ortaya çıkmasını sağlayarak bu alandaki gelişmeleri desteklemektedir. Arılar ve arı ürünleri, api-terapi, api-hava, api-diyet ve api-turizm gibi yenilikçi uygulamaların temelini oluşturmaktadır.

Turizm, ekonomik gelir sağlayan, istihdamı artıran ve bölgelerin kalkınmasına katkıda bulunan önemli bir sektördür. Farklı deneyimler arayan turistlerin talepleri, ülkeleri sürdürülebilir turizm türlerine yönlendirmiştir. Bu bağlamda, api-turizm, arıcılık faaliyetlerini ve arı ürünlerini turizmle birleştiren, doğayı koruyan ve ekonomik fırsatlar sunan yenilikçi bir turizm türü olarak öne çıkmaktadır. Api-turizm kapsamında, arılıklarda gözlem yapma, arıcıların çalışmalarını izleme, bal üretim süreçlerini ve balın özelliklerini öğrenme, arı ürünleri hasadına katılma, bal, propolis gibi ürünleri tanıma, arı kolonilerinin yaşamını gözlemleme, arılar ile insanlar arasındaki ekolojik ilişkiyi keşfetme, api-terapi, api-hava ve api-diyet gibi sağlık odaklı uygulamalara katılma gibi etkinlikler yer almaktadır. Ayrıca, açık hava arı müzeleri gibi faaliyetler de api-turizmin bir parçasıdır. Çevre dostu ve sağlıklı yaşam trendleriyle uyumlu olan api-turizm, sürdürülebilir kalkınmayı desteklerken, bir ülkenin doğal ve kültürel zenginliklerini otantik bir turizm deneyimine dönüştürerek ekonomik bir potansiyel sunmaktadır.

Bu çalışma, arıcılık sektörünün öncülük ettiği yeni alanları tanıtmayı amaçlamaktadır

Anahtar Kelimeler: Api-Turizm, Arıcılık, Eko-Turizm, Sağlık-Turizm, Sürdürülebilir-Turizm

A UNIQUE JOURNEY OF HONEYBEES: API-TOURISM

Abstract

Honey has been used for many different purposes and has been one of the products marketed by humans for its medicinal properties. The contribution of bees to natural life is very important and has a history of millions of years. The importance of bees and bee products is increasing day by day. The beekeeping sector contributes to the emergence of new products and activities. Bees and bee products form the basis of activities such as api-therapy, api-air, api-diet, and apitourism. Tourism is an important field of activity that provides income, offers a wide range of employment, and increases the level of development of regions. Efforts to meet the demands of tourists in search of something different have led countries towards sustainable tourism types. Api-tourism has been added to the new types of tourism to be associated with sustainable tourism. Api-tourism is an innovative type of tourism that both protects nature and offers economic opportunities, where bee products and beekeeping activities are associated with tourism practices. Observing in apiaries, observing the beekeeper's work, learning the method of honey production, learning the properties and details of honey, participating in the harvest of bee products, getting to know other bee products such as honey and propolis, watching how bee colonies live and discovering the ecological relationship between humans and bees, and participating in api-therapy, api-air, and api-diet practices for therapeutic purposes are some of the various activities within the scope of api-tourism. Api-tourism-related activities include open-air and bee museums. Supporting sustainable development in line with healthy and eco-friendly trends, api-tourism is a very promising economic activity as well as transforming a country's natural

wealth and cultural heritage into an authentic travel experience. This study aims to provide information about the new areas triggered by the beekeeping sector.

Keywords: Api-Culture, Api-Tourism, Eco-Tourism, Health-Tourism, Sustainable-Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

GIDA TERÖRÜNÜN GASTRONOMİ TURİZMİNE ETKİLERİ: ALMANYA VE ÇİN DESTİNASYONLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Öğr. Gör. Doğu Can GÜLER
Bitlis Eren Üniversitesi, dcguler@beu.edu.tr

Prof. Dr. Oğuz Türkay
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, turkay@subu.edu.tr

Özet

Bu çalışma, gıda terörünün gastronomi turizmi üzerindeki etkilerini Almanya ve Çin örnekleri üzerinden incelemektedir. Gıda terörü; biyolojik, kimyasal veya fiziksel ajanların kasıtlı olarak gıdalara bulaştırılmasıyla toplum sağlığını tehdit eden ve turizm sektörünü doğrudan etkileyen karmaşık bir tehdittir. Araştırmada, 2011 yılında Almanya'da yaşanan E. coli salgını ile 2008 yılında Çin'de meydana gelen melamin skandalı, karşılaştırmalı vaka analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bu iki olayın gıda güvenliği algısı, turist davranışları, destinasyon imajı ve gastronomi festivalleri üzerindeki etkileri hem nitel hem de nicel veri analizleri aracılığıyla ortaya konmuştur. Almanya örneğinde, salgının başlangıcında biyoterörizm şüphesi kamuoyunda ciddi yankı uyandırmış, restoranlar ve açık hava etkinliklerinde tüketici güveni ciddi biçimde azalmıştır. Çin'deki melamin krizi ise bebek mamalarına endüstriyel kimyasal eklenmesiyle hem ulusal hem de uluslararası düzeyde bir gıda güvenliği felaketine yol açmıştır. Kriz, Çin restoranlarının yurtiçi ve yurtdışındaki itibarını zedelemiş, ithal süt ürünlerine olan talebi artırmıştır. Araştırmanın sonuçları, gıda güvenliği krizlerinin sadece kısa vadeli ekonomik kayıplara değil, aynı zamanda destinasyonların marka değerine, turist sadakatine ve uzun vadeli pazarlama stratejilerine de zarar verdiğini göstermektedir. Gıda terörü olgusuna karşı geliştirilecek uluslararası işbirlikleri, gıda savunması stratejileri ve kriz yönetim sistemleri, gastronomi turizminin sürdürülebilirliği açısından kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Gıda Terörü, Gastronomi Turizmi, Gıda Güvenliği, Biyoterörizm, Destinasyon Yönetimi

THE IMPACT OF FOOD TERRORİSM ON GASTRONOMY TOURİSM: A STUDY ON GERMANY AND CHİNA AS DESTİNATİONS

Abstract

This study examines the impact of food terrorism on gastronomy tourism through a comparative case analysis of Germany and China. Food terrorism is defined as the intentional contamination of food with biological, chemical, or physical agents, posing a serious threat to public health and directly affecting the tourism industry. The research focuses on the 2011 E. coli outbreak in Germany and the 2008 melamine scandal in China as key case studies. Through qualitative content analysis and quantitative descriptive statistics, the study evaluates the effects of these crises on food safety perceptions, tourist behavior, destination image, and gastronomic events. In Germany, the initial suspicion of bioterrorism during the E. coli outbreak significantly reduced consumer confidence in restaurants and food markets. In China, the melamine crisis—caused by the addition of an industrial chemical to infant formula—triggered a nationwide and international food safety disaster. The scandal severely damaged the reputation of Chinese food service establishments both domestically and abroad and led to a dramatic increase in the demand for imported dairy products. Findings indicate that food safety crises not only cause short-term economic losses but also have long-lasting consequences for destination branding, tourist loyalty, and destination marketing strategies. Developing international cooperation, strengthening food defense systems, and implementing effective crisis management policies are essential for sustaining gastronomic tourism in the face of such threats.

Keywords: Food Terrorism, Gastronomy Tourism, Food Safety, Bioterrorism, Destination Management

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SAKİN ŞEHİRLER PAZARLANMALI MI, PAZARLANMAMALI MI?

Dr. Öğr. Üyesi Caner Güçlü
Bitlis Eren Üniversitesi, cguclu@beu.edu.tr

Özet

Küçük şehirlerin turizmdeki artan önemi, özellikle sürdürülebilir kalkınma bağlamında giderek daha fazla ilgi görmektedir. Ortaya çıkan modeller arasında, Cittaslow hareketi yerel kimliğe, çevresel korumaya ve yaşam kalitesine öncelik veren yer temelli bir yaklaşım sunmaktadır. Ancak, Cittaslow şehirleri turizm tanıtımı yoluyla daha görünür hale geldikçe, bu görünürlüğün sürdürülebilirliği konusunda endişeler ortaya çıkmaktadır. Artan turist sayıları kaynakların aşırı kullanımına, geleneksel yaşam tarzlarının bozulmasına ve destinasyonların fiziksel ve kültürel dokusuna baskıya neden olabilmektedir.

Bu çalışma, seçilmiş Cittaslow şehirlerine ilişkin istatistiksel göstergeler ile bu şehirlerin unvan almadan önceki ve sonraki dönemlerine ait akademik literatürü karşılaştırarak turizmin etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın odak noktası, turistik faaliyetlerin yoğunluğunun artmasıyla birlikte ortaya çıkan çevresel, kültürel ve ekonomik değişimlerdir. Araştırma metodolojisi; belge analizi, belediye ve turizmle ilgili istatistiklerin karşılaştırmalı değerlendirilmesi ve söz konusu şehirlerin gelişim sürecini ele alan akademik çalışmalar PRISMA akış şeması esas alınarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, yavaş bir şehrin taşıma kapasitesi ve değerleriyle uyumlu olmayan tanıtım stratejilerinin aşırı kalabalığa, artan israfa ve yerel kültürün metalaştırılmasına yol açabileceğini göstermektedir. Buna karşılık, pazarlamama stratejileri benimseyen destinasyonlar (örneğin tanıtımı düşük sezonlarla sınırlamak veya niş pazarları hedeflemek) daha sürdürülebilir turizm akışları ve daha güçlü toplum desteği deneyimleme eğilimindedir. Çalışma, Cittaslow hareketinin ilkeleri tarafından yönlendirilen seçici ve değer temelli pazarlamanın ileriye dönük uygulanabilir bir yol sunduğu sonucuna varmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cittaslow, Turizm Etkileri, Pazarlamanın Azaltılması, Sürdürülebilirlik, Destinasyon Yönetimi

Marketing or Demarketing Cittaslows?

Abstract

The growing importance of small towns in tourism has been receiving increasing attention, particularly within the framework of sustainable development. Among the emerging models, the Cittaslow movement offers a place-based approach that prioritizes local identity, environmental conservation, and quality of life. However, as Cittaslow towns become more visible through tourism promotion, concerns have emerged regarding the sustainability of such visibility. An increase in tourist numbers can lead to the overuse of resources, the disruption of traditional lifestyles, and pressure on the physical and cultural fabric of destinations.

This study aims to examine the effects of tourism on selected Cittaslow cities by comparing statistical indicators and academic literature from the periods before and after the towns were designated as Cittaslow. The focus of the research is on the environmental, cultural, and economic changes associated with increased tourism intensity. The research methodology includes a combination of document analysis, comparative evaluation of municipal and tourism-related statistics, and a review of academic studies addressing the development trajectories of these towns. The review process was conducted in accordance with the PRISMA flow diagram to ensure a systematic and transparent approach.

According to the findings, promotional strategies that are not aligned with the carrying capacity and core values of a slow city may lead to overcrowding, increased waste generation, and the commodification of local culture. In contrast, destinations that adopt demarketing strategies—such as limiting promotion to off-peak seasons or targeting niche markets—tend to experience more sustainable tourism flows and stronger community support. The

study concludes that selective and value-driven marketing, guided by the principles of the Cittaslow movement, presents a viable path forward for future destination management.

Keywords: Cittaslow, Tourism Impacts, Demarketing, Sustainability, Destination Management

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZM EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN KÜLTÜREL MİRAS DUYARLILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Ayşe KIRAN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, aysekiran882@gmail.com

Doç. Dr. Hacer Arslan KALAY
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, hacerkalay@yyu.edu.tr

Özet

Bu çalışma, Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde turizm eğitimi alan öğrencilerin kültürel mirasa yönelik duyarlılık düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Kültürel miras, bir toplumun tarihsel süreç içinde oluşturduğu, kuşaktan kuşağa aktarılan maddi ve manevi değerler bütünü olarak tanımlanmaktadır. Turizm sektöründe görev alacak bireylerin bu mirasa karşı gösterecekleri duyarlılık, hem mirasın korunması hem de sürdürülebilir turizm anlayışının gelişmesi açısından önem arz etmektedir. Bu doğrultuda, turizm eğitimi alan öğrencilerin kültürel mirasa karşı duyarlılık düzeylerinin ölçülmesinin, bu alanda yapılacak eğitim planlamalarına katkı sağlayacak nitelikte veriler sunacağı düşünülmektedir. Araştırmada nicel araştırma yönteminden faydalanılarak anket tekniği uygulanmıştır. Anket Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde turizm eğitimi alan lisans, önlisans ve yüksek lisans düzeyindeki öğrencilere uygulanmıştır. Analizler sonucunda Tanıma ve anlamaya çalışma, Değer verme ve Koruma (Sorumluluk Duyma) boyutlarının cinsiyete göre farklılaşmadığı, Öğrencilerin yaşları arttıkça değer verme ve koruma konusunda duyarlılık düzeylerinin arttığı, yüksek lisans grubunun duyarlılık düzeylerinin diğer gruplara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Bu araştırma ile turizm eğitimi alan öğrencilerin kültürel mirasa olan duyarlılıkları kapsamında üniversitelerdeki müfredat içeriklerinin gözden geçirilerek düzenlenebileceği düşünülmektedir. Böylece, gelecekte sektörde görev alacak bireylerin kültürel mirasa duyarlı bir yaklaşımla hareket etmelerine katkı sağlanmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras, Duyarlılık, Turizm Öğrencileri, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.

A STUDY ON DETERMINING THE CULTURAL HERITAGE SENSITIVITY LEVELS OF STUDENTS RECEIVING TOURISM EDUCATION

Abstract

This study aims to determine the sensitivity levels of tourism students at Yüzüncü Yıl University toward cultural heritage. Cultural heritage is defined as the totality of tangible and intangible values created by a society throughout its historical process and passed down from generation to generation. The sensitivity of individuals who will work in the tourism sector toward this heritage is crucial for both its preservation and the development of sustainable tourism practices. In this context, measuring the sensitivity levels of tourism students toward cultural heritage is believed to provide valuable data for planning educational programs in this field. The study utilized a quantitative research method, employing a survey technique. The survey was administered to undergraduate, associate degree, and graduate students studying tourism at Van Yüzüncü Yıl University. The analyses revealed that the dimensions of Recognition and Understanding, Valuing, and Protection (Sense of Responsibility) did not vary by gender, sensitivity levels in valuing and protecting increased with age, and the sensitivity levels of graduate students were higher than those of other groups. This research suggests that the curriculum content in universities can be reviewed and revised in light of the sensitivity of tourism students toward cultural heritage. Thus, it will contribute to ensuring that individuals who will work in the sector in the future adopt a sensitive approach to cultural heritage.

Keywords: Cultural Heritage, Sensitivity, Tourism Students, Van Yüzüncü Yıl University

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KÜLTÜREL MİRASIN SANAL TEMSİLİ 3D MEKÂNLAR VE SANAL TURLAR: BİTLİS ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Narin ONAT
Bitlis Eren Üniversitesi, ntemel@beu.edu.tr

Özet

Sanal mekânlar teknolojik olanakların hızla ilerlemesi sebebiyle bireysel kullanımdan sosyal kullanıma kadar çok geniş bir aralıkta yaşamsal alanda yer edinmiştir. Mimarlık, mekân odaklı olması sebebiyle sanal mekân kullanımdan en çok etkilenen pratiklerden biri olmuştur. Mekân, sadece fiziksel sınırların tarif ettiği bir düzlemden uzaklaşmış ve sanal (3D) mekân uygulamalarıyla yeniden anlam kazanmıştır. Fiziksel ortamda var olan kültürel miras öğeleri, gerek bireysel girişimler ile gerekse devlet politikaları ile sanal ortama aktarılmakta ve sanal gezilerle deneyime olanak sağlamaktadır. Çalışma bu yönüyle Bitlis'in kentsel be mimari öğelerinin sanal verisine odaklanmaktadır. Bu amaçla, Bitlis' e ait kültürel ve tarihi miras öğelerinin sanal ortam verileri incelenmiş olup, sanal gezi potansiyelleri, mekânsal olarak tartışılmıştır. Böylece fiziksel gezi imkânları ile sanal gezi imkânları Bitlis kültürel miras ögeleri üzerinden karşılaştırılmıştır. Bu mimari karşılaştırma, bir potansiyel olarak görülen sanal mekânın gerçekte bir avantaj sağlayıp sağlamadığını ortaya koymaktadır. Yanı sıra mimari açıdan sanal mekân kullanımı, mekânsal nitelikleri sağlayıp sağlamadığı karşılaştırmasına neden olmaktadır. Sonuçta kentsel ve mimari sanal alanların çoğalması, kişilerde merak duygusunu tetiklediği için turizm açısından avantaj olarak kabul edilebilir. Bu sebeple çalışmanın özgünlüğü, araştırmanın sadece Bitlis'e özel yapılmış olması ve Bitlis'te var olan sanal mekânların niteliklerinin açıklanması, eksikliklerinin saptanması ve önerin sunulmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Bitlis 3D Mekânlar, Kültürel Miras, Sanal Tur, Bitlis Sanal Temsili, Sanal Kentler

BITLIS 3D SPACES, CULTURAL HERITAGE, VIRTUAL TOUR, BITLIS VIRTUAL REPRESENTATION, VIRTUAL CITIES

Abstract

Due to the rapid advancement of technological possibilities, virtual spaces have gained a place in a wide range of vital areas from individual use to social use. Architecture has been one of the practices most affected by the use of virtual space due to its focus on space. Space has moved away from a plane defined only by physical boundaries and has gained new meaning with virtual (3D) space applications. Cultural heritage elements that exist in the physical environment are transferred to the virtual environment with both individual initiatives and government policies and allow for experience through virtual trips. In this respect, the study focuses on the virtual data of Bitlis' urban and architectural elements. For this purpose, the virtual data of the cultural and historical heritage elements of Bitlis have been analyzed and the potentials of virtual excursions have been discussed spatially. Thus, physical sightseeing opportunities and virtual sightseeing opportunities are compared through Bitlis cultural heritage elements. This architectural comparison reveals whether virtual space, which is seen as a potential, actually provides an advantage. In addition, the use of virtual space in terms of architecture leads to a comparison of whether it provides spatial qualities. As a result, the proliferation of urban and architectural virtual spaces can be considered an advantage in terms of tourism as it triggers a sense of curiosity in people. For this reason, the originality of the study is that the research was conducted only in Bitlis and the qualities of the virtual spaces in Bitlis.

Keywords: Bitlis 3D Spaces, Cultural Heritage, Virtual Tour, Bitlis Virtual Representation, Virtual Cities

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TARİHİ VE KÜLTÜREL MEKÂNLAR: BİTLİS'TE RESTORASYON VE DÖNÜŞÜM SONRASI MİMARİ GEZİ HARİTASI

Öğr. Gör. Narin ONAT
Bitlis Eren Üniversitesi, narintemel@gmail.com

Özet

Bitlis tarihi ve kültürel geçmişinin yanı sıra mimari yapıları ve kentsel yapısıyla dikkati çeken bir şehirdir. Şehrin, tarihi dokusu kent merkeziyle başlayan ve ilçelerini de içerisine alan bir aksta bütünlüklü bir mimari gezi haritası oluşturulma ihtiyacını doğurmaktadır. Tarihi ve kültürel karakteri ulaşım ve iklim etkenli ihmal edilmiş Bitlis'in mimarlık eksenli yeniden okumasını sağlayacak bu çalışma, kentin mimarlık tarihi açısından da önemli bir veri oluşturacaktır. Çalışma bu amaçla, kentin odak alanlarıyla beraber, tarihi yapıları da içerisine alan bir mimari kent rehberi oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda çalışma, şehrin merkezi ve ilçelerini içerisine alan bir kapsamda, restorasyon geçiren ve kullanıma açılan tarihi yapıları, kentsel dönüşüm geçiren alanları, koruma kapsamına alınan tarihi mekanları ve sit alanlarını bütünlüklü bir çalışmayla ele almaktadır. Yöntem olarak mimari programlar aracılığıyla şehrin mevcut imar haritaları, tarihi ve kültürel alanları odak alacak şekilde dönüştürmüş ve dolaşım aksları tarif edilmiştir. Sonuçta, şehrin farklı alanlarına yönelik şematik haritalar üretilmiş olup, mimari görselleştirmelerle zenginleştirilmiştir. Böylece kentin tarihi ve kültürel mekânlarının rotası oluşturulmuş; yerli ve yabancı ziyaretçi için rehber niteliği kazanmıştır. Çalışma yanı sıra, kent imajı söylemsel olarak üretilen Bitlis'in, mimari ve kültürel imajını da netleştirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bitlis Tarihi Mekânlar, Kültürel Alanlar, Bitlis Şematik Haritalar, Mimari Gezi Rehberi, Restorasyon Ve Dönüşüm

HISTORICAL AND CULTURAL SPACES: AN ARCHITECTURAL TOUR MAP OF BITLIS FOLLOWING RESTORATION AND TRANSFORMATION

Abstract

Bitlis is a city that attracts attention with its architectural structures and urban structure as well as its historical and cultural past. The historical texture of the city creates the need to create a holistic architectural travel map on an axis that starts with the city center and includes its districts. This study, which will provide an architectural rereading of Bitlis, whose historical and cultural character has been neglected due to transportation and climate factors, will also constitute an important data in terms of the architectural history of the city. For this purpose, the study aims to create an architectural city guide that includes historical buildings as well as the city's focal areas. In this direction, the study covers the city center and its districts, historical buildings that have been restored and put into use, areas that have undergone urban transformation, historical places and protected areas with a holistic study. As a method, through architectural programs, the existing zoning maps of the city were transformed to focus on historical and cultural areas and circulation axes were defined. As a result, schematic maps have been produced for different areas of the city and enriched with architectural visualizations. Thus, a route of the city's historical and cultural sites has been created and has become a guide for local and foreign visitors. The study also clarifies the architectural and cultural image of Bitlis, whose city image is produced discursively.

Anahtar Kelimeler: Bitlis Historical Sites, Cultural Sites, Bitlis Schematic Maps, Architectural Travel Guide, Restoration and Transformation

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

YÖRESEL RESTORANLARDA ESTETİK DENEYİMİN TÜKETİCİ DAVRANIŞLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: MERAKIN ARACILIK ROLÜ

Dr. Öğretim Üyesi Muhammed TAŞ
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, muhammed.tas@erzincan.edu.tr

Özet

Günümüzde turistler, yalnızca ürün ya da hizmetin kendisine değil, aynı zamanda bu tüketimi çevreleyen estetik ve bilişsel deneyimlere de önem vermektedir. Özellikle gastronomi turizminde, tüketici davranışları üzerinde deneyimsel faktörlerin etkisi giderek artmaktadır. Merak ise bireyin bilgi arayışına, bilinmeyene yönelik keşif isteğine ve deneyimsel doyuma ulaşma ihtiyacına dayalı bir güdüdür. Turizmde bu güdü, özellikle yeni destinasyonları keşfetme, farklı yaşam tarzlarıyla etkileşime girme, görülmemiş doğal veya kültürel varlıkları deneyimleme gibi motivasyonlarla ortaya çıkar. Bu bağlamda bu çalışma amacı, yerel restoranlardaki estetik deneyimlerin bireylerin davranışsal eğilimleri üzerindeki etkisini ve bu etkide merakın aracılık rolünü incelemektir. Araştırmanın evrenini Türkiye'de yerel restoran deneyimi yaşayan bireyler oluşturmaktadır. Veriler, Google Form aracılığıyla çevrimiçi anket tekniği kullanılarak belirlenen evrenden kolayda örnekleme yöntemiyle 345 örneklemden toplanmıştır. Elde edilen veriler, SPSS paket programı yardımıyla PROCESS Macro Model 4 kullanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, estetik deneyim bireylerde anlamlı düzeyde merak duygusu uyandırmakta ve bu merak, tüketicilerin davranışsal eğilimleri üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Ayrıca, estetik deneyimin tüketici davranışı üzerindeki etkisinin büyük ölçüde merak aracılığıyla gerçekleştiği belirlenmiştir. Bu bulgular, deneyimsel pazarlama literatürüne estetik uyaranların bilişsel süreçler üzerinden davranışsal sonuçlara nasıl dönüştüğünü göstererek teorik katkı sağlamaktadır. Uygulayıcılar açısından ise, gastronomi deneyimlerinin yalnızca ürün kalitesiyle değil, aynı zamanda estetik tasarım, atmosfer ve merak uyandırma becerisiyle de desteklenmesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Estetik Deneyim, Merak, Tüketici Davranışı, Deneyimsel Pazarlama, Yerel Gastronomi

THE IMPACT OF AESTHETIC EXPERIENCE ON CONSUMER BEHAVIOR IN LOCAL RESTAURANTS: THE MEDIATING ROLE OF CURIOSITY

Abstract

Today, tourists attach importance not only to the product or service itself but also to the aesthetic and cognitive experiences surrounding its consumption. Especially in gastronomic tourism, the influence of experiential factors on consumer behavior is increasingly significant. Curiosity is a drive based on the individual's pursuit of knowledge, desire to explore the unknown, and need for experiential fulfillment. In tourism, this drive manifests as a motivation to discover new destinations, interact with different lifestyles, and experience unseen natural or cultural assets. In this context, the aim of this study is to examine the effect of aesthetic experiences in local restaurants on individuals' behavioral tendencies and the mediating role of curiosity in this relationship. The research population consists of individuals who have had local restaurant experiences in Turkey. Data were collected from 345 participants selected through a convenience sampling method using an online survey via Google Forms. The data were analyzed using PROCESS Macro Model 4 with the help of the SPSS software package. According to the analysis results, aesthetic experience significantly stimulates a sense of curiosity in individuals, and this curiosity plays a determining role in consumers' behavioral tendencies. Furthermore, it was found that the effect of aesthetic experience on consumer behavior is largely mediated by curiosity. These findings provide a theoretical contribution to the experiential marketing literature by demonstrating how aesthetic stimuli are transformed into behavioral outcomes through cognitive processes. From a practical perspective, it is suggested that gastronomic experiences should be supported not only by product quality but also by aesthetic design, atmosphere, and the ability to arouse curiosity.

Keywords: Aesthetic Experience, Curiosity, Consumer Behavior, Experiential Marketing, Local Gastronomy

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ANKARA KIZILCAHAMAM İLÇESİNİN EKOTURİZM POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ VE MODELLENMESİ

Ögr. Gör. Aslı DENİZ ADIGÜZEL
Bitlis Eren Üniversitesi, adadiguzel@beu.edu.tr

Doç. Dr. Hülya YİĞİT ÖZÜDOĞRU
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, hulya.yigit@hbv.edu.tr

Özet

Ekoturizm, insan faaliyetlerinin sınırlı olduğu ve doğal çevrenin büyük ölçüde korunduğu alanlarda, çevresel ve toplumsal sürdürülebilirliği gözeterek turizm faaliyetlerinin yürütülmesini benimseyen bir yaklaşımdır. 20. yüzyılın sonlarında kontrolsüz olarak gelişmekte olan kitlesel turizm hareketlerinin doğal çevre ve toplumsal yapı üzerinde oluşturduğu tahribatın her geçen gün artmasına tepki olarak alternatif turizm türleri gündeme gelmiş ve ekoturizm kavramı ortaya çıkmıştır. Doğaya dayalı yapısı ile ekoturizm hem kültürel ve doğal kaynakların korunarak değerlendirilmesini sağlaması hem de yerel kalkınmaya katkı sunması açısından sürdürülebilir turizm yaklaşımının temel özelliklerini bünyesinde barındırmaktadır. Bu bağlamda bir bölgede en uygun ekoturizm alanlarının belirlenmesi, yerel ekonomide sürdürülebilir kalkınma sağlaması, doğal ve kültürel mirasın korunması, çevre farkındalığı ve yerel katılım gibi kazanımları neticesinde hem ekonomik hem ekolojik açıdan stratejik bir turizm modeli olarak karşımıza çıkmaktadır. Doğal süreçler ve sosyo-ekonomik faaliyetler arasındaki dinamik ilişki doğal peyzajın bütünlüğünü bozmakta ve parçalanmış bir yapıya dönüşmesine neden olmaktadır. Ekolojik zararları en aza indirmek ve bütünlüğü sağlamak amacıyla habitatlar ve doğal manzaralar arasında bağlantı sağlayarak peyzaj koridorları oluşturulmalı ve ekoturizm planlaması yapılmalıdır. Bu bağlamda çalışmada sosyo-kültürel yapısı ve doğal kaynakları ile öne çıkan Ankara'nın Kızılcahamam ilçesinin ekoturizm açısından en uygun alanları saptanmıştır. Ekoturizm potansiyelinin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmada, bölgenin özgün doğal ve kültürel özellikleri dikkate alınarak, plansız turizm gelişimini engelleyecek ve sürdürülebilir kullanım ilkesine dayalı yönlendirmelerde bulunulacak kararların oluşturulmasına olanak sağlanmıştır. Alanın ekoturizm potansiyelinin değerlendirilmesi için uygunluk analizi araştırma alanının estetik değerlerinin korunması açısından en uygun yaklaşımlardan biridir. Bu bağlamda Fuzzy Analitik Ağ Süreci Ağırlıklı Lineer Kombinasyon Modeli (Fuzzy ANP-WLC) yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem ekoturizm için uygun alanların belirlenmesi açısından oldukça etkili bir mekânsal karar verme aracıdır. Ekoturizm kavramıyla eşdeğer kullanılan doğaya dayalı turizm faaliyetleri bölgenin su kaynakları, doğal bitki örtüsü, jeolojik ve jeomorfolojik yapısı ve iklim özellikleri ile yakından ilişkilidir. Uygulanan modelde de karar verme kriterleri olarak bölgenin doğal özellikleri (eğim, bakı, yükselti, arazi örtüsü), çevresel uygunluğu (korunan alanlar, habitat), erişilebilirlik (yola ve yerleşmelere uzaklık, turistik kaynaklara yakınlık), sosyo- kültürel unsurlar ve turistik altyapı değerlendirilmiştir. Tüm kriterlerin ağırlık değerlendirmeleri için literatürden destek sağlanmıştır. Elde edilen sonuçlar Coğrafi Bilgi Sistemleri yardımıyla mekânsal olarak analiz edilmiştir. Kızılcahamam ilçesinin ekoturizm açısından yüksek, orta ve düşük potansiyele sahip alanları saptanmış ve doğal peyzaj koridorunun sürdürülebilir turizm yönetimi sağlanması açısından önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, Fuzzy Analitik Ağ Süreci Ağırlıklı Lineer Kombinasyon Modeli, Coğrafi Bilgi Sistemleri, Kızılcahamam(Ankara)

DETERMINATION AND MODELING OF THE ECOTOURISM POTENTIAL OF KIZILCAHAMAM DISTRICT, ANKARA

Abstract

Ecotourism is an approach that advocates conducting tourism activities in areas where human activities are limited and the natural environment is largely preserved, with a focus on environmental and social sustainability. Emerging

in response to the increasing degradation caused by uncontrolled mass tourism movements on the natural environment and social structures towards the end of the 20th century, alternative forms of tourism began to be discussed, giving rise to the concept of ecotourism. With its nature-based structure, ecotourism embodies the core characteristics of a sustainable tourism approach by ensuring the conservation and utilization of cultural and natural resources while contributing to local development. In this context, identifying the most suitable areas for ecotourism in a region is a strategic tourism model from both economic and ecological perspectives due to the resulting gains such as achieving sustainable development in the local economy, conserving natural and cultural heritage, raising environmental awareness, and encouraging local participation. The dynamic relationship between natural processes and socio-economic activities disrupts the integrity of the natural landscape, leading to a fragmented structure. In order to minimize ecological damage and ensure continuity, landscape corridors should be created by connecting habitats and natural landscapes, and ecotourism planning should be carried out. In this study, the most suitable areas for ecotourism were identified in Kızılcahamam district of Ankara, which stands out with its socio-cultural structure and natural resources. The study aimed to determine the ecotourism potential of the region by considering its unique natural and cultural features, thus providing guidance for decision-making based on the principle of sustainable use and preventing unplanned tourism development. Suitability analysis is one of the most appropriate approaches for assessing the ecotourism potential of the area in terms of preserving its aesthetic values. In this context, the Fuzzy Analytic Network Process Weighted Linear Combination Model (Fuzzy ANP-WLC) method was used. This method is a highly effective spatial decision-making tool for identifying suitable areas for ecotourism. Nature-based tourism activities, which are used synonymously with the concept of ecotourism, are closely related to the region's water resources, natural vegetation, geological and geomorphological structure, and climatic characteristics. In the applied model, the decision-making criteria included the region's natural features (slope, aspect, elevation, land cover), environmental suitability (protected areas, habitat), accessibility (distance to roads and settlements, proximity to tourist resources), socio-cultural elements, and tourism infrastructure. Weight assessments of all criteria were supported by literature. The results were spatially analyzed using Geographic Information Systems. Areas within Kızılcahamam district with high, medium, and low ecotourism potential were identified, and recommendations were made to ensure sustainable tourism management of the natural landscape corridor.

Keywords: Ecotourism, Fuzzy Analytic Network Process Weighted Linear Combination Model, Geographic Information Systems, Kızılcahamam (Ankara)

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SİNOP'TA KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ VE BALIKÇILIK TURİZMİ: SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYA DOĞRU YEREL BİR YAKLAŞIM

Ahmet ŞAHİN
Sinop Üniversitesi, ahmetasahinn@gmail.com

Burak TOKLU
Sinop Üniversitesi, buraktmustafa@hotmail.com

İlknur Sümeyye CEBEL
Sinop Üniversitesi, ilknurcebel@icloud.com

Doç.Dr. Ali Turan BAYRAM
Sinop Üniversitesi, alibayram@sinop.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Kerem KAPTANGİL
Sinop Üniversitesi, keremkaptangil@sinop.edu.tr

Doç. Dr. Gül ERKOL BAYRAM
Sinop Üniversitesi, gulerkol@sinop.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın amacı, Karadeniz Bölgesi'nin önemli turizm merkezlerinden Sinop ilinde kadın girişimciliğinin balıkçılık turizmi ekosistemine entegrasyonunu sürdürülebilir kalkınma perspektifiyle değerlendirmek; bu bağlamda yerel kadın girişimcilerin mevcut durum ve rollerini belirlemek, sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda karşılaşılan fırsat, kısıtlayıcı etken ve potansiyel riskleri ortaya koymak ve yerel aktörler arasındaki işbirliği mekanizmalarını analiz etmek, elde edilen bulgular temelinde kadın girişimciliğinin güçlendirilmesine yönelik stratejik politika ve uygulama önerileri geliştirmektir. Balıkçılık turizmi, balıkçı ailelerin geleneksel denizcilik bilgi ve deneyimlerini, ziyaretçilere yönelik eğitimsel, kültürel ve rekreatif faaliyetlerle birleştiren sürdürülebilir bir turizm yaklaşımıdır ve bu turizm biçimi, hem yerel deniz kaynaklarının korunmasını hem de kıyı topluluklarının ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Balıkçılıkla iç içe yaşayan yerel halk, hem kültürel miraslarını sergilemekte hem de sürdürülebilir turizm faaliyetleriyle geçim kaynaklarını çeşitlendirmektedir. Geleneksel balıkçılık uygulamalarının turizm ile kesiştiği bu süreçte, özellikle kadınların ekonomik hayata aktif katılımları, toplumsal dönüşüm ve kıyı ekonomisinin canlanması için önemli bir fırsat yaratmaktadır. Sinop'ta özellikle Karakum, Akliman ve Gerze gibi kıyı yerleşimlerinde kadınlar; ağ onarımı, tekne turları, yöresel yemek sunumu, deniz canlıları eğitimi ve kültürel hikâye anlatımı gibi alanlarda aktif roller üstlenerek turizm deneyimini zenginleştirmektedir. Nitel araştırma yöntemi ile yürütülen çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve gözlemler yoluyla kadın girişimcilerin deneyimleri, motivasyonları ve karşılaştıkları zorluklar ele alınmıştır. Balıkçılık turizminin kadınlar için ekonomik bağımsızlık, toplumsal görünürlük ve kültürel aktarım açısından bir fırsat sunduğunu; aynı zamanda yerel halkın denizle olan ilişkisini yeniden tanımlayarak aidiyet duygusunu güçlendirdiği ortaya koyduğu düşünülmektedir. Ayrıca kadın girişimcilerin balıkçılık turizmi sektöründe yaratıcı yöntemler geliştirdiğini; bu stratejilerin yerel ekonomiye hareket kazandırdığını, kültürel mirasın korunmasına ve doğayla uyumlu turizm faaliyetlerinin artmasına olanak tanıdığı varsayılmaktadır. Bu bağlamda, balıkçılık turizmi sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu, topluluk temelli bir model olarak öne çıkmaktadır ve araştırma kapsamında elde edilen sonuçlardan yola çıkarak kamuya ve özel sektöre yönelik öneriler getirilecektir. Sonuç olarak, araştırmanın gelecek çalışmalara da yol gösterebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın Girişimciliği, Balıkçılık Turizmi, Sinop, Sürdürülebilirlik, Yerel Kimlik

WOMEN ENTREPRENEURSHIP AND FISHERY TOURISM IN SİNOP: A LOCAL APPROACH TOWARDS SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Abstract

The aim of this research is to evaluate the integration of women's entrepreneurship into the fishing tourism ecosystem in Sinop, one of the important tourism centers of the Black Sea Region, from a sustainable development perspective; in this context, to determine the current status and roles of local women entrepreneurs, to reveal the opportunities, restrictive factors and potential risks encountered in line with the principles of sustainable development and to analyze the cooperation mechanisms between local actors, and to develop strategic policy and implementation recommendations for the strengthening of women's entrepreneurship based on the findings. Fishing tourism is a sustainable tourism approach that combines traditional maritime knowledge and experiences of fishermen families with educational, cultural and recreational activities for visitors, and this form of tourism aims to both protect local marine resources and contribute to the economic development of coastal communities. Local people living intertwined with fishing both exhibit their cultural heritage and diversify their livelihoods through sustainable tourism activities. In this process where traditional fishing practices intersect with tourism, the active participation of especially women in economic life creates an important opportunity for social transformation and the revitalization of the coastal economy. In Sinop, especially in coastal settlements such as Karakum, Akliman and Gerze, women; enriches the tourism experience by taking on active roles in areas such as net repair, boat tours, local food presentation, marine life education and cultural storytelling. In the study conducted with the qualitative research method, the experiences, motivations and difficulties faced by women entrepreneurs were addressed through semi-structured interviews and observations. It is thought that fishing tourism offers an opportunity for women in terms of economic independence, social visibility and cultural transfer; it also strengthens the sense of belonging by redefining the relationship of the local people with the sea. It is also assumed that women entrepreneurs develop creative methods in the fishing tourism sector; these strategies stimulate the local economy, enable the protection of cultural heritage and increase tourism activities in harmony with nature. In this context, fishing tourism stands out as a community-based model compatible with sustainable development goals, and suggestions will be made for the public and private sectors based on the results obtained within the scope of the research. As a result, it is thought that the research can also guide future studies.

Keywords: Women Entrepreneurship, Pesca Tourism, Sinop, Sustainability, Local Identity

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

PİŞİRME YÖNTEMİ OLARAK TANDIR VE TANDIR EKMEĞİ: ERZURUM ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Gözdenur CANDEMİŞ
Atatürk Üniversitesi, gozdenur.candemis20@ogr.atauni.edu.tr

Özet

Tandır, Türk mutfağında geleneksel bir pişirme yöntemi olarak sadece lezzetli yemeklerin yapımında değil, aynı zamanda somut olmayan kültürel mirasın yaşatılması ve değerlendirilmesinde de önemli bir rol üstlenmektedir. Tandır ekmeği de bu pişirme yönteminin en bilinen ürünlerindendir ve günlük yaşamda önemli bir yer tutmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı; Erzurum bölgesi özelinde tandır ve tandır ekmeği kültürünün incelenmesine ek olarak bu kültürel mirasın sürdürülebilirliği konusunda neler yapılabileceğidir. Belirtilen amaç için nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği ile veriler toplanmıştır. Toplanan veriler ve yapılan doküman incelemeleri doğrultusunda Erzurum'da tandır kültürünün yıllardır süregelen bir gelenek olduğu ve sosyal etkinliklerde önemli bir yer tuttuğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tandır, Tandır Ekmeği, Erzurum Tandırları

TANDOOR AND TANDOOR BREAD AS A COOKING METHOD: THE CASE OF ERZURUM

Abstract

Tandoor, as a traditional cooking method in Turkish cuisine, plays an important role not only in the preparation of delicious dishes but also in the preservation and appreciation of intangible cultural heritage. Tandoor bread is one of the most well-known products of this cooking method and holds significant importance in daily life. In this context, the aim of the study is to examine the culture of tandoor and tandoor bread specifically in the Erzurum region, as well as to explore what can be done regarding the sustainability of this cultural heritage. For this purpose, data were collected using the interview technique, which is one of the qualitative research methods. Based on the collected data and document analyses, it has been concluded that the tandoor culture in Erzurum has been a longstanding tradition and holds an important place in social events.

Keywords: Tandoor, Tandoor Bread, Tandoors of Erzurum

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ÇALIŞAN MÜŞTERİ ETKİLEŞİMİNİN KALİTESİ MÜŞTERİLERİN YAPICI SES DAVRANIŞINI ETKİLER Mİ? MÜŞTERİ RESTORAN ÖZDEŞLEŞMESİNİN ROLÜ

Doç. Dr. Ülker CAN
Batman Üniversitesi, ulker.can@batman.edu.tr

Özet

Çalışan-müşteri etkileşimi, restoran işletmeleri gibi yüksek temaslı hizmet sunumu bağlamında tüketim deneyiminden geçen dinamik bir süreçtir. Keyifli etkileşim hizmet çalışanları ve müşteriler arasındaki keyifli iletişim deneyimlerini ifade eder. Müşterilerin bu etkileşim sırasında hizmet çalışanlarının performansına ilişkin algıları, müşteri beklentilerinin performansla karşılaştırılmasını içeren hizmet kalitesine ilişkin müşteri değerlendirmelerinde kritik bir rol oynayabilir. Müşterilerin restoran hizmetlerine dair elde ettikleri deneyimlerin her biri stratejik açıdan önemlidir. Buna göre, müşteriler ürün ve hizmetteki olası sorunları restorana yansıtarak onların iyileştirmesine yardımcı olabilirler ya da hizmet alırken karşılaşılan gerçek sorunları restorana bildirerek tekrarlanmasını önlemeyi sağlayabilirler, ek olarak restoranın gelişimine elverişli olmayan sorunlar hakkında yorum yaparak restoranın performansını iyileştirebilirler. Tüm bu unsurlar müşterinin yapıcı ses davranışını ortaya çıkarmak adına, çalışan müşteri etkileşiminin kalitesine ve müşterinin restoranla özdeşleşmesine dikkat çekmek adına, değerin birlikte yaratılması açısından değer ifade etmektedir. Bu çalışmanın amacı çalışan müşteri etkileşiminin kalitesinin müşterilerin yapıcı ses davranışına etkisinde müşteri restoran özdeşleşmesinin rolünü incelemektir. Araştırmanın evrenini Ankara ilinde hizmet veren alakart restoran müşterileri oluşturmaktadır. Kolayda örnekleme yöntemi kapsamında anket tekniği ile 310 restoran müşterisine ulaşılmıştır. Çalışmadaki değişkenler arasındaki varsayılan ilişkileri tahmin etmek için yapısal eşitlik modeli (YEM) çatısı altında yol analizi gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, Anderson ve Gerbing (1988) tarafından önerilen yaklaşım kullanılmıştır. İlk olarak, çalışmanın her bir ölçeği için güvenilirlik ve faktör yüklemeleri test edilmiştir. Ölçüm modelinin uyum iyiliği değerleri, yakınsak ve ayırt edici geçerliliği doğrulanmıştır. Kabul edilebilir yakınsak ve ayırt edici geçerlilikler belirlendikten sonra, çalışmanın yapıları arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmak için ikinci adım olan yapısal model test edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre; araştırma çalışan müşteri etkileşiminin kalitesinin müşterilerin yapıcı ses davranışını olumlu etkilediğini ve müşteri restoran özdeşleşmesinin bu etkide aracı rol oynadığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Çalışan Müşteri Etkileşimi, Ses Davranışı, Müşteri Özdeşleşmesi

DOES THE QUALITY OF EMPLOYEE-CUSTOMER INTERACTION AFFECT CUSTOMERS' CONSTRUCTIVE VOICE BEHAVIOR? THE ROLE OF CUSTOMER-RESTAURANT IDENTIFICATION

Abstract

Employee-customer interaction represents a dynamic process, particularly in high-contact service business such as restaurants, where the consumption experience plays a central role. Pleasant interaction refers to the quality of positive communication experiences between service employees and customers. Customers' perceptions of employee performance during these interactions significantly influence their evaluations of service quality, which are typically formed by comparing their expectations with actual performance. Each experience customers have within the restaurant setting holds strategic importance. In this context, customers can contribute to the improvement of service and product quality by reporting real problems encountered during the service process, offering constructive feedback, or identifying potential issues that may hinder service development. All these elements are very important in terms of creating value together, in order to reveal the constructive voice behavior of the customer, to draw attention to the quality of employee-customer interaction and the customer restaurant identification. The aim of this study is to examine the mediating role of customer-restaurant identification in the relationship between the quality of employee-customer interaction and customers' constructive voice behavior. The population of the research consists of customers of A la Carte restaurants operating in Ankara. Using

convenience sampling method, data were collected from 310 restaurant customers through a survey. Path analysis was conducted within the framework of Structural Equation Modeling (SEM) to test the hypothesized relationships among the study variables. The two-step approach proposed by Anderson and Gerbing (1988) was adopted. In the first stage, reliability and factor loadings for each scale were examined. The measurement model's goodness-of-fit indices, as well as its convergent and discriminant validity, were assessed and confirmed. Upon establishing acceptable levels of convergent and discriminant validity, the second stage—the structural model—was tested to evaluate the relationships among the constructs. The findings indicate that the quality of employee-customer interaction has a positive effect on customers' constructive voice behavior and that customer-restaurant identification plays a mediating role in this relationship.

Keywords: Employee Customer Interaction, Voice Behavior, Customer Identification

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

YEREL YEMEK MARKA DEĞERİNİN ÖLÇÜLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Elvan ÖZBEY KESER
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, ekeser@adu.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Haydar Furkan DÜNDAR
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, haydarfurkandundar@gmail.com

Prof. Dr. Berrin GÜZEL
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, berrin.guzel@adu.edu.tr

Özet

Marka değerini, destinasyonlar veya unutulmaz deneyimlere odaklayarak inceleyen çalışmaların yoğunluğu düşünüldüğünde, yerel ürünlere olan ilginin daha sınırlı olduğu gözlemlenmektedir. Halbuki, yerel yemek destinasyonların turizm çekiciliğini arttıran bir değer olarak uygulamada kabul görmektedir. Diğer yandan gelecek turizm trendleri arasında en ön sıralarda sayılan kavramlardan biri olarak da sayılmaktadır. Tüketiciler açısından bakıldığında yerel yemek hizmetinin ve ürününün değerli kabul edilmesinin, bir deneyim oluşturma ve daha fazla dahil olma hissi yaratma potansiyeline sahip olduğu düşünülmektedir. Bunun yanı sıra, tüketici zihninde yarar sağlayan ve denemeye değer bulunan ürünlerin yerel bir karaktere sahip olmasıyla birlikte değerlendirildiğine önemli bir değer algısı oluşturmaktadır. Yerel yemek üretiminde; yerel ürün kullanımı, geleneksel tekniklerden yararlanılması ve belli coğrafi sınırlar içerisinde bu sürecin devamlılığı yerel yemekleri diğer yemeklerden ayırarak tüketici için farklı ve benzersiz bir deneyim sunarak markalaşmaya ve algılanan değerini geliştirmeye devam etmektedir.

Bu çalışmanın amacı yerel ürünlerin marka değeri oluşum sürecinde ki rolünü incelemektir. Aakerin marka değeri ölçeğine göre marka bağlılığı, marka bilinirliği, algılanan kalite ve marka çağrışımları alt boyutlarını oluşturmaktadır. Bu amaçla Antalya, Aydın, İzmir, Isparta, İstanbul ve Konya şehirlerinde uygulan anketler ile 428 katılımcıya ulaşılmıştır. Toplanan veriler SPSS programı ile analiz edilme aşamasındadır. Elde edilen sonuçların yerel yemek alan yazınına katkı sunması beklenmektedir. Bununla birlikte çalışmanın destinasyon pazarlamacılarına, yerel yemek marka değerinin güçlendirilmesi çabalarında yol gösterici olabileceği düşünülmektedir

Anahtar Kelimeler: Marka Değeri, Yerel Yemek, Marka Değeri Ölçeği

MEASURING LOCAL FOOD BRAND EQUITY

Abstract

Given the intensity of studies focusing on brand value in the context of destinations or memorable experiences, interest in local products appears to be more limited. However, local cuisine is widely recognized as a value that enhances the destinations tourism attractiveness. Besides, it is also considered one of the leading concepts among future tourism trends. From a consumer perspective, the appreciation of local food services and products is thought to have the potential to create an experience and foster a greater sense of involvement. Additionally, when products perceived as beneficial and worth trying in the consumer's mind including its association with a local character, they generate a significant perception of value. In local food production, the use of local ingredients, traditional techniques, and the continuity of this process within specific geographical boundaries distinguish local cuisine from other foods, offering consumers a distinct and unique experience, thereby strengthening branding and perceived value.

The aim of this study is to examine the role of local products in the formation of brand value. According to Aaker's brand equity model, brand loyalty, brand awareness, perceived quality, and brand associations constitute the sub-

dimensions. For this purpose, surveys conducted in the cities of Antalya, Aydın, İzmir, Isparta, Istanbul, and Konya reached 428 participants. The collected data is currently being analysed using the SPSS program. The results are expected to contribute to the literature on local cuisine. Furthermore, the study is anticipated to provide guidance for destination marketers in their efforts to strengthen the brand value of local food.

Keywords: Brand Equity, Local Food, Brand Equity Scale

BİTLİS'TE SAĞLIK AMAÇLI REKREATİF FAALİYETLERİN YARARLARI VE UYGULAMA ETKINLİĞİ: LİTERATÜR TEMELLİ BİR BAKIŞ

Doç. Dr. Ramazan ERDOĞAN
Bitlis Eren Üniversitesi, rerdogan@gmail.com

Ahmethan YILDIRAK
Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, ahmethan.yildirak@gsb.gov.tr

Emrullah YILMAZ
Siirt Milli Eğitim Müdürlüğü, yilmazemrullah47@gmail.com

Özet

Rekreatif etkinlikler bireylerin fiziksel, ruhsal ve sosyal sağlıklarını destekleyici rolüyle halk sağlığı politikalarında giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Özellikle toplumun tüm kesimine hitap eden farklı rekreatif etkinlikler bölgenin tanıtımında ve sağlık turizmi açısından önem teşkil etmektedir. Bu çalışmanın amacı Bitlis ilinde yürütülen sağlık amaçlı rekreatif faaliyetler ve turizm açısından uygulamadaki etkinliğini mevcut literatür ışığında değerlendirmektir. Bitlis ilinde farklı kırsal bölgelerde uygulanan rekreatif programların, toplumsal katılımı artırma, sağlıklı yaşam alışkanlıklarını teşvik etme ve yaşam kalitesini iyileştirme açısından önemli bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Çalışma kapsamında ulaşılan bulgulara göre, Bitlis ilinde Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün öncülüğünde gerçekleştirilen kayak etkinlikleri, yamaç paraşütü, açık hava spor etkinlikleri, yürüyüş parkurları ve kadınlara yönelik spor merkezleri gibi uygulamaların halkın düzenli fiziksel aktivite alışkanlığını artırdığı belirlenmiştir. Ayrıca Ahlat ve Adilcevaz ilçelerinde yürütülen sahil bandı rekreasyon projeleri hem yerel halk hem de turistler için aktif yaşam alanları sunmakta ve bölgenin fiziksel aktivite potansiyelini artırmaktadır. Rekreatif etkinliklere ek olarak Bitlis'in kaplıca kaynakları da sağlık amaçlı rekreatif faaliyetler içinde önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle Güzelsu (Harabehamam), Ilıcak (Nemrut), ve Nazik kaplıcaları, romatizmal hastalıklar, kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları ve stres kaynaklı sorunların tedavisinde tamamlayıcı bir yaklaşım sunmaktadır. Yerel halkın yanı sıra çevre illerden gelen bireyler tarafından da tercih edilen bu doğal kaynakların, termal turizm kapsamında değerlendirilerek bölgesel halk sağlığına ve ekonomik kalkınmaya katkı sağladığı görülmektedir.

Sonuç olarak; Bitlis ilinde sağlık temelli rekreasyon faaliyetlerinin işlevselliği; erişilebilirlik, sürdürülebilirlik ve hedef kitleye uygunluk açısından değerlendirildiğinde olumlu bir seyir izlemektedir. Bu bilgiler doğrultusunda Bitlis özelinde daha bütüncül ve kapsayıcı rekreasyon politikalarının geliştirilmesi gerekliliğini ortaya koymak hem toplum sağlığı hem ilin turizm potansiyeline önemli katkı sunacağı kanısındayız.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Bitlis, Sağlık

Benefits and Implementation Effectiveness of Recreational Activities for Health Purposes in Bitlis: A Literature-Based Perspective

Abstract

Recreational activities are gaining increasing importance in public health policies with their role in supporting the physical, mental and social health of individuals. Different recreational activities, especially those that appeal to all segments of the society, are important for the promotion of the region and health tourism. The aim of this study is to evaluate the effectiveness of recreational activities for health purposes and tourism in Bitlis province in the light of the existing literature. It seems that recreational programs implemented in different rural areas in Bitlis province have a significant potential in terms of increasing social participation, encouraging healthy living habits and improving the quality of life. According to the findings obtained within the scope of the study, it was

determined that practices such as skiing events, paragliding, outdoor sports activities, walking tracks and sports centers for women, carried out under the leadership of the Provincial Directorate of Youth and Sports in Bitlis province, increased the habit of regular physical activity of the people. In addition, coastal recreation projects carried out in Ahlat and Adilcevaz districts offer active living spaces for both local people and tourists and increase the physical activity potential of the region. In addition to recreational activities, Bitlis' thermal springs also have an important place in recreational activities for health purposes. Especially Güzelsu (Harabehamam), Ilıcak (Nemrut), and Nazik thermal springs offer a complementary approach in the treatment of rheumatic diseases, musculoskeletal disorders and stress-related problems. It is seen that these natural resources, which are preferred by individuals from surrounding provinces as well as local people, contribute to regional public health and economic development by being evaluated within the scope of thermal tourism.

In conclusion; Functionality of health-based recreation activities in Bitlis province; It follows a positive trend when evaluated in terms of accessibility, sustainability and suitability for the target audience. In line with this information, we believe that revealing the need to develop more holistic and inclusive recreation policies specifically for Bitlis will make a significant contribution to both public health and the tourism potential of the province.

Keywords: Recreation, Bitlis, Health

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

GASTRONOMİ TURİZMİNDE DİJİTAL HİKÂYE ANLATIMI: VİDEO BLOGLARIN KAPADOKYA'NIN MUTFAK MİRASININ TANITIMI VE KORUNMASI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Oğuzhan YÜCEL
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, 220301000200@nevsehir.edu.tr

Doç. Dr. Koray ÇAMLICA
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, koraycamlica@nevsehir.edu.tr

Özet

Türkiye'de UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Kapadokya, gerçeküstü manzaraları ve tarihi hazineleriyle ünlüdür. Ancak jeolojik ve kültürel harikalarının ötesinde, ana akım turizm anlatılarında yeterince keşfedilmemiş zengin bir mutfak geleneği yatmaktadır. Bu çalışma, video blogların (vlog) Kapadokya'nın yerel yemek kültürünü tanıtmak, sürdürülebilir turizmi teşvik etmek ve somut olmayan mirası korumak için nasıl dinamik araçlar olarak hizmet ettiğini incelemektedir. Popüler seyahat vlogger'larının içeriklerini analiz eden bu araştırma, bölgesel özgünlüğün artırılmasında dijital medya ve gastronomi turizmi arasındaki simbiyotik ilişkiyi vurgulamaktadır. Anadolu gelenekleri ve volkanik topraklarıyla şekillenen Kapadokya mutfağı, testi kebabı, mantı ve gözleme gibi kendine özgü yemeklerin yanı sıra eski üzüm bağlarından elde edilen geleneksel şaraplara da sahiptir. Vlog'lar bu mutfak pratiklerini sürükleyici bir hikâye anlatımı yoluyla yakalamakta ve yerel zanaatkârlar, aile restoranları ve organik çiftliklerle etkileşimleri sergilemektedir. Vlog'ların görsel ve anlatısal çekiciliği, mutfak deneyimlerini küresel bir kitleye sanal davetlere dönüştürerek duyusal katılımı artırıyor. Bu tür içerikler yalnızca gastronomi turizmini teşvik etmekle kalmaz, aynı zamanda yerel toplulukların kültürel gururunu ve ekonomik direncini de güçlendirir. Metodolojik olarak bu çalışmada, Kapadokya odaklı 50 yemek vlogunun nitel analizi, vlog yaratıcılarıyla yarı yapılandırılmış görüşmeler ve izleyici davranışını değerlendirmek için anketler kullanılmıştır. Bulgular, vlogların özgünlük ve sürdürülebilirliği vurgulayarak destinasyonun cazibesini artırdığını ve izleyicilerin %78'inin bu tür içeriklerle etkileşime girdikten sonra Kapadokya'yı ziyaret etmeye yönelik ilgilerinin arttığını göstermektedir. Buna ek olarak, vloglar genellikle hiper-yerel üreticileri ön plana çıkararak dolaylı olarak eko-bilinçli turizmi teşvik ediyor. Araştırma, dijital hikaye anlatımının gastronomi, turizm ve kültürel sürdürülebilirlik arasında köprü kurma konusundaki dönüştürücü potansiyelini vurguluyor. Kapadokya gibi destinasyonlar için vloglar hem tanıtım araçları hem de etnografik kayıtlar olarak işlev görüyor ve küreselleşmenin ortasında mutfak geleneklerinin devam etmesini sağlıyor. Bu çalışma, turizm politikalarını belirleyenlerin, kültürel özgünlüğe ve toplumsal faydaya öncelik veren kampanyaları teşvik etmek için içerik oluşturucularla birlikte çalışması gerektiğini savunuyor. Nihayetinde, vlogların salt pazarlamanın ötesine geçerek, dijital çağda mirası korumaya yönelik katılımcı bir eylem olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kapadokya, Yemek Turizmi, Vıdeo Bloglar, Mırasın Korunması, Sürdürülebılır Turizm, Dijital Hıkâye Anlatımı

Digital Storytelling in Gastronomic Tourism: Analysing the Impact of Video Blogs on the Promotion and Preservation of Cappadocia's Culinary Heritage

Abstract

Cappadocia, a UNESCO World Heritage Site in Turkey, is famous for its surreal landscapes and historical treasures. But beyond its geological and cultural wonders lies a rich culinary tradition that is underexplored in mainstream tourism narratives. This study examines how video blogs (vlogs) serve as dynamic tools to promote Cappadocia's local food culture, promote sustainable tourism, and preserve intangible heritage. By analyzing the content of popular travel vloggers, this research highlights the symbiotic relationship between digital media and gastronomy tourism in enhancing regional authenticity. Cappadocian cuisine, shaped by Anatolian traditions and

volcanic soils, is characterized by distinctive dishes such as testi kebab, manti and gözleme, as well as traditional wines from ancient vineyards. The vlogs capture these culinary practices through immersive storytelling and showcase interactions with local artisans, family restaurants and organic farms. The visual and narrative appeal of vlogs increases sensory engagement by transforming culinary experiences into virtual invitations to a global audience. Such content not only promotes gastronomy tourism, but also strengthens the cultural pride and economic resilience of local communities. Methodologically, this study includes a qualitative analysis of 50 Cappadocia-focused food vlogs, semi-structured interviews with vlog creators, and a qualitative analysis of 50 food vlogs. Findings suggest that vlogs increase the attractiveness of the destination by emphasizing authenticity and sustainability, with 78% of viewers showing increased interest in visiting Cappadocia after engaging with such content. In addition, vlogs often highlight hyper-local producers, indirectly promoting eco-conscious tourism. The research highlights the transformative potential of digital storytelling to bridge gastronomy, tourism and cultural sustainability. For destinations like Cappadocia, vlogs function as both promotional tools and ethnographic records, ensuring the continuation of culinary traditions amidst globalization. This study argues that tourism policymakers should work with content creators to promote campaigns that prioritize cultural authenticity and social good. Ultimately, it demonstrates that vlogs go beyond mere marketing and are a participatory act of heritage preservation in the digital age.

Keywords: Cappadocia, Food Tourism, Video Blogs, Heritage Conservation, Sustainable Tourism, Digital Storytelling

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

YEŞİL DÖNÜŞTÜRÜCÜ LİDERLİK, VE KONAKLAMA İŞLETMELERİNDE UYGULAMALARI

Doç. Dr. Burcu Turan TORUN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, burcuturan@yyu.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Özge Ağar İLTER
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ozgeagarilter@gmail.com

Özet

Yönetim alanında çevreye önem veren liderlik anlayışı yeşil dönüşümcü liderlik anlayışı olarak ifade edilmektedir. Yeşil dönüştürücü liderlik anlayışı, dönüştürücü liderlik anlayışının sahip olduğu özelliklerin yanı sıra çevreyi korumayı ve bunun için gereken davranışları ortaya koymayı sağlayan bir liderlik modelidir. Bu model, son zamanlarda adından söz ettirmekte ve araştırmalara konu olmaktadır.Yeşil dönüşümcü liderler, işletmenin çevresel değerlerini vurgularlar. Yeşil iş terimlerini tanımlarlar ve üst düzey çevresel değerlere odaklanılmasını sağlarlar. Bu faaliyetler, işletmenin çevresel hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmanın yanı sıra izleyenlerin kendi değerlerinin gerçekleştiği algısını geliştirir. Böylece, izleyenler günlük işlerini kişisel olarak sahip olunan değerlerle uyumlu ve daha anlamlı ve etik değerlerine daha önem gösterildiğini hissetmeye başlarlar.İzleyenlerin yeşil dönüşümcü liderleriyle aynı değerlere sahip olduğu algısı, daha fazla yeşil çalışan davranışıyla ilişkilendirilebilir. Günümüzde işletmelerin daha fazla çevreye önem vermesi gerekmektedir. Bu gereklilik hem çevrenin olabildiğince kirlenmesi dolayısıyla hem de gelecekteki nesillere temiz bir çevre bırakmak gerekliliğinden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda ele alınan konuların önemli olduğu düşünülmektedir. İşletmelerin de mal ve hizmet üretirken çevreyi dikkate alan liderlik modelleri önem kazanmıştır. Bu liderlik modelleri ile çevreye verilen zararın en aza indirilmesi ve çevrenin korunması amaçlanır. Dolayısıyla bu liderlik modellerinden birisi olan yeşil dönüştürücü liderlik anlayışının işletmelerin davranışlarına ve performanslarına olan etkilerini belirlemek önemlidir. Bu araştırmada da yeşil dönüştürücü liderliğin uygulama alanları,kazanımları ve konaklama işletmelerindeki yönetim boyutundan ve örnekleme alanlarından bahsedilecektir

Anahtar Kelimeler: Yeşil Dönüştürücü Liderlik,Konaklama İşletmeleri,Liderlik Uygulamaları

GREEN TRANSFORMATIVE LEADERSHIP, AND APPLICATIONS IN ACCOMMODATION BUSINESSES

Abstract

In the field of management, the leadership approach that cares about the environment is expressed as the green transformational leadership approach. The green transformational leadership approach is a leadership model that provides the characteristics of the transformational leadership approach as well as protecting the environment and demonstrating the necessary behaviors for this purpose. This model has recently been talked about and is the subject of research. Green transformational leaders emphasize the environmental values of the business. They define green business terms and ensure that high-level environmental values are focused on. In addition to helping the business achieve its environmental goals, these activities also develop the perception of the followers that their own values are realized. Thus, the followers begin to feel that their daily work is compatible with the values they personally have and is more meaningful and that more importance is given to their ethical values. The perception that the followers have the same values as the green transformational leaders can be associated with more green employee behavior. Today, businesses need to care more about the environment. This necessity stems from both the pollution of the environment as much as possible and the need to leave a clean environment for future generations. In this context, the issues discussed are considered important. Leadership models that take the environment into account when producing goods and services have gained importance. These leadership models aim to minimize the damage to the environment and protect the environment. Therefore, it is important to

determine the effects of the green transformational leadership approach, which is one of these leadership models, on the behaviors and performances of businesses. In this research, the application areas of green transformational leadership, its gains, and the management dimension and sampling areas in accommodation businesses will be discussed.

Keywords: Green Transformational Leadership, Accommodation Businesses, Leadership Practices

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM KAPSAMINDA COĞRAFİ İŞARETLİ İÇLİ KÖFTELER

Öğr. Gör. Dr. Sümeyye DALAGAN
Siirt Üniversitesi, sumeyye.dalagan@siirt.edu.tr

Özet

İçli köfte, Türkiye'nin birçok bölgesinde farklı tarifler ve pişirme teknikleriyle hazırlanan, hem günlük yaşamda hem de özel günlerde tüketilen geleneksel bir yemek olma özelliği taşımaktadır. Böylece bu ürünün coğrafi işaret alması, hem yerel kimlik ve kültürel aidiyet açısından hem de gastronomi turizmi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu çalışma, sürdürülebilir turizm kapsamında Türkiye'nin yöresel mutfak kültüründe önemli bir yere sahip olan mahreç işaretiyle tescillenmiş içli köftelerin kültürel miras niteliğini ve bölgesel çeşitliliğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmanın verileri, Türk Patent ve Marka Kurumu'nun (TÜRKPATENT) Coğrafi İşaret ve Geleneksel Ürün Adı veri tabanından elde edilmiştir. Çalışma kapsamında mahreç işareti ile tescillenmiş Adana, Diyarbakır, Gaziantep, Malatya, Polat, Urfa, Bitlis ve Siirt içli köfteleri incelenmiştir. Doküman analizi yöntemiyle yürütülen çalışmada, her bir içli köftenin iç harcı, dış hamuru, pişirme yöntemi, şekli ve yöresel sunum biçimleri gibi ayırt edici özellikleri tematik olarak değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, coğrafi işaretli içli köftelerin hem içerik hem de hazırlanış biçimi bakımından önemli farklılıklar taşıdığını ortaya koymaktadır. Bu çeşitlilik, içli köftenin sadece bir yemek olarak değil; aynı zamanda kültürel hafızayı taşıyan bir unsur olarak değerlendirilmesini mümkün kılmaktadır. Çalışma sonucunda, coğrafi işaretli içli köftelerin gastronomi temelli sürdürülebilir turizm faaliyetleri içinde değerlendirilmesinin, hem yerel kalkınmaya hem de kültürel mirasın korunmasına katkı sağlayabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Turizm, Gastronomi Turizmi, Coğrafi İşaret, İçli Köfte, Kültürel Miras

İÇLİ KÖFTE'S WITH GEOGRAPHICAL INDICATION WITHIN THE SCOPE OF SUSTAINABLE TOURISM

Abstract

İçli köfte is a traditional dish prepared with different recipes and cooking techniques in many regions of Turkey, consumed both in daily life and on special occasions. Thus, the geographical indication of this product is of great importance both in terms of local identity and cultural belonging and gastronomy tourism. This study aims to reveal the cultural heritage and regional diversity of içli köfte, which are registered with the indication of origin, which has an important place in Turkey's regional culinary culture within the scope of sustainable tourism. The data of the research were obtained from the Geographical Indication and Traditional Product Name database of the Turkish Patent and Trademark Office (TURKPATENT). Within the scope of the study, içli köfte from Adana, Diyarbakır, Gaziantep, Malatya, Polat, Urfa, Bitlis and Siirt, which are registered with the indication of origin, were examined. In the study conducted with the document analysis method, the distinctive features of each içli köfte such as its filling, outer dough, cooking method, shape and regional presentation styles were evaluated thematically. The findings show that geographically indicated içli köfte's have significant differences in terms of both their content and preparation method. This diversity enables the evaluation of içli köfte's not only as a dish but also as an element carrying cultural memory. As a result of the study, it was concluded that the evaluation of geographically indicated içli köfte's within sustainable tourism activities based on gastronomy could contribute to both local development and the preservation of cultural heritage.

Keywords: Sustainable Tourism, Gastronomy Tourism, Geographical Indication, İçli Köfte's, Cultural Heritage

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

VAN GÖLÜ HAVZASI'NDAKİ BİYOKLİMATİK KONFOR KOŞULLARININ TURİZM AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doktora Öğrencisi Mustafa Recep İRCAN
Çankırı Karatekin Üniversitesi, mustafarecepircan@gmail.com

Doç. Dr. Neşe DUMAN
Çankırı Karatekin Üniversitesi, neseduman@karatekin.edu.tr

Özet

Belirli bir mekânda uzun süreli hava olaylarının ortalaması olarak tanımlanan iklim, insan yaşamının her alanını etkilemektedir. Bu alanlardan biri de turizm ve rekreasyon faaliyetleridir. Çünkü ortamdaki biyoklimatik konfor koşulları insanları bedensel ve ruhsal yönden etkilemektedir. Özellikle biyoklimatik konfor şartlarının uygun olduğu sahalarda bireyler kendilerini daha rahat hissederek bölgedeki turizm faaliyetinden daha çok zevk almaktadır. İklim ve turizm açısındaki bu bağlantıdan dolayı bu çalışmada Van Gölü Havzası'nın biyoklimatik konfor koşulları incelenmiş ve bunun turizm faaliyetleri açısından değerlendirilmesi yapılmıştır. Konfor koşullarının yorumlanmasında insanın fizyolojik özelliklerini dikkate alan Fizyolojik Eşdeğer Sıcaklık (FES) ve Modifiye Fizyolojik Eşdeğer Sıcaklık (mFES) indisleri kullanılmıştır. Yapılan bu hesaplamalar RayMan programında analiz edilmiştir. Analizlerde Van Gölü Havzasında uzun süreli meteorolojik ölçümlerin yapıldığı Ahlat, Erciş, Gevaş, Muradiye, Özalp, Tatvan ve Van meteoroloji istasyonlarının iklim verileri kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, biyoklimatik konfor koşulları yıl içerisinde farklı konfor özelliklerine sahiptir. Bu konfor koşulları doğa ve kültür turizmi açısından değerlendirildiğinde genel olarak nisan, mayıs, haziran, eylül ve ekim aylarında serin, konforlu ve az sıcak şartların etkili olmasına bağlı olarak ilgili dönemlerde doğa ve kültür turizmi açısından uygun olduğu tespit edilmiştir. Kış turizmi açısından değerlendirildiğinde ise havzadaki yağış durumuna bağlı olarak aralık, ocak ve şubat aylarının düşük termal koşullarından dolayı kış turizmi açısından uygun olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Biyoklimatik Konfor Koşulları, Van Gölü Havzası, Turizm, Fizyolojik Eşdeğer Sıcaklık (FES)

EVALUATION OF BIOCLIMATIC COMFORT CONDITIONS IN VAN LAKE BASIN IN TERMS OF TOURISM

Abstract

Climate, which is defined as the average of long-term weather events in a certain place, affects every area of human life. One of these areas is tourism and recreation activities. Because bioclimatic comfort conditions in the environment affect people physically and mentally. Especially in areas where bioclimatic comfort conditions are suitable, individuals feel more comfortable and enjoy tourism activities in the region more. Due to this connection between climate and tourism, in this study, the bioclimatic comfort conditions of the Lake Van Basin were examined and evaluated in terms of tourism activities. Physiological Equivalent Temperature (FES) and Modified Physiological Equivalent Temperature (mFES) indices, which take into account the physiological characteristics of humans, were used in the interpretation of comfort conditions. These calculations were analysed in RayMan programme. In the analyses, climate data of Ahlat, Erciş, Gevaş, Muradiye, Özalp, Tatvan and Van meteorological stations where long-term meteorological measurements were made in Lake Van Basin were used. According to the results obtained, bioclimatic comfort conditions have different comfort characteristics throughout the year. When these comfort conditions are evaluated in terms of nature and cultural tourism, it is determined that it is suitable for nature and cultural tourism in the relevant periods due to the cool, comfortable and less hot conditions in April, May, June, September and October. When evaluated in terms of winter tourism, it was determined that

the months of December, January and February are suitable for winter tourism due to low thermal conditions depending on the precipitation in the basin.

Keywords: Bioclimatic Comfort Conditions, Lake Van Basin, Tourism, Physiological Equivalent Temperature (FES)

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

COĞRAFİ ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN HAMAMBOĞAZI (BANAZ-UŞAK) KAPLICALARI

Prof. Dr. Mehmet DENİZ
Uşak Üniversitesi, mehmet.deniz@usak.edu.tr

Özet

Uşak ili çok büyük olmayan yüzölçümüne rağmen sağlık turizmi bakımından önemli çekiciliklere sahiptir. Bu çekiciliklerden bir kısmını da termal kaynaklar oluşturur. İl arazisinde Kayaağıl, Hamamboğazı, AKsaz, Emirfakı, Örencik, Hasköy ve Kızılcaören'de bir kısmı turistik olarak değerlendirilebilecek önemli sıcak su kaynakları bulunur. Geçmişte bu kaynakların hemen hepsinden kaplıca turizminde faydalanılmıştır. Günümüzde ise sadece Kayaağıl ve Hamamboğazı tesislerinde sağlık turizmi yatırımları aktif olarak işletilmektedir. Bu çalışmanın amacı Hamamboğazı termal kaynaklarının coğrafi özelliklerini ve kaplıcanın turizm potansiyelini ortaya koymaktır. Araştırmada betimsel bir araştırma olup, saha çalışması ile veri toplanmıştır. Bu amaçla yörenin fiziki ve beşeri coğrafya özellikleri incelenmiş ve kaplıca ile ilişkisi açıklanmıştır. Kaplıca sahası Uşak ilinin Banaz ilçesi sınırları içindedir. Kaplıca sahası Kozluca ve Kabaklar Tepeler ile Çatma ve Kaplangı dağlarının kuzeybatıya bakan eteklerinde Kaşık ve Dibek tepelerin arasında Hamam Dere yakınında 950 ilâ 1000 m'ler arasındadır. Kaplıca çevresi Menderes Masifininin kristalinlerinden, Tersiyer dönemi volkanik arazilerinden ve eski göl depoları ile alüvyon depolardan müteşekkildir. Kaplıca çevresinde termal suların etkisi ile traverten oluşumlarına da rastlanır. Sahadaki termal suların sıcaklığı 71°C'ye kadar çıkabilmektedir. Kaplıca suları , Kaplıca 40 lt/sn. debide olup, litresinde 5 gr minerilazasyona sahip termomineralli sulardır. Kimyasal açıdan "sodyum, kalsiyum, bikarbonat ve sülfatlı su"; Balneolojik açıdan "bikarbonatlı, sülfatlı ve florürlü balneolojik su" niteliğinde olup sağlık kürlerine uygun yapıdadır. Kaplıca çevresinde turizm fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır. Uzun vadede, 23'ü termal, 5 turistik konaklama tesisi, 1 günübirlik kullanıma açık olan 29 yapı planlanmaktadır. Termal turizme açılması beklenen sahada 901.278,41 m2 alanda 7260 yatak kapasitesine ulaşılacaktır. Ulaşımı oldukça kolay olan kaplıca sahası Uşak Ankara karayolunun güneyinde yer almakta ve doğrudan bu anayola bağlantısı bulunmaktadır. Tesislerin tamamlanmasıyla yörede turizm önemli bir istihdam kaynağı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Turizm Coğrafyası, Uşak, Banaz, Hamamboğazı Termal Tesisleri, Termal Turizm, Sağlık Turizmi, Termalizm.

HAMAMBOĞAZI (BANAZ-UŞAK) HOT SPRINGS IN TERMS OF GEOGRAPHICAL FEATURES

Abstract

Despite its small surface area, Uşak province has important attractions in terms of health tourism. Some of these attractions are thermal springs. Kayaağıl, Hamamboğazı, AKsaz, Emirfakı, Örencik, Hasköy, and Kızılcaören are important hot water springs in the province, some of which can be utilized for tourism. In the past, almost all of these springs were used in spa tourism. Today, only Kayaağıl and Hamamboğazı facilities actively operate health tourism investments. This study aims to reveal the geographical characteristics of Hamamboğazı thermal springs and the spa's tourism potential. The study is a descriptive research and data were collected through fieldwork. For this purpose, the physical and human geography characteristics of the region were examined and its relationship with the hot spring was explained. The spa area is within the borders of Banaz district of Uşak province. The hot spring area is between 950 and 1000 meters between the Kozluca and Kabaklar Hills and the northwest-facing foothills of the Çatma and Kaplangı mountains, between the Kaşık and Dibek hills, near Hamam Dere. The area around the hot spring is composed of crystalline deposits of the Menderes Massif, Tertiary period volcanic lands, old lake deposits, and alluvial deposits. Travertine formations are also encountered around the hot spring with the effect of thermal waters. The temperature of the thermal waters in the area can reach up to 71°C. Hot spring waters are thermomineral waters with a flow rate of 40 lt/sec., and a mineralization of 5 g per liter. Chemically it is "sodium, calcium, bicarbonate, and sulfate water"; balneologically it is "bicarbonate, sulfate and fluoride

balneological water" and is suitable for health cures. Tourism feasibility studies have been completed around the thermal springs. In the long term, 29 structures are planned, 23 of which are thermal, 5 touristic accommodation facilities, and 1 open for daily use. In the area expected to be opened to thermal tourism, 7260 bed capacity will be reached on an area of 901,278.41 m2. The spa area, which is very easy to access, is located south of Uşak Ankara highway and has a direct connection to this highway. With the completion of the facilities, tourism will be an important source of employment in the region.

Keywords: Tourism Geography, Uşak, Banaz, Hamamboğazı Thermal Spring, Thermal Tourism, Health and Wellness Tourism, Thermalism.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

YİYECEK VE İÇECEK İŞLETMELERİ ÇALIŞANLARININ İŞ PERFORMANSLARINDA YEŞİL DÖNÜŞTÜRÜCÜ LİDERLİĞİN ROLÜ: VAN İLİ ÖRNEĞİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Özge Ağar İLTER
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ozgeagarilter@gmail.com

Doç.Dr.Burcu Turan Torun
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, burcuturan@yyu.edu.tr

Özet

Etkili ve başarılı bir örgüt için çalışan performansı ve örgüte katkısı önemlidir. Teknolojik gelişmelerin ve yoğun rekabet koşullarının olduğu günümüzde çalışanın örgüte olan bağlılık ve sadakati örgütün hedeflerine ulaşmak için gereklidir. Çalışanın iş performansı, diğer kişiler ve çevresel faktörlerden de etkilenir.Hem iç hem dış faktörler çalışanları etkilemektedir. Çalışanın aile yapısı, konut durumu, sosyo-ekonomik durumlar, eğitim düzeyi, kültürel faktörler, dini inançlar, iş başarısını etkileyen faktörlerdir. Çalışanları etkileyen bu faktörler arasında liderlik davranışları ve tarzları da oldukça önemlidir,bu bağlamda günümüzde popüler bir liderlik tarzını yansıtan çevreyi koruma konusunda liderlik yaklaşımı, çalışanların yeşil düşünce ve davranışlarını artırmada önemli bir rol oynamaktadır. Liderlerin yeşil davranışları teşvik etme ve güçlendirme sürecindeki etkileri büyük önem taşımaktadır. Dönüşümcü liderler, sürdürülebilir kalkınmayı ön planda tutar, bu hedefleri rehber olarak kullanır ve güçlü bir çevre bilinci geliştirir. Bu çalışmada da Van ili kapsamında yiyecek ve içecek işletmeleri bağlamında yeşil dönüştürücü liderlik ve iş performansının kapsamlı bir analizinin yapılması amaçlanmıştır. Çalışmanın evreni Van ilinde faaliyet gösteren büyük yiyecek ve içecek işletmeleri olarak belirlenmiştir. Araştırmanın yapıldığı dönemde 287 büyük ölçekli yiyecek ve içecek işletmesinin Van Lokantacılar Fırıncılar Pastacılar Kahvaltıcılar ve Kasaplar Esnaf Odası'na kayıtlı olduğu belirlenmiştir. Ancak bu işletmelerden 34'ü kapalı olmasından, 18'inin kurumsal yapısının değişmesinden ve 29'unun çalışmaya katılmayı kabul etmemesinden dolayı sadece 206 işletmedeki çalışanlara yüz yüze anket uygulanmıştır. Kolayda örnekleme yönetimi ile 206 işletmedeki 936 çalışandan toplanan veriler SPSS 20 ile analiz edilmiştir. Analizler sonucu Çalışanların yeşil dönüşümcü liderlik algılarının tek başına iş performansları üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İş Performansı, Liderlik, Yeşil Dönüştürücü Liderlik

THE ROLE OF GREEN TRANSFORMATIVE LEADERSHIP IN THE JOB PERFORMANCE OF FOOD AND BEVERAGE BUSINESS EMPLOYEES: THE CASE OF VAN PROVINCE

Abstract

For an effective and successful organization, employee performance and contribution to the organization are important. In today's world where technological developments and intense competition conditions exist, employee commitment and loyalty to the organization are necessary to achieve the organization's goals. Employee job performance is also affected by other people and environmental factors. Both internal and external factors affect employees. Employee family structure, housing status, socio-economic conditions, education level, cultural factors, religious beliefs are factors that affect job success. Among these factors affecting employees, leadership behaviors and styles are also very important, in this context, the leadership approach to protecting the environment, which reflects a popular leadership style today, plays an important role in increasing employees' green thinking and behaviors. The effects of leaders in the process of encouraging and strengthening green behaviors are of great importance. Transformational leaders prioritize sustainable development, use these goals as a guide, and develop a strong environmental awareness. In this study, it is aimed to conduct a comprehensive analysis of green transformational leadership and job performance in the context of food and beverage businesses in Van province.

The universe of the study is determined as large food and beverage businesses operating in Van province. During the period in which the research was conducted, it was determined that 287 large-scale food and beverage businesses were registered with the Van Chamber of Restaurant Owners, Bakers, Confectioners, Breakfast Shops and Butchers. However, since 34 of these businesses were closed, 18 had changed their corporate structure and 29 did not accept to participate in the study, face-to-face surveys were conducted with employees in only 206 businesses. Data collected from 936 employees in 206 businesses using easy sampling method were analyzed with SPSS 20. As a result of the analysis, it was seen that employees' green transformational leadership perceptions alone had a significant impact on their job performance.

Keywords: Work Performance, Leadership, Green Transformational Leadership

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZMDE KATILIMCI YAKLAŞIMLAR: SPOR ve OYUN TEMELLİ ETKİLEŞİMLER

Doç. Dr. Tuğba MUTLU BOZKURT
Bitlis Eren Üniversitesi, tmutlubozkurt@gmail.com

Doktora Öğrencisi Helin OLCAY
Bitlis Eren Üniversitesi, hlnolcy@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı, sürdürülebilir turizmde spor ve oyun temelli uygulamaların katkılarını incelemektir. Ayrıca spor ve oyun temelli uygulamaların sürdürülebilir turizm gelişimine katkılarını incelemek ve bu iki yaklaşımın turizmdeki dönüştürücü potansiyelini çok yönlü olarak ele almak amaçlanmaktadır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden betimsel araştırma modeli ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntem, mevcut literatür ve kaynaklardan elde edilen verilerle, spor ve oyun temelli uygulamaların sürdürülebilir turizmdeki rolünü incelemeyi amaçlamaktadır. Turizm sektörünün hızlı büyümesiyle birlikte doğal kaynakların korunması, kültürel mirasın sürdürülebilirliği ve toplumsal fayda üretimi gibi konular önem kazanmıştır. Bu bağlamda, sürdürülebilir turizm anlayışı, çevresel, ekonomik ve sosyal sürdürülebilirliği temel alan çok boyutlu bir yaklaşım sunmaktadır. Son yıllarda, bu yaklaşımı destekleyen iki önemli unsur olan spor ve oyun, sürdürülebilir turizm uygulamaları içerisinde dikkat çekici bir yer edinmiştir. Spor temelli turizm faaliyetleri; doğa yürüyüşü, bisiklet, dağcılık, su sporları gibi etkinliklerle hem çevreye duyarlı hareket alanları oluşturmakta hem de yerel ekonomilere katkı sağlamaktadır. Bu etkinlikler bireylerde çevre farkındalığı yaratırken, fiziksel aktivite ve sağlıklı yaşamı da teşvik etmektedir. Öte yandan, oyunlaştırma (gamification) ve dijital oyun temelli uygulamalar, turistlerin seyahat noktası kurduğu etkileşimi artırmakta ve öğrenme süreçlerini desteklemektedir. Özellikle çocuklar ve gençler için çevre eğitimi, kültürel tanıtım ve ekolojik bilinç kazandırmada oyunlar etkili araçlar olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca oyunlaştırılmış turizm uygulamaları, ziyaretçilerin aktif katılımını sağlayarak sürdürülebilir davranışları teşvik etmektedir. Sonuç olarak, bu çalışmada spor ve oyun temelli uygulamaların sürdürülebilir turizm gelişimine katkıları incelenmiş ve bu iki yaklaşımın turizmdeki dönüştürücü potansiyeli çok yönlü bir şekilde değerlendirilmiştir. Yapılan araştırmalar doğrultusunda, sürdürülebilir turizmin çağdaş uygulamalarında spor ve oyun odaklı yöntemlerin önemli bir rol oynadığı ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Spor, Oyun, Oyunlaştırma, Spor Tabanlı Turizm ve Sürdürülebilir Turizm

PARTICIPATORY APPROACHES IN SUSTAINABLE TOURISM: SPORTS AND GAME-BASED INTERACTIONS

Abstract

The aim of this study is to examine the contributions of sports and game-based practices in sustainable tourism. It is also aimed to examine the contributions of sports and game-based practices to sustainable tourism development and to address the transformative potential of these two approaches in tourism in a multifaceted manner. The research was conducted with the descriptive research model, one of the quantitative research methods. This method aims to examine the role of sports and game-based practices in sustainable tourism with the data obtained from the existing literature and sources. With the rapid growth of the tourism sector, issues such as the protection of natural resources, the sustainability of cultural heritage and the production of social benefits have gained importance. In this context, the concept of sustainable tourism offers a multidimensional approach based on environmental, economic and social sustainability. In recent years, sports and games, which are two important elements supporting this approach, have gained a remarkable place in sustainable tourism practices. Sports-based tourism activities; both create environmentally sensitive movement areas with activities such as hiking, cycling, mountaineering and water sports and contribute to local economies. While these activities create environmental

awareness in individuals, they also encourage physical activity and healthy living. On the other hand, gamification and digital game-based applications increase the interaction that tourists establish with the travel destination and support learning processes. Games are considered as effective tools in environmental education, cultural promotion and ecological awareness, especially for children and young people. In addition, gamified tourism applications encourage sustainable behaviors by ensuring the active participation of visitors. As a result, this study examines the contributions of sports and game-based applications to sustainable tourism development and evaluates the transformative potential of these two approaches in tourism in a multifaceted way. In line with the research conducted, it has been revealed that sports and game-oriented methods play an important role in contemporary sustainable tourism applications.

Keywords: Sports, Games, Gamification, Sports-Based Tourism and Sustainable Tourism

SPOR TABANLI ALTERNATİF TURİZM: SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR YAKLAŞIM

Doç. Dr. Tuğba Mutlu Bozkurt
Bitlis Eren Üniversitesi, tmutlubozkurt@gmail.com

Muhammed Can Amak
Bitlis Eren Üniversitesi, muhammedcanamak65@gmail.com

Özet

Bu çalışmada amaç, alternatif turizm anlayışı çerçevesinde sporun rolünü inceleyerek, spor temelli turizm faaliyetlerinin sürdürülebilir turizm gelişimine olan katkılarını çok boyutlu bir perspektiften değerlendirmektir. Bu bağlamda, sporun yalnızca fiziksel aktivite ya da rekreasyon aracı olmanın ötesinde; çevresel farkındalık, bireysel gelişim, yerel kalkınma ve sosyo-kültürel etkileşim gibi alanlarda da nasıl etkili olabileceği ortaya konulmaktadır. Ayrıca çalışma, alternatif turizm kapsamında değerlendirilen doğa yürüyüşü, dağcılık, bisiklet, kampçılık ve su sporları gibi etkinliklerin turistik destinasyonların sürdürülebilirliği üzerindeki potansiyel katkılarını da incelemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama yöntemi mevcut literatürden elde edilen bilgiler doğrultusunda, spor temelli alternatif turizmin mevcut durumunu ve etkilerini açıklamayı amaçlayan bir yaklaşımla veriler toplanmıştır. Geleneksel turizm anlayışının çevresel, kültürel ve sosyal açılardan sürdürülebilirlik sorunları yaratması, alternatif turizm türlerine olan ilgiyi artırmıştır. Bu bağlamda, spor turizmi; doğayla uyumlu, bireysel gelişimi destekleyen ve yerel kalkınmayı teşvik eden bir alternatif turizm türü olarak öne çıkmaktadır. Alternatif turizm, kitlesel turizmin aksine, daha özgün, deneyim odaklı ve çevresel hassasiyet taşıyan bir yaklaşıma sahiptir. Spor ise bu anlayışı destekleyen önemli bir unsur olup, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde çok boyutlu katkılar sunmaktadır. Alternatif turizm kapsamında yer alan kano turları, yamaç paraşütü, oryantiring, kaya tırmanışı, kar yürüyüşleri ve doğa kampları gibi etkinlikler, katılımcılara hem fiziksel ve zihinsel açıdan aktif bir deneyim sunmakta hem de ziyaret edilen destinasyonların doğal, kültürel ve turistik değerlerinin tanıtımına katkı sağlamaktadır. Bu tür faaliyetler, çevreyle bütünleşik şekilde planlandığında, sürdürülebilir turizmin gelişimine destek olmakta ve yerel toplulukların ekonomik ve sosyal kalkınmasını da teşvik etmektedir. Ayrıca bu tür etkinlikler, yerel ekonomilere doğrudan katkı sağlarken, aynı zamanda sporun sağlık, sosyal bütünleşme ve yaşam kalitesi üzerindeki olumlu etkilerini desteklemektedir. Ayrıca, spor temelli alternatif turizm faaliyetleri, doğa ile etkileşim sürecinde çevresel farkındalığı artırarak ekolojik sürdürülebilirliğe de hizmet etmektedir. Sonuç olarak, spor ve alternatif turizm arasındaki ilişki, yalnızca ekonomik kazançla sınırlı olmayan; sosyo-kültürel, çevresel ve sağlık boyutlarını da içeren çok katmanlı bir yapıya sahiptir. Bu nedenle, yerel yönetimler ve turizm politikaları oluşturulurken, spor temelli alternatif turizm uygulamalarının desteklenmesi, sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada stratejik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Alternatif Turizm, Spor Turizmi, Sürdürülebilirlik ve Spor Temelli Etkinlik

SPORT-BASED ALTERNATIVE TOURISM: A SUSTAINABLE APPROACH

Abstract

The aim of this study is to examine the role of sports within the framework of alternative tourism and to evaluate the contributions of sport-based tourism activities to sustainable tourism development from a multidimensional perspective. In this context, it is emphasized that sports go beyond being merely a physical activity or recreational tool, playing an effective role in areas such as environmental awareness, individual development, local economic growth, and socio-cultural interaction. Additionally, the study aims to explore the potential contributions of activities such as hiking, mountaineering, cycling, camping, and water sports—considered under alternative tourism—to the sustainability of tourism destinations. In this research, data were collected through the descriptive survey method, one of the quantitative research techniques, based on existing literature to explain the current state and impacts of sport-based alternative tourism. The environmental, cultural, and social sustainability issues created

by traditional mass tourism have increased interest in alternative tourism types. In this regard, sports tourism stands out as a type of alternative tourism that is compatible with nature, supports individual development, and promotes local development. Unlike mass tourism, alternative tourism offers a more authentic, experience-oriented, and environmentally sensitive approach. Sports support this approach by offering multidimensional contributions on both individual and societal levels. Activities such as canoe tours, paragliding, orienteering, rock climbing, snow hiking, and nature camps, which are considered within the scope of alternative tourism, offer participants both physically and mentally engaging experiences while also contributing to the promotion of the natural, cultural, and touristic values of the visited destinations. When planned in harmony with the environment, these types of activities support the development of sustainable tourism and promote the economic and social advancement of local communities. Moreover, such activities provide direct contributions to local economies, while simultaneously supporting the positive effects of sport on health, social integration, and quality of life. In addition, sport-based alternative tourism activities enhance environmental awareness through interaction with nature and contribute to ecological sustainability. In conclusion, the relationship between sports and alternative tourism is a multifaceted structure that includes not only economic benefits but also socio-cultural, environmental, and health dimensions. Therefore, when local governments and tourism policies are being shaped, the support and promotion of sport-based alternative tourism practices play a strategic role in achieving sustainable development goals.

Keywords: Alternative Tourism, Sports Tourism, Sustainability, Sport-Based Activities

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BAKISYAN (BETHKUSTAN)-ALAGÖZ SÜRYANİ KÖYÜ: BİR KİMLİK VE KÜLTÜRÜN İZİNDE ETNOGRAFİK BİR YOLCULUK

Dr. Emine AKMAN
Bağımsız Araştırmacı, e.akman47@outlook.com
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali SEVGİ
Iğdır Üniversitesi, mali.sevgi@igdir.edu.tr

Özet

Bu çalışma, Mardin'in Midyat ilçesine bağlı Bakısyan (Bethkustan)-Alagöz Süryani Köyü'nün kültürel ve dinsel yapısını, günlük yaşam pratiklerini ve inanç ritüellerini etnografik bir yaklaşımla incelemeyi amaçlamaktadır. Süryanilerin tarihsel olarak önemli bir yerleşimi olan bu köy, Mor İliyo Kilisesi'nden günümüze taşınan kültürel mirası, dini bayramları, toplumsal dayanışma biçimleri ve mekânsal belleğiyle dikkat çekmektedir. Bu bağlamda araştırmanın temel soruları; Süryani kimliğinin bu yerleşimde nasıl korunduğu, modernleşme karşısında geleneklerin nasıl yeniden üretildiği ve inanç pratiklerinin günlük yaşamla nasıl iç içe geçtiğidir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden etnografi ile yürütülmüş; yerinde gözlemler, yarı yapılandırılmış görüşmeler ve fotoğraf belgeleri aracılığıyla veri toplanmıştır. Araştırmanın örneklemini köyde yıl boyunca kalıcı olarak yaşayan yaklaşık 15 hane ile yaz aylarında Avrupa'dan gelen 8 hanelik geçici nüfus oluşturmaktadır. Bu iki grup üzerinden yerel ve diaspora Süryanileri arasında gelenek aktarımı ve kültürel süreklilik ilişkisi analiz edilmiştir. Çalışma bulgularına göre, köy halkı başta Mor İliyo Kilisesi olmak üzere dini yapılar etrafında kolektif bir aidiyet üretmekte; Paskalya gibi dini bayramlar ise hem yerel hem diasporik Süryaniler için kimliğin yeniden inşa edildiği sembolik zamanlar olarak öne çıkmaktadır. İnanç, gündelik yaşamla iç içe geçmiş; hayvancılık ve üzüm bağcılığı gibi geçim faaliyetleri dahi dinsel ritüellerle anlam kazanmaktadır. Bakısyan örneği, kültürel sürekliliğin mekânsal ve sembolik temellerini göstermesi açısından dikkate değerdir.

Anahtar Kelimeler: Süryani Kültürü, Etnografik Yöntem, Kültürel Miras, Dini Ritüeller Yerel Kimlik

BAKISYAN (BETHKUSTAN)-ALAGÖZ SYRIAC VILLAGE: AN ETHNOGRAPHIC JOURNEY IN PURSUIT OF IDENTITY AND CULTURE

Abstract

This study aims to explore the cultural and religious structure, everyday life practices, and belief rituals of the Syriac village of Bakisyan (Bethkustan)-Alagöz, located in the Midyat district of Mardin, through an ethnographic approach. As a historically significant settlement for Syriacs, this village stands out with its cultural heritage transferred from the Mor Iliyo Church, religious festivals, forms of social solidarity, and spatial memory. In this context, the study seeks to answer how Syriac identity is preserved in this locality, how traditions are reproduced in the face of modernization, and how religious practices are interwoven with daily life. The research was conducted using ethnographic methods, with data collected through on-site observations, semi-structured interviews, and photographic documentation. The sample consists of approximately 15 households residing permanently in the village and 8 households who temporarily return from Europe during the summer months. The study analyzes the relationship between tradition transmission and cultural continuity among both local and diasporic Syriacs. According to the findings, the villagers construct a sense of collective belonging primarily around religious structures, particularly the Mor Iliyo Church. Religious holidays such as Easter emerge as symbolic times in which identity is reconstructed for both local and diaspora Syriacs. Faith is deeply embedded in everyday life; even subsistence activities like livestock farming and viticulture gain meaning through religious rituals. The case of Bakisyan is significant in revealing the spatial and symbolic foundations of cultural continuity.

Keywords: Syriac Culture, Ethnographic Method, Cultural Heritage, Religious Rituals, Local Identity

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

GÖRSEL PAYLAŞIMLARLA DİJİTAL TANITIM: SOSYAL MEDYADA GASTRONOMİ İÇERİKLERİ

Lisans Öğrencisi Berra Rümeysa USTA
Maltepe Üniversitesi, berraaustaa@gmail.com
Dr. Öğr. Üyesi Derya BAYKAL BAYSAL
Maltepe Üniversitesi, deryabaykalbaysal@maltepe.edu.tr

Özet

Günümüzde dijitalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte sosyal medya platformları, turizm sektörünün tanıtım stratejilerinde önemli bir yer edinmiştir. Özellikle görsel içeriğin ön planda olduğu sosyal medya mecraları, destinasyon pazarlamasında etkili araçlar haline gelmiştir. Bu bağlamda gastronomi turizmi, sosyal medya üzerinden yapılan paylaşımlarla geniş kitlelere ulaşmakta ve destinasyonların yerel lezzetleri üzerinden bir kimlik oluşturmasına katkı sunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, sosyal medya platformlarından TikTok'ta paylaşılan gastronomi içeriklerinin dijital tanıtım sürecine ve kullanıcı davranışlarına etkisini nitel bir içerik analizi yöntemiyle incelemektir.

Araştırma kapsamında TikTok'ta "#gastronomi" ve "#lezzetrotası" gibi etiketlerle paylaşılan ve yüksek etkileşim alan videolar seçilmiştir. Bu videolar; sunum biçimi, kullanılan dil, yerel vurgular, içerik üreticisinin kimliği (influencer ya da bireysel kullanıcı), izleyici etkileşimi (beğeni, yorum, paylaşım) gibi tematik unsurlar doğrultusunda analiz edilmiştir. Ayrıca, içeriklere yapılan kullanıcı yorumları değerlendirilerek izleyicilerin bu içeriklere nasıl tepki verdikleri ve içeriklerin kullanıcı davranışlarını nasıl etkilediği araştırılmıştır.

Elde edilen bulgular, TikTok'un gastronomi içerikleri aracılığıyla belirli bölgelerin ve yöresel yemeklerin görünürlüğünü artırdığını ve kullanıcılar üzerinde merak, keşfetme isteği ve seyahat motivasyonu oluşturduğunu göstermektedir. Yorumlarda sıkça karşılaşılan "Oraya mutlaka gitmeliyim" veya "Bu yemeği denemek istiyorum" gibi ifadeler, sosyal medya içeriklerinin kullanıcı davranışlarını etkilediğini ortaya koymaktadır. Özellikle influencer içeriklerinin, güven oluşturarak yeme-içme mekanlarının popülerleşmesinde rol oynadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, görsel temelli paylaşımların öne çıktığı TikTok gibi sosyal medya platformları, gastronomi içerikleriyle hem dijital tanıtımı güçlendirmekte hem de gastronomi turizmine katkı sunan katılımcı bir iletişim alanı yaratmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Dijital Tanıtım, Gastronomi Turizmi

DIGITAL PROMOTION THROUGH VISUAL SHARING: GASTRONOMY CONTENT ON SOCIAL MEDIA

Abstract

Today, with the acceleration of digitalization, social media platforms have gained an important place in the promotional strategies of the tourism sector. Social media channels, where visual content is at the forefront, have become effective tools in destination marketing. In this context, gastronomy tourism reaches large masses through social media posts and contributes to the creation of an identity of destinations through their local flavors. The aim of this study is to examine the impact of gastronomy content shared on TikTok, one of the social media platforms, on the digital promotion process and user behaviors through a qualitative content analysis method.

Within the scope of the research, videos shared on TikTok with tags such as "#gastronomy" and "#lezzetrotası" and receiving high interaction were selected. These videos were analyzed in line with thematic elements such as presentation style, language used, local accents, identity of the content producer (influencer or individual user),

audience interaction (likes, comments, shares). In addition, user comments on the content were evaluated to investigate how the audience reacted to the content and how the content affected user behavior.

The findings show that TikTok increases the visibility of certain regions and local dishes through gastronomy content and creates curiosity, desire to explore and travel motivation on users. Expressions such as "I must go there" or "I want to try this food" frequently encountered in the comments reveal that social media content influences user behavior. In particular, influencer content has been found to play a role in the popularization of food and beverage venues by building trust.

As a result, social media platforms such as TikTok, where visual-based posts are prominent, both strengthen digital promotion with gastronomy content and create a participatory communication space that contributes to gastronomy tourism.

Keywords: Social Media, Digital Promotion, Gastronomy Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

EKOTURİZMİN SOSYO-EKOLOJİK SİSTEMLERE ETKİSİ: YEREL EKOLOJİK ÖZELLİKLER VE TOPLUM ARASINDAKİ İLİŞKİLER

Dr. Ayşegül TEKEŞ
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, tekesaysegulll@gmail.com

Özet

Ekoturizmin sosyo-ekolojik sistemler üzerindeki etkileri, yerel ekolojik özellikler ve toplum arasındaki karşılıklı ilişkiler çerçevesinde disiplinler arası bir bakış açısıyla ele alınmaktadır. Sosyo-ekolojik sistemler; ekolojik bileşenlerle (biyoçeşitlilik, doğal kaynaklar, ekosistem hizmetleri) sosyal yapılar (kültürel değerler, ekonomik faaliyetler, yönetim biçimleri) arasındaki etkileşimlerin süreklilik arz ettiği dinamik ve karmaşık sistemlerdir. Ekoturizm, ilkeleri itibarıyla doğal alanların korunması, çevresel farkındalık geliştirilmesi ve yerel halkın refahının artırılması gibi hedefler taşısa da bu hedeflerin uygulamada ne ölçüde gerçekleştirilebildiği tartışma konusudur. Bu bağlamda, çalışmanın temel amacı, ekoturizmin sosyo-ekolojik sistemler üzerindeki çok boyutlu etkilerini değerlendirmek ve bu etkilerin yerel ölçekteki ekolojik özellikler ile toplumsal yapılar arasındaki etkileşimler üzerinden nasıl şekillendiğini analiz etmektir. Çalışmada, ekoturizmin ekolojik sistemler üzerinde habitat tahribatı, yaban hayatı üzerindeki stres faktörleri ve çevresel taşıma kapasitesinin aşılması gibi olumsuz etkiler doğurabileceği; aynı zamanda koruma bilincini artırma, yerel ölçekte biyoçeşitliliğin tanıtımına katkı sağlama gibi olumlu çıktılar da sağlayabileceği vurgulanmaktadır. Sosyal sistemler açısından ise, yerel halk için alternatif geçim kaynaklarının oluşması, kültürel mirasın canlandırılması ve yönetişim süreçlerine katılım gibi olumlu etkiler; kültürel yozlaşma, ekonomik eşitsizlik ve dışa bağımlılık gibi olumsuzluklarla birlikte değerlendirilmektedir. Çalışmada, nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş olup, literatür taramasına ek olarak farklı yerlerden seçilen örnek vaka analizleri üzerinden ekoturizm uygulamalarının sosyo-ekolojik sistemler üzerindeki etkileri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Farklı coğrafyalardan örnek vaka incelemeleriyle desteklenen bu çalışma, sürdürülebilir ve dirençli sosyo-ekolojik sistemler inşa edebilmek adına ekoturizm planlamasında katılımcı, kapsayıcı ve uyarlanabilir yönetişim modellerinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Biyoçeşitlilik, Ekoturizm, Sosyo-Ekolojik Sistemler, Sürdürülebilirlik, Yerel Halk

THE IMPACT OF ECOTOURISM ON SOCIO-ECOLOGICAL SYSTEMS: INTERACTIONS BETWEEN LOCAL ECOLOGICAL CHARACTERISTICS AND COMMUNITIES

Abstract

The impacts of ecotourism on socio-ecological systems were examined through an interdisciplinary lens within the framework of reciprocal interactions between local ecological characteristics and human communities. Socio-ecological systems are defined as dynamic and complex structures in which ecological components (such as biodiversity, natural resources, and ecosystem services) and social structures (including cultural values, economic activities, and governance systems) interact continuously. Although ecotourism is inherently guided by principles such as nature conservation, environmental awareness, and the improvement of local livelihoods, the extent to which these goals are realized in practice remains a subject of debate. In this context, the primary aim of this study is to evaluate the multidimensional effects of ecotourism on socio-ecological systems and to analyze how these effects are shaped through the interactions between local ecological attributes and social structures. The study highlights that ecotourism may generate negative ecological consequences, such as habitat degradation, increased stress on wildlife, and the surpassing of environmental carrying capacity, while also offering positive outcomes, including the enhancement of conservation awareness and the promotion of biodiversity at the local scale. In terms of social systems, ecotourism can lead to the creation of alternative income sources for local communities, the revitalization of cultural heritage, and increased participation in governance processes, but may also bring about adverse effects such as cultural commodification, economic inequality, and dependency on external actors. A

qualitative research approach was adopted in this study, incorporating a comprehensive literature review alongside comparative case study analyses from diverse geographic regions to assess the socio-ecological impacts of ecotourism practices. Supported by examples from various locations, this study underscores the necessity for participatory, inclusive, and adaptive governance models in ecotourism planning to foster sustainable and resilient socio-ecological systems.

Keywords: Biodiversity, Ecotourism, Socio-Ecological Systems, Sustainability, Local Communities

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

SAKİN ŞEHİR ÜNVANININ TURİZM HAREKETLİLİĞİNE ETKİSİ: ŞAVŞAT ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Ferhat ARSLAN
Manisa Celal Üniversitesi, ferhat.arslan@cbu.edu.tr

Öğr. Gör. Dr. Ercan VURAL
Adıyaman Üniversitesi, ercanvural@adiyaman.edu.tr

Özet

Türkçeye "Yavaş Şehir", "Sakin Şehir" olarak çevrilen Cittaslow kavramı ilk kez 1999 yılında İtalya'da ortaya atılmıştır. Bir fast food zincirinin Roma'nın ünlü merdivenlerinin karşısında açmayı planladıkları restorana karşı başlatılan "Slow Food" hareketi ile gündeme gelen Cittaslow felsefesi İtalya'daki dört belediye başkanın bir araya gelerek oluşturduğu belediyeler birliği haline gelmiştir. Kendi kendine yetebilen, yerele özgü kültürel, sosyal ve ekonomik değerleri korumayı ilke edinen, kadınların iş gücüne katılımını teşvik eden, çevre dostu enerji kaynaklarının kullanımını ve sürdürülebilir ulaşım sistemlerini yaygınlaştırmayı amaçlayan Cittaslow hareketi, yerel kalkınmayı desteklerken aynı zamanda kentlerin özgün kimliğini, tarihsel mirasını ve toplumsal dokusunu da muhafaza etmeyi hedefleyen bütüncül bir yaşam felsefesine dayanmaktadır. Bu kapsamlı yaklaşımı sayesinde, günümüzde 35 ülkede toplam 305 şehir bu harekete üye olarak Cittaslow unvanını taşımaktadır. Türkiye' de ilk kez 2009 yılında Seferihisar (İzmir)'ın üyeliği ile kendini duyuran bu hareket kapsamında 2025 yılı itibariyle 25 üye şehir bulunmaktadır. Türkiye'deki ilk Cittaslow ünvanlı şehirlerden birisi olan Şavşat (Artvin) 2015 yılında bu ünvanı alarak belediyeler birliğine dahil olmuştur. Bu çalışmada yerele özgü olanı koruyarak kalkınmayı hedefleyen Cittaslow hareketinin etkisinin turizm kapsamında ele alınması amaçlanmıştır. Çalışma ile Şavşat'ın ünvanı aldığı 2015 yılı öncesi ve sonrası turist sayısı ve hareketindeki değişim üzerinden bir durum analizi ortaya koymak hedeflenmiştir. Bu kapsamda çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarından elde edilen nicel verilerle Cittaslow ünvanının turist sayısındaki değişim üzerindeki etkisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Sakin Şehir, Şavşat

THE EFFECT OF THE TITLE OF CALM CITY ON TOURISM MOBILITY: THE CASE OF ŞAVŞAT

Abstract

The concept of Cittaslow, translated into Turkish as “Slow City” or “Calm City”, was first introduced in Italy in 1999. The Cittaslow philosophy, which came to the agenda with the “Slow Food” movement launched against the restaurant that a fast food chain planned to open opposite the famous stairs of Rome, has become an association of municipalities formed by four mayors in Italy. The Cittaslow movement is based on a holistic philosophy of life that aims to preserve the unique identity, historical heritage and social fabric of cities while promoting local development, encouraging women's participation in the workforce, the use of environmentally friendly energy sources and sustainable transportation systems. Thanks to this comprehensive approach, a total of 305 cities in 35 countries are now members of this movement and bear the Cittaslow title. This movement, which first made itself known in Türkiye with the membership of Seferihisar (Izmir) in 2009, there are 25 member cities as of 2025. Şavşat (Artvin), one of the first Cittaslow cities in Türkiye, received this title in 2015 and became part of the association of municipalities. This study aims to examine the impact of the Cittaslow movement, which aims to develop by protecting what is unique to the locality, within the scope of tourism. The study aims to present a situation analysis on the changes in the number and movement of tourists before and after 2015, when Şavşat received the title. In this context, it is aimed to determine the effect of Cittaslow title on the change in the number of tourists with quantitative data obtained from various public institutions and organizations.

K**eywords:** Tourism, Cittaslow, Şavşat

YALNIZ SEYAHAT EDEN KADINLARIN İZMİR ALGISI: YOUTUBE ÖRNEĞİ, NİTEL BİR ANALİZ

Prof. Dr. Gözde EMEKLİ
Ege Üniversitesi, gozde.emekli@ege.edu.tr
Yüksek Lisans Öğrencisi Ayşegül AVCI
Ege Üniversitesi, aysegulsedefavci35@gmail.com

Özet

Kadınların farklı ülkelerde istedikleri mekanlarda, özgürce gezme-eğlenme hatta çalışma isteğinin uzun zamandır tartışmalara neden olduğu bilinmektedir. Özellikle tarih boyunca kadınların kamusal alanla ilişkisi sorunlu olmuş, sokaktaki varlığı, çalışma hayatı içindeki yeri zaman zaman olumsuz anlamlar yüklenerek toplum düzenine yönelik bir tehdit olarak değerlendirilmiştir. Son yıllarda bu gerçekler birçok çelişkiyi barındırsa da bilim dünyasında daha çok konuşulmaya ve tartışılmaya başlamıştır.

Bugün turizm ve kadın bağlamının önem kazandığı turizm coğrafyası araştırmalarının, turizmin ve coğrafyanın paradigmal dönüşümüne bağlı olarak değiştiği gözlenmektedir. Özellikle küreselleşme, teknolojik gelişmeler, talep özelliklerinin farklılaşması, seyahat ve konaklamanın yeni mekanları, değişen ekonomik ve siyasi ilişkiler ile kadınların turizmde yalnızca çalışan olarak görünmelerinin çok ötesinde bir öneme sahip olmuştur. Bu nedenle araştırma konusu yalnız seyahat eden kadınlara, yaşadıkları ve paylaştıkları deneyimlere odaklanmaktadır. İzmir ilinin örneklem olarak seçilmesinde ülke içindeki konumu ve literatürde bu yöndeki boşluğun giderilmesi öncelenmektedir. Öte yandan feminist coğrafya ve turizm coğrafyası perspektiflerinden hareketle, kadınların bireysel seyahat kararlarını nasıl şekillendirdikleri, bu süreçte nelerle karşılaştıkları, İzmir'in sosyo-kültürel yapısının bu deneyimleri nasıl etkilediği araştırmanın temel motivasyonu olmuştur.

Bu çalışmada, kadın gezginlerin YouTube videoları ve vlog içeriklerinden elde edilen veriler değerlendirilerek, öne çıkan temalar üzerinden kadınların İzmir'e ilişkin algıları, toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkileri, güvenlik-risk algıları ve kültürel etkileşimleri bütüncül bir şekilde irdelenmeye çalışılacaktır. Videolar seçilirken yalnız seyahat eden kadın olması, deneyimler içermesi, videoların İzmir'de çekilmiş ve güncel olması, son beş yıl içinde yayınlanması, beğeni ve takipçi sayıları dikkate alınmıştır. Bu bağlamda incelenen videolardaki temalar; özgürlük-güç, güvenlik-risk, kültürel etkileşim, toplumsal cinsiyet, iletişim-teknoloji ve İzmir algısıdır.

İzmir'in çok kültürlü, hoşgörülü yapısı, özgürlükçü yaşam tarzı ile dikkat çektiği, kadınların bu konuda kendilerini rahat, özgür hissettikleri anlaşılmaktadır. "Tek başıma dolaştığım halde kendimi güvende hissettim, burada olmak gerçekten huzurlu bir deneyim. "Bu kadar eğlenebileceğimi ve kendi başıma mutlu olabileceğimi düşünmemiştim, bu gezinin kurallarını ben koyuyorum." Şeklindeki açıklamalar söylem analiziyle elde edilen ilk bulgular olup literatürle uyum göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yalnız Seyahat, Kadın Gezginler, Turizm Coğrafyası, İzmir

SOLO FEMALE TRAVELERS PERCEPTION OF İZMİR ON YOUTUBE: A QUALITATIVE ANALYSIS

Abstract

It is well known that women's desire to travel, enjoy, and even work freely in the places they choose in different countries has long been the subject of social and academic debate. Historically, women's relationship with public space has been fraught with challenges; their presence on the streets and within the workforce has often been assigned negative connotations and perceived as a threat to societal order. Although these realities still involve many contradictions today, they have become more prominent and widely discussed in academic circles in recent

years. In this context, it is observed that tourism geography research focusing on the intersection of tourism and gender has evolved in parallel with the paradigmatic transformation of both tourism and geography. In particular, globalization, technological advancements, diversification of demand, the emergence of new spaces for travel and accommodation, and shifting economic and political relations have rendered women's role in tourism far beyond that of mere participants in the labor force. Therefore, this study focuses on solo female travelers and the experiences they live and share. The city of İzmir was selected as a sample due to its distinctive socio-cultural position within Turkey and the lack of sufficient literature addressing this specific context. Drawing from feminist geography and tourism geography perspectives, this research explores how women shape their individual travel decisions, the challenges they encounter in this process, and how İzmir's socio-cultural structure influences their experiences. In this study, data obtained from YouTube videos and vlogs shared by solo female travelers will be analyzed to explore their perceptions of İzmir. Key themes such as gender roles, perceptions of safety and risk, cultural interaction, and the representation of space will be examined through a holistic lens. The selected videos meet the following criteria: created by solo female travelers, include personal travel experiences, were recorded in İzmir, are recent (within the last five years), and have notable levels of views and engagement. Thematically, the videos will be analyzed under six categories: freedom and empowerment, safety and risk, cultural interaction, gender, communication and technology, and perceptions of İzmir. Preliminary findings based on discourse analysis indicate that İzmir is perceived as a multicultural, tolerant, and liberal city in which women feel comfortable and free. Statements such as "Even though I was walking alone, I felt safe; being here is truly a peaceful experience" and "I didn't expect to have so much fun or to be so happy on my own—on this trip, I set the rules" reflect these sentiments and align with the existing literature.

Keywords: Solo Female Travel, Women Travelers, Tourism Geography, İzmir

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZMDE İYİ YÖNETİŞİM ARACI OLARAK DESTİNASYON YÖNETİM ÖRGÜTLERİ

Arş. Gör. Dr. Bahtiyar AYDIN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, aydin_bahtiyar@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Rıfkı SINDIR
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, rsindir@yyu.edu.tr

Prof. Dr. Faruk ALAEDDİNOĞLU
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, falaeddinoglu@hotmail.com

Özet

Bu çalışma, turizm sektöründe iyi yönetişim ilkeleri çerçevesinde destinasyon yönetim örgütlerinin (DMÖ) rolünü tartışmayı amaçlamaktadır. Literatür taramasına dayanan araştırma, yönetişim kavramının turizm bağlamında nasıl yorumlandığını ve DYÖ'lerin bu süreçte ne tür işlevler üstlendiğini ele almaktadır. İyi yönetişim; şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımcılık, etkinlik ve adalet gibi temel ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkelerin destinasyon düzeyinde hayata geçirilmesi, turizmin sürdürülebilirliğini ve paydaşlar arası iş birliğini güçlendirmektedir. DYÖ'ler, bu noktada yalnızca tanıtım ve pazarlama odaklı değil, aynı zamanda stratejik planlama, kriz yönetimi, yerel halkın katılımı ve kamu-özel sektör iş birliklerinin koordinasyonu gibi konularda da merkezi aktörler hâline gelmektedir. Literatürde, özellikle çok paydaşlı yapıların başarıya ulaşmasında DYÖ'lerin yönetişim becerilerinin belirleyici olduğu vurgulanmaktadır. Bu bağlamda çalışma, DYÖ'lerin kurumsal yapılarının güçlendirilmesi, karar alma süreçlerine tüm paydaşların eşit katılımının sağlanması ve uzun vadeli, kapsayıcı stratejilerin oluşturulmasının önemine dikkat çekmektedir. Sonuç olarak, destinasyonların sürdürülebilir başarısı, yalnızca fiziksel planlama ile değil, iyi yönetişim ilkelerinin yerleşik hale gelmesi ve DYÖ'lerin bu süreci etkin biçimde yönetebilmesi ile mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Turizm Yönetimi, İyi Yönetişim, Destinasyon Yönetim Örgütü

DESTINATION MANAGEMENT ORGANIZATIONS AS GOOD GOVERNANCE TOOLS IN TOURİSM

Abstract

This study aims to discuss the role of Destination Management Organizations (DMOs) within the framework of good governance principles in the tourism sector. Based on a review of the literature, the research explores how the concept of governance is interpreted in the context of tourism and what functions DMOs assume in this process. Good governance is grounded in fundamental principles such as transparency, accountability, participation, effectiveness, and equity. Implementing these principles at the destination level enhances the sustainability of tourism and strengthens collaboration among stakeholders. DMOs, in this regard, are not only responsible for promotion and marketing but also play a central role in strategic planning, crisis management, community engagement, and coordination between public and private sectors. The literature emphasizes that the governance capacities of DMOs are critical to the success of multi-stakeholder structures. Accordingly, the study highlights the importance of strengthening the institutional structures of DMOs, ensuring equal participation of all stakeholders in decision-making processes, and developing long-term, inclusive strategies. In conclusion, the sustainable success of destinations depends not only on physical planning but also on the institutionalization of good governance principles and the ability of DMOs to effectively manage this process.

Keywords: Tourism Management, Good Governance, Destination Management Organization

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

PLANLI DAVRANIŞ TEORİSİ VE EKOTURİZM ÜZERİNE YAPILAN YAYINLARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Dr. Öğr. Üyesi Dilara BAHTİYAR SARI
Gaziantep Üniversitesi, dsari@gantep.edu.tr

Özet

Ekoturizmde, yerel ürün ve hizmetleri satın almaya yönelik sorumlu ekoturist davranışı, yerel topluluklardaki yoksulluğu azaltmak ve yaban hayatının korunmasına yardımcı olmak için hayati önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı insan davranışlarının açıklanmasında yaygın olarak kullanılan planlı davranış teorisinin ekoturizm alanyazındaki durumunu betimsel analiz çerçevesinde doküman inceleme yöntemi ile irdelemektir. Bu amaç doğrultusunda Web of Science veritabanı araştırma alanı olarak seçilmiştir. İlgili veri tabanı üzerinde 2007-2025 tarih aralığında, "Theory of Planned Behavior" ile "Ecotourism" kelimeleri aratılarak ulaşılan 75 çalışma araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Veriler VOSwiever 1.6.20 bibliyometrik analiz programı yardımıyla analiz edilmiştir. Araştırma bulguları; çalışmaların yayın dilinin İngilizce olduğu (75 çalışma), Çin, ABD ve Malezya'nın bu alanda en üretken ülkeler olduğunu ve kurum olarak Johannesburg Üniversitesi'nin 5 yayın ile ilk sırada yer aldığını göstermektedir. Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine göre çalışmaların büyük bir çoğunluğunun sürdürülebilir şehir ve topluluk hedefi (38 çalışma) üzerine olduğu, konu üzerine en fazla yayının Sustainability dergisi (14 çalışma), en fazla atıf alan dergi Journal of Business Research (336 atıf) olduğu ortaya çıkmıştır. Ekoturizm ve planlı davranış teorisi anahtar kelimelerinden sonra en popüler kelimelerin; Covid19, çevresel tutum, çevresel sorumluluk, çevre bilgisi, eğitim, sürdürülebilirlik, niyet, olduğu ortaya çıkmıştır. Bulgular, ilgili araştırmacıların planlı davranış teorisinin ekoturizme uygulanması hakkında bilgi edinmelerine yardımcı olmak ve turizm faaliyetlerinde çevreyle ilgili davranışlar hakkında daha fazla araştırma için yeni bakış açıları ve bütünsel referanslar sağlamak amacıyla farklı şekillerde katkıda bulunmaktadır. Çalışmada, potansiyel boşlukları ve gelecekteki araştırmalar için yönleri ortaya koymak amacıyla sistematik içerik analizine dayalı eleştirel bir analiz yürütülmüştür, bu da mevcut çalışmaya değer katmıştır.

Anahtar Kelimeler: Planlı Davranış Teorisi, Ekoturizm, Bibliyometrik Analiz, VOSviewer.

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF PUBLICATIONS ON PLANNED BEHAVIOR THEORY AND ECOTOURISM

Abstract

In ecotourism, responsible ecotourist behavior of purchasing local products and services is vital to reducing poverty in local communities and helping to preserve wildlife. The aim of this study is to examine the status of the theory of planned behavior, which is widely used in explaining human behavior, in ecotourism literature using document review method within the framework of descriptive analysis. For this purpose, Web of Science database was selected as the research area. The sample of the research consists of 75 studies reached by searching the words "Theory of Planned Behavior" and "Ecotourism" in the relevant database between the dates 2007-2025. Data were analyzed using the VOSwiever 1.6.20 bibliometric analysis program. The research findings show that the publication language of the studies is English (75 studies), China, the USA and Malaysia are the most productive countries in this field and the University of Johannesburg ranks first with 5 publications. According to sustainable development goals, the vast majority of the studies are on the sustainable city and community goal (38 studies), the most publications on the subject are in the Sustainability journal (14 studies) and the most cited journal is the Journal of Business Research (336 citations). . After the keywords ecotourism and theory of planned behavior, the most popular words were revealed to be Covid19, environmental attitude, environmental responsibility, environmental knowledge, education, sustainability, intention. The findings contribute in different ways to help relevant researchers gain knowledge about the application of theory of planned behavior to ecotourism and to provide new perspectives and holistic references for further research on environmental behavior in tourism

activities. In the study, a critical analysis based on systematic content analysis was conducted to reveal potential gaps and directions for future research, which added value to the current study.

Keywords: Theory of Planned Behavior, Ecotourism, Bibliometric Analysis, VOSviewer

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

MALATYA MUTFAĞI ÜZERİNDEN BİR GASTRONOMİ TURİZMİ OKUMASI:TEORİK BİR YAKLAŞIM

Yüksek Lisans Öğrencisi Hacer AKBIYIK
İnönü Üniversitesi, akbiyik.hcr@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Selman ER
İnönü Üniversitesi, selman.er@inonu.edu.tr

Özet

Ülkemizde turizmin yalnızca deniz, kum ve güneşten ibaret olmadığı; kültür, doğa ve özellikle de yemek kültürü gibi alanlara da kaydığı dikkat çekmektedir. Bu çerçevede gelişen gastronomi turizmi, hem akademik çevrelerin hem de yerel yönetimlerin ilgisini çeken önemli bir konu haline gelmiştir. Türkiye'de gastronomi denince akla ilk gelen şehirler Gaziantep, Hatay gibi yerler olsa da, Anadolu'nun birçok köşesinde bu alanda ciddi bir potansiyel olduğu görülmektedir. Bu çalışmada, Malatya'nın mutfak kültürünün turizm açısından nasıl bir değer taşıdığı tartışılmıştır. Araştırma tamamen literatüre dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. Malatya'nın özellikle kayısı başta olmak üzere yöresel yemekleri, geleneksel tarifleri ve yerel üretim biçimleri incelenmiş, bu unsurların gastronomi turizmine nasıl katkı sunabileceği değerlendirilmiştir. Ayrıca, Malatya'nın mevcut durumu SWOT analizi ile ortaya konmuş, bunun yanında daha olumlu ve geleceğe dönük bir yaklaşım olan SOAR analiziyle de kentin bu alandaki hedef ve beklentileri üzerinde durulmuştur. Malatya'nın gastronomik özelliklerinin yeterince tanıtılması ve doğru planlanması durumunda, şehrin hem kültürel mirasını koruyabileceği hem de turizm yoluyla ekonomik katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Malatya, SWOT Analizi, Gastronomi Turizmi

A GASTRONOMY TOURISM ANALYSIS THROUGH THE LENS OF MALATYA CUİSİNE: A THEORETICAL APPROACH

Abstract

It is increasingly recognized that tourism in our country is not limited to just sea, sand, and sun, but has also expanded to areas such as culture, nature, and especially culinary traditions. In this context, the developing field of gastronomy tourism has become an important topic of interest for both academic circles and local governments. Although cities like Gaziantep and Hatay are the first to come to mind when it comes to gastronomy in Turkey, many regions across Anatolia are seen to have significant potential in this area. This study discusses the value of Malatya's culinary culture in terms of tourism. The research was conducted entirely based on literature. Malatya's local dishes, traditional recipes, and local production methods—especially its famous apricot—were examined, and how these elements can contribute to gastronomy tourism was evaluated. Additionally, Malatya's current situation was presented through a SWOT analysis, while a more positive and forward-looking approach was taken with a SOAR analysis to highlight the city's goals and expectations in this field. It is believed that if Malatya's gastronomic features are adequately promoted and properly planned, the city can both preserve its cultural heritage and generate economic benefits through tourism.

Keywords: Malatya, SWOT Analysis, Gastronomy Tourism

GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ'NDE TURİZMİN GELİŞİMİ

Dr. Diyar KARADEMİR
Şanlıurfa Spor Lisesi, karademir.diyar@gmail.com

Özet

Türkiye sahip olduğu doğal ve beşeri özellikleriyle turizm olanaklari açısından zengin bir ülkedir. Nitekim Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili olması deniz-güneş-kum turizmini cazip kılıp bunun yanısıra kış turizmi, ekoturizm, sağlık turizmi, kongre turizmi vb. farklı turizm çeşitlerine ev sahipliği yapabilmektedir. Araştırma sahasını oluşturan Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, kitle turizminin yanısıra alternatif turizm olanakları da son yıllarda gelişmeye başlamıştır. Bölgede geçmişte dönem dönem terör nedeniyle turizm faaliyetleri kesintiye uğramış olsa da terörün sonlanmasıyla sosyal ve ekonomik gelişim hızlıca yaşanır. Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Diyarbakır, Batman, Siirt, Şırnak. Kilis ve Adıyaman illerini kapsayan bu çalışma da TÜiK ve TÜRSAB istatistiklerini oluşturan ikincil nicel verilerden yararlanılarak bölgenin turizmiyle ilgili analizler yapılmıştır. 2000 yılında Kültür ve Turizm bakanlığı onaylı Turizm yatırım belgeli tesis sayısı 38, yatak sayısı 4537, turizm işletmesi belgeli tesis sayısı 46, yatak sayısı 4675'tir. Bölge illerinin Türkiye'de yatırım ve turizm işletmesi belgeli tesisler içerisindeki payı %2,69, yatak sayısı içerisindeki payı ise %1,62 iken, 2024 yılı sonunda turizm yatırım, turizm işletme ve basit konaklama işletme belgeli tesis sayısının oranı %3'e, yatak sayısı ise %3,08'e yükselmiştir. 2022 yılında 17,417 yabanci, 183,391 yerli olmak üzere 200,808 tesise geliş olurken, 29,982 yabancı, 309,651 yerli toplamda 339,633 geceleme olmuştur. Bölge illerinden Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin ve Diyarbakır tesise geliş ve geceleme sayısı bakımından en fazla tercih edilen büyükşehirler olurken, Gaziantep sanayi ve ticaretin gelişmesiyle Gastronomi turizminde de önemli bir merkez haline gelmiştir. (63,249-104,717), Kilis ve Siirt illeri tesis ve geceleme sayısı bakımından bölge illerinin gerisindedir (2,322-5,401). Sonuç olarak Güneydoğu Anadolu Bölgesi, 2000 yılından sonra turizm alt yapısı artmakla beraber kitlesel ve alternatif turizm olanakları açısından gelişmeye elverişli önemli bir potansiyel barındırır.

Anahtar Kelimeler: Gelişme, Güneydoğu Anadolu Bölgesi, Turizm.

DEVELOPMENT OF TOURISM IN SOUTHEASTERN ANATOLIA REGION

Abstract

Turkey is a country rich in tourism opportunities with its natural and human characteristics. In fact, the fact that Turkey is surrounded by seas on three sides makes it attractive for sea-sun-sand tourism and can host different types of tourism such as winter tourism, eco-tourism, health tourism, congress tourism, etc. In the Southeast Anatolia region, which is the study area, alternative forms of tourism have started to develop in recent years in addition to mass tourism. Although tourism activities in the region have been interrupted in the past due to terrorism, social and economic development has been rapid with the end of terrorism. Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Diyarbakır, Batman, Siirt, Şırnak. In this study, which covers the provinces of Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Mardin, Diyarbakır, Batman, Batman, Siirt, Şırnak, Kilis and Adıyaman, secondary quantitative data from TÜiK and TÜRSAB statistics were used to analyse tourism in the region. In 2000, the number of establishments with tourism investment certificates approved by the Ministry of Culture and Tourism was 38, and the number of beds was 4537, while the number of establishments with tourism management certificates was 46, and the number of beds was 4675. While the provinces of the region had a share of 2.69% in the number of investment and tourism management certified facilities and 1.62% in the number of beds in Turkey, the number of facilities with tourism investment, tourism management and simple accommodation management certificates increased to 3% and the number of beds to 3.08% by the end of 2024. In 2022, there will be 200,808 arrivals (17,417 foreign and 183,391 domestic) and 339,633 overnight stays (29,982 foreign and 309,651 domestic). Among the provinces of the region, Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin and Diyarbakır are the most preferred metropolitan cities in terms of the number of facility visits and overnight stays, while Gaziantep has become an important centre of gastronomic tourism with the development of industry and trade (63,249-104,717), Kilis and Siirt provinces lag behind the provinces of the

region in terms of the number of facilities and overnight stays (2,322-5,401). In conclusion, the Southeast Anatolian region has significant development potential in terms of mass and alternative tourism opportunities, although tourism infrastructure has increased since 2000.

Keywords: Development, Southeast Anatolia Region, Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

MUŞ OVASININ AGROTURİZM POTANSİYELİ: MURAT NEHRİ VE KARASU ÇEVRESİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi İrfan BAYTAR
Muş Alparslan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, i.baytar@alparslan.edu.tr

Özet

Turizm, günümüzde önemli bir sektör haline gelmiştir. Tarım ve turizm kelimelerinin birleşmesinden oluşan agroturizm, alternatif turizm olarak insanların doğal ortamda dinlenmesine imkân vermektedir. Agroturizm, üreticilerin gelirine katkı sağlayan ve kırsal kalkınma aracı olması bakımından da kırsal kalkınmaya olumlu etkisi olan turizm türüdür. Şehirlerin büyümesiyle birlikte buralarda yaşam şartları zorlaşırken, insanlarda artan stres kırsal mekânlara ilgiyi artırarak agroturizmin popüleritesini arttırmıştır.

Türkiye'nin önemli tarım alanlarından olan Muş Ovasında buğday, mısır, şeker pancarı, fasulye, lahana, domates, salatalık, biber, patlıcan gibi çeşitli tarım ürünleri yetiştirilmektedir. 2004 yılında 84.003 hektar olan tarım alanı, yerleşim alanlarının artmasıyla 2024'te 80.502 hektara düşmüştür. Ova, verimli toprakları ve Murat Nehri ile Karasu gibi zengin su kaynaklarıyla agroturizm için büyük bir potansiyel taşımaktadır.

Daha çok dikey yapılaşmanın görüldüğü yoğun nüfuslu şehir yerleşmelerinin çevresindeki tarım alanları agroturizm faaliyetleri için ideal ortamlardır. Çalışma sahasında tarımsal üretim yapılan alanların çevresinde rekreasyon alanlarının yetersizliği ve balık üretim tesislerinin olmaması, şehirde agroturizm kültürünün oluşmasını engelleyen önemli bir faktör olarak görülebilir. Murat Nehri ve Karasu çevresindeki tarım arazilerinde agroturizm için gerekli düzenlemelerin yapılması, işletmelerin kurulması ve daha da önemlisi şehirde bu kültürün oluşturulması, insanların tarımsal üretime katılarak hem organik besinleri tüketmesi hem de satın alarak rekreasyonel aktivitelere katılarak şehir ortamından farklı bir doğal ortamda dinlenme fırsatını yakalaması açısından önem taşır.

Bu çalışmada, Muş Ovası'ndan geçen Murat Nehri ve Karasu çevresinin agroturizm potansiyelinin değerlendirilmesi ve ekonomik, sosyal ve çevresel katkılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Doküman analizi ve saha çalışmasının yapıldığı bu çalışmada, bölgedeki tarımsal üretim, doğal kaynaklar, mevcut altyapı durumu ve kırsal yaşamın turizmle entegrasyonu üzerine odaklanılmıştır. Sonuçlar, bölgenin zengin doğal kaynakları, tarımsal çeşitliliği ve verimli toprak yapısının agroturizm açısından önemli bir potansiyel sunduğunu ortaya koymuştur. Murat Nehri ve Karasu, bölgedeki su kaynaklarıyla birlikte, tarımsal faaliyetlerle iç içe geçmiş doğal bir çevre sunarak agroturizm faaliyetlerine uygun bir ortam sağlamaktadır. Bu bulgular, Muş Ovası'nın agroturizm açısından büyük bir potansiyel taşıdığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Agroturizm, Turizm, Tarım

AGROTOURISM POTENTIAL OF MUŞ PLAIN: THE EXAMPLE OF MURAT RIVER AND KARASU SURROUNDINGS

Abstract

Tourism has become an important sector today. Agrotourism, which is formed by combining the words agriculture and tourism, allows people to rest in a natural environment as an alternative tourism. Agrotourism is a type of tourism that contributes to the income of producers and has a positive effect on rural development as a rural development tool. While living conditions are becoming more difficult in these cities with the growth of cities, increasing stress in people has increased the interest in rural areas and increased the popularity of agrotourism.

Various agricultural products such as wheat, corn, sugar beet, beans, cabbage, tomatoes, cucumbers, peppers and eggplants are grown in the Muş Plain, one of the important agricultural areas of Türkiye. The agricultural area, which was 84,003 hectares in 2004, decreased to 80,502 hectares in 2024 due to the increase in residential areas.

The plain has great potential for agrotourism with its fertile soil and rich water resources such as the Murat River and Karasu.

Agricultural areas around densely populated urban settlements where vertical construction is more common are ideal environments for agrotourism activities. The inadequacy of recreational areas around agricultural production areas in the study area and the lack of fish production facilities can be seen as an important factor preventing the formation of an agrotourism culture in the city. Making appropriate arrangements for agrotourism in agricultural lands around the Murat River and Karasu, establishing businesses and more importantly, creating this culture in the city are important in terms of people participating in agricultural production, both consuming organic food and purchasing it, and having the opportunity to rest in a natural environment different from the city environment by participating in recreational activities.

This study aims to evaluate the agrotourism potential of the Murat River and Karasu region passing through the Muş Plain and to examine their economic, social and environmental contributions. In this study, document analysis and fieldwork were conducted and the focus was on agricultural production, natural resources, current infrastructure status and the integration of rural life with tourism in the region. The results revealed that the rich natural resources, agricultural diversity and fertile soil structure of the region offer significant potential in terms of agrotourism. The Murat River and Karasu, together with the water resources in the region, provide a natural environment intertwined with agricultural activities and provide a suitable environment for agrotourism activities. These findings show that the Muş Plain has great potential in terms of agrotourism.

Keywords: Agrotourism, Tourism, Agriculture

2025 YILDIZLI RESTORANLARIN MENÜLERİNDEKİ TÜRK MUTFAĞI VE BÖLGESELCİLİK UNSURLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Kübra Kilim
Kocaeli Üniversitesi, kubraaaklm@gmail.com

Doç. Dr. Nihan Akdemir
Kocaeli Üniversitesi, nihan.akdemir@kocaeli.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, 2025 Michelin Rehberi'nde Michelin Yıldızı alan Türkiye'deki restoranların menülerini incelemek ve Türk mutfağının bölgesel unsurlarının bu menülere nasıl dahil edildiğini değerlendirmektir. Yerel mutfak unsurlarının modern gastronomiye entegrasyonu, yalnızca kültürel sürdürülebilirliği desteklemekle kalmaz, aynı zamanda gastronomi turizmine de katkıda bulunur. Nitel bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi kullanılmıştır. Örneklem, 2025 rehberinde listelenen Türkiye'deki Michelin yıldızlı restoranlardan oluşmaktadır ve bu restoranların halka açık menüleri içerik analizi kullanılarak sistematik olarak analiz edilmiştir. Sonuçlar, yerel malzemelerin ve geleneksel tariflerin modern pişirme teknikleriyle yeniden yorumlandığını ortaya koymuştur. Bu çerçevede Ege bölgesine özgü otlar, Doğu Anadolu'dan gelen süt ürünleri ve Güneydoğu Anadolu'ya özgü baharatlar çağdaş biçimlerde yaratıcı bir şekilde sunulmaktadır. Bulgular, Michelin yıldızlı restoranların bu unsurları yenilikçi ve uluslararası alanda çekici bir mutfak diliyle sunarken bölgesel kimliklerini koruduğunu göstermektedir. Bu çalışma, yerel mutfak kültürünün küresel gastronomi sahnesinde temsiline ilişkin yeni bir bakış açısı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Michelin Yıldızı, Yerel mutfak, Gastronomi, Menü analizi, İçerik analizi, 2025

2025 EVALUATION OF TURKISH CUISINE AND REGIONALISM ELEMENTS IN THE MENUS OF STARRED RESTAURANTS

Abstract

The aim of this study is to examine the menus of restaurants in Turkey that received a Michelin Star in the 2025 Michelin Guide and to assess how regional elements of Turkish cuisine are incorporated into these menus. The integration of local culinary elements into modern gastronomy not only supports cultural sustainability but also contributes to gastronomy tourism. Document analysis was used as a qualitative research method. The sample consists of Michelin-starred restaurants in Turkey listed in the 2025 guide and their public menus were systematically analyzed using content analysis. The results revealed that local ingredients and traditional recipes are reinterpreted with modern cooking techniques. In this context, herbs from the Aegean region, dairy products from Eastern Anatolia and spices from Southeastern Anatolia are creatively presented in contemporary forms. The findings suggest that Michelin-starred restaurants present these elements in an innovative and internationally appealing culinary language while maintaining their regional identity. This study offers a new perspective on the representation of local culinary culture on the global gastronomic stage.

Keywords: Michelin Star, Local cuisine, Gastronomy, Menu analysis, Content analysis, 2025

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DEPREM SONRASI ORTAYA ÇIKAN SOSYAL PROBLEMLER ve ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Doç. Dr. Muhammet FIRAT
Fırat Üniversitesi, muhammetfirat@firat.edu.tr

Özet

Deprem sonrasında ortaya çıkan sosyal eşitsizlikler, salgın hastalık riskleri, yağmacılık ve çeşitli suçların artışı ile fırsatçılık gibi olgular, afetin toplum üzerindeki derin etkilerini gözler önüne sermekte, birey ve toplum açısından problemlere sebebiyet vermektedir. Nitekim son yıllarda hem dünyada hem de ülkemizde meydana gelen büyük depremler, özellikle zorunlu göç başta olmak üzere, çok sayıda insanın yaşamını çok yönlü şekilde etkilemiş; sosyal yapıda kalıcı değişimlere neden olmuştur. Özellikle nüfusun yoğun olarak yaşadığı bölgelerde meydana gelen depremler, mevcut toplumsal yapıyı sarsmakta veya dönüştürmekte; beraberinde birçok sosyal problemi de gündeme getirmektedir. Bu bağlamda depremler, sadece fiziksel yıkıma neden olmakla kalmaz; aynı zamanda toplumsal yapıda aile kurumu başta olmak üzere salgın hastalık riski, fırsatçı eğilim ve eylemler, suç ve sapma davranışları gibi bir dizi sosyal probleme neden olmaktadır. Deprem bölgelerinde ani ve orantısız kira artışlarıyla karşı karşıya kalmakta; aynı zamanda ısınma, gıda ve temel ihtiyaç malzemelerinde yaşanan fahiş fiyat artışları nedeniyle ekonomik açıdan daha da zor bir durum yaşanmaktadır. Bu tür fırsatçı uygulamalar, yalnızca depremzedelerin yaşam koşullarını ağırlaştırmakla kalmayıp, aynı zamanda toplumsal dayanışma duygusunu zedeleyerek sosyal değerlerin aşınmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda, deprem anına yönelik müdahale, arama-kurtarma ve dayanışma faaliyetlerinin yanı sıra; afet sonrasında ortaya çıkabilecek bireysel ve toplumsal sorunların önlenmesine yönelik, özellikle devletin öncülüğünde geliştirilecek etkin ve sürdürülebilir sosyal politikalar büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Sosyal Problemler, Fırsatçılık, Sapma

AN EVALUATION ON THE IMPORTANCE OF SOCIAL PROBLEMS AFTER THE EARTHQUAKE

Abstract

The social inequalities that emerged after an earthquake, the risks of epidemics, the increase in looting and various crimes, and opportunism, reveal the deep effects of disasters on society and cause problems for individuals and society. Indeed, the major earthquakes that have occurred both in the world and in our country in recent years have affected the lives of many people in a multifaceted way, especially forced migration; and have caused permanent changes in the social structure. Earthquakes, especially in densely populated areas, shake or transform the existing social structure; and bring many social problems to the agenda. In this context, earthquakes not only cause physical destruction; they also cause a series of social problems in the social structure, such as the risk of epidemics, opportunistic tendencies and actions, crime and deviant behaviors, especially in the family institution. Sudden and disproportionate rent increases are encountered in earthquake zones; and an even more difficult situation is experienced economically due to the exorbitant price increases in heating, food and basic necessities. Such opportunistic practices not only aggravate the living conditions of earthquake victims, but also undermine the sense of social solidarity, causing the erosion of social values. In this context, in addition to earthquake intervention, search and rescue and solidarity activities; effective and sustainable social policies, especially those to be developed under the leadership of the state, are of great importance in order to prevent individual and social problems that may arise after the disaster.

Keywords: Earthquake, Social Problems, Opportunism, Deviation

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DEPREM ve YOKSULLUK

Doç. Dr. Muhammet FIRAT
Fırat Üniversitesi, muhammetfirat@firat.edu.tr

Özet

Deprem, meydana geldiği yerleşim alanlarında çeşitli fiziksel ve sosyal sonuçlar doğurarak toplumda derin yıkımlara yol açan bir doğal afet türüdür. Ekonomik kayıplar, aile yapısındaki bozulmalar, zorunlu göç hareketleri ve buna bağlı sorunlar daha çok sosyo-ekonomik dezavantajlı bir grup olan yoksul kesimleri etkilemektedir. Bu çalışmada depremlerin toplumsal etkilerinin yoksullar açısından değerlendirmesi ele alınmaktadır. Deprem sonrası ortaya çıkan sosyal problemler, sosyo-ekonomik ve psikolojik nedenlerle gerçekleşen göçler yoksul kesim için daha büyük problemler olarak öne çıkmaktadır. Zira yetersiz altyapıya sahip, düşük gelirli grupların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde afetlerin etkisi hem daha derin hem de daha kalıcı bir halle bürünmektedir. Bu durum, afet süreçlerinde yoksulluk ve sosyal eşitsizliklerin daha görünür hâle gelmesine yol açar; kırılgan/dezavantajlı grupların ise afetin neden olduğu yıkımlardan orantısız biçimde etkilenmesine sebebiyet vermektedir. Deprem sonrasında yoksul bireyler, ekonomik yetersizlikler nedeniyle temel ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çekerken, büyük ölçüde bölgeye ulaştırılan sosyal yardımlara bağımlı hâle gelmektedir. Bu durum, onların riskli koşullar altında yaşamaya devam etmelerine ve güvenli bir yaşam alanına erişememelerine neden olmaktadır. Aynı şekilde, engelliler, yaşlılar ve işsizler gibi dezavantajlı gruplar da afet sonrası süreçte benzer sosyal eşitsizliklerle karşı karşıya kalmakta hem fiziksel hem de ekonomik kırılganlıkları nedeniyle destek mekanizmalarına erişimde ciddi zorluklar yaşamaktadır. Bu grupların maruz kaldığı yapısal dezavantajlar, afetlerin etkisini daha da derinleştirmekte ve uzun vadeli sosyal dışlanma riskini artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Deprem, Yoksulluk, Dezavantajlılık

EARTHQUAKE AND POVERTY

Abstract

Earthquakes are a type of natural disaster that causes deep destruction in the society by causing various physical and social consequences in the settlement areas where they occur. Economic losses, disruptions in the family structure, forced migration movements and related problems mostly affect the poor, who are a socio-economically disadvantaged group. This study examines the social effects of earthquakes from the perspective of the poor. The social problems that arise after earthquakes and migrations due to socio-economic and psychological reasons stand out as greater problems for the poor. Because the effects of disasters are both deeper and more permanent in regions with inadequate infrastructure and where low-income groups live densely. This situation causes poverty and social inequalities to become more visible during disaster processes; and causes vulnerable/disadvantaged groups to be disproportionately affected by the destruction caused by the disaster. After the earthquake, poor individuals have difficulty meeting their basic needs due to economic inadequacies and become largely dependent on social aid delivered to the region. This situation causes them to continue living under risky conditions and not to be able to access a safe living space. Similarly, disadvantaged groups such as the disabled, the elderly and the unemployed also face similar social inequalities in the post-disaster period and have serious difficulties in accessing support mechanisms due to their physical and economic vulnerabilities. The structural disadvantages that these groups face further deepen the impact of disasters and increase the risk of long-term social exclusion.

Keywords: Disaster, Earthquake, Poverty, Disadvantage

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZMDE REKREASYON, BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DİSİPLİNLERİNİN ENTEGRASYONU: DİSİPLİNLER ARASI BİR DEĞERLENDİRME

Emrullah YILMAZ
Milli Eğitim Bakanlığı, yilmazemrullah47@gmail.com

Ahmethan YILDIRAK
Bitlis Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü, ahmethan.yildirak@gsb.gov.tr

Helin OLCAY
Bitlis Eren Üniversitesi, hlnolcy@gmail.com

Doç. Dr. Tuğba MUTLU BOZKURT
Bitlis Eren Üniversitesi, tmutlubozkurt@gmail.com

Murat ELDEMİR
Milli Eğitim Bakanlığı, murateldemir@gmail.com

Özet

Turizm sektörü, günümüzde konaklama ve gezi faaliyetlerinin ötesine geçerek, deneyim odaklı ve çok disiplinli bir yaklaşım benimsemektedir. Bu bağlamda, rekreasyon, beden eğitimi ve spor bilimlerinin turizmle entegrasyonu, destinasyonların çekiciliğini artırmada ve sürdürülebilir turizm modellerini desteklemede önemli bir rol oynamaktadır. Bu çalışma, söz konusu disiplinlerin turizm alanındaki kesişim noktalarını literatür temelinde incelemeyi ve bu entegrasyonun turizme olan katkılarını akademik bir perspektifle değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında, nitel araştırma yöntemlerinden sistematik derleme yaklaşımı tercih edilmiştir. Bu doğrultuda, "turizm," "rekreasyon," "beden eğitimi" ve "spor" anahtar kelimeleri kullanılarak seçkin akademik veri tabanlarında yer alan güncel çalışmalar sistemli bir biçimde taranmış ve incelenmiştir. Literatür taramasında belirli ölçütlere göre seçilen araştırmalar, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiş ve elde edilen bulgular tematik başlıklar altında sınıflandırılmıştır. İncelenen literatür, rekreasyon ve spor temelli faaliyetlerin yalnızca bireylerin fiziksel ve zihinsel sağlığına olumlu katkılar sunmakla kalmadığını, aynı zamanda turistik destinasyonların cazibe ve rekabet gücünü artırdığını da ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, söz konusu faaliyetlerin yerel ekonomik kalkınmayı desteklediği, istihdam olanaklarını artırdığı ve turizmde çeşitliliğin sağlanmasına katkı sunduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, rekreasyon ve spor odaklı turizm faaliyetlerinin, turist deneyimini zenginleştirme ve destinasyonların marka değerini güçlendirme potansiyeli bulunmaktadır. Bu bağlamda, turizm politikalarında rekreasyon ve spor bileşenlerine daha fazla yer verilmesi önerilmektedir. Gelecekteki araştırmaların, bu disiplinler arasındaki etkileşimi daha detaylı inceleyerek, uygulamaya yönelik modeller geliştirmesi alana önemli katkılar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyonel turizm, spor turizmi, disiplinler arası yaklaşım, sürdürülebilir turizm

INTEGRATION OF RECREATION, PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS DISCIPLINES IN TOURISM: AN INTERDISCIPLINARY EVALUATION

Abstract

Today, the tourism sector goes beyond accommodation and travel activities and adopts an experience-oriented and multi-disciplinary approach. In this context, the integration of recreation, physical education and sports sciences with tourism plays an important role in increasing the attractiveness of destinations and supporting sustainable tourism models. This study aims to examine the intersection points of these disciplines in the field of tourism on the basis of literature and to evaluate the contributions of this integration to tourism from an academic perspective. Within the scope of the research, systematic review approach, one of the qualitative research methods, was preferred. In this regard, current studies in distinguished academic databases were systematically scanned and examined using the keywords "tourism," "recreation," "physical education" and "sports." Studies selected according to certain criteria in the literature review were evaluated using the content analysis method and the findings were classified under thematic headings. The literature reviewed reveals that recreation and sports-based activities not only contribute positively to the physical and mental health of individuals, but also increase the attractiveness and competitiveness of tourist destinations. However, it has been determined that these activities support local economic development, increase employment opportunities and contribute to diversity in tourism. As a result, recreation and sports-oriented tourism activities have the potential to enrich the tourist experience and strengthen the brand value of destinations. In this context, it is recommended to include more recreation and sports components in tourism policies. Future research examining the interaction between these disciplines in more detail and developing models for application will make significant contributions to the field.

Keywords: Recreational Tourism, Sports Tourism, Interdisciplinary Approach, Sustainable Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZM ALANINDA DİJİTALLEŞME VE TEKNOLOJİ DESTEKLİ UYGULAMALAR: GÜNCEL YANSIMALAR

Emrullah YILMAZ
Milli Eğitim Bakanlığı, yilmazemrullah47@gmail.com

Ahmethan YILDIRAK
Gençlik ve Spor Bakanlığı, ahmethan.yildirak@gsb.gov.tr

Helin OLCAY
Bitlis Eren Üniversitesi, hlnolcy@gmail.com

Doç. Dr. Tuğba MUTLU BOZKURT
Bitlis Eren Üniversitesi, tmutlubozkurt@gmail.com

Murat ELDEMİR
Milli Eğitim Bakanlığı, murateldemir@gmail.com

Özet

Günümüzde dijitalleşme, bireylerin yaşam tarzlarını dönüştürerek yalnızca gündelik yaşamı kolaylaştırmakla kalmayıp; fiziksel aktivite, zihinsel iyilik hâli ve sosyal etkileşim gibi çok boyutlu yaşam bileşenlerini de destekleyen bir işlev üstlenmektedir. Bu dönüşüm, özellikle turizm sektörü içerisinde rekreatif ve wellness odaklı uygulamalar aracılığıyla daha görünür bir hâle gelmektedir. Teknolojinin turizmle kesiştiği noktada; deneyimsel çeşitlilik, etkileşim düzeyi ve sürdürülebilirlik gibi kavramlar ön plana çıkmakta, dijital araçlar bireylerin seyahat deneyimlerini yeniden biçimlendirmektedir. Bu çalışmanın amacı, dijital çağın sunduğu olanaklar doğrultusunda geliştirilen teknoloji destekli rekreatif uygulamaların bireylerin turizm deneyimlerine olan etkilerini incelemek ve bu uygulamaların turizm sektörüyle kurduğu çok boyutlu ilişkiyi değerlendirmektir. Çalışma kapsamında nitel araştırma desenlerinden biri olan sistematik tarama yöntemi benimsenmiştir. Bu doğrultuda, konuyla ilgili güncel ulusal ve uluslararası akademik literatür detaylı biçimde analiz edilerek alanyazında mevcut eğilimler, boşluklar ve bulgular sistematik bir yaklaşımla ortaya konmuştur. Araştırma bulguları, akıllı telefonlar, giyilebilir sağlık teknolojileri, mobil egzersiz yazılımları ve artırılmış gerçeklik temelli uygulamaların; bireylerin seyahat süreçlerinde fiziksel ve zihinsel sağlıklarını destekleyici biçimde nasıl bir rol üstlendiklerini ortaya koymaktadır. Aynı zamanda mindfulness, nefes egzersizi ve meditasyon uygulamaları gibi dijital wellness çözümlerinin; bireysel farkındalık, stres yönetimi ve ruhsal yenilenme süreçlerine anlamlı katkılar sunduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, dijital çözümlerle entegre edilen rekreatif uygulamalar, çağdaş turizm anlayışı içinde yalnızca eğlence ve keşif odaklı bir deneyim sunmanın ötesine geçerek; bireylerin sağlığını destekleyen, zihinsel esenliklerini artıran ve sosyal bağlarını güçlendiren bütüncül bir turizm deneyimi ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, teknoloji destekli uygulamaların turizm sektörüne stratejik biçimde entegrasyonu, hem bireysel yaşam kalitesini artırmakta hem de sektörel düzeyde yenilikçilik ve yüksek katma değer üretme potansiyeli taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Turizm, Rekreasyon, Teknoloji Destekli Uygulamalar

DIGITALIZATION AND TECHNOLOGY SUPPORTED APPLICATIONS IN THE FIELD OF TOURISM: CURRENT REFLECTIONS

Abstract

Today, digitalization not only makes daily life easier by transforming individuals' lifestyles; It also functions to support multidimensional life components such as physical activity, mental well-being and social interaction. This transformation is becoming more visible, especially within the tourism sector, through recreational and wellness-oriented practices. At the intersection of technology and tourism; Concepts such as experiential diversity, interaction level and sustainability come to the fore, and digital tools reshape individuals' travel experiences. The aim of this study is to examine the effects of technology-supported recreational applications developed in line with the opportunities offered by the digital age on individuals' tourism experiences and to evaluate the multidimensional relationship of these applications with the tourism sector. Within the scope of the study, systematic screening method, one of the qualitative research designs, was adopted. In this regard, current national and international academic literature on the subject has been analyzed in detail and current trends, gaps and findings in the literature have been revealed with a systematic approach.

Research findings show that smartphones, wearable health technologies, mobile exercise software and augmented reality-based applications; It reveals what role individuals play in supporting their physical and mental health during their travel processes. At the same time, digital wellness solutions such as mindfulness, breathing exercises and meditation applications; It has been determined that it makes significant contributions to individual awareness, stress management and spiritual renewal processes.

As a result, recreational practices integrated with digital solutions go beyond providing an experience focused solely on entertainment and discovery within the concept of contemporary tourism; It provides a holistic tourism experience that supports individuals' health, increases their mental well-being and strengthens their social bonds. In this context, the strategic integration of technology-supported applications into the tourism sector both increases the quality of individual life and has the potential to produce innovation and high added value at the sectoral level.

Keywords: Digitalization, Tourism, Recreation, Technology Supported Applications

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DARGEÇİT'İN MARDİN TURİZM GÜZERGÂHINA ENTEGRE EDİLEBİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Dr. Emine AKMAN
Bağımsız Araştırmacı, e.akman47@outlook.com
Prof. Dr. İlhan Oğuz AKDEMİR
Fırat Üniversitesi, ioa@firat.edu.tr

Özet

Mardin, çok katmanlı tarihsel dokusu ve kültürel zenginliğiyle Türkiye'nin öne çıkan turizm destinasyonlarından biridir. Özellikle Midyat gibi ilçeler bu yoğun ilginin merkezinde yer almakta, doğusunda konumlanan Cizre de kültürel turizmin yeni odak noktalarından biri hâline gelmektedir. Bu iki cazibe merkezi arasında kalan Dargeçit ise, mevcut turizm akışının dışında kalarak çoğunlukla bir geçiş noktası işlevi görmektedir. Bu çalışma, Dargeçit'in mevcut potansiyelleri üzerinden Mardin turizm rotasına nasıl entegre edilebileceğini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Dargeçit, sahip olduğu doğal peyzaj, toplumsal çeşitlilik ve kültürel mirasın yanı sıra son yıllarda ulusal ve uluslararası akademik çevrelerde ilgi gören Boncuklu Tarla kazılarıyla da ön plana çıkmaktadır. Neolitik döneme tarihlenen bu arkeolojik alan, Göbeklitepe ile çağdaş olması açısından bölgenin tarih öncesi dönemine ışık tutmakta ve turizm açısından simgesel bir değer taşımaktadır. Ayrıca Ilısu Barajı çevresinde şekillenen doğa ve kırsal turizm olanakları ile Süryani kültürel mirası, Dargeçit'in özgün bir turizm profili geliştirebilmesine olanak sağlamaktadır. Buna rağmen altyapı yetersizlikleri, tanıtım eksikliği ve yatırım azlığı bölgenin entegre bir turizm merkezine dönüşmesini engellemektedir. Çalışma kapsamında, Midyat-Cizre aksında kültürel bir koridor oluşturulması, tematik turizm rotaları geliştirilmesi ve yerel aktörlerin sürece dâhil edilmesi önerilmektedir. Bu bağlamda, Boncuklu Tarla gibi simgesel mekânlar etrafında şekillenecek bütüncül ve sürdürülebilir stratejilerle Dargeçit'in Mardin turizm güzergâhına entegre edilmesi çalışmada irdelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Miras, Sürdürülebilir Turizm, Turizm Güzergâhı, Dargeçit-Mardin

AN EVALUATION OF DARGEÇİT'S POTENTIAL INTEGRATION INTO MARDİN'S TOURISM ROUTE

Abstract

Mardin is one of the most prominent tourism destinations in Turkey with its multi-layered historical texture and cultural richness. Especially districts such as Midyat are at the centre of this intense interest, while Cizre, located to the east, is becoming one of the new focal points of cultural tourism. Dargeçit, which lies between these two centres of attraction, remains outside the current tourism flow and mostly functions as a transit point. This study aims to analyse how Dargeçit can be integrated into tourism routes through its existing potentials. In addition to its natural landscape, social diversity and cultural heritage, Dargeçit also stands out with the Boncuklu Tarla excavations, which have attracted national and international academic attention in recent years. This archaeological site, which dates back to the Neolithic period, sheds light on the prehistoric period of the region as it is contemporary with Göbeklitepe and has a symbolic value for tourism. In addition, the nature and rural tourism opportunities shaped around the Ilısu Dam and the Assyrian cultural heritage enable Dargeçit to develop a unique tourism profile. Nevertheless, infrastructure inadequacies, lack of promotion and underinvestment prevent the region from becoming an integrated tourism centre. Within the scope of the study, it is suggested to create a cultural corridor on the Midyat-Cizre axis, develop thematic tourism routes and involve local actors in the process. In this context, the integration of Dargeçit into the Mardin tourism route through holistic and sustainable strategies to be shaped around symbolic places such as Boncuklu Tarla is examined in this study.

Keywords: Cultural Heritage, Sustainable Tourism, Tourism Route, Dargeçit-Mardin

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

KARS ÖRNEĞİNDE KENTİN KÜLTÜR TURİZMİ POTANSİYELİNE YÖNELİK SUNDUĞU HİZMETLERİN İRDELENMESİ

Doç. Dr. Okan YELER
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, okanyeler@yyu.edu.tr

Doç. Dr. Ayşegül KELEŞ ERİÇOK
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, aysegulericok@yyu.edu.tr

Özet

Kars ülke ve bölge ölçeğinde turizm, tarım ve ticaret amaçlı destinasyon olma potansiyeli yüksek illerden biridir. Şehri diğerlerinden farklı kılan; Kafkasya'ya açılan kapı olması, üretilen tarım ve hayvancılık ürünlerinin kalitesiyle gastronomi yönü, Ani Harabeleri başta olmak üzere baltık mimarisi, Sarıkamış Şehitleri, obsidyen taşı gibi tarihi ve kültürel zenginlikleri, doğal güzellikleri ve kış turizmi olanakları, farklı inanç ve kültürlerin bir arada oluşu, aşıklık geleneği ve cirit oyunu gibi somut olmayan kültürel miras öğeleriyle ön plana çıkmasıdır. Her ne kadar kentin sahip olduğu değerlerin neler olduğunu sıralayan yayınlar olsa da ziyaretçilerin Kars'a gelmeyi istemelerini sağlamak için şehrin sahip olduğu doğal ve tarihi güzelliklerin, gezilecek-görülecek yerlerin nerelerde olduğunun, bunlara nasıl ulaşılabileceğinin, ne kadar vakit alacağının belirlenmesi ve farklı seçeneklerin sunulması önemlidir. Farklı turizm türlerini deneyimlemek açısından zengin fırsat sunan kenti fiziki ve coğrafi koşullarının analiz edilerek turizm potansiyelinin ortaya çıkarılması önem taşımaktadır. Kentteki turizm çekiciliği oluşturan eserlerin doğal ve insan kaynaklı müdahalelerle bozulması şehrin turizm potansiyelini olumsuz etkileyecek unsurlardandır. Çalışmanın yöntemi arşiv ve alanyazın taraması ve saha çalışması olarak belirlenmiştir. Çalışmanın amacı ziyaretçiler için kentin sunduğu hizmetleri irdelemek ve ortalama konaklama süresini ve turizm kaynaklı geliri artırmaya yönelik öneriler geliştirmektir. Bu amaçla ilk olarak Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu arşivinde tarama yaparak Kars'ın ziyaret edilmesi gereken yerler içinde olmasını sağlayan somut ve somut olmayan kültürel miras ögelerini yeniden ortaya koyulacaktır. İkinci olarak, ziyaretçiler için kentin sunduğu hizmetler irdelenecektir. Sonuç olarak da konaklama kapasitesi, doluluk oranları, müze ve ören yeri ziyaretçi sayıları gibi istatistiki bilgileri analiz ederek ortalama konaklama süresini ve turizm kaynaklı geliri artırmaya yönelik öneriler geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Turizm, Kars, Somut Kültürel Miras, Somut Olmayan Kültürel Miras

EXAMINATION ON THE SERVICES OFFERED BY THE CITY FOR ITS CULTURAL TOURISM POTENTIAL ON THE KARS CASE

Abstract

Kars is one of the cities with high potential to become a destination for tourism, agriculture and trade purposes on a national and regional scale. The things that makes this city different from the others is its rich gastronomy with the quality of local crops and livestock, winter tourism opportunities, historical and natural beauties such as Ani Ruins and its Baltic architecture, Sarıkamış Martry and the obsidian stone. And also being the gateway to the Caucasus.The intangible cultural heritage elements such as the minstrel tradition and javelin game also has a part in making the city come out. Although there are publishings listing the values of the city, in order to make visitors want to come to Kars, it is important to determine the natural and historical beauties of the city, where the places to visit are, how to reach them, how long it will take and to offer different options. Its essential reveal the tourism potential of the city, which offers rich opportunities to experience different types of tourism, by analyzing its physical and geographic conditions. The deterioration of the works that constitute the touristic attraction of the city due to natural and human-induced interventions is one of the factors that will negatively affect the tourism potential of the city. The method of the study is archive and literature review and field work. The aim of the study is to examine the services offered by the city for visitors and to develop suggestions to increase the average length

of stay and tourism-related income. For this purpose, firstly, the tangible and intangible cultural heritage elements that make Kars a must-visit place will be revealed by scanning the archives of the Cultural Heritage Preservation Regional Board. Secondly, the services offered by the city for visitors will be examined. As a result, statistical information such as accommodation capacity, occupancy rates, museum and archaeological site visitor numbers will be analyzed and suggestions will be developed to increase average stay length and tourism-based income.

Keywords: Cultural Tourism, Kars, Tangible Heritage, Intanglible Heritage

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

DEPREM BÖLGELERİNDE REKREASYON ALAN PLANLANMASI: MALATYA İLİ ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Esra ERŞAHİN
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, esraersahin@subu.edu.tr

Bilim Uzmanı Nermin SARI
nerminsari337@gmail.com

Özet

Depremler yerel, ulusal ve küresel boyutta canlı yaşamını tehdit altında bırakan önemli faktörlerden biridir. Özellikle sanayileşme ve iş imkânları göç olgusunu hızlandırmış, buna bağlı olarak kentlerdeki nüfus miktarında ciddi artış yaşanmıştır. İnsanların en temel ihtiyacı olan barınma, hızlı nüfus artışı ile bir sorun haline gelmiş ve çarpık kentleşmeler başlamıştır. Gecekonduların ve çarpık kentleşmenin artmasıyla kent dağılış alanı sistemsiz, alt yapısı yetersiz ve düzensiz bir şekilde genişlemiştir. Bu süreçte deprem açısından yüksek riskli bölgelerden biri olan ülkemizde denetimsiz ve sağlam olmayan binalar yapılmıştır. Bu yapılar, yaşanan depremler sonrasında can kayıplarına ve ekonomik kayıplara neden olmuştur. Bu çalışmanın amacı, deprem sonrası dönemde depremzedelerin zihinsel, fiziksel ve sosyal iyilik hallerinin yeniden tesis edilmesinde rekreasyon alanlarının rolünü ortaya koymak ve geçici rekreatif yerleşim alanlarının önemine dikkat çekmektir. Çalışma kapsamında, Malatya ili özelinde Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde yer alan toplanma ve rekreasyon alanları incelenmiştir.Araştırmada hem nicel hem nitel yöntemler bir arada kullanılmıştır. Nicel veri olarak Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerine ait toplam 23 rekreasyon alanının büyüklükleri (m²) ve kişi kapasiteleri (2,5 m²/kişi esasına göre) analiz edilmiştir. Nitel boyutta ise rekreasyon alanlarının deprem sonrası geçici barınma, sosyal etkileşim, psikolojik destek ve fiziksel aktivite gibi fonksiyonları literatür taramasıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler ile harita yazılım programlarından olan Arcgıs Pro ile haritalar oluşturulmuştur. Elde edilen bulgulara göre, özellikle geniş alanlara sahip park ve sosyal tesislerin (örneğin: 100. Yıl Parkı, Abdullah Gül Parkı) çok sayıda kişiye hizmet verebilecek kapasitede olduğu; bununla birlikte bazı alanların düşük kapasite nedeniyle afet sonrası ihtiyaçlara yetersiz kaldığı belirlenmiştir. Ayrıca, rekreasyon alanlarının yalnızca barınma değil, aynı zamanda sosyal dayanışma, travma sonrası rehabilitasyon ve toplumsal toparlanma süreçlerinde de önemli rol oynadığı görülmüştür.Sonuç olarak, afet yönetimi planlarında geçici konut alanları kadar geçici rekreasyon alanlarının da yer alması gerektiği, bu alanların planlamasında çok işlevlilik, erişilebilirlik ve kapasite kriterlerinin göz önünde bulundurulmasının hayati önemde olduğu vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Planlama, Rekreasyon, Deprem, Malatya, Arcgıs Pro

PLANNING OF RECREATIONAL AREAS IN EARTHQUAKE-PRONE REGIONS: THE CASE OF MALATYA PROVINCE

Abstract

Earthquakes are among the most significant natural disasters that threaten human life at local, national, and global scales. Particularly in developing countries, industrialization and the resulting employment opportunities have accelerated migration from rural to urban areas, leading to substantial population growth in cities. This rapid increase has turned housing—one of the most fundamental human needs—into a major issue, resulting in irregular and unplanned urban development. As informal housing and unregulated construction have proliferated, urban sprawl has expanded in a disorganized manner, often lacking adequate infrastructure. In Türkiye, a country with high seismic activity, this urbanization process has led to the construction of poorly supervised and structurally unsafe buildings. Such buildings have contributed significantly to the loss of life and economic damage during recent earthquakes. The aim of this study is to examine the role of recreational areas in restoring the mental, physical, and social well-being of earthquake survivors in the post-disaster period, with an emphasis on the

importance of temporary recreational settlements. The study focuses on designated gathering and recreational areas in the districts of Battalgazi and Yeşilyurt within Malatya Province. A mixed-methods approach was employed, incorporating both quantitative and qualitative data. Quantitative data involved the analysis of 23 recreational areas based on their surface area (m²) and population capacity, calculated using a standard of 2.5 m² per person. Qualitative analysis included a literature review on the functions of recreational spaces after earthquakes, such as temporary shelter, opportunities for social interaction, psychological support, and physical activity. The spatial data were processed and visualized using ArcGIS Pro software. The findings reveal that large-scale parks and public facilities (e.g., 100th Year Park, Abdullah Gül Park) have the capacity to serve large populations, whereas some smaller sites fall short in meeting post-disaster needs. Moreover, these recreational areas not only serve as shelter but also play a critical role in promoting social cohesion, post-traumatic rehabilitation, and community resilience. In conclusion, disaster management strategies should integrate temporary recreational areas alongside emergency housing. In planning these spaces, criteria such as multifunctionality, accessibility, and adequate capacity must be prioritized to enhance their effectiveness in disaster recovery processes.

Keywords: Planning, Recreation, Earthquake, Malatya, ArcGIS Pro

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

PANDEMİ SONRASI TÜRKİYE İÇİN FIRSATLAR VE TEHDİTLER: SAĞLIK TURİZMİNDE YENİ TRENDLER

Öğr. Gör. Mehmet Veysi KAYA
Batman Üniversitesi, mehmetveysi.kaya@batman.edu.tr
Dr. Öğr. Üyesi Burak SAYAR
Bitlis Eren Üniversitesi, bsayar@beu.edu.tr

Özet

Pandemi sonrası dönemde sağlık turizmi, ekonomik kalkınma ve uluslararası hasta hareketliliği açısından stratejik bir öneme sahip bir sektör olarak öne çıkmıştır. Değişen hasta beklentileri, artan kalite standartları ve buna bağlı olarak yükselen hizmet talepleri, sağlık hizmet sunucularının küresel rekabet gücünü şekillendiren temel faktörler arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, hizmet sağlayıcıların hasta odaklı yaklaşımlar geliştirmesi, kalite standartlarını yükseltmesi ve uluslararası alanda rekabet avantajı sağlayacak stratejiler benimsemesi, sektörün sürdürülebilir büyümesi için kritik bir rol oynamaktadır. Bu çalışmanın amacı, COVID-19 pandemisinin sağlık turizmi sektöründe tetiklediği yeni eğilimleri sistematik bir şekilde analiz etmek ve etkilerini derinlemesine değerlendirmektir. Pandemi sonrası dönemde hasta beklentilerindeki dönüşüm, dijitalleşme süreçlerinin hızlanması, hijyen standartlarına yönelik artan talep ve güvenli seyahat uygulamalarının önemi gibi faktörler, sektörün yeniden şekillenmesinde belirleyici unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, çalışma, sağlık turizmi hizmet sağlayıcılarının söz konusu trendlere adaptasyon süreçlerini ve bu süreçte rekabet avantajı elde etme stratejilerini ayrıntılı bir şekilde incelemeyi hedeflemektedir. Araştırma, sektördeki mevcut uygulamaların değerlendirilmesi ve gelecekteki yönelimlerin öngörülmesi açısından önemli bir katkı sunmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada, temel olgusal analiz yöntemine dayalı olarak gerçekleştirilecektir. Veriler, literatür taraması yoluyla ulusal ve uluslararası akademik kaynaklardan, raporlardan ve sektörel analizlerden toplanacaktır. Pandemi sonrası sağlık turizmine ilişkin trendler ve unsurları içerik analizi tekniği ile değerlendirilecektir. 2019 yılında 756.926, 2020 yılında 435.691, 2021 yılında toplam 729.592 kişi sağlık, 2022 yılında toplam 1.381.807, 2023 yılında toplam 1.538.643, 2024 yılında toplam 1.506.442 sağlık turizmi ve turistiğin sağlığı kapsamında Türkiye'ye gelmiştir. Pandemi sonrası dönemde sağlık turizmi sektörü, değişen dinamiklere hızlı uyum sağlayarak küresel ölçekte yeniden şekillenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Sağlık, Sağlık Turizmi, Sağlık Hizmetleri Yönetimi

OPPORTUNITIES AND THREATS FOR TÜRKİYE AFTER THE PANDEMIC: NEW TRENDS IN HEALTH TOURISM

Abstract

In the post-pandemic period, health tourism has emerged as a sector with strategic importance in terms of economic development and international patient mobility. Changing patient expectations, increasing quality standards and the resulting rising service demands are among the main factors shaping the global competitiveness of health service providers. In this context, it is critical for service providers to develop patient-centered approaches, raise quality standards and adopt strategies that will provide competitive advantage in the international arena for the sustainable growth of the sector. The aim of this study is to systematically analyze the new trends triggered by the COVID-19 pandemic in the health tourism sector and to evaluate their effects in depth. In the post-pandemic period, factors such as the transformation in patient expectations, the acceleration of digitalization processes, the increasing demand for hygiene standards and the importance of safe travel practices stand out as decisive elements in the reshaping of the sector. In this context, the study aims to examine in detail the adaptation processes of health tourism service providers to these trends and their strategies to gain competitive advantage in this process. The research aims to make a significant contribution in terms of evaluating current practices in the sector and predicting

future trends. This study will be carried out based on the basic factual analysis method. Data will be collected from national and international academic sources, reports and sectoral analyses through literature review. Post-pandemic health tourism trends and elements will be evaluated with content analysis technique. In 2019, 756,926, in 2020 435,691, in 2021 total of 729,592 people came to Turkey for health, in 2022 a total of 1,381,807, in 2023 a total of 1,538,643, in 2024 total of 1,506,442 came to Turkey within the scope of health tourism and tourist health. In the post-pandemic period, the health tourism sector has been reshaped on a global scale by rapidly adapting to changing dynamics.

Keywords: Tourism, Health, Health Tourism, Health Services Management

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN REKREASYONEL AKTİVİTELERE KATILIM ENGELLERİ VE SERBEST ZAMAN FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Melih ÇALIŞIR
Bitlis Eren Üniversitesi, mlhclsr@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi İrem KAPTANGİL ÇALIŞIR
Bitlis Eren Üniversitesi, iremm_kaptangil@hotmail.com

Özet

Araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin rekreasyonel aktivitelere katılım engelleri ve serbest zaman fiziksel aktivite düzeylerinin incelenmesidir. Araştırmanın evrenini Bitlis Eren Üniversitesi (BEÜ) öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleminde amaçsal örnekleme yöntemi ile rastgele seçilen ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 173 erkek 219 kadın toplam 392 öğrenci yer almıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu", katılımcıların rekreasyonel aktivitelere katılım engellerini belirlemek için "Boş Zaman Engelleri Ölçeği", katılımcıların serbest zaman fiziksel aktivite düzeylerini belirlemek için ise "Serbest Zaman Egzersiz Anketi" kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi için SPSS 23.0 istatistiksel analiz programı kullanılmıştır ve bağımsız t-test, tek yönlü varyans (Anova), Korelasyon testleri uygulanmıştır. Cinsiyet değişkenine göre rekreasyonel aktivitelere katılım engelleri ve serbest zaman fiziksel aktivite düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı fark vardır ($p<0.05$). Vücut kütle indeksi ile serbest zaman fiziksel aktivite düzeyi arasında istatiksel olarak negatif bir ilişki belirlenmiştir ($p<0.05$). Üniversite ortamında öğrencilerin serbest zamanlarını daha aktif değerlendirebilmeleri için gerekli altyapı ve teşvik edici programların artırılması önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Öğrencisi, Rekreasyon, Serbest Zaman, Fiziksel Aktivite

INVESTIGATION OF UNİVERSITY STUDENTS' OBSTACLES TO PARTICIPATION IN RECREATIONAL ACTIVITIES AND LEISURE-TIME PHYSICAL ACTIVITY LEVELS

Abstract

The aim of the research is to examine the obstacles to participation in recreational activities and the leisure-time physical activity levels of university students. The universe of the research consists of Bitlis Eren University (BEU) students. The sample of the research consists of 392 students (173 male and 219 female) who were randomly selected with the purposive sampling method and agreed to participate in the research voluntarily. In the research, the data collection tools included the 'Personal Information Form', the ' Leisure Constraints Questionnaire' to determine the participants' obstacles to participation in recreational activities, and the 'Leisure-Time Exercise Questionnaire' to assess the participants' leisure-time physical activity levels. SPSS 23.0 statistical analysis program was used to analyze the data, and Independent Samples t-test, One-Way ANOVA, Correlation tests were conducted. There is a statistically significant difference in obstacles to participation in recreational activities and leisure-time physical activity levels according to the gender variable ($p<0.05$). There is a negative relationship between body mass index and leisure-time physical activity level ($p<0.05$). It is important to improve the necessary infrastructure and increase encouraging programs to help students make more active use of their leisure time in the university environment.

Keywords: University Student, Recreation, Leisure Time, Physical Activity

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

YEŞİLYOL PROJESİ BİR KIRSAL KALKINMA HAMLESİ Mİ YOKSA EKOLOJİK YOK OLUŞ MU?

Arş. Gör. Dr. Bahtiyar AYDIN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, aydin_bahtiyar@hotmail.com

Prof. Dr. Faruk ALAEDDİNOĞLU
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, falaeddinoglu@hotmail.com

Özet

Bu çalışma, Karadeniz Bölgesi'nde uzun yıllardır tartışmalara konu olan Yeşil Yol Projesi'ni ekoturizm bağlamında ele alarak, projenin doğaya ve yerel yaşama etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Yeşil Yol, 2.600 kilometrelik bir güzergâhla Karadeniz yaylalarını birbirine bağlamayı hedefleyen büyük ölçekli bir altyapı projesidir. Proje, ulaşımı kolaylaştırarak bölgeye gelen turist sayısını artırmayı ve ekonomik canlanmayı teşvik etmeyi hedeflemektedir. Ancak bu hedeflerin, ekoturizmin temel ilkeleri olan doğal çevrenin korunması, yerel halkın katılımı ve kültürel özgünlüğün sürdürülebilirliği ile ne ölçüde örtüştüğü tartışmalıdır. Literatür taraması ve çeşitli saha gözlemleri ışığında yapılan değerlendirmeler, projenin bazı bölgelerde turizm potansiyelini artırdığı, ancak aynı zamanda ciddi çevresel tahribata ve sosyal gerilimlere yol açtığını göstermektedir. Doğal peyzajın bozulması, yayla ekosistemlerinin zarar görmesi ve geleneksel yaylacılık kültürünün tehdit altına girmesi bu olumsuzluklar arasında yer almaktadır. Ayrıca yerel halkın yeterince bilgilendirilmemesi ve karar süreçlerine dâhil edilmemesi yönetişim açısından eleştiri konusudur. Bu çerçevede çalışma, Yeşil Yol Projesi'nin ekoturizm açısından yalnızca ekonomik değil, ekolojik ve sosyo-kültürel boyutlarıyla da değerlendirilmesi gerektiğini savunmaktadır. Aksi hâlde; kısa vadeli kazanımların uzun vadeli kayıplara dönüşebilme potansiyeli taşıdığı unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yeşil Yol Projesi, kırsal kalkınma, ekoloji

THE GREEN ROAD PROJECT: A RURAL DEVELOPMENT INITIATIVE OR AN ECOLOGICAL COLLAPSE?

Abstract

This study aims to evaluate the Green Road Project—long debated in Turkey's Black Sea Region—within the context of ecotourism, focusing on its impacts on nature and local life. The Green Road is a large-scale infrastructure project designed to connect the highlands of the Black Sea via a 2,600-kilometer route. While the project intends to improve accessibility, increase the number of tourists visiting the region, and stimulate economic activity, it remains controversial in terms of how well these goals align with the core principles of ecotourism—namely, environmental conservation, local community participation, and the sustainability of cultural authenticity. Evaluations based on literature review and various field observations suggest that while the project has increased tourism potential in some areas, it has also led to significant environmental degradation and social tensions. Among the observed negative impacts are the destruction of natural landscapes, damage to highland ecosystems, and the threat posed to traditional transhumance culture. Furthermore, the lack of adequate public consultation and the exclusion of local communities from decision-making processes have drawn criticism from a governance perspective. Within this framework, the study argues that the Green Road Project must be assessed not only in economic terms but also through its ecological and socio-cultural dimensions. Otherwise, short-term gains risk turning into long-term losses.

Keywords: The Green Road Project, Rural Development, Ecology

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ERCİŞ'TE EKOTURİZM VE DOĞAL KAYNAKLARIN SINIFLANDIRILMASI

Prof. Dr. Faruk ALAEDDİNOĞLU
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, alaeddinoglu@yyu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Rıfkı SINDIR
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, rsindir@yyu.edu.tr

Özet

Van Gölünün kuzey doğusunda çoğu yapılanmamış kıyı alanları, dağlık alanlar, sulak alanlar ve diğer birçok coğrafi birimi bünyesinde bulunduran Erciş ve çevresi ekoturizme konu olabilecek birçok çekiciliğe sahiptir. Bu çekicilikler ilçenin turizme konu olma düzeyini artırmada önemli birer kaynak niteliğindedir. Ancak bu kaynakların birçoğu tanımlanmamış ve sınıflandırılmamışlardır. Bu bağlamda öncelikle doğal kaynakların niteliklerinin belirlenmesi ve uluslararası kriterlere göre hangi düzeyde doğal çekiciliğe sahip oldukları bilgisinin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu tespit, Alaeddinoğlu ve Can tarafından geliştirilen Kontrol Listesi yaklaşımı ile gerçekleştirilmiştir. Derecelendirme yöntemi temelde dört ana değişken üzerinden ele alınmıştır. Bunlar, Manzaranın Analizi, Çevresel Duyarlılık, Tüketici Hizmetleri ve Yönetim Bileşenlerinden oluşmaktadır. Ayrıca sahanın mevcut jeomorfolojik birimleri tespit edilmiş ve haritaları yapılmıştır. Söz konusu birimlerin hem jeolojik hem de tektonik yapı ile ilişkisi kurulmuş ve turizm potansiyelleri değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular araştırma sahasının ulusal ve uluslararası düzeyde doğal çekiciliklere sahip olduğunu, çevresel duyarlılık konusunda yönetilebileceğini anacak tüketici hizmetleri ve yönetim bileşenleri açısından önemli sorunları olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, Erciş, Derecelendirme, Van Gölü

ECOTOURISM AND CLASSIFICATION OF NATURAL RESOURCES IN ERCİŞ

Abstract

Erciş and its surroundings, which contain mostly unstructured coastal areas, mountainous areas, wetlands and many other geographical units in the north-east of Lake Van, have many attractions that can be subject to ecotourism. These attractions are important resources in increasing the level of tourism in the district. However, many of these resources have not been defined and classified. In this context, first of all, the characteristics of natural resources should be determined and the level of natural attractiveness they have according to international criteria should be determined. This determination was carried out with the Checklist approach developed by Alaeddinoğlu and Can. The rating method was basically addressed over four main variables. These consist of Landscape Analysis, Environmental Awareness, Consumer Services and Management Components. In addition, the existing geomorphological units of the field were determined and their maps were prepared. The relationship between the units in question and both the geological and tectonic structure was established and their tourism potential was evaluated. The findings revealed that the research area has natural attractions at national and international levels, can be managed in terms of environmental sensitivity, but has significant problems in terms of consumer services and management components.

Keywords: Ecotourism, Erciş, Rating, Van Lake

ORGANİK GIDA TEDARİKİ: YAYLA PAZARLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Lisans Öğrencisi Sema Nur ZORBOZAN
Gümüşhane Üniversitesi, semanurzorbozan@hotmail.com

Doç. Dr. Fazıl KAYA
Gümüşhane Üniversitesi, fkaya@gumushane.edu.tr

Özet

Anadolu coğrafyasının kadim geleneklerinden biri olan yaylacılık, toplumsal yaşamın da önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Yaylacılık; başta hayvancılık olmak üzere tarım, arıcılık, rekreasyon ve turizm gibi çeşitli faaliyetleri bünyesinde barındırmaktadır. Yaylalarda, yayla faaliyetlerine katılım gösteren yerel halkın ve kısa süreliğine yaylalarda bulunan ziyaretçilerin günlük ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri amacıyla yayla pazarları kurulmaktadır. Birçok yaylanın kesişim noktasında yer alan merkezi bir yaylada, haftanın belirli bir gününde kurulan bu pazarda, çeşitli ürünlerin yanı sıra yerel halkın ürettiği organik gıda ürünleri de satışa sunulmaktadır. Ancak, sosyolojik faktörlere bağlı olarak yaylalarda yaşanan yapısal değişimlerle birlikte, yayla pazarlarında organik gıdaların satışının giderek azaldığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı; Gümüşhane yayla pazarlarında satışı yapılan organik gıda ürünlerinin üretim ve tedarik süreçlerine ilişkin mevcut durumu analiz etmek ve bu tedarik zincirinin sürdürülebilirliğini sağlamak için önerilerde bulunmaktır. Araştırma, nitel araştırma yöntemine dayanmaktadır. Bu kapsamda, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme soruları, ilgili literatür temel alınarak hazırlanmıştır. Araştırma grubunu, Gümüşhane ili sınırları içerisinde yer alan Kadırga, Güvende ve Kazıkbeli yayla pazarlarında faaliyet gösteren esnaflar oluşturmaktadır. Çalışma grubu, organik gıda üreten ya da tedarik eden esnaflardan seçilmiştir. Araştırma kapsamında toplam beş esnafla derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler, içerik ve betimsel analiz teknikleriyle değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda, organik ürünlerin üretim ve tedarik zincirine ilişkin çeşitli bulgulara ulaşılmış ve bu bulgular; ürün çeşitliliği, üretim biçimi, tedarik, saklama ve muhafaza koşulları, maliyet, satış ve tüketici talebi olmak üzere altı tema altında sınıflandırılmıştır. Ürünlerin yerel üretimle temin edilmesi ve doğal yöntemlerle yetiştirilmesinin, sürdürülebilirlik açısından önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Bununla birlikte, pazarın büyüklüğü, tüketici talebi ve üretim maliyetleri gibi unsurların da sürdürülebilirliği etkileyen faktörler arasında yer aldığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yayla Pazarı, Organik Gıda, Tedarik, Üretim, Gümüşhane

ORGANIC FOOD SUPPLY: A STUDY ON PLATEAU MARKETS

Abstract

Transhumance, one of the ancient traditions of Anatolia, constitutes an important part of social life. It encompasses various activities such as animal husbandry, agriculture, beekeeping, recreation and tourism. In the highland areas, markets known as yayla pazarları (highland markets) are established to meet the daily needs of both the local population engaged in these activities and short-term visitors. These markets are held on a central plateau located at the intersection of many plateaus and on a certain day of the week. In addition to various products, organic food products produced by local people are also offered for sale in these markets. However, with the structural changes in the highlands due to sociological factors, it is observed that the sale of organic foods in the highland markets is gradually decreasing. In this context, the aim of the study is to analyze the current state of the production and supply processes of organic food products sold in the plateau markets of Gümüşhane and to propose recommendations for ensuring the sustainability of this supply chain. The research is based on qualitative research method. Within this framework, semi-structured interview technique was used. Interview questions were prepared based on the relevant literature. The research group consists of artisans operating in Kadırga, Güvende and

Kazıkbeli plateau markets located within the borders of Gümüşhane province. The study group was selected from artisans who produce or supply organic food. Within the scope of the research, in-depth interviews were conducted with a total of five shopkeepers. The data obtained were evaluated using content and descriptive analysis techniques. As a result of the research, various findings on the production and supply chain of organic products were obtained and these findings were classified under six themes: product diversity, production style, supply, storage and preservation conditions, cost, sales and consumer demand. It was concluded that sourcing locally produced products and growing them using natural methods are important for sustainability. However, factors such as market size, consumer demand and production costs were also found to be among the factors affecting sustainability.

Keywords: Plateau Market, Organic Food, Supply, Production, Gümüşhane

Not: Not: Bu çalışma, TUBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Desteği Programı tarafından 1919B012326566 numaralı proje kapsamında desteklenmiştir.

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

RESTORANLARDA SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİN ÜÇLÜ ALT ÇİZGİ (TRİPLE BOTTOM LİNE- TBL) MODELİ İLE İNCELENMESİ: YAPAY ZEKÂ SOHBET ROBOTLARIYLA BİR UYGULAMA

Yüksek Lisans Öğrencisi Batuhan DEMİREL
Karabük Üniversitesi, 2328245508@ogrenci.karabuk.edu.tr

Dr. Öğretim Üyesi Özkan SÜZER
Karabük Üniversitesi, ozkansuzer@karabuk.edu.tr

Özet

Bu çalışma, restoran sektöründe sürdürülebilirliğin çok boyutlu yapısını değerlendirmek amacıyla Triple Bottom Line (TBL) modeli çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. TBL modeli kapsamında ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik boyutları detaylı biçimde ele alınmıştır. Araştırmanın özgün yönü, bu değerlendirmeyi geleneksel yöntemlerden farklı olarak yapay zekâ sohbet robotları ile yürütmesidir. Michelin Rehberi'nde yer alan restoranlar referans alınarak oluşturulan sorular, yapay zekâya yöneltilmiş; elde edilen yanıtlar nitel analiz yöntemiyle yorumlanmıştır. Ekonomik boyutta; maliyet yönetimi, kârlılık, sürdürülebilir iş modelleri ve tedarik zinciri optimizasyonu gibi temalar incelenmiştir. Sosyal boyutta çalışan refahı, topluluklarla ilişkiler ve müşteri bilinci gibi konular öne çıkarken; çevresel boyutta enerji verimliliği, atık yönetimi, karbon ayak izi ve sürdürülebilir mutfak uygulamaları gibi unsurlar analiz edilmiştir. Yapay zekânın verdiği yanıtlar, bu kavramların dijital ortamda nasıl yeniden üretilebileceğini ve yapay zekânın bilgi üretiminde nasıl bir araç olabileceğini göstermektedir. Bu araştırma, yapay zekâ teknolojilerinin akademik sorgulamalarda nasıl veri kaynağı olarak kullanılabileceğini ortaya koyarken; restoran sektöründe sürdürülebilirliğe dair çok yönlü bir perspektif sunmaktadır. Bulgular, dijitalleşme ile sürdürülebilirlik arasındaki ilişkiyi anlamak isteyen araştırmacılar ve sektör profesyonelleri için yol gösterici niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Triple Bottom Line (TBL) Modeli, Yapay Zekâ, Restoran Sektörü, Michelin Rehberi

AN EXAMINATION OF SUSTAINABILITY IN RESTAURANTS THROUGH THE TRIPLE BOTTOM LINE (TBL) MODEL: AN APPLICATION USING AN ARTIFICIAL INTELLIGENCE CHATBOT

Abstract

This study was conducted within the framework of the Triple Bottom Line (TBL) model to evaluate the multidimensional structure of sustainability in the restaurant industry. The TBL model encompasses the economic, social, and environmental dimensions of sustainability, all of which are examined in detail. The distinctive aspect of this research lies in its use of artificial intelligence (AI) chatbots, rather than traditional methods, to carry out the evaluation. Questions developed with reference to restaurants listed in the Michelin Guide were posed to the AI, and the responses obtained were interpreted using qualitative analysis methods. In the economic dimension, themes such as cost management, profitability, sustainable business models, and supply chain optimization were explored. In the social dimension, issues such as employee well-being, community relations, and customer awareness stood out. For the environmental dimension, factors such as energy efficiency, waste management, carbon footprint, and sustainable kitchen practices were analyzed. The responses generated by the AI demonstrate how these concepts can be reproduced in digital environments and highlight the potential of AI as a tool for knowledge production. This research not only reveals how AI technologies can serve as data sources in academic inquiries but also offers a multifaceted perspective on sustainability in the restaurant industry. The findings provide valuable insights for researchers and industry professionals seeking to understand the relationship between digitalization and sustainability.

Keywords: Sustainability, Triple Bottom Line (TBL) Model, Artificial Intelligence, Restaurant Industry, Michelin Guide

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ZONGULDAK'IN EKOTURİZM POTANİSYELİNİN BELİRLNEMESİNE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Doç. Dr. Makbule CİVELEK
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, makbule.civelek@beun.edu.tr

Özet

Ekoturizm çevreyi koruyan ve var olan kaynakları kororken sürdürülebilirlik düşüncesi ile hareket eden bir turizm türüdür. Ekoturizm faaliyetleri ile doğaya zarar verilmeden, biyoçeşitliliğin korunması ve gelecek nesillere aktarılması mümkün hale gelmektedir. Buna ek olarak turizm faaliyetlerinin tüm yıla yayılmasına destek olan ekoturizm, destinasyonlara ekonomik anlamda katkı sağlarken kırsal kalkınmayı da beraberinde getirmektedir. Çalışmanın amacı; iklimi, doğal güzellikleri ve doğal yaşam alanları ile ön plana çıkan Cumhuriyet'in ilk ili unvanına sahip Zonguldak'ın ekoturizm potansiyelini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan 5 uzman ile görüşülerek bölgenin SWOT analizi yapılmıştır. Çalışma kapsamında Zonguldak'ın sahip olduğu ekoturizm unsurları; tabiat parkları, yaylalar, mağaralar, şelaleler, kuş gözlem alanları, anıt ağaçları, yürüyüş ve bisiklet rotaları çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Çalışma sonuçlarına göre Zonguldak il ve ilçeleri ekoturizm açısından oldukça önemli bir potansiyele sahipken, bölgede ekoturizm faaliyetleri çeşitlilik göstermektedir. Yapılan SWOT analizinin sonuçlarından bir diğeri ise ilin ekoturizm açısından bakir olmasıyla birlikte tanıtım faaliyetlerinin henüz kısıtlı kaldığı yönündedir. Zonguldak'ın ekoturizm potansiyelinin geliştirilebilmesi ve tanıtılması için kamu kurum ve kuruluşları çalışmalar sürdürmektedir. Buna ek olarak halkın bilinçlendirilmesi amacıyla ekoturizm alanlarına ziyaretler de yapılmaktadır. Yüz yüze gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen sonuçlara göre; Zonguldak il ve ilçelerine olan ulusal ve uluslararası turizm hareketliliği de giderek artış göstermektedir. Çaycuma havaalanın hizmete açılması ve yeni yapılan karayolu bağlantıları ile ulaşımın kolaylaşması Zonguldak ekoturizmin gelişmesinde bir fırsat oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ekoturizm, SWOT Analizi, Zonguldak

A STUDY ON DETERMINING THE ECOTOURISM POTENTIAL OF ZONGULDAK

Abstract

Ecotourism is a type of tourism that protects the environment and operates with a sense of sustainability while preserving existing resources. Through ecotourism activities, it becomes possible to protect biodiversity and pass it on to future generations without harming nature. In addition, ecotourism supports the spread of tourism activities throughout the year, contributes economically to destinations, and promotes rural development.The aim of this study is to reveal the ecotourism potential of Zonguldak, the first city of the Republic of Turkey, which stands out with its climate, natural beauty, and wildlife areas. In line with this aim, a SWOT analysis of the region was carried out through interviews with five experts working in public institutions and organizations. Within the scope of the study, Zonguldak's ecotourism elements have been limited to nature parks, plateaus, caves, waterfalls, bird-watching areas, monumental trees, hiking and cycling routes. According to the results of the study, while the city of Zonguldak and its districts possess significant potential in terms of ecotourism, the diversity of ecotourism activities is also increasing. Another result from the SWOT analysis indicates that the region remains relatively untouched in terms of ecotourism, yet promotional activities are still limited. Public institutions and organizations continue their efforts to develop and promote the ecotourism potential of Zonguldak. In addition, visits are organized in ecotourism areas to raise public awareness. Based on the results obtained from face-to-face interviews, national and international tourism activity in Zonguldak and its districts is gradually increasing. The opening of Çaycuma Airport and the construction of new road connections have improved transportation, creating an opportunity for the development of ecotourism in Zonguldak.

Keywords: Ecotourism, SWOT Analysis, Zonguldak

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TURİZMDE COĞRAFİ VERİ YÖNETİMİ VE ANALİZ: BİTLİS İLİNDE AFET RİSKİ PERSPEKTİFİYLE BİR DEĞERLENDİRME

Öğr. Gör. Ahmet Şahap
Bitlis Eren Üniversitesi, asahap@beu.edu.tr

İclal Akın
Bitlis Eren Üniversitesi, iakin@beu.edu.tr

Özet

Bir yerin turizm potansiyelini ortaya çıkarmak kuşkusuz mekânsal verinin yönetilmesi ile daha net bir şekilde görülecektir. Bitlis, turizm potansiyeli açısından ili uzun kışın hakim olduğu 3-4 ayı beyaz örtü ile kaplı olan bunun yanında Zengin doğası,Van gölü, geleneksel taş evleri, Nemrut Krater Gölü gibi eşsiz doğal alanları ve Ahlat'taki Selçuklu Mezarlığı gibi kültürel mirasları olan önemli bir alanı oluşturmaktadır. Bu güzelliklerin yanında Bitlis'in coğrafi yapısı, özellikle dağlık ve engebeli arazisi, bölgeyi doğal afetler açısından da riskli alanlarda bulunmaktadır. Depremler, heyelanlar, çığ düşüşleri ve sert kış koşulları gibi afetler, turizm sektörünü doğrudan etkileyebilecek riskleri barındırmaktadır. Dolayısıyla, afet risklerinin turizm faaliyetleri ile uyumlu şekilde yönetilmesi, sürdürülebilir turizm için oldukça kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışmada, Bitlis ilindeki turizm alanlarının afet riski perspektifiyle değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Çalışmanın temel amacı, Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve ilişkisel veritabanı faydalanarak turizm alanları ve afet risk verilerinin entegrasyonunu göstermektir. Bitlis ilindeki farklı turistik alanları (hizmet veren oteller, kültürel alanlar, doğal güzellikler) ve afet riski taşıyan bölgeleri mekânsal olarak gösterilerek riskli alanların afet türüne göre Buffer Zone alanları oluşturulacaktır. Afet riskine duyarlı turizm planlamasının önemini ortaya koyulacaktır. Bu Doğrultuda yerel yönetimler ve turizm sektörü paydaşları ile afet riski yönetimini içeren bir turizm planlaması yapma konusunda rehberlik etmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, çalışmanın bulguları, Bitlis ilindeki afet risklerinin azaltılması ve turizm alanlarının daha güvenli hale getirilmesi için stratejiler geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi Bilgi Sistemleri, Turizm Planlaması, Afet Riski, Coğrafi Veri Yönetimi, Bitlis, İlişkisel Veritabanı, Mekânsal Analiz, Sürdürülebilir Turizm, Doğal Afetler

GEOGRAPHICAL DATA MANAGEMENT AND ANALYSIS IN TOURISM: AN EVALUATION FROM THE PERSPECTIVE OF DISASTER RISK IN BİTLİS PROVINCE

Abstract

Revealing the tourism potential of a region is undoubtedly more clearly achieved through the management of spatial data. Bitlis, in terms of tourism potential, is an important area characterized by the long winter season lasting 3-4 months, covered in a white blanket of snow, along with its rich nature, Lake Van, traditional stone houses, the unique natural areas such as Nemrut Crater Lake, and cultural heritage sites like the Seljuk Cemetery in Ahlat. Alongside these beauties, Bitlis' geographical structure, particularly its mountainous and rugged terrain, places the region in risk-prone areas concerning natural disasters. Disasters such as earthquakes, landslides, avalanches, and harsh winter conditions pose risks that can directly affect the tourism sector. Therefore, managing disaster risks in harmony with tourism activities is of critical importance for sustainable tourism. This study aims to evaluate the tourism areas in Bitlis province from the perspective of disaster risk. The main goal of the study is to demonstrate the integration of tourism area and disaster risk data using Geographic Information Systems (GIS) and relational databases. The different tourism areas in Bitlis (operating hotels, cultural sites, natural beauties) and disaster-prone regions will be spatially represented, and buffer zone areas will be created according to the type of disaster risk. The importance of disaster-sensitive tourism planning will be highlighted. In this regard, the study aims to provide guidance for local governments and tourism sector stakeholders in creating a tourism plan that

incorporates disaster risk management. Additionally, the findings of the study will contribute to developing strategies to reduce disaster risks and make tourism areas safer in Bitlis.

Keywords: Geographic Information Systems, Tourism Planning, Disaster Risk, Geographic Data Management, Bitlis, Relational Database, Spatial Analysis, Sustainable Tourism, Natural Disasters

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

TARIM 4.0, AKILLI TARIM UYGULAMALARI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR GASTRONOMİ: DİJİTALLEŞEN GIDA SİSTEMLERİNE YÖNELİK BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Batuhan DEMİREL
Karabük Üniversitesi, 2328245508@ogrenci.karabuk.edu.tr

Dr. Öğretim Üyesi Özkan SÜZER
Karabük Üniversitesi, ozkansuzer@karabuk.edu.tr

Öğr. Gör. Dr. Cansen CAN
Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi, cakgul@bandirma.edu.tr

Özet

Günümüz dünyasında artan çevresel sorunlar, doğal kaynakların tükenmesi, gıda güvencesi riski ve sürdürülebilirlik ihtiyacı, tarım ve gastronomi sektörlerinde yenilikçi yaklaşımları zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda geliştirilen Tarım 4.0, tarımsal üretimde dijitalleşmeyi temel alan, yapay zekâ, nesnelerin interneti (IoT), sensör teknolojileri ve robotik sistemlerle entegre çalışan yeni bir üretim modeli olarak dikkat çekmektedir. Bu teknolojilerin üretim süreçlerine entegre edilmesiyle daha verimli, izlenebilir ve çevre dostu bir tarım planı hedeflenmektedir. Bu çalışmada, Tarım 4.0 ve akıllı tarım uygulamalarının sürdürülebilir gastronomi üzerindeki etkilerini inceleyen güncel akademik kaynaklar taranarak bir literatür incelemesi gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, gıda tedarik zincirlerinin yeniden yapılandırılması, yerel üreticilerle kurulan ilişkiler, iklim ile uyumlu menü planlamaları ve enerji verimliliği gibi başlıklar üzerinden sürdürülebilir gastronomi kavramının Tarım 4.0 ile nasıl bütünleştiği analiz edilmiştir.

Literatürde, akıllı tarımın gastronomi sektörüne sağladığı katkılar arasında; mevsimsel ürün takibinin kolaylaşması, tarladan sofraya ürün izlenebilirliğinin artması, gıda israfının azaltılması ve düşük karbon ayak izine sahip mutfak uygulamalarının yaygınlaşması öne çıkmaktadır. Özellikle karbon ayak izi konusu, Tarım 4.0 teknolojilerinin hem üretim hem de dağıtım süreçlerinde sera gazı emisyonlarının azaltılması yönünde sunduğu önemli avantajlarla ilişkilendirilmektedir. Dijital tarım verileri sayesinde tarımsal faaliyetlerin çevresel etkileri ölçülebilmekte, daha az kaynak kullanımı ve optimize edilmiş lojistik süreçleri sayesinde gastronomi alanında karbon salımının minimize edilmesi sağlanabilmektedir. Ayrıca dijitalleşmenin, şeflerin menü planlama süreçlerinde daha bilinçli kararlar almasını sağladığı ve müşteri beklentileri ile sürdürülebilir üretim çalışmaları arasında denge kurmayı kolaylaştırdığı görülmektedir.

Bu çalışmada, tarım ve gastronomi alanlarında sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmada dijitalleşmenin rolü vurgulanmakta ve gelecekte yapılacak saha araştırmaları için kavramsal bir çerçeve sunulmaktadır. Literatürdeki güncel tartışmalar ile ulaşılan sonuçlar, Tarım 4.0 ile entegre çalışan sürdürülebilir gastronomi anlayışının hem üretim hem de tüketim süreçlerinde çevresel, sosyal ve ekonomik katkılar sunduğunu ve özellikle karbon ayak izi azaltımında kritik bir rol oynadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarım 4.0, Karbon Ayak izi, Sürdürülebilir Gastronomi, Gıda Sürdürülebilirliği, Yapay Zekâ

AGRICULTURE 4.0, SMART FARMING APPLICATIONS, AND SUSTAINABLE GASTRONOMY: A LITERATURE REVIEW ON DIGITALIZED FOOD SYSTEMS

Abstract

In today's world, increasing environmental issues, the depletion of natural resources, the risk to food security, and the growing need for sustainability have necessitated innovative approaches in both the agriculture and gastronomy sectors. In this context, Agriculture 4.0 has emerged as a new production model based on the digitalization of agricultural processes, integrating artificial intelligence, the Internet of Things (IoT), sensor technologies, and robotic systems. By incorporating these technologies into agricultural production, the aim is to establish more efficient, traceable, and environmentally friendly agricultural planning. This study conducts a literature review by examining recent academic sources that explore the impacts of Agriculture 4.0 and smart farming applications on sustainable gastronomy. Within the research, the interconnection between Agriculture 4.0 and sustainable gastronomy is analyzed through key themes such as the restructuring of food supply chains, building relationships with local producers, climate-compatible menu planning, and enhancing energy efficiency.

The literature highlights several contributions of smart farming to the gastronomy sector, including the facilitation of seasonal product tracking, improved farm-to-table traceability, reduction of food waste, and the promotion of low-carbon-footprint culinary practices. Particularly, the issue of carbon footprint is emphasized as a major advantage offered by Agriculture 4.0 technologies, which contribute to the reduction of greenhouse gas emissions in both production and distribution processes. Digital agricultural data enables the measurement of environmental impacts, while optimized resource use and improved logistics processes help minimize carbon emissions within gastronomy practices. Furthermore, digitalization supports chefs in making more informed decisions during menu planning and facilitates the balance between customer expectations and sustainable production efforts.

This study underscores the role of digitalization in achieving sustainability goals within the fields of agriculture and gastronomy and offers a conceptual framework for future field research. The findings from recent literature demonstrate that an integrated approach combining Agriculture 4.0 and sustainable gastronomy provides environmental, social, and economic benefits throughout both production and consumption stages, playing a particularly critical role in reducing carbon footprints.

Keywords: Agriculture 4.0, Carbon Footprint, Sustainable Gastronomy, Food Sustainability, Artificial Intelligence

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

ZONGULDAK MUTFAĞINDA TÜKETİLEN GELENEKSEL GÖCE ÇORBASI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Yüksek Lisans Öğrencisi Soner Zafer TAVUKCUOĞLU
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, chef.sztavukcuoglu@gmail.com

Prof. Dr. Lütfi BUYRUK
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, buyruk@nevsehir.edu.tr

Özet

Yöresel mutfaklar, geçmişten günümüze coğrafi koşullar, göçler, savaşlar, ticaret yolları ve iletişim araçlarının gelişmesiyle farklılaşmış ve değişerek bulunduğu yöreye özgü kültürel birer öge haline gelmiştir. Yöresel mutfak kültürlerini oluşturan bileşenler içerisinde, çorbalar da önemli bir yere sahiptir. Yöresel lezzetler, bölgelerin kendine has karakteristik özellikleri ile şekillenip oluştuklarından bölge kültürünün tanıtılmasında önemli rol oynarlar. Bunlar üzerine yapılan çalışmaların az olması, gelecek nesillere aktarılamadan yitirilmelerine neden olmaktadır. Buradan hareketle, Zonguldak iline özgü olan Göce (Tene) çorbasına ilişkin literatürde fazla bilginin yer almaması ve gelecekte kaybolma tehlikesine sahip olabileceği düşüncesinden ötürü gerçekleştirilen araştırmada, Göce çorbasının tanıtılması ve Türk Mutfak kültürü içindeki varlığının sürdürülmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın yönteminde nitel araştırma yaklaşımı olan olgu bilim (fenomenoloji) tercih edilmiştir. Bu yaklaşım için en uygun veri toplama yönteminin yarı yapılandırılmış görüşme olacağına karar verilmiştir. Veri toplama aracını hazırlamak için literatür incelenmiş ardından araştırmanın amacına en uygun olduğu düşünülen çalışmalardaki görüşme soruları örnek alınarak görüşme formu hazırlanmıştır. İlk düzenleme sonrasında yöresel mutfaklarla ilgili bilgi sahibi olan iki alan uzmanının görüşleri alınarak formun son şekli verilmiştir. Örneklem olarak kartopu yöntemi tercih edilmiştir. Bunun nedeniyse konu hakkında bilgisi olan kişilerle yapılan görüşmeler sonrasında, onların yönlendirmeleriyle başka kişilere ulaşmanın daha geçerli verilere erişmeyi sağlayacağı düşüncesidir. Zonguldak ili, Gökçebey ilçesinde ikamet eden 50 yaş ve üzeri 19 katılımcı ile gerçekleştirilen yüz yüze görüşmelerden elde edilen bulgular kayıt altına alınarak analiz edilmesi sonucunda çorbanın yöreye has bir ürün olduğu, yapımındaki ana maddenin mısır olduğu; mısırın eskiden el değirmenlerinde ya da su değirmenlerinde çekilirken, günümüzde elektrikli değirmenlerde çekilmeye başlanıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Çorbanın isminin mısırın çekildikten sonraki haline verilen isimden gelmiş olabileceğine yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Çorbanın eski hazırlama yöntemiyle şimdiki hazırlama yöntemi arasında farklılıkların ortaya çıktığı ve zamanla çorbaya yeni malzemeler eklenerek tadında eskiye göre değişiklik olduğu ulaşılan bilgiler arasındadır. Ayrıca, araştırma sonucunda, Göce çorbasının en uygun şekilde hazırlanmasına yönelik bir standart reçete önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yöresel Mutfak, Türk Mutfağı, Çorbalar, Göce Çorbası

A RESEARCH ON TRADITIONAL GOCE SOUP CONSUMED IN ZONGULDAK CUISINE

Abstract

Local cuisines have differentiated and changed over time with the development of geographical conditions, migrations, wars, trade routes and means of communication, and have become cultural elements specific to the region they are located in. Soups also have an important place among the components that make up local culinary cultures. Since local delicacies are shaped and formed by their characteristics of the regions, they play an important role in the introduction of the regional culture. The scarcity of studies on these topics leads to the risk of losing them before they can be passed on to future generations. Based on this, the aim of the research conducted was to introduce Göce soup and maintain its existence in Turkish culinary culture due to the lack of sufficient information

in the literature on Göce (Tene) soup, which is specific to Zonguldak province, and the idea that it may be in danger of disappearing in the future. Phenomenology, a qualitative research approach, was chosen as the research methodology. Semi-structured interviews were determined to be the most appropriate data collection method for this approach. The data collection instrument was prepared by first reviewing the literature and then developing the interview guide, using interview questions as examples from studies considered most appropriate for the research objective. Following the initial regulation, the final version of the form was prepared based on the opinions of two field experts knowledgeable about local cuisines. The snowball sampling method was chosen for the sample selection. The rationale for this preference is the belief that, following interviews with individuals knowledgeable about the subject, reaching additional individuals through their referrals will provide access to more valid data. Based on the analysis of data from face-to-face interviews with 19 participants aged 50 and over in Gökçebey district, Zonguldak province, which were recorded, it was found that the soup is a local product, its main ingredient is corn, and although corn was traditionally ground in hand or water mills, it is currently ground in electric mills. Findings indicate the possibility that the name of the soup may have come from the term used for the corn after grinding. Findings revealed differences between the soup's former and current preparation methods, and a change in its taste compared to before, resulting from the addition of new ingredients over time. Additionally, as a result of the research, a standard recipe recommendation for the most appropriate preparation of Göce soup was proposed.

Keywords: Local Cuisine, Turkish Cuisine, Soups, Göce Soup

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

VAN İLİNİN YARATICI TURİZM FAALİYETLERİ KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Sedat ŞAHİN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, sedatsahin@yyu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Seda İDİKUT ŞAHİN
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, seda.sahin@beun.edu.tr

Yüksek Lisans Öğrencisi Halil İbrahim ZORER
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, h.ibrahimzorer@yyu.edu.tr

Özet

Yaratıcı turizm, turistlerin ziyaret ettikleri destinasyonlarda yerel halkla etkileşime girerek sanatsal, kültürel ve geleneksel faaliyetlere aktif biçimde katıldıkları, bu süreçte yaratıcı potansiyellerini ortaya koydukları deneyim temelli bir turizm türüdür. Bu yaklaşım, geleneksel turizmin pasif gözlemci yapısına alternatif olarak ortaya çıkmış; otantik deneyim, beceri gelişimi ve kültürel paylaşımı merkezine almıştır. Yaratıcı turizm, aynı zamanda sürdürülebilir turizmi destekleyen, bireyin entelektüel gelişimini teşvik eden ve yerel kültürle bütünleşmiş özgün bir seyahat deneyimi sunmaktadır. Her iki turizm türü de yerel kültürün tanıtımı, korunması ve sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlama amacı taşır. Ancak, yaratıcı turizm, kültürel turizmin daha etkileşimli ve katılımcı bir versiyonu olarak değerlendirilmektedir.

Bu araştırmanın amacı, Van ilinin yaratıcı turizm kapsamında değerlendirilmesidir. Çalışmanın çıkış noktasını ise, Van ilinin sahip olduğu turistik öğelerin yaratıcı turizm kapsamında değerlendirilebileceği düşüncesi oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında yaratıcı turizm kavramı ele alınarak, kavramın sahip olduğu değerlerin Van ilinde bulunan turistik öğelere uygunluğu tartışılmış ve genel bir değerlendirme gerçekleştirilmiştir. Van ili, zengin kültürel mirası, otantik el sanatları ve özgün gastronomisiyle yaratıcı turizme uygun önemli değerlere sahiptir. Van kahvaltısı, savat sanatı, halı dokumacılığı ve otlu peynir gibi unsurlar, turistlerin aktif katılım gösterebileceği deneyim temelli etkinliklere dönüştürülebilir. Literatürde de vurgulandığı üzere, yerel halkın bilgi ve becerileriyle desteklenen bu uygulamalar, sürdürülebilir ve katılımcı turizm anlayışını güçlendirmektedir. Van ili yaratıcı turizm kapsamında değerlendirildiğinde; sahip olduğu zengin kültürel miras, özgün el sanatları ve geleneksel gastronomi unsurları açısından önemli bir potansiyele sahip olduğu söylenebilir. Van kahvaltısı, otlu peynir, savat sanatı ve halı dokumacılığı gibi öğeler, turistlerin aktif katılım sağlayabileceği yaratıcı deneyimlere dönüştürülebilir niteliktedir. Ayrıca Van Gölü, Akdamar Adası ve geleneksel müzik kültürü gibi doğal ve kültürel varlıklar, yaratıcı turizme entegre edilebilecek değerlerdir. Bu yönleriyle Van, sürdürülebilirlik, kültürel etkileşim ve deneyim temelli turizm anlayışı bakımından güçlü bir potansiyel taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Turizm, Van, Potansiyel Değerlendirmesi

EVALUATION OF VAN PROVINCE'S CREATIVE TOURISM ACTIVITIES

Abstract

Creative tourism is a type of experience-based tourism where tourists actively participate in artistic, cultural, and traditional activities by interacting with the local people at the destinations they visit, showcasing their creative potential in the process. This approach has emerged as an alternative to the passive observer structure of traditional tourism, focusing on authentic experiences, skill development, and cultural sharing. Creative tourism also supports sustainable tourism, promotes individual intellectual development, and offers an authentic travel experience integrated with local culture. Both types of tourism aim to promote, preserve, and contribute to the sustainable

development of local culture. However, creative tourism is considered a more interactive and participatory version of cultural tourism.

The aim of this research is to evaluate the province of Van within the scope of creative tourism. The starting point of the study is the idea that the touristic elements of Van province can be evaluated within the scope of creative tourism. Within the scope of the research, the concept of creative tourism was addressed, and the suitability of the values it possesses to the tourist elements in Van province was discussed, followed by a general evaluation. Van province has significant values suitable for creative tourism with its rich cultural heritage, authentic handicrafts, and unique gastronomy. Elements such as Van breakfast, silver filigree art, carpet weaving, and herbed cheese can be transformed into experience-based activities where tourists can actively participate. As emphasized in the literature, these practices supported by the knowledge and skills of the local people strengthen the understanding of sustainable and participatory tourism. When evaluated within the scope of creative tourism, it can be said that Van province has significant potential in terms of its rich cultural heritage, unique handicrafts, and traditional gastronomy elements. Elements such as Van breakfast, herb cheese, silver inlay art, and carpet weaving can be transformed into creative experiences in which tourists can actively participate. Additionally, natural and cultural assets such as Lake Van, Akdamar Island, and traditional music culture are values that can be integrated into creative tourism. In this regard, Van has a strong potential in terms of sustainability, cultural interaction, and experience-based tourism.

Keywords: Creative Tourism, Van Province, Evulation of Potential

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

RFID TEKNOLOJİSİNİN OTELLERDE KULLANIMI ÜZERİNE BİR DERLEME

Dr. Öğr. Üyesi Lütfullah Sadi TOPRAK
Van Yüzücü Yıl Üniversitesi, lutfullahsaditoprak@yyu.edu.tr

Doç. Dr. Sedat ŞAHİN
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, sedatsahin@yyu.edu.tr

Özet

Turizm sektöründe birbirine benzer türde işletme sayısının artmasıyla birlikte turist talepleri daha fazla güçlenmiş ve işletmeler arasındaki rekabet artmıştır. Yenilikçi hizmetler bu rekabet ortamında ayakta kalabilme ve ilerleme için önemli bir itici güç olacaktır. Bu yenilikçi hizmetler, internet tabanlı teknolojiler ve mobil hizmetlerle doğrudan ilişkilidir. RFID teknolojisi de bu kapsamda değerlendirilebilecek bir uygulama olarak görülmektedir. RFID sistemi, bir çipten bir alıcıya sinyal göndermek için radyo dalgalarını kullanan maliyet etkin bir teknolojidir. RFID, radyo frekansı tanımlaması anlamına gelir ve bu tür kablosuz teknoloji bir etiket (çip) ve bir alıcı olmak üzere iki parçadan oluşmaktadır. Bu teknoloji, radyo dalgaları sayesinde, fiziksel veya görsel temas olmadan her şeyi (nesneleri, hayvanları veya insanları) takip etmek, izlemek ve herhangi bir yerde konumlandırmak için tanımlamayı sağlar. Çalışmanın amacı, Radyo Frekans Tanımlama (Radio Frequency Identification-RFID) potansiyel uygulamalarının otel işletmelerinde ne tür alanlarda kullanılabileceğini araştırmak ve bu doğrultuda gelecekte turizm endüstrisi özelinde yürütülecek araştırmalara ve uygulayıcılara çeşitli önerilerde bulunmaktır. Kat hizmetleri otel işletmelerinde RFID uygulamalarının en yaygın olduğu departmanlardan biridir. Kat hizmetlerinden malzeme kontrolüne kadar çeşitli aksiyonlarda kullanılması iş akışında önemli çözümler sağlayabilir. Ziyaretçilerin otele kabulü, otel işletmeleri için bir diğer RFID uygulama alanıdır ve rezervasyon aşamasında temassız ödeme çözümleri, RFID para veya kredi kartı kullanma zorunluluğunu ortadan kaldırarak zaman kaybını önler. Ziyaretçi giriş prosedürleri, özellikle yoğun sezonlarda zaman alır ve misafirlerin giriş yapması için uzun süre beklenebilir. Bu gibi durumlarda, RFID teknolojisi, temassız misafir girişlerine izin vererek ziyaretçilerin otele erişimini kolaylaştıracaktır. Otelde kullanılan RFID kilitleri, yabancı birinin başka odalara girmeye çalışması veya kapının açık bırakılması durumunda ziyaretçilerin kolayca bilgilendirilerek insanları korumasını sağlar. Bununla birlikte otel işletmelerinin birçok farklı departmanında da bu teknolojilerin kullanımı iş süreçlerinin standartlaştırılması ve geliştirilmesine olanak sağlayacaktır. Ayrıca, bu uygulamalar ziyaretçiler için değer yaratacak ve onların olumsuz deneyimler yaşamasını önleyecektir. Çalışma kapsamında RFID teknolojileri ile ilgili kavramsal tanımlamalar yapılarak, alan yazın taranmış ve otel işletmelerinde söz konusu teknolojilerin departmanlar özelinde kullanımının sağlayacağı avantajlar ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: RFID, Otel işletmeleri, Radyo frekans, Teknoloji

A REVIEW ON THE USE OF RFID TECHNOLOGY IN HOTELS

Abstract

The proliferation of analogous enterprises in the tourism industry has amplified visitor expectations and heightened rivalry among firms. Innovative services will be a crucial catalyst for survival and advancement in this competitive landscape. These innovative services are intrinsically linked to internet-based technology and mobile services. RFID technology is seen as an application that may be assessed within this context. The RFID system is an economical technology that use radio waves to transmit a signal from a chip to a receiver. RFID, or radio frequency identification, is a wireless technology including two components: a tag (chip) and a reader. This technology enables the tracking, monitoring, and location of all entities (things, animals, or people) remotely, using radio waves without the need for physical or visible interaction. The objective of the study is to examine the possible uses of Radio Frequency Identification (RFID) in hotel operations and to provide suggestions for future research and practitioners within the tourist sector. The housekeeping department in hotel operations often employs RFID

solutions. The use of this in tasks ranging from housekeeping to inventory management may provide substantial improvements in workflow efficiency. The check-in process for hotel guests is another use of RFID in hotel operations, whereas contactless payment solutions at the reservation stage obviate the need for RFID cash or credit cards, hence mitigating time loss. Visitor check-in procedures, particularly during high seasons, are laborious, resulting in prolonged wait times for tourists. In certain instances, RFID technology will provide contactless entry for hotel guests. The RFID locks used in the hotel guarantee that guests are promptly notified and safeguarded in the event of unauthorized access to other rooms or if a door is inadvertently left ajar. The use of these technologies across different hotel operations would facilitate the standardization and enhancement of business processes. Moreover, these apps will provide value for visitors and mitigate unfavorable encounters. The research included the formulation of conceptual concepts pertaining to RFID technologies, a review of the literature, and an examination of the departmental benefits of using these technologies in hotel operations.

Keywords: RFID, Hotel operations, Radio frequency, Technology

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİTLİS İLİNİN TURİZM POTANSİYELİNİN VE ÖZELLİKLERİNİN GÖRÜNÜR KILINMASINDA BELGESEL SİNEMANIN ÖNEMİ: MADAK BELGESELİ ÖRNEĞİ

Prof. Dr. Sedat BENEK
Harran Üniversitesi, sbenek@harran.edu.tr

Dr. Recep BAYDEMİR
Bağımsız Araştırmacı, recepbaydemir@outlook.com

Özet

Günümüzde turistlerin ziyaret edecekleri yerleri belirlemekte o yerin tarihi, kültürel ve doğal değerlerinin etkisinin çok önemli olduğu bilinmektedir. Bu durumda, bir yörede veya bölgede turist ziyaretlerinde artışın sağlanabilmesi için o yörenin veya bölgenin söz konusu doğal özelliklerini, tarihi yapısını ve kültürel değerlerini doğru, sağlıklı bir şekilde ortaya konularak insanlara tanıtılması önem arz etmektedir. İnsanların ilgisini mekanlara çekebilecek, başka bir ifadeyle, turist sayısındaki artışı sağlayabilecek, günümüzün en güçlü tanıtım araçlarından birisi de sinema, belgesel sinema ve dizi filmlerdir. Sinemanın bu üç alt türü içerisinde de olanı en gerçekçi bir şekilde ortaya koyan belgesel sinemanın ayrı bir yeri vardır. Bu açıdan bakıldığında, belli bir yörenin veya bölgenin doğal, beşerî ve ekonomik potansiyelinin ve özelliklerinin insanlar tarafından doğru şekilde algılanarak görünür kılınmasında sinemanın ve özellikle de belgesel sinemanın çok önemli olduğu aşikardır. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı, belgesel sinema aracılığıyla bir bölgenin doğal, beşerî ve ekonomik potansiyelinin görsel anlatı yoluyla nasıl görünür kılınabileceğini ortaya koymaktır. Bu bağlamda, Mayıs 2022 tarihinde, Bitlis ili Güroymak ilçesi Budaklı köyünde çekilen ve mandaların kış aylarında -20 derecelerde termal suya girme davranışını merkezine alan *Madak* adlı belgesel film örnek olarak ele alınmaktadır. Genelde insan-doğal ortam ilişkisini, özelde ise, insan-hayvan sevgisini 3 kuşak üzerinde ortaya koymaya çalışan 32 dakikalık *Madak* belgeseli, şimdiye kadar, ulusal ve uluslararası 25 festivale seçilmiş ve söz konusu festivallerde 8 ödül almıştır. Bu araştırmada, *Madak* belgeselinin, bir taraftan bölgesel tanıtıma ve kültürel mirasın aktarımına katkı sağladığının altı çizilirken; diğer taraftan da belgeselin ulusal ve uluslararası alanda edindiği görünürlük aracılığıyla, Bitlis ilinin turizm potansiyeli ve özellikleri gibi yerel değerlerinin ulusal ve küresel düzeyde temsil edilmesindeki rolüne vurgu yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bitlis, Güroymak Kaplıcası, Kültürel Miras, Belgesel Sinema, Madak Belgeseli ve Turizm

THE IMPORTANCE OF DOCUMENTARY CINEMA IN SHOWCASING THE TOURISM POTENTIAL AND FEATURES OF BITLIS PROVINCE: THE CASE OF MADAK DOCUMENTARY

Abstract

Today, it is known that the impact of the historical, cultural, and natural values of that place is very important in determining the places that tourists will visit. In this case, in order to ensure an increase in tourist visits in a region or region, it is important to introduce the natural features, historical structure and cultural values of that region or region to people in a correct and healthy way. One of the most powerful promotional tools of today that can attract people's attention to places, in other words, increase the number of tourists, is cinema, documentary cinema and series films. Among these three sub-genres of cinema, documentary cinema, which reveals what is happening in the most realistic way, has a special place. From this point of view, it is obvious that cinema, and especially documentary cinema, is very important in making the natural, human, and economic potential and characteristics of a certain region or region visible by being perceived correctly by people. From this point of view, the aim of this study is to reveal how the natural, human, and economic potential of a region can be made visible through

visual narrative through documentary cinema. In this context, the documentary film *Madak*, which was shot in May 2022 in the village of Budaklı, Güroymak district of Bitlis province, and which focuses on the behaviour of buffaloes entering thermal water at -20 degrees in winter, is taken as an example. The 32-minute documentary *Madak*, which tries to reveal the human-natural environment relationship in general and human-animal love in particular on 3 generations, has been selected for 25 national and international festivals and has received 8 awards in these festivals. In this study, while underlining the contribution of *Madak* documentary to regional promotion and the transfer of cultural heritage on the one hand, on the other hand, the role of the documentary in representing local values such as tourism potential and characteristics of Bitlis province at national and global level through its visibility in national and international arena is emphasised.

Keywords: Bitlis, Güroymak Hot Spring, Cultural Heritage, Documentary Cinema, Madak Documentary and Tourism

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

HANİ İLE KOCAKÖY (DİYARBAKIR) ARASINDAKİ ALANIN DOĞAL TURİZM KAYNAKLARI

Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim KILIÇ
Fırat Üniversitesi, ibrahimkilicc@outlook.com.tr

Prof. Dr. Murat SUNKAR
Fırat Üniversitesi, msunkar@firat.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Vedat AVCİ
Bingöl Üniversitesi, vavci@bingol.edu.tr

Özet

Bu çalışmada, Diyarbakır Havzası'nın kuzeyinde yer alan Hani ve Kocaköy arasındaki alanın doğal turizm potansiyeli incelenmiştir. Diyarbakır iline bağlı ilçe merkezleri olan Hani ve Kocaköy, Diyarbakır Havzası'nın kuzeyinde, Güneydoğu Toroslar üzerinde yer almaktadır. Genç kıvrımlı yapılar üzerinde yer alan bu alanda, Eosen-Oligosen ve Miyosen kireçtaşları geniş yüzeyleme alanına sahiptir. Hani ve Kocaköy arasında yüzeyleyen ve ağırlıklı kireçtaşlarından oluşan birimler, Ambar Çayı tarafından yarılmıştır. Ambar Çayı ve kolları tarafından yarılan antiklinaller ve kanatlar üzerinde derin boğazlar oluşmuştur. Hani güneyinde ise Ambar Çayı menderesli bir şekilde yatağı içerisine ortalama 50-60 m kadar gömülerek kanyon oluşturmuştur. Ambar Kanyonu olarak adlandırılan bu vadi, Çardaklı köyü Gaybian Mezrası kuzeyinden başlayıp, güneyde Ambar yerleşmesine kadar devam etmektedir. Ambar Çayı'nın yapıya gömülmesi ile farklı yer şekilleri oluşmuştur. Vadi boyunca kornişler, menderesler, kopmuş menderesler ve doğal mağaralar görülmektedir. Ayrıca kornişlerin yan kollar tarafından yarılması ve fiziksel ayrışma ile yamaçlarda peribacalarına benzer şekiller gelişmiştir. Aşınıma karşı farklı dirençteki yatay tabakların varlığı, mantarkayaya benzer şekillerin oluşumuna neden olmuştur. Ortalama 15 km'lik bir mesafede görülen kanyon ve çevresindeki doğal oluşumlar turizm açısından dikkat çekmektedir. Doğal şekiller dışında kanyon içerisinde insan eli ile yapılmış mağara ve kaya mezarlarının varlığı, kanyonun turizm potansiyelin artırmaktadır. Gaybian mezrası yakınlarında Hatun Köşkü olarak adlandırılan mağara ve çevresindeki kaya mezarları önemli kültür varlıklarını oluşturmaktadır. Ambar Kanyonu dışında Hani ve doğusunda Serenköy çevresindeki yapısal şekiller, karstik kaynaklar ve Aynkebir havuzu diğer doğal turizm kaynaklarını oluşturmaktadır. Bu kaynakların oluşum ve gelişimlerinin belirlenmesi ve tanıtımı yöre turizmine önemli katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hani, Kocaköy, Ambar Kanyonu, Hatun Köşkü, Aynkebir Havuzu

NATURAL TOURISM RESOURCES THE AREA BETWEEN HANİ AND KOCAKÖY (DİYARBAKIR)

Abstract

In this study, the natural tourism potential of the area between Hani and Kocaköy in the north of the Diyarbakır Basin was examined. Hani and Kocaköy, which are the district centers of Diyarbakır province, are located on the southeastern Taurus Mountains in the north of the Diyarbakır Basin. Located on the young folded structures, the Eocene-Oligosen and Miocene limestones have a wide surface area. The units of surface and weighted limestones between Hani and Kocaköy were split by Ambar Stream. Deep throats were formed on the anticlins and wings that were split by the Ambar Stream and arms. In the south of the Ambar Stream in meandering shape to be splited in an average of 50-60 m in bed to form a canyon. This valley, which is called the Ambar Canyon, starts from the north of the Gaybian hamlet to the village of Çardaklı and continues until the warehouse settlement in the south. With the embedding of the Ambar Stream in the structure, different forms of place were formed. Along the valley, cornices, meanders, incised meander and natural caves are seen. In addition, similar shapes on the slopes on the

slopes with the splitting of the cornices by the secondary streams and physical separation have developed. The presence of horizontal plates of different resistance to abrasion has caused the formation of shapes similar to mushroom rock. The canyon and its surrounding natural formations, which are seen at an average of 15 km, attract attention in terms of tourism. Apart from natural shapes, the presence of cave and rock tombs built with human in the canyon increases the potential of the canyon tourism. The cave and its surrounding rock tombs, which are called Hatun Pavilion near the Gaybian hamlet, constitute important cultural assets. Apart from the Ambar Canyon, the structural shapes, karstic resources and Aynkebir pool around Serenköy in and east are other natural tourism resources. It is thought that the determination and promotion of the formation and development of these resources can make a significant contribution to local tourism.

Keywords: Hani, Kocaköy, Ambar Canyon, Hatun Pavilion, Aynkebir Pool

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

NEMRUT KALDERASI'NIN TURİZM POTANSİYELİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Hasan TEMİZ
Bitlis Eren Üniversitesi, hasantemiz55@gmail.com

Prof. Dr. Zeki UÇAR
Bitlis Eren Üniversitesi, zucar@beu.edu.tr

Özet

Bu çalışma, Türkiye'nin saklı kalmış doğal zenginliklerinden Nemrut Kalderası'nı turizme kazandırmayı ve bölge ile ülke ekonomisine katkısını artırmayı amaçlamıştır. Bu araştırmada nitel bir yaklaşım benimsenmiştir. Veri toplama yöntemi olarak nitel araştırma yöntemlerinden gözlem ve içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Gözlem ve içerik analizi yöntemleri bir arada kullanılarak hem saha verileri hem de dokümanlar analiz edilmiştir. Yapılan gözlem araştırmaları ile alan yazında yapılmış kaldera ile olan çalışmalar karşılaştırılmıştır. Türkiye'nin en büyük; dünyamızın ise ikinci en büyük krater gölü olma özelliği gösteren yer yüzü cenneti, yüzlerce canlı çeşidine ev sahipliği yapan, yaban hayatın kısmen de olsa devam ettiği Nemrut Kalderası'nın turizm potansiyeli ele alınarak, turizmin mevcut durumu ve gelişmesi için araştırmalar yapılmıştır. Bulgular kalderanın destinasyon olarak geliştirilmesinin ekonomik, ekolojik fayda sağlayabileceğini, ancak bilinçli planlama ve yerel iş birliği gerektirdiğini göstermiştir. Bitlis Nemrut Krater Dağı ve Gölü günümüzde turizm açısından tam olarak hak etmiş olduğu konumda bulunmamaktadır. Kalderanın turizm sorunlarının başında gelen ulaşım, tesis eksikliği, tanıtım ve reklam eksikliğinin çözüm yöntemlerine değinilmiştir. Doğa harikası Nemrut Kalderası Destinasyonu'nun turizm açısından cazip bir yer olması için STK ve devlet kurumlarının yapması gereken konular ele alınarak öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler, kalderanın uzun vadeli korunmasını sağlayarak turizmin çevresel etkilerini en aza indirmeyi ve bölge halkının refahını artırmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler; Nemrut, Kaldera, Turizm, Destinasyon, Krater Gölü

AN INVESTIGATION OF THE TOURISM POTENTIAL OF THE CALDERA OF NEMRUT

Absrtact

This study aimed to introduce the Nemrut Caldera, one of Turkey's hidden natural treasures, to tourism and to increase its contribution to the regional and national economy. A qualitative approach was adopted in this research. Observation and content analysis, both qualitative research methods, were used as data collection methods. Both field data and documents were analyzed using a combination of observation and content analysis. The observational studies were compared with studies on calderas in the literature. The tourism potential of the Nemrut Caldera, an earthly paradise characterized by Turkey's largest and the world's second largest crater lake, home to hundreds of species and where wildlife persists, albeit partially, was examined. Research was conducted to assess the current status and development of tourism. The findings demonstrated that developing the caldera as a destination could provide economic and ecological benefits but requires conscious planning and local cooperation. Bitlis Nemrut Crater Mountain and Lake currently do not fully achieve their deserved status in terms of tourism. Solutions to the caldera's primary tourism challenges, including a lack of transportation, facilities, and promotion and advertising, are discussed. To make the Nemrut Caldera, a natural wonder, an attractive destination for tourism, recommendations have been developed, addressing the needs of NGOs and government agencies. These recommendations aim to ensure the long-term protection of the caldera, minimize the environmental impact of tourism, and enhance the well-being of the local community.

Keywords: Nemrut, Caldera, Tourism, Destination, Crater Lake

IWACT'25
9th INTERNATIONAL WEST ASIA CONGRESS OF TOURISM RESEARCH
15-17 MAY 2025
BİTLİS, TÜRKİYE

BİTLİS DELİKLİTAŞ'IN (SEMİRAMİS TÜNELİ) TARİHİ VE EFSANEVİ KÖKENİ

Öğr. Gör. İhsan KIZMAZ
Bitlis Eren Üniversitesi, i.kizmaz@beu.edu.tr

Özet

Semiramis Kaya Tüneli (Deliklitaş), özellikle Urartu Krallığı'nın Doğu Anadolu'daki imar ve ulaşım faaliyetlerinin ne denli önemli olduğunu ortaya koyması açısından önemlidir. Urartu Kralları M.Ö. 9-6. yüzyıllar arasında bölgeye 250 yıl süren bir altın çağ yaşatmış ve bu başarıda, planlı karayolu ağlarının büyük payı olmuştur. Semiramis Kaya Tüneli (Deliklitaş), da bu ağların üzerinde bulunan ve insan eliyle dağ oyularak yapılan bir Urartu eseridir. Gecmişte Urartuların yaşadığı coğrafyaya baktığımızda günümüzdeki karayollarının yüzde 60'ının ilk güzergahların Urartular tarafından belirlendiğini görüyoruz.

Özellikle Bitlis Çayı Vadisi boyunca uzanan Güney Ticaret Yolu, Van Ovası'ndan Kuzey Suriye ve Mezopotamya'ya uzanan hayati bir damar olmuştur. Bu yol, yalnızca Urartu'nun başkenti Tuşpa (Van Kalesi) için değil, tüm Doğu Anadolu, Kafkasya ve Kuzeybatı İran için büyük ticari öneme sahipti. Kalay, değerli takılar, lapis lazuli, fildişi ve baharat gibi mallar bu güzergah üzerinden diğer bölgelere taşınıyordu.

Bu ticaret yolunun en kritik noktalarından biri, Urartu Kralı Menua tarafından yaptırıldığı düşünülen Semiramis Kaya Tüneli (Deliklitaş)'dır. Bitlis'in 10 km güneyinde yer alan bu tünel, yaklaşık 4-4.5 m genişliğinde, 3.5-4 m yüksekliğinde ve 11-12 m uzunluğundaydı. Urartu kaya işçiliğinin önemli bir örneği olan bu tünel, kayalık arazide yol geçişini sağlamış ve dönemin modern tünelcilik faaliyetlerinin ilk örneklerinden biri olmuştur. Halk arasında "Semiramis" efsaneleriyle de anılan bu tünelin, bölgenin kültürel ve ticari yaşamında olağanüstü bir rolü olduğu vurgulanmaktadır.

Urartu yollarının genişliğinin 4.5-6 m arasında değiştiğini, vadiler boyunca uzandığını ve eğimli kısımların destek duvarlarıyla düzeltildiğini kaynaklardan öğreniyoruz. Urartu dini inançlarında yolların kutsal kabul edildiği ve "Yol Tanrısı"na kurbanlar sunulduğu bilgisi de yer almaktadır. Ne yazık ki, orijinali bozulmadan günümüze ulaşan Sakaltutan Kaya Tüneli'nin aksine, Deliklitaş'ın modern ulaşım ihtiyaçları nedeniyle genişletilerek üst kısmının tahrip edildiği belirtilmektedir. Bundan dolayı günümüzdeki görüntüsü ilk görüntüsü oldukça farklıdır.

Sonuç olarak, Semiramis Kaya Tüneli basit bir geçit olmaktan ziyade şuan günümüzde de olduğu gibi Doğu Anadolu'nun ekonomik ve kültürel gelişimine çok büyük olanak sağlayan bir geçittir. Ayrıca Semiramis Kaya Tüneli, Urartu Krallığı'nın mühendislik ve stratejik dehasını yansıtan önemli bir tarihi eser olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bitlis, Urartular, Deliklitaş (Semiramis Kaya Tüneli), Ulaşım

THE HISTORY AND LEGENDARY ORIGIN OF BITLIS DELIKLITAŞ (SEMIRAMIS TUNNEL)

Abstract

The Semiramis Rock Tunnel (Deliklitaş) is especially important in terms of revealing how important the construction and transportation activities of the Urartu Kingdom in Eastern Anatolia were. The Urartian Kings led the region to a golden age lasting 250 years between the 9th and 6th centuries BC, and planned road networks played a major role in this success. The Semiramis Rock Tunnel (Deliklitaş) is an Urartian artifact located on one of these networks and carved into the mountain by human hands. When we look at the geography where the Urartians lived in the past, we see that the first routes of 60 percent of today's highways were determined by the Urartians.

The Southern Trade Route, especially along the Bitlis Stream Valley, was a vital artery from the Van Plain to Northern Syria and Mesopotamia. This route was of great commercial importance not only for the Urartian capital of Tuspa (Van Castle), but also for all of Eastern Anatolia, the Caucasus and Northwest Iran. Goods such as tin, precious jewelry, lapis lazuli, ivory and spices were transported to other regions via this route.

One of the most critical points of this trade route is the Semiramis Rock Tunnel (Deliklitaş), which is believed to have been built by the Urartian King Menua. Located 10 km south of Bitlis, this tunnel was approximately 4-4.5 m wide, 3.5-4 m high and 11-12 m long. This tunnel, which is an important example of Urartian rock workmanship, provided road passage in rocky terrain and was one of the first examples of modern tunneling activities of the period. It is emphasized that this tunnel, which is also popularly known by the legends of "Semiramis", played an extraordinary role in the cultural and commercial life of the region.

We learn from the sources that the width of Urartian roads varied between 4.5-6 m, they extended along valleys and the sloping sections were leveled with support walls. There is also information that roads were considered sacred in Urartian religious beliefs and sacrifices were offered to the "God of the Road". Unfortunately, unlike the Sakaltutan Rock Tunnel, which has survived intact, Deliklitaş was expanded and its upper part was destroyed due to modern transportation needs. Therefore, its current appearance is quite different from its first appearance.

In conclusion, the Semiramis Rock Tunnel is not a simple passage, but rather a passage that provided a great opportunity for the economic and cultural development of Eastern Anatolia, as it still does today. In addition, the Semiramis Rock Tunnel reveals that it is an important historical artifact reflecting the engineering and strategic genius of the Urartian Kingdom.

Keywords: Bitlis, Deliklitaş (Semiramis Rock Tunnel), Urartians, Transportation

SİVEREK/TAKORAN BAZALT SÜTUNLARI'NIN KORUNMASI, TANITIMI ve JEOTURİZME KAZANDIRILMASI

Prof. Dr. Sabri KARADOĞAN
Dicle Üniversitesi, skaradogan@dicle.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Hurşit YETMEN
Harran Üniversitesi, hyetmen@harran.edu.tr

Prof. Dr. Sedat BENEK
Harran Üniversitesi, sbenek@harran.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma, Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde karayolu genişletme çalışmaları sırasında keşfedilen Siverek/Takoran Bazalt Sütunları'nın bilimsel, çevresel ve jeoturizm açısından önemini değerlendirmektedir. Volkanik kökenli bu sütunlar, prizmatik yapıları ve görsel düzenleriyle Türkiye'deki jeolojik miras öğeleri arasına girebilecek bir potansiyeli taşımaktadır.

Sahanın jeolojik yapısı, Üst Miyosen dönemine ait lav akıntılarının yavaş soğumasıyla gelişen sütunlu çatlak sistemlerine dayanmaktadır. Çeşitli geometrik desenlere sahip olmakla birlikte çoğu altıgen ve beşgen kesitli sütunlar, görsel simetrileri ve kayaç dokularıyla dikkat çekmekte, doğa tarihi açısından önemli bir kayıt sunmaktadır. Saha, akademik araştırmalardan eğitim faaliyetlerine, doğa gözlemlerinden turistik etkinliklere kadar farklı disiplinlerde değerlendirilmeye açıktır.

Keşif süreci tesadüfi olmakla birlikte, saha çeşitli tehditlerle karşı karşıyadır. Yol yapımı sırasında bazı sütunların zarar görmüş olması, koruma eksikliklerini görünür kılmıştır. Hukuki statüye sahip olmaması, bu alanı fiziksel müdahalelere açık hale getirmekte; ayrıca halk kaynaklı bilinçsiz kullanım riski de sürmektedir.

Çalışmada, saha için önerilen koruma stratejileri çok boyutludur: Doğal sit statüsüyle yasal güvence sağlanması, bilimsel envanter çalışmalarıyla belgelenmesi, fiziksel koruma düzenlemeleriyle saha bütünlüğünün korunması ve sürdürülebilir turizm politikalarıyla yerel kalkınmaya katkı sunulması öne çıkan stratejilerdir. Ayrıca medya, eğitim ve dijital rehberlik sistemleri üzerinden tanıtım faaliyetlerinin planlanması; yerel halkın sürece aktif katılımının teşvik edilmesi önerilmektedir.

Sonuç olarak, Siverek/Takoran Bazalt Sütunları yalnızca yerel bir doğal oluşum değil, Türkiye'nin jeolojik mirasına katkı sunabilecek stratejik bir değer potansiyeline sahiptir. Bu değer, bilimsel belgelenme, etkili koruma ve toplumsal farkındalık ile geleceğe aktarılabilir niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Jeoturizm, Siverek, Bazalt Sütun, Takoran

PROTECTION, PROMOTION, AND INTEGRATION OF THE SİVEREK/TAKORAN BASALT COLUMNS INTO GEOTOURISM

Abstract

This study evaluates the scientific, environmental, and geotourism significance of the Siverek/Takoran Basalt Columns, which were discovered during highway expansion works in the Siverek district of Şanlıurfa. These volcanic columns have the potential to be included among Turkey's geological heritage elements due to their prismatic structures and visual patterns. The geological structure of the site is based on columnar fracture systems that developed due to the slow cooling of lava flows from the Upper Miocene period. Although they have various geometric patterns, most of the columns have hexagonal and pentagonal cross-sections, attracting attention with their visual symmetry and rock textures, and providing an important record in terms of natural history. The site is

open to evaluation in various disciplines, from academic research to educational activities, nature observation to tourist activities. Although the discovery process was accidental, the site faces various threats. The damage to some columns during road construction has highlighted the lack of protection. The lack of legal status makes this area vulnerable to physical interventions; in addition, there is a risk of unconscious use by the public. The study proposes multi-dimensional protection strategies for the site: ensuring legal protection through natural site status, documenting it through scientific inventory studies, preserving the integrity of the site through physical protection regulations, and contributing to local development through sustainable tourism policies are the main strategies. Additionally, it is recommended to plan promotional activities through media, education, and digital guidance systems, and to encourage the active participation of the local community in the process. In conclusion, the Siverek/Takoran Basalt Columns are not merely a local natural formation but also have the potential to be a strategic asset contributing to Turkey's geological heritage. This value can be passed on to future generations through scientific documentation, effective protection, and social awareness.

Keywords: Geotourism, Siverek, Basalt Column, Takoran